JUDITH GOULD

466332

FASCINATE

*

Editura VIVALDI

Trei femei. Frumoase, talentate, îndrăznețe și hotărâte. Senda, care a scăpat dintr-un ghetou evreiesc pentru a deveni cea mai faimoasă actriță a Rusiei Țariste și amanta unui bărbat pe cât de puternic, pe atât de pervers. Tamara, care își croiește drum spre America prin sacrificiul suprem al mamei sale și va avea de plătit un preț de mândrie și pasiune pentru a se transforma într-o zeiță a Hollywood-ului. Și Daliah, cea mai formidabilă și mai talentată dintre toate, prinsă într-o lume a primejdiei între forțe dramatice și obligată să joace cel mai mare rol al vieții ei în brațele unui om pe care dorește cu disperare să-l urască, dar nu se poate împiedica să-l iubească...

ISBN 973-9139-48-5

Vivaldi

Vol. I—II Lei 8400

Ilustrația copertei: ADRIANA BELLU

DAZZLE by Judith Gould
Copyright © Judith Gould, 1989
First Onyx printing, February 1989
Toate drepturile asupra ediției în limba română
aparțin Editurii VIVALDI.

JUDITH GOULD

FASCINAȚIE

Volumul I

Traducere: Ana URMUZ

Editura VIVALDI
București, 1995

„Lumea-ntreagă
E-o scenă şi toţi oamenii-s actori
Răsar şi pier, cu rândul, fiecare:
Mai multe roluri joacă omu-n viaţă,
Iar actele sunt cele şapte vârste".

William Shakespeare, CUM VĂ PLACE[1]

[1] Traducere de Virgil Teodorescu

Această carte este pentru
Kathryn Wheeler Gallaher

... Cu dragoste

PROLOG

SCADENȚA

Zborul cu avionul...

După atâția ani, tot nu se putuse obișnui cu el. Se încorda când aparatul se clătina pe pistă și începea să se relaxeze abia când se afla în aer și casele de jos nu erau mai mari decât machetele de pe o tablă de Monopoli. Numai zborurile de noapte, așa ca acesta, cursa non-stop 1002 a companiei israeliene El Al, de la aeroportul JFK din New York până la Ben-Gurion din Tel Aviv, îi permiteau să se liniștească și să doarmă. Se simțea în siguranță în întuneric. Apoi, de îndată ce avionul începea să coboare și urechile îi pocneau, nervozitatea o asalta din nou, din ce în ce mai intensă, până când aparatul atingea pământul.

Era o femeie înaltă și zveltă, cu o ținută demnă și grațioasă. Chipul ei, celebru în toată lumea, reprezenta un amestec neliniștitor dintre noblețea senină și sălbăticia unei amazoane. Părul lung, drept și negru, pieptănat neglijent, atât de lucios încât avea reflexe albăstrui, îi încadra trăsăturile cu o simplitate de Madonă, deși simțeai, mai degrabă decât să vezi, tigroaica înnăscută pândind în spatele pielii netede și lăptoase. Avea acel aer îmbietor al frumuseții neînfricate care-i făcea pe bărbați să viseze și pe femei să se simtă stimulate. Chiar îmbrăcată obișnuit, avea o alură tulburător de senzuală. Jacheta lungă și ușoară de mătase albă, model Luciano Soprani, îi dădea aerul boem al unei pictorițe serioase, de

mare succes, în timp ce cămaşa neagră, cu mâneci largi din crêpe de chine, *deschisă la gât, îi dădea un aer de perversitate mocnită, iar pantalonii de mătase plisată, de culoarea tutunului uscat, contraziceau impresia iniţială, înzestrând-o în schimb cu un elan à la Marlene Dietrich. Dacă n-ar fi fost înconjurată de atâtea priviri curioase, acele priviri piezişe licărind de recunoaştere, ar fi putut să uite că era una dintre cel mai bine cotate actriţe de la Hollywood. Ea, Jane Fonda şi Meryl Streep. De obicei, chiar în ordinea asta.*

Chiar după nouă ani nu mă simt încă o vedetă de cinema. *Observă privirea unui bărbat aţintită asupra ei din celălalt rând de scaune şi întoarse repede capul.* Cred că mă cunosc oamenii ăştia. Cred că sunt un fel de zeiţă. Probabil că nu m-ar crede dacă le-aş spune că am făcut diaree bând apa din Mexic.

„Doamnelor şi domnilor", anunţă o voce impersonală în difuzoare, în limba engleză, „căpitanul a aprins butoanele cu „Fumatul interzis". Vă rugăm, stingeţi ţigările, ridicaţi-vă scaunele şi observaţi dacă măsuţele pliante sunt strânse. Sperăm că aţi avut un zbor plăcut şi că, într-o împrejurare viitoare, veţi alege din nou compania El Al". Mesajul fu repetat în ebraică.

Stewardul şef apăru din bucătăria aparatului, aflată în spatele ei, care despărţea locurile de clasa întâi de cele din clasa economică. Îi luă paharul de vin gol şi micul şerveţel alb şi pătrat din faţă şi împinse în rezemătoarea scaunului tava de băuturi.

– Am aranjat să fiţi debarcată prima, d-ră Boralevi.

Era născută Daliah ben Yaacov de douăzeci şi nouă de ani, dar adoptase pentru cariera actoricească numele de fată al mamei ei, Boralevi.

– Unul dintre reprezentanţii noştri vă va întâmpina la avion. Va avea grijă să treceţi de vamă cât mai repede şi fără dificultăţi.

Daliah îşi ridică privirea ei de smarald, de vedetă, şi îi răspunse cu o voce guturală, răguşită natural şi ciudat de ademenitoare:

– Vă mulțumesc şi apreciez efortul dumneavoastră.

El mai întârzie timid, sperând să lege o conversație.

– Sunteți emoționată pentru că ne apropiem de pământul dvs. natal?

Ea dădu din cap, îndepărtându-şi de pe față o cascadă de păr strălucitor. Îşi ridică ochii spre el.

– Da, spuse ea încet, sunt o sabra. Născută şi crescută.

Zâmbi.

– Ştiu. Şi eu, îi întoarse el automat zâmbetul, trecând la limba ebraică. Apoi momentul magic trecu, cineva îl chema.

– Scuzați-mă, spuse el şi se grăbi de-a lungul intervalului.

Daliah zâmbi abia schițat. Numai conştiința faptului că erau amândoi sabra le crease un teren comun, ceva prețios de împărțit şi de îndrăgit. O mândrie puternică. Toți israeliții născuți acolo o simțeau, indiferent de numărul anilor trăiți departe de casă.

Deodată simți un val de deprimare şi de vină invadând-o.

Unsprezece ani am fost plecată, se admonestă ea sever. Am fost atât de mult departe de pământul meu, dacă nu pun la socoteală sediile ambasadelor şi consulatelor unde mi-am reînnoit paşaportul.

Motoarele avionului îşi schimbară turația şi, pentru o secundă prelungită, aparatul păru că stă încremenit în văzduh. Daliah strânse brațele fotoliului cu atâta putere încât i se albiră încheieturile mâinilor înguste. Apoi Jumbo Jetul se aplecă înainte, cu un zgomot camuflat.

Ea lăsă să-i scape un suspin de uşurare şi, întorcând din nou ochii spre geam, nu văzu valurile cu creste albe, ci chipuri ale rudelor. Se întreba dacă o vor întâmpina la aeroport sau vor trimite doar o maşină.

Ei ştiu cât de mult îi iubesc. Ştiu că nu i-am părăsit în toţi anii ăştia lungi. Ei înţeleg mai bine decât oricine că a trebuit să ies în lume şi să-mi formez personalitatea, să mi-o dovedesc mie însămi. Să le arăt că merit să-mi curgă prin vene sângele unor Boralevi.

Şi ce sânge era acesta! Ce moştenire nobilă şi frumoasă avea în ea!

Zâmbetul îi reveni pe când se gândea cu exaltare la distinsa ei familie, reamintindu-şi-i într-o străfulgerare de o claritate absolută aşa cum îi văzuse ultima oară, nu încremeniţi în fotografiile schimbate prin poştă de-a lungul anilor: o familie unită şi iubitoare, adunată cu mândrie la aeroport ca s-o conducă. Revăzu avionul argintiu, cu elicele gemene deja învârtindu-se gata s-o transporte pe ea şi pe alţi douăzeci de pasageri la Atena. De acolo, alte două curse aveau s-o ducă întâi la Londra şi apoi la New York.

Daliah îşi amintea până în cele mai mici detalii cum arăta mama ei în dimineaţa aceea foarte însorită, ţinându-şi cu o mână pălăria mare de pai, ameninţată de o rafală trecătoare de vânt fierbinte. La cincizeci şi patru de ani, Tamara era încă de o frumuseţe năucitoare, acaparatoare, cu dinţii perfecţi, ca într-o reclamă de pastă de dinţi, aşa cum îi avusese şi pe vremea când făcea deliciul Hollywoodului anilor '30. Ochii hipnotici de smarald ai Tamarei, aruncând sclipiri de piatră preţioasă şi semănând atât de mult cu ai lui Daliah, împerecheaţi cu pometii slavi foarte înalţi şi cu sprâncenele dese, conturând arcuri perfecte, toate acestea compuneau o figură extraordinară, de o expresivitate la fel de mare în momentul acelei plecări dureroase înălţătoare, ca şi aceea teatrală din vechile ei filme alb-negru.

De-a lungul celor unsprezece ani de despărţire, Daliah privise cu religiozitate filmele devenite clasice în care juca Tamara, ori de câte ori erau proiectate la festivaluri ale nostalgiei sau reprezentate la spectacole târzii din noapte. Asistase la aceste proiecţii înfiorată, abia venin-

du-i să creadă că sirena ademenitoare de pe ecran era într-adevăr mama ei. Când cuvintele THE END apăreau în imagine, simțea întotdeauna o acută strângere de inimă, un amestec de remuşcare şi dor de casă, jurându-şi să zboare spre Israel cât mai repede şi să stea acolo cât mai mult.

Acum, Daliah simți o căldură plăcută şi ochii îi străluciră la gândul apropiatei revederi atât de amânate şi dorite cu atâta disperare.

Îşi revăzu în gând tatăl, cu drag. Arăta incredibil de frumos în dimineața când se despărțiseră, cu bluza aceea kaki scrobită, umedă de transpirație şi cu părul întunecat de pe piept ieşind la iveală din V-ul gulerului deschis. Avusese întotdeauna o fire atât de autoritară, dar în spatele acesteia se afla o forță profundă, o credință de nezdruncinat în cauza la crearea căreia contribuise şi o dragoste fără margini pentru familia lui.

Generalul Dani ben Yaacov era mai mult decât o zeitate a familiei adorată de fiica lui. Fusese un mare luptător haganah, bătându-se pentru integrarea Palestinei în statul tânăr al Israelului şi apărând apoi această comoară nespus de prețioasă şi sfântă cu ferocitatea unei mame, pentru a o păstra ca pe o oază de libertate evreiască în mijlocul mulțimii de popoare arabe din Orientul Mijlociu. De la plecarea fiicei lui se retrăsese din armată, câştigând în prestigiu prin aceasta: deşi în sfârşit civil, rămăsese cel mai loial patriot şi, disprețuind ideea de a se bucura în linişte de anii care-i mai stăteau în față, fusese cooptat pentru postul de consultant al parlamentului israelian, devenind unul dintre oamenii cei mai puternici şi cei mai influenți din țară. Şi cu toate acestea, lumea nu-l cunoştea pentru meritele lui, ci mai ales pentru că era bărbatul pentru care regina cinematografului, Tamara, renunțase la turnul ei de fildeş, abandonându-şi cariera în favoarea iubirii adevărate, o iubire care învinsese toate obstacolele, crescând odată cu trecerea anilor.

Gândurile lui Daliah fură apoi acaparate de prezența impunătoare a Bunicuțului, Schmarya Boralevi însuși. Bunicuțul – singurul om care-i putea inspira și acum o teamă de fetiță și un respect sănătos nepoatei lui sofisticate și celebre de douăzeci și nouă de ani. La șaptezeci și doi de ani, patriarhul invalid de un picior al familiei devenise o legendă neoficială, un monument suprauman al erei când evreii fugeau încă din calea pogromurilor de la Pale – acea zonă din estul Poloniei și al Ucrainei care fusese un ghetto de pe vremea Ecaterinei a Rusiei – către Pământul aspru a Făgăduinței. Acum, Bunicuțul ar avea... optzeci și trei de ani? Cum de era posibil? Ba da, și fără îndoială că se bucura și acum de proverbiala lui sănătate de fier.

Pentru ea, Bunicuțul fusese întotdeauna membrul familiei a cărui înfățișare și-o putea evoca cel mai ușor, oricât de departe s-ar fi aflat de el. Trupul lui uscățiv și osos, cu pielea adânc brăzdată și tăbăcită de deceniile petrecute sub lumina arzătoare a soarelui, părul ciufulit, albit și mai mult de soare, și barba lungă și stufoasă de patriarh îi dădeau Bunicului un aer de profet biblic. Ceea ce, reflectă Daliah cu o blasfemie duioasă, nu era chiar atât de departe de adevăr. Bunicuțul chiar fusese *un fel de profet modern, având viziunea unui tărâm pentru copiii lui Israel cu mult înainte ca acesta să devină obiectul unei lupte aprige. Întreprinderile lui temerare atinseseră proporții mitice. Fusese poreclit cu ani în urmă „Tunătorul Schmarya" și acest supranume i se potrivea. Avea îndreptățiri absolute să-și ceară pasajul lui de nemurire în analele istoriei israeliene, alături de tovarășii lui iluminați, Chaim Weizmann sau David Ben-Gurion, deși întotdeauna spunea cu umilință că nu merita să fie pomenit alături de ei.*

Numai Ari ben Yaacov, fratele ei mai mare, un sabra mândru ca și ea, înalt și frumos, nu dobândise încă un statut legendar.

Dar îl va dobândi, se încredință Daliah pe ea însăși. Ari e făcut din aceleași fibre ca și noi, numai că n-a avut

Încă ocazia să dovedească ce poate. E un mugur care înfloreşte mai târziu, dar va veni şi timpul lui. E posibil să strălucească mai tare decât noi.

Apoi, colțurile buzelor ei bine conturate, strălucitoare şi rujate cu o culoare coraille, se lăsară în jos şi Daliah se încruntă uşor, amintindu-şi de scopul vizitei ei. În curând îl va revedea pe Ari, dar nu pentru multă vreme. Nunta lui avea să dureze două zile, apoi îşi va lua mireasa şi avea s-o ducă departe de ei toți.

Oftă. Trecuseră unsprezece ani lungi, dar acum zborul 1002 de la New York ajunsese la timp şi era acasă. **Acasă.**

Ce cuvânt minunat... Totuşi... O teamă uşoară o înțepă. Oare asta era într-adevăr *casa ei? Sau fusese plecată prea multă vreme şi se schimbase atât de mult încât va găsi locul acesta la fel de străin ca toate celelalte pe care le vizitase în toată lumea?*

Capul stewardului şef apăru deasupra scaunului lui Daliah.

– Bine ați venit acasă, d-ră Boralevi, spuse el vesel în ebraică. V-a plăcut zborul?

Ea îşi desfăcu centura şi-şi ridică fața spre el.

– Da, mulțumesc.

El zâmbi larg:

– Dacă vreți să mă urmați, vă vom strecura prima afară.

Ea se aplecă, smuci geanta de umăr Bottega Veneta de sub scaunul din față şi se ridică în picioare, sprijinindu-se pe ele cu prudență. Cam avea nevoie de un pic de mişcare; gambele îi erau înțepenite.

Ieşind repede de la locul ei, îşi dădu părul pe spate şi-l urmă pe steward spre ieşire. Avea coloana dreaptă, umerii trași spre spate şi mersul ei, în ciuda furnicăturilor constante din picioarele amorțite, era la fel de cuceritor şi de grațios în mod neostentativ ca al oricărui manechin la modă, prezentându-şi modelul la o paradă. Cum o stewardesă trăsese prea repede perdeaua care-i despărțea de

clasa economică, Daliah evită cu pricepere marea de chipuri iscoditoare şi curioase.

Îşi putea imagina ce gândeau. Uite! Să fiu al naibii! O vedetă în carne şi oase! Hei, n-ai vrea să-mi dai un autograf...? Îmi dai voie să te fotografiez cu soţia mea?... Ai văzut-o în filmul cel mai nou, ăla în care a turnat o scenă goală cu Mel Gibson? Doamne, aş împărţi sacul de dormit cu ea oricând.

Stewardul şef se opri la intrarea în burduful care legase avionul de aeroport. Aşa cum i se promisese, acolo se afla un reprezentant al companiei El Al, aşteptând-o pe Daliah.

– Nu e Elie de serviciu? îl întrebă surprins stewardul şef. Credeam că el primeşte zborul ăsta.

– Îl ştii pe Elie, spuse reprezentantul cu familiaritate. Intră în panică de câte ori îi strănută soţia sau vreunul din copii. Am fost desemnat să-i ţin locul temporar.

Se întoarse spre Daliah, oferindu-i un zâmbet profesional. Îi luă braţul cu politeţe, dar ferm, şi porni cu ea prin burduf.

Încruntat, stewardul şef îi privi din spate până când, dând colţul, nu mai putură fi văzuţi. Ce caraghios, gândi el. Reprezentantul o grăbea pe d-ra Boralevi.

Hannah, una dintre stewardesele de la clasa economică, îşi întoarse ochii negri spre el.

– Totdeauna te alegi cu mărimile... Dar ce s-a întâmplat? Ce-i cu faţa asta morcovită?

– Nu... nu ştiu.

Stewardul şef dădu din umeri. Avea ceva în minte, dar nu i se conturase încă în memorie. Între timp mai avea şi treabă. Blocându-i pe pasagerii neliniştiţi de la clasa economică, ură fiecăruia dintre călătorii de clasa întâi un „la revedere" călduros. Apoi îi lăsă să iasă şi pe ceilalţi.

Abia mai târziu îşi aminti că Elie trăia singur cu mama lui, rămasă infirmă în urma unui raid al OEP.

Elie nu se căsătorise. Asta era scris şi în dosarul lui şi putea fi verificat, aşa că el n-ar fi folosit niciodată o scuză atât de prostească pentru a-şi lua o zi liberă.

Gândul acesta avea să-i sâcâie memoria o zi întreagă.

Şi atunci, cine era străinul care o întâmpinase atât de eficient pe Daliah Boralevi la avion?

Dacă sunteţi amabilă să-mi daţi paşaportul şi tichetul de bagaje, d-ră Boralevi, putem sări peste formalităţile obişnuite", îi spuse reprezentantul lui Daliah.

Zâmbea plăcut, dar ochii lui erau extrem de reci când întinse o mână cu pielea măslinie.

Daliah dădu din cap şi, fără să se oprească, scotoci în poşetă şi-i dădu tichetul şi paşaportul ei israelian, îmbrăcat în piele subţire de la Mark Cross, cu colţuri triunghiulare din aur lustruit de douăzeci şi patru de carate.

Unsprezece ani, dar mi-am păstrat cetăţenia, *îşi spuse cu aprobator.* Şi-mi pare bine. Ar fi fost atât de uşor să devin americană naturalizată după cinci ani, dar n-am cedat tentaţiei. Oricât aş sta în afara graniţelor, n-aş avea dorinţa (sau curajul?) să tai cordonul ombilical care mă leagă de moştenirea mea. Acest fapt reprezintă ceva.

Sau nu-i aşa?

Bărbatul o conduse repede pe Daliah de-a lungul unui cordon de pasageri sosiţi cu un zbor de la Atena, arătă paşaportul ei deschis unui funcţionar de la un ghişeu, care le făcu semn să treacă, apoi o ghidă eficient prin aeroportul aglomerat şi gălăgios, cu oamenii scurgându-se spre ieşiri.

Aşteaptă! se opri Daliah, tocmai când el îşi vâra în buzunarul dinăuntru al hainei paşaportul ei şi biletul de avion cu tichetul de bagaje capsat pe el. Ce-i cu bagajul meu? Şi-mi vreau înapoi paşaportul!

Zâmbetul lui era neclintit.

Bagajul vă va fi adus printr-un curier special în mai puţin de o oră, împreună cu paşaportul. Prima noastră

preocupare e persoana dumneavoastră. Trebuie să ne luăm toate măsurile de securitate pentru că dumneavoastră, d-ră Boralevi, sunteți o comoară națională. El Al nu aprobă ca celebrități atât de ușor recognoscibile, mai ales provenind ca dumneavoastră dintr-o familie atât de importantă, să fie expuse inutil unor posibile pericole în locurile publice.

Ea rămase pe poziții.

– Dar sigur e o sală de așteptare pentru VIP-uri, îi spuse cu o logică fără cusur. Pot aștepta acolo până aduci bagajele și te voi scuti astfel de osteneală. Și apoi, nu pot rămâne fără pașaport. Dacă țin eu minte bine, aici e împotriva legii să umbli fără acte de identitate.

La cuvintele ei pătrunse de considerația tipic israelită pentru legea oficială, el zâmbi.

– Nu-ți face probleme, spuse el degajat. Pentru dvs. s-a renunțat temporar la pretenția de a avea mereu acte de identitate asupra dumneavoastră. Am ordine precise și siguranța dumneavoastră e singura noastră preocupare. Mașina așteaptă deja afară.

Inima ei bătu cu nerăbdare și ochii i se umeziră pe neașteptate. Mașina cu familia mea e acolo, fără îndoială, așteptând să mă primească din nou în căldura căminului drag.

Fără nici o altă amânare, tocurile ei marca Andrea Pfister începură să bată un asemenea staccato pe podea, încât fu rândul reprezentantului să facă eforturi să țină pasul. Ajunse la ușile de sticlă atât de rapid, încât trebui să aștepte nerăbdătoare glisarea lor lentă și silențioasă. Apoi, țâșni afară în lumina unui soare orbitor și torid, care o împiedică un moment să mai vadă. Clipind, Daliah bâjbâi în poșetă după ochelarii de soare imenși și întunecați și și-i potrivi la ochi. Simțea deja cum trupul i se ofilește și i se strânge din cauza căldurii. După aerul condiționat și umbra aeroportului, soarele carbonizant, de iad o învălui de parcă ar fi fost într-un furnal. Arșița

și soarele erau mult mai puternice decât își amintea, lumina avea o claritate aproape suprarealistă, revărsându-se în valuri dense și neiertătoare. Ce ușor putuse uita o asemenea climă.

Reprezentantul companiei era chiar în spatele ei, conducând-o spre o limuzină Chrysler veche și strălucitoare, care aștepta în colț. Ferestrele opace ale mașinii erau bine închise, evident ca să protejeze răcoarea creată de aerul condiționat din mașină împotriva căldurii infernale de afară. Șoferul aștepta la volan și pe bancheta din spate, în colțul cel mai îndepărtat, Daliah percepu o siluetă neclară.

Numai o persoană a venit să mă întâmpine, gândi ea cu o strângere de inimă. Cine o fi? Dani? Sau Ari? Poate Tamara?

Reprezentantul companiei El Al apucă mânerul de crom cu puncte de rugină al ușii din spate și o deschise. Daliah intră în limuzină. Și puse mâna pe cadrul ușii, cu stomacul ridicându-i-se de spaimă.

Nu văzu nici un membru al familiei venit s-o întâmpine, ci un străin cu nas coroiat și pielea întunecată, care nu-i oferea un buchet de bun venit, ci țeava rotundă a unui revolver, îndreptat exact spre ochii ei verzi, în care se putu citi deodată multă precauție.

Timpul stătu în loc.

– Bine ați venit în Israel, d-ră Boralevi, spuse străinul cu un zâmbet fals, vorbind într-o ebraică stricată de un puternic accent arab.

Ea clipi și se întoarse încet, pentru că un alt pistol o împungea în spate. Omul care se pretinsese a fi reprezentantul El Al se lipise de ea, ascunzându-și pistolul de priviri curioase cu propriul trup. Pe trotuarul din spatele lui, ea văzu doi polițiști înarmați și simți o tresărire de speranță.

– Aș sta foarte liniștit în locul tău, șopti amenințător vocea din spatele ei. Dacă încerci ceva, vei fi împușcată

şi vor fi împuşcaţi şi câţiva trecători nevinovaţi, care vor muri din cauza ta. Avem oameni presăraţi în tot aeroportul.

Nu se îndoi deloc de spusele lui. Intră de-a binelea în maşină, fără grai. Reprezentantul fictiv intră după ea. Uşa se trânti, excluzându-i din realitate. Două pistoale, câte unul de fiecare parte, îi presau carnea prin hainele scumpe.

– Ce aveţi de gând? vru ea să ştie când limuzina demară silenţios. Avea faţa trasă, culoarea îi dispăruse din obraji.

Bărbaţii rămaseră tăcuţi.

– Spuneţi-mi. Ce vreţi cu mine? N-am făcut nimic rău.

– A, deci şi tu eşti vreun sfinţişor nevinovat, lătră cu un râs scurt omul care aşteptase pe bancheta din spate. Ai mai mult decât scheletele ascunse de orice familie în debara, vedeto, *scuipă el duşmănos. E timpul să plătiţi.*

– Să plătim?

Râse aproape isteric, dar se stăpâni cu un efort imens.

– Pentru ce?

– Să zicem... pentru păcatele taţilor şi mamelor, i se răspunse cu un zâmbet încremenit.

– N-o să obţineţi bani de la ei. Nu se supun niciodată cererilor răpitorilor. Ar trebui să ştiţi asta.

– Nu bani vrem noi.

Ea simţi că-i arde faţa de febră:

– Atunci, ce?

– Să le-o plătim... la fel. Spune-i scadenţă dacă vrei.

– Ştiţi ce sunteţi, spuse ea cu o vehemenţă rece şi tăioasă, reuşind să-şi menţină vocea egală şi coborâtă. Nu sunteţi decât nişte criminali de rând. Criminali, *pronunţă din nou, ca pentru a-şi sublinia a doua oară spusele.*

Dar mintea îi era în alertă. Ce înţelesese el prin „păcatele taţilor şi mamelor"? Voia să fie metaforic? Sau ar fi trebuit să considere că vorbise serios?

I

SENDA

1911–1922

Compozitorii, autorii de piese, coregrafii şi dansatorii s-au bucurat de favoruri, glorie şi avere în Rusia prerevoluționară, dar din cauza popularității trecătoare a stelelor scenei şi a lipsei de înregistrări din epocă, un singur nume a supraviețuit solitar dintre stelele teatrului acelei ere precinematografice: cel al legendarei Senda Bora.

RHEA GALLAHER, Jr.
Scena şi Ecranul:
O istorie a divertismentului mondial

Soarele palid al după-amiezii arunca umbre mişcătoare pe muşchiul moale al pădurii de mesteceni. Ţesătura frunzelor de un verde viu, de deasupra, filtra lumina, colorând obrajii Sendei cu nuanţe calde şi plăcute. Fredona încetişor melodia unuia din veselele cântece de leagăn pe care bunica Goldie i le cânta ca s-o adoarmă, când era mică. Simţea că melodia aceea se potrivea foarte bine momentului. Era moale şi legănătoare, uşoară şi inocentă şi ea înţelegea în mod deosebit această inocenţă, pentru că aventura spre care se îndrepta era orice altceva, numai asta nu.

Îşi ridică fusta grea, matlasată, avântându-se printre copaci cu un pas rapid şi săltat, aplecându-se din când în când ca să se ferească de crengile care atârnau mai jos. Respiră aerul răcoros şi proaspăt şi zâmbi pentru sine; primăvara se instalase definitiv, gerul nopţii trecute nu se mai simţea. O luă ca pe o prevestire bună şi se grăbi mai departe. În curând, satul rămase departe şi nu se opri decât după ce urcase dealul şi ajunsese la luminişul atât de cunoscut.

Acesta era locul ei preferat. La dreapta se afla izvorul pârâului care străbătea satul, cu apa din micul ochi dintre pietre curată şi clară ca gheaţa. Păstra ca pe o comoară singurătatea oferită de acest loc şi se gândea la el posesiv, ca fiind al ei personal – şi al *lui.* Aici se puteau iubi, departe de ochi iscoditori. Aici putea fi împăcată, în

mijlocul gâlgâitului apei, al foşnetului frunzelor şi al ciripitului păsărilor. Contemplând peisajul de țară din luminiş, i se părea că lumea îi stă la picioare, bordeiele de pământ, nuiele şi lemn apăreau şi mai mici decât erau în realitate şi sinagoga, cea mai importantă clădire din sat, îşi sporea aerul impunător de la distanța aceea.

Îşi recăpătă respirația normală după urcuş şi se răsuci pe loc, cu fusta înfăşurându-i-se pe picioare. Cercetă din ochi pădurea. Era singură.

Gândul că-l va revedea pe Schmarya îi îmbujoră obrajii, sporind frumusețea ei naturală, remarcabilă. Pe chipul ei se amestecau trăsăturile frumos cizelate ale tatălui, mult prea fine şi delicate pentru un bărbat, dar izbitoare la o femeie, şi forța de caracter a mamei, mai disciplinată, dar nu mai puțin atrăgătoare. La Senda, amestecul acesta îți lua ochii, dându-i o frumusețe aparte, parcă nepământească. Fața ei era perfect ovală, cu pomeții foarte ridicați, de tip slav, cu părul bogat, boticellian, şi ochii strălucitori, de smarald. Văzuți de aproape, aceşti ochi nu aveau totuşi numai culoarea smaraldului, ci erau punctați cu auriu şi cu firişoare de albastru marin, părând fiecare o bijuterie pusă în valoare de genele arămii, în tonul părului bogat şi strălucitor. Sprâncenele ei erau fermecătoare şi îi dădeau un aer de vrăjitoare, aşa cum erau ridicate spre tâmple, uşor piezişe pe pielea mată şi albă ca perlele, dar străbătută de nuanțe sănătoase, rozalii. Ținuta şi mersul ei aveau un ritm poetic şi neafectat şi era de departe cea mai atrăgătoare tânără din împrejurimi, mult mai adorabilă decât bunica Goldie la vremea ei. Şi Goldie Koppel mai era încă faimoasă pentru frumusețea ei pierdută şi pentru limba ei ascuțită ca briciul. La frageda vârstă de şaisprezece ani, frumusețea Sendei era în floare. Sprijinită de trunchiul subțire al unui mesteacăn, cu bărbia lipită de genunchii strânşi, Senda părea desprinsă dintr-una din poveştile cu zâna pădurii pe care le asculta când era mică. Grosimea informă a fustei cafenii, cu nuanțe gal-

ben-cenuşii şi simplitatea bluzei albe de pânză țărănească, neîmpodobită nici măcar de un guler de dantelă, nu puteau rupe vraja înfățişării sale. Singura ei podoabă era îndrăgita basma purpurie pe care, imediat ce părăsise satul, şi-o smulsese de pe cap şi şi-o legase ca pe o eşarfă în jurul mijlocului. Era o încercare disperată de înfrumusețare în acest gest, o jinduire după eleganța la care râvnea, dar care ştia că-i era interzisă în acel sat sărac şi puritan. Dar indiferent cu ce s-ar fi îmbrăcat, talia ei de cincizeci de centimetri şi bustul împlinit nu puteau fi ascunse, spre nemulțumirea mamei ei, viclene şi autoritare, a soțului acesteia, Solomon, un bărbat ultraconservator şi potolit, şi a socrilor ei dezaprobatori. „E mult prea frumoasă pentru liniştea ei", şoptea suspicios soacra, Rachel Boralevi, în urechea oricărei persoane dispuse s-o asculte.

Rachel Boralevi avea dreptate, nu se poate nega. Dar, în ciuda suspiciunilor acesteia, chiar şi ea începuse să recunoască poate că Senda nu era chiar aşa de rea şi că, slavă Domnului, devenise mai aşezată de când se căsătorise cu odorul lui Rachel – cu deşteptul şi sensibilul ei fiu, Solomon. Dar Rachel Boralevi nu vedea de fapt decât ceea ce vroia să vadă. Plimbările de după amiaza ale Sendei erau destul de dubioase şi aceasta, ştiind că soacra ei n-o iubise niciodată prea mult, făcea tot ce putea ca să-şi ascundă adevărata personalitate. În casă era modestă, trecea aproape neobservată şi tăcea cât mai mult, nu atât pentru că ar fi vrut să creeze o falsă impresie despre ea, cât mai ales pentru că se simțea prinsă în capcana unei căsătorii lipsite de iubire şi simțea cum sufletul ei se ofileşte încet, pe zi ce trecea. Şi această apatie posomorâtă o lăsa pe Rachel Boralevi să respire ceva mai uşurată. Ea nu vedea focul care ardea în ochii de smarald al Sendei, cu o sclipire mereu neliniştitoare, pledând în favoarea celor trei lucruri care însemnau ceva pentru ea: libertate, aventură şi dragoste adevărată.

Pieptul Sendei se ridică într-un suspin dureros. Ştia că avusese noroc să poată părăsi casa şi să ajungă acolo. Numai în acest luminiş de pădure devenea din nou ea însăşi. Numai aici putea respira în voie, fără să se simtă încătuşată fizic şi emoţional de închisoarea acelei căsătorii care nu fusese hotărâtă în ceruri. Pădurea o elibera de căsătoria aranjată pe care o disprețuia atât de tare. Şi, cel mai important lucru, îi dăruia acele ore prețioase de iubire care făceau ca viața să merite să fie trăită şi-i întreținеau focul din priviri.

Trăsăturile ei minunate se încreţiră într-o încruntare neplăcută. „Numai eu, bunica Goldie şi Schmarya", spuse ea cu voce tare către o pereche de vrăbiuțe care săgetau printre copaci. „De ce ştim numai noi trei cât de mult disprețuiesc această căsătorie? De ce?"

Nici copacii, nici păsările nu puteau răspunde la această întrebare. Ea tăcu, din ce în ce mai încruntată, amintindu-şi ziua din anul precedent când *shadchen* şi familia ei aranjaseră acea unire fără dragoste...

– Nu e făcută să aibă copii, se auzi vocea ascuțită a unei femei.

– N-aveți decât să vă uitați la şoldurile ei. N-a observat nimeni cât de înguste sunt?

Urmă o tăcere lungă.

– Vedeți! strigă femeia teatral, izbindu-şi genunchiul cu palma cu un pocnet ca de armă.

– Ce v-am spus eu? Ajunge să te uiți o dată la ea ca să vezi că nu va naşte niciodată! Şi la ce e bună o femeie care nu poate face copii? Îmi spuneți sau nu?

Şi pronosticul ei fu urmat de o pârâitură bruscă a scaunului pe spătarul căruia se lăsase triumfătoare.

Senda simți pe braț mâna blândă a bunicii Goldie şi rezistă tentației de a-şi vârî capul prin fereastra deschisă ca să-i spună Evei Boralevi ce crede despre ea. În schimb, scrută încăperea pe lângă rama ferestrei, ascunsă vederii

celor dinăuntru de întunericul de afară şi de perdeaua care flutura în vânt. Pe fondul modelului ei croşetat, putu vedea bucătăria căsuței familiei Boralevi. Bucătăria era camera principală şi era luminată de mai multe lămpi cu gaz, a căror flacără pâlpâia pe chipurile celor adunați înăuntru. Sfatul familiei Boralevi, şase oameni; *shadchen,* mijlocitoarea oficială a căsătoriilor din sat; cei doi Valvrojenski, părinții ei, care până atunci mai mult tăcuseră; şi unchiul Chaim, fratele tatălui ei, cu soția lui, Sophie, care se târguiseră aprins, luptându-se pentru fiecare calitate a nepoatei lor, în timp ce Boralevi îi scoteau în evidență defectele. Cu totul, erau unsprezece oameni înghesuiți în semicerc pe scaune cu trei picioare; numai Rachel şi Eva Boralevi aveau scaun cu spătar.

Întâlnirea dura deja de peste două ore, dar târguiala abia începuse. Acum, după remarca Evei Boralevi despre naşterea copiilor, discuția ajunsese în impas. Eva Boralevi era moaşa locală şi nimeni nu îndrăznea s-o contrazică în probleme de naştere. Şi nici o familie n-ar fi vrut să se împovăreze cu o femeie stearpă.

– Cred, se grăbi Shadchen, sesizând punctul dificil la care ajunseseră, că e timpul să facem o pauză şi să bem câte o ceaşcă bună de ceai fierbinte.

– Acum e timp de băut ceai? mormăi unchiul Chaim. E evident că Senda noastră nu e destul de bună pentru înălțimile lor Boralevi.

– Sşş, şşşş! îşi şâşâi mătuşa Sophie soțul repede, zâmbind apoi celorlalți:

– Cred că nişte ceai ar fi foarte bun.

Senda simți cum bunica Goldie o trage îndepărtând-o de fereastră. Se lăsă dusă după colțul casei, departe de urechi curioase.

– Trebuie să merg înapoi acolo, îi spuse bunica Goldie. Am plecat spunând că am o treabă în hambar, dar nu pot rămâne aici afară cu tine la nesfârşit.

Senda dădu din cap în întuneric.

– Dar... eu *nu* vreau să mă mărit cu Solomon! şopti ea disperată. Şi acolo înăuntru mă întorc pe toate părţile ca pe o bucată de carne! Dacă nu mă vor, de ce nu spun şi să mă lase odată în pace?

Lumina palidă a lunii străluci slab pe chipul ei nefericit.

– Nu e asta, Senda, ştii prea bine. Te vor...

– Dar eu *nu*-i vreau!! o întrerupse Senda cu vehemenţă. Pe Solomon sau pe oricine din familia lor!

Pufni zgomotos:

– Nu vreau să am de-a face cu vreunul din ei!

– Chiar aşa? o întrebă şiret bunica Goldie.

– Ei, Schmarya e altceva, recunoscu Senda cu voce schimbată. Dar el nu e ca ceilalţi Boralevi.

Dintr-o dată, vorbele îi ieşiră din gură ca şi când ar fi trecut de o barieră emoţională:

– Îl iubesc, bunică Goldie! O, cât îl iubesc pe Schmarya! Şi el mă iubeşte la fel!

– Ştiu, ştiu, şopti blând bătrâna, dar Schmarya nu intră în discuţie. Părinţii tăi nu ţi-ar permite niciodată să te măriţi cu el.

Senda lăsă capul în jos.

– Ştiu, spuse ea nefericită.

– Şi dacă ţi-ai vrea propriul bine, nu te-ai apropia de el, se înăspri vocea bunicii. De Schmarya fug toţi ca de ciumă, şi pe bună dreptate. Chiar şi părinţii lui s-au lepădat de el. Are idei primejdioase. Ţine minte, cândva o va sfârşi prost.

Senda nu spuse nimic.

– Acum, capul sus, zâmbi bunica Goldie şi-i luă Sendei bărbia în palmă. Şi ai grijă să nu-şi dea nimeni seama că tragi cu urechea. Când se termină târguiala, fugi acasă. Nu trebuie ca o fată să fie găsită ascultând la uşi. Ştii cât s-ar necăji mama ta dacă ar afla.

– Şi de ce mi-ar păsa de asta? întrebă Senda, a cărei voce coborâtă nu era mai puţin dezlănţuită. Mama nu vrea ce e mai bine pentru mine.

– Senda! şuieră ascuțit bunica Goldie. Mama ta te lubeşte. Ştii asta. Vrea numai ce e mai bine pentru tine şi pentru familie. Şi depinde de tine să faci şi tu cum e mai bine pentru familie.

O bătu uşor pe Senda pe braț şi o părăsi aproape fără voia ei pentru a merge în casă.

Senda se îndreptă din nou spre fereastra bucătăriei.

– Ai lipsit cam mult, îi reproşă mama Sendei bunicii Goldie. La un moment dat, am fost gata să merg să te caut. M-am temut să nu te fi înhățat lupii.

– Oare trebuie să mă scuz pentru sănătatea mea? întrebă bătrâna. Dacă vei avea nefericirea să trăieşti la fel de mult ca mine, Esther, or să te chinuiască şi pe tine mațele.

Esther Valvrojenski îşi încleştă vizibil fălcile. De afară, Senda rânji. Bunica Goldie era singura persoană pe care fiica ei n-o putea intimida.

– Poftim, ți-am păstrat ceaiul cald, îi înmână mătuşa Sophie bunicii o ceaşcă plină cu un lichid chilimbariu. Bătrâna o luă, îşi vârî o bucățică de zahăr în gură şi sorbi o înghițitură.

– E bun ceaiul, nu-i aşa? elogie mama Sendei. Doamna Boralevi ştie să fiarbă amestecul exact cât trebuie.

– De când e nevoie de un talent special că să fierbi un ceai? pufni bunica Goldie. După felul cum mergea târguiala, nu vedea de ce ar fi trebuit să-i linguşească pe alde Boralevi. Rontăi repede zahărul cu dinții sănătoşi de pe partea dreaptă a gurii, îl înghiți şi puse jos ceaiul de care abia se atinsese. Era timpul să reia târguiala fiindcă ceilalți se mai domoliseră.

– *Nu,* spuse ea cu răceală, fixând-o pe *shadchen,* o să ne ținem de urât toată noaptea, nu mai terminăm ce-am început? Mai avem treburi acasă şi sunt destule familii care şi-ar da o mână pentru Senda noastră şi zestrea ei.

Shadchen o avertiză din ochi pe Eva. Era clar că cei din clanul Boralevi merseseră cam departe cu acuzele şi erau gata s-o piardă pe Senda. Iar amintirea averii fetei nu era întâmplătoare: deşi Boralevi erau mai bine văzuți, Valvrojenski erau mai bogați.

– În afară de zestre, îşi supse mătuşa Sophie buzele, Senda noastră găteşte ca un înger. Bineînțeles, mama ei şi cu mine au învățat-o. Nu e gospodină mai bună ca Senda în tot satul, printre fete.

Bunica Goldie lărgi breşa:

– Şi eu nu eram îngustă? Şi n-am avut o fată frumoasă?

Îşi împinse bărbia proeminentă spre Esther.

– Şi Esther n-a avut şi ea fata frumoasă despre care vorbim? Cine spune că Senda nu poate avea copii?

Se holbă la Eva Boralevi:

– Tu ai adus-o pe lume pe Senda dintr-un pântec la fel de îngust ca cel pe care-l pretinzi sterp acum. Ce, ai uitat?

Eva păru deodată învinsă şi Rachel, mama lui Solomon, preluă comanda bătăliei:

– Dar poate Senda să se ocupe de socotelile gospodăriei? întrebă ea calm. Un învățat în talmud ştie mai multe decât s-ar putea crede...

– Senda se descurcă la socoteli, zise repede Esther Valvrojenski. Chiar eu am învățat-o.

– Dar ştie Senda să obțină bunăvoința oamenilor ca să poată trăi? insistă Rachel. Sau e prea mândră pentru asta? Solomon fiind un învățat strălucit, depinde de săteni ca să-şi asigure traiul.

Bunica Goldie atacă abil şi brusc:

– Binecuvântat fie Solomon pentru învățătura lui. Dar învățătura nu e tocmai cel mai bun lucru pe care să-l facă un tânăr ca să-şi întrețină familia, nu-i aşa?

Rachel şi Eva părură scandalizate. Ce blasfemie, să îndrăznească să pună la îndoială vocația unui învățat talmud. Bunica Goldie continuă:

– Poate că Senda noastră ar trebui să se mărite cu cineva mai... înstărit, sugeră ea, bătând cu degetele în brațele pe care şi le încrucişase.

– Dar de ce? se zbârli Eva, a cărei voce se ascuți brusc. Toți contribuim la întreținerea unui învățat şi noi, cei din familie, în primul rând. Spune, crezi că după ce Solomon se însoară, vom înceta să-l mai ajutăm?

Bunica Goldie lăsă tăcerea să vorbească.

– Uiți, spuse Rachel Boralevi cu importanță, că un învățat talmud constituie o achiziție prețioasă pentru *orice* familie, accentuând cuvântul „orice".

Bunica Goldie o privi pe Rachel cu şiretenie:

– După cum văd eu lucrurile, zise ea cu obişnuitul ei simț practic, Solomon are nevoie de Senda noastră şi de zestrea ei mai mult decât are ea nevoie de învățatul vostru strălucit. Şi apoi, îi întârâtă ea, scoțând un nou as din mânecă, nici măcar nu ştim dacă Senda vrea să-l ia de bărbat.

Şi le întoarse spatele, cu un surâs viclean luminându-i fața bătrână şi zbârcită.

Cei din neamul Boralevi tăcură şocați. Nici o familie respectabilă nu amesteca sentimentele unui copil într-o asemenea tranzacție. Nu se mai auzise de aşa ceva. Şi oricum, ce ştia o fată de cincisprezece ani? Când începuseră negocierile, Boralevi crezuseră că au ei toate cărțile. Nu se aşteptaseră la o combativitate atât de feroce din partea familiei Sendei. Bunica Goldie rostise un adevăr, dar unul indecent, care nu trebuia menționat când în cealaltă parte a balanței se afla un învățat talmud.

– Mama are dreptate, o lăudă cu mândrie Esther Valvrojenski. Fata mea are o zestre cum nu s-a mai văzut de ani de zile în satul ăsta. Nici o fată n-ar aduce atâta într-o căsătorie.

Pufni şi-şi şterse nasul:

– Numai pe Senda o avem. Într-o zi, casa noastră va fi a ei.

– Şi a noastră va fi a lui Solomon, replică Rachel, ca să nu se lase mai prejos.

– Doamnă Boralevi! exclamă mătuşa Sophie. Cum poți să spui aşa ceva? Doar ai doi fii. Şi Solomon e cel mai mic. Prin tradiție, fiul mai mare moşteneşte casa. Sau o vor moşteni amândoi?

Rachel deveni brusc conştientă de capcana pe care şi-o întinse singură. Se blestemă pentru prostia ei. Toată seara evitase orice pomenire a numelui lui Schmarya. Nu-i plăcea deloc întorsătura pe care o luau negocierile. Totul se întorcea împotriva familiei ei, pozițiile lor erau subminate.

– Schmarya nu e făcut să trăiască într-un sat, murmură ea slab, fără să-şi ridice ochii de la mâinile împreunate în poală.

– Deci îl dezmoşteniți? întrebă viclean bunica Goldie.

De afară, Senda ascultase târguiala cu un amestec de curiozitate şi repulsie. Îl disprețuia pe Solomon şi nici nu putea concepe să-şi împartă viața şi patul cu el; dar nici nu putea să-şi ia ochii de la drama sinistră care se desfăşura în fața ochilor ei. Se ruga cu ardoare să nu-i fie sortit ca bărbat Solomon. Şi, în acelaşi timp, era încântată de înfrângerea pe care o sufereau Boralevi. Dar când Schmarya fu adus în discuție, simți că-i zvâcnesc timpanele de ură. Cum îndrăzneau? Ce drept aveau ei să-l ia în discuție? Ce ştiau ei despre Schmarya? Numai *ea* îl ştia... ştia cum vorbea împotriva nedreptății... ştia cum încerca să se lupte cu situația lor de robi şi cu viața de ghetto la care erau siliți. Era singurul care-şi ridica glasul împotriva lui Wolzak, moşierul care-i sărăcea şi împotriva țarului Nikolai al II-lea, ale cărui legi nedrepte îngăduiau asuprirea. Solomon se ascundea în spatele cărților lui, tot

satul se îngropa ca struțul cu capul în muncă şi numai Schmarya avea curajul să vorbească.

În bucătărie, menționarea lui Schmarya încheie tatonările şi târguiala începu într-adevăr în mod cinstit. Schmarya era oaia neagră a familiei Boralevi – de fapt, oaia neagră a întregului sat. Toți cei din cameră ştiau că, deşi zvonurile nu fuseseră încă adeverite, Schmarya era amestecat cu o bandă de anarhişti. Din cauza asta îi era atât de greu şi lui Solomon să-şi găsească o soție potrivită. Rabinul nu i-ar fi permis fiicei lui, Jael, să se mărite într-o casă unde exista un fiu atât de periculos, deşi nimeni nu îndrăznea să aducă obiecții în mod direct. Nu era decât o chestiune de timp ca Schmarya să sfârşească tragic. Şi când avea să se întâmple, toată familia Boralevi avea să suporte consecințele.

– Încă patruzeci de monede de argint, spuse Eva ferm.

Se terminase cu duelurile verbale acompaniate de scârțâitul semnificativ al scaunelor. Acum se târguia serios pentru zestrea Sendei şi lăcomia sclipea în ochii ei întunecați şi pătrunzători.

– Plus trusoul şi cele douăzeci de monede de argint pe care le oferiți.

– Încă patru monede de argint şi nimic pe deasupra, spuse aspru tatăl Sendei.

– Încă cincisprezece monede de argint, zise Rachel ascuțit. Doar nu vreți să vă înfometați singura fiică, nu?

– Poate că mănâncă mai bine dacă rămâne acasă şi nu se mărită cu Solomon, interveni aprins unchiul Chaim.

– Încă zece monede de argint, spuse repede *shadchen,* încercând să ducă ea la capăt târguiala. Dacă n-ar fi avut nici o contribuție la încheierea învoielii şi-ar fi pierdut comisionul.

– Încă cinci, zise neclintit tatăl Sendei, peste zestrea de la început.

Rachel Boralevi îşi privi soțul cu coada ochiului, părând să-i transmită un semnal tăcut. Soțul ei stătea

încovoiat pe scaun şi oftă din greu, clătinându-şi trist capul de parcă ar fi fost cuprins de o mare durere. În cele din urmă, ridică din umeri:

– Încă şapte monede de argint, spuse el, dar Dumnezeu mi-e martor, familia mea va suferi din cauza asta.

– Ne-am înţeles, zise repede mama Sendei.

– Să bem un pahar! spuse Rachel Boralevi cu ochii strălucitori. Nu vinul de fiecare zi, băutura bună, pentru sărbători.

Apoi începură să vorbească toţi deodată, agitaţi. Uitate erau acuzaţiile dure şi crude pe care tocmai şi le aruncaseră.

Deveniseră cei mai buni prieteni.

Afară, Senda se agăţă de pervazul ferestrei şi închise ochii, gemând în adâncul ei. Lumea se prăbuşise în jurul ei şi-şi dori să moară.

Astupându-şi gura cu mâna, se târî spre casă plângând în hohote.

Când ajunse la casa lor din celălalt capăt al satului, se repezi pe poartă, fugi în casă şi, ajungând în micul dormitor pe care-l împărţea cu bunica Goldie, trânti uşa cu atâta putere încât coliba se cutremură.

Se aruncă pe patul îngust şi stătu acolo încolăcită, ţinându-şi umerii cu palmele de parcă ar fi încercat să se apere de o suferinţă mortală. Îşi vârî bărbia în piept în timp ce lacrimile îi brăzdau obrajii. Nu se mişcă din poziţia aceea patetică de copil necăjit. Nici măcar nu ridică fruntea când îi auzi pe părinţi, mătuşa Sophie, unchiul Chaim şi bunica Goldie intrând în casă. În mod normal, ar fi sărit să-i îmbrăţişeze, dar în seara asta nu-i păsa dacă nu i-ar mai fi văzut niciodată pe nici unul, cu excepţia bunicii Goldie. Toată viaţa. Nu-i păsa de ei, după ce o vânduseră cu sânge rece unui bărbat pe care-l dispreţuia.

Auzi scaune târâte şi scârţâind. În bucătărie toţi vorbeau deodată şi auzi clinchet de pahare şi pocnetul

dopului unei sticle de vin pentru sărbători, care era desfăcută pentru a celebra momentul.

– Mă simt aşa de uşurată! exclama mama Sendei. Pentru o clipă, am crezut că o să am un atac de inimă!

Îşi permise să râdă reținut, acum, când se sfârşise totul.

– Te-ai ținut foarte bine, ca de obicei, o aprecie loial tatăl.

– Da, nu-i aşa? se bucură mama. Închipuiți-vă, noi, Valvrojenski, să ne înrudim cu familia Boralevi! Şi pe deasupra, Solomon e un învățat! Ce onoare!

– Da, e un tânăr cumsecade, spuse din inimă mătuşa Sophie. O captură bună. Nu ca fratele ăla al lui neisprăvit.

– Pentru o clipă, se amestecă unchiul Chaim, mi-a fost frică să nu se oprească toată treaba.

– S-ar fi oprit, replică un pic supărată mătuşa Sophie, dacă te lăsam să pleci aşa cum amenințai! În ce încurcături ne bagi, Chaim! Îi mulțumesc lui Dumnezeu că am avut atâta minte şi politețe ca să îndrept ieşirea ta. Dacă n-o făceam, biata Senda rămânea fără bărbat!

Eu nu contez, gândi Senda furioasă, în timp ce vocile se înălțau şi coborau, auzindu-se cu claritate în camera ei. Stau acolo şi se felicită fiindcă mi-au găsit o partidă bună. La naiba cu *shadchen* şi tradiția! N-o să suport să fiu cântărită ca o bucată de carne! N-o să fiu eu mielul de sacrificiu pentru ascensiunea socială a mamei!

Ochii i se umplură din nou de lacrimi. Se aruncă din nou cu fața în jos pe pat, suspinând tăcut în pernă, în timp ce blestema nedreptatea situației. Îşi puse palmele pe urechi, încercând să nu mai audă vocile de dincolo, dar nu reuşi decât să le reducă în intensitate.

– *L'Chaim!* răsuna prea tare vocea tatălui ei.

– *L'Chaim!* răspundeau ceilalți în cor. Paharele se ciocniră şi băură.

– Bun vin, spuse unchiul Chaim cu un oftat de mulțumire. Mai bun ca la Boralevi.

În bucătărie, bunica Goldie îi privise pe ceilalți dându-şi capetele pe spate şi înghițind vinul, apoi le văzuse fețele îmbujorând-se uşor de la lichidul gros, rubiniu. Îşi privi paharul neatins. Acum ceilalți se uitau la ea nedumeriți.

– Nu cumva ar trebui să fie invitată şi Senda la sărbătorire? spuse calm bunica Goldie.

Mama Sendei zâmbi vag. Acum, după încheierea negocierilor, respira uşurată şi vinul o făcea impetuoasă şi expansivă:

– Nu cred că ar interesa-o, zise ea. Ce-are Senda de-a face cu asta?

– E viața ei, îi aminti bunica Goldie fiicei ei. Ea e cea care va trăi cu Solomon Boralevi.

Mama Sendei simți tonul arțăgos al bunicii.

– Dar e un tânăr cumsecade, răspunse ea imediat. Senda e o fată foarte norocoasă.

– Sigur că e, repetă ca un ecou mătuşa Sophie. Nu orice fată se mărită cu un învățat talmud.

Bunica Goldie le țintuia cu privirea pe nora şi pe fiica ei. Era incredibil. O căsătorie trebuie construită pe un fundament solid. Şi dragostea nu trebuie să facă parte din el? Uitaseră toți acest lucru? Şi oare Senda nu le spusese de nenumărate ori care sunt sentimentele ei față de Solomon? Ba da, dar preferaseră să n-o asculte.

– Senda nu-l iubeşte pe Solomon, spuse ea, lăsându-şi paharul neatins pe masa din bucătărie. Nu v-ați gândit şi la asta?

Mama Sendei dădu din mână iritată.

– Va ajunge să-l iubească, în timp, zise ea repede. Dragostea creşte cu anii. La început, e cum era şi la noi... la toți.

Îşi privi soțul şi dădu din cap:

– Dragostea izvorăşte din datorie.

– Numai atât ai de spus?

Mama Sendei dădu din cap convinsă.

– E hotărârea noastră definitivă. Nunta va avea loc luna viitoare cum am plănuit.

Mai târziu, când liniştea se aşternuse peste casă, bunica Goldie intră în vârful picioarelor în camera ei şi a Sondei. Fereastra era deschisă şi perdelele fluturau în norul tare al nopții. Îşi privi nepoata. Senda stătea cu fața la perete, respirând regulat, de parcă ar fi dormit, dar bunica Goldie ştia că se preface.

– Senda, copilă, ştiu că eşti trează.

Senda suspină înăbuşit.

Bunica Goldie se aşează pe marginea patului fetei.

– Nu e sfârşitul lumii, copilă, încercă ea s-o mângâie.

Senda nu se întoarse spre ea. Dar vorbi printre dinți:

– Ba e.

Bunica Goldie oftă din greu:

– Te rog, Senda, ascultă-mă.

Senda se aşează ascultătoare în capul oaselor şi o privi în întuneric.

– E mai bine aşa, vorbi bunica gâtuit, alegându-şi vorbele cu grijă. Fie că-ți place sau nu, sunt câteva lucruri în viață pe care trebuie să le înțelegi şi să le accepți. Ai cincisprezece, aproape şaisprezece ani, nu mai eşti copil. Eşti o femeie şi partea noastră e munca şi supunerea.

– Şi suferința prin căsătoria cu un om revoltător?

– Nu fi aşa încăpățânată! şopti bunica Goldie. Arăți ca o femeie, dar poate în multe privințe eşti un copil.

– Aşa crezi?

Bunica Goldie simți chiar şi prin întuneric focul provocator din privirea nepoatei ei.

– Nu, recunoscu bătrâna după o lungă pauză, nu cred. Dar oricum trebuie să accepți căsătoria asta, oricât de neplăcută ți s-ar părea. Astfel ai frânge inima părinților tăi. N-ar putea supraviețui unei asemenea ruşini!

– Dar eu pot? se opuse Senda cu vocea scăzută. *Eu* sunt cea care trebuie să trăiască lângă el. *Eu* sunt cea care trebuie să-i dăruiască lui Solomon copii.

Făcu o pauză.

– Bunică Goldie... începu ea întretăiat.

Bunica o îmbrățișă.

– Da, copilă.

Abia atunci nefericirea izbucni din sufletul Sendei cu un torent de cuvinte. Plângând încet, se strânse la pieptul cald şi secătuit al bătrânei.

– Nu pe Solomon îl iubesc, gemea ea mereu. Pe fratele lui, pe Schmarya! Ce-o să mă fac? Nu pot trăi fără Schmarya!

– Nu mai vorbi aşa! Trebuie să ți-l scoți din gând pe Schmarya!

– Cum aş putea? strigă Senda. Pe el îl iubesc. Şi el mă iubeşte.

– Trebuie! insistă tăios bunica Goldie. E un lucru rău. Să te gândeşti aşa la fratele logodnicului tău!

Senda tăcu.

– Promite-mi! spuse bunica pe un ton ascuțit, pe care nu i-l mai auzise. Nu mai vorbi niciodată despre asta! Alungă-ți-l din minte!

Ochii Sendei erau la fel de lipsiți de viață ca întunericul.

Bunica Goldie o zgâlțâi.

– Promite-mi! şuieră ea, vârându-şi degetele în brațul Sendei.

Senda dădu din umeri:

– Dacă insişti, mormăi ea.

– *Promite-mi!*

– Promit.

Goldie răsuflă uşurată. Apoi îşi ținu singura nepoată în brațe, legănând-o înainte şi înapoi ca pe un copil. Plângea şi ea, nu pentru iubiri pierdute, ci pentru că ştia că insistând ca Senda să se mărite cu Solomon, îşi

lăsase nepoata, ființa pe care o iubea cel mai mult pe pământ.

- O să vezi, murmura ea mângâietor, totul va fi spre bine.

Senda se desprinse cu blândețe din brațele bunicii.

- Căsătoria aduce după sine... atâtea lucruri.

- Nu trebuie decât să-ți faci datoria.

- Dar va trebui să... știi, nopțile...

– Va fi ceva firesc, îi spuse cu severitate bunica Goldie. De ce trebuie să te gândești acum la asta? Cu timpul te vei obișnui.

Dar Senda nu se obișnui niciodată.

În noaptea nunții, când Solomon se dezbrăcă rigid de hainele lui cele mai bune, chitindu-le pe scaun pe măsură ce și le scotea, Senda se simți cuprinsă de greață. Se întoarse cu spatele la el, neputându-l suporta gol încă mai puțin decât îl putea suporta îmbrăcat. I se făcea rău când îi vedea barba stufoasă și părul negru, des, care-i acoperea trupul albicios și costeliv. Când se strecură gol sub pătură, lângă ea, rămase nemișcată, inertă ca o piatră.

– Noapte bună, Solomon, zise ea abrupt, înfășurându-se în pătură.

Mâinile lui se mișcară spre ea.

– Te iubesc, Senda, spuse el moale.

– Sunt obosită, replică ea.

Ar fi vrut să sară din pat și să fugă în cămașa de noapte din flanel drept în patul ei din dormitorul pe care-l împărțea cu bunica Goldie. Dar nu îndrăznea. Era legată de datoria de onoare de a împărți viața și patul lui Solomon. Altceva era de neconceput.

Se crispă când îl simți sărutându-i ceafa, umed și neîndemânatic.

– Nu... nu mă simt bine, se scuză ea, luptându-se cu senzația de greață din ce în ce mai persistentă. Poate e vinul de vină, sau dansul...

– Nu mă iubeşti? întrebă Solomon rănit.

Se înghesui mai aproape de ea şi Senda îi simți penisul rigid în spate.

– Bineînțeles că te iubesc, Solomon, spuse ea cu resemnare. Îi simțea privirea pătrunzătoare şi fu recunoscătoare că era cu spatele şi că părul bogat şi arămiu îi acoperea fața ca un văl. Se simțea un pic retrasă şi el nu-i putea vedea privirea încărcată de repulsie.

– S-a întâmplat ceva? insistă el.

– Nimic care să nu poată fi vindecat de un somn bun minți ea. Te rog, îl rugă, stinge lampa şi lasă-mă să dorm. Poate mâine...

Dar în ziua următoare găsi altă scuză şi apoi alta şi alta. După multe nopți fără dragoste, Solomon renunță complet. Senda era soția lui în toate privințele în afară de una.

– Multor femei nu le place, îi spuse tatăl lui. Cu timpul se dau pe brazdă.

Dar Senda nu satisfăcu niciodată dorința fizică a lui Solomon. Şi-o împlinea pe a ei cu Schmarya, în luminişul pădurii, dăruindu-i ceea ce niciodată nu i-ar fi dat fratelui lui.

Schmarya putea vedea sânii ei frumoşi şi plini şi pântecul ei cu muşchi catifelați.

Schmarya putea vedea şoldurile ei suple şi cuibul feminității ei, ascuns delicios de părul cârlionțat şi arămiu.

Şi Schmarya, nu Solomon, fusese cel care o făcuse femeie, aducând-o mereu şi mereu pe culmile extazului făcând-o să se simtă iubită şi împlinită.

De aceea îl aştepta astăzi din nou, cu respirația accelerată şi sângele pulsându-i în vene, să vină în luminişul lor secret din pădurea de mesteceni. Îşi putea imagina trupul lui puternic deasupra ei, gura devorându-i-o pe a ei

limba traversându-i trupul, sânii, coapsele, până când începea să-l implore să intre în ea. Doamne, adora să facă dragoste cu el, niciodată nu-i ajungea plăcerea când se cuplau din nou şi din nou, în orele furate pentru a fi împreună.

Zgomotul unei crengi rupte o trezi din reverie. Se ridică dreaptă, cu ochii ei de smarald cercetând pădurea.

– Schmarya, chemă ea încet, cu inima bătându-i cu putere. Schmarya, sunt aici. *Schmarya!* Pentru numele Domnului, Schmarya, ce ți s-a întâmplat?

Îşi duse mâna la piept, nările ei fine fremătară şi ochii i se măriră; inima i se opri preț de o clipă lungă, infinită.

Schmarya nu spuse nimic. Îşi croi şovăielnic drum spre ea, printre copaci, de parcă ar fi fost beat, dar ea ştia precis, putea să jure că nu băutura îl făcea să se împleticească. Era rănit. O, Doamne! Avea pe frunte o tăietură care sângera.

Scoțând un strigăt, îşi somă picioarele să se mişte şi înaintă printre copaci spre el. Îl ajunse, îl sprijini de subsuori şi-l ajută să se aşeze cu capul rezemat de trunchiul cu scoarța cojită al unui mesteacăn.

– Nu te-ngrijora, gâfâi el. Am căzut de pe cal. Sunt bine.

– Nu mai vorbi, odihneşte-te, îi porunci ea scurt, plecând repede la izvor. Acolo îşi desfăcu din jurul taliei prețioasa ei basma purpurie, îngenunchie şi muie pânza în apa îngheţat de rece. O scoase fără să o stoarcă şi o înfăşură în pumn ca pe un ghem, apoi se întoarse la el, cu apa picurându-i pe fusta-i voluminoasă.

Se aşeză pe vine lângă el, curățându-i cu blândeţe rana de la cap.

El stătea cu fața lipsită de orice expresie, cu ochii închişi în timp ce ea tampona sângele, cu picioarele lui lungi şi musculoase încălțate în cizme întinse în față. Măsura peste un metru optzecişicinci şi ea nu se putea

împiedica să nu-i admire bărbăția, chiar aşa, cu fața pătată de sânge şi părul auriu răvăşit. Avea oase mari şi muşchi puternici, dar pe trupul lui nu era pic de grăsime. Avea tenul sănătos al omului care trăieşte în aer liber. Şi era frumos... atât de incredibil de frumos încât o durea inima privindu-i buzele cărnoase şi roşii, ochii îndrăzneți, albaştri ca safirul în care strălucea mereu un dispreț amuzat şi fața curată, proaspăt bărbierită, cu bărbia despicată ieşind înainte cu o mândrie aproape insolentă.

După câteva minute, fața lui se curăță. Ea se lăsă pe călcâie:

– Gata.

Era uşurată, dar i se citea supărarea pe chip fiindcă îi produsese o asemenea spaimă. Totuşi, vocea ei era joasă şi mângâietoare:

– E numai o zgârietură, slavă Domnului. Se opri un moment, încruntându-şi sprâncenele ei arcuite:

– Schmarya, ce Dumnezeu ți s-a întâmplat?

El îşi îndreptă capul pe care şi-l ținuse rezemat de copac şi prinse privirea ei intensă, iar chipul i se acoperi de o jale nesfârşită. Apoi pieptul i se ridică într-un suspin adânc, de parcă toată greutatea lumii ar fi apăsat pe umerii lui, îşi lăsă din nou capul pe spate, închise ochii şi începu să plângă. Plângea tăcut, neclintit, doar lacrimile se mişcau alunecându-i de-a lungul obrajilor.

– Schmarya! şopti ea.

Era mai înfricoşată de lacrimile lui decât fusese când îi văzuse rana. Schmarya nu era omul care să plângă. Îl văzuse strângând din dinți şi sfidând durerea când se rănise odată destul de grav în timp ce tăia lemne pentru foc.

– *Schmarya.*

El nu-i răspunse şi, în tăcerea grea care atârna între ei, se auzi zgomotul îndepărtat al unor cai galopând. La început abia adus de vânt, creştea repede în intensitate, de parcă o ceată de călăreți ar fi alergat cu furie spre ei.

Schmarya se încordă şi deschise ochii cu o tresărire. Îşi şterse lacrimile cu dosul mâinii, se ridică nesigur în picioare şi porni repede spre capătul celălalt al luminişului, de unde satul se vedea ca în palmă. Rămase privind în jos, apoi se întoarse spre ea:

– Trebuie să-i avertizăm, spuse el sumbru.

– Pe cine să avertizăm? Pentru ce? îl privi ea fix, cu ochi mari şi speriați.

– Nu e timp de explicații. Repede! trebuie să ajungem în sat!

Şi fără alt cuvânt, tânărul se repezi printre copaci, împiedicându-se şi alunecând la vale.

Ea privi după el cu mâinile în şolduri, nehotărâtă. Oare de ce se puteau teme? Ce pericol simțise el? Ochii ei cercetară pădurea. Deasupra, ramurile de mesteacăn fremurau şi foşneau uşor în adierea răcoroasă. Păsările cântau în aer. Simțea mirosul reavăn al pământului de primăvară, moliciunea umedă şi reconfortantă a muşchiului de sub picioarele ei. Totul părea liniştit, toate simțurile îi erau totuşi alertate. Ştia că ceva – *ceva,* orice ar fi fost acea primejdie fără chip – amenința din umbră.

Îl ajunse din urmă pe Schmarya, dar asta nu însemna că obținuse o victorie. Ea era odihnită, iar el era deja epuizat când porniseră. Şi deşi plecase alergând destul de repede, ea vedea că paşii deja i se domolesc. Era evident că-şi adunase ultimele rezerve fizice pentru goana asta.

Acum alerga alături de el, gâfâind, cu inima ciocănindu-i în piept, cu plămânii în flăcări. Avea vântul în față, izbind-o şi împiedicând-o să respire. Îşi simțea picioarele tot mai grele, îi atârnau de parcă erau de plumb. Totuşi, se străduia să țină pasul cu el.

Dacă el poate să alerge, pot să rezist şi eu, îşi spuse cu hotărâre.

Îl privi cu coada ochiului. Fața lui căpătase o expresie de o hotărâre neînduplecată.

– Schmarya, răsuflă ea, nu mai pot. Nu mai pot să fug. Trebuie să stau. Şi tu la fel.

– Nu.

Nu mai avea aer, dar respira egal, continuu, conservându-şi puțina energie care-i mai rămăsese.

– Trebuie să reuşim.

Vorbea sacadat, întrerupt, în ritmul respirației.

– Dar de ce? Spune-mi! De ce?

– Cai.

– Şi? Nu-i prima oară. Sunt cai aici. Aleargă. Tot timpul.

– Nu aşa... mulți.

El îşi încleştă pumnii, îndemnându-se să alerge mai repede, cu capul pe spate şi ochii pe jumătate închişi.

– Pogrom.

– *Ce?*

În ciuda transpirației fierbinți, simți că i se răceşte sângele la auzul acestui cuvânt temut. Ce copil evreu din Rusia nu ştia ce înseamnă cuvântul „pogrom"? *Moarte pedepsitoare. Masacrul inocenților. Totul din cauză că te-ai născut într-un popor pe care nu ți l-ai putut alege.*

– Nu se poate.

Lacrimile îi țâşneau de la colțul ochilor. Nu voia să-l creadă. Nu putea să-l creadă. Pogromurile țineau de trecut.

– N-a mai fost..., gâfâi ca să-şi ia aer,... de ani întregi. De ce acum?

– Pogrom, repetă Schmarya, ținând-o pe a lui.

– Dar de ce? Ce motiv...

Îşi astupă gura cu mâna. După câte auzise, un pogrom nu trebuia neapărat să aibă o cauză. Faptul că erau evrei era suficient ca să-l provoace.

– Casa lui Wolzak. Cineva a ars-o. Am încercat să-l opresc, dar era prea târziu.

Deci *era* un motiv. Ea întoarse capul spre el, fără să mai fie atentă la picioare. Deodată țipă, lovindu-se de un trunchi prăbuşit. Se rostogoli cu capul înainte, cu fusta şi combinezonul fluturându-i. Căzu cu fața în jos şi simți cum i se taie respirația.

Îşi ridică fruntea, năucită. Apoi scutură din cap cu mânie, ca să-şi revină. Se încruntă. Schmarya nu se oprise s-o ajute. Nici măcar n-o privise. Alerga mai departe.

Din cauza pogromului.

O, Doamne. Îşi înăbuşi un suspin, se ridică cu greu în picioare şi făcu o serie de paşi grijulii, de încercare. Îi dădură lacrimile. Îşi sucise o gleznă când căzuse şi durerea o săgeta în gambă până la genunchi.

Se luptă cu lacrimile şi, strâmbându-se de durere, se forță să şchiopăteze după el. Îşi strânse buzele, disprețuindu-se. În curând, Schmarya va ajunge la capătul pădurii. Rămăsese cu mult în urma lui. Totul din cauză că-şi scrântise glezna prosteşte. Dacă nu se grăbea, avea să ajungă prea târziu.

Respiră adânc. N-avea să încetinească ritmul. Poate teama lui Schmarya era întemeiată. Ce însemna durerea ei în comparație cu viețile atâtor oameni?

Se forță să înainteze, închizându-şi mintea la străfulgerările de durere care-i înțepau nervii. Nu te gândi la durere, îşi repeta în gând. Nu înseamnă nimic în comparație cu... *pogromul.*

Reuşi să accelereze, cu părul fluturând în vânt. Tocmai era pe punctul de a-l ajunge pe Schmarya, care aproape ajunsese la marginea pădurii. Tropotul cailor se auzea acum mult mai tare, zguduind parcă scoarța pământului. Făcu un ultim efort de a se grăbi, aşa cum făcea şi Schmarya, pentru ultima etapă şi tocmai când ajunseseră la marginea pădurii, Schmarya se opri instinctiv. Senda era gata să treacă pe lângă el când îi puse cu brutalitate mâna în piept, azvârlind-o înapoi. Ea scoase un strigăt de furie amestecată cu durere şi căzu.

– Ce naiba...

Dar Schmarya se aruncă la pământ şi-i astupă gura cu mâna.

Cazacii treceau pe lângă ei, cu săbiile şi puştile aruncând sclipiri reci, cu caii lor înspumaţi azvârlind ţărâna drumului în lături în galopul lor viguros. Erau foarte aproape, dar tufişurile de la lizieră îi adăposteau perfect pe Senda şi pe Schmarya de privirile cazacilor, oferindu-le în acelaşi timp o vedere panoramică asupra satului.

Schmarya deveni livid, trăsăturile i se schimonosiră.

– Am ajuns prea târziu, jeli el încet, acoperindu-şi faţa cu mâinile.

Sub ochii lor îngroziţi, măcelul începu; parcă deodată s-ar fi deschis porţile iadului şi-ar fi slobozit pe pământ o ceată de demoni bizari şi nemiloşi.

Cazacii mânuiau bice, purtau săbii în mâinile înmănuşate în piele neagră şi aveau căciuli uriaşe de blană, trase pe ochi. Se despărţiră în două grupuri şi porniră din cele două capete ale satului, trasând o potecă însângerată spre centru.

Ceea ce urmă nu fu o bătălie. Fu pur şi simplu un masacru – măcelărirea sistematică a unor săteni paşnici şi neînarmaţi de către o hoardă de sălbatici dezlănţuiţi, însetaţi de sânge.

Primele victime fură Gilda Meyerov şi copiii ei. Când sosiseră cazacii, Senda o văzuse pe Gilda repezindu-se afară din căsuţă şi adunându-şi cei trei copii care se jucau în curte, ducându-i în siguranţa înşelătoare dinăuntru şi zăvorând uşa. Dar după ce casa fu incendiată, trecură doar câteva minute până când Gilda şi copiii se împleticiră afară, tuşind şi înăbuşindu-se. Copiii fură împuşcaţi, iar Gilda îngheţată de frică, nici nu văzu sabia care o decapită. Capul ei zbură prin aer şi ateriză pe pământ, izbindu-l ca o minge obscenă înainte de a se rostogoli.

Satul liniştit se transformă într-o mare de sânge. Nimeni şi nimic nu fu cruţat, uman sau nu. Senda mai

auzise poveşti despre pogromuri în trecut, dar totdeauna păruseră ceva îndepărtat, un fel de legendă – ceva ce se întâmplase altor oameni. Nimic nu o pregătise pentru ororile realității. Văzu cum tatăl îi fu împuşcat în piept şi se târî în țărână, apoi o văzu pe mama sa urlând şi aruncându-se deasupra trupului lui mort, plângând în timp ce-i ținea capul în mâini numai pentru ca un cazac să-i străpungă spatele cu un pumnal, aplecându-se din goana calului.

Măcelul dură doar câteva minute, dar pentru Senda fu cât o viață întreagă. În orice direcție ar fi privit, orori şi mai mult decât orori îi izbeau ochii.

Văzu o femeie care sări dintr-o casă în flăcări şi o luă la fugă spre un podeț, ce separa baraca ei de pădure, înainte de a fi oprită de doi cazaci ce galopară în cercuri după ea, până căzu epuizată şi o striviră cu potcoavele de oțel. Senda închise ochii. O recunoscuse pe Hannah Jaffe, care locuia în casa vecină lor şi era atât de mândră de bucatele ei. Totdeauna când făcea o prăjitură le aducea şi vecinilor o bucată sau venea cu străchini aburinde de supă de pui când cineva era bolnav. Acum n-o să mai gătească pentru nimeni. Cazacii avuseseră grijă de asta.

Senda privi, cu inima frântă, cum Solomon, bărbatul pe care nu-l iubise, făcu o încercare zadarnică de a salva sfântul Torah din sinagogă. Când ieşi alergând din templu, cu pachetul sub braț, biciul unui cazac îl atinse şi căzu chircit peste obiectele de cult. Imobilizat complet, Solomon stătu ca de piatră, cu ochii ridicați spre cer, în timp ce o bandă de cazaci îi tăie trupul în bucăți însângerate. Senda suferi cumplit în momentul acela. Deci nu fusese un laş. Murise cu curaj şi acum îi era ruşine pentru felul în care se purtase cu el.

Dar curând emoție îi fu înlocuită de alta, căci priveliştea cea mai cumplită din lume se înfățişa acum ochilor ei. Iubita ei bunică Goldie, cu părul alb-auriu legat la spate,

încălțată cu papucii pe care îi purta în casă şi cu nişte ciorapi prea mari pentru gleznele ei firave, venea printre norii de fum pe drumul ce ajungea în centrul satului, cu ochii îngustați într-o fermitate neînduplecată. În jurul ei, măcelul continua cu viteză şi brutalitate, dar pasul ei nu se abătu. Nu era ea cea care să accepte moartea fără luptă. De două ori, o dată cu ficatul, a doua oară cu inima, reuşise să înşele moartea şi n-avea de gând acum să stea liniştită şi să-i lase pe cazaci să termine treaba. Nu, dacă avea o şansă. Îşi ținea cuțitul de bucătărie cu vârful în sus, îndreptat spre cel mai apropiat călăreț, fără şovăială. Înainte însă de a ajunge la el, acesta îşi aruncă pe spate capul şi izbucni în râs, apoi se ridică în şa, îşi struni calul să-şi ridice picioarele din față, apoi se lăsă brusc şi potcoavele o striviră pe bunica Goldie la fel de uşor cum o striviseră pe Hannah Jaffe cele ale altor cai.

Senda nu mai putu suporta. I se făcu greață de atâta violență, de atâta măcel inutil; repulsie față de bucuria pe care părea să le-o provoace cazacilor ceea ce făceau. Apoi, ca prin miracol, văzu posibilitatea de a încerca să ajute o persoană.

În ciuda dimensiunilor ei, mătuşa Sophie reuşise să evite săbiile în trei ocazii şi alerga cât de repede o puteau duce picioarele ei grase spre tufişurile unde se ascundeau Senda şi Schmarya. Abia mai gâfâia, cu brațele groase întinse în față, aşteptând ca nişte mâini invizibile s-o tragă la adăpost. Când o zări pe Senda dând la o parte tufişurile şi pornind spre ea, speranța îi luci în ochi.

– Grăbeşte-te! strigă Senda încurajator, cu inima bătându-i ca un ciocan. Grăbeşte-te, mătuşă Sophie! Şi se rugă în gând în timp ce distanța dintre ele se micşora. *Grăbeşte-te!*

În clipa aceea, un cazac îi tăie calea mătuşii Sophie şi ținti. Senda gemu auzind bubuitura. Trupul mătuşii păru că sare în aer; capul îi fugi în spate; fața îi fu zdrobită şi bucăți de carne, oase şi sânge se împrăştiară peste tot în

jur. Senda simți picături calde curgându-i pe față şi pe brațe.

Închise ochii strâns, prea şocată să mai poată țipa. Ca prin vis, îl lăsă pe Schmarya s-o tragă înapoi la adăpostul tufişurilor. Pentru o vreme zăcu acolo albă ca hârtia la față, fără să se mişte. Apoi îl auzi pe Schmarya înjurând.

Se întoarse spre el şi deschise ochii.

– Ce e? întrebă tremurat, înfricoşată de răspuns. Se temea dintr-o dată de atâtea lucruri.

Fața lui Schmarya se schimbase complet. În vreme ce fusese contorsionată de mânie mai înainte, acum era răvăşită de o furie fără margini.

– Schmarya...

– Nu sunt toți cazaci, murmură el rânjind. Cel puțin unul dintre ei nu e.

– Cum?

– Uită-te singură, şopti Schmarya. E colectorul. Vezi? Acolo, pe cal.

Senda dădu cu grijă crengile la o parte şi privi. Până nu i-l arătase Schmarya, nu-l observase pe colectorul de taxe al lui Wolzak. Atenția îi fusese acaparată de masacru, iar acesta aşteptase de-o parte, pe un cal mult mai mic decât caii cazacilor. Cu fața întoarsă de la măcel, ca şi când faptul că nu privea l-ar fi absolvit de orice responsabilitate. Numai când totul se termină şi toate clădirile din jur ardeau, conducătorul cazacilor îl chemă pe colector. Acesta nu pierdu timpul; statura de urs a cazacului îl umplea de groază chiar şi pe el. Cu expresia veşnic încruntată, mustața fioroasă, barba neagră imensă şi ochii arzând, conducătorul cazacilor era destul pentru ca oricine să se întoarcă şi să fugă. În timpul măcelului, căciula lui neagră de miel se pierduse, iar căpățâna lui strălucitoare, fără păr, îngrozea pe oricine se uita la el, ca şi cicatricea albă ce-i brăzda obrazul stâng de la colțul ochiului până la gură.

Senda se întoarse spre Schmarya.

– Dar ce caută colectorul aici? Nu e nici o taxă de ridicat. Vocea îi era şocată. De fapt nu mai e nimic de colectat, nimic.

– Da, dar el îi ştie pe toţi cei din sat.

Senda îl privi pe colector. După un schimb de vorbe cu cazacul, acesta sări de pe cal şi porni printre cadavre.

Senda se încruntă când îl văzu consultând un carnet negru şi notând fiecare victimă.

– Verifică morţii după un fel de listă!

– Nu vezi? şuieră Schmarya. Colectorul îi ştie pe toţi, fiecare femeie, fiecare bărbat, chiar şi pe nou-născuţi. Lista lui ne cuprinde pe toţi. Acum face inventarul morţilor.

Senda clătină din cap.

– Dar... de ce? Nu înţeleg. De vreme ce toţi au fost măcelăriţi...

– Ca să fie siguri că n-a scăpat nimeni, spuse Schmarya cu un rânjet sumbru. Nu vezi? *Toţi* trebuiau ucişi. Orice femeie, bărbat sau copil din satul ăsta. Clătină din cap uluit. *Toţi!* Aşa a fost plănuit cu sânge rece!

– Ceea ce înseamnă... Senda se sufocă... înseamnă că în clipa când vor observa că lipsim...

– Am să-l omor pe bastardul ăla mai întâi! gemu Schmarya. Sări în picioare şi îşi strânse pumnii pe lângă corp.

Senda se încolăci de picioarele lui şi îl trase înapoi jos.

– Nu, Schmarya, spuse blând. N-ai s-o faci. O să fii ucis înainte să apuci.

– Şi ce dacă? replică el brutal. Toţi ceilalţi au murit. De ce n-aş muri şi eu?

– *De ce?* şopti ea disperată, zgâlţâindu-l. O să-ţi spun eu de ce. Dacă murim şi noi, atunci nimeni nu va şti vreodată ce s-a întâmplat aici. Trebuie să trăim ca să trăiască şi povestea acestui măcel. Şi, în afară de asta, dacă noi murim, cine o să-i jelească pe morţi?

Umerii lui căzură.

– Cred că ai dreptate, murmură. Apoi se întinse şi o îmbrățişă. Se lipiră unul de altul ca două animale speriate. Senda simți din nou că toate simțurile îi erau copleşite, numai că de data asta nu mai mirosea a pământ proaspăt şi nu mai cântau păsări. Păsările şi insectele erau mute. Miasma sângelui şi a excrementelor îi asalta simțurile. Aproape că simțea gustul metalic de sânge în gură. Moartea plutea în aer.

Coloane de fum plumburii se ridicau spre cer. Curând nu va mai rămâne nimic din tot satul, numai grămezi de cenuşă şi pământ răscolit.

Comandantul cazacilor apăru dintr-o perdea de fum şi se uită în jur cu satisfacție.

– Ei bine? îl interogă pe colector, care terminase inventarierea. Au primit toți jidanii ce meritau? I-ai bifat pe toți?

Senda îşi ținu respirația, aşteptând condamnarea la moarte a ei şi a lui Schmarya. Acesta era momentul critic. Pentru că înțelese că, dacă se va afla că au scăpat, cazacii vor scotoci împrejurimile până îi vor găsi şi îi vor omorî.

Colectorul se uită în carnet apoi privi zguduit în jurul său. Era şocat de holocaust. Gâtul i se uscase, fața îi era pârlită. Se aplecă brusc şi vomită zgomotos. Când termină, se şterse la gură cu dosul palmei şi îl privi pe cazac. Dădu din cap slăbit.

– Sunt toți aici.

Numai după ce cazacul se întoarse cu spatele, colectorul marcă grăbit şi numele celor doi săteni rămaşi.

Deci fusese destulă moarte. Chiar şi pentru el.

Senda lăsă să-i scape un suspin de uşurare.

Cazacii se regrupară, colectorul se urcă pe spinarea calului, iar comandantul ridică sabia în aer. Apoi o coborî brusc, semnalizând plecarea.

Sabia nu străluci. Era acoperită de sânge uscat.

Escadronul dispăru la fel de repede cum apăruse.

Când nu se mai auziră copitele cailor, Senda simți mâna lui Schmarya pe braț.

– Hai, spuse el blând. Să mergem.

– Unde?

– Oriunde, numai să fie departe de-aici.

Ea clătină din cap.

– Nu putem, spuse. Trebuie să îngropăm şi să jelim morții.

– Nu. Trebuie să lăsăm totul aşa cum e. Dacă se întorc şi văd că cineva... Vocea i se topi, lăsând amenințarea să plutească între ei.

Senda îşi strânse buzele. Într-un final încuviință. El avea dreptate. Dacă rămâneau să îngroape sau să ardă morții, cazacii vor şti că cineva mai e în viață. Oricât de oribil ar fi fost gândul de a lăsa victimele să zacă neîngropate, era singura lor şansă să scape cu viață. Deasupra, o umbră încrucişă cerul întunecat. Senda ridică ochii şi se cutremură; un stol de corbi negri se învârtea acolo, aşteptând festinul.

Se întoarse spre Schmarya. Ochii ei erau plini de lacrimi, dar o tărie nouă i se întipărise pe față, o forță ce nu fusese acolo înainte.

– Să mergem, spuse calmă.

Şi nu se întoarse să privească înapoi.

Prințul Vaslav Danilov se aşeză mai confortabil pe bancheta îmbrăcată în catifea a caleştii sale. Era unul din cele patruzeci de vehicule pe care le avea la Petersburg şi unul din cele şapte pe care ordonase să fie transformate în sănii, prin aplicarea unor tălpici bine lustruite şi a unor suspensii foarte eficiente din arcuri, care absorbeau orice şoc în alunecarea pe gheață. Această caleaşcă – sanie care-l purta acum avea portierele gravate cu armele familiei Danilov şi era trasă de cei mai frumoşi şase dintre armăsarii lui negri. Intimitatea înălțimii sale era asigurată de perdele grele de brocart care acopereau complet

ferestrele. Afară, după-amiaza se transformase deja în seară şi un vânt baltic înghețat biciuia nemilos orice trecător întârziat. Dar prințul Vaslav, spre deosebire de birjarul şi lacheii lui care stăteau afară, era bine apărat de iarna rusească. Era îmbrăcat călduros şi acoperit cu o blană groasă de urs şi vasele mici cu mangal care ardeau în colțurile caleştii păstrau atmosfera dinăuntru plăcută. Legate de bancheta din față se aflau un samovar de argint tradițional, plin cu ceai fierbinte, carafe de cristal cu vodcă şi cvas şi pahare de cristal cu blazonul familiei Danilov.

Prințului Vaslav îi plăcea cel mai mult să călătorească în vreunul din numeroasele sale vehicule sau călare. Pentru el, jumătate din plăcerea de a se duce undeva era datorată mijlocului de transport şi considera că nu există nimic mai elegant, mai încântător sau mai indiscutabil rusesc decât un cal sau o caleaşcă trasă de cai. Nu conta că într-o aripă a marelui palat Danilov de pe malul Nevei făcuse de curând amenajări pentru a-şi instala automobilele. Fusese ideea soției lui şi el se plecase galant la dorința ei. Prințesa Irina nu era ființa care să-i lase pe concurenții ei sociali – care aveau toți garaje pline de automobile – s-o depăşească. Dacă ar fi fost după el, ar fi aurghiunit pentru totdeauna de pe străzile Petersburgului mașinile importate cu marca Mercedes, Rolls-Royce, Citröen, Bentley sau Hispano-Suiza, cu cât mai repede, cu atât mai bine. Dar era destul de realist ca să-şi dea seama că trăsurile fără cai se vor impune, fie că-i plăcea, fie că nu. Există lucruri pe care nici măcar un prinț nu are puterea să le schimbe.

Dădu la o parte perdeaua cu degetul arătător, deschizând o crăpătură prin care putea privi leneş afară, în vreme ce sania o cotea pe podul Nikolai, traversând Nova. O minune arhitecturală, acest pod îi reamintea întotdeauna Parisul... Ah, Parisul... Ca şi lumea de *bon ton* din Oraşul Luminii, aristocrații din Parisul Nordului,

oraşul prinţului, valsau prin săptămâni nesfârşite de opere, balete, concerte, banchete, recepţii oficiale, petreceri particulare şi supeuri extravagante în miez de noapte. Chiar sofisticatul Paris, cu toată splendoarea lui, nu avea magia Petersburgului, eleganţa şi bogăţia uluitoare care-l încântaseră pe prinţ încă din momentul naşterii lui supuse. Era adevărat că palatele de aici erau mai asemănătoare celor din Veneţia decât celor din Paris – multe dintre ele clădite în stil mediteranean, datorită influenţei italiene exercitate de armatele de arhitecţi şi artizani importaţi de-a lungul secolelor – dar chiar şi această dominantă italienească avea înfloriturile ei ruseşti.

Zâmbi. Nici o clădire nu respecta mai bine acest adevăr decât impunătorul lui palat de unde tocmai plecase. Palatul Danilov se întindea pe o suprafaţă imensă, construit într-un stil baroc şi având forma literei „C", care închidea în ea o curte circulară masivă, pentru ca aripa închisă să aibă o vedere spre fluviul Neva, acoperit toată iarna de o oglindă de gheaţă. Cele cinci nivele ale construcţiei aveau picturi şi ornamente în piatră în culorile galben şi oranj şi se înălţau, la capetele „C"-ului şi în curbura dinspre Neva, în trei turnuri pătrate şi masive. Fiecare turn se termina cu un ciorchine splendid de câte cinci turle spiralate şi aurite în formă de ceapă, tipic ruseşti. Oare ce clădire avea Parisul mai magnifică decât aceasta, mai ales admirată de-a lungul anotimpurilor, în verile cu lumina soarelui răsfrântă în apă, în furtunile de zăpadă învârtejită ale iernii sau în zilele acelea speciale ale anotimpului rece, când cerul posomorât se deschidea devenind albastru-argintiu şi făcând palatul înzăpezit să trimită sclipiri orbitoare, care-ţi luau ochii? Dar ce frumos era şi acum, când razele incredibil de verticale ale aurorei boreale îl înlănţuiau cu un colier de coral şi ametist, suspendat în jurul turnurilor lui în înserarea timpurie care întuneca cerul arctic!

Într-adevăr, nimic nu se putea compara cu Petersburgul, mai ales acum, în ianuarie 1914, când sezonul promitea să fie strălucitor. Sezonul începuse cu o săptămână în urmă, în prima zi a anului şi avea să continue până în postul Paştelui.

Tocmai îşi lua degetul de pe perdea, lăsând-o să cadă, când caleaşca alunecă, zgâlțâindu-l.

Se îndreptă imediat şi îşi notă în minte să admonesteze vizitiul când vor ajunge la destinație, casa de bijuterii a lui Carl Fabergé. Cu stâlpii ei de susținere din granit susținând o atmosferă de o opulență bizantină, casa ar fi putut reprezenta pentru un hoț paradisul aurit, cu munți de giuvaiericale. Prințul decisese să aleagă personal cadoul pentru ziua soției lui. Ziua ei urma să fie peste două zile, pe 9, şi pentru că se apucase cu îndrăzneală să fumeze țigarete lungi şi subțiri turceşti, prințul îi comandase o minunată cutie de țigări, din email translucid roz-cenuşiu, cu marginile liniate de diamante roz aprins. Dar nu din cauza cadoului hotărâse să onoreze magazinul cu prezența lui: voia să mai cumpere ceva – poate un breloc cu diamante sau o brățară cu rubine sau cu smaralde – pentru amanta lui, Tatiana Ivanova.

Tatiana Ivanova era regina neîncoronată a teatrului petersburghez şi compensa ceea ce-i lipsea în talent prin frumusețe şi impetuozitate, ambele sporite de costumele ei extravagante. Ultima oară când o vizitase fusese cam brutal şi îi lăsase un semn pe sân. Nu vrusese să-i facă rău, fusese o joacă. Dar ea îl acuzase şi țipase şi-l dăduse afară, amenințându-l că o să spună tuturor ce ticălos era şi cum o tortura.

O să-i închidă târfei gura şi o să-i cumpere tăcerea cu un breloc. Totuşi, se hotărâse că ar fi prudent să-şi găsească o altă amantă. Mai devreme sau mai târziu, Tatiana îi va provoca necazuri. Era sătul de amenințările ei şi de ea.

Sania-caleaşcă se oprise şi încă nu pornise. Iritat de stopul neaşteptat şi de întârziere, prinţul întinse mâna spre ciucurele şnurului legat de un clopoţel fixat lângă locul vizitiului. Dar nu mai fu nevoie să sune: auzi un ciocănit în portieră.

Trase perdeaua şi se uită afară. Bătuse unul dintre lacheii lui bine îmbrăcaţi, cu aburi ieşindu-i pe nas şi cu nasturii auriţi de la mantaua albastră expunând blazonul Danilovilor.

Prinţul Vaslav blestemă cu jumătate de gură şi deschise un pic fereastra.

– Ce e? întrebă el supărat, regretându-şi apoi imediat tonul.

Nu se potrivea cu el; fusese învăţat de mic să-i trateze pe servitori dacă nu cu un respect formal, cel puţin cu politeţe. Îşi dădu seama că nervozitatea lui se datora resentimentului faţă de Tatiana.

– Îmi pare rău, Înălţimea Voastră. O căsuţă s-a răsturnat şi a astupat strada. Doriţi să ne întoarcem şi să o luăm pe alt drum?

– Vezi cât va dura întârzierea. Află cine sunt oamenii cu căruţa şi dacă a fost rănit cineva.

– Da, Înălţimea Voastră, se plecă adânc lacheul.

Eticheta cerea să nu stea cu spatele la stăpânul său, aşa că se retrase cu faţa la el până când călcâiele i se poticniră de un morman de zăpadă; abia atunci se întoarse la dreapta şi o luă repede din loc spre locul accidentului.

Prinţul deschise larg fereastra şi scoase capul ca să privească în întunericul friguros. Dincolo de caii lui nerăbdători, văzu un mic grup adunat sub lumina unui felinar. Putu vedea şi o porţiune din căruţa răsturnată, cu roţile învârtindu-se în gol. Căzuseră şi doi cai. Unul se ridicase alunecând, dar celălalt, deşi fusese deshămat, rămânea căzut.

Lacheul sosi grăbit.

– Spune, ceru prințul, privindu-şi servitorul cu ochii lui albaştri şi reci.

– Va dura un sfert de oră, Înălțimea Voastră. Poate şi mai mult.

– E cineva rănit?

– Nu, Înălțimea Voastră. Nu avea pasageri. Oamenii erau în cele două căruțe din față. Vizitiul a sărit la timp. Se pare că a încercat să evite un automobil care derapase.

– Nu mă surprinde, încuviință prințul grav. Şi caii?

– Unul pare să nu fie rănit, Înălțimea Voastră.

– Şi celălalt?

– Cineva s-a dus să caute o armă.

Prințul îşi strânse buzele. Nu putea suporta să se gândească la un cal în agonie. Ştia că durerea îi înspăimântă pe cai şi că putea trece destul timp până se găsea o puşcă. Între timp, animalul suferea.

Căută sub banchetă caseta din lemn de mesteacăn în care-şi ținea două pistoale încărcate. Le lua întotdeauna cu el: erau vremuri tulburi, cu toți anarhiştii şi greviştii care demonstrau pe străzi.

Luă un pistol şi aşteptă ca lacheul să-i deschisă portiera, apoi îi dădu să-i țină haina lungă şi grea de samur. Lacheul o luă, desfăcu scărița şi-l ajută să coboare. Cum prințul nu întinse brațele, omul înțelese că trebuie să înfăşoare haina ca pe o pelerină în jurul umerilor lați al Înălțimii Sale.

– Urmează-mă, ordonă prințul fără să-şi privească servitorul. Porni cu paşi mari înainte, cu pistolul la şold, urmat de lacheul alergând după el.

Oamenii aflați la locul accidentului îl priviră pe Vaslav Danilov şi amuțiră. Îşi dădeau seama că era un personaj foarte suspus. Părea un bărbat gata în orice moment să comande. Mergea spre ei hotărât, cu paşi mari, de parcă ar fi sfidat gheața înşelătoare, gata să-l facă să cadă. Dar

cu toată nepăsarea lui aparentă, îşi calcula cu precizie fiecare mişcare.

Gloata se retrase ca un singur om, luând distanța respectuoasă datorată rangului prințului. Era un bărbat care impunea respect, făcut să inspire forța care era un privilegiu al naşterii lui. Masiv, înalt şi lat în umeri, era impozant de la prima impresie. Avea capul gol şi părul negru, pieptănat pe spate şi tăiat scurt în jurul urechilor. Avea barba potrivită cu grijă şi nişte magnifice mustăți răsucite. Ochii şi sprâncenele nobile aparțineau unui aristocrat.

Ochii aceştia albaştri dominatori se opriră uşor încețoşați asupra calului doborât şi, fără un cuvânt, ținti revolverul spre capul animalului şi trase. Calul se prăbuşi şi rămase nemişcat. Mulți dintre privitori închiseseră ochii auzind împuşcătura, dar prințul Vaslav nici nu clipi. Şi la fel reacționă, observă el, o femeie tânără. Avea o căciulă ieftină de blană trasă bine pe frunte şi partea de jos a feței era acoperită de un fular gros de lână, aşa că răspândea un aer provocator şi misterios, amintind de o musulmană cu fața acoperită de un voal. Ştia că fularul fusese pus aşa ca s-o apere de frig: probabil că ea călătorise într-una din cele două căruțe descoperite din față. Haina ei, cu toată lărgimea, era prea rărită ca să-i țină de cald şi tremura încontinuu. Totuşi, ochii ei verzi, energici, nu păreau să se plângă. Era ceva franc şi izbitor în expresia acestor ochi, de parcă femeia l-ar fi cântărit, şi bănui că îmbujorarea din obrajii ei, atât cât se vedeau, nu se datora frigului. Ținea în brațe un copil de doi-trei ani, bine înfofolit.

Lăsă jos pistolul şi înconjură căruța răsturnată, examinând-o. Observă că nici o osie nu se rupsese şi că pânza tare care formase coviltirul şi pe care se odihnea acum conținutul căruței părea în bună stare. Se întoarse spre oamenii tăcuți şi arătă spre căruță:

– A cui e?

Se auziră niște murmure din care se putea deduce că obiectul aparținea nu unui individ, ci întregului grup.

– Ce e în el? Ceva casabil?

Ochii lui cercetară fețele:

– Care dintre voi vorbește pentru grup?

Prințul fu uluit când un tânăr înalt cu părul auriu și ochi albaștri ca safirul, sclipind de un dispreț amuzat, făcu iute un pas în față. Se ținea drept cu îndrăzneală, de parcă ar fi fost egalul prințului.

Prințul îl cântări surprins din ochi. În ciuda hainelor lui zdrențuite și murdare, era cel mai frumos și mai sigur pe el tânăr pe care-l văzuse vreodată.

– Eu vorbesc pentru ei, Înălțimea Voastră, spuse tânărul liniștit.

Prințul dădu din cap, hotărând să ignore privirea lui batjocoritoare și accentuarea cumva nerespectuoasă a formulei „Înălțimea Voastră". Era ceva în tânărul ăsta – nu-și dădea exact seama ce – dar realiză că întâlnise o persoană arogantă și periculoasă.

– Ce e în căruță?

Tânărul răspunse:

– Decoruri și costume de teatru, Înălțimea Voastră. Tocmai am sosit în oraș după un turneu în provincie.

– Deci sunteți o trupă de teatru?

– Da, Înălțime, iar eu sunt administratorul ei.

– Și veți juca aici, la Petersburg?

Tânărul dădu din umeri:

– Dacă găsim un teatru care să ne primească.

Prințul păru să reflecteze. În ciuda firii lui nepăsătoare, era intrigat.

– Ce fel de piese jucați?

– Comedii de salon, satire, repertoriul obișnuit.

– Unde ați mai jucat?

– Ultima dată în orașul Sestrovetsk. Am venit aici direct de acolo. Prințesa Sviatopolk-Korsokoff a venit în persoană să ne vadă și ne-a felicitat pentru spectacol.

Prințul nu-şi arătă surprinderea, rumegând tăcut ştirea. Anastasia Beletnova Sviatopolk-Korsokoff făcea parte din cercul lui. Tocmai venise la Petersburg de la moşia ei de lângă Sestrovetsk şi acum îşi amintea că acum două zile, când el şi Irina vorbiseră cu ea în pauza baletului, menționase o trupă de teatru nemaipomenită pe care o văzuse recent.

– Jucați Cehov?

– Am jucat, Înălțimea Voastră, dar... Tânărul ridică din umeri.

– Cehov e un maestru şi noi... nu avem atât de multă experiență.

– Ce ați pus în scenă când a venit prințesa?

– *La Dame aux Camellias.*

Prințul păru surprins, apoi dădu din cap aprobator.

– O piesă amuzantă şi destul de populară.

Şi inofensivă, gândi el.

– Am văzut-o şi eu de două ori şi face parte dintre preferatele soției mele. Cine o joacă pe Marguerite cea lovită de soartă?

Actorii se priviră în tăcere şi tânărul lăsă capul în jos:

– O chema Olga, dar a murit de pleurezie.

Prințul, asemenea celor mai mulți nobili ruşi, era nepăsător la tragediile oamenilor de rând, mai ales când aceştia erau actori ambulanți şi nu-l interesau decât în măsura în care afectau satisfacerea dorințelor sale.

– Înțeleg că nu puteți juca piesa.

Deodată, femeia cu ochii verzi şi cu copilul făcu nerăbdătoare un pas în față.

– Pot să joc eu rolul. Am văzut-o pe Olga de nenumărate ori şi am învățat replicile.

Tânărul se întoarse spre ea:

– Senda, n-ai jucat niciodată rolul ăsta. Ai avut numai roluri mici...

– Te rog, Schmarya, pledă ea. Sunt gata. Ştiu.

Prințul privea cei mai expresivi şi vrăjitori ochi de smarald pe care-i întâlnise vreodată.

– E soția ta? întrebă el politicos.

– Nu, Înălțimea Voastră. E văduva... Făcu o pauză.

– ... fratelui meu.

– E o văduvă foarte tânără.

– Uneori, spuse tânărul cu amărăciune, e partea tinerilor să sufere nefericirea şi moartea.

– Da, da, făcu prințul un gest de iritare.

Nu-i plăcea să se implice în problemele claselor de jos. Totuşi, femeia aceea țesea în jurul ei o vrajă. Tăcu o clipă, apoi se hotărî.

– Veniți la mine la palat. Am un teatru particular. De azi în două zile serbăm ziua de naştere a soției mele şi vă poftesc să jucați *Dama cu camelii.* Majordomul meu vă va da tot ce vă trebuie. Veți fi bine plătiți.

Tânărul dădu din cap în direcția calului împuşcat.

– Vom considera o onoare să jucăm fără plată. Hrana şi adăpostul pentru două zile ne ajung. Vă suntem recunoscători că ați scurtat suferința calului nostru, spuse el cu o voce mândră.

– Ne-am înțeles atunci. Palatul Danilov pe Neva. Dacă nu-l găsiți, întrebați pe oricine şi vi-l va arăta.

Prințul se întoarse să plece şi văzu cu coada ochiului o mişcare care-l făcu să se întoarcă înapoi. Femeia numită Senda îşi desfăcu fularul şi-şi împinsese căciula spre spate, cu un gest seducător chiar în locul acela public şi friguros.

Prințului Vaslav i se tăie respirația. Era extraordinar de frumoasă. Îi înfruntă privirea fără să clipească şi el dădu scurt din cap, îşi smulse ochii de pe chipul ei şi se întoarse repede la caleaşcă.

După toate câte se întâmplaseră, se simțea foarte mulțumit de el însuşi. Şi, auzind şfichiuitul biciului în vânt pe când vizitiul mâna caii, o altă senzație plăcută îl şfichiui şi pe el.

Închise ochii, amintindu-şi acei ochi de smarald, cu atâtea ape şi atât de plini de viaţă.

Îşi găsise altă actriţă. Deci... Tatiana n-avea să-şi mai capete flecuştetul. Savura ideea.

Apăsându-şi cu un deget subţire şi elegant buzele, făcu o notă în minte.

Smaralde.

Era sigur că se găseau la Faberge.

Senda privise cum vizitiul întorcea cei şase magnifici armăsari negri ţinând frâul unuia din faţă, apoi se urcă pe capra caleştii şi pocni din bici. Urmări cu gura căscată caleaşca-sanie îndepărtându-se.

– N-am mai văzut niciodată o asemenea sanie, se minună ea, clătinând din cap. Trase cu ochiul la Schmarya:

– Crezi că metalul ăla galben era aur adevărat?

– Nu m-aş îndoi de asta, spuse Schmarya cu amărăciune. Bogaţii se îmbogăţesc şi mai tare călcându-i în picioare pe ăştia de-alde noi. Pe urmă se întorc să-şi etaleze splendoarea în nasul nostru.

– Dar părea un om drăguţ.

Ochii lui Schmarya scăpărară.

– Drăguţ. Sigur.

Îşi strânse buzele într-un zâmbet posomorât.

– Sunt sigur că şi Wolzak era drăguţ cu oamenii când vroia el. Dar asta nu l-a oprit să masacreze pe toată lumea din satul nostru, nu-i aşa?

Ea respinse din minte amintirea. Chiar după atâta timp, tot i se mai umpleau ochii de lacrimi.

Schmarya nu păru să observe. Se răsuci pe călcâie şi ridică braţul.

– În regulă! zbieră el. Ascultaţi! Hai să întoarcem căruţa!

Roţile căruţei zăngăniră pe gheaţă în timp ce o îndreptau. Senda, în picioare mai la o parte, îşi ţinea copilul cu o

mână şi cu cealaltă hățurile calului rămas. O clipă întoarse capul, gândind să mai vadă măcar o urmă a caleştii de basm, dar aceasta cotise pe o stradă laterală şi dispăruse din vedere.

– E vremea s-o luăm din loc! zbieră Schmarya. Toată lumea înapoi în căruțe! Alex, înhamă calul.

Bărbatul numit Alex se încruntă şi se scărpină nehotărât în ceafă.

– E o încărcătură a naibii de grea pentru un singur cal, spuse el.

– În cazul ăsta, n-avem de ales, trebuie să înhămăm unul din caii de la căruțele din față. Aşa că, în afară de vizitii, vom merge pe jos.

Se auziră multe murmure, dar nimeni nu refuză cu voce tare să-l asculte pe Schmarya. Avuseseră destule necazuri pe drum pentru ca acesta să li se pară doar un mic inconvenient.

Senda îşi potrivi pasul alături de Schmarya şi porniră cu toții încet alături de căruțele scârțâitoare. Îi era foame, era istovită şi înfrigurată. Vântul înghețat care bătuse neobosit toată ziua îi trecuse prin oase. Nu mai voia decât să mănânce, să bea ceva fierbinte şi să se târască într-un pat cu un munte de pături pe ea.

– S-o mai duc şi eu? întrebă Schmarya, întinzându-se să ia copilul.

Ea clătină din cap şi zâmbi:

– Nu, nu-i nevoie. Tamara nu e grea deloc. Şi în curând o să stăm la căldură. Nu crezi că avem noroc? N-aveam unde să ne ducem şi, pentru că s-a răsturnat căruța, acum avem un loc.

– Numai pentru două nopți, mârâi el.

Ea nu-şi mută privirea liniştită:

– Două nopți într-un palat înseamnă mai mult decât să dormim în vreun hambar înghețat.

Făcu o pauză şi-şi strânse buzele:

– Schmarya, de ce ai insistat să jucăm pe gratis?

El nu răspunse.

– Ştii câtă nevoie avem de bani! Nu ne putem permite să jucăm fără plată. Abia avem ce mânca şi acum, fără calul ăsta... cum o să mai putem cumpăra altul?

El se încovoie împotriva vântului, cu mâinile în buzunare, privind în pământ.

– Ne-a făcut o favoare împuşcând calul şi noi i-o întoarcem. Nu vreau să datorez nimic, nimănui. Şi mai ales, nu duşmanului.

– Duşmanul! zeflemisi ea. Cine te-ar auzi, ar începe să creadă că toată lumea e duşmanul.

– Ai uitat ce s-a întâmplat acum trei ani? o întrebă el moale. A trecut prea mult şi nu mai ţii minte?

– N-am uitat nimic.

El îşi coborî glasul:

– Atunci ai uitat de ce ne-am alăturat adunăturii ăsteia de vagabonzi?

Ea clătină din cap, reamintindu-şi noaptea aceea de după pogrom când dăduseseră întâmplător peste trupa de teatru ambulant care dădea reprezentaţii în satele din Pale. Îi întâmpinaseră pe Senda şi Schmarya fără întrebări, chiar bucuroşi, fiindcă un cuplu de tineri tocmai fugise şi-i lăsase fără ajutor. Schmarya răspunsese pentru el:

– Ca să putem ajunge la Petersburg sau la Moscova. Ca să putem pleca pentru totdeauna din Pale şi să trăim o viaţă normală.

Ea clătină din cap:

– Nu din cauza asta. Ai vrut să venim aici numai ca să te întâlneşti cu revoluţionarii de la oraş.

De data asta, vocea ei devenise amară:

– De-asta ai vrut să ne alăturăm trupei şi să ajungem aici, nu-i aşa?

El o privi cu ochi strălucitori:

– Ba da. Oprimatorii bogaţi trebuie bătuţi şi învinşi. Nu va exista libertate în Rusia până când sângele bogaţilor

nu va mânji pământul. Tu nu înțelegi, Senda. Știu că vrei tot ce-i mai bun pentru Tamara, dar nu ești capabilă să vezi dincolo de vatra ta. Nu pricepi? Dacă vrem ca fata noastră să aibă un viitor mai bun, societatea trebuie să se schimbe. Tu ar trebui să știi asta mai bine decât oricine. Nu contează că tu nu vrei să ai nimic de-a face cu asta – alți vor schimba lucrurile în sensul în care trebuie. Și eu îi voi ajuta. E doar o chestiune de timp.

Ea se cutremură și nu din cauza frigului. Frica îi pătrunsese în conștiință și alte gânduri negre fură aduse de ea. Schmarya avea mereu asupra lui un pistol încărcat. Nu-l folosise ca să scurteze suferința calului pentru că nu voia să se știe că-l avea. Oamenii din popor n-aveau voie să umble cu arme. Dacă poliția l-ar fi prins, ar fi fost imediat bănuit că e anarhist, închis și apoi deportat în Siberia. Și mai ținea și zece încărcături de dinamită, achiziționate de la Riga, ascunse într-unul din cuferele burdușite cu costume.

Sendei îi era frică să ghicească ce idei i-ar fi putut veni lui, odată ajunși în palatul Danilov.

– Fiind călători, nu sunteți considerați nici oaspeți, nici servitori în acest palat. Vă veți supune regulilor stricte care li se aplică tuturor trecătorilor necunoscuți care poposesc aici. Nu aveți voie să părăsiți aripa servitorilor decât dacă beneficiați de o permisiune specială. În curte, nu aveți voie să vă plimbați decât în grădina servitorilor. Camerele de primire, apartamentele particulare și restul grădinii sunt locuri cu desăvârșire interzise. Nu veți face nici o explorare a dependințelor. Când o persoană sau mai multe vor avea nevoie să meargă în teatru, care se află între camerele de primire, vor fi escortate de un lacheu. Niciodată, sub nici un motiv, nu aveți voie să vă aventurați prin palat neînsoțiți. Această regulă trebuie respectată cu strictețe. Dacă unul dintre voi o încalcă, veți fi izgoniți cu toții.

Trupa ambulantă se strânsese în aripa servitorilor, aflată deasupra grajdurilor şi garajurilor. Îl ascultau pe contele Kokovtsov, văr de gradul al doilea cu prinţul, consilierul lui şi mâna lui dreaptă. Contele era în toate privinţele diferit de prinţ. Cu o ţinută înţepată, livid şi de o eleganţă sterilă, era o maşină înaltă, crispată şi lipsită de sentimente, eficientă şi rezonabilă, arătând mai mult ca un antreprenor cu degete de păianjen decât ca un membru al aristocraţiei. Lângă el stătea o femeie trecută de cincizeci de ani, rumenă şi rubi – condă, purtând uniforma de menajeră şefă. Îşi ţinea mâinile grăsuţe şi pufoase împletite în faţă şi trăsăturile ei voioase erau acum pătrunse de rezervă şi asprime. Cu câteva minute mai devreme, doamna Kashkin îi întâmpinase călduros în salonaşul servitorilor, sărac mobilat, dar plăcut. Văzând cât de înfometaţi şi degeraţi erau actorii, trimisese repede două slujnice să aducă un samovar şi prăjituri şi să încălzească apa pentru baie. Apoi venise contele Kokovtsov şi parcă un linţoliu coborâse asupra tuturor. De când se alăturase trupei, Senda întâlnise o mulţime de persoane nesuferite şi simţi că acest Kokovtsov nu era una pe care să o înfrunţi cu uşurinţă.

– Cu toată mărimea şi splendoarea sa, acest palat e o casă particulară şi trebuie considerat ca atare. E plin de comori din toate colţurile lumii şi din această cauză, regulile pe care vi le-am spus trebuie urmate întocmai, pentru siguranţa Înălţimilor lor şi a voastră. Dacă le ascultaţi, nu veţi fi făcuţi răspunzători de posibilele dispariţii sau vătămări ale obiectelor. Am fost suficient de clar?

Prea clar, gândi Senda, întorcând cu îndrăzneală ochii ca să înfrunte privirea impunătoare a contelui. Era evident că încerca să le inducă teamă şi să-i provoace să se păzească unii pe alţii. I-ar fi spus vreo câteva în legătură cu asta.

Dregându-şi vocea, făcu un pas în față şi-i împărtăşi opinia ei că atâtea restricții ar putea să-i intimideze şi să le înăbuşe elanul actoricesc.

Contele ridică o sprânceană, privind-o rece:

– Chiar dacă ar fi aşa, nu sunteți profesionişti încercați? Ca atare, ați jucat cu siguranță în multe locuri, fiecare cu o etichetă diferită de comportare. Ca şi aici. Ar trebui să vă fie o a doua natură supunerea la regulile casei. Atâta vreme cât nu abuzați de privilegiile voastre, n-aveți motive de îngrijorare. Nu e nevoie să vă preocupați decât ca spectacolul să fie bun.

În aceeaşi seară, după ce mâncase, făcuse o baie şi-şi culcase fetița, Senda se gândi la restricțiile impuse de conte. Oricât le-ar fi dispreţuit, pentru că dovedeau o lipsă de încredere cu rădăcini adânci, se simțea ciudat de uşurată. Desigur că sub o supraveghere atât de strictă Schmarya nu va putea face nimic periculos în direcția scopurilor lui răzbunătoare, periclitând astfel şansele de succes ale trupei. Acum se dusese cu ceilalți membri ai trupei să vadă teatrul.

Oftând uşurată, se concentră asupra textului *Damei cu camelii.* Mulțumi încă o dată în gând pentru că, de-a lungul întâlnirilor lor amoroase din pădure, Schmarya o învățase să citească – şi ea continuase să învețe singură în cei trei ani din urmă. Dar nu se putu concentra mult timp. Curând suflă în lampa din camera pe care o împărțea cu Schmarya şi cu Tamara şi căzu în cel mai adânc şi mai liniştit somn de care se bucurase în ultimele săptămâni.

În după-amiaza zilei următoare, la ora patru, Senda era singură pe scena teatrului din palatul Danilov. Servitoarea care avea misiunea s-o supravegheze o lăsase în pace şi aştepta pe coridor. Chipul Sendei era concentrat şi gropițele i se accentuau când îşi rostea replicile învă-

țate pe de rost. Vocea i se înălța şi cobora învăluită de emoție:

– „... şi fără îndoială pornirile mele. Găsisem în duce un astfel de bărbat, dar bătrânețea nici nu ocroteşte, nici nu consolează. Atunci te-am întâlnit pe tine. Tânăr! Înfocat! Fericit! Lacrimile pe care le-ai vărsat pentru mine, neliniştea ta pentru boala mea, vizitele tale misterioase... buna ta credință. Entuziasmul tău... entuziasmul..."

Fu nevoită să se uite din nou pe text.

– La naiba! izbucni ea, muşcându-şi buza de jos cu ciudă. Apoi îi apărură lacrimi de necaz în ochi. Avea rolul principal şi deci, textul cel mai lung. Mult, mult mai lung decât anticipase. Îşi dădea acum seama cât de incorigibil de neobrăzată fusese. Nu era atât de uşor s-o joace pe Marguerite Gautier. Şi când te gândeşti, crezuse că ştie rolul pe de rost! Ce proastă!

Suspină din greu şi pieptul i se înălță. Apoi coborî. Bun moment îşi alesese ca să descopere că se înşelase! E drept că replicile îi stăteau pe limbă. Dar să le spună în ordine, să adauge emoțiile şi să respecte indicațiile scenice – erau prea multe ca să se poată concentra să le facă în acelaşi timp.

Încruntată, bătu maşinal foile de coapsa dreaptă. Fața ei în formă de inimă exprima furie şi deziluzie. Oare chiar împinsese prea departe lucrurile? Dar, de fapt, repetiția care avusese loc mai devreme nu decursese rău. Avea nevoie numai să i se sufle... de vreo douăzeci de ori, cel puțin. *Cel puțin!*

Mult prea des.

Dar totuşi...

Epuizată, aruncă textul pe jos şi se lăsă într-unul din jilțurile roşii Empire folosite pentru decor. Privi în tăcere teatrul pustiu. Dădu uşor din cap, simțind cum începe să se deconecteze. Avea în sfârşit puțin timp să observe micul teatru. Ce bijuterie era!

Se minună de luxul care se lăfăia în jurul ei. Nici în visurile ei cele mai îndrăznețe nu-şi închipuise că pot exista asemenea ornamente de basm. Erau un festin pentru ochi. Fiecare scaun era în stil Ludovic al XVI-lea, cu sculpturi manuale şi aurit, cu tapițerie de pluş azuriu... şi erau cu totul o sută şaizeci de locuri. La acestea se adăuga micul balcon semicircular cu balustradă din spatele sălii, o simfonie în stil rococo, putând găzdui încă treizeci de spectatori, fiind flancat de două loje cu draperii grele, situate de o parte şi de alta a scenei, fiecare cu câte şase locuri.

Nu-i venea să creadă tot adunând la cifre. Părea incredibil ca acest teatru particular, într-o casă particulară, să poată adăposti un public de două sute două persoane. Cele mai multe din teatrele provinciale în care jucaseră până atunci erau cu mult mai neîncăpătoare. Şi nici pe departe atât de încântătoare.

Terminându-şi inspecția vizuală îşi strânse buzele cu hotărâre şi se ridică în picioare. Destul cu trândăveala, înapoi la muncă!

Strânse foile de pe jos şi luă din nou poziție în centrul scenei. Stătu o clipă tăcută, apoi inspiră adânc.

– „... lacrimile pe care le-ai vărsat pentru mine, neliniştea ta pentru boala mea, vizitele tale misterioase... buna ta credință. Entuziasmul tău. Totul mă îndeamnă să văd în tine omul pe care-l chemasem din inima singurătății mele..."

Din loja din dreapta se auziră brusc aplauzele unui solitar. Tresărind, Senda se opri în mijlocul frazei, se dădu înapoi şi privi în sus. Prințul, îmbrăcat într-un costum edwardian negru, desăvârşit croit, apăruse de după o draperie. Părea suspendat în aer de la mijloc în sus; fața îi era în umbră. Dar ochii lui, strălucitori şi concentrați, îi transmiteau participarea emoțională. Restul trăsăturilor erau impenetrabile.

– A fost un solilocviu absolut extraordinar, spuse e moale, cu accentul îngrijit al claselor de sus. De regulă nu mă preocupă interpretările teatrale. Cele mai multe mă plictisesc, mă adorm sau, în cel mai bun caz, nu reuşesc să mă facă să uit de realitate şi să mă transport într-o lume a imaginației plăsmuitoare. Cu toate astea, m-ați impresionat. Sunteți chiar artista tuberculoasă.

Senda înclină uşor din cap:

– Înălțimea Voastră e prea amabil. Nu mie mi se datorează că ați fost impresionat, ci lui Monsieur Dumas. Textul lui v-a plăcut, nu eu.

– Din contră, madame. Vă faceți o mare nedreptate. Sunteți o tânără actriță foarte înzestrată.

Prințul făcu o pauză, sprijinindu-şi vârfurile degetelor de balustrada aurită a lojei.

– Pentru o clipă, chiar am crezut că sunteți Marguerite Gautier cea bătută de soartă. Am simpatizat cu dumneavoastră. O privea fix:

– Şi, iertați-mă dacă spun adevărul, sunteți şi extraordinar de frumoasă.

Privirile li se încrucişară. În ciuda semiîntunericului, privirea lui luminoasă era atât de puternică, de pătrunzătoare, încât ea se trezi că roşeşte.

– E doar vraja teatrului, Înălțimea Voastră. Totul e o iluzie. Vopsea, costume, decoruri, arătă ea scena cu gesturi elegante.

– Dar ochii mei nu mă înşeală niciodată, zâmbi el şi o amenință cu degetul în glumă. Frumusețea dumneavoastră nu e o iluzie.

Ea tăcu. Privirea lui intensă o hipnotiza, o ardea. Se forță să privească în stânga lui ca să evite ochii aceia sclipitori şi neliniştitori.

– Frumusețea, murmură ea, e doar în ochii celui care o vede.

El zâmbi reținut:

– Fie, dacă aşa vrei.

Mai rămase acolo privind-o, încolțind-o în tăcere şi privirea aceea intensă şi fierbinte. Deodată, ea simți cum creşte în adâncul ei o spaimă adâncă.

În cele din urmă, el rupse tăcerea:

– Oricum, *sunteți* doamna cu cameliile. Simt asta în inima mea. N-a fost o piesă de teatru reprezentația la care am asistat. Sentimentele au fost foarte reale. Mult prea reale ca să fi fost numai o iluzie.

Ea se întoarse şi traversă scena cu nervozitate, iar el se retrase în umbră. Îi auzi ecoul paşilor pe treptele de marmură care coborau din lojă. Simțea că nu terminase tot ce avea să-i spună. Şi nici nu pleca; venea spre scenă. La ea.

Se încruntă, dorindu-şi să plece. De obicei, complimentele o încălzeau, dar laudele prințului avuseseră efectul opus. Era sigură că avea motive ascunse, că urmărea ceva. Dar ce? Şi de ce o făcea să se simtă stânjenită ca o şcolăriță?

Respiră adânc de câteva ori ca să se liniştească şi aşteptă ca el să urce pe scenă şi să vină impozant spre ea. Tresări când el întinse mâna fără nici un avertisment, îi luă bărbia în palmă şi-i ridică fața spre a lui. Ochii ei străluceau în lumina reflectoarelor.

– Aveți cei mai incredibili ochi de smarald, murmură el încet. Doresc foarte sincer să rămâneți în Petersburg pe toată durata sezonului.

Stacojie, ea făcu un pas înapoi şi se uită la foile din mână pe care le strângea atât de tare, încât i se albiseră încheieturile.

– Înălțimea Voastră..., avea vocea atât de voalată încât trebui să tuşească... nu suntem decât o trupă umilă care cutreiera oraşele şi satele. Mergem acolo unde avem ocazia să jucăm. Va trebui să plecăm în dimineața de după petrecerea prințesei.

– Încotro?

Privirea lui arăta un interes real, dar zâmbetul îi era zeflemitor.

– Către locuri ştiute? Sau neştiute?

Ea se chinui să găsească o replică potrivită:

– Oriunde avem de lucru.

– Aici aveţi, spuse prinţul. Vedeţi, nu aveţi de ales. Vă cer să rămâneţi aici.

Ea simţi un fior trecându-i pe şira spinării ca o ropotire de degete iuţi pe coardele unei harpe, auzind atâta îndrăzneală şi siguranţă în tonul lui. Deşi încerca să pară puternică, vocea îi tremura:

– Înălţimea Voastră, mi-e teamă că trebuie să-mi continui repetiţia pentru spectacolul de mâine. Altfel...

– Plec acum, spuse el moale. Dar sper să mă ascultaţi. Nu doresc să mă laud, dar prinţesa şi cu mine exercităm o influenţă considerabilă în acest oraş. Sunt sigur că putem aranja ca trupa să rămână aici pe toată durata sezonului. Sunt multe teatre particulare în palate, spectatori şi amatori de distracţie care se plictisesc. O asemenea ocazie e un dar ceresc pentru o trupă umilă în căutare de lucru. Mai ales cu garanţia mea personală că fiecare loc neocupat va fi plătit.

Făcu o pauză.

– Pe toată durata sezonului.

Ea ridică fruntea şi-l privi:

– Cu tot respectul cuvenit, Înălţimea Voastră, nu cumva îmi faceţi avansuri? Dacă acesta este cazul, trebuie să vă previn din vreme că vă pierdeţi timpul.

În ochii lui sclipiră limbile unor flăcări, care însă pieriră aproape imediat.

– Sunteţi actriţă, îi spuse.

– Şi mama unui copil pe care l-aţi văzut.

– Şi văduvă.

– Văduvele, spuse ea cu fermitate, nu sunt întotdeauna femei pierdute.

– Poate nu, zâmbi el. Dar dacă ați fi o stea? îi şopti. E în puterea mea să vă transform în deliciul Petersburgului. Toată societatea rusească vă va cădea la picioare.

Ea îl privea fix, cu inima bătându-i sălbatic. Era ceva răpitor, satanic aproape, în lucirea hipnotică din ochii lui şi în siguranța amuzată a acțiunilor lui. Ce tentant ar fi fost să-i creadă promisiunile făcute cu voce şoptită! Şi totuşi, cât o supărau! Cum de-şi imagina că va trece atât de uşor peste voința ei?

Ochii ei scânteiau:

– Înălțimea Voastră, îi spuse cu greutate, cred că s-a spus destul. Nu cred că mă interesează... (înghiți aerul care o împiedica)... felul în care ar trebui să vă răsplătesc pentru favorurile dumneavoastră.

Îşi plecă genele şi-şi linse buzele:

– Cred că acum e timpul să-mi continui repetiția.

– Sunt un admirator al caracterelor de spirit, îşi apropie prințul fața de a ei atât de mult, încât îi simțea căldura respirației. Deci aveți impresia că încerc să vă cumpăr.

– Şi nu-i aşa?

În ciuda vocii ei sfidătoare, începuse să-i placă tachineria.

– Ce credeți?

Ea păru că se îndoieşte:

– Cred, murmură, că această conversație a durat destul.

El zâmbi plăcut:

– Dar n-aveți idee de ce eram pe cale să vă propun.

– Mi se pare evident, pară ea crispată, cu obrajii în flăcări.

După o scurtă tăcere, el începu s-o tutuiască:

– Deci nu poți fi cumpărată cu prețul trupei. Foarte bine. Totuşi, o experiență îndelungată m-a învățat că fiecare om are prețul lui. Numai moneda de cumpărare diferă.

Brusc, scutură din cap:

– Ochii aceştia... atât de expresivi... mă urmăresc... de parcă ar fi văzut atâta suferinţă... Mă atragi, nu fac un secret din asta. Şi intenţionez să te obţin.

Ea rosti aproape în şoaptă:

– Îmi pare rău, Înălţimea Voastră, dar nu sunt un obiect scos pe tarabă.

– Nu pentru trupa ta, se poate. Dar ce spui de astea?

Scoase din haină o cutiuţă lungă şi subţire de catifea. I-o întinse.

Ea clătină din cap şi se dădu instinctiv înapoi, de parcă ar fi văzut un şarpe.

– Nu te-ai uitat înăuntru, spuse el. Poate conţinutul îţi va schimba hotărârea. Mai sunt multe altele în locul de unde vine asta.

– Nu, spuse ea repede, dar cu fermitate, nu, mulţumesc.

– Ţi-o datorezi, şi-mi datorezi şi mie să te uiţi măcar.

Oftând, ea luă cutiuţa şi o deschise încet. Apoi rămase fără grai. Colierul conţinea pe toată lungimea smaralde uriaşe, pătrate, înconjurate de baghete subţiri de cristal. Ea trânti repede capacul şi i-o întinse:

– Nu-l vreau! şuieră, întorcându-se cu spatele.

Ridicând din umeri, el puse din nou cutiuţa în buzunar.

– Asta e azi, spuse el echilibrat. Poate că timpul te va face să te răzgândeşti. Zâmbi strâns.

– Mi-e teamă că nu... nu mă voi răzgândi.

El dădu din cap:

– Văd că nu poţi fi doborâtă nici de bijuterii, nici de un sezon de încasări. Am greşit. Mă vei ierta. Eşti mult prea frumoasă şi talentată – şi independentă – ca să te laşi cumpărată atât de uşor. Nu te interesează câştigurile materiale.

Ea se întoarse spre el:

– Înălţimea Voastră, numai două lucruri contează pentru mine. Cariera mea, pe care trebuie s-o construiesc cu talentul pe care mi l-a lăsat Dumnezeu, şi fiica mea, care

aş vrea să fie mândră de mine. De la moartea soțului meu, de acum trei ani, nu mai am alte ambiții.

Vorbise cu o sinceritate blândă. El o privea fermecat. Ea se întoarse cu spatele şi făcu câțiva paşi. Vocea lui o lzbi, cu toate că vorbise în şoaptă:

– Deci copilul nu e al soțului tău, spuse el pe un ton de conversație.

Ea se răsuci către el, cu fața pământie.

– Copilul e prea mic. Ar fi trebuit să înțeleg. Ai pe altcineva.

Ochii lui de lapis-lazuli în care plutea o lene aparentă se adânciră brusc, devenind două fântâni indigo.

Ea simți cum spaima i se înnoadă ca un ghem în stomac.

– Într-adevăr, aveai dreptate, spuse el pe un ton rece şi demn. *Este* timpul să-ți continui repetiția.

Îi zâmbi:

– Eşti o actriță bună. Mă aştept să asist mâine la un spectacol remarcabil.

– Da, Înălțimea Voastră, se înclină ea formal, având grijă să-i evite privirea. Sper să nu vă dezamăgesc.

– M-ai dezamăgit deja, spuse el moale. Dar eu sunt prințul Vaslav Danilov. Un om foarte bogat, foarte puternic şi foarte hotărât. Ai să-ți dai seama că nu admit să fiu respins.

Ea îşi simți obrajii fierbinți de parcă ar fi fost pălmuită.

El rămase o clipă la marginea scenei, de parcă ar fi făcut o pauză de efect pentru a cuceri spectatorii.

– Dar până la sfârşit, oricât ar costa, obțin întotdeauna ceea ce vreau.

Ridică ochii spre el, dar nu mai văzu decât o siluetă care se îndepărta. Apoi auzi ecoul paşilor, zgomotul unei uşi închizându-se şi apoi, tăcere. Rămăsese singură în teatru.

Se scutură şi respiră adânc. Nu-şi amintea să-i mai fi fost vreodată atât de frică de cineva.

Pe coridor, contele Kokovtsov alunecă din cadrul unei uşi şi-l ajunse pe prinț. Sumbrul conte trebuia să alerge ca să țină pasul cu vărul lui. Deasupra lor, scânteierile candelabrelor de cristal în formă de fructe străfulgerau pereții şi alergau pe tavan cu repeziciunea unor nori de furtună; dedesubt, parchetul lustruit părea că le fuge de sub picioare cu luciri de oglindă la fiecare pas. Prințul nu se uita la vărul lui.

– Deci ai auzit tot? întrebă el posomorât, cu ochii ațintiți înainte.

Fața contelui căpătă o expresie rănită:

– Mă ştii bine, cum de mă poți acuza că trag cu urechea? spuse el cu nevinovăție. De ce să fac aşa ceva?

– Uneori mă întreb şi eu. Şi răspunsurile, vere dragă, nu sunt prea plăcute.

O venă de pe fruntea înaltă şi boltită a contelui Kokovtsov începu să zvâcnească.

– Tocmai venisem când ieşeai afară, spuse el. Chiar dacă aş fi vrut, ceea ce nu e cazul, n-aş fi avut timp să aud nimic.

Pufni trufaş:

– În afară de asta, tu însuți mi-ai dat instrucțiuni să cercetez cu atenție bagajele trupei. Am înțeles că doreşti să fii informat imediat dacă găsim ceva neobişnuit.

Prințul se opri:

– Şi ați găsit?

Buzele subțiri ale contelui se curbară într-un zâmbet satisfăcut:

– Am descoperit două lucruri foarte interesante. Primul, un pistol încărcat. Un articol destul de neînsemnat, având în vedere că actorii călătoresc pe drumul mare. Dar m-am întrebat: de ce un pistol? De ce nu o puşcă? Mi s-a părut un fapt destul de suspect în sine. Răspunsul este că, bineînțeles, un pistol e mai uşor de ascuns decât o puşcă. Dar cel de-al doilea articol – de fapt articole – mă îngrijorează cu adevărat.

Contele Kokovtsov făcu o pauză dramatică pentru efect.

– Spune odată, omule! izbucni prințul.

Buzele contelui se întinseră într-un zâmbet reținut:

– Ce-ai spune de zece încărcături de dinamită?

– *Cum?* inspiră prințul.

– Ai auzit. Zece încărcături de dinamită.

Contele Kokovtsov clătină lugubru din cap şi-şi frecă mâinile de păianjen.

– Mi-e teamă că s-au adeverit temerile mele cele mai rele. Această trupă pe care ai invitat-o aici cu atâta generozitate şi nesăbuință, pare a fi o acoperire pentru activități cu mult mai sinistre.

– Mordka Vyauheslavici, uneori chiar reuşeşti să mă surprinzi, spuse calm prințul. Vezi tot timpul asasini şi anarhişti pândind în spatele tufişurilor.

– Se poate, admise acid Mordka Vyauheslavici Kokovtsov, dar dacă ai fi mai la curent cu ce se întâmplă în jurul tău, poate ai face şi tu la fel. Ți s-ar părea mai înțelept în loc să alergi după fiecare actriță pe care o vezi.

– Destul! îl repezi prințul, cu ochii strălucind amenințători. Destul am închis ochii la aventurile tale cu grăjdarii şi cu lacheii!

– Touché, oftă contele, fluturându-şi degetele lungi. Departe de mine gândul de a vedea paiul din ochiul vecinului. În orice caz, sugerez să-i dai afară imediat pe actori.

Prințul reflectă în tăcere. Deşi nu era nici prost, nici alarmist, trebuia să admită că, de data aceasta, contele avea dreptate pe toate planurile. În mod evident, exista cel puțin un terorist în trupa de teatru. Faptul putea să-i provoace multe necazuri – cel puțin o stare de agitație plină de presentimente până când avea să-i vadă plecați. Dar apoi văzu cu ochii minții privirea magică, fascinantă, de smarald, a damei cu camelii. Dacă existau zeițele, ea era cu siguranță una, şi cu prudență şi luare aminte...

Se hotărî şi zâmbi reţinut:

– Nuuu... spuse el încet. Toată trupa rămâne.

– Şi dinamita? şuieră contele.

– Fă cum spun eu, Mordka, zise obosit prinţul. Ştiu eu ce fac.

– Sper să fie aşa, fiindcă orice nenorocire ne-ar putea paşte din cauza lor ţi se datorează în întregime, replică posomorât contele. Eu mă spăl pe mâini de toată treaba asta.

– Dimpotrivă, dragul meu. De fapt, cercetarea ta secretă e foarte nimerită. Vreau ca fiecare membru al trupei să fie supravegheat iar pistolul şi dinamita să fie sub pază permanentă. Depinde de tine ca nimeni să nu le poată folosi. Oricine ar încerca s-o facă să fie arestat. Dacă trebuie, mai adu gardieni din afara palatului. Şi vom lăsa trupa să susţină spectacolul mâine seară, ca şi cum totul ar decurge normal. Oricum, poimâine vor pleca.

– Dar... jumătate din lumea bună din Petersburg va fi mâine aici! împroşcă contele. Poate chiar ţarul şi ţarina!

– În cazul ăsta, sarcina ta e să veghezi astfel ca nimic tragic să nu se întâmple. Sper că poţi să faci asta.

Ochii contelui aruncau flăcări, apoi însă el se stăpâni. Dădu din cap nefericit.

– Bun. E stabilit atunci. Fă cum îţi spun. Între timp, eu trebuie să mă ocup de alte lucruri. A...

Prinţul căută în buzunar şi îi întinse contelui cutiuţa de bijuterii:

– Înapoiază-i asta lui Faberge.

Apoi se îndepărtă.

În spatele lui, Mordka Kokovtsov îşi depărtă braţele, într-un gest de înfrângere. Se tot întreba ce punea la cale vărul său. Nici prin gând însă nu putea să-i treacă ce idee năstruşnică încolţise în mintea prinţului.

Ce uşor avea să fie! gândea Vaslav Danilov trecând, printre două uşi masive pe care i le deschisese un lacheu,

într-un alt coridor. Zeița cu ochi de smarald avea să fie a lui mai curând decât se aşteptase.

Pe când după-amiaza mohorâtă şi friguroasă de iarnă se topea într-o înserare îngheţată şi apoi într-o noapte arctică de cristal negru, începu o lapoviță repede transformată în ninsoare, pudrând Petersburgul şi înăbuşindu-i zgomotele. Fulgii cristalini scânteiau pe străzi şi bulevarde, pe pervazuri şi tocurile ferestrelor şi în parcurile luminate de felinare. Părea că un zeu magnific ar azvârli pe pământ cu pumni de diamante. Palatele în stil baroc şi renascentist de pe malurile Nevei păreau o viziune de feerie, aşa cum răsăreau luminate de lumânări şi de becuri electrice care decupau figuri fantastice în aerul înceţoşat de zăpadă.

Palatul de Iarnă era luminat pe toată suprafaţa lui urlaşă. Ţarul şi ţarina se aflau înăuntru, după plecarea ultimilor oaspeţi şi o cină târzie. La acea oră, ţarina lucra broderii cu fiicele sale, iar ţarul îşi ajuta tânărul fiu hemofilic, pe Alexis, să completeze un joc de „puzzle", de curând cumpărat de la magazinul englezesc de pe bulevardul Nevski.

În palatul Danilov, al doilea ca mărime şi splendoare după Palatul de Iarnă, lumina scălda încăperile de oaspeţi. Trei sute de angajaţi munceau cu îndârjire, dar în liniştire şi fără pauză pentru a pregăti sărbătorirea celei de-a cincizecea aniversări a prinţesei Irina, plănuită a doua zi. Luminile străluceau la toate ferestrele palatului, în afara a două apartamente şi camere din aripa servitorilor.

– Mulţumesc, îi zâmbi Senda lacheului care o escorta din teatru, de-a lungul coridoarelor înţesate cu servitori care ştergeau, lustruiau şi aranjau în vaze gigantice buchete de flori de seră.

Închise uşor uşa în urma ei. După drumul acela nesfârşit prin coridoare gargantuane şi săli de primire

sclipitoare, camera de sub streaşină care comunica direct cu a lui Schmarya i se părea intimă şi primitoare. Pereţii groşi aveau tencuiala crăpată şi mobila grosolană era zgâriată, aşa că senzaţia de confort se transformă într-o undă de regret. Sperase că vor fi cazaţi mai luxos, mai ales că palatul depăşea în grandoare închipuirile ei cele mai fantastice. Dar nu şi aripa servitorilor.

Îşi strânse buzele şi-şi reprimă necazul. Ştia că resentimentele ei n-au nici o bază. Ar fi trebuit să mulţumească cerului. La urma urmei, aveau un acoperiş deasupra capului, mâncare din belşug, deşi simplă, şi lemne de foc destule.

Îşi frecă vioaie braţele cu mâinile. Se uită prin cameră. O singură lampă ardea solitară, împrăştiind umbre pe pereţii cenuşii. Focul din cămin era aproape stins. La început crezu că Schmarya dormea, dar apoi văzu că patul era făcut şi păturile erau întinse atât de bine pe salteaua subţire încât o copeică s-ar fi rostogolit pe ele de la un cap la altul.

Pe urmă îl văzu la fereastră, pe jumătate ascuns de draperiile groase, duble, menite să apere camera de curenţii reci care se strecurau prin fiecare crăpătură. Stătea nemişcat, privind în noapte. Nu se întoarse s-o salute. Poate nici nu auzise când intrase.

Ea se mişcă şi se opri lângă leagănul pe care menajera îl-l adusese. Cuverturile de satin cu broderii aurii păreau nepotrivite în acea cameră, dar Senda zâmbi împăcată, trăgând pătura bine în jurul căpuşorului de înger al fetiţei care dormea cu degetul în gură. Senda îşi aminti ce-i spusese bunica Goldie că dacă-şi sug degetul, copiii vor creşte cu dinţii strâmbi, şi-i trase fetiţei degetul din gură cu blândeţe, ca să n-o trezească. Tamara avea nevoie de somn. Cel puţin până poimâine avea un loc cald unde să stea. Senda era recunoscătoare; Tamara avusese parte de mult prea multe greutăţi de la naştere.

Convinsă că fetița era bine, Senda luă un vătrai şi ascormoni tăciunii, punând încă un lemn pe foc. Lemnul era uscat şi începu să ardă repede. Senda se duse la fereastră şi se opri în spatele lui Schmarya. Tot nu se întoarse, deşi era imposibil să n-o fi auzit.

Îi îmbrățişă cu tandrețe pieptul puternic şi îşi lipi tâmpla de spatele lui cald. El rămase încordat şi neclintit.

Ea se încruntă, dar se forță să vorbească pe un ton glumeț:

– Cred că am învățat toate replicile.

El nu-i răspunse. Ea se dădu înapoi şi începu să-i maseze umerii:

– Eşti foarte încordat.

– Dar ce, te aşteptai la altceva? spuse el cu o amărăciune liniştită.

Se dădu înapoi, surprinsă.

– Ce s-a întâmplat, Schmarya? întrebă cu voce scăzută, ca să nu scoale copilul. Nu te bucuri că am terminat? Restul nopții e al nostru.

– Nu te-am văzut azi aproape deloc.

– A trebuit să repet replicile până le-am învățat pe toate. Ştii doar...

Se răsuci către ea. În lumina proastă, cu tot controlul pe care-l impusese feței lui palide, sălbăticia din ochii lui îngustați o şocă. Se priviră în ochi timp de câteva momente ce părură fără sfârşit. Apoi el se întoarse din nou spre fereastră.

– Actoria asta ți se urcă la cap, zise el îmbufnat. Şi luxul orbitor de aici. Văd că aripa servitorilor nu-i destul de bună pentru tine. De-asta ai stat în teatrul ăla toată ziua şi jumătate din noapte.

Ea rămase uluită:

– Dar... tu însuți ai fost de acord că urmează să ținem spectacolul mâine. Aveam nevoie de slujbă.

Se apropie din nou de el, dar el se feri de atingerea ei, îndepărtându-se de la fereastră. Îl privi îndurerată:

– Schmarya.

Lacrimile îi începeţoşau vederea:

– Ce s-a întâmplat? Ce a intervenit între noi?

– Nimic.

El îşi vâri mâinile în buzunarele pantalonilor, cu ochii în podea.

– Poate că mă simt în cuşcă aici. Tot timpul ne spionează cineva. Ne urmăresc de parcă am fi hoţi de rând. Poate că nu-mi lipseşte decât aerul curat.

Ea îl privi fix, apoi suspină încet:

– Eşti sigur că e doar asta? îl întrebă cu îndoială. Doar sentimentul că eşti îngrădit?

– Ce altceva ar putea fi?

Privi încremenită ura care-i urâţea trăsăturile chipului. Se simţea devastată de reacţia lui violentă. Până atunci, dacă nu aducea vorba despre activităţile lui politice, fusese cald şi iubitor.

– Dacă e atât de important pentru tine, putem pleca de aici chiar acum, zise ea liniştită. Nici un spectacol nu merită să te văd atât de nefericit. Avem prea multă dragoste de împărtăşit.

– Tu fă ce ai de făcut, spuse el rece, şi eu voi face ceea ce trebuie.

– Hai să nu ne certăm, Schmarya, spuse ea blând, apucându-l strâns de mânecă.

Undeva în adâncul ei începu să ardă un foc, pe jumătate speranţă, pe jumătate disperare:

– Hai să ne iubim! Să uităm gâlceava asta... şi să regăsim ceea ce avem!

Făcu o pauză, apoi reluă, cu o voce vibrantă:

– Dacă nu pentru noi, măcar pentru Tamara.

El o privea inexpresiv şi ea îi înconjură gâtul cu braţele. Se ridică pe vârfuri şi-l sărută, închizând ochii, dar buzele ei întâlniră o gură de piatră, de parcă ar fi încercat să sărute una dintre statuile de pe coridoarele palatului.

Își lăsă brațele în jos, suspinând. Năucită, merse spre fereastră cu picioare de plumb și dădu la o parte draperiile. Ninsoarea se înteți se, dar ea nu observă. O lacrimă stingheră își croi drum pe obrazul ei; apoi alta, și încă una. Oare câte luni trecuseră de când nu mai făcuse dragoste cu Schmarya? De când n-o mai ținuse în brațe și, sărutând-o, nu mai căutase intimitatea corpului ei, cu nevoia de a-și împlini toate acele dorințe pe care le împărtășeau? Dorința, constată ea cu amărăciune, murise, cel puțin în ce-l privea pe el.

Și totul din cauza unei neînțelegeri. Pentru că el credea că ea întorsese spatele moștenirii lor și prin asta, lui.

Scânci fără zgomot. Cât se schimbaseră lucrurile! Cât de puțin o înțelegea Schmarya! Ceea ce făcuse, nu făcuse ca să-l rănească, ci ca lucrurile să se îndrepte puțin pentru ei toți. În Rusia, evreii erau prigoniți numai din cauza religiei. Convertirea la religia ortodoxă, le dădea evreilor dreptul la orice poziție socială și mulți ajunseseră să ocupe astfel ranguri înalte în Rusia țaristă. De aceea, cu patru luni înainte, ca să se cruțe pe ea și pe Tamara de spaima unor persecuții viitoare, Senda trecuse la religia ortodoxă. Întâlnise în călătoriile lor mai multe actrițe ambițioase care făcuseră același lucru.

Pentru ea, fusese doar o chestiune de securitate personală. Nici nu-i trecuse vreodată prin minte că va fi acceptată în societate. Amintirea pogromului era prea vie încă în mintea ei. Avea și acum coșmaruri care o trezeau în toiul nopții. Poate că Schmarya ar fi înțeles-o dacă, în ciuda opoziției lui violente, n-ar fi botezat-o și pe Tamara în legea ortodoxă. El considerase asta ca pe o insultă personală, împotriva a tot ceea ce-i era sfânt. Senda nu văzuse în această acțiune decât o necesitate simplă și practică de a asigura viitorul ei și al fiicei sale.

Întrebarea care o devasta era aceasta: va găsi vreodată Schmarya puterea s-o ierte? Va trece el vreodată peste ceea ce considera a fi trădarea moștenirii lor, ca s-o

iubească la fel ca înainte? Aşa cum ea încă îl iubea, atât de mult.

Gânduri teribile i se învârtejeau în creier ca fulgii de afară. Lacrimile o orbeau, dar nu suspinele ei o scoaseră în cele din urmă din acea reverie dureroasă. Se aplecă iute deasupra leagănului. Camera era din nou friguroasă, focul se stinsese. Tamara scâncea. Se trezise înfometată şi-i era frig. Sau nu cumva, se întrebă Senda, simţea şi ea că se întâmplase ceva rău şi avea nevoie de consolare la fel de mult ca mama ei?

Abia acum, Senda îşi dădu seama că Schmarya nu mai era în cameră. Nu-l auzise plecând, pierdută în gândurile ei nefericite. O trecu un fior, dar nu de frig. Temeri noi o asaltau: unde era Schmarya? Unde se dusese? Şi ce mai punea la cale?

Doamne, se rugă ea în tăcere, lasă-l să facă tot ce crede el că trebuie, atâta vreme cât asta nu-i dăunează Tamarei.

Schmarya aşteptă interminabil ca paznicul să ajungă la capătul coridorului şi să se întoarcă cu spatele, ca să-şi aprindă o ţigară. Atunci închise uşa fără zgomot şi se strecură în jos pe scările strâmte, către parter. Nu era uşor să-i evite pe servitori, care se foiau peste tot, pregătind ceremonia din ziua următoare. Dar când ajunse în uriaşele camere de primire de la parter, începu să spere că nu va mai fi descoperit.

Podelele de pe coridoare şi din sălile largi erau opera unor meşteri neîntrecuţi: cercuri de lemn se îmbinau cu table de şah lustruite de culoarea caldă şi plină a mierii. Dar cu toată căldura iradiată de sobele de porţelan, Schmarya simţi frigul umed pătrunzând printre arabescurile de lemn până la picioarele lui încălţate numai în ciorapi. Nici o căldură provocată de om nu putea învinge gerul nopţii arctice. El mergea în vârful picioarelor, cu cizmele în mână, prelungindu-se de-a lungul pereţilor şi

adăpostindu-se în spatele statuilor împietrite la auzul oricărui zgomot. În cele din urmă, se strecură printre două draperii care dădeau spre terasa unei magnifice săli de primire, trase zăvorul uşii cu geamuri tăiate în muchii şi alunecă afară, fixând uşa cu o bucată de lemn, ca s-o poată deschide când se va întoarce. Îşi trase cizmele în picioare în lumina revărsată de o fereastră de deasupra. Se afla pe o terasă cu balustradă care dădea spre partea învecinată cu Neva a grădinii.

Afară era un ger crunt. Deşi era îmbrăcat gros, simți instantaneu cum îi îngheață sângele. Promoroaca îi îngheța pe nări şi-şi înfăşură fularul peste nas şi gură. Era terifiat şi exaltat în acelaşi timp de senzația copleşitoare de libertate.

Rămase multă vreme în umbră, temându-se să nu fie descoperit. Apoi, sigur că nu-l pândea nimeni, începu să înainteze cu grijă, lipit de zidurile palatului. Când ajunse aproape de intrarea servitorilor, auzi o serie de zdrăngăneli şi pocnete şi observă o sanie trasă de doi cai de povară nerăbdători. Se târî mai aproape şi-şi încreți nasul de scârbă. Era o sanie care lua gunoiul de la palat. Servitorii de la bucătărie veneau ca nişte umbre şi goleau conținutul cutiilor şi găleților în spatele saniei.

Schmarya se apropie cu grijă până când ajunse la câțiva paşi de sanie. Văzu că era grosolan construită, cu o cutie din lemne nelustruite şi tăiate inegal pusă pe o tăblie sprijinită de tălpici solide de metal. Cutia de lemn se ridica deasupra locului vizitiului, aşa că putea să se urce fără să fie observat.

Îşi trase fularul jerpelit mai bine peste nas. Nu-i venea să creadă că mirosul era atât de puternic, în frigul de afară. Dar datorită acestuia, era sigur că sania nu va fi controlată de paznicii de la poartă.

Când gunoiul fu încărcat, îi văzu pe cei doi vizitii mătăhăloşi urcând greoi la locurile lor. Unul sorbi adânc dintr-un clondir şi i-l înmână apoi tovarăşului lui; după

care îşi traseră căciulile pe ochi şi-şi ridicară gulere şubelor astfel încât numai ochii li se mai vedeau. U servitorilor se trânti cu zgomot. Auzi zăvorul. Întuneric creştea.

Ninsoarea se transformă brusc în vifor. Schmary blestemă în şoaptă. Dar nu era timpul să ţină seama d schimbarea vremii. Se încordă auzind şuieratul puternic unui bici. Caii fornăiră şi sania începu să se mişte reped cu un fâţâit continuu secondat de un clinchet de clopoţel

Acum era momentul. Fugi aplecat după sanie şi se a vârli cu faţa în jos, apucând una din tălpici. Se lăsă târ prin zăpadă câţiva metri, apoi se agăţă repede de sprijin torile verticale şi-şi urcă picioarele pe tălpici. Fără să m facă vreo pauză, se căţără în cutia saniei, săltându-se mâini ca să treacă peste margine. În cele din urmă s trezi în grămada de gunoi.

Duhoarea era mai rea decât îşi închipuise. Trebuia s respire pe gură, dar chiar şi aşa, aproape se sufoca avu de luptat ca să-şi învingă greaţa. Tăcerea era oblig torie. Chiar zgomotul unei respiraţii mai grele ar fi put atrage atenţia şoferilor.

Câteva clipe mai târziu, sania de gunoi se opri poartă. Schmarya privi afară printre două şipci. Paznic se feriseră bineînţeles de duhoare şi stăteau cât m departe. Descuiară porţile duble şi făcură repede sani semn să treacă.

Aceasta trecu Neva pe podul de lângă fortăreaţa de p insula Petropavlovski şi o luă în linie dreaptă pest Nevka, înainte de a traversa din nou spre ostrov Kamenny. Cu toate că nu era familiarizat cu oraşul Schmarya simţi că era timpul să se dea jos din mijlocul d transport infernal. Se căţără pe şipca de sus şi-şi luă ela pentru săritură, aplecându-se şi balansându-şi braţel Apoi se aruncă şi pluti câteva secunde prin aer, înainte d a se rostogoli pe un troian. Se ridică încet în picioare

controlându-şi membrele. N-avea nimic rupt, slavă Domnului; nu-şi făcuse decât câteva vânătăi.

Fluieră satisfăcut pentru el. Găsise un mijloc de a scăpa din palatul Danilov. Nu găsea nici un motiv pentru care cuiva i-ar fi plăcut să trăiască acolo. Oricât de aurit ar fi fost, palatul era o închisoare, o închisoare pe care bogații şi-o impuseseră singuri. Nu-i ținea la respect pe cei de afară, ci-i întemnița pe cei dinăuntru. Se întreba dacă ei se gândiseră vreodată la asta.

Privi de-a lungul străzii cu dificultate. Erau puțini trecători. Vremea era de partea lui. Mulțumi că nu fusese urmărit, porni la drum, amintindu-şi discuția pe care o avusese cu „fratele" revoluționar din Kiev: adresa conspirativă din Petersburg i se întipărise în memorie.

– Sunt oameni asemănători cu noi, Schmarya, îi şoptise Saşa Sergheievici Kraminsky. Dacă lucrăm cu ei, vom izbândi... Dă-le această dinamită...

Nu luase dinamita cu el. Era ascunsă bine în recuzita trupei. Înainte de a o da, voia să se lămurească asupra prietenilor lui Saşa. Să vadă dacă meritau explozivul sau îl vor risipi. Va afla curând. Dar acum trebuia să găsească adresa. Să vadă dacă mai exista grupul. Dacă... Simți o răceală în stomac. Trebuia să fie prudent. Poate că deja fuseseră arestați. Casa s-ar fi putut să fie supravegheată.

Ajunse la o stație de tramvai. Aşteptă tramvaiul electric aproape o jumătate de oră. O bătrână care aştepta şi ea, cu capul în piept din cauza fulgilor înțepători, plecă mormăind că vremea era prea rea ca să mai circule tramvaiele. O rugă să-i spună cum putea ajunge la adresă şi ea se dădu înapoi, simțind mirosul pe care-l emanau hainele lui. Îi făcu semn pe unde s-o ia şi plecă în direcția opusă.

Schmarya îi mulțumi şi o luă la picior. Aproape ajunsese la strada pe care o căuta când simți cum i se zbârlesc firele de păr pe ceafă. Încremeni. Reacția aceea instinctivă nu-l înşelase niciodată în trecut.

Însemna că fusese urmărit.

Sau... era doar imaginația?

Aruncând o privire peste umăr, văzu că nu era singu pe trotuar. La câțiva zeci de metri mai încolo, doi bărbați unul solid şi unul firav, păreau două umbre în viforu învârtejit. Când se întoarse... încetiniseră pasul oare Vorbeau ceva? Sau i se părea? I se păruse că s grăbeau pe urmele lui. Şi deşi păreau că merg lejer făceau paşi mari. Foarte mari. Dacă nu se grăbea, avea să-l ajungă.

Mări şi el pasul şi la o intersecție se întoarse brusc l stânga. Se afla pe o stradă mai mică şi mai puțin circu lată. Privi din nou peste umăr şi-i văzu pe cei doi gata să ajungă.

Prima reacție fu s-o ia la goană, dar ştia că trebui să-şi conserve energia pentru mai târziu. Şi nici nu voi ca urmăritorii să-şi dea seama că îi observase. Cu inim bătându-i cu putere, porni într-un marş forțat pe trotuarul alunecos. Putu auzi ritmul sacadat al paşilor din spate lui, din ce în ce mai rapizi. Deci îl urmăreau şi nici măca nu o mai ascundeau. Rânji, arătându-şi dinții sub fularu care-i acoperea jumătate din față. Deci simulările fuse seră abandonate: ei erau lupii şi el era prada.

Frica şi instinctul formează un amestec puternic începu să alerge din toate puterile, cu pumnii încleştați, nedezlipindu-şi ochii de pe o intersecție bine luminată aflată undeva în față, parcă foarte departe. Totuşi, paşi se auzeau tot mai aproape în spatele lui. Îl ajungeau. În panică, se întrebă dacă i-ar fi putut înfrunta pe amândoi. Auzi deodată un țipăt de surpriză şi un bufnet înfundat de căzătură, urmat de un blestem. Unul din cei doi căzuse pe gheață. Zvâcni înainte cu o hotărâre nouă.

Strada cea bine luminată era tot mai aproape şi-şi mobiliză toate rezervele de forță. Încă douăzeci de metri... cincisprezece... zece... nouă... nouă... distanța scădea şi deodată strada întunecoasă luă sfârşit şi se trezi într-o aglomerație destul de ciudată la ora aceea.

Fusese mai mulți oameni decât îndrăznise să spere. Probabil că se terminase un spectacol la teatru sau se închisese un restaurant de noapte.

Își făcu loc cu violență printre cupluri și grupuri de oameni bine îmbrăcați și sporovăind fără griji, împingându-i cu coatele. Un bărbat îl apucă de braț, dar îl îmbrânci. O femeie țipă după el: „Fii atent, idiotule!"

În cele din urmă se opri, intră sub poarta umbrită a unei clădiri și se lipi de ea. De acolo, întinse gâtul să privească în urmă.

Speranțele nu i se adeveriseră. Oricare din cei doi căzuse mai devreme, nu-și rupsese nici un os. Amândoi ieșiseră de pe strada mai mică, uitându-se după el. Cel mai voinic îl zări, arătă cu mâna și se îndreptară spre el. Schmarya observă cu destulă satisfacție că cel mai subțirel șchiopăta destul de pronunțat, întârziindu-le înaintarea.

Apoi se produse miracolul. Mulțimea prin care își făcuse loc cu atâta sălbăticie nu se mai lăsa dată la o parte. Spiritele se încinseră și urmăritorii se găsiră prinși la mijloc. Oamenii începură să strige și duelul verbal se transformă în bătaie în toată regula, în care erau amestecate din ce în ce mai multe persoane.

Schmarya ieși neobservat din umbra porții și dispăru. Urmăritorii erau în centrul îmbulzelii. Oricât ar fi încercat, nu mai puteau să-l ajungă. Auzea spectatorii luptei încurajându-i pe combatanți și rânji satisfăcut. Nimic nu dă la iveală fiara din om atât de repede ca o bătaie.

Schmarya ajunse la destinație o jumătate de oră mai târziu, asigurându-se mereu că nu mai era urmărit. Era o casă mică și mohorâtă, înghesuită între altele asemănătoare. Diferit era doar numărul de pe ușă. Intră cu prudență, închizând încet ușa. Holul era strâmt și rece, cu câteva becuri aruncând o lumină săracă pe scările șubrede de lemn. Urcă la etajul de sus și treptele trosneau și se îndoiau la fiecare pas. Avertizau locatarii că se

apropie cineva, într-un mod jalnic, era adevărat, dar cei care-şi aleseseră acel loc ca ascunzătoare nu erau proşti. În nici un caz n-ar fi vrut să aibă de-a face cu proşti. Şi se părea că nimerise bine, dar voia să fie sigur.

Pe platforma de la etaj, becul era ars. Nu se vedea nicăieri nici o lumină. Rămase pe loc, încercând să-şi obişnuiască ochii cu întunericul.

Când porni spre etajul următor, blestemând în gând scările şubrede, o umbră se desprinse din peretele alăturat şi simţi ţeava unui revolver în ceafă, auzind în acelaşi timp un clic de armare inconfundabil.

– Dacă mai faci un pas, eşti un om mort, îl avertiză o voce şoptită.

Mordka Kokovtsov stătea întins în dormitorul lui bine încălzit de la etajul al doilea al aripii estice a palatului Danilov. Stătea de atâta vreme cu faţa în sus, cufundat în pernele moi, încât deja apariţii fantomatice şi efemere începuseră să-i danseze în spaţiul de dincolo de pleoapele lăsate. Îngerii imberbi fluturau ispititor în aer, cu trupuri diafane şi penisuri enorme în erecţie. Nu ca blestematul de Mihail.

Mihail!

Mordka încetă să-şi mai mângâie penisul şi ochii i se deschiseră mânioşi în timp ce se sălta în capul oaselor.

Unde naiba era băiatul ăla? Îl lăsase să aştepte... cât?

Mordka aprinse furios lampa de noapte şi scrută ceasornicul mic de bronz aurit. Era aproape miezul nopţii.

Miezul nopţii! Aştepta de ore întregi! Cum de era posibil? se întrebă cu ochii arzând şi colţurile buzelor lăsate. Oare haşişul pe care-l inhalase mai devreme îi alterase atât de tare percepţia timpului?

Azvârli la o parte pilota cu puf şi se dădu jos din pat. Străbătu camera gol, neliniştit. Penisul îi era contractat şi respiră adânc şi egal, încercând să-şi potolească mânia. Destupă o carafă de cristal, îşi turnă coniac cu mâini

tremurătoare şi-şi dădu capul pe spate, sorbindu-l dintr-o înghițitură. Trânti paharul pe un birou cu tăblia de marmură şi se aşează într-un fotoliu tapisat cu catifea verde, aşteptându-l pe Mihail, cu degetele lui lungi bătând o darabană nerăbdătoare.

– Unde dracu e Mihail? tună el.

Ca un ecou, auzi uşa oficiului deschizându-se şi închizându-se cu grijă, apoi sâsâiala unor şoapte aspre, întrerupte de gemete. Înțelese imediat că se întâmplase ceva.

La naiba. Sări din fotoliu şi se repezi gol în oficiu să cerceteze. Rămase în uşă, cu falca atârnând de stupoare.

Nu-l întâmpinase o privelişte plăcută. Ivan îl căra pe Mihail ca pe un fulg spre o sofa pe care-l întinse. Mihail scoase un strigăt ascuțit când fu pus acolo. Capul îi căzu pe o pernă. Avea hainele sfâşiate şi murdare, o tăietură adâncă pe frunte şi partea stângă a feței umflată şi vânătă, plină de sânge închegat. Ținea ochii închişi de şoc sau de frică. Mordka văzu dintr-o ochire că Ivan scăpase cu răni mult mai uşoare. Ivan, servitorul credincios al lui Mordka, era un cazac vânjos şi zdravăn, nu ca băiețandrul blond şi fragil.

Mordka îşi înghiți furia şi se apropie de Ivan:

– Ce, o să stai toată noaptea ca prostul satului? Adu apă fierbinte, prosoape şi bandaje! Şi nu lăsa pe nimeni să intre!

Ivan simți sudoarea umezindu-i fruntea şi ieşi aproape fugind. După cum îi vorbise Mordka, viața lui nu mai făcea multe parale.

Strângând buzele cu nervozitate, Mordka se apropie de sofa. Simțindu-i prezența, Mihail încercă să ridice capul. Deschise încet ochii. Avea o privire tulbure şi îndepărtată, ca de pe altă lume. Încercă să zâmbească.

– Îmi pare rău, murmură printre buzele umflate. Te-am dezamăgit.

Ochii de şopârlă ai acestuia clipiră şi în ei sclipi un interes nou pentru Ivan:

– Adică ştii unde s-a dus? întrebă el.

Ivan ezită, ca să câştige timp.

– Da? se interesă nerăbdător Mordka.

– O casă de pe strada Potyomkin, spuse Ivan încet. Ştiu zona, dar nu pot spune exact care e casa. După ce mi-a scăpat o dată, mi s-a părut înțelept să nu-l mai urmăresc aşa de aproape.

– După ce ți-a scăpat? Deci, cu alte cuvinte, erai singur. L-ai lăsat pe Mihail să se bată doar el, de aceea e atât de grav rănit.

Ivan îşi muşcă buzele. Ceea ce avea să spună atârna în cumpănă cât iertarea sau condamanarea lui. Respiră adânc şi dădu din cap:

– Da. L-am lăsat, dar, după ce am aflat unde se ducea prada noastră, m-am întors să-l ajut pe băiat şi l-am adus aici. Mi-am imaginat că mă voi putea întoarce altădată să caut casa.

Mordka reflectă în tăcere la spusele lui. Ivan nu-i putea ghici gândurile după expresie.

– Deci recunoşti că l-ai părăsit pe Mihail.

Ivan se înclină:

– Sper ca asta să nu mă coboare pentru totdeauna în ochii Înălțimii Voastre.

Mordka păru că nu l-a auzit. Făcu un pas spre polița de deasupra căminului şi-şi sprijini mâna de ea, privindu-se fără să se vadă într-o oglindă cu rama aurită. Trebuia să se hotărască repede. Nu-l prinsese până atunci niciodată pe Ivan cu minciuna. Pe de altă parte, cazacul era destul de deştept ca să-şi dea seama că un băiat – chiar favorit al stăpânului, ca Mihail – era uşor de înlocuit. Mult mai uşor decât un servitor credincios care executa cele mai ciudate ordine fără să pună nici o întrebare. Oare spunea Ivan adevărul?

Mordka se retrase de lângă poliță şi începu din nou să străbată camera. Ochii lui îşi schimbaseră culoarea. Se întunecaseră şi pielea feței i se întinsese gata să se rupă pe oasele proeminente. Ivan abia îşi stăpâni teroarea care-l copleşise.

– Băiatul se va vindeca repede, spuse el cu o voce tremurătoare. Va fi ca nou în cel mai scurt timp. Am să-l duc la maseurul georgian de pe strada Orlov. Se spune că mâinile lui au puteri vindecătoare.

Mordka scutură capul şi spuse calm:

– Nu, nu, nu. Mihail e neputincios şi prost, dar nu e vorba de asta. Nu tolerez să mi se vătămeze bunurile.

Îşi puse inelul pe buze, cu rubinul uriaş sclipind pe degetul osos ca o picătură de sânge. Dădu din cap ca pentru el. Oricum, era timpul să scape de băiat. În timp ce-l spăla, observase cu oroare că puful de piersică de pe obrajii lui se transforma în barbă. Încă nu se vedea bine, dar totuşi... până atunci nu observase. Da, era de mult timpul să aibă o nouă aventură cu un sânge tânăr. Băiatul începuse să-l plictisească. Avea nevoie de sânge proaspăt, tânăr. Şi viziunea unui alt adolescent îi răscoli măruntaiele.

– Nu te mai duce la maseur, spuse el peste umăr. Băiatul ăsta e o ruşine. Nu-mi mai trebuie.

Ivan simți cum nodul din stomac începe să i se desfacă. Deci securea n-avea să-l lovească pe el, ci pe băiat. Se uită repede în altă parte, pentru ca Mordka să nu-i citească uşurarea de pe chip. Era sigur că i se va da destul timp ca să descopere unde dispăruse omul din trupă. Îl va găsi, după ce va bate trotuarul destul de mult, dacă va avea şi un pic de noroc. Mordka va fi mulțumit, ba poate îl va şi răsplăti.

Vocea lui Mordka tăie reveria lui Ivan ca o lamă de cuțit:

– Poți să pleci. Şi ia-l şi pe băiat cu tine.

– Da.

Ivan se grăbi spre uşă şi o deschise.

– Ivan?

Cu mâna pe clanță, Ivan se întoarse spre stăpân:
– Porunciți.
– Ai grijă să nu sufere prea mult.
– Cum doriți.
Mordka oftă:
– Pe de altă parte, nici să nu sufere deloc nu se cuvine. Era... – zâmbi strâns, fără umor – ...îngrozitor de dezamăgitor.

Ziua de naştere a prințesei Irina nu începu pentru Senda sub auspicii bune. La şapte treizeci dimineața fu trezită de o serie de bătăi rapide la uşă. Bătăile continuară, mai puternice şi mai insistente, până o treziră pe Tamara, care începu să țipe cât putea.

Senda dădu la o parte păturile, sări din pat şi-şi puse repede un halat de flanel. Îşi frecă rapid brațele cu mâinile. Camera era înghețată; lemnul podelei părea că îi curentează picioarele goale. Focul din cămin se stinsese demult. Când respira, scotea aburi pe nas şi pe gură. Îşi prinse reflectarea în oglinda marmorată de pe perete. Se opri să se uite mai bine şi se încruntă. Fața care o privea din oglindă era răvăşită, cu ochii umflați şi înroşiți. Nu arăta deloc odihnită.

Bătăile în uşă continuau fără încetare. Se întoarse supărată de la oglindă, se repezi la uşă şi o dechise larg. O femeie cu uniformă gri şi şorț alb apretat sări iute înapoi, ducându-şi o mână la inimă. Era clar că fusese speriată de felul brusc în care Senda deschise uşa şi de figura ei încruntată. Senda clipi şi o privi buimacă.

Părul cârlionțat, galben deschis, se lupta să iasă din strânsoarea cozilor împletite şi ridicate în creştet, după moda germană şi în parte câştigase lupta, dar fața femeii nu arăta neîngrijită, luminată de strălucirea tinereții şi a sănătății. Avea un năsuc cât un nasture, obrajii roşii ca merele şi buze zmeurii, toate puse în evidență de sclipirile curioase ale ochilor albaştri ca floarea de in. Senda bănui

că avea douăzeci, cel mult douăzeci şi unu de ani. Numai cu un an sau doi mai mult decât ea.

Femeia zâmbi timid şi înaintă spre ea.

– Bună ziua, ce este? întrebă Senda, arborând un zâmbet ca să compenseze bruscheţea de mai înainte.

Tânăra făcu o reverenţă grăbită.

– Sunt Inge Meier, doamnă. Am venit să iau copilul, spuse ea într-o rusă poticnită, cu accent german. Înălţimea Sa a sugerat să iau copilul la camera de copii a palatului şi să am grijă de el acolo.

Ezită, privi într-o parte şi adăugă moale:

– Mi-a spus să vă spun că e mai bine să vă concentraţi la altele, la felul cum veţi juca diseară.

– *El* ţi-a spus să-mi spui asta? întrebă ea neîncrezătoare.

– Da doamnă.

– Bine.

Senda îşi strânse buzele şi zâmbetul îi dispăru. Îşi trecu degetele prin păr supărată. Cum de îndrăznea să se amestece în familia ei, gândi ea răzvrătită. N-avea de gând s-o scape din ochi pe Tamara şi cu atât mai mult s-o dea pe mâna unei străine. Dar oare avea de ales? Bănuia că o „sugestie" a prinţului Vaslav Danilov era de fapt un eufemism politicos pentru „ordin".

Iritarea începu să i se topească. N-avea de ce să i-o ia în nume de rău. Îi datora cel mai bun spectacol în care putea să joace. Şi avea nevoie să-şi mobilizeze toată capacitatea de concentrare. Azi era o zi când nu i-ar fi stricat dacă n-ar fi avut şi grija Tamarei pe lângă toate celelalte.

– Foarte bine, zise ea în cele din urmă. Aşteaptă aici, te rog.

– Da, doamnă.

Senda intră în cameră, închizând pe jumătate uşa pentru ca bona să nu-l vadă pe Schmarya dormind şi se apropie de leagăn. Tamara îşi întinse spre ea mânuţele mici şi pufoase. Senda o luă în braţe şi o strânse tare,

sărutând-o şi frecându-şi nasul de al ei. Fetiţa se opri din plâns şi începu să gângurească veselă.

– Să fii cuminte, îi şopti Senda. Să nu mă faci de râs. Promit că vin repede să te văd.

Apoi se duse la uşă şi, forţându-se să zâmbească, privi în ochii albaştri ai femeii.

– O să ai grijă de ea aşa cum trebuie? întrebă nervoasă, întinzându-i-o pe Tamara.

– Sigur, doamnă! Ca şi cum ar fi a mea!

Bona se aplecă asupra copilului şi-i gânguri ceva. Tamara îi răspunse cu râsete fericite. Senda zâmbi, plăcându-i ochii sinceri ai bonei şi încrederea în ea.

– N-am reţinut cum te cheamă.

– Inge, doamnă, spuse tânăra, răspunzând în acelaşi timp cu vocea şi cu ochii strălucitori.

– Iar eu sunt Senda Bora. Poţi să-mi spui Senda.

Inge păru surprinsă că o doamnă pentru care lucra putea fi atât de familiară:

– Da, doamnă, spuse ea formal, legănând-o pe Tamara.

Senda zâmbi, închise uşa şi se târî înapoi în pat. Vroia să mai doarmă. Se culcă fără să-şi mai scoată halatul. Se înfăşură tremurând în pături şi deodată nu-şi putu stăpâni un hohot de râs.

„Doamnă!“ Bona îi spusese „doamnă“! Era prima oară când i se întâmpla aşa ceva.

Peste câteva minute aţipi, dar fu sculată de altă serie de ciocănituri în uşă.

– Doamne! strigă ea, ridicându-se în capul oaselor cu inima bătându-i cu putere. Simţi cum nervii i se cutremură şi teama o traversează ca un fulger. Văzu într-o secundă o mie de catastrofe care s-ar fi putut întâmpla: bona o scăpase pe Tamara! se întâmplase un accident! se...

Sări din pat şi deschise uşa, dar constată uşurată că nu era bona, ci o altă femeie, scundă şi voinică, privind-o

fix printr-o pereche de ochelari cu rame groase. Senda se rezemă de tocul uşii şi închise ochii.

– Ai pățit ceva, draga mea? întrebă femeia îngrijorată.

Senda clătină din cap:

– Nu, nimic.

Deschise ochii şi văzu îngrijorarea autentică a femeii.

– N-am nimic. Crezusem o clipă că...

– Pentru o clipă am crezut că ai să leşini. Am tras o sperietură, zâmbi femeia.

Calmul, să ştii, spuse ea amenințând-o pe Senda cu degetul, calmul interior şi optimismul îți schimbă perspectiva asupra vieții. Bineînțeles, sunt nişte stări la care e greu să ajungi. Dar aşa e întotdeauna cu realizările mărețe, n-am dreptate?

Senda nu se putu abține să nu zâmbească. N-avea idee despre ce tot trăncănea femeia aceea, dar ceva din energia ei şi din voioşia pe care o degaja îi impulsionă moralul scăzut. O amuza şi înfățişarea ei bizară. Nu mai văzuse pe nimeni care să arate aşa. Era scundă şi durdulie, cu un piept masiv, generos şi bombat şi ochi blânzi de turcoaz măriți enorm de lentilele groase. Unicitatea ei era accentuată şi mai tare de pălăria cu penaj glorios care i se clătina nesigură pe vârful capului. Dedesubtul acestei pălării strălucea o față rotundă şi rozalie, lipsită de distincție, cu o succesiune de bărbi care tremurau când vorbea. Avea tenul acela fără cusur întâlnit adesea la femeile grase. Mirosea a săpun şi a liliac.

Aşadar eşti actriță, spuse ea, cercetând-o pe Senda cu tot atâta interes cu cât o cerceta şi ea. Vaslav mi-a spus că eşti frumoasă, dar n-a apucat să descrie cât de încântătoare...

Dădu din mână cu nepăsare:

– Nu face nimic, avem atâtea de făcut în timp atât de scurt. O să le arătăm noi că putem muta şi munții din loc!

Apoi deodată, ca din senin:

– Cât de repede poți fi gata, draga mea?

Senda se holbă la ea, încercând fără succes să urmă rească sporovăiala continuă de la un subiect la altul.

– Gata? Pentru ce? protestă ea confuză. Nu înțeleg despre ce vorbeşti.

– Sigur că nu înțelegi. A vrut să fie o surpriză!

– Rochia, bineînțeles! Ce proastă sunt. Uit tot timpul că era o surpriză. Nu ți-a spus.

Femeia zâmbi şi, cu mâinile în şoldurile late o cântări pe Senda din cap până în picioare:

– Stai să mă gândesc... zmeuriu sau cenuşiu? Nuuu... alb! Va arăta inspirat pe tine. Fecioresc. Ți se va potrivi...

Ochii imenşi scânteiară cu veselie:

– Hai, hai. Destul cu pălăvrăgeala. Hai să mergem. Mai e atâta... Mai trebuie...

Intră în cameră pe lângă Senda, apoi se opri brusc, îmbujorată:

– Vai de mine! Vai, of! Ce lipsită de cap sunt!

Se întoarse spre Senda, cu o mână la gură:

– Nu mi-am dat seama...

– ...că doarme un bărbat în pat? completă Senda, cu un zâmbet uşor.

Femeia dădu din cap amărâtă:

– Iartă-mă, draga mea. N-am vrut să spionez. Orice ai crede... Ei, pune ceva pe tine, draga mea. Nu contează ce. Şi nu mai face baie sau să te coafezi. E timp pentru asta mai târziu. Prințesa Irina are o coafeză divină. Ştiu sigur că cel puțin o prințesă şi două ducese au încercat s-o ia să lucreze pentru ele. Dar asta e cu totul altă poveste.

Apoi şopti conspirativ:

– Ştiu palatul ăsta din beci până-n pod. Sunt nişte coridoare şi nişte scări pe unde nu umblă nimeni. Ne strecurăm pe acolo până la croitorie.

– La croitorie? Ce e acolo?

– Ei, păi haine, ce să fie? Locul unde se fac vrăji.

– Vrăji?

– Cusături, draga mea.

– Dar... de ce? întrebă Senda, buimăcită.

– De ce? păru şocată femeia. Draga mea... O luă pe Senda de cot şi o îndepărtă de uşa camerei.

– Nu joci diseară?

– Ba da.

– Şi după aceea nu participi la bal? Cred că nici un om sănătos la cap n-ar îndrăzni să refuze invitația lui Vaslav. Are un temperament...

Văzu că Senda o privea fără nici o expresie:

– Ce mai e, draga mea?

– Balul? întrebă Senda. Trebuie să mă duc la bal?

– După spectacol, înclină femeia capul şi pălăria fu gata să se prăbuşească. Nu te-a invitat Vaslav?

– Nu m-a invitat nimeni.

– Vai, dragă. I-a scăpat din vedere. Aşa e el. Atâtea treburi... Mi-a spus... ieri; cred. Da, ieri! Când l-am întrebat dacă nu cumva uitase să invite pe cineva, a numit mai multe persoane, printre care şi pe tine. Pe urmă mi-a spus că probabil nu ai ceva potrivit de îmbrăcat şi l-am asigurat că madame Lamothe – aşa o cheamă pe croitoreasă – va găsi cu siguranță ceva. Bineînțeles, când am vorbit cu ea, s-a plâns că are prea multe comenzi şi nu mai pridideşte. E aşa o zmeoaică de uneori mă întreb de ce ne împăcăm cu ea, deşi de fapt ştiu: e o croitoreasă minunată. Bineînțeles că până la urmă am convins-o, ca de obicei. Mai ales că n-ar îndrăzni să mă refuze. Casa lui Vaslav îi dă mult de lucru. Dacă nu ne-am mai comanda haine la ea, tot Petersburgul ar fugi de ea ca de ciumă. Un pic de şantaj nu strică niciodată. Şi, dacă tot a venit... draga mea, n-o putem lăsa să ne aştepte, fiindcă trebuie să-ți termine toaleta în mai puțin de douăsprezece ore. Nu-i aşa?

Femeia zâmbi larg, de parcă tot ce spusese era perfect inteligibil.

—Dar e aşa de neaşteptat! spuse Senda cu o voce slabă. Nu m-am aşteptat...

– Bine. Aşteptările sunt partea copiilor.

Femeia îşi lipi palmele rozalii:

– Hai, intră în cameră şi îmbracă-te cu ceva. Ia-ţi şi nişte pantofi. Ştiu că n-o să mă laşi să te aştept prea mult.

Şi cu o blândeţe fermă, o împinse de la spate pe Senda spre uşa camerei. În prag, Senda se întoarse:

– Ştiu că sună ridicol, dar nu ne-am prezentat. Nu ştiu cum vă cheamă.

– Vai, dragă. Nici eu nu-ţi ştiu numele.

– Senda Bora...

Senda se opri la timp. Când trecuse la religia ortodoxă, renunţase la terminaţia „levi" de la sfârşitul numelui. Acum era Senda Bora. Schmarya refuzase să facă acelaşi lucru, dar cum numele lui nu apărea pe afişe, diferenţa le convenea amândurora.

– Eu sunt contesa Flora Florinsky, dar să-mi spui Flora, draga mea, spuse femeia cu un gâlgâit de râs. Flora Florinsky sună caraghios, nu ţi se pare? Oricum, sunt o rudă foarte îndepărtată şi o contesă de rang mic...

Şi înainte de a completa propoziţia, făcu un gest de expediere cu mâinile şi Sendei nu-i rămase altceva decât să închidă uşa şi să se îmbrace repede.

*

* *

În camera de croitorie, madame Lamothe aştepta nerăbdătoare, bătându-şi uşor braţul cu degetele subţiri şi îngrijite. În spatele ei, două tinere ucenice stăteau în picioare.

Senda se simţi intimidată şi o privi cu coada ochiului pe contesa Florinsky. Madame Lamothe nu i se părea doar o zemoaică, după cum o avertizase contesa, ci de-a dreptul un balaur care vărsa foc pe nări, privind-o cu un aer impunător, demn de cel mai înalt rang de noblețe.

Observă că madame Lamothe privea alcătuirea pălăriei contesei şi-i văzu buzele subțiri lăsându-şi colțurile în jos dezaprobator. Apoi îşi întoarse ochii asupra Sendei şi se încruntă şi mai tare.

Senda se înroşi şi privi într-o parte. Se simțea jerpelită cu desu-urile ei uzate, ghetele scâlciate şi rochia de lână de un verde decolorat, al cărei jabou alb căpătase o tentă conuşie de la spălările repetate. În plus, mirosea mucegăit şi ar fi trebuit călcată, fiind şifonată din cauză că stătuse prea mult împachetată. Cu toate astea, era rochia ei cea mai bună şi se străduise să arate prezentabil. Îşi pieptănase chiar şi părul şi-l prinsese grăbită cu agrafe, dar deja se desfăcea şi-i atârnau şuvițe peste tot în jurul capului. Privi fiecare amănunt al camerei înalte ca să evite privirea ascuțită a madamei Lamothe. Nu-şi amintea să mai fi fost intimidată vreodată atât de mult cum era de către femeia aceasta înaltă, mai înaltă decât ea, searbădă şi impunătoare. Părul ei negru, presărat artistic cu şuvițe gri, era pieptănat lins peste cap şi strâns la ceafă într-un coc moale. Avea ochii albaştri, clari şi glaciali. Avea o rochie de mătase cenuşie simplă, dar minunat croită. Singura podoabă era o pereche de ochelari cu rame de aur atârnând de un lanț de aur, la gât. Mirosea a parfum scump şi trăsăturile feței ei albe şi netede ca marmura erau clasice; expresia ei posomorâtă părea sculptată în piatră.

Cele două ucenice păreau să-şi respecte stăpâna şi să se teamă de ea. Amândouă erau destul de drăguțe, îmbrăcate simplu în rochii de lână neagră şi cu câte un centimetru de panglică galbenă la gât.

Simțindu-i stânjeneala, contesa Florinsky îşi vârî brațul pe sub al Sendei şi o conduse înainte. Contesa era ca de obicei pusă pe sporovăit, cu un „joie de vivre" numai al ei.

– Iat-o în carne şi oase, madame! Cea mai bună actriță tânără din Petersburg!

Senda o privi cu coada ochiului pe contesă, dar aceasta nu păru să observe.

– Iar dânsa, Senda, draga mea, e madame Lamothe. Madame Lamothe se bucură de renumele celei mai bune croitorese din oraş. A avut o casă de modă la Paris. Sunt sigură că se va ocupa nemaipomenit de tine.

Senda întinse mâna stingherită. O clipă, madame Lamothe privi lung şi rece mâna oferită înainte de a zâmbi rigid şi de a catadicsi să o strângă uscat şi slab. Senda observă că avea degete reci, ca de piatră. Să fie lăsată singură cu această creatură neînduplecată era ultimul lucru pe care l-ar fi dorit.

Senda nu-şi dădea seama cât de nefondate erau temerile ei. Căci în faţa ei, Vera Bogdanova Lamothe rămăsese perplexă pentru prima oară în viaţa ei. Rămăsese fără grai la salutul inocent şi deschis al Sendei şi nu-l privise cu dezgust şi dispreţ, ci cu o uimire fascinată. Gestul acela simplu contrazicea toată experienţa vieţii nobile petersburgheze pe care o cunoscuse până atunci.

După părerea Verei, tinereţea ei fusese ruinată de un curtean francez, Gerald Lamothe pe nume, care o luase de nevastă şi apoi o părăsise, astfel că ea ajunsese la jumătatea vieţii să urască lumea în general şi pe bărbaţi în particular. Dacă rămânea distantă şi retrasă într-o lume glacială numai a ei, asta se datora faptului că era singurul mod de apărare împotriva nedreptăţii vieţii. Aerul ei distant îi făcuse mari servicii. Matroane şi debutante deopotrivă se simţeau bine în compania tăcerii ei imperioase, interpretând-o greşit ca pe un semn de respect şi veneraţie. Nobilimea privea croitoresele aşa cum privea cameristele, negustorii, bijutierii sau majordomii, ca pe nişte conveniente necesare pentru a se îngriji de fiecare capriciu al lor cu demnitate, respect şi buzele pecetluite.

Ca o consecinţă a acestei situaţii, Vera Bogdanova Lamothe nu întâlnise în cei treizeci şi cinci de ani de carieră pe nimeni care să-i întindă mâna. Acesta era un

gest care nu se făcea. Nemairămânându-i decât să strângă mâna Sendei, încercă să înțeleagă această încălcare flagrantă a etichetei. Abia când își retrase mâna îi trecu prin minte că tinerei femei – un copil aproape – nu-i fusese în intenție să comită un „faux pas". Era complet inocentă, nu știa manierele. Scăpată de sentimentul de teroare față de familiarități, Vera Lamothe încercă să se pună în locul tinerei femei. Dacă ea n-ar fi fost crescută de mică pentru a fi o croitoreasă pentru nobilime, s-ar fi purtat oare altfel? Probabil că nu. Sigur că nu, dacă ar fi fost adusă dintr-o dată de la mare sărăcie, așa cum se părea după înfățișarea doamnei, la cea mai ostentativ luxoasă curte nobiliară de pe pământ.

Și acest fapt i se păru Verei extraordinar de înviorător. Hotărî pe loc, acolo, că o va face pe femeia-copil să se simtă în largul ei. Era clar că se agăța de contesă de frică. Dar Vera Bogdanova Lamothe avea ceva de spus în privința confortului tinerei femei. Și avea s-o spună, cu acul, ața și un material. Știa că meseria ei nu consta atât în a coase rochii, cât mai ales în a coase visuri, încredere în sine și prețuire de sine. Oare nu toate femeile pe care le îmbrăca în rochii magnifice transferau stilul croielii în stilul din ce în ce mai rafinat al personalității lor?

Privirea profesională a Verei o examină atent pe Senda din cap până în picioare. Dădu din cap satisfăcută, deși pe fața ei nu se putea citi nimic. Inima începu să-i zvâcnească mai repede. Nu avea să fie deloc greu s-o transforme pe femeia timidă și modestă într-o prințesă de basm, fie și numai pentru seara aceea. Dincolo de hainele sărăcăcioase și ochii adormiți se afla o siluetă frumoasă, o figură rară și remarcabilă. Un tors lung, picioare lungi și totul pus în valoare de capul acela încoronat de părul roșcat de o bogăție spectaculoasă. Cu cât o examina mai mult, cu atât Vera devenea mai inspirată. Fata avea într-adevăr o frumusețe luminoasă și napământeană

care putea fi uşor pusă în valoare. Ca un boboc de trandafir înflorit peste noapte.

Da!

O studie pe Senda îndelung, plimbându-se în cerc în jurul ei, simțindu-se exaltată şi învinsă în acelaşi timp. *Cum?* Cum trebuia să aducă la realitate visul de frumuseţe eterică, vrăjitoare şi ademenitoare, dar totuşi distantă care să danseze toată noaptea şi să le ruşineze pe toate matroanele încărcate de titluri şi dezgustător de bogate? Deodată fulgerul inspirației o făcu să se oprească. Asta era.

Tinerețe.

Inocență.

Simplitate.

Roz cenuşiu.

În minte, începuse deja s-o vadă: o viziune în tafta de culoarea trandafirilor scuturați. Vera Lamothe trăia pentru astfel de momente, când îşi putea dezvălui talentul şi forța creatoare. Dar fața ei rămase neutră, stăpânită. Îi făcu semn Sendei să se învârtească şi vorbi calm, aproape cu regret:

– Foarte bine. Voi vedea ce pot să fac. Dar nu vă promit nimic.

Se ținea dreaptă ca o regină, satisfăcută deja de aceea ce avea să realizeze.

– O, slavă Domnului! ciripi fericită contesa Florinsky, desfăcându-şi brațele într-un gest de încântare. Ştiam că pot conta pe dumneata, madame! Câtă plăcere îmi faci! Ai luat un bolovan de pe umerii mei.

Contesa se întoarse spre Senda şi îi strânse cu afecțiune amândouă mâinile:

- Draga mea, aş vrea să pot rămâne cu tine, dar vai, datoria mă cheamă.

Şi, ridicându-se pe neaşteptate în vârful picioarelor, o sărută pe Senda pe obraz. Senda fu mişcată, dar se simți pierdută dacă era lăsată singură:

- Trebuie să pleci? întrebă ea. Tocmai când apare naşa mea zână, trebuie să plece din nou.

Îşi muşcă nervoasă buza de jos.

- Nu, nu, nu, draga mea, făcu un gest contesa în direcția Verei. Nu eu sunt naşa zână. Ea e.

– Sunteți prea amabilă, contesă, murmură croitoreasa, ascunzându-şi plăcerea sub masca obişnuitei ei inscrutabilități.

– Ei, trebuie să plec! spuse contesa. Am întârziat mult prea mult. Sunt atâtea... Cercuri! Florile!

Se plesni uşor pe obraz:

– Uitasem de ele.

Îi zâmbi Sendei:

– Vezi, nu-i uşor să aranjezi o serbare ca ziua de naştere a prințesei. Sunt atâtea responsabilități, n-ai idee câte... Mâncarea... muzica... aranjamentele florale. Doamne, mi se învârteşte capul. Mi-e frică să nu leşin!

Ezită, privi agitată în jur şi văzu un tipar de carton pe o masă de croit. Îl luă şi începu să-şi facă repede vânt:

- Poate..., spuse poticnit, poate c-ar fi bine să stau jos...

Lungea cuvintele şi păru deodată că se pierde cu firea şi cade. Alarmată, Senda se repezi s-o țină, dar un singur semn al Verei Lamothe le puse în mişcare pe cele două slujnice. Ele o cărară pe durdulia contesă şi o aşezară într-un fotoliu de mahon.

– Vai, da, acum e mult mai bine. Ce m-o fi apucat? Nu-mi stă în fire..., zise contesa, închizând ochii.

Senda o întrebă ceva, dar ea nu înțelese. Deodată încetă să-şi mai facă vânt.

– Iartă-mă, draga mea. Mi s-a împăienjenit mintea. C spuneai?

– Nu ştiam că eşti însărcinată cu pregătirea serbări spuse Senda.

– Toată lumea ştie, zise contesa pe un ton indiferen Îmi câştig existența organizând petreceri.

Văzând expresia perplexă a Sendei, se simți obligat să explice şi ochii uriaşi dindărătul lentilelor căpătară expresie îndepărtată:

– Vezi, când a murit Boris al meu, Dumnezeu să iarte... era ofițer de husari, aşa de tânăr şi de frumos, aşa de zvelt. Închipuieşte-ți, pantalonii militari din piele d elan îi erau atât de strâmți, încât era nevoie de d servitori ca să-l ajute să se dezbrace. Avea umerii lați cu epoleții ăia... N-am să ghicesc niciodată ce-a găsit mine.

Făcu o pauză, apoi continuă cu vocea slăbită:

– Deşi de fapt ştiu. Toată lumea ştie. Slujba îi înghiț lui Boris toată averea rămasă de la părinți şi el av impresia că eu eram bogată.

Inima Sendei fu alături de noua ei prietenă:

– Cât de îngrozitor trebuie să fi fost să descoperi asta

– Nu, nu trebuie să gândeşti rău despre el. E o povest lungă, draga mea, dar ajunge să ştii că iubitul meu Bor a jucat la ruletă toate rublele noastre şi apoi... vai, drag mea... s-a sinucis şi m-a lăsat singură şi plină de datori Aşa că am luat taurul de coarne cum se spune, şi a căutat de lucru ca să pot plăti şi să trăiesc şi eu.

Îşi făcu vânt cu energie, apoi continuă:

– Am refuzat să trăiesc din mila prietenilor şi rudelo ca mătuşa cea săracă şi detestată. Aşa că de ani de zil organizez petreceri în schimbul unui onorariu. Am începu să lucrez pentru tatăl lui Vaslav şi am reuşit să continu Domnul să-i ajute pe dragul de Vaslav şi pe prietenii lui.

Râse cu afecțiune:

– Așa că, Senda, draga mea, deși sunt nobilă, de fapt sunt o femeie care muncește.

Prinse privirea severă și dezaprobatoare a madamei Lamothe și o ignoră, desfăcând în schimb capacul ceasului pe care-l purta la gât, prins de un lanț de aur. Se holbă uluită la oră, apoi închise cu un pocnet capacul și scăpă evantaiul improvizat pe podea. Își recăpătă echilibrul remarcabil de repede, ridicându-se din fotoliu cu atâta energie, încât amețeala dinainte păru o prefăcătorie.

– Nu pot întârzia nici un minut! strigă ea. Cred că au sosit florile din Crimeea și trebuie să aranjez ornamentele. Sunt sigură că sunt și câteva camelii. O să am grijă să fie trimis un buchet la teatru.

O îmbrățișă repede pe Senda, învăluind-o în parfumul ei de liliac apoi se lansă spre ușă, unde întoarse capul:

– Salutări! intonă ea, fluturând degetele și trimițându-le o bezea, în vreme ce ușa se închidea în urma ei.

Madame Lamothe oftă ușurată, dar Senda nu se putu abține să nu zâmbească. Nu era nevoie să-i împărtășească situația ei, dar Contesa făcuse asta ca s-o facă să se simtă mai bine. Senda o binecuvântă în tăcere. Era o femeie atât de naivă, fermecătoare și sinceră încât o câștigase total pe Senda.

Madame Lamothe nu părea la fel de fericită de întrerupere. Imediat ce se închise ușa, se întoarse spre Senda și-și pocni palmele una de alta:

– Haideți, am pierdut destul timp prețios. Trebuie să vă luăm măsurile... doamnă... domnișoară?

– Sunt văduvă.

– Doamnă atunci. Dezbrăcați-vă.

Sprâncenele patriciene ale madamei Lamothe se înălțară imperios, sugerându-i Sendei că era cazul să se grăbească.

Nouă ore mai târziu, Senda își privea critic reflectarea din toate unghiurile în patru oglinzi imense, rabatabile,

înrămate în ornamente florale. Madame Lamothe stăte
într-o parte, cu mâinile împreunate în poală şi trăsăturil
ei posomorâte căpătaseră o expresie aproape plăcută
Cele două ucenice ale ei o flancau, uitându-se la Send
cu gura căscată.

– Asta sunt... *eu?* răsuflă Senda cu neîncredere
luându-şi o clipă ochii de la oglindă ca să privească într-
parte spre madame Lamothe.

Croitoreasa dădu din cap:

– Într-adevăr, sunteți dumneavoastră.

– Doamne. Sunt... nu ştiu ce să spun.

Senda se întoarse din nou spre oglindă şi se uită în
ea:

– Arăt...

– Răpitor? sugeră moale madame Lamothe.

Senda dădu din cap amuțită, fiindu-i parcă teamă să
nu rupă vraja dacă ar fi vorbit. Nu era obişnuită cu gătelil
şi dichisitul, mai ales sub privirile atâtor ochi admirativi
dar era incapabilă să-şi ia ochii de la oglindă. Se răsuci
ca să se vadă şi din spate. Partea de jos a rochiei foşnea
şi o învăluia la fiecare mişcare de parcă ar fi avut o viață
fluidă, numai a ei. Abia îi venea să creadă că viziunea
aceea încântătoare care îi imita fiecare mişcare există
Era ea...

Era oare posibil? Creatura aceasta atât de extraordi
nar de răpitoare era ea? Jenată de admirația fascinată cu
care se privea pe ea însăşi, îşi dădu seama că tânăra din
oglinzi – nu cumva erau oglizi fermecate? – era sofisti
cată, aristocratică, dar având în acelaşi timp un aer mis
terios de vulnerabilitate inocentă. Taftaua roz-cenuşie îi
punea în valoare tenul şi mai îmbujorat decât de obicei
sub atâtea perechi de ochi scrutători. Corsajul se mula
perfect şi umerii erau goi. Sânii îi erau împinşi înainte,
părând două sfere perfecte, mai rotunzi şi mult mai fru
moşi decât îi ştia în realitate. Bretelele care prindeau
rochia pe umeri erau continuate de un voal transparent şi

trandafiriu, înfoiat în jurul liniei umerilor. Senda se minună de cât de subțire părea talia ei. Exact deasupra şoldului stâng era prinsă o singură camelie de mătase, identică cu cea ataşată de umărul drept. Cele două flori creau un superb efect de simetrie. Pe poalele fustei înfoiate, madame Lamothe aplicase camelii palide de mătase, de la care plecau unduirile perfect armonice ale unui volan de tafta ajungând până la podea. Mănuşile de catifea asortate, lungi până la cot, se potriveau de minune cu restul toaletei.

Acum era convinsă mai mult decât oricând că madame Lamothe se bucura de ajutorul unor puteri demonice.

Senda îşi mişcă şoldurile cu îndrăzneală, ca să simtă bogăția şi moliciunea fustei. Apoi, se răsuci dintr-o dată pe călcâiele pantofilor inventați de madame Lamothe şi taftaua undui şi sclipi în jurul ei. Ochii îi străluceau, iradiind de o plăcere până atunci necunoscută ei. Arăta spectaculos şi se simțea frumoasă şi pe dinăuntru.

Mai devreme, în timp ce acele zburau pe luciul materialului, Senda făcuse baie şi coafeza englezoaică a prințesei, Alice, îi aranjase părul, dându-i-l la o parte de pe frunte şi prinzându-i-l în creştet. O altă camelie de mătase îi strălucea pe frunte ca o coroană.

Vrăjită de ea însăşi, Senda nici nu observă dispariția miraculoasei croitorese şi a ucenicelor ei. Uitase de ochii critici şi atenți. Îşi lăsă la o parte orice urmă de inhibiție şi, apucând poala rochiei cu două degete, începu să valseze prin cameră, fredonând încet pentru ea. Tocmai când trecea pe lângă uşa camerei, aceasta se deschise brusc. Tresărind, Senda se opri şi se întoarse spre intrus.

Aceasta nu era nimeni alta decât contesa Florinsky, încremenită într-o rochie de brocart galben muştar cu perle de cultură brodate pe corsaj şi cu un evantai argintiu. Două medalioane de aur acopereau urechile contesei,

unite între ele de o parură năstruşnică împodobită cu pene de egretă.

Numai aceste pene mai tremurau în aerul încremenit din jurul contesei. Singurul zgomot care se auzea era cel al ceasului care bătea minutele, din ce în ce mai tare, mai tare, până când anunță ora exactă. Cele două femei tresăriră şi reveniră la realitate.

– Ce s-a întâmplat? strigă Senda, privind cu teamă expresia încremenită a contesei.

– *Ce* s-a întâmplat? exclamă aceasta, repezindu-se s-o îmbrățişeze pe Senda cu brațele ei durdulii. Îşi dădu capul pe-o parte şi-i zâmbi fericită madamei Lamothe.

– Auzi, ce s-a întâmplat! surâse ea cu fața lucind de încântare. *Tu,* accentuă ea, trăgând-o pe Senda şi mai aproape, eşti atât de încântătoare, încât cred că o să încep să plâng. De obicei, îmi păstrez lacrimile numai pentru nunți şi înmormântări. Vai, draga mea, eşti grozavă! Vei fi fără discuție frumoasa balului!

Acestea fiind spuse, contesa îşi ridică bărbia cu hotărâre şi o luă pe Senda de braț conducând-o afară, întrebându-se în sinea ei cum de era posibil ca această fată inocentă de origine umilă să posede aura şi farmecul acela captivant şi vrăjitor pe care femeile nobile se străduiau atâta să-l obțină – şi rareori cu succes.

Deja sunetele îndepărtate ale petrecerii se auzeau dintr-o altă aripă a palatului. Şi ele îi dădură Sendei o senzație chinuitoare de incertitudine. Cu câteva minute mai devreme, în fața oglinzilor magice, i se păruse că rochia ei de Cenuşăreasă era suficientă ca s-o facă învingătoare peste orice temeri. Dar acum nu mai era în stare să se delecteze cu metamorfoza de vis înfăptuită de degetele vrăjite ale croitoresei. Fiecare pas pe care-l făcea o apropia tot mai mult de momentul înspăimântător căruia trebuia să-i facă față: confruntarea cu publicul şi susținerea rolului principal din piesă.

Îşi ridica bărbia hotărâtă, dar simțea deja în stomac ghearele îndoielii. Oricât s-ar fi încurajat în minte să se relaxeze, avea nervii întinşi şi la fel de fragili precum corzile de cristal ale unei viori.

În drum spre teatru, Senda îşi făcu curaj şi o întrebă pe Contesa Florinski:

– Poți să-mi arăți drumul spre camera copiilor? Trebuie să trec pe acolo, spuse hotărâtă. Nu mi-am văzut fiica de azi dimineață, de când a luat-o Inge, îngrijitoarea.

Contesa Florinski ezită o clipă, gânditoare, apoi genele ei bogat rimelate clipiră a acceptare. Era o cerere rezonabilă şi era timp destul. Petrecerea pentru aniversarea prințesei fusese organizată cu grijă, dar, cu toate planificările minut-cu-minut – programând inteligent „Dama cu camelii" între primirea cu caviar şi şampanie şi balul de la miezul nopții – totul amenința să înceapă prea târziu. În vreme ce se îndreptau spre camera copiilor, auziră un zgomot ciudat, ascuțit, însoțit de exclamațiile de încântare ale unui copil. Senda schimbă priviri alarmate cu Contesa şi, cum uşa nu era păzită de valeți, apăsă încet pe clanță şi o deschise. Nu putu decât să se holbeze uimită în interiorul camerei, cu un nod în gât.

Nu era o cameră de copii obişnuită, realiză asta dintr-o privire. Era o grădină zoologică imensă de animale împăiate, căsuțe miniaturale ca nişte castele, cu turnulețe şi sute, dacă nu cumva chiar mii de jucării. Iar Tamara, fiica ei iubită, pe care o crezuse plângând de dorul mamei ei, se distra mai bine ca niciodată. Fetița era aşezată într-o locomotivă electrică de jucărie, lucrată în detaliu, ce alerga pe o şină subțire în jurul camerei, trăgând în urmă trei vagoane, toate trei suficient de mari ca să încapă câte un copil. În mijlocul camerei se afla o căsuță de păpuşi sculptată în malachit încrustat cu aur. Şina trenulețului trecea prin intrarea ca un tunel a căsuței şi ieşea prin spate, apoi făcea un opt pe sub picioarele unei girafe împăiate, al cărei

cap ajungea la tavan. Peste tot, pe covoare, erau balansoare de lemn în formă de căluți, elefanți din blană, păpuşi de toate dimensiunile, în rochii de gală şi minunate căsuțe de păpuşi cu draperii la ferestre şi lustre mititele de cristal. Senda observă scăunele pentru copii aşezate în jurul unei mese perfect aranjate pentru ceai, cu tacâmuri de argint în miniatură şi cu fursecuri, prăjiturele, torturi, bomboane şi creme cât se poate de reale. Prăjituri şi fursecuri? Bomboane şi creme? Nu auzise niciodată ca toate astea să se servească la o singură masă.

Senda simți un val de mânie împotriva lui Inge, îngrijitoarea, dar apoi îşi dădu seama că reacționa aşa din cauza risipei şi a luxului pe care nu le putea oferi Tamarei. Intensificau foamea pe care ele două o simțiseră de atâtea ori şi bătălia grea pe care o duseseră împotriva urgiilor de tot felul pentru a supraviețui.

– Vezi? spuse Contesa. N-ai de ce să fii îngrijorată. Se distrează de minune.

Senda nu putu decât să aprobe din cap. Cărui copil nu i-ar plăcea această lume de zahăr şi pluş? Inge, îngrijitoarea, se ridică în picioare, bodogăni o clipă printre buze, apoi apăsă pe un întrerupător situat sus pe perete. Atât de sus, observă Senda mulțumită, încât nici un copil, n-ar fi ajuns la el. Sunetul ascuțit se stinse şi trenul se opri. Tamara începu brusc să plângă şi să gesticuleze cu pumnişorii furioasă.

Senda fu şocată. Tamara ei nu gesticula niciodată cu pumnii. Niciodată! Şi nu-i trecu supărarea nici când Inge o ridică şi o puse cu blândețe în brațele mamei sale. Propria ei fiică părea să n-o recunoască! Şi de ce ar fi recunoscut-o? Probabil că arăta ciudat pentru ea, îşi spuse Senda. Niciodată n-am fost îmbrăcată aşa luxos şi coafată aşa. Şi apoi realiză că nu asta era cheia problemei. În clipa aceea, Tamara nu voia să fie în brațele mamei sale. Fusese sedusă de trenulețul electric şi vroia să urce înapoi în el.

Da, Schmarya avusese dreptate. A fost o greşeală teribilă să vină aici. Înainte de a fi expuşi acestui lux sfidător, fuseseră cu toții satisfăcuți şi nu observaseră niciodată ce pierdeau şi fuseseră recunoscători pentru atâtea lucruri mărunte! Pentru *orice* lucruri mărunte. Chiar şi Tamara, în cei câțiva anişori ai ei nu se purtase niciodată ca un copil răsfățat, cum se purta acum. Pe drumuri, cu trupa de teatru, câştigându-şi din greu cea mai modestă existență, fuseseră mai fericiți decât aici. Mai apropiați. Obişnuiți cu sărăcia, priveau acum cealaltă față a monedei – tot ce banii puteau cumpăra, lucruri pe care nu puteau visa să le mai vadă vreodată. Şi Senda simți cum viețile lor fuseseră într-un fel alterate. Nici unul dintre ei nu va mai fi acelaşi după asta.

Privi la povara ce scâncea în brațele ei şi, pentru prima oară, observă hainele Tamarei. Fetița ei fusese îmbăiată şi îmbrăcată în haine de mică prințesă.

Supărată, Senda închise ochii pentru o clipă.

– Hainele astea... murmură ea. Nu sunt ale ei.

Inge clătină din cap.

– Nu, doamna mea, spuse apologetic. Mi s-a spus să aleg ceva potrivit din garderoba copiilor, din camera vecină. Se pare că n-a fost nici un copil aici de câteva zeci de ani, aşa că poate sunt un pic cam demodat...

Inge făcu un gest de neputință.

Senda râse încet, amuzată. Nu fu surprinsă să descopere că tremura realmente.

– Nu e asta, o asigură ea calmă pe Inge.

„E doar că cel mai bun lucru pe care l-am putut face vreodată pentru fiica mea a fost să adun şi să cârpesc câteva zdrențe ca s-o îmbrac şi să mă rog să fie destul de bune să-i țină de cald."

Din nou se trezi dorindu-şi să nu fi venit niciodată acolo. Dorindu-şi să nu trebuiască să dea ochii cu această mică prințesă care era fiica ei. Se simțea ruşinată

să descopere o nouă dovadă că nu reuşise să fie o mamă prea bună. De asemenea, era sigură că Schmarya şi restul trupei nu fuseseră îmbrăcaţi cu haine scumpe ca ea şi Tamara. Vor fi invidioşi.

Se înfioră, încercând să-şi amintească exact cuvintele Prinţului în sala de teatru. Cum a spus? Ceva despre cum obţine întotdeauna ce vrea.

„Mă doreşte. Crede că o rochie nouă şi o mică distracţie pentru fiica mea sunt de ajuns să mă cumpere, cum a încercat deja s-o facă prin colierul ăla".

Acum vedea atât de clar. Prinţul cel sardonic care obţine întotdeauna tot ce-i cade sub ochi, pe ea, tânără şi părând disponibilă. Actriţele păreau totdeauna disponibile. Şi văduvele.

Strânse din dinţi înverşunată.

„Ei bine, de data asta a făcut o greşeală. Nu mă voi lăsa cumpărată. Nu pentru bani, bijuterii sau orice altceva cu care ar încerca să mă tenteze. Sau pentru fiica mea.

Ea şi Tamara fuseseră mulţumite cu existenţa lor sordidă, fiindcă nu cunoscuseră alt mod de a trăi.

„Dar acum ştim ce se ascunde pe faţa cealaltă a monedei."

Tamara scâncea în braţele ei şi se zbătea, dornică să se întoarcă la locomotivă. Senda o sărută blând pe frunte înainte de a i-o înmâna lui Inge, care o aşeză la loc în trenuleţ.

Plânsetele Tamarei se transformară în ţipete de bucurie şi pocni din palme nerăbdătoare.

– Mama! ţipă fericită. Uită-te, mama!

Inge apăsă butonul şi Tamara porni drept spre castelul miniatural al lui Ludovic Nebunul. Senda privi cum dispare trenuleţul în castel şi o urmă pe contesă spre uşă.

– Să mergem la teatru, îi spuse Contesei Florinski cu o voce slabă, ca din altă lume. Hai să terminăm cu spectacolul ăsta odată.

Senda se despărți de Contesă la uşa scenei.

– Draga mea, eşti o apariție! Contesa strălucea efectiv de încântare şi îi ținu Sendei mâinile în ale sale, strângându-i-le plină de afecțiune. Cu siguranță vei străluci pe scenă!

Senda strânse din buze.

– Spar să fiu acceptabilă, murmură ea.

– Nonsens! O să fii uluitoare! Am toată încrederea în tine şi aşa trebuie să simți şi tu. Contesa o îmbrățişă călduros şi Senda îşi dori să-i poată întoarce îmbrățişările la fel de afectuos, abia dacă se atingeau vreodată, aşa că acum se simțea stânjenită.

Contesa Florinski mai avu câteva sfaturi să-i dea:

– Şi ține minte, draga mea, spuse ea, dacă vrei ca buzele tale să pară mai roşii şi mai pline, muşcă-le uşor. Dar vezi cum faci, să nu te muşti până la sânge! Şi dacă vrei să roşeşti, pişcă-ți obrajii, dar nu în public, bineînțeles! Ah! încă ceva. Contesa căută în faldurile generoase de la piept şi pescui un flacon mititel cu lichid auriu. I-l puse Sendei în mână şi îi închise pumnul peste el.

Senda deschise pumnul şi privi la sticluță.

– Ce e asta? întrebă glumind. Săruri? În caz că leşin pe scenă?

Contesa Florinski pufni.

– O, draga mea! Să nu îndrăzneşti să vorbeşti aşa! Simt că mi se face rău, să ştii. Vei fi un mare succes, o ştiu. Flaconul conține un strop de apă de trandafiri. Marea Ducesă Xenia în persoană a comandat-o de la Casa Floris din Londra. E divină! Dă-ți un strop după urechi şi altul pe decolteu şi îi vei înnebuni pe toți bărbații. Dar numai un strop, fii atentă. E foarte concentrat şi nu trebuie să miroşi ca femeile de pe... Ei, dar trebuie să zbor.

Pe curând. Şi mult noroc! Contesa îşi ridică degetele încrucişate, apoi îi făcu cu mâna în modul ei ciudat şi o luă la goană cu o viteză remarcabilă pentru cineva atât de mic.

Singură acum, Senda se întoarse spre uşa scenei cu un fior. Auzi ordine înăbuşite, mobilă târâtă pe podea şi murmure de voci ascuţite. Genunchii îi erau moi şi se simţi ca lipită de parchet. Nu se putea desprinde să treacă dincolo de uşă. Emoţia şi teama o copleşeau.

Era înspăimântată de ideea de a intra în culise. Spectacolul pe care urma să-l dea şi aşa destul de apăsător pentru nervii ei fragili, dar când se gândea că mai trebuie să dea ochii şi cu Schmarya, în noua ei splendoare, era îngrozită de-a binelea. Dorea cu disperare să împartă totul cu el, nu să creeze o prăpastie de netrecut între ei. Domnul mi-e martor, se gândi, că deja în ultima vreme e destulă distanţă între noi. Cum va reacţiona la metamorfoza ei? La faptul că ea fusese invitată la bal, iar el lăsat pe dinafară? Cum avea să-i explice? Văzu în minte ochii lui acuzatori, pumnii lui strânşi tremurând fălcile încleştate – mânia prin care obişnuia să ascundă faptul că se simţea rănit.

Oftând adânc, se reculese, îşi înălţă umerii şi bărbia, ridică poala rochiei cu o mână şi deschise uşa înainte să se răzgândească. Şi scoase un sunet de uimire.

Schmarya stătea de partea cealaltă a uşii. Era la fel de surprins de ea cum era şi ea de el.

Senda aproape izbucni în râs de uşurare. Era îmbrăcat cum nu-l mai văzuse niciodată: frac negru de o croială perfectă, cu fular lung alb şi papion alb, totul splendid.

Pentru un moment, ce păru fără sfârşit, îşi cercetară hainele unul altuia cu ochi critic. Apoi, în acelaşi timp, izbucniră în râs şi orice animozitate ar fi fost înainte între ei se topi miraculos în aer.

– Mă simt ca un pinguin, mormăi el cu supărare mimată, arătându-i coada fracului.

– Dar nu arăți ca unul, spuse ea gânditoare. Se apropie mai mult de el, în foşnetul bogat al rochiei şi îi îndreptă instinctiv papionul. Apoi se dădu un pas înapoi şi se uită în jos, la propria ei înfățişare. Nu te simți prea prost. Şi eu mă simt ca o păpuşă scumpă.

– Şi chiar arăți ca una din ele. Complimentele mele, doamnă.

Râseră şi se strânseră unul în altul, ceva ce nu făcuseră de atâta timp încât ea simți o durere în inimă şi realiză cât de dor îi fusese de el, cât îi lipsise apropierea lui, îmbrățişarea lui drăgăstoasă. Se minună şi se simți mândră de frumusețea lui, de cât de viril arăta. Părul îi fusese tuns, unghiile curățate, iar dinții îi străluceau albi, în contrast cu tenul sănătos, colorat.

– Costum negru şi păr de aur, murmură ea blând. Hmm, o combinație neliniştitoare.

– Ei bine, se pare că am fost amândoi invitați la bal? întrebă el într-o doară.

Ea zâmbi şi îi atinse obrazul cu mâna.

– Şi când te gândeşti că mă simțeam vinovată că ai fost lăsat pe dinafară.

– M-a surprins, de bună seamă, spuse el. Dormeam liniştit şi mă trezesc luat pe sus şi dus într-o cabină de probă, unde mă aştepta un croitor englez de pe Bulevardul Nevski.

Ea îi zâmbi.

– Cu asistenți, spuse uşor.

El râse.

– Cu asistenți.

Ea clătină din cap gânditoare.

– Câte camere de probă crezi că au în palatul ăsta?

El ridică din umeri.

– Mă depăşeşte. Una pentru bărbați şi una pentru femei, cred.

– Probabil şi una pentru copii.

Râseră din nou. Era bine, atât de bine, se gândi ea, să împartă din nou ceva amândoi.

Pe neaşteptate, i se tăie respiraţia când el o trase într-un colţ întunecos, departe de orice privire. Blând, îi mângâie gâtul cu buzele.

– Îmi promiţi primul dans? Îi simţi buzele calde şi umede. Respiraţia lui era proaspătă, parfumată.

Îl privi şi se rugă: O, Doamne! Fă să fie aşa mereu de acum încolo. Fă să ne împărtăşim unul cu altul râsul şi dragostea şi sufletele întregi...

Dar litania ei era mută şi ceea ce văzu Schmarya fură ochii ei strălucind îmbietor. Ea îşi dădu capul pe spate capricioasă.

– Poate că voi fi atât de populară încât va trebui să stai la coadă şi să-ţi aştepţi rândul.

– Scorpie, îi spuse el în glumă.

Deodată, ea îi strânse braţele cu degetele atât de tare, încât lăsă brazde pe manşetele lui apretate.

– O, Schmarya, sunt aşa de speriată, îi şopti. Toţi oamenii ăia pe care va trebui să-i înfrunt. Ce va fi... ce va fi dacă mă fac de râs complet?

– *Tu?* El îşi aruncă fruntea pe spate şi râse din adâncul pieptului cu hohote şi deodată fu cum era în vremurile bune. Cum te cunosc eu, şi cred că te cunosc destul de bine, o să învârţi toată sala pe degetul tău mic.

Încet, ea se desprinse din îmbrăţişarea lui.

– Aş face bine să-mi revăd replicile. Şi trebuie să-mi pregătesc puţin şi machiajul... Schmarya! Dă-mi drumul! Chicoti încântată, prinsă în braţele lui de oţel.

– Cu o condiţie.

Ea ridică din sprâncene mirată.

– Să mă săruţi mai întâi.

– Te iubesc, Schmarya, şopti ea.

El o sărută uşor pe frunte, nas, urechi şi buze. Apoi o sărută adânc, lung şi pătimaş, iar braţele lui puternice o

strânseseră atât de tare lângă el încât, chiar prin toate straturile de pânză, ea îi putu simți erecția.

– Te iubesc aşa de mult, gâfâi ea, cu inima bătându-i nebuneşte, cu lacrimi de bucurie în ochi. Te voi iubi totdeauna. O veşnicie. Apoi şopti fierbinte: Mă exciți! Opreşte-te! Mi s-au umezit coapsele! Dacă o să treacă prin rochie?

Deodată el îi dădu drumul şi rânji diabolic.

– Şi ce dacă?

– Schmarya! Era şocată.

– E o mică debara în spate. Vocea lui era moale, ațâțătoare, plină de promisiuni. E goală. şi uşa se încuie.

– Cineva ar putea observa. Dar nu se împotrivi.

– Lasă-i să observe.

Ea îi întâlni privirea încântată şi i-o susținu.

– Şi atunci, îl întrebă înainte de a-i smulge practic mâna din manşetă, ce mai aştepți?

– Asta. Fără efort, o ridică în brațe şi o purtă în mica debara. Era întuneric şi frig şi mirosea a umezeală, dar nu-i păsa. Când o aşeză jos şi încuie uşa, nu putu decât să stea acolo, pe podea, cu inima bătând să-i spargă pieptul. Se simți ca o tânără îndrăgostită furişându-se în aşteptarea iubitului. Cum făcuse pe vremuri în Pale.

– Vreau să mă atingi, îi spuse blând, ducându-şi mâinile la spate şi desfăcându-şi rochia pe pipăite. Apoi îi simți mâinile.

Îşi ținu respirația, privindu-l în semiîntunericul din jur, cu degetele sfărâmându-i sânii, cu dinții jucându-se cu sfârcurile ei. Apoi îl simți ridicându-i fusta grea.

– Ține-o aşa, îi spuse.

– Ai grijă să nu-mi murdăreşti rochia.

– Femeile! El râse. Iată-ne aici, gata să facem dragoste şi tu te gândeşti la rochie.

– Nu-i adevărat, spuse ea serioasă. Mă gândesc la tine.

– Ştiu asta. O sărută adânc şi o pipăi sub rochie, făcându-şi loc prin straturi de mătase şi pânză şi ajungând în sfârşit la chiloţii ei de dantelă, susţinuţi de un singur nasture fragil.

Ceva zdrăngăni pe podea.

– La dracu'! înjură el.

– Ce e!

– S-a rupt nasturele de la chiloţii tăi.

– Ţi-am spus să ai grijă! şopti ea. Ce-o să mai fac acum?

– Nimeni n-o să observe dacă nu-i porţi.

Şi apoi îi simţi pubisul cu păr buclat. Ea gemu şi îl auzi cum îşi desfăcea pantalonii. Apoi brusc, simţi penisul lui umflându-se şi întărindu-se pe coapsele ei, din ce în ce mai mare şi mai dur. Respiraţia lui se înteţi.

Ea îşi ridică rochia mai sus.

– Pune-l înăuntru, îi spuse. Şi îl simţi alunecând în ea. Gemu, O, Doamne, murmură. E aşa de bine.

Îşi înălţă coapsele şi îl lăsă pe el să stea nemişcat, în timp ce ea se mişca în sus şi în jos pe organul lui uriaş, lăsându-l afară, apoi din nou înăuntru şi iar afară.

Gura ei se deschise de plăcere când simţi valuri de orgasm strivind-o, ridicându-se în ea.

– O, da! O, da, da, da!

Şi îl simţi şi pe el apropiindu-se din ce în ce de propriul orgasm. Copleşită, îi preluă ritmul şi începu să se zbată sub el, cu întreg corpul. Mai repede, mai repede, organul lui crescând şi mai mult cu fiecare intrare furioasă. Apoi el se lăsă peste ea ca şi cum ar fi fost rănit, se trase înapoi şi se azvârli în ea cu forţă pentru o ultimă oară, lăsându-şi lichidul să ţâşnească şi să se amestece cu al ei.

Rămase în ea, gemând de plăcere, cu trupul scuturat de spasme, apoi îşi potoli respiraţia. Ea îl simţi micşorându-se în ea şi scoase un mic ţipăt de părere de rău când penisul lui alunecă afară.

– A fost prea repede, se plânse ea.

– Mai avem încă timp, şopti el printre gâfâieli. Încă nu mi-am folosit limba.

Ea zâmbi în sinea ei. Nici nu-şi mai amintea de când nu mai simțise o bucurie aşa de perfectă.

Era într-adevăr noaptea vrăjilor şi a naşelor-zâne şi a magiei.

„Dama cu camelii" era programată pentru ora 8 seara.

Încă de la 6, oaspeții începură să sosească la palat; pe măsură ce se apropia ora 8, apăreau tot mai mulți, în grupuri mari. Contesa Florinski trimise un mesager în culise să anunțe că spectacolul se amâna cu o oră. Vestea fu primită cu un cor de proteste din partea țiganilor, dar, când fu strigată prin uşa debaralei către Schmarya şi Senda, fu întâmpinată cu încântare, cel puțin de către Schmarya.

Afară, deasupra Palatului Danilov, razele aurorei boreale atârnau ca nişte valuri strălucitoare de mătase peste turlele în formă de bulbi, în noaptea senină. Vremea se îndreptase complet, ca şi cum prin decret regal s-ar fi poruncit o noapte glorioasă pentru aniversarea Prințesei. Aleea circulară de la intrare, acoperită cu gheață, era luminată de mii de becuri strălucind în culoarea preferată a Prințesei, albastru-safir, şi era blocată de un şir interminabil de maşini şi trăsuri ce aduceau invitații la petrecere. Unii mai ingenioşi preferaseră săniile trase de mici căluți roşcați, ce alunecau în sunet de clopoței prin portalul imens al Palatului. Dar, din orice direcție ar fi venit, musafirii erau întâmpinați de un spectacol fascinant. Fațada palatului era toată presărată cu becuri albastre-safir în forma monografiei Prințesei; imensul „IND" – Irina Nicolaeva Danilova – stilizat părea suspendat în aer, cu fiecare literă de înălțimea a trei etaje.

Dacă afară strălucea atâta lumină electrică încât să lumineze un întreg orăşel, înăuntru lumina lumânărilor deținea supremația; candelabrele şi sfeşnicele de aur şi

cristal îşi filtrau flăcările roşcate pe coridoare, scări şi în camerele grandioase de primire, în care rezona ecoul conversaţiilor excitate, al muzicii şi al bunei dispoziţii. Pe gâturile, braţele şi piepturile oaspeţilor străluceau diamantele, safirele, rubinele şi smaraldele unui întreg regat, doamnele, multe în satin alb, erau întâmpinate în Holul Colonadelor de o armată de servitori ce le luau blănurile de hermină, vulpe sau linx. Din galeria de la etajul al doilea, situată între coloanele de granit ce dădeau holului numele, se auzeau acorduri uşoare de muzică barocă. Nimeni nu aducea cadouri. În ultima săptămână, o procesiune interminabilă de pachete de la magazinele cele mai luxoase ale Petersburg-ului umpluse o întreagă anticameră până la refuz.

Oaspeţii urcară scările neobaroce de marmură, aşternute cu un covor roşu, special pentru această ocazie, formând o coadă la capătul de sus al scărilor, aşteptând ca un majordom să anunţe intrarea fiecăruia în camera de Malachit.

După ce îşi prezentară omagiile sale Prinţesa, care era însoţită de Prinţ, Contele Kokovstov şi de cel ce o botezase pe Prinţesă, bătrânul şi bărbosul episcop, oaspeţii se răspândiră în grupuri animate, către Vestibulul de Agate alăturat, unde un cvartet de jazz negru din New York cânta muzică după ultima modă în America; în Salonul Albastru, o orchestră de balalaici însufleţea atmosfera cu melodii tradiţionale ruseşti, iar în Cabinetul Aurit, o „cutie-bijuterie" numită astfel pentru sculptura sa fină în ormolu şi aur, un cvartet de coarde cânta muzică liniştitoare, clasică, asortată cu decorul sever. Servitorii în livrele se plimbau cu tăvi de aur şi argint, încărcate cu cupe de cristal în care clipocea şampanie Louis Roederer Cristal, aceeaşi şampanie franţuzească ce era importată şi pentru ţar; pe tăvi, în boluri enorme ţinute în gheaţă, se lăfăiau patruzeci de kilograme de caviar de beluga.

După recepție, oaspeții fură conduși gentil către teatru, unde orchestra de cameră din Holul Colonadelor cânta acum „Traviata" lui Verdi.

Din spatele cortinei groase de catifea roșie, nerăbdarea publicului se făcea auzită și simțită.

Ceva electric plutea în aer.

Neobservată de audiență, Senda dădu puțin cortina la o parte. Aruncă o privire în sală. Scaunele aurite Louis XVI erau toate ocupate. Fu surprinsă să vadă că erau mai mulți oameni decât locuri. În spatele orchestrei și al lojelor, o mulțime stătea în picioare. Totuși, două loji drapate bogat, ce se proiectau ca niște imense piepturi bombate chiar deasupra scenei, erau goale.

Un murmur de voci plutea în sală și toți ochii erau îndreptați spre loja din stânga, chiar deasupra ei, cea din care Prințul o aplaudase cu o zi înainte. Danilovii și un grup de alți patru, Senda fiind convinsă că aceștia erau cei mai importanți oaspeți, își făceau o intrare târzie, dar impunătoare.

Intrigată, Senda o studie pe femeia ce părea să fie Prințesa Irina, pentru că aceasta își făcu drum în lojă cu nespusă grație. Era puțin mai bătrână ca Prințul, palidă și fragilă și era ceva transparent și lichid în înfățișarea ei. Purta o rochie de brocart albastru deschis, cu argintiu, brodată cu perle, iar părul blond deschis era strâns deasupra capului și înconjurat de o diademă, dacă diademele se puteau face din gheață șlefuită. În jurul gâtului subțire, patrician, purta un colier ca o dantelă din aceeași aparentă gheață; un alt colier din perle mari, baroce, îi atârna pe decolteu și încă unul mai lung, simplu, din aceleași perle enorme. Multe alte femei din public purtau bijuterii similare, deși ale Prințesei erau de departe cele mai strălucitoare și mai mari, deci probabil cele mai valoroase. Inițial, Senda nu știu din ce erau făcute acele bijuterii ca de gheață – nu mai văzuse niciodată așa ceva.

Apoi realiză instinctiv ce trebuiau să fie, deşi doar auzise de ele: diamante.

Dumnezeule, n-am văzut niciodată atâtea bijuterii, se minună în sinea ei, cu o mână pipăindu-şi inconştient gâtul gol. Adevărul era că nu prea văzuse nici o bijuterie, cu excepţia celor zărite prin oraşele prin care jucaseră, iar acestea fuseseră cele mai modeste şi mai ieftine – o fâşie subţire de aur pe deget sau, mai degrabă, argint aurit şi nu pietre mai preţioase ca ametistul sau topazul. Acum se simţea pur şi simplu dezbrăcată, dar cum avea să se simtă la bal? Nu putea decât să spere că efau suficiente ca podoabă cameliile de mătase pe care i le cususe strategic pe rochie Madame Lamothe, deşi părea că toată lumea purta grămezi de pietre şlefuite într-un abandon total. La naiba, Prinţesa avea, la urma urmei, trei coliere.

În afara mărimii giuvaerurilor, mai era ceva în legătură cu Prinţesa, care o deosebea de celelalte femei. Poate frumuseţea ei fragilă, bolnăvicioasă sau poate felul în care ceilalţi o priveau, curtenitor.

Apoi, cu un amestec de uimire şi şoc, Senda realiză că toţi banii din Rusia n-ar fi putut îndrepta mâinile Irinei Danilov. Ele erau cele care o făceau să fie aparte. Erau nişte gheare hidoase, contorsionate, aproape obscene, deşi nu părea destul de bătrână ca să sufere de artrită.

Abia după ce Prinţesa se aşeză lângă episcop, prinţul şi ceilalţi din grup se aşezară şi ei în spatele lor.

Senda auzi uvertura apropiindu-se de final. În cinci-sprezece-douăzeci de secunde cortina se va ridica şi era gata s-o lase din mână şi să alerge în lateral, când, în loc să încheie, orchestra prelungi melodia. Un cor de şoapte şi foşnet de rochii se ridicară în timp ce toată audienţa se întoarse spre loja încă goală din dreapta, opusă celei a Danilovi-lor. Senda privi şi ea curioasă, întrebându-se ce se întâmpla, dar tot ce putu vedea fură patru ofiţeri în uniforme splendide ce intrară şi inspectară loja cu atenţie, căutând parcă ceva. Satisfăcuţi, în mod evident, ieşiră

afară. La fel de lin, orchestra trecu de la uvertura Traviatei la o odă regală plină de pompă.

Întreaga audiență se ridică dintr-o dată şi se întoarse spre lojă.

Senda căscă gura uimită.

Cu bărbia ridicată semeț, strălucind de diamante, o femeie impunătoare alunecă parcă în lojă. Era îmbrăcată în alb, cu umerii goi. O coroană magnifică, încrustată cu pietre prețioase, îi împodobea buclele, drapate în cea mai fină dantelă. Avea un aer de rasă, de teribilă siguranță, de femeie născută să poruncească.

Escorta sa o urmă. Era un bărbat înalt şi subțire, cu o mustață fină şi barbă castanie tăiată scurt. Uniforma lui frumos croită strălucea de panglici, medalii şi aur – epoleți de aur, centură de aur şi guler de aur. O panglică de satin roşu îi tăia oblic pieptul impozant, dar expresia lui era mai degrabă blândă şi timidă. Când privirea îi alunecă spre scenă, Senda se simți ca şi când ar fi descoperit crăpătura prin care se uita ea şi ar fi privit-o țintă prin aceasta.

În adâncurile minții ei, o sclipire de intuiție fulgeră brusc, înmuind-o cu totul. Lăsă repede cortina să cadă la loc. În acea clipă paralizantă inima încetă să-i bată şi aerul i se opri în gât. Se întoarse şi se apropie de Schmarya. El o întâmpină şi o strânse repede la piept şi îi putu simți trupul cald, reconfortant, lipit de al ei. Aruncă şi el o privire prin crăpătura cortinei.

Cu mâna apăsată pe piept, Senda îl privi întrebătoare:

– Nu e...? Nu îndrăzni să termine întrebarea.

În ochii albaştri al lui Schmarya dansa un foc sălbatic, periculos.

– Vei da spectacolul vieții tale în seara asta, Sendale, îi spuse uscat. Se pare că nu vei întreține numai crema societății ruse, ci şi pe Țar şi Țarină în persoană.

Dacă ea observă sarcasmul din tonul lui, nu lăsă să se vadă.

– O, Doamne, gemu şi simți cum se face mică înăuntrul rochiei şi îl privi îngrozită, machiajul făcându-i expresia încă şi mai grotescă. Se simți ca scăldată într-o sudoare rece ca gheața. Picioarele păreau să i se fi înmuiat complet. Dori să moară atunci, în clipa aceea.

Orchestra se întoarse la ultimele note ale uverturii. Cu o mişcare rapidă, Schmarya o trase în culise. Actorii care îi jucau pe Baronul de Varville şi pe Nanine se grăbiră să-şi ocupe locurile pe scenă. Senda privi cu groază crescândă cum Nanine se prăbuşi într-un fotoliu, luă în poală ceva de cusut şi se apucă de lucru. Baronul se aşeză pe o canapea lângă cămin. Cortina se ridică încet, expunând boudoir-ul din Paris al Margueritei Gautier. Era un decor ce semăna foarte mult cu un boudoir real, chiar şi văzut de aproape, din culise. Mobilele şi covoarele luxoase proveneau din camerele palatului şi chiar şi căminul de marmură în care ardea focul era veritabil.

Piesa începu cu sunetul unui clopoțel.

– Mi-e frică! şopti Senda, întorcându-se către Schmarya. Dinții îi clănțăneau şi bărbia îi tremura. Schmarya, nu pot să mă duc acolo. *Nu pot.*

Vocea lui fu blândă şi sigură, dar cuvintele sunau tensionate.

– Bineînțeles că poți. Îți cunoşti replicile de la cap la coadă şi de la coadă la cap. O să pluteşti printre ele.

– Sună cineva, spuse tare actorul ce-l juca pe Baron.

– O să fac de râs toată trupa. Senda se agăță cu disperare de Schmarya.

El îşi îngropă fața în părul ei.

– Vei fi magnifică, o asigură.

– Nu. Nu voi fi. Şoapta ei era ca o rugă. O, Doamne, de ce m-am băgat în porcăria asta?

– Va să zică ai trac de scenă. Hei. De ce eşti îngrijorată? O să-i faci praf. Degetele lui puternice o bătură uşor pe spate.

– Schmarya... Unghiile ei i se înfipseră în braț.

Pe scenă, de Varville spunea:

– Doamne păzeşte...

Ea îşi strânse braţele şi mai puternic, tremurând din tot trupul.

– E rândul tău!

– Am uitat replicile! intră ea în panică.

– „Nanine, Nanine", o ajută el.

Ea înghiți în sec, trase aer adânc de mai multe ori, iar inima îi bătu să-i plesnească.

– Nanine! Nanine! strigă din culise, iar vocea îi sună surprinzător de clară, chiar şi în propriile urechi. Uimită, privi spre Schmarya.

El îi trimise un sărut de la distanță. Apoi o întoarse cu fața spre scenă. O apăsă pe spate cu degetele.

– Du-te, Marguerite, îi şopti moale.

Se simți împinsă uşor înainte, orbită un moment de strălucirea reflectoarelor.

Du-te, Marguerite!

Sunt Marguerite, gândi ea şi scena păru să-şi schimbe dintr-o dată aspectul. Reflectoarele dispărură şi publicul fu uitat. Aproape fără să-şi dea seama, păşi spre Nanine.

– Fugi, comandă cina, Nanine, cântă ea limpede. Olympe şi Saint Gaudens sunt în drum spre noi! I-am întâlnit la operă!

Din culise, Schmarya o privea pe tânăra femeie frumoasă şi cochetă. Încremenise ca vrăjit, apoi îşi reveni brusc. Înjură în gând de uimire.

– Să fiu al dracului! şopti apoi tare. Asta nu e Senda. La naiba, asta e Marguerite Gautier!

Realitatea se transformă în iluzie.

Şi iluzia în realitate.

Publicul din sala barocă a teatrului stătu amuțit de uimire, neîndrăznind să se mişte şi să spulbere vraja. Din clipa în care Senda păşi pe scenă, toți cei din sală sau culise, de la Țar la Țarină până la actorii ceilalți ce îşi

aşteptau intrarea în joc, putură simți electricitatea din aer. Pe măsură ce povestea captivantă a Margueritei Gautier se desfăşura în fața ochilor lor, cu toții se simțiră transportați din sala de teatru către o fereastră miraculoasă dincolo de care puteau privi o altă viață, de unde puteau surprinde momentele cele mai intime ale tragicei eroine.

Înainte de pauză, impresia era deja unanimă: o performanță cu adevărat miraculoasă.

În afara Sendei, ceilalți actori erau artişti de trupe nomade – câțiva făcuseră turul provinciilor mai mult de zece ani – dar interpretarea ei în rolul principal fu cea care făcu senzație. Ea îşi lepădă parcă propria piele şi o îmbrăcă pe cea a eroinei, realizând cea mai teribilă performanță pe care trupa lor o dăduse vreodată. Era răsfățată. Proaspătă. Tânără. Coruptă. Învârti întreg publicul pe degetul mic, jucându-se cu emoțiile lor cele mai profunde, cele mai intime.

O plăcură.

O iubiră.

Era în personajul ei o vitalitate debordantă pe care cei ce priveau abia acum realizară că n-o mai simțiseră în alte interpretări ale piesei.

Cortina căzu. Era pauză.

– Dar e fantastică! îi şopti Prințesa soțului ei. Vaslav, unde Dumnezeu ai găsit-o?

Contesei Florinski ochii îi lăcrimau fără oprire şi îi tampona mereu cu o batistă pe sub ramele de aur ale ochelarilor.

În timpul scurtei pauze, draperia lojei regale fu trasă, pentru ca perechea regală să se poată bucura de intimitate, departe de orice ochi iscoditori. Chelnerii circulau cu tăvi masive cu şampanie. Singurul subiect pe buzele tuturor era piesa.

– E o magie, fu auzită declarând Prințesa Olga Alexandrovna.

– Ar trebui să joace la Théatre Français, spuse Prințesa Maria Pavlova.

– Şi când te gândeşti că e în rusă, îi spuse Prințul Golitsin amiralului Makarov. Cu totul inedit, nu crezi? N-am văzut-o jucată decât în franceză până acum.

Valuri şi valuri de complimente.

În spatele scenei, Senda căzu moale într-un scaun, între decorurile pictate şi stâlpii de susținere. Cineva îi aduse un pahar cu apă pe care îl sorbi recunoscătoare. Schmarya îi şterse grijuliu sudoarea de pe sprâncene.

– Am avut dreptate! spuse el. I-ai făcut praf!

– M-am făcut praf *pe mine,* gâfâi ea, cu pieptul ridicându-i-se ritmic. Mă doare gâtul de atâta tuşit şi sunt epuizată emoțional. Închise ochii şi îşi lăsă capul pe spate. Sper să pot continua tot aşa.

– Sigur că poți. Ai reuşit să treci de două acte. Mai sunt doar alte două şi mult mai scurte ca primele.

– Dar şi mult mai grele, îi aminti ea, oftând din adâncul pieptului. Deschise ochii şi privi la tavanul înalt. Crezi că mă descurc mulțumitor?

– Mulțumitor? Eşti o adevărată minune!

Ea îşi lăsă capul pe o parte, privindu-l şi îi zâmbi a mulțumire.

– Vezi tu, acum nu mai sunt sigur pe cine prefer, spuse el serios.

– Ce vrei să spui?

– Pe tine sau pe Marguerite.

– Bastardule! Amuzată, ea îl împinse în glumă. Apoi se încruntă şi îşi atinse îngrijorată gâtul cu mâinile. Vocea mai începe să se ducă. Poate ar trebui s-o las mai moale.

Privirăîn linişte aranjarea decorului pentru al treilea act. Apoi, de pe partea cealaltă a cortinei roşii, orchestra reîncepu Traviata. Ea se încordă şi palmele i se strânseră pe brațele scaunului.

– Stai liniştită. Mai ai câteva minute. Odihneşte-te.

– Nu pot. Se ridică şi începu să meargă nervoasă, frângându-şi degetele. Fața îi era contorsionată de concentrare. Schmarya se depărtă mut, lăsând-o să se metamorfozeze în Marguerite.

Moartea chinuită a Margueritei, de tuberculoză, făcu degetele înmănuşate în catifea să poarte către ochii umezi batiste de dantelă. Din când în când se mai auzea cineva suflându-şi nasul.

Senda, prinsă în raza reflectoarelor, stătea cu brațele pe lângă corp. Încet, le ridică şi îşi privi mâinile. Ochii îi străluceau de o lumină aproape divină, iar vocea avea tonuri de revelație.

– Nu mai sufăr. De parcă viața s-ar strecura din nou în mine. Porni, clătinându-se, de-a lungul scenei. Voi trăi! O, ce bine mă simt. Se balansă, nesigură şi se prăbuşi atât de brusc, încât audiența scoase un strigăt unanim.

Un actor ce stătea pe un scaun se repezi către ea şi căzu peste trupul ei.

– Marguerite! strigă cu disperare crescândă. Marguerite! Marguerite! Apoi scoase un țipăt şi, cu un efort imens, îşi luă mâinile de pe ea. Se trase înapoi, cu ochii plini de groază. A murit! gemu el. Alergă apoi spre femeia şi bărbatul ce stăteau liniştiți într-o parte. Căzu în genunchi în fața lor. Doamne, ce-o să se întâmple cu mine? strigă el.

Cuplul îl privi stoic.

– Cât te-a iubit, Armand, spuse bărbatul din picioare, cu voce calmă, clătinând din cap. Biata Marguerite.

Tabloul îngheță. Cortina roşie căzu rapid peste scenă.

Pentru un lung moment, publicul rămase nemişcat.

Aplauzele, când începură în sfârşit, fură spontane şi asurzitoare. Micul teatru se clătina din temelii, pereții rococo vibrau. Încet, Senda îşi ridică fața machiată de la podea şi privi surprinsă spre cortină când primul strigăt de

„Bravo!" se auzi, reuşind să trezească ceva în adâncul emoțiilor ei secătuite.

Amețită, nu putu decât să privească la restul trupei care se alinie în şir. Toți se luară de mâni.

– Repede! îi şuieră Schmarya. O trase fără ceremonie în picioare şi o împinse în mijlocul şirului de actori. Se simți prinsă de mâni şi ea.

Întoarse capul în jur.

– Cum ți s-a părut? îl întrebă pe Schmarya.

El rânji.

– Ascultă-i numai!

– Nu pot auzi ce gândesc ei! spuse ea gâfâind uşor, cu ochii strălucitori de excitare. Te-am întrebat care-i părerea ta...

Rapid, Schmarya sări din raza vederii pe măsură ce cortina se ridica. Şirul de actori se înclină la unison în fața publicului. Cortina începu să coboare din nou. Ridicând iute ochii, Senda privi loja Țarului şi a Țarinei. Nu văzu nimic. Draperia era deja închisă. O dezamăgire stranie o năpădi şi strânse din buze. Nu privise spre lojă în timpul piesei, aşa că n-avea idee dacă ei rămăseseră până la sfârşit sau plecaseră. Descoperirea aceasta o întristă şi îi întunecă într-un fel triumful.

Aplauzele se menținură constante.

În culise, Schmarya îi împărți repede pe actori în perechi, începând cu rolurile cel mai puțin importante. Ținându-se de mâini, aceştia ieşiră pe scenă în fața cortinei. Senda şi actorul care îl jucase pe Armand fură ultimii şi primiră cele mai furtunoase aplauze.

Apoi, abordând cel mai frumos zâmbet al ei, Senda ieşi singură în fața publicului. Cei mai puternici şi mai nobili aristocrați din Rusia nu numai că aplaudară cu frenezie, dar pentru moment îşi lepădară aerele scorțoase şi deveniră exuberanți. Strigăte de „Brava! Brava!" se auziră din toate colțurile. Într-un final, bărbații în uniforme sau în smoking-uri şi femeile drapate în rochii de

bal şi bijuterii se ridicară în picioare la unison pentru a o ovaționa.

Stând acolo singură, înclinându-se iar şi iar, Senda simți valurile gloriei năvălind peste ea. Când se retrase în sfârşit, aplauzele nu slăbiseră deloc. Trebui să iasă încă o dată şi încă o dată.

Nervii îi vibrau ca nişte coarde ultrastrânse şi simțea că trăieşte mai mult ca niciodată. Inima îi bătea sălbatic, gata să-i plesnească în piept. Exaltarea îi umplea trupul mai puternică decât orice drog.

Era de necrezut. Îi cucerise pe toți. Nu mai erau acum doar publicul ei. Toți deodată deveniseră admiratorii ei. O adorau; o venerau; într-o perioadă de două ore, îi seduse complet pe toți şi devenise senzația serii.

În final, cortina căzu pentru ultima oară. Amețită, ea se clătină spre un scaun, cu brațele întinse şi abia când căzu în el găsi un strop de liniște. Restul trupei se grăbi spre ea, strângându-se în cerc în jurul ei. Fiecare o lăuda cât putea.

– Ai fost magnifică!

– Dacă am fi ştiut că eşti aşa de talentată, ți-am fi dat demult roluri principale!

– Probabil că acum vom putea rămâne în oraş tot restul iernii!

Sărutări şi complimente, strângeri de mână şi felicitări o copleşiră.

– Hei, spuse într-un sfârşit Schmarya, amuzat. Regret că vă întrerup, dar acordați-i vedetei puțin loc ca să respire. Are un bal la care trebuie să se ducă.

Ceilalți începură să se depărteze.

Senda era euforică. Se simțea invincibilă, capabilă să facă tot ce nu făcuse niciodată până acum. Deşi omagiul primit de la public fusese electrifiant, felicitările călduroase de la colegii ei însemnaseră şi mai mult. Mult mai mult.

Dar cel mai important lucru acum era să meargă la bal – cu Schmarya. Asta, simțea în adâncul inimii, ar fi pus vârf la toate. Ar fi dat un sens întregii aventuri.

– Ei bine? o întrebă Schmarya după ce își spălă machiajul și se odihni o clipă. Ce mai aștepți? Nu mai vrei să mergi?

Erau singuri în cabina de machiaj. Ceilalți plecaseră de mult. Micul teatru era ca un mormânt.

– Să merg? întrebă ea. Unde?

– Unde crezi?

– Spune tu, spuse Senda încet.

– De ce?

Ea zâmbi îngăduitoare.

– Ca să-mi pot aminti toată viața că m-ai invitat la bal.

Acordurile grațioase ale unui vals creșteau din ce în ce pe măsură ce se apropiară de sala de bal. În ciuda labirintului de camere și coridoare ce se intersectau în toate direcțiile, Senda era sigură că ar fi găsit sala de bal și fără ajutorul lacheului ce îi conducea urmându-și pur și simplu urechile și nasul, în direcția muzicii și a parfumurilor proaspete, florale, ce pluteau în aer. Acordurile valsului o atrăgeau ca un magnet.

Holurile dădeau în holuri și mai mari, iar saloanele în altele mai largi. Apoi, toate odăile părură că se sfârșesc și devin neimportante când ușile largi se deschiseră spre sala de bal de dimensiunile unei catedrale de la etajul al doilea. Senda se opri o clipă să cuprindă totul cu privirea. Era fascinată.

Zeci de oaspeți se aflau în galeria largă ce înconjura sala de bal ca un mic balcon, cu balustradă întreruptă la fiecare 4 metri de coloane ionice înălțându-se de la parchet la tavanul boltit.

Reculegându-se, Senda uită de lacheu și îl trase pe Schmarya de-a lungul balustradei. Se înclină peste ea excitată. Acolo jos, dansatorii păreau liliputani în compa-

rație cu dimensiunile camerei. Își ținu respirația, absorbind totul cu aviditate. O, ce privelişte minunată îi hrănea ochii! Podeaua sălii de bal era o mare de cupluri elegante, femeile cu rochii înfoiate plutind în brațele partenerilor lor, cu dantele şi voaluri fluturându-le în jur, cu umerii delicați goi, capete şi gâturi patriciene şi brațe învelite în uimitoare colecții de bijuterii prețioase. Iar bărbații! Erau cei mai frumoşi, cei mai eleganți bărbați pe care avusese vreodată plăcerea să-i vadă – înalți şi grațioşi cei mai mulți, cu bărbi îngrijite, în haine de gală sau uniforme splendide împodobite cu aur, cu cizme lăcuite. Alți oaspeți stăteau pe marginea ringului oval de dans, sub coloanele zvelte. Vorbeau, râdeau, bârfeau sau priveau cuplurile grațioase învârtindu-se pe parchetul lucios sub cele douăsprezece candelabre gemene de cristal care străluceau ca diamantele. Într-o nişă înconjurată de palmieri de interior se afla orchestra.

O, ce sunete dulci! Ce privelişte sublimă!

– Aici erați! ciripi Contesa Florinski grăbindu-se spre Senda şi Schmarya cât de repede îi permiteau picioarele scurte. Cu mişcări repezi din eventai, îl concedie pe lacheu.

– Draga mea, performanța ta a fost magnifică! exclamă ea, sărutând-o pe Senda zgomotos de trei ori pe obraz. Apoi să dădu un pas înapoi şi îl privi pe Schmarya cu atenție. Arătos, zise ea, aprobând din cap. Da, da, *cu adevărat* arătos. Îngustă privirea spre Senda. Dacă nu eşti atentă, o să ți-l fur! După prezentări, îi luă pe amândoi de braț, exuberantă, ca un copil nerăbdător. Acum haideți, dragilor, să ne grăbim vă rog. Prințesa moare de nerăbdare s-o cunoască pe camelie! Trebuia să te duc la ea de îndată ce soseai!

Contesa Florinski îi conduse spre cea mai apropiată dintre scările de marmură ce coborau una în fața alteia, întâlnindu-se pe o platformă de unde se continuau cu o singură scară spre sala de bal.

– Scara asta obișnuia să fie numită „Scara Ambasadorului", Dumnezeu știe de ce, le spuse Contesa, plină de vervă. Cred că toată lumea a uitat de ce! Când ajunseseră pe platformă, le dădu drumul de brațe și îi împinse înainte. Prințul și Prințesa stăteau acolo pentru a-i întâmpina pe oaspeții întârziați.

Prințesa zâmbi unei femei grase în rochie albă de dantelă și apoi se întoarse.

– Ah! intonă ea cu voce înaltă, în franceza cântată a claselor de sus. *Voila notre Mademoiselle Marguerite!*

Cum Seda nu știa nici un cuvânt franțuzește, singurul lucru pe care îl prinse fu numele Marguerite și ghici ce spusese Prințesa. Contesa făcu prezentările.

– Alteța Voastră, murmură Senda în rusă. La mulți ani!

După cerința protocolului, făcu reverență grațioasă, conștientă de faptul că, în spatele ei, Schmarya îi imita gestul. Îl dăscălise să se poarte frumos. Nimeni nu știa mai bine ca ea părerea lui despre clasele conducătoare.

– Îți mulțumesc, draga mea. Și ridică-te, te rog, îi spuse Prințesa Sendei cu o voce amabilă, trecând rapid de la franceza fluentă la rusă. Am vrut să știi că, performanța ta a fost zguduitoare. Ne-a plăcut extrem de mult. A fost cel mai frumos cadou de ziua mea. Îți mulțumesc.

– Alteța Voastră e prea bună.

– Nu cred. Chiar și Altețele Sale Imperiale m-au rugat să-ți transmit felicitările domniilor lor pentru interpretarea fascinantă.

Ochii Sedei se măriră și, pentru o clipă, avu o figură de copil încântat.

– Dar ești atât de tânără! Prințesa o studie pe Senda de aproape, apoi se întoarse spre bărbatul ei. Dar, Vaslav, cred că abia are douăzeci de ani!

– Dar e în mod evident foarte talentată, spuse Prințul, pe un ton neutru, ca și când Senda l-ar fi interesat prea puțin. Dar ochii lui albaștri, intenși, îi contraziceau tonul când îi aruncă o privire bizară.

Prințesa, aparent inconştientă de interesul bărbatului ei pentru Senda, îl bătu pe mână cu afecțiune.

– Soțul meu are dreptate, ca întotdeauna. Eşti foarte talentată. Şi acum, sunt sigură că sunteți nerăbdători să gustați ceva şi probabil să dansați.

O concediere gentilă, dar inechivocă.

– Vă mulțumim, Înălțimea Voastră, se înclină Senda.

Depărtându-se, putu simți privirea intensă a Prințului. Obrajii i se colorară uşor. Îl prinse rapid pe Schmarya de braț şi îl trase spre Contesa Florinski, care îi aştepta.

Coborâră toți trei cele şapte trepte spre terenul de dans.

– Nu ştiu ce ar fi putut organiza Vaslav pentru oaspeții săi dacă nu v-ar fi întâlnit pe voi, le spuse Contesa. Irina iubeşte teatrul. Uneori am impresia că s-ar simți mai bine pe scenă decât jucând rolul de prințesă. Contesa avu un tremur uşor. În orice caz, ceea ce e important e că toți au fost de acord că ai fost divină. Divină... hm, da *La Divina*. Aşa am să te numesc de acum încolo.

Senda râse.

– Mergi cam prea departe.

În chiar clipa aceea, două doamne trecură pe lângă ei, aruncând priviri curioase în direcția Sendei.

– *De prés elle est encore plus belle,* o auzi Senda pe una dintre ele şoptind în spatele evantaiului. *Elle est si fraîche.*[1]

– *Si j'étais homme, je pourais facilement m'enamourer d'elle,* adăugă cealaltă. *Je crois qu' Irina devrait prendre garde...*[2]

– Vezi? Contesa Florinski avea un ton triumfător, cu ochii mari strălucind de încântare. Deja eşti pe buzele tuturor!

---

[1] De aproape e şi mai frumoasă... E atât de proaspătă.

[2] Dacă aş fi bărbat, m-aş îndrăgosti uşor de ea... Cred că Irina ar trebui să aibă grijă...

Senda roşi din nou, dar recunoscu complimentul şi, în adâncul sufletului, îi făcu plăcere.

– Dar ce-au spus? N-am înțeles nimic.

– Nu contează ce au spus, atâta vreme cât spun ceva. În orice caz. Trebuie să mă întorc acum şi să vă las să vă distrați. Contesa îşi trase în sus decolteul. Apoi bărbia, se uită în jur şi suspină satisfăcută. Arată romantic, chiar dacă eu sunt cea care o spun, spuse cu o uşoară nostalgie.

– Tot nu-mi vine să cred că tu ai aranjat toate astea, îi spuse Senda.

– E uşor, dădu Contesa din mână, cu un aer lejer. Tot ce-ți trebuie pentru o petrecere bună sunt banii. *O grămadă* de bani. Chicoti şi îşi flutură evantaiul. Banii altora sunt aşa de uşor de cheltuit! Ei bine, eu plec. Iar voi distrați-vă, dragii mei! O sărută din nou pe Senda de trei ori pe obraji şi apăsă mâna lui Schmarya cu căldură. Apoi plecă.

Senda şi Schmarya schimbară zâmbete în urma ei. Când dispăru din vedere, Schmarya se întoarse spre Senda şi îi luă mâna cu un aer oficial. Atingerea lui era blândă şi ironică, dar sub ea se ghicea gestul posesiv.

– Dansați, my lady? o întrebă ironic când orchestra începu o mazurcă.

Senda zâmbi luminos.

– Mă simt onorată, kind sir.[1]

Se strecurară într-un loc liber pe podeaua de dans, unde fură înghițiți de foşnetul mătăsurilor şi de parfumurile îmbătătoare. Încăperea imensă păru că se înalță şi se învârteşte în jurul Sendei. Deşi trupa de teatru cunoştea aproape orice pas de dans inventat vreodată şi deseori se distra dansând, pe scenă sau în afara ei, niciodată nu fusese aşa, gândi ea.

[1] bunule domn (engl.).

Mazurca se transformă în cadril, cadrilul în chaconne, iar chaconna într-o poloneză.

– Schmarya, sunt zdrobită! gâfâi Senda într-un final.

El râse.

– Iar mie mi-e foame. Hai să facem o pauză, Luând-o de mână, o conduse în afara ringului de dans. Acum, că ştim cum trăieşte cealaltă jumătate, să vedem şi cum mănâncă.

Nemaipomenit de bine, după cum se dovedi. Mesele de bufet drapate în damasc şi dantelă din spatele coloanelor se prăbuşeau aproape sub greutatea tăvilor de aur şi argint. Era dificil să alegi între delicatese – rață friptă cu sos de zmeură, sturion rece, fazan, somon, languste, pulpă de miel, şaşlic, blinele, flori albe de marțipan, micl fursecuri şi prăjituri de tot felul. Plus boluri enorme conținând patru feluri de caviar – belugă cenuşie cu icrele mari, sevrugă neagră cu icre mărunte, osietra aurie aromată cu nuci şi somon roşu. Şi nu mai puțin de zece feluri de pâine proaspăt coaptă, tăiată în felii subțiri, aranjate să susțină o enormă sculptură din unt reprezentând-o pe Prințesă.

– Îți vine să crezi? răsuflă Senda, cu ochii la statuia de un metru semănând leit cu Irina. E pur şi simplu făcută din unt. Se oprise cu farfuria în mână şi, crezând că dorea prepeliță, un chelner înarmat cu linguri de argint pescui de pe platou o pasăre întreagă bine rumenită şi i-o plasă pe farfurie.

Ea privi suspicioasă la prepeliță şi se îndreptă spre masa următoare.

Luxul era peste tot. O masă era dedicată exclusiv bolurilor de cristal cu fructe – trufanda aduse din Crimeea. Alta era încărcată cu alte prăjituri şi torturi masive de ciocolată. Alta cu produse de patiserie glazurate şi cu bomboane albe, aranjate pe platouri alături de nuci aurite şi şiraguri de perle lustruite.

Cu farfuriile pline, se îndreptară spre una din cele patru camere alăturate sălii de bal, ce serveau drept

sufragerii. Ceilalți meseni ridicară simultan paharele în semn de toast pentru Senda şi „Nazdrovia!" răsună pe buzele tuturor. Roşind, ea ridică paharul drept răspuns şi se îndreptă spre o masă. Fiecare dintre măsuțele mici fusese aranjată cu o piesă centrală elegantă. Candelabrele de argint erau decorate cu ghirlande de trandafiri roz. Senda şi Schmarya văzură cutii de cadouri împachetate frumos şi, urmând exemplul celorlalți oaspeți, le deschiseră pe cele cu numele lor. Rămaseră fără cuvinte. Pentru bărbați, inclusiv pentru Schmarya, erau brichete de aur, iar pentru femei pudriere tot din aur masiv, toate gravate cu data şi monograma Prințesei. Când îşi reveniră suficient ca să mănânce, Senda luă cuțitul şi furculița şi tăie o bucată de prepeliță. Muşcă lacom.

– Sunt moartă de foame, spuse mestecând. N-am mâncat nimic toată ziua. Deodată se opri din mâncat şi păru ca lovită, cu ochii măriți.

– Ce s-a întâmplat? o întrebă Schmarya.

Ea împinse cu limba îmbucătura într-unul din obraji.

– Pasărea asta e numai oase.

El o privi amuzat.

– Atunci mestec-o şi înghite-o.

Ea bagă mâna sub masă şi îi ciupi de coapsă. El trase piciorul, izbind marginea mesei cu genunchiul.

Contesa Florinski, cu penele de egretă din păr clătinându-se dramatic, navigă spre masa lor.

– Vă simțiți bine, dragii mei? îi întrebă.

Senda aprobă din cap.

– Cu excepția păsării ăsteia, sau ce-o fi. Împinse deoparte farfuria.

– E prepeliță, cred.

Senda o întoarse cu furculița.

– Credeam că e porumbel înfometat dinadins.

Contesa râse în triluri.

– Spui cele mai amuzante lucruri.

– Ce fac cu oasele? Am gura plină de ele.

– Cred că trebuie să le mesteci şi să le înghiţi. Contesa se încruntă. Sau o fi potârniche? Of, mereu le uit. Eu nu mănânc carne de pasăre. Sunt o încântare când le priveşti sau le porţi. Îşi mângâie penele de egretă din păr. Dar pur şi simplu nu pot să mănânc bietele creaturi.

– O, spuse Senda, ei bine, de asta şi eu am problema dacă-i vorba s-o mănânc. Mi-e frică să înghit oasele. O să mă înec.

– Atunci scuipă-le într-un şervețel. Dacă eşti discretă, n-o să te vadă nimeni. A propos, spuse pe un ton neglijent, nu l-ai întâlnit din întâmplare pe Vaslav?

– Mai devreme, cu tine. Când am intrat.

– Nu, nu. După aceea. Ochii Contesei făcură înconjurul meselor. M-am ciocnit adineauri de el. Mi-a spus că te caută.

– Pe mine? se holbă Senda la ea. Mă întreb ce doreşte.

– Să danseze, probabil, O! Uite-l! Vaslav! Contesa se ridică în picioare şi îşi flutură evantaiul să-i atragă atenţia. Vine, aşa că eu dispar, dragii mei!

Vaslav Danilov se apropie de masa lor.

– Sper că vă place mâncarea, Madame Bora?

– Da, sigur, Înălţimea Voastră, îl asigură Senda, deşi şi-ar fi dorit să aibă altceva de mâncare în afară de prepelița uscată.

– Bine.

– Contesa Florinski mi-a spus că aţi vrut să mă vedeţi?

El zâmbi.

– Mai târziu, după ce terminaţi de mâncat. Vroiam să vă invit la dans. Făcu o pauză şi îl privi pe Schmarya. Cu permisiunea dumneavoastră, bineînţeles, domnule?

– Sigur, gesticulă Schmarya.

– Atunci de ce nu chiar acum? sugeră Senda. Înghiţi, îşi tamponă buzele cu un şervețel fin de pânză şi împinse scaunul înapoi.

Dar mâncarea dumneavoastră, replică Prințul. N-ați terminat.

– De fapt nu mi-e prea foame, spuse Senda. Mai ales nu de prepeliță, gândi în sinea ei şi îşi oferi brațul. Alteță?

– Cu plăcere. Luând-o de mână, Prințul o conduse înapoi în sala de bal, unde începuse un elegant vals vienez.

– Johann Strauss, spuse el, măsurând cu ochii podeaua de dans. O melodie foarte dulce, deşi nu sunt deloc sigur că dulceața aceasta vi se potriveşte. Poate un fierbinte tango argentinian sau noul jazz sălbatic al americanilor pe care tocmai l-am ascultat.

– O? Ea ridică din sprâncene. De ce credeți asta?

– Pentru că, zâmbi el, simt pasiuni arzând în tine. O tutui brusc.

– Atunci poate că vă supraestimați simțurile, Alteță. Poate că m-ați interpretat greşit?

– Simțurile mele nu mă înşeală niciodată, spuse el calm.

Ea se întoarse repede, ca să-şi ascundă roşeața din obraji, cu ape viorii, întuneçându-i ochii de smarald, ca şi cum un văl s-ar fi coborât brusc peste ei.

– Cred că mai bine am dansa, spuse sobru, aruncând priviri scurte în jur. Toată lumea se uită la noi.

– Şi de ce nu s-ar uita? La urma urmei, sunt Vaslav Danilov, iar tu eşti atracția serii. Şi o femeie frumoasă, pe deasupra, după standardele oricui.

– Mă faceți să mă simt stânjenită.

– În curând n-o să te mai simți aşa.

– N-ar trebui să dansați cu Prințesa? Este aniversarea domniei sale.

– Am condus-o în primul dans al serii. Şi, pe de altă parte, Irina preferă să nu danseze.

– Oh?

– Nu-i place să-şi expună mâinile.

Cu colțul ochiului, Senda le văzu pe Contesa Florinski şi pe Prințesă privind în direcția lor. Prinse şi privirile iscoditoare ale celorlalți oaspeți, pe cele deschis admirative ale husarilor şi auzi şoaptele şi bârfele din vârful buzelor.

– Cred, spuse uşor amețită, că dacă nu începem să dansăm imediat, valsul se va termina înainte să mai apucăm.

– Valsul acesta nu e important. El privi în jos spre ea, cu o flacără pâlpâindu-i în ochi. Dansul următor e cel care mă interesează. L-am cerut special.

– Şi care va fi acela?

– Ceva mult mai rusesc. Mai plin de viață şi, îndrăznesc să afirm, mai aproape de inima ta.

Chiar în timp ce îi vorbea, valsul se sfârşi şi, fără avertisment, balalaicile izbucniră furioase direct din ultimele note ale vasului, răscolind sufletele cu cel mai autentic dans țigănesc. Cuplurile de pe ring rămaseră încremenite. Priviră în jur surprinse.

– Deci muzica sălbatică e mai aproape de inima mea? Ochii ei ardeau. Atunci aşa să fie!

Nu aşteptă s-o conducă el, ci îşi dădu părul pe spate şi pocni din călcâie, ca prinsă de o nebunie. Spre surpriza ei, Prințul nu ezită. Îşi lepădă aerul aristocratic. Cuplurile de pe parchetul de dans se dădură de-o parte la fel de repede cum se retrăsese Marea Roşie la rugămințile lui Moise. Întreaga suprafață de dans era a lor şi numai a lor. În afara balalaicilor se lăsă tăcerea. Ei doi, ea în rochia prețioasă a Madamei Lamothe, el în ținuta de gală neagră, cu lanț de aur, se răsuciră şi îşi pocniră coapsele cu palmele.

Cu sala de bal învârtindu-se şi săltând în jurul ei, Senda prinse cu privirea gurile căscate, oaspeții întinzându-se să vadă mai bine din colțurile mai depărtate, aplecați peste balustrade, evantaiul Contesei Florinski oprindu-se în mijlocul mişcării, ochii umbriți de gene ai

Prințesei, apoi rânjetul amuzat al lui Schmarya dintr-o margine de ring. Deci şi el fusese atras de muzică.

Ştiind că el o privea, se lăsă purtată, alungând ultimele rețineri şi începu să execute toate mişcările languroase ale unei țigănci, în ritm diavolesc. Când instrumentele atinseră în sfârşit crescendo-ul final, aplauze spontane răsunară din toate colțurile sălii de bal.

Senda se opri amețită.

– Şi acum, şopti Prințul gâfâind, putem să ne regăsim suflul cu un vals.

Ea îi simți brațele cuprinzând-o şi trăgând-o pe acordurile „Dunării albastre". Unul câte unul, cuplurile începură să facă piruete în jurul lor şi curând sala de bal reveni la starea de dinainte, elegantă, cu dulceața muzicii civilizate şi foşnetul bogat al rochiilor de mătase. Senda nu se putu împiedica să nu gândească în sinea ei că ar fi preferat muzica țigănească. Avea extaz şi trăire şi suflet.

Prințul era în elementul lui. Îi zâmbea şi dansa fără greşeală.

– Am avut dreptate, să ştii. Îi spuse încet.

– Dreptate? se încruntă Senda. În legătură cu ce, Înălțimea Voastră?

Putea simți respirația cuvintelor lui pe umerii goi.

– Cu pasiunile devastatoare pe care eram sigur că le ascunzi. Ochii ei se îngustară.

– Şi dacă sunt devastatoare, Alteță, replică severă, cred că ar fi bine să aveți grijă să nu vă ardeți.

– Pentru ele, îndrăznesc să spun că aş arde cu bucurie oricând, inclusiv în iad. În ciuda timbrului blând al vocii, părea că o copleşeşte. Era o siguranță de animal în adâncurile privirii lui.

Ea nu se putu abține să râdă.

– Nu ştiu dacă sunteți incorigibil sau pur şi simplu persistent.

Şi în clipa aceea balul perfect fu risipit.

– Vaslav Danilov! se auzi o voce ascuțită, isterică, pe deasupra acordurilor lui Johann Strauss. Înălțimea Voastră!

Dansând în continuare, Prințul întoarse capul în direcția vocii, cu fața surprinsă de tonul amenințător. Sendra se întoarse şi ea. Valsară pe loc.

Bărbatul în ținută de seară era scund şi gras, iar fața lui bucălată era roşie de furie.

Prințul ridică din sprâncene.

– Ne cunoaştem, monsieur?

– O cunoşti foarte bine pe nevasta mea! chelălăi omul cu o furie atât de evidentă, încât dansatorii din jurul lor se opriră şi chiar acordurile orchestrei scăzură. O liniște suspectă se instală peste sala de bal.

– Mă tem că această doamnă încântătoare nu este soția dumneavoastră, spuse Vaslav Danilov cu amuzament reținut, dar trăsăturile i se înăspriră. Şi acum, dacă vă rog fiți bun şi...

– Nu-ți bate joc de mine! strigă bărbatul, cu ochii negri aruncând flăcări. Bineînțeles că *aceasta* nu e soția mea. *Soția mea* e acasă! Însărcinată cu copilul *tău!*

Prințul tăcu o clipă, adunându-şi gândurile.

– Monsieur, *dacă* soția dumneavoastră este într-adevăr însărcinată şi v-ați decis să aruncați vina asupra mea, acesta nu este nici locul şi nici momentul să discutăm asta. Acum, vă rog să mă scuzați...

– Ticălosule!

– Pardon, monsieur... spuse Prințul calm printre dinții strânşi, începând să se înfurie.

– Nu face pe nevinovatul, ticălos neruşinat ce eşti!

– Cred că ar fi mai bine să plecați imediat, îi sugeră Prințul rece, luptându-se să-şi mențină controlul. Făcu un semn gărzilor sale personale, dar acestea înghețară în clipa în care bărbatul scoase un revolver şi îl ținu cu amândouă mâinile îndreptat în direcția Prințului.

În același timp, un strigăt se rostogoli printre oaspeții din jurul lor.

Senda se agăță de brațul lui Vaslav, dar el o împinse mai departe, afară din raza periculoasă.

Vă sugerez să puneți obiectul ăla jos înainte să se întâmple ceva ce ați putea regreta, îi spuse individului cu calm de oțel.

Să regret! țipă bărbatul înșelat cu furie oarbă. *Tu* ar trebui să fii cel care regretă ce-a făcut! Se auzi un clinchet malefic când armă revolverul.

Valuri de teroare îi alunecară Sendei de-a lungul șirei spinării. Spuse în gând o rugăciune, știind că era nevoie de un miracol.

Aparent neinfluențat de pericol Vaslav făcu un pas înainte, cu mâna întinsă.

– Dați-mi-l mie, spuse blând.

– Nu! zbieră bărbatul gras cu ochii șiroindu-i de lacrimi. Nu te apropia!

– Dă-l încoace. Prințul mai făcu un pas spre el. Nu ți se va întâmpla nimic.

– Înapoi! plânse omul. Pistolul tremură și, în chiar clipa când apăsă pe trăgaci, un husar din dreapta Sendei îl ochi și trase, făcându-l să se prăbușească încovrigat pe podea. Împușcătura sună ca un tunet. Se auzi un țipăt de femeie și, deasupra, un candelabru se clătină și se frânse; apoi, bucăți de cristal și stalactite mici de ceară și petale de trandafiri roz plouară peste ei. O picătură de sânge roșu se ivi pe fruntea Prințului și i se scurse pe obraz. Trecu încă o clipă până Senda realiză că ea fusese cea care țipase.

– Nu e nimic. E doar o zgârietură de la un ciob, spuse Prințul calm, scoțând o batistă și tamponându-și fruntea. Senda privea, încă paralizată, cum atacatorul era târât pe podea, încă plângând cu zgomot.

Nimeni nu îndrăzni să se miște. În liniștea ce se lăsă, s-ar fi auzit cum cade un ac. Poate era doar imaginația ei,

dar Sendei i se păru că în clipa în care omul fu târât afară lumânările din candelabre îşi slăbiră flacăra, iar trandafirii roz se ofiliră brusc şi povestea cu zâne fu spulberată de urâţenia geloziei şi a violenţei.

Fără un cuvânt, alergă spre Schmarya, în vreme ce prinţesa se alătură soţului ei. Schmarya o prinse în braţele lui calde, reconfortante. Ochii ei erau plini de lacrimi.

– Vreau să mă întorc în camerele noastre, şopti ea.

El dădu din cap şi o conduse de braţ spre Scara Ambasadorului. Ea urcă treptele automat, ca hipnotizată. Jos, valsul întrerupt fu reluat.

– E caraghios, nu-i aşa? spuse Schmarya încet, conducând-o prin coridoarele enorme. Ştiu vreo douăzeci de revoluţionari care şi-ar fi dat o mână să aibă ocazia să-l ucidă pe Prinţ. Şi având toate motivele din lume. Şi acum cineva încearcă să-l omoare pe ticălos, dar nu pentru motivul just. O femeie. Clătină din cap nevenindu-i să creadă şi râse sumbru. Se pare că prinţul nostru are prea multe paturi ca să poată dormi în ele în siguranţă.

Senda petrecu următoarele două zile în Camera de Piele din Palatul Danilov, unde şezu încolăcită confortabil într-un fotoliu de piele. Numele camerei venea de la pielea franţuzească maronie încrustată cu aur în care erau îmbrăcaţi pereţii, de asemenea şi volumele aliniate ordonat pe rafturi şi chitite cu precizie militară pe măsuţele strălucitoare din jur. O veioză arunca un cerc cald de lumină de pe masa de lângă fotoliu. Tăblia lustruită a mesei aproape nu se vedea dintre tomurile de piese de teatru pe care alesese să le citească. Alături, un samovar de argint strălucitor, un platou de fursecuri şi ceşti de sticlă, în suporturi de argint. Erau ceşti folosite de la ultimul ei vizitator.

De opt ori în ziua aceea avusese musafiri-surpriză ce veniseră la ea la ceai.

Se străduí să se concentreze asupra cărții deschise în poală. Părea incredibil ca, după ce trebuie să împartă atâta timp o singură copie ferfeniță cu toată trupa, să stea acum ca o regină, în rochie de casă şi cu prăjituri alături, cu toate piesele publicate vreodată, la îndemână, legate în piele încrustată şi tipărite pe cea mai scumpă hârtie.

Se va sfârşi vreodată luxul ăsta? se întreba din când în când. Era atât de recunoscătoare că fuseseră invitați să rămână la palat. Fuseseră informați de Contele Kokovtsov că prea-generoşii Danilovi erau convinşi că trupa va primi invitații de a juca în St. Petersburg şi Că erau bineveniți în palat până îşi definitivau planurile viitoare.

Gânditoare, dădu pagina forțându-se să-şi uite vizitatorii pentru moment şi să se concentreze asupra rândurilor. Repeta câteva cu voce tare şi aprobă din cap. Dintre toate piesele pe care le citise, „Livada cu vişini" a lui Cehov o impresionase cel mai mult. Era de departe cea mai bună. Era bucuroasă că primul ei vizitator ceruse special „Livada cu vişini" pentru reprezentația lor la petrecerea ce avea să aibă loc curând la Palatul Yusupov. Prințesa Yusupova era nepoata Țarului, tânără, dar nu uşuratică. Şi venise neanunțată ca şi cum s-ar fi dus la cumpărături, s-o întrebe pe Senda dacă ar fi de acord să joace.

Senda nu fusese atât de amețitor de euforică în toată viața ei. Prințesa Yusupova! O prințesă în carne şi oase venise s-o viziteze pe *ea,* sperând că poate angaja trupa pentru un spectacol în propriul palat.

Dar şi mai surprinzător fusese ce urmase: o succesiune de vizite de la Shuvalov, Sheremetev şi Stroganov, care îi ocupaseră întreaga dimineață şi jumătate din după-amiaza de ceai în Camera de Piele, discutând posibilitățile spectacolelor lor în diferitele palate în săptămânile ce urmau. Incredibil, dar în timpul acelei singure după-amiezi ar fi fost posibil să facă imposibilul – să programeze întregul sezon.

Cu fiecare nouă ofertă, ochii îi străluceau de triumf, deşi încercase să-şi ascundă excitarea. Reuşiseră. *Ea* reuşise. Erau pe buzele tuturor. Această trupă de teatru necunoscută, care cutreierase flămândă din provincie în provincie, era dintr-o dată pe buzele tuturor în capitala întregii Rusii. Abia aştepta să le spună lui Schmarya şi celorlalţi, dar pentru moment păstră secretul, pregătind clipa când le va da vestea cea mare.

Sustrasă de un zgomot misterios, se uită în jos, spre podea. Tamara se jucase liniştită de când Inge, bona, o adusese înăuntru, dar acum scutura dezgustată micul ursuleţ roz pe care îl târâse după ea.

Zâmbind, Senda întoarse cartea cu cotorul în sus în poală şi îşi privi fiica cu mândrie. Îi luă capul în mâini. Era greu să-ţi imaginezi că Tamara avea deja peste doi ani.

Era delicată, dar mărişoară, cu păr blond-alb şi ochi solemni, curioşi. Trăsăturile şi caracterul ei se dezvoltau cu o repeziciune uimitoare. Drăgălaşa fetiţă moştenise frumuseţea Sendei şi temperamentul lui Schmarya. Ochii aceia palizi, verzi, în formă de migdale, erau ca ai mamei ei, dar energia nelimitată, curiozitatea şi încăpăţânarea le luase de la Schmarya. Lupta tot timpul să câştige atenţia tuturor, agitându-se la picioarele tuturor adulţilor pe care îi zărea cu privirea ei ascuţită şi făcând o mutriţă disperată dacă nu i se acorda imediat atenţia dorită. Atenţia care se revărsase mereu asupra ei, dacă nu din partea Sendei şi a lui Schmarya, atunci din partea tuturor celorlalţi membri ai trupei. Tamara fusese adoptată neoficial de ei toţi.

– A devenit foarte răsfăţată, realiză Senda. Cum de n-am observat asta până acum?

– *Surpriză!*

Uimită, Senda sări din fotoliu când Schmarya ţâşni zgomotos şi brusc în bibliotecă.

– Doamne, ce m-ai speriat! îi reproşă cu blândeţe, în timp ce el îşi făcu loc printre măsuţe şi se aplecă s-o sărute pe obraz.

Tamara se târî de-a buşilea spre el, gângurind:

– U-chiu Schmarya! U-chiu Schmarya!

– Ce face prinţesa favorită? El o ridică pe Tamara în sus spre tavan şi o răsuci, învârtind-o şi făcând din buze ca o albină, lucru pe care ea îl adora. Fetiţa râse şi se înroşi de plăcere.

Ochii Sendei se umplură de lacrimi. Ca întotdeauna când copilul îi spunea „unchi" în loc de „tată". Pentru a mia oară blestemă decizia lor de acum doi ani. Fusese o greşeală, după cum gândea adesea. După ce scăpaseră de pogrom ar fi trebuit să pretindă că sunt soţ şi soţie, dar când se alăturaseră pentru prima dată trupei de actori le fusese mai uşor să mintă cât mai puţin. Bineînţeles, fuseseră multe întrebări. Chiar şi actorii erau curioşi din când în când. De ce nu se căsătoriseră? Mai ales când ea era însărcinată?

Cum ar fi putut să explice?

Ar fi fost destul de uşor să se căsătorească. Solomon murise şi a se căsători cu fratele lui n-ar fi fost ruşinos pentru nici unul din ei. Într-adevăr, după legea evreiască Schmarya ar fi fost obligat să se însoare cu ea. ...Dar, în mod curios, atât ea cât şi Schmarya împărtăşeau convingerea că n-ar fi fost moral să legalizeze o legătură ce începuse ca cel mai oribil păcat. Şi mai era o problemă care uneori ameninţa să-i despartă şi la rădăcina ei stătea vina: vina ei de a-şi fi disprețuit bărbatul, vina lui de a-i fi furat soţia fratelui său, vina lor comună de a fi supravieţuit pogromului.

Schmarya tocmai spunea:

– Hei, Senda! Ce-i cu faţa asta mohorâtă?

O mai aruncă o dată pe Tamara în aer, cu braţele întinse ca nişte aripi, apoi o aşeză uşor pe un scaun. Zâmbi triumfător spre ea.

– Am veşti minunate! Ghiceşte!

Ea îi prinse mâna.

– Ce? Zâmbi.

– Am găsit un teatru! Excitat, îngenunche lângă scaunul ei, cu ochii strălucind. Pune-ţi cea mai bună rochie, iubito, ieşim în oraş! Mergem cu toţii să sărbătorim. Dar nu prea formal, da? Fără rochii de bal în seara asta. Râse, evident satisfăcut de el însuşi.

Ea era prea uimită să vorbească.

Le găsise un teatru?

Senda simţi ceva ca un cuţit rece în burtă şi îşi feri privirea, privind în jos spre „Livada cu vişini" din poala ei, pentru ca el să nu-i vadă dezamăgirea.

– Unde e... teatrul ăsta? reuşi să îngaime până la urmă.

– Ei bine, nu în cea mai bună parte a oraşului, fireşte. Vreau să spun, nu ne putem aştepta la asta. Abia am sosit aici. E peste râu, în zona Viborg; e săracă şi industrială. Cu siguranţă că n-o să ne îmbogăţim, dar vom avea tot ce ne trebuie. E un *teatru,* Senda! N-am putut să-mi cred norocul. Nişte cunoştinţe de-ale mele ştiau de el şi m-au dus acolo. Îl putem închiria pe nimica. Ultima trupă care a jucat acolo a montat piese sociale. La fel vom face şi noi. Ce zici?

– Şi ce s-a ales de ultima trupă? întrebă ea cu intenţie.

El o ignoră.

– Are două sute de locuri şi o scenă potrivită. Nimic extraordinar şi fără aripi laterale, dar totuşi...

Dintr-o dată ei i se făcu frică. Fuseseră atâtea întrebări pe care evitase să i le pună în ultima vreme. Întrebări pe care le gonise sau le ignorase înainte să i se ivească pe buze. Întrebări ca: Unde ai fost în noaptea trecută? Întrebări al căror răspuns se temea să-l afle.

Oftă adânc. Evitase întotdeauna să-i facă scene „casnice", ştiind cât de mult le ura el. Dar acum se simţea

obligată să pună una din aceste întrebări, oricât s-ar fi temut de răspuns.

– Cine sunt cunoştinţele astea ale tale? Şi unde le-ai întâlnit?

– Nu-ți pot spune asta, dragostea mea, spuse el cu voce uşoară. Sări în picioare, îşi îndreptă jacheta şi o sărută din nou pe obraz.

– Mă duc să mă schimb. Pot spune după figura ta că eşti surprinsă. Şi eu aş fi în locul tău. Cine ar crede atâta noroc? Râse din nou.

Ea trebui să-şi dreagă vocea ca să poată vorbi.

– Schmarya, spuse tremurat, nesigură pe ea, am şi eu ceva să-ți spun.

– Mai târziu, spuse el grăbit. La masă, în seara asta.

– Nu! E important!

– Nu poate fi atât de important ca teatrul, nu-i aşa? Ochii lui sclipiră malițios în timp ce se strecura printre mesele pline de cărți. Mai ales nu cu simțul tău pentru scenă. Era deja la uşă. Acum fugi şi te schimbă. O să le dăm vestea celorlalți la un pahar cu vin.

Ea încuviință mecanic.

– Bine, şopti cu buzele strânse în timp ce uşa se închidea. Respiră adânc şi îşi apăsă fruntea cu degetele. Era prea uimită, prea zguduită ca să-i spună despre Prințesa Yusupova şi despre ceilalți.

După-amiaza părea să se fi întunecat bine, ca şi cum un nor rău ar fi acoperit lumina soarelui. Ceea ce era ridicol, bineînțeles. Nu era soare. Deja se lăsase seara.

Ea se ridică din fotoliu şi merse țeapănă spre fereastră. Noaptea strălucea sub lumina clară a lunii, aruncând umbre fantastice pe turnurile în formă de bulbi ale castelului.

Închise ochii, îndurerată. Indiferent dacă îi făcea sau nu plăcere, n-avea de ales, decât să se opună descoperirii lui Schmarya. Să-i fure izbânda. Şi se ivise o ocazie

unică în viață. Dacă n-o urmau imediat, era puțin probabil că o vor mai întâlni vreodată.

Şi totuşi, nu-şi putea înăbuşi sentimentul teribil că veştile ei vor crea o nouă prăpastie în relația dintre ei, ce tocmai se îndreptase, poate chiar una fatală.

Cu voce tare, se rugă:

– Nu un ultimatum. Te rog, Schmarya, nu fă din asta un ultimatum.

El explodă.

– La naiba! urlă Schmarya, izbind cu pumnul în masă, de se clătinară toate paharele şi farfuriile o luară din loc. Un tacâm căzu şi se izbi de perete. Toți cei aşezați în jurul mesei săriră în picioare. Lua-v-ar naiba pe toți!

Senda simți cum cei aşezați la celelalte mese din restaurant se uită spre ei şi obrajii i se împurpurară. În liniştea care se lăsă, s-ar fi auzit şi cum cade un ac.

– Te rog, Schmarya, se rugă ea încet. Toată lumea se uită la noi! Nu putem discuta în linişte, ca nişte adulți?

– Cățea! răcni el furios, cu fața contorsionată. Tot trupul îi tremura de mânie. Cățea nenorocită ce eşti! Nu puteai să-mi spui toate astea mai devreme?

Privirea ei stânjenită o susținu pe a lui.

– Am vrut... *am încercat,* dar tu erai aşa de pornit cu teatrul tău că nu mi-ai dat nici măcar o şansă!

El râse demonic şi ea se înfioră. Nu-l văzuse niciodată în starea asta.

– N-ai *avut* nici măcar o şansă? o îngână el. Dar cu mine cum rămâne? Îşi puse amândouă palmele pe masă şi se lăsă cu toată puterea pe ele. Cum ai putut să mă laşi să mă fac de râs în fața tuturor vorbind de teatrul pe care l-am găsit, iar tu să vii *inocentă* – îşi ridica privirea spre tavan şi mimă vocea ei ascuțită – 'Schmarya, n-am avut ocazia să-ți spun până acum, dar avem câteva oferte...'

Ea închise ochii îndurerată la tonurile vocii lui.

– Şi *tu!* Şi *tu!* Şi *tu!* El îşi aţinti pe rând privirea în flăcări asupra celorlalţi membri ai trupei. Stăteau cu toţii ţepeni, şocaţi, cu ochii măriţi. Când ne-am alăturat vouă, ce făceaţi voi? Jucaţi în *sate!* Cine v-a adus în oraşe şi târguri? Cine v-a adus *aici?* Cine tânjea tot timpul după teatre?

Fu linişte.

– O să vă spun cine v-a adus aici! *Eu!* Eu am avut viziunea şi curajul de a privi înainte... idioţi fără creier ce sunteţi! Şi ce primesc drept mulţumire?

Nimeni nu îndrăzni să respire.

– O să vă spun cum mi-aţi mulţumit voi! Luând hotărâri împotriva mea! Totul pentru această... se trase înapoi de lângă masă, se îndreptă şi gesticulă grotesc, feminin... această prinţesă Yusupova!

– Schmarya, n-avem nimic personal împotriva ta, murmură Alex, cel mai bătrân membru al trupei, cu privirea aţintită la lemnul mesei. E numai pentru că Prinţesa şi toate celelalte reprezentanţii particulare sunt cea mai bună şansă pentru noi.

– Şansă? Pentru ce? pufni Schmarya. Faimă? Bogăţie? Asta vreţi?

Alex îşi strânse buzele. Nu va spune mai mult. Era imposibil să pătrunzi printre valurile de mânie ale lui Schmarya, la fel de imposibil cum ar fi fost să încerci să ieşi cu mâinile goale printre zidurile Fortăreţei Petropavlovski.

– Ei bine, am terminat cu voi toţi, aţi priceput? Îmi fac bagajele şi plec!

Senda se întinse şi îl atinse pe braţ, dar el se feri ca de un şarpe.

– Cătea! şopti.

Ochii ei străluceau.

– Te rog, Schmarya, nu fi aşa de supărat. E ocazia vieţii noastre. Nu vezi asta?

– Uită-te la tine. Eşti îndobitocită de scenă. O privi batjocoritor. Marea actriță. Interpreta principală. Râse cavernos. Aşa să fie atunci. Mă spăl pe mâini de tine. De voi toți! Să vedeți cât de departe o să vă ducă linsul tălpilor şi pupatul fundurilor de prințese şi contese, da' după aia să nu veniți la mine! Smulse o sticlă de vodcă de pe masă şi, deşi nu era beat, se clătină greoi în drum spre uşă.

Numai Senda era conştientă de cât de rănit era el de fapt. Altfel nu s-ar fi purtat aşa niciodată.

– Schmarya ... se rugă pentru ultima oară.

El se răsuci şi îi aruncă o ultimă privire strălucitoare.

Senda sări şi alergă spre uşă. Îl prinse frenetic de braț, simțind cumva că, dacă nu-l opreşte acum, îl va pierde pentru totdeauna.

– Schmarya, te rog, cerşi ea. Nu ne părăsi pe mine şi pe Tamara. Te iubim. Nimic în lume nu merită riscul de-a te pierde.

El o privi rânjind.

– Asta înseamnă că o vei refuza pe Prințesa Cum-O-Cheamă?

Senda ezită.

– Trebuie să ne gândim la oferta ei. Cu toții, spuse ea prudentă. Nu vezi? E numai faptul că... ei bine, că oferta ei e mai bună ca a ta.

– Mai bună, eh?

Ea strânse din buze şi clătină din cap nefericită.

– Vino înapoi la masă să vorbim despre asta.

– Cățea. Ea abia văzu mâna lui apropiindu-se şi, nici când lovitura o izbi de perete, tot nu putu crede că ceea ce se întâmplase era adevărat. Îl privi surprinsă, cu mâna la obraz, unde amprenta palmei lui se zărea albă. Schmarya nu o mai lovise niciodată. Oricât de supărat ar fi fost.

– Cățea! şuieră el încă o dată. Apoi, un curent de aer rece năvăli în sala de mese, stingând lumânările. Numai

slaba lumină electrică din uşa deschisă a bucătăriei mai rămase în restaurant.

Când uşa se trânti, pereții temurară.

El plecase. Îl pierduse. *Îl pierduse.* Şi, prin valul de lacrimi, nu se putu opri să nu se simtă vinovată.

Era ziua când începu cariera ei ca mare stea a Rusiei.

Şi ziua când dragostea lui Schmarya pentru ea muri complet.

*

* *

În noaptea aceea, Vaslav Danilov i se alătură lui Mordka Kokovtsov în camera chinezească a Palatului.

– Ei, bine? îl întrebă el pe vărul său. Toți prietenii noştri au răspuns la sugestia mea?

– Cu toată inima, aş putea spune, replică uscat contele. Bineînțeles, nu te puteai aştepta la altceva. Mai ales în lumina faptului că vei finanța biletele pentru jumătate din oraş întregul sezon.

Prințul ignoră ironia.

– Aranjează ca directorul de la Teatrul Francez să fie invitat în toate palatele unde va juca ea.

– Fii serios, Vaslav! Contele Kokovtsov ridică din sprâncene. Nici măcar nu vorbeşte franceza. Nu poate juca decât în rusă! Nu s-a mai auzit de aşa ceva!

– Poate învăța franceza suficient de repede. Aş îndrăzni să spun că e tipul de persoană care poate învăța orice suficient de repede. Ai face bine să n-o subestimezi. Aranjează ca directorul să-i găsească un tutore. Şi fii discret.

– Foarte bine. Nimeni nu va ghici că te afli în spatele poveştii ăsteia. Dar sper că nu crezi cu adevărat că e destul de bună ca să joace în franceză, nu?

– Ba da. Prințul îşi pocni palmele şi dădu capul pe spate, gânditor. E foarte, foarte bună. Poate puțin neşle-

fuită, dar interpretarea ei a fost cel puțin fascinantă. Făcu o pauză. Are capacitatea de a deveni cea mai bună actriță în viață a Rusiei. De ce să nu-i grăbim evoluția? Directorul de la Teatrul Francez se poate îngriji să primească și lecții de teatru, de asemenea.

– Cred c-o dorești al naibii de mult, vere.

– E adevărat, spuse Prințul calm. Ochii îi erau indescifrabili. Și va fi a mea.

– Foarte bine. Contele se ridică și se îndreptă spre ușă.

– A, și încă un lucru, vere Mordka. Tatiana Ivanova.

– Ce-i cu ea?

– A devenit cam... plictisitoare. Prințul făcu un gest elocvent. Nu se mai bucură de favoruri.

Ceea ce înseamnă, se gândi Contele în timp ce străbătea holurile cu parchet extravagant către apartamentul lui, că sluta de Tatiana e terminată.

Mordka nu era surprins. Îl ajutase pe vărul său în afaceri nenumărate.

Se trezi murmurând.

– Prințul a dat, Prințul va lua înapoi.

Senda se izolă de lume și se retrase în pat, resemnată că acesta va sfârși prin a fi sicriul ei. Închisă înapoia draperiilor mereu trase, pierdu șirul zilelor și al nopților și totul se transformă într-o agonie fără sfârșit. Plânse până nu mai avu lacrimi și multe zile după aceea ochii îi fură umflați și dureroși. Avea vagi amintiri despre contesa Florinski intrând și ieșind zâmbitoare din cameră, despre Inge aducând-o în scurte vizite pe Tamara și despre felul în care era din când în când silită să se ridice și să înghită linguri de supă grasă de pui de la membrii din ce în ce mai alarmați ai trupei. Aștepta în van ca Schmarya să vină și s-o salveze din disperarea în care căzuse. Când o întrebă pe Inge dacă el încercase s-o vadă pe Tamara, tânăra femeie îi ocoli privirea.

Inima Sendei tresări dureros: capacitatea lui de a fi crud nu mergea până la a-şi părăsi fiica. Sau se înşela ea?

Nu, el o iubea pe Tamara, *Trebuia* să se întoarcă în curând.

Dar el nu se întoarse. Era ca şi cum ar fi murit şi ceva în adâncul ei îi şopti că o părăsise pentru totdeauna. Nu putea decât să spere că greşea. Îl iubea atât de mult, de profund şi avea o nevoie atât de disperată de el. Nu se putea obişnui cu gândul că el ar întoarce spatele unei astfel de dragoste.

A trăi fără el nici nu se putea numi existență. Se simțea golită. Dezolată. Fără viață. Ca şi cum ieşind din restaurant luase cu el sufletul ei. Ceea ce, la urma urmei, chiar făcuse.

Îşi blestemă încă o dată şi încă o dată hotărârea de a pune oferta Prințesei Yusupova mai presus de el. N-ar fi trebuit să ezite niciodată la uşa restaurantului. Ar fi trebuit să-i spună că decizia lui era cea justă. Numai dacă ar fi făcut asta!

Dar n-o făcuse. Şi întreaga bucurie a vieții o părăsise acum.

Când Contesa Florinski se aventură în camera de desen a Prințului, era după-amiaza celei de-a şasea zile a doliului autoimpus al Sendei. Fața ei era anormal de albă, iar firea ei exuberantă, îndrăzneață, părea să se fi topit cu totul. Şi parcă spre a accentua acest fapt, era îmbrăcată în negru, cu o pălărie imensă, la fel de mare ca fusta crinolinei, încărcată cu un buchet inimaginabil de trandafiri din satin negru.

Îl găsi pe Vaslav Danilov aşezat la pupitrul situat drept în mijlocul imensului covor Aubusson. Nu-i plăcea camera asta. De fapt, o îngheța şi mai tare, până în fundul sufletului. Mobila lustruită era clasică, austeră, deloc pe gustul ei, ba chiar şi parchetului îi lipseau bogatele ara-

bescuri din restul Palatului. Dar camera ovală, cu succesiunea ei de trei tavane boltite suprapuse, susținute de coloane având fiecare câte două seturi de cariatide privind una spre cealaltă, era cu adevărat tur de forță arhitectural. Nimic nu era lăsat să ştirbească din aerul monumental al odăii.

– la loc, spuse Prințul, împingând de-o parte un vraf gros de documente. O privi uşor surprins. Dacă nu te-aș cunoaşte, aş spune că arăți puțin cam prea... agitată. Să încruntă.

Trăgându-şi nasul, ea privi în jur, căută scaunul cel mai încăpător şi se prăbuşi în el. Scoase o batistă şi îşi tamponă ochii.

– N-o să mă ascund după deget, Vaslav, declară răguşită. Sincer. Sunt *foarte* îngrijorată. Încă n-a început să scape de această oribilă depresie. Când îi vorbesc, întoarce spatele. Mi s-a spus că trebuie să fie hrănită cu linguriţa.

– Va ieşi din starea asta destul de curând, spuse el cu un aer degajat, împingându-şi scaunul în spate. E o femeie rațională.

– Ei bine, sper, pentru Dumnezeu, că ai dreptate. Are inima frântă, biata de ea.

El sună după un servitor, care veni şi îi turnă Contesei ceai. Ea suflă aburul şi sorbi o înghițitură. Oftă apreciativ şi aşeză cu grijă ceaşca pe masă.

– Nimic nu alungă mai bine frigul iernii ca un ceai fierbinte. Acum. Înțeleg că ai ceva de făcut pentru mine, nu?

– Aşa e. Mai întâi, uite socotelile pentru tot ce-ai făcut pentru bal. Scoase un plic mare în care se afla o cutie de catifea îngustă şi îl împinse pe masă spre ea.

Pentru o clipă, lacrimile fură uitate. Ea se aruncă asupra cutiei cu degetele grăsuțe şi o deschise.

– Oh, Vaslav! izbucni. Ochii ei imenşi, magnifici, străluciră de încântare.

– Ei bine, pune-i! Să vedem cum arată.

Contesa Florinski făcu o adevărată ceremonie din a-şi scoate vechii ei ochelari cu ramă de metal şi a-i pune pe cei noi, de aur.

– Chiar şi lentilele sunt corecte! Păru profund mişcată.

El dădu din mână neglijent.

– Un semn al gratitudinii mele pentru o petrecere încântătoare.

În timp ce el vorbea, ea puse ochelarii vechi în tocul lor şi vârî plicul cu bani în poşeta de satin negru. Încuietoarea de metal pocni lacomă, înghiţind comoara. Lăsă poşeta să cadă pe podea lângă ea şi se îndreptă de spate, cu un aer brusc de femeie de afaceri.

– Şi acum, dragul meu. Nu m-ai chemat aici ca să-mi oferi ochelarii, nu-i aşa?

El se uită ţintă la ea.

– Draga mea Flora! Mă jigneşti, se ofensă. Doar nu crezi că plăcerea companiei tale nu e un motiv suficient?

– Mi-e teamă că e *foarte* greu să cred asta, oftă ea. Te cunosc bine, Vaslav.

Faţa lui era o mască imobilă, dar vocea-i sună plină de respect.

– Eşti o diavoliţă, Flora.

Ea aşteptă, sorbind din ceai.

– Cum am spus mai devreme, Madame Bora e puternică, dar foarte deprimată. De aceea contez pe tine.

– Într-adevăr.

– Da. Dintre toţi, tu eşti aceea care-i poate grăbi refacerea.

– Ah, dar nu sănătatea ei e cea care te preocupă.

El ridică din umeri elocvent.

– Sănătatea ei mă preocupă, ba da. Ca a oricui ce se află sub acoperişul meu.

Contesa nu se lăsă păcălită.

– Înţeleg, spuse ea, împreunându-şi mâinile în poală.

– Eşti singura ei prietenă, nu-i aşa?

Fu rândul contesei să ridice din umeri.

– Şi, ca atare, refacerea ei rapidă e şi în interesul tău.

– Trece printr-o mare criză personală, iar crizele astea cu greu pot fi considerate ca asigurând o sănătate bună. Sufletul ei moare. Un bărbat a părăsit-o, Vaslav. O tragedie... dacă mai există alta pe lume. Mi-e teamă că ne va fi greu să dăm un nou sens vieţii ei.

El aprobă din cap.

– Greu, poate. Dar nu imposibil. Cred că am găsit antidotul pentru starea ei.

– Şi care-i ăla?

– Vom aranja, să facă ce-i place mai mult; să joace. Va face ceva constructiv care-i abate gândurile de la situaţia prezentă. Nu va avea timp să se complacă în depresie.

Contesa Florinski se gândi înainte de a aproba. Îşi permise un mic zâmbet.

– Cred că ai dreptate.

– Bine. Atunci o să dai o mână de ajutor la asta, Flora. Oferă-i suport moral. Grăbeşte-o să se apuce de muncă, să-l uite pe bărbatul ăla şi gata cu asta. Cred că înţelegi?

Ea dădu din cap. El zâmbi.

– Atunci am hotărât. Şi dacă mă gândesc bine, îmi place aşa cum e. Nu numai madame Bora va profita enorm, dar şi tu.

– Cum aşa?

– Vor fi multe petreceri şi reprezentaţii actoriceşti pentru care vei primi comisioane considerabile.

– Sunt prietena ei, Vaslav, spuse ea grav. Aşa că e datoria mea s-o protejez.

– S-o protejezi de ce?

– De tine.

– De mine! El râse, dar în vocea lui se ghici o urmă de respect. Chiar dacă nu e în interesul tău s-o faci?

– Asta depinde. E adorabilă, uluitor de naivă şi primejdios de impresionabilă. Şi, în ciuda rădăcinilor tale nobile, Vaslav, tu eşti un rechin.

El o privi gânditor.

– Mi s-a spus în multe feluri, murmură, frecându-şi bărbia, dar niciodată rechin.

– Un rechin care are nevoie de hrană permanentă. Nu mai e nevoie să menționez că Tatiana Ivanova a părăsit Teatrul Francez?

– Ei, chiar a făcut-o?

– Da, chiar a făcut-o, pufni Contesa, ca şi cum n-ai ştii!

El dădu din cap, se ridică în picioare şi se aplecă spre ea.

– Deci pot conta pe ajutorul tău?

Ea oftă adânc. Pentru o clipă, ochii ei imenşi fură trişti şi lipsiți de strălucire.

– Am de ales? Ridică privirea spre el.

El îi zâmbi.

– Eşti totdeauna liberă să faci cum vrei.

– Da, nu mai spune... murmură ea. Mă întreb şi eu, uneori.

– Cred că ştii ce e mai bine pentru voi amândoi. Totdeauna ai găsit linia de mijloc între a face un serviciu cu o agilitate remarcabilă. Nu cred că talentul ăsta te va părăsi tocmai acum.

– De data asta e altfel. Trebuie să mă gândesc. Ea ar putea fi rănită în toată povestea asta. Îi prețuiesc prietenia şi nu vreau s-o pun în primejdie.

– Bineînțeles că nu. Nici nu-i nevoie. O privi cu ochi opaci. Ea îi întoarse privirea.

– Sunt convins că într-o săptămână o s-o faci să fie în picioare şi gata de muncă. Îți va fi recunoscătoare pentru ajutor.

Contesa strânse din buze.

– Ei bine, sper că ştii ce faci, spuse agitată.

– Flora, atâta vreme cât lucrurile merg cum am plănuit, ea va obține ce vrea, adică o carieră pe scenă, iar tu vei obține şi tu ce vrei, o prietenie tot mai adâncă şi... ceva bani. Iar eu... Vocea lui se topi.

– Tu o vei obține pe *ea,* sfârşi ea cu cinism.

El zâmbi uşor şi o conduse spre uşă.

– Contez pe tine, Flora. Ştii asta.

Ea dădu din cap şi ieşi în holul răcoros. Înainte de a se închide uşa, se întoarse şi îl privi drept în față.

– Ceea ce voi face, spuse moale, nu va fi pentru tine sau pentru bani, ci pentru ea. Pentru că e aşa cum ai spus. Are nevoie de ceva care să-i ocupe mintea.

– Asta înseamnă că nu vrei bani?

– Treizeci de arginți ca să ți-o aduc? Pălăria ei enormă se clătină amenințător când dădu din cap. Nu, nu vreau nici un ban pentru asta.

– Eşti o femeie ciudată, Flora.

– Şi probabil şi o proastă. Timpul ne va arăta.

– Timpul ne arată întotdeauna.

– Numai n-o răni, Vaslav. E tot ce îți cer. Ea e specială. Nu e o altă Tatiana Ivanova.

El o privi şi închise uşa încet. Flora îşi croi drum de-a lungul coridorului. Pentru prima oară era puțin speriată. Danilovii se bucurau de prea multă putere.

Prea multă, îi trecu ei prin cap, chiar şi pentru binele lor.

Şi mult prea multă pentru binele atâtor altora.

O săptămână mai târziu, Vaslav Danilov se întâlni din nou cu Contele Kokovtsov în Camera chinezească. Răsfoia un teanc de documente, făcând din când în când note pe margini.

– Ce-ai de raportat? îl interogă Prințul aşezat în spatele imensului *bireau plat.*

– Prietenul doamnei Bora s-a mutat într-un apartament deasupra librăriei din strada Zaițev, intonă Contele, cu tonul său lugubru. Traversă camera spre un bar, îşi turnă un pahar generos de vodcă şi îl goli dintr-o înghițitură.

Prințul nu ridică privirea din hârtii.

– Şi?

– Am căzut peste un adevărat viespar. Apartamentul e închiriat unui student. Unui student radical din câte mi s-a spus, adăugă Contele dezgustat. Se suspectează că zece sau chiar doisprezece studenți, toți implicați în diverse forme în mișcarea antițaristă locuiesc în aceeași clădire. Se încruntă vizibil la gândul acesta.

– Bărbați? Femei? Sau și una și alta?

– Și una și alta.

– Înțeleg. Prințul împinse hârtiile deoparte gânditor. Atâția oameni vor face supravegherea dificilă.

– Din contră. Contele se așeză, cu suprafața imensă, lucioasă a biroului între ei, ca un semn al diferenței dintre pozițiile lor. După cum ai ordonat, căpitanul Dimitrov din Ohrana a preluat misiunea de supraveghere. El și oamenii săi staționează acum într-un apartament pe care... ăă, l-au... achiziționat – contele tuși discret în pumn – chiar vizavi de librărie. Eu sunt doar legătura lor, după cum am plănuit.

– Bine, încuviință Prințul. Și ce face viitoarea noastră stea? Ai făcut aranjamentele pentru ea?

Contele Kokovtsov dădu din cap, cu expresia lui veșnic îndurerată neschimbată.

– Da, deși ea încă nu știe nimic. Trebuie să spun că monsieur Guerlain n-a fost prea fericit. Am înghițit o dizertație pompoasă despre integritatea artistului și alte de-astea. Evident, toate s-au sfârșit cu concluzia – Contele imită accentul patrician de francez al lui Monsieur Guerlain, cu un nou ton ascuțit și fluent – că Teatrul Francez nu va permite niciodată, dar niciodată, ca standardul său să fie coborât sau integritatea sa compromisă. „Niciodată, Monsieur le Conte, în nici o împrejurare și nici pentru toți banii din lume!"

– Nimeni nu spune „niciodată" vreodată, murmură Prințul pontifical, cu un gest din mână. Înțeleg că până la urmă a căzut de acord cu tot ce am dorit noi?

– Exact.

– E uimitor, nu-i aşa, vere Mordka, ce diferenţă pot produce nişte bani asupra unor oameni? Cum îi pot tenta pe cei mai corecţi dintre ei?

Contele încuviinţă din nou.

– Banii şi moartea marii egalizatori. Oricum, Madame Bora va deveni dublura Olgăi Botkina într-o lună. Ceea ce nu ne lasă prea mult timp având în vedere că nu vorbeşte deloc franceza.

Prinţul nu se lăsă tulburat de aceste logisme. Cu destui bani să netezească drumul, astfel de lucruri deveneau posibile destul de uşor.

– Jocul scenic nu e decât o memorizare de cuvinte şi emoţii, spuse el. Va învăţa repede.

– Sper, spuse Contele cu un aer nefericit. Dacă nu, o să ajungem de râsul întregului St. Petersburg.

– În nici un caz! spuse Prinţul agresiv. Secretul e de o importanţă capitală. Sper că ai accentuat asta!

– Bineînţeles.

– Şi ai vegheat ca aceste aranjamente să nu poată duce pe nimeni cu gândul la mine?

– Am făcut şi asta. Totuşi...

– Totuşi, ce? Prinţul se înclină în faţă şi privi crunt spre văzul său.

– Contesa Florinski. Buzele Contelui se ţuguiară a dispreţ.

– Faptul că ai implicat-o pe femeia asta în proiectele noastre face ca păstrarea secretului să fie... mai puţin...

– Vrei să spui că are probleme în a-şi ţine gura?

– Exact.

– Nu trebuie să-ţi faci griji în legătură cu Flora. De vreme ce grija ei cea mai mare nu e pentru comisionul pe care îl va primi, ci pentru binele doamnei Bora, buzele ei vor fi sigilate.

– Dacă spui tu, vere, spuse cu îndoială Contele Kokovtsov.

– Spun. Prințul privi spre birou. Acum ceea ce aştept, în afară de diversele spectacole în rusă pe care Flora le programează la diferite palate, e ca Madame Bora să strălucească în rolul principal în ultimele cinci reprezentații de la Teatrul Francez din acest sezon.

Contele păru şocat.

– Cu siguranță glumeşti!

Prințul clătină din cap.

– Te asigur că nu. La timpul potrivit, Olga Botkina se va îmbolnăvi şi Madame Bora îi va lua locul.

– Mă tem că boala nu poate fi comandată aşa de uşor cum crezi, spuse contele uscat.

– Dar un mic turneu, să zicem la... Paris?

– Dacă insişti în a risipi averea familiei, bine. Contele Kokovtsov oftă din greu şi făcu un gest să se ridice de pe scaun.

– Un moment. Mai e un subiect pe care vreau să-l discut cu tine. Prințul consultă hârtiile de pe birou. Poimâine vei pleca la Moscova. Vreau ca vânzarea moşiilor noastre din Urali să fie încheiată cât mai repede cu putință.

– Moşiile din Urali! Contele se înecă. Era prima oară când auzea de aşa ceva. Dar... cu greu poți spune despre noi acum că suntem strâmtorați financiar! Ba dimpotrivă, avem o abundență de bani lichizi.

– Chiar şi aşa, există alte motive să lichidăm moşiile alea.

– Dar ar putea dura luni. Chiar ani. Vaslav, ai idee cât de dificil e să vinzi douăzeci şi nouă de milioane de acri?

Prințul zâmbi forțat.

– Da, ştiu. Să găseşti cumpărător pentru un teren aşa masiv nu va fi uşor, deşi sunt mai multe familii care ar putea fi interesate. Da sugerez să împarți totul în parcele mici, să zicem de un milion de acri fiecare. În felul ăsta, cred, nu numai că vom scăpa rapid de vânzare, dar vom scoate şi un profit substanțial.

Pentru o clipă fu linişte.

– Vaslav, în poziția mea de consilier financiar, spuse Contele în cele din urmă, nu pot decât să te conjur să te mai gândeşti o dată.

Prințul susținu privirea vărului său fără să clipească.

– Şi să păstrez toate moşiile noastre?

– Ca tatăl tău şi tatăl lui şi toți cei dinaintea ta, spuse Contele moale, uşurat să se afle din nou în sfera afacerilor familiale, departe de lumea obscură a scenei şi a viitoarelor staruri. Trebuie să-ți reamintesc că o mare parte din averea Danilov-ilor se bazează pe acumulare de pământ şi proprietăți? Ai idee câți bani ne vin din agricultură, din mine şi din rente?

– Am toate cifrele tale chiar aici, pe masă, replică grav Prințul. Acum de vreme ce eşti consilierul meu financiar, pot să-ți pun câteva întrebări?

– Întreabă ce vrei.

– Atunci voi vorbi deschis şi aştept să-mi răspunzi la fel. Mordka, ai cât de cât idee despre ce se petrece în țara asta?

– Vrei să spui... politic?

Prințul încuviință din cap.

– Ei bine, e puțină nelinişte, e adevărat. Dar în ce țară nu apar astfel de dificultăți din când în când?

– Mordka, Mordka. Lasă deoparte măcar o dată credința ta oarbă în Rusia-mamă. Uită-te dincolo de palatele noastre şi de instituțiile bancare.

– Ei şi?

Prințul se aplecă în față.

– Ei şi, ce vezi?

Ei bine..., Mintea lui Mordka se transformă brusc într-un vălmăşag de gânduri. Ca să-ți spun adevărul, spuse stânjenit, nu prea m-am gândit.

– De asta mi-era teamă. Dar *eu* am făcut-o, Mordka. Încruntându-se, Prințul se ridică şi începu să se plimbe prin odaie, cu mâinile la spate. Sunt îngrijorat, Mordka, şi nu puțin, în legătură cu nesiguranța asta politică şi cu

repercusiunile ei asupra străzii. Mi-e frică să nu dau de necaz stând ca struțul cu capul în nisip, la adăpost de realitate, ca atâția din prietenii noştri nobili. Oftă adânc. Ai ascultat cu atenție ce se petrece în întreaga Rusie? nu vreau să spun între cei din tagma noastră, ci, în mijlocul majorității. Al țăranilor. Al studenților. Al profesorilor lor.

– Bineînțeles că mi-au ajuns la ureche zvonuri stupide despre revoluție. Contele Kokovtsov dădu din mână iritat. Cui nu i-au ajuns? Dar nu poți să crezi cu adevărat...

– Ba da, Mordka, râse Prințul sardonic. Ceea ce spun acum nu trebuie să treacă de aceşti patru pereți, dar eu am stat cu urechea la pământ. De câțiva ani buni am plătit o rețea de... informatori şi încă i-am plătit bine. Prognoza lor, îndrăznesc să spun, nu-i deloc bună.

– Prognoza! Sună... sună parc-ar fi un fel de boală!

– Mordka, Rusia *suferă* de o boală. O boală socială terminală. Dar de ce ai fi tu conştient de ea? Tu trăieşti izolat de tragediile vieții de zi cu zi. Toți ceilalți din cercul nostru sunt în aceeaşi situație. Şi eu aş fi dacă n-aş avea informatori. Îmi dau seama, bineînțeles că, atunci când va veni timpul, şi aceştia se vor întoarce împotriva mea. Chiar şi acum, numai aurul pe care îl arunc cu generozitate asupra lor îi face să-mi fie loiali. Şi asta se va schimba curând.

– Şi această... această boală de care te temi atât, vere, ce este?

– Sărăcia, Mordka, spuse Vaslav Danilov grav. De secole am trăit din sudoarea a milioane şi milioane de sclavi – şi acum ne ajunge urgia. Mă tem că suntem într-o minoritate fără speranță. Probabil că vom fi exterminați complet.

– Exterminați!

– În viitor, vom avea aceeaşi soartă ca proprietarii de sclavi din America sau ca aristocrația din Franța.

Vaslav continuă:

– Vreau să începi să cataloghezi şi să trimiţi la Geneva cele mai valoroase comori şi opere de artă pe care le deţinem. Simt că vor fi mai în siguranţă acolo.

Prostii, Mordka nu putu decât să încuviinţeze din nou din cap, întrebându-se de când plănuia Vaslav toate astea. Părea să se fi gândit la toate.

Vaslav consultă altă hârtie şi o împinse deoparte. Oftă din greu.

– Imediat ce vei parcela proprietăţile din Urali, continuă el, vreau ca sumele obţinute din fiecare vânzare să fie imediat depuse la Banca Danilov din Geneva. Nu vreau să aştepţi să se acumuleze sume mai mari înainte de a le trimite. Până atunci s-ar putea să fie prea târziu, iar pierderile ar fi astronomice. De asemenea, converteşte cea mai mare parte a banilor lichizi în franci elveţieni şi trimite-i de aici.

– Cum doreşti. Atâtea gânduri se învălmăşeau în capul lui Mordka, încât îi era imposibil să aleagă vreunul din ele. Pentru moment, consideră că e mai simplu să aprobe toate ordinele vărului său.

– Şi un ultim lucru, Mordka.

– Da? Ce-ar mai fi putut fi?

– Trenul nostru.

– Ce-i cu el?

– E gata pentru plecarea imediată?

– La gara noastră obişnuită, da. Buzele Prinţului se strânseră.

– De acum încolo va aştepta pregătit oriunde s-ar întâmpla să fim, în Crimeea, la Moscova sau aici. Vreau să aibă combustibil suficient şi echipaj complet în orice clipă. A, şi adaugă în faţă şi două vagoane suplimentare de cărbune.

– Ce naiba, Vaslav...

Prinţul dădu din mână.

– N-am terminat. Vreau de asemenea şase vagoane goale de marfă şi două vagoane de pasageri în plus, gata să fie încărcate în câteva ore.

Contele se holbă la vărul său fără să poată scoate un sunet.

Vaslav Danilov rămase tăcut.

Când îşi reveni suficient ca să-şi regăsească vocea, Contele spuse tremurat:

– Vaslav! Cuvintele îi sunau ciudat de ascuțite. Mă sperii de-a binelea!

Vaslav rămase mut.

Contele avu un fior.

– Vreau să spun, un plan de salvare e în regulă, dar ceva la o scară atât de largă cum sugerezi tu... ei bine, nu crezi că mergi totuşi prea departe?

– Nu merg *destul* de departe, mi-e teamă. Acum e important ca trenul să arate ordinar şi lipsit de orice ostentație în caz că va fi nevoie să dispărem în condiții mai... discrete, să zicem. Blazoanele noastre să dispară de pe vagoane şi de pe motor, să fie pictate pe deasupra ca un tren obişnuit.

Grija care îl cuprinsese pe Mordka i se scursese şi mai adânc în vene.

– Vaslav, sper pentru binele nostru, al tuturor, că nu eşti un clarvăzător.

– Şi eu sper la fel, crede-mă. Între timp însă, urmează-mi întocmai instrucțiunile. Şi nu mă dezamăgi. Prințul gesticulă cu autoritate. Acum du-te. Ai destule lucruri de care să te ocupi.

Contele Kokovtsov se ridică şi îşi făcu o retragere şovăielnică, amețit şi debusolat complet. Era bucuros să plece, ca să se poată aşeza şi gândi la tot ce aflase.

Ajuns în antreul apartamentului său, Mordka sună după o vodcă la gheață şi bău direct din sticlă, cu ochii fixați la focul din cămin. După un timp, căldura binefăcătoare a băuturii îi cuprinse trupul şi frica începu să se împrăştie.

Vaslav părea să aibă totul sub control, aşa că de ce s-ar îngrijora el cu privire la viitor? se întrebă. Pe de altă parte, deasupra norilor de furtună pe care îi prevestea Vaslav, se profila o sclipire preţioasă de argint. Numai dacă...

Inima îi tresări lui Mordka şi el se ridică brusc de pe scaun.

Numai dacă vântul schimbării politice i s-ar arăta folositor. De obicei, primea un comision de cinci la sută din toate vânzările şi achiziţiile Danilov-ilor şi va câştiga la fel şi din vânzarea moşiilor din Urali. Cinci la sută din douăzeci şi nouă de milioane de acri făcea o sumă frumuşică. În plus, era ocazia ideală să mai ciupească şi pe de lături. La urma urmei, unul sau două milioane de acri lipsă nu se vor observa.

La naiba, se gândi, trăgând o nouă înghiţitură din sticlă, era pe cale de a face avere.

În acelaşi timp, din ce în ce mai mult din averea Danilov-ilor se va scurge în Elveţia.

Senda începu să-şi revină şi să-şi recapete energia la mijlocul lui ianuarie.

Obligată în cele din urmă să accepte că Schmarya o părăsise şi constatând că palatul acesta ar putea fi potrivit eroinelor romantice, dar nu şi vieţii prezente, ea îşi adună toate rezervele şi se reîntoarse la viaţă, cu un nou sens al existenţei.

Deşi ratase spectacolul cu „Livada cu vişini" a lui Cehov la Palatul Yusupov, Contesa Florinski aranjă să joace curând alte două piese, una la Palatul Yelgin, cealaltă la Straganovi.

– E prea devreme, Flora! încercase să se opună Senda când fusese informată despre noile aranjamente. Pur şi simplu nu pot! Nu încă!

– O, dar trebuie neapărat s-o faci! strigase Contesa. Nu pentru tine, bineînțeles. Noi putem avea grijă oricât de tine şi de micuță. Dar ce se va întâmpla cu restul trupei? Draga mea, cred sincer că ei se bazează pe tine. Dacă nu accepți ofertele astea, ce se va întâmpla cu ei?

Într-adevăr, ce? se întrebase Senda îngrijorată, nevăzând nici o ieşire din această situație.

Următoarele săptămâni fură ocupate cu activitățile epuizante necesare restabilirii Sendei. Era o perioadă de tranziție obositoare, dar binevenită, fiindcă avea prea puțin timp să jelească după Schmarya şi era recunoscătoare pentru asta. Iar Contesa Florinski făcuse rost în mod magic de o sumă de bani ce îi păru Sendei astronomică.

– E numai un avans pentru instalare; draga mea. A doua jumătate abia urmează, îi spuse Contesa, strângând degetele Sendei peste bancnotele noi. Şi adăugă, mințind cu seninătate: Bineînțeles, eu mi-am oprit deja comisionul, aşa că nu-i nevoie să-ți faci griji pentru asta.

La începutul lui februarie, Senda era aproape complet restabilită. În şase ale lunii, într-o dimineață de vineri, Contesa Florinski o conduse la ceea ce numi un apartament „modest, dar respectabil", situat lângă Academia de Arte, cu tavan înalt şi ferestre lungi, dreptunghiulare ce dădeau spre Neva.

– Ştiu că e pe partea *necorespunzătoare* a râului, începu Contesa, dar e mobilat, ba chiar destul de drăguț şi are trei dormitoare, ca să nu mai vorbim de salonaşul ăsta. E exact ce-ți trebuie ca să-ți ții salonul.

– *Ce să-mi țin?* se holbă Senda la ea.

– *Salonul,* bineînțeles! Nici nu mai încape vorbă, draga mea, că va trebui să întreții oaspeți. Aşa se face, după cum ştii.

Senda exploră cu grijă apartamentul, se uită în closete, se plimbă dintr-o cameră în alta. Chiar în mijlocul friguros al iernii, era un aer cald şi plin de eleganță în acel apartament. Salonul era spațios şi mobilat simplu, cu

mobilă grea de lemn, un cămin de ceramică şi un pian imens negru. Gravuri clasice clarobscure atârnau pe pereţi, candelabrul, cu braţe şi globuri de sticlă, şi erau şi multe scaune cu speteze de lemn. Draperii grele şi pufoase şi perdele albe la ferestre şi o sofa tapiţată. Pe parchetul lucios erau mai multe covoare orientale cu motive geometrice. Şi, în sfârşit, mai multe măsuţe drapate în feţe brodate. Sufrageria mică, adiacentă salonului, era austeră, cu pereţi lila, cu un dulap sculptat şi patru scaune în jurul unei mese pătrate. Senda fu încântată că cele trei dormitoare erau mici, iar Contesa împrumutase pentru ele fără ruşine câteva lucruri din camera de copii a Danilovilor: un leagăn, o tablă şi câteva crete, scăunaşe mititele şi o mulţime de jucării. Tamara va fi în al nouălea cer, gândi Senda şi îi mulţumi entuziastă contesei Florinski fiindcă se gândise la asta.

– Ei! N-ai pentru ce!, o asigurase Contesa dând din mână, dar părând mulţumită de ea însăşi, în ciuda modestiei afişate.

Cel mai mare dintre dormitoare era visul oricărei femei sau cel puţin aşa îi păru Sendei. Pereţii erau îmbrăcaţi în mătase bleu-palid, iar tablourile cu plante înrămate în alb şi perdelele înflorate dădeau camerei un aer de grădină. Dar toaleta ovală, acoperită de trei rânduri de şervete de dantelă era cea care făcea ca întregul interior să fie atât de feminin. Pe suprafaţa ei acoperită cu sticlă erau aşezate toate cele necesare îngrijirilor cosmetice ale unei femei – iar oglinda rotundă, înrămată, era străjuită de două veioze din argint cu abajur de mătase. În jurul lor erau aranjaţi piepteni şi perii, sticluţe cu loţiuni, parfumuri, apă de colonie şi un vas delicat de cristal cu trandafiri roz. Iar al treilea dormitor, spartan ca stil, era după cum o informă Flora, destinat unei servitoare permanente.

– Dar n-am avut niciodată o servitoare! replică Senda intrigată. N-aş şti la ce s-o folosesc!

– Nu trebuie să o foloseşti la nimic, ăsta e tot secretul cu servitoarele. Cred că o menajeră care să aibă şi pregătire de bonă ar fi cea mai potrivită. N-ai nevoie de mai mult de o slujnică în prezent, dar ai nevoie de o menajeră şi o bonă pentru Tamara. La urma urmei, nu o poți târî după tine pe la teatre, nu? Ar deveni în scurt timp o epavă, sărăcuța. Şi, pe lângă asta, orice familie respectabilă are cel puțin un servitor intern.

– Şi când crezi că ne putem muta? întrebă Senda cu jumătate de voce. Abia îndrăznea să vorbească, într-atât îi era teamă că rostind orice ar avea legătură cu norocul ei, visul s-ar putea spulbera.

– Oricând, spuse Flora surprinsă. La urma urmei, e al tău. Aveți lemne destule, cearşafurile sunt pe paturi. Bucătăria e plină cu toate vasele de care ați putea avea nevoie.

Senda trase aer adânc în piept şi spuse fără multă ezitare:

– Atunci în după-amiaza asta.

Contesa Florinski zâmbi.

– De vreme ce te face fericită, spuse cu căldură şi o bătu prietenos pe umăr pe Senda.

Palatul pieri din vedere când sania ce le purta pe Senda şi Tamara dădu colțul pe aleea cu copaci înghețați. Crengile scheletice străluceau cristalin sub gheață în lumina soarelui. Copaci de coşmar, se gândi Senda, fiecare o santinelă solitară, la distanță fixă de cea din urma ei. Simți un nod în gât. La naiba. Copacii ăştia înghețați nu sunt decât o reflecție a propriei sale vieți.

Sania prinse viteză şi clopoțeii cailor sunară cu o falsă veselie. Închise ochii şi îşi trase nasul. Ochii i se umeziră. Atingerea caldă, binecuvântată a trupului lui Schmarya era pierdută pentru totdeauna. Paradisul plin de siguranță pe care i-l oferiseră brațele lui. Inima lui. Sufletul lui. Simți un fior şi se şterse la ochi cu pumnul înmănuşat. Avea o

durere în stomac şi tot abdomenul îi era contractat ca o coardă.

Eşti singură, singură, singură! scandă o voce în adâncul ei. *Acum eşti şi mamă şi tată. Tu trebuie să câştigi ca să ţii casa şi eşti singura responsabilă pentru fiica ta. Nimic altceva din ce vrei tu nu contează! Ai făcut o alegere şi ai câştigat şansa unei cariere. Dar eşti singură, singură, singură!*

Singură!

Brusc, ca şi cum ar fi vrut să câştige putere prin fiica ei, se aplecă şi o sărută apăsat pe Tamara pe creştetul căciuliţei roşii, lăsându-şi apoi buzele pe ţesătura de lână pentru un moment lung, dureros.

Simţi picioarele şi mâinile puternice ale Tamarei zbătându-se în poala ei. O mai păstră o clipă strânsă lângă ea, apoi îi dădu drumul. Imediat fetiţa era căţărată pe spătarul banchetei.

Închise ochii şi parcurse restul drumului în acest întuneric autoimpus. Îi era groază să înfrunte fiecare lung minut gol ce mai rămăsese din anul acela. Din luna aceea. Din săptămâna aceea

Şi mai ales din ziua aceea.

Spre surprinderea ei, totuşi, nu avu timp de pierdut cu gândul la situaţia disperată în care se afla. Tamara exploră fiecare colţ şi fiecare crăpătură a noului lor apartament, hipnotizată de camera cu jucării şi insistând ca Senda să se joace cu ea. Apoi i se făcu foame şi Senda găti ceva. Spre uimirea ei şi ea avu o nesperată poftă de mâncare.

După-amiaza se scurse.

În noaptea aceea, când umbrele remuşcărilor ameninţau din nou s-o înghită, promiţând s-o ţină trează, alte îndoieli îi copleşiră gândurile. Desfăcându-şi noul pat, scoase un strigăt de surpriză şi scăpă cuvertura,

trăgându-se înapoi. Se uită la lenjeria albă de parcă ar fi descoperit un şarpe în pat.

Într-un fel, chiar descoperise.

Elegant, dar discret brodate în mătase albă, atât pernele cât şi cearşaful aveau emblema de neconfundat a Danilovilor: vulturul cu două capete.

Se aşeză cu greutate pe scaunul din fața toaletei şi îşi acoperi fața cu mâinile.

Deci patul era al Prințului.

Mintea ei începu să lucreze nefericită asupra cursului probabil al evenimentelor.

Dacă lenjeria de pat era a Prințului, nu avea oare sens ca şi oalele şi crătițile din bucătărie să fie tot ale lui?

Şi, dacă era aşa, cum rămânea cu mobila? Dar cu apartamentul propriu-zis?

Atunci, ce era cu diversele roluri pe care era programată să le joace în diferite palate? Şi ele fuseseră aranjate prin maşinațiile machiavelice ale lui Vaslav Danilov?

Era posibil să o dorească *atât de mult?*

Privi la patul desfăcut. Îi oferise oare aceste cearşafuri brodate fiindcă aştepta să le împartă curând cu ea?

Cu un imens efort de voință îşi alungă gândurile, dar nu înainte de a întrezări hidosul adevăr că era posibil, doar posibil, să fi fost manipulată în mod inteligent încă de la început. Şi să mai fie încă manipulată şi în prezent.

Era ceva ce nu putea concepe. Se decise s-o întrebe pe Contesa Florinski în dimineața următoare.

Dar când sosi dimineața, nu mai apucă să mai pună nici o întrebare. Contesa Florinski, cu o splendidă pălărie, mirosind toată a apă de flori dulce şi radiind de *joie de vivre,* năvăli peste ea bătând din palme şi strigând:

– Repede, draga mea! Am întârziat deja!

Senda o privi curioasă, întrebându-se de ce era prietena ei aşa de excitată.

– Trebuie să mergem undeva? întrebă ea. Se privi. Nu ştiuse nimic până acum şi era încă în cămaşa de noapte din flanel.

– Bineînţeles. Ai nevoie de haine, draga mea, dacă-mi permiţi şi mi-e teamă că de data asta va trebui să ajuţi chiar tu la alegerea materialelor. Suntem aşteptate la Madame Lamothe într-o oră.

Senda o privi pe Contesa Florinski cu aceeaşi uluire pe care o aştepţi pe faţa unei eroine dintr-o poveste cu zâne, confruntate cu realităţile izvorâte din bagheta naşei-zâne: surpriză, mirare dar, mai presus de toate, teamă şi confuzie. Avea sentimentul neclar că mănuşi de catifea îi luaseră destinul din propriile mâini şi îl puseseră în mâinile altuia şi că lucrurile nu vor mai fi niciodată ceea ce obişnuiau să fie în trecut.

– Dar, Flora, spuse ezitând, toate sunt bune şi frumoase, dar... chiar *am nevoie* de haine noi?

Contesa Florinski fu luată prin surprindere.

– Dacă *ai nevoie* de haine noi? Draga mea, nu numai că ai nevoie de haine noi, dar îţi trebuie o întreagă garderobă, asta ţi-ar spune-o oricine din societate. Din acest moment eşti un star şi, ca atare, trebuie să începi să gândeşti ca un star. În caz că nu ştiai, stelele teatrului dau tonul modei în societatea noastră. Ceea ce vei fi văzută că porţi, pe scenă sau în afara ei, va crea noi stiluri în modă şi va fi copiat de altele. De fapt, vei *datora* publicului tău faptul de a fi o permanentă senzaţie în materie de modă. Cu timpul, oamenii vor aştepta de la tine să porţi o rochie nouă în fiecare zi. Tatiana Ivanova nu purta niciodată aceeaşi rochie de două ori. Bineînţeles, o întreagă garderobă nu se face peste noapte. Contesa Florinski o prinse de braţ pe Senda şi o conduse spre dormitor. Asta cere timp, dar câteva lucruri sunt absolut necesare pentru început. Aş spune câteva rochii de zi şi de seară, vreo două toalete de ocazie cu adevărat frumoase – nu poţi şti niciodată

când ai nevoie de ele în oraşul ăsta – şi, bineînțeles, un costum de călărie...

– Un costum de călărie! Senda păru îngrozită. Ce mai aşteptau oamenii ăştia de la ea? Evident că a fi actriță însemna mult mai mult decât a urca pe scenă.

Contesa Florinski nu pierdu timp să-i risipească îndoielile.

– Nu mai fi aşa şocată, draga mea şi, pentru numele Domnului, îmbracă-te odată. O să întârziem cu siguranță. Şi, cu asta, o împinse pe Senda din spate spre dormitor.

Senda se întoarse.

– Dar, Flora, cum rămâne cu Tamara? N-o putem lăsa singură aici.

– Am avut deja grijă de ea, draga mea. O servitoare temporară e pe drum încoace. Acum, ocupă-te de tine!

Aşa că vârtejul care o prinsese pe Senda continuă. Poate era o conspirație bine intenționată; poate nu. Dar nu părea să fie niciodată timp să stai jos şi să pui întrebări brutale al căror răspuns dorea atât de disperat să-l afle.

– Dar... dar chiar pot să-mi permit toate astea? îi şopti Senda Contesei Florinski. Era o oră mai târziu şi ele şedeau pe scaunele aurite din atelierul de pluş de pe Bulevardul Nevski al Madamei Lamothe, pipăind o mătase de culoarea şi strălucirea smaraldului, cu un preț la fel de extravagant.

– Şşş! Contesa păru scandalizată la menționarea costului. *Au contraire,* draga mea, cântă ea subțire, agitând frenetic evantaiul din pene de păun. Bineînțeles că îți poți permite, ba încă uşor. În afară de asta nu pot să subliniez suficient cât e de necesar să păstrezi anumite standarde. Dacă ceea ce am anticipat eu se va întâmpla, vei descoperi că trăieşti... ei bine, dacă nu chiar frugal, atunci oricum mult sub posibilitățile tale.

Şi, bineînțeles, se dovedi că avea dreptate. Monsieur Guerlain, director la Theatre Francais, o vizită şi insistă ca

ea să-l acompanieze pe el şi pe un mic grup de prieteni la un supeu nocturn. Înainte să aibă timp să refuze, Senda se trezi într-o mare de blănuri într-una din săniile convoiului, gonind către mondenul Restaurant Cuba unde, la un pahar de şampanie servit lângă sturion, şaşlâc şi caviar, Monsieur Guerlain – spre propria lui surpriză, sincer – îi ridică în slăvi talentele. Senda ascultă în linişte, detaşată, de parcă s-ar fi discutat de altcineva şi nu de ea. Dar bineînţeles că *despre ea* discutau şi o parte a minţii ei ştia asta. Toţi cei din jurul imensei mese rotunde ascultară fiecare cuvânt al lui Jean-Pierre Guerlain, în timp ce ea ascultă politicoasă, iniţial uşor amuzată, apoi din ce în ce mai înspăimântată, deşi un zâmbet graţios i se întipări fals pe buze şi studie atributele fizice ale noului ei mentor. În vreme ce Madame Lamothe era o vrăjitoare de destine, cu siguranţă că Monsieur Guerlain era un diavol cu puteri egale, dacă nu cumva şi mai prodigioase. O singură privire şi ştiai cu certitudine că omul era mai mare ca viaţa însăşi. Minunat de dinamic, special în tot ce făcea. Un vrăjitor.

Chiar asta şi era. Jean-Pierre Guerlain fusese suveranul suprem al lumii teatrului în St. Petersburg în ultimii douăzeci şi cinci de ani. El era pentru actorie ce era Serge Diaghilev pentru balet sau Rimsky-Korsakov pentru muzică. Realiză imediat că, în Senda, dăduse peste cea mai rară şi mai râvnită comoară a tuturor iluzioniştilor şi anume o prezenţă scenică naturală, autoritară şi încă neşlefuită. Ceea ce însemna că nici un regizor bine intenţionat nu avusese şansa să-i ruineze spontaneitatea, să se interfereze cu talentele ei naturale sau, Doamne fereşte, s-o înveţe acele trucuri actoriceşti catastrofale pe care ar fi trebuit după aceea să le înlăture el cu greu înainte de a o transforma într-o adevărată stea. Acum, ea se arunca întreagă în rolul pe care-l interpreta cu fervoare proaspătă, oarecum amatoristă, dezgolindu-şi profunzimile sufletului în faţa

tuturor. Ceea ce îi lipsea în experiență compensa din plin prin talentul înnăscut, nealterat.

Frumusețea ei fizică fără cusur, deşi secundară celorlalte atribute era, fără îndoială, un miraj. Mariajul dintre talent şi frumusețe pe care îl întrevedea în ea... ei bine, Senda Bora era exact ceea ce căuta permanent Jean-Pierre Guerlain şi nu reuşise să găsească decât o dată până atunci.

Excitația pe care o simțea era aproape insuportabilă.

Era diamantul Kohinoor neşlefuit. Într-adevăr, cu resursele ei naturale şi experiența lui vastă, fără rival, va crea cu o singură mână cea mai mare comoară în viață a teatrului rus: o legendă vie. Senda Bora nu va strica reputația Teatrului Francez, decise el. Nici sănătoasa sumă de bani pe care prostul acela de Kokovtsov o fluturase prin fața ochilor lui nu va strica deloc contului său în bancă.

Încă din primele minute ale întâlnirii lor, Monsieur Guerlain îi oferi Sendei o poziție aproape de fruntea companiei sale de elită numărând o suită de star-uri impresionantă, profesori de limba franceză şi lecții zilnice de actorie.

– Un regim ucigător, în orice caz, o avertiză el.

Aproape mută de uimire, dar, ca totdeauna, practică, Senda bâigui:

– Da, dar... cum voi putea plăti pentru toate astea?

– Eu voi avea grijă de toate, gesticulă el expansiv. Atâta timp cât la sfârşit vei îndeplini ceea ce am stabilit, consideră că totul a fost plătit.

Senda era prea şocată ca să înțeleagă.

– Să nu ne păcălim singuri. Eşti o femeie foarte frumoasă, Madame Bora. Nu numai asta, dar ai şi un mare talent, în acelaşi timp. El se înclină peste masa drapată în alb, cu ochii strălucind satanic.

Ea se uită la desertul pe care nu-l atinsese, o cremă de caise în coajă de zahăr cu nucă. Ultimul lucru din

mintea ei era acum mâncarea, deşi era frumos servită. Era convinsă că el nu îi spunea adevărul întreg, că avea şi alte motive. Sorbi uşor din şampanie, temându-se să bea prea repede. Nu era momentul să se ameţească.

– Nu mă asculţi, spuse el blând.

– Ba da, se întoarse ea spre el. Numai că... ei bine, nu sunt obişnuită să mi se întâmple astfel de lucruri. Ridică uşor din umerii îmbrăcaţi în mătase şi mai frumoşi din cauza lipsei de bijuterii. De când am venit la St. Petersburg, murmură ea, viaţa a fost ca în poveştile cu zâne. Mă întreb când se va sfârşi totul.

– De ce s-ar sfârşi? Şi, în orice caz, poveştile cu zâne au final fericit.

Ea clătină din cap.

– Nici chiar ele nu sunt atât de perfecte ca ceea ce mi se întâmplă mie.

El rîse.

– Ah, presupun că nu eşti o romantică, ci o realistă, la urma urmei. Cu atât mai bine. Dar ţine minte asta. Nu eşti insensibilă la complimente, din câte văd. Era o afirmaţie, nu o întrebare ce aştepta răspuns.

Ea simţi degetele lui pipăindu-i discret interiorul unei coapse pe sub masă. Fiori de repulsie îi alunecară în jos pe picior.

– Vei fi cea mai mare stea aici, Senda, şopti el, spunându-i pentru prima dată pe numele mic.

În ciuda căldurii din încăpere, ea se trezi tremurând. Se trase într-o parte, tuşind uşor să-şi dreagă vocea.

– Monsieur Guerlain, spuse cu voce tremurată, bunica mea avea o vorbă: „Dacă nu vrei să te mănânce ursul, nu intra în pădure".

– Eu sunt ursul în chestiune?

– Ceea ce vreau să spun... Ea se opri, roşi brusc şi îşi lăsă genele în jos. Vocea ei era rece, dar atât de stinsă, încât el trebui să se încline ca să-i prindă cuvintele. Trupul meu nu e o parte a târgului nostru.

Atunci el îşi dădu capul pe spate şi izbucni în râs, de parcă ar fi auzit ceva extrem de amuzant. În final trebui să-şi tamponeze ochii cu şervețelul.

– Draga mea, nu sunt un bătrân stricat, în ciuda temerilor tale. Trebuie să scuzi familiaritățile unui om în vârstă. Aşa suntem la teatru – într-un fel fraterni, să ştii. Crede-mă, n-am nici un fel de intenții în ceea ce priveşte virtutea ta. Înghiți din şampanie, încă străduindu-se să se oprească din râs. Cum aş putea? o întrebă în final, solemn.

– Nu... nu cred că înțeleg.

Ochii lui gravi îi căutară pe ai ei.

– Chiar nu înțelegi, nu-i aşa? o întrebă moale.

Ea negă din cap.

– Atunci cu siguranță că eşti coborâtă din poveştile cu zâne. O prințesă pierdută adânc în pădure. Zâmbi călduros şi o bătu pe mână, de data asta cu un gest evident patern. Orice ai face, păstrează-ți virtutea la fel de intactă ca inocența. E înviorătoare, crede-mă. Mai ales în această junglă cultivată pe care ei o numesc St. Petersburg. Şi cu atât mai mult în jungla ucigaşă a teatrului.

– Şi faptul că mi-ai atins piciorul? Vocea ei tremura.

El o privi drept în ochi.

– Acela a fost un test, Madame Bora. Ca să ştiu de la ce pornesc. Eşti un adevărat mister pentru mine, să ştii.

Ea tăcu o clipă.

– Şi de ce m-ai testat?

Expresia lui nu se schimbă.

– Ca să ştiu cum stau cu tine. Făcu o pauză. Sau, poate, unde stai tu cu altcineva.

Ea clătină din cap neîncrezătoare.

– Atunci... e adevărat că nu mă doreşti? Că nu faci toate astea... Vocea ei era răguşită şi sorbi o înghițitură de şampanie, apoi, înviorată, tot paharul. Asta îi dezlegă limba. ...pentru trupul meu? Zâmbi timidă.

– Pentru Dumnezeu, nu! El avu un fior în tot corpul. Ai idee câte legiuni de tinere încearcă să mi se azvârle în braţe în fiecare săptămână ca să obţină un rol? *Orice* rol? Bineînţeles că îţi vreau trupul. Dar în felul meu. Îl vreau pe scenă, în oricare rol în care te vei lăsa purtată. Dar dacă te-aş fi dorit fizic... privirea lui se abătu. Ei bine, probabil aş fi fost terminat în oraşul ăsta.

Ea păru şocată.

– Terminat? *Tu?* Vocea îi tremura. Dar... de ce?

Dar el nu mai apucă să-i răspundă, fiindcă baroneasa, blondă de la stânga lui spuse ceva inteligent şi toată lumea fu obligată să râdă, iar conversaţia luă cu totul altă direcţie. Momentul în care el i-ar fi putut împărtăşi un secret înfricoşător trecu şi ea pierdu ocazia de a afla ceva.

Şi nu mai veniră alte ocazii pentru confidenţe deasupra paharelor de şampanie, pentru dineuri şi conversaţii lejere. Pentru că din chiar dimineaţa următoare se apucară serios de treabă.

Senda era o elevă înzestrată, ce putea absorbi dintr-o dată cu uşurinţă mai multe subiecte diferite, cu remarcabilă acurateţe. Se surprinse chiar şi pe ea însăşi, deşi, la început, a fi elevă fu o adevărată luptă. În Pale, nu aşteptaseră decât foarte puţin de la ea, aşa că nu avusese nici o ocazie să se afirme în clasă; nici ea şi nici vreo altă femeie. Fusese crescută şi educată pentru a ţine casa şi a îngriji copiii, iar studiul era rezervat pentru rarii bărbaţi care i se dedicau, cum fusese soţul ei, Solomon. Dacă n-ar fi învăţat-o Schmarya atâta şi n-ar fi dorit şi ea să înveţe, nu i-ar fi fost prea uşor.

Salonul ei deveni scena unui curs universitar accelerat, cu atât de mulţi profesori şi tutori venind şi plecând, încât se ajunse ca unul să apară când cel dinainte tocmai se pregătea să plece. Într-o săptămână avu atâtea cereri şi atâtea vizite în noua ei locuinţă, încât ajunse să-şi

dorească să nu fi fost niciodată „descoperită", ci să fi fost lăsată în pace, în intimitatea ei.

După primele zile de locuit în apartament fără ajutor, Senda realiză în sfârşit că prietena ei, Contesa Florinski, avusese dreptate. Nu putea face curat, găti, îngriji de Tamara *şi* studia, toate în acelaşi timp. Dar nici nu-şi putea încredința fiica oricărei bone. Trebuia să găsească pe cineva care iubea copiii şi, mai important, pe cineva care să se facă plăcut şi de Tamara. După ce intervievă şase femei, dintre care nici una nu fu potrivită atât pentru Senda cât şi pentru Tamara, Contesa Florinski fu cea care găsi soluția.

– Ce părere ai de bona de la Palatul Danilov? întrebă ea. Cea care a avut grijă de Tamara cât ți-ai făcut tu rochia de bal.

Senda rămase gânditoare. Bineînțeles, îşi spuse. Tânăra cu accent german şi ochi albaştri ca floarea de in. Cum o chema? Ingrid? Nu Inge. *Inge.* Era o posibilitate la care nu se gândise, deşi femeia era cam prea tânără.

Simțind ezitarea Sendei, Contesa îi sugeră:

– De ce n-o angajezi pentru o perioadă de probă, draga mea? Dacă merge, perfect. Dacă nu, poți oricând să cauți alta.

Senda trebui să recunoască, şi de data asta, că sugestia era bună.

– Dar putem s-o luăm de la Palat? se întrebă ea.

– Bineînțeles că putem, draga mea, o asigură Contesa. O să mă ocup imediat.

Totul fu aranjat şi Inge Meier, cu coroana ei de bucle blonde şi ochii de culoarea inului, se mută în micul dormitor de lângă camera Tamarei.

Spre propria surpriză, Senda se relaxă imediat. Încă de la început, Inge fu o comoară care îi făcea viața mai uşoară. Şi, cel mai important, Inge o adora pe Tamara şi Tamara o adora şi ea pe Inge la rândul ei. Era o admirație mutuală cum Senda nici nu îndrăznise să spere. Nu

exista nimic ce Inge nu ştia să facă: era bonă, bucătăreasă şi cameristă în acelaşi timp. Nu era nevoie niciodată să i se spună ce să facă şi lua mereu iniţiativa, fără să pună întrebări. Dimineaţa, se scula înainte de toţi şi pregătea micul dejun; când începeau să sosească tutorii Sendei, Inge şi Tamara dispăreau, mergeau la cumpărături sau la plimbare. În timp ce Senda era plecată la teatru, casa era curăţată ca prin miracol. Senda nu-şi putea crede norocul de a fi obţinut serviciile lui Inge şi astfel între ele începu o prietenie ce nu va înceta şi nu va păli niciodată.

Toate ca toate, se gândea Senda adesea, dacă n-ar fi fost lipsa tot mai lungă a lui Schmarya, St. Petersburg fusese minunat pentru ea. Începea o carieră, locuia într-un apartament minunat, cea mai bună prietenă a ei era o contesă şi Tamara avea o bonă ce devenea din ce în ce mai puţin o servitoare şi din ce în ce mai mult o membră a familiei.

În afara lui Schmarya, ce altceva şi-ar mai fi putut dori?

Dar nu era timpul să se gândească la el acum, căci lecţiile ce urmau s-o urce în turnul stelelor continuau la fel de asidue.

Fiecare zi se transformă într-o suită ucigătoare de lecţii, într-o întrecere nebună între Senda şi tutorii ei. Mademoiselle Clayette la franceză, Madame Rubenova pentru dicţie, Monsieur Vesier pentru muzică şi canto şi, de la 6 la 9 seara, un alt tutore la franceză, Mademoiselle de Remy-Marceau, care prelua funcţiile combinate de bucătăreasă, cameristă şi instructor de limbă.

E atâta de învăţat, realiză Senda. N-o să reuşesc niciodată.

Chiar şi în timpul cinei cu Mademoiselle de Remy-Marceau, Senda era obligată să vorbească franţuzeşte.

Uneori, să nu fii lăsat să vorbeşti ruseşte în propria ta casă era enervant.

Cu frustrare, Senda se întreba cum se face că Tamara, pe care Inge o întreținea în camera ei în timpul lecțiilor de limbă cu vocale înalte, învăța franceza prin perete mai repede decât o învăța ea stând lângă instructor.

– Ce culoare estompează toate celelalte costume de pe scenă?

– *Alb.*

– Unde e scena aşa cum stau eu acum?

Arătând:

– *Acolo.*

– Ce notă e asta?

– *Mi bemol.*

– *Qu'est-ce que c'est?*[1]

– *Une fourchette.*[2]

Puținul timp liber pe care-l avea şi-l petreacea cu Tamara, furând o jumătate de oră aici, trezindu-se cu o oră mai devreme acolo, astfel încât să poată împărți amândouă o parte a zilei.

Dar grăbite cum erau săptămânile astea, noaptea, cu capul pe pernă, într-o stare de epuizare extremă, numai cu bătaia iute a inimii care să-i țină companie, Senda realiza cât era dé singură.

În martie, Schmarya încă nu-i trimisese nici o veste.

În curând se împlineau două luni de când îl văzuse ultima oară. Dar zilele ei erau prea pline şi somnul prea prețios, aşa că petrecea prea puțin timp trează.

Apoi, în noaptea de 19 martie, Olga Botkina se îmbolnăvi şi Senda, ca dublură a ei, îi preluă rolul de la Theatre Francais pentru tot restul sezonului.

Peste noapte, fu adulată de critici şi de public. Era cel mai mare eveniment al vieții ei.

---

[1] Ce este asta?

[2] O furculiță (fr.)

Şi cel mai memorabil, după cum se dovedi, căci în noaptea celui mai mare triumf al ei pe scenă împărți prima pagină a ziarelor cu Schmarya.

În exact acelaşi moment în care Senda ieşi pentru ultima oară la aplauze, zece încărcături de dinamită explodară la baza Podului Troitekoi.

Explozia nu ucise pe nimeni şi podul rezistă şocului, dar spionii Contelui Kokovtsov avură grijă ca poliția să organizeze o ambuscadă. Toți anarhiştii fură ucişi, cu excepția lui Schmarya şi, după cum se dovedi, prietenii lui morți fură cei norocoşi.

*
* *

Prințul era nerăbdător. O ascundea destul de bine, dar contele Kokovtsov învățase să recunoască simptomele: tresărirea neregulată a muşchilor obrazului, atenția uşor împrăştiată, umbra de pe față. În cele din urmă, tensiunea aşteptării îi purtă paşii spre fereastră şi un oftat îi scăpă de pe buze.

– Va fi aici curând, îl asigură încrezător contele pe vărul lui. Stătea confortabil într-un fotoliu, degustându-şi ceaiul dintr-o ceaşcă de Sevres.

– Încep să mă îndoiesc, spuse rar prințul. Se întoarse de la fereastră şi se aşeză:

– Ea nu e ca celelalte.

– Oricât ar fi de imprevizibilă, nu uita că e totuşi femeie. Şi femeile au tendința să-şi urmeze inima. Emoțiile.

– Poate n-a văzut ziarele.

– Foarte improbabil. La urma urmei, ieri a debutat la Theatre Francais. Din moment ce e actriță, sigur că a văzut cronicile, ştii ce atente sunt actrițele la orice critică. Actrițele sunt atrase ca fluturii de flacăra publicității.

– Poate că-i pasă mai mult de meşteşugul ei decât de ceea ce se scrie despre ea.

– Chiar şi în cazul ăsta, nu se poate să nu fi văzut titlurile. Îți sar în ochi pe toate tarabele şi la toate chioşcurile. În condiții normale, subiectul n-ar fi apărut în ziare. Neliniştea, bombele şi încercările de asasinat au devenit atât de obişnuite încât e mai profitabil să le ascundem ca să nu mai dăm oamenilor atâtea idei. Din fericire, putem influența cele mai importante ziare, aşa că a fost uşor să facem să apară numele cumnatului ei în toate titlurile.

– Dar de ce ar veni la mine pentru asta?

– Zău, Vaslav, râse moale contele. N-are de ales, pentru că am avut grijă ca cei de la închisoare să n-o primească. Eşti singura persoană în măsură s-o ajute. Va veni la tine.

În clipa aceea se auzi o bătaie uşoară în uşă. Cei doi bărbați se întoarseră să-l privească pe majordom.

– Scuzați-mă, Înălțimea Voastră, dar s-a întâmplat ceva ... cu totul neobişnuit. O tânără femeie doreşte s-o primiți, cu toate că nu are audiență. Spune că vreți s-o primiți.

– Chiar aşa. Nu cumva e doamna Bora?

Majordomul păru surprins:

– Ba da, Înălțimea Voastră.

– În cazul ăsta, las-o să urce, spuse prințul.

Se întoarse spre vărul său, care abia îşi putea masca triumful:

– Ne vedem mai târziu, Mordka. Vreau să rămân singur cu ea.

Contele dădu din cap ceremonios:

– Bineînțeles.

Puse jos ceaşca şi farfurioara, se ridică şi părăsi camera.

Puțin mai târziu, majordomul o introduse pe Senda în birou. Prințul se ridică şi-i veni în întâmpinare:

– Doamnă Bora, spuse el, mimând surpriza. Ce plăcere să mă vizitați!

– Înălțimea Voastră, murmură Senda pe un ton lipsit de viață, cu degetele răsucind agitate un inel subțire de argint.

– Vă rog, luați loc, îi făcu el semn spre fotoliul din care tocmai se ridicase contele Kokovtsov. Aşteptă ca ea să se aşeze şi luă şi el loc pe un scaun din fața ei.

– Pot să vă ofer ceva? Ceai?

Ea clătină din cap:

– Nu, mulțumesc, spuse cu o voce răguşită.

El îi studie ochii plecați şi trăsăturile palide şi strâmtorate. Era neobişnuit pentru ea să arate altfel decât minunată şi o compătimi sincer. Ce păcat, gândi, ca această creatură luminoasă să arate atât de nefericită. Era nefericirea însăşi. Sufletul ei senin şi vioiciunea obişnuită dispăruseră, aşa că acum arăta nişte ochi inexpresivi, înroşiți şi resemnați şi buzele ei, a căror expresie era fermă, îi căzuseră şi se împuținaseră. Cute care nu brăzdaseră niciodată până atunci fața ei perfectă îi subliniau acum frământarea interioară inutilă şi reflectarea luminii în ochii de smarald nu mai căpăta sclipirile acelea de bijuterie, ci mai degrabă luciul mat şi cenuşiu al sticlei. Arăta vulnerabilă şi învinsă în cel mai înalt grad, cu o disperare sălbatică şi o nelinişte înăbuşită mocnind în adâncul încremenirii ei de suprafață. Arăta ca o femeie la capăt de linie.

El îşi dădu scaunul mai aproape.

– Nu arătați bine, îi spuse grav.

Ea se încordă de parcă s-ar fi pregătit de o bătălie de pe poziții egale, dar apoi oftă şi păru să se ghemuiască în ea:

– Nu, cred că nu. S-a întâmplat... ceva teribil.

– Dar am auzit că spectacolul de aseară a fost un succes. Tot Petersburgul vorbeşte.

– Vorbeşte?

Ea oftă din nou, răsucindu-şi inelul pe deget. Uitase complet de triumful din seara precedentă.

– Nu vreți să-mi spuneți ce s-a întâmplat?

Ea dădu din cap, vârându-şi bărbia în piept.

– Ştiu că e îndrăznețdin partea mea să vin aici.

– Dar sunteți întotdeauna binevenită aici. Credeam că m-am exprimat clar în legătură cu asta.

– Dar n-am nici un drept să vin şi să vă cerşesc o favoare.

– Dimpotrivă, spuse el expansiv, aprinzându-şi o țigară şi suflând o pală de fum. Nu-mi păreți tipul de femeie care cerşeşte. Pretindeți poate, dar nu cerşiți. Nu cred asta. Sunteți mult prea mândră pentru aşa ceva.

Făcu o pauză şi adăugă cu viclenie:

– Şi nici nu cred că ați cere o favoare fără să oferiți nimic în schimb. Sunteți genul de persoană care-şi plăteşte întotdeauna datoriile.

Ea zâmbi sumbru şi-l privi în ochi:

– Înălțimea Voastră, dacă aş fi avut unde să mă duc în altă parte...

El clătină din cap:

– Vaslav, o întrerupse moale. În particular nu trebuie să mi te adresezi formal. Spune-mi Vaslav.

Ea îşi înclină capul, înspăimântată de această familiaritate subtilă. Nu-şi arătă însă teama, avea în minte lucruri mult mai înspăimântătoare.

– Ei, ce pot să fac pentru tine, Senda? o întrebă el încet.

– Puterea şi influența dumitale ... începu ea un discurs repetat, dar se opri brusc. Mă tem că nu vor fi de ajutor.

– Asta rămâne de văzut, zâmbi el încurajator. S-ar putea să sune egocentrist, dar îmi place să cred că am destul din amândouă.

Ea îşi drese vocea şi înghiți în sec:

– E vorba despre cumnatul meu, Schmarya. Poate ați văzut ziarele de azi.

– Nu, clătină el din cap, gândindu-se că, de fapt, spunea adevărul.

– Deci nu puteți şti că a fost întemnițat.

El o privi fix:

– Înțeleg, spuse gânditor, lăsându-se pe spate.

Îşi frecă bărbia cu două degete:

– Sub ce acuzare?

– Trădare, şopti ea înăbuşit.

– Ce? se feri el. Doamne sfinte! Spune-mi ce s-a întâmplat.

Senda povesti repede tot ce ştia.

– Voi vedea ce pot să fac, spuse el rar. Dar va fi foarte dificil, chiar şi pentru mine. Delapidare ... viol, dacă nu implică un membru al nobilimii ... crimă, înseamnă un lucru. Dar trădare! Cred că ştii că pedeapsa automată în astfel de cazuri e moartea.

Senda gemu şi fața îi deveni din palidă albă ca varul.

– Te rog!

Îl apucă de mânecă şi-şi vârâ degetele în brațul lui.

– Ajută-l, te implor, îi scutură ea brațul cu disperare.

El o privi tăcut.

– Trebuie să înțelegi, turui ea repede. Schmarya a fost dus pe o cale greşită. Mai erau şi alții. N-a fost singur. Şi niciodată, *niciodată* n-a intenționat să facă rău nimănui.

– Eşti sigură?

Ea se uită în ochii lui:

– Nu mai ştiu.

Închise ochii ca să alunge gândurile urâte, oftă din nou cu disperare şi se prăbuşi în deprimarea ei dinainte.

– Deci crezi că nu mai e nici o speranță, murmură monoton.

– Nu vreau să-ți dau speranțe prea mari, dar nimic nu e chiar fără speranță. Am mai aranjat câteva grațieri.

– Mă vei ajuta, deci? spuse ea cu nerăbdare.

El ridică o mână:

– Ascultă-mă. Grațierile sunt, de regulă, scumpe, dar nu imposibile.

– Te voi răsplăti, izbucni ea. Nu-mi pasă cât costă, de-ar fi şi restul vieții mele!

– Da, da, spuse el blând. Dar e vorba despre *trădare.* Nu trebuie să uiți că dat fiind că situația politică e aşa de încordată ... În ultimele luni, lucrurile s-au înrăutățit ... puternicii vor cere sânge.

– Dar ... eşti unul dintre cei puternici, nu-i ... nu-i aşa? se bâlbâi ea.

– O observație perspicace, îşi permise el să zâmbească uşor. Dar sunt doar unul dintre ei. Unul din mulți. Vor încerca să facă un exemplu din el. Trebuie, pentru că altfel ar însemna că sunt complici la un act subversiv. Dacă e lăsat să scape, duşmanii țarului vor crede că vor putea să scape şi ei. Rezultatul va fi ... haosul.

Ea îşi îngropă fața în mâini:

– De l-aş putea vedea măcar! gemu ea. Am fost la închisoare dar nu mă lasă să intru.

El dădu din cap:

– Să aranjez o vizită e simplu. Dar o grațiere ...

– Poți aranja o vizită? Vocea ei era firavă.

– Voi vedea ce pot să fac.

Ea respiră adânc, privindu-l în ochi:

– Nu vei regreta, îi promise cu căldură. Apoi îşi lăsă ochii în jos:

– Îmi voi dovedi recunoştința, şopti. Îmi plătesc datoriile.

El îşi ascunse zîmbetul de triumf:

– Vom discuta mai târziu despre asta. Dacă reuşesc să aranjez o vizită, îți voi trimite biletul şi o trăsură să te ducă la închisoare.

Ea dădu din cap şi se sculă în picioare, cu ochii umeziți. Ezită un moment, apoi se aplecă şi-l sărută pe obraz cu buzele ei îndurerate. Răsuflarea ei dulce şi caldă întârzie pe fața lui, atât de delicioasă, încât abia îşi

reținu un geamăt de plăcere. Dar îi primi impasibil sărutul, ascunzându-şi emoțiile în spatele calmului lui stoic. Sărutul fusese un pact tăcut, o strângere de mână, un contract. Avea să-l respecte. Deci va fi a lui ... *era* a lui. Venise s-o ajute, ştiind că nu va căpăta ajutorul cerut pe gratis. Şi deşi asta nu se putea numi dragoste, era un surogat convenabil şi-i ajungea.

Înăbuşindu-şi un hohot de plâns, ea plecă şi ecoul paşilor ei repezi se îndepărtă. El rămase câteva clipe într-o amorțire plăcută. Camera părea mai rece acum după plecarea ei. Nu putea măsura efectul pe care-l făcea asupra lui. Era diferit de cel al tuturor celorlalte amante ale lui. Era ca şi cum prezența ei ar fi încălzit tot aerul din jur.

Şi acum era a lui.

A lui.

Îşi ridică involuntar mâna şi-şi atinse obrazul în locul unde-l sărutase ea.

Temuta Ohrana, poliția secretă rusă, ca şi predecesoarele ei – sau descendentele care aveau să vină – înflorea din reputația ei infamă de omnipotență şi teroare. Ohrana – trei silabe scurte, care, şoptite, erau de ajuns ca să stârnească groaza în oricine le auzea. Ohrana venea tiptil în miez de noapte şi-i ridica pe presupuşii duşmani ai statului din aşternut şi apoi nu se mai auzea nimic despre ei. Ohrana arestase de atîtea ori oameni nevinovați, pe care-i aruncase în cele din urmă în pragul caselor lor atât de bătuți încât îşi pierduseră mințile. Nu era nevoie de dovezi concrete: o simplă suspiciune, chiar un denunț neverificat erau destul pentru ca negustorii morții să apară. Şi simplul cuvânt „Ohrana", devenise sinonim cu „oprimare" din partea criminalului regim țarist. Cuvântul se rostea numai în şoaptă şi numai după cè oamenii priveau nervoşi peste umăr. Era ca şi cum, dacă l-ar fi spus prea

tare, l-ar fi făcut şi mai puternic, l-ar fi chemat prin temuții mesageri ai poliției secrete.

Trimisul prințului o conduse pe Senda la una dintre închisorile sumbre ale Ohranei.

În afara fortăreței, zgomotele străzii se scurgeau rapid, de parcă fiecare ar fi ştiut ce lucruri întunecate se petreceau în dosul pereților jilavi şi ar fi încercat să pună o distanță cât mai mare între el şi fortăreață. Se vorbea că şi păsărilor le era frică să-şi facă cuibul pe crenelurile zidurilor.

Înăuntrul clădirii era mai întuneric, mai umed şi mai frig decât promiteau zidurile văzute de afară. Becuri cu apărătoare de metal zăbrelite aruncau umbre groteşti pe zidurile igrasioase ale celulelor, coridoarelor şi camerelor de tortură. Locul era întruchiparea răului, părând un monstru uriaş; nefericirea locuitorilor condamnați şi trecători era vizibilă pretutindeni – pete uscate de sânge pe podea şi pereți, zgârieturi adânci în piatră ale degetelor agonizante, zgomote ale spaimei pretutindeni în aer. Şoapte şi plânsete, țipete ascuțite, lăcăte şi uşi încuindu-se, răcnete agonizante, şfichiuituri de bici care-ți înfiorau sângele, lovituri de măciucă şi rafale de puşti.

Senda era convinsă că dacă ar fi stat acolo mai mult de câteva minute, ar fi înnebunit. Îi era imposibil să se gândească la Schmarya ținut prizonier acolo. Îi apăru în minte imaginea lui alergând. Iubise întotdeauna spațiul, aerul curat, bolta cerului. Nu putea să se obişnuiască atât de uşor cu încarcerarea. Şi nici cu tăcerea supusă. Era prea rebel, iubea prea mult libertatea. Era sigură că-şi înfruntase deja temnicerii. Poate îi luase chiar peste picior. Cu obrăznicie.

Gardianul care o conducea spre celula lui Schmarya avea eticheta „Ohrana" în toată atitudinea lui, ca şi administratorul cu privirea dură sau doctorii. Nu purtau uniforme, dar aveau o expresie comună: fețe impenetrabile cu ochi reci, privind în gol, de automate. Îl urma pe

gardian jos, tot mai jos, în pântecele fortăreței, coborând pe nişte scări primitive şi întortochiate din piatră. Trebuia să fie atentă la orice pas. Treptele erau alunecoase şi cu muchiile rotunjite de vreme. Claustrofobia o apăsa, făcând-o să se simtă în capcană, împiedicând-o să respire. Undeva se auzea zgomotul ca de clopot al apei curgând pe pereți. Şobolani chițăiau şi fugeau din calea ei, iar temperatura scădea pe măsură ce coborau. Duhorile amestecate, de excremente, urină şi vărsături, îi făceau rău şi se întrebă de ce nu se curățau celulele. Poate că nu-i mai deranja mirosul, deveniseră imuni. Sau era şi aceasta o tortură pentru prizonieri, adăugată celorlalte?

Treptele verzi şi subțiri se acoperiseră cu foi mirositoare de gheață maronie. Îi căzu pe frunte ceva umed. Se uită în sus şi se înfioră. Bolta era acoperită cu stalactite de excremente înghețate. Îşi şterse cu furie fruntea cu mâneca.

În cele din urmă, ajunseră la capătul labirintului de bolte cețoase. Gardianul se opri la ultima uşă de fier. Zăvoare groase o baricadau şi Senda observă că nu avea nici o ferestruică.

– Aici e, vorbi pentru prima dată gardianul.

Ea privi fără glas cum alegea o cheie mare de pe un inel şi descuia uşa, apoi trăgea zăvoarele. El împinse încet uşa. Scrâşnetul balamalelor neunse străpunse aerul cu o claritate nefirească.

– Trebuie să te încui aici, zise gardianul. Mă întorc peste zece minute.

– Numai atât mi se permite să stau? întrebă ea contractată.

– Cred că zece minute o să ți se pară şi aşa prea mult, rânji el cu dinți lungi şi dreptunghiulari, îngălbeniți de tutun. Celula asta se cheamă „Paradisul" fiindcă e cea mai rea din toate. N-a ieşit nimeni viu de aici.

Ea-şi răsuci fața spre el cu o furie rece:

– Știu eu doi oameni care or să iasă! Refuzând să-şi arate frica, trecu pe lângă el şi intră în camera de piatră neluminată. Părea un horn îngust, înaltă de zece metri. Nu văzuse niciodată ceva atât de apăsător ca celula asta. N-ar fi ținut nici un animal turbat acolo, darmite un om! Iar duhoarea! I se ridică stomacul în gât. Alunecă pe ceva vâscos şi se strădui să-şi țină echilibrul. Excremente. Oare nici una din celule n-are un grup sanitar?

În spatele ei, uşa de fier scrâşni şi zăvorul fu tras pe dinafară. Era încuiată. Celula era întunecată, singura lumină fiind cea a unui bec slab suspendat pe tavanul foarte înalt.

– Schmarya? şopti ea, încercând să-şi obişnuiască ochii cu întunericul, Schmarya?

Se auzi un sunet la picioarele ei şi se uită în jos. Şobolanul era cât o pisică mare. Scoase un țipăt ascuțit şi se lipi de peretele celulei. Era rece ca gheața. Atunci auzi un geamăt. Venea din stânga ei. Se întoarse încet spre locul acela.

Era o greşeală! îşi spuse ea. Bărbatul încovrigat într-un colț nu era Schmarya. Nu putea fi el. Schmarya era înalt şi blond şi atletic. Nu învelişul acela jegos, destrămat şi zdrențuit chircit în colț. Tremurând, se trase mai aproape şi se holbă cu oroare crescândă la omul învelit în pătură. Apoi clipi şi înghiți în sec. Îi zvâcneau tâmplele. Celula se învârtea şi trebui să se agațe de zid ca să rămână în picioare.

Era Schmarya.

Fără să mai țină cont de podeaua murdară şi înghețată, căzu în genunchi lângă el şi-i luă fața în mâini, întorcându-i-o spre ea. Ochii lui nu o vedeau, ațintiți spre o durere dinăuntru.

– Nu... mai... da, bolborosi printre buzele umflate.

Undeva în ea începu să clocotească un ocean de foc. N-o recunoscuse! Ce-i făcuseră ca să ajungă aşa? Ce fel de monştri se ocupaseră de el? Încercă să-i netezească

părul îmbibat de sânge şi se aplecă mai mult spre faţa lui. Acesta nu era Schmarya cel cunoscut şi iubit de ea. În loc de faţa familiară, sănătoasă şi tânără a bărbatului pe care-l iubea, chipul care o privea abrutizat era cel al unui om îmbătrânit, lovit şi tumefiat. Obrajii lui netezi de obicei, se acoperiseră cu ţepii unei bărbi şi bărbia lui împinsă înainte se întorsese parcă în jos. Închise strâns ochii, îngrozită.

– Schmarya, Schmarya, şopti printre suspine, ce ţi-au făcut?

Dar el continuă s-o privească fără s-o recunoască. Ea îşi şterse ochii, încercând să-şi revină. Se aplecă spre el şi-l îmbrăţişă cu grijă, ca să nu-i producă şi mai multă durere. Îşi încreţi nasul la mirosul putred, înfiorător pe care-l emana corpul lui.

– Te curăţ imediat, cât pot de bine, vorbi ea cu ton scăzut, mai mult ca să nu se gândească la nimic decât ca să-l aline, dacă putea s-o audă.

Îşi sfâşie combinezonul fără ezitare şi, rupând o bucată mare din el, începu să-i tamponeze faţa. Încercă să zâmbească curajos:

– Am început să vorbesc pentru eliberarea ta. Între timp, voi încerca să-ţi aduc mâncare şi pături, poate chiar să cer să fii transferat la...

Ridică salteaua subţire de paie mâncată de molii care-i servea drept acoperământ şi o lăsă deodată să cadă.

– Doamne! ţipă, strângându-şi pleoapele. Doamne, fă să nu fie adevărat!

Respiră adânc şi începu să bolborosească precipitată:

– Nu, nu, nu se poate. E din cauza luminii. Sigur că da. E aşa de întuneric aici, încât nu-i de mirare că n-am văzut bine.

Tremurând, stătu îngenuncheată lângă el, incapabilă să-şi confirme prima impresie. După câteva clipe lungi, îşi luă inima-n dinţi şi se forţă să ridice cu grijă acope-

rământul ca să vadă rana mai îndeaproape. Dar chiar când se străduia să arunce o privire la piciorul lui stâng, ceva în ea începuse să țipe şi țipa, fără să se oprească. Ştia că ceea ce văzuse nu fusese o halucinație. Era un coşmar adevărat. Mintea o durea şi protesta. Piciorul lui! Piciorul lui stâng nu mai era!

Tot ce mai rămăsese era coapsa, genunchiul şi o mică porțiune din gambă, terminată cu un ciot învelit în nişte zdrențe infecte şi îngrozitoare. De acolo emana mirosul acela de putreziciune.

Se gândi la felul cum mergea el, atât de mândru, cu paşi mari. Îşi aminti după-amiaza teribilă a progromului când alergase spre sat încercând să-i prevină pe toți de iminența măcelului. Pusese întotdeauna mult preț pe libertatea şi pe sănătatea lui şi acum destinul i le luase pe amândouă. Dacă nu murea, ar fi rămas în orice caz infirm pe viață.

Trebuie să-l ajut, gândi ea, venindu-şi în fire. Depinde de mine ca să nu moară. Începu să desfacă cu grijă piciorul rănit, ținându-şi respirația în fața miasmei. Întoarse repede capul şi vomită. Viermi se târau în rană. Carnea şi osul nu erau tăiate drept şi cauterizate. Rana era neagră-verzuie şi cangrenată chiar pentru nişte ochi neexperimentați ca ai ei. Oricine înfăşurase bandajul acela pe piciorul lui i-ar fi făcut o favoare mai mare dacă-l lăsa să sângereze până murea.

Ochii i se umplură de lacrimi. Schmarya abia mai răsufla, era aproape inconştient. Îi netezi fața cu degetele tremurătoare, murmurând cuvinte de alinare. Sudoarea îi îmbrobona fruntea din cauza febrei, deşi în celulă era un frig care-ți pătrundea în oase. Probabil că nu mai avea mult de trăit. Deodată, îşi ținu respirația. El nu mai gemea în delir, nu mai făcea nici o mişcare. Apoi, cu o uşurare imensă, îi auzi respirația şuierătoare şi-i văzu pieptul ridicându-se cu greutate, apoi coborând. Nu murise încă. Reintrase în şoc.

Acum se obişnuise complet cu întunericul şi căută din ochi ceva cu care să-i facă suferinţa mai uşoară, dar celula era pustie. Nici o surcică, nici o zdreanţă, nici o saltea cu cocoloaşe în plus. Castronul cu mâncare de pe jos fusese răsturnat şi şobolanii mâncaseră conţinutul. Apa din cana de tablă se transformase demult într-un bloc de gheaţă. Nimic, gândi ea cu o disperare dezgustată. Nu era nimic altceva în afară de zdreanţa care-l acoperea. Impulsivă, îşi scoase haina şi o întinse pe el. Aerul rece o izbi imediat, îngheţând-o până la oase, dar el avea mai multă nevoie de căldură decât ea. Ştia că avea nevoie mai ales de îngrijire medicală imediată. Şi ea era incapabilă să i-o ofere. Se simţea frustrată, inutilă.

Abia atunci auzi hârşâitul uşor de lângă ea. Fără să-şi mişte corpul, întoarse încet capul. Şobolanul obraznic care o întâmpinase la intrare se târâse pe saltea şi văzu terorizată că începuse să muşte din bandajul de pe piciorul distrus al lui Schmarya. *Îl mânca de viu!*

O clipă, rămase încremenită. Apoi ţipă şi alungă şobolanul, care se repezi s-o muşte, apoi se dădu înapoi privind-o cu ochi strălucitori. Senda răsuflă adânc. Unde era blestematul de gardian? Cât stătuse oare în gaura asta împuţită şi îngheţată de iad? Trebuia să plece în clipa asta şi să-l facă pe Vaslav Danilov să aranjeze mutarea imediată a lui Schmarya la un spital. Furia şi îngrijorarea se transformară în acţiune. Se azvârli în picioare şi alergă spre uşă, bătând în fier până i se însângerară pumnii.

Unde era gardianul? De ce nu aştepta semnalul ei afară?

Apoi îşi aminti. Se gândi nefericită că ea îi specificase că voia mai mult de zece minute cu Schmarya. Acum fiecare minut în plus era duşmanul lui Schmarya, prin care i se scurgea viaţa.

În cele din urmă, auzi paşi. Bătu în uşă cu furie reînnoită. Când gardianul deschise, îl împinse şi o luă la fugă

pe scări în sus, fără să-i pese de alunecuş şi de frigul pătrunzător. Apropiata moarte a lui Schmarya o mâna de la spate, teroarea îi dădea aripi.

Zilele care urmară fură curată tortură. Chiar după ce prințul aranjă miraculos ca Schmarya să fie transferat la un spital, veghea la limita nervilor nu se sfârşi pentru Senda. Numai dacă-şi putea petrece tot timpul lângă el simțea că nu înnebuneşte şi nu-şi mai făcea reproşuri.

Îşi dădea seama că se învinuia doar pe ea pentru ceea ce i se întâmplase lui, dar simțea că merita să se învinuiască. Dacă aş fi făcut cum vroia şi aş fi jucat în piese cu semnificație socială, aş fi fost mai aproape de el. Aş fi avut grijă să nu se amestece cu oameni nepotriviți şi să nu pățească nimic rău. Ar avea piciorul. Tamara ar avea un tată.

Acum stătea, o ruină fizică şi sufletească, în sala de aşteptare friguroasă a spitalului. Piciorul lui Schmarya fusese amputat mult deasupra cangrenei, de la jumătatea coapsei. Ea nu se mai ducea la lecții, la repetiții şi la spectacole. Dar la ce erau bune toate astea?

Schmarya nu va mai fi niciodată un om întreg.

Senda sări de pe banca din sala de aşteptare la apropierea sorei.

– Ce face? întrebă neliniştită.

– De ce nu te duci să vezi? Poți să-l vizitezi acum.

Vocea sorei era rece şi profesională, dar ochii cenuşii i se încrețiră cu căldură.

– Cinci minute, nici o secundă în plus.

Senda fu incapabilă să-şi reprime exaltarea.

– Mulțumesc! izbucni cu atâta fervoare, încât sora se încruntă, spuse: „Şşş" ascuțit şi-şi duse degetul la buze.

Dar nimic nu putea opri bucuria Sendei. Simți că-i vine să cânte şi să râdă. Se repezi ca vântul spre salon.

Schmarya era în afară de orice pericol! Avea să supraviețuiască! Miracolul fusese posibil.

Când ajunse la salon, își reținu avântul, deschise ușa încet și se uită înăuntru. Nu-l văzu imediat. Privirea ei cercetă confuză două șiruri nesfârșite de paturi de fier lăcuit, înghesuite unele lângă altele, câte cincizeci de fiecare parte, cu câte o icoană la căpătâi. Ochii ei văzură multe fețe îndepărtate, urechile îi fură asaltate de gemete și icnete. Toate paturile erau ocupate și simți parcă fizic norul de durere care domnea în încăpere. Pacienții arătau atât de patetic, gândi ea, atât de vulnerabili și neajutorați, nu ca niște adulți, ci mai degrabă ca niște copii înspăimântați.

Închise ușor ușa în urma ei și începu să studieze fețele trecând printre șirurile de paturi, cercetând de la stânga la dreapta, de la dreapta la stânga, în căutarea trăsăturilor familiare ale lui Schmarya. Trebui să se apropie mai mult de unele paturi, ca să desluşească trăsăturile bolnavilor adormiți. Mulți erau treji și o salutară cu speranță: apoi, văzând că nu venise la ei, se lăsau pe spate resemnați. Le dăruia câte un zâmbet și câte un cuvânt blând și pleca repede mai departe.

Deodată, inima îi zvâcni. Era acolo, cu capul întors într-o parte pe perna albă, cu ochii închiși, cu gura ușor întredeschisă. Dormea liniștit. Rămase privindu-l un timp care i se păru nespus de lung. Simțea cum o căldură o cuprinde dinăuntru. Era livid din cauza pierderii de sânge și avea fața trasă și suptă, dar fusese spălat și părul îi strălucea auriu. Cineva se obosise chiar să-l pieptene.

Așa mai semăna, gândi ea, cu Schmarya cel pe care-l iubea. Nu carcasa aceea de om frânt, murdar și înspăimântat pe care-l găsise în temniță. Respinse repede amintirea acelui coșmar, fericită că trecuse, atât de fericită că el revenise printre cei vii, încât îi venea să strige. Își pierduse un picior, gândi ea. Mii de alți bărbați pățiseră la fel și se descurcaseră destul de bine cu pro-

teze de lemn. Era uluitor câte invenții puneau la punct doctorii şi inginerii. Tot ce conta era că era viu, că putreziciunea fusese înlăturată de pe trupul lui sănătos şi că se refăcea bine după operație. Cu un picior sau cu două, îl iubea la fel de mult.

Senda era atât de fericită că-l vede, încât ochii i se împăienjeniră. De aproape, arăta încă izbitor de palid, dar îşi revenise uluitor în numai trei zile. După cum îl cunoştea ea, Schmarya avea să fie în picioare imediat ce i s-ar fi adus un picior de lemn potrivit.

Se uită după un scaun, văzu unul în celălalt colț al încăperii şi se duse în vârful picioarelor să-l aducă. Când se întoarse, îl privi din nou. Avea ochii tot închişi şi respirația regulată indica o somnolență relaxată, de convalescent. Încet, fără să-şi ia ochii de la el, pipăi scaunul şi se lăsă să cadă pe el. Expresia ei era copleşită de tandrețe. Era acolo şi nu se ducea nicăieri deocamdată. Îi aparținea ei. Şi niciodată nu se simțise mai fericită, mai uşurată, mai împlinită. Simțea cum dragostea pentru el creşte şi înfloreşte ca o flacără pură şi intensă şi, după toate prin care trecuse, avea față de el un sentiment protector şi matern cu totul necunoscut de ea până atunci. Îl vedea mai vulnerabil şi mult mai uman. Acum, că era lipsit de forța şi de independența lui, care-l izolau, se simțea mai mult ca oricând o parte din el.

Îl iubea aproape insuportabil de mult. Cu o tresărire, observă că-şi deschisese ochii şi o privea cu prudență.

– Schmarya, şopti ea, aplecându-se să-l sărute.

Încercă să-i ia mâna în a ei, dar el şi-o retrase sub cearşaf. Uimită de această purtare bizară, zâmbi totuşi şi-şi mută scaunul mai aproape de pat.

– Arăți *mult* mai bine, îi spuse cu căldură, încercând să pară veselă.

El mormăi ceva ininteligibil. Netulburată, ea continuă repede:

– Când te-am găsit, erai pe jumătate mort. E un miracol că ți-ai revenit atât de repede.

El râse urât şi sălbatic:

– Vrei să vorbim despre miracole? mârâi cu o voce slabă, dar intensă. Să-ți spun eu despre un miracol pe care li-l face Ohrana evreilor.

– Te rog, Schmarya, se rugă ea, încercând să-şi rețină lacrimile care-i alunecau pe obraji. Din paturile alăturate se auzi fâşâitul cearşafurilor şi capetele se întoarseră, gata să tragă cu urechea. Simțea atenția din jurul ei şi-şi dori ca Schmarya să vorbească mai încet.

– Spune ce vrei, zise ea încet, dar, pentru Dumnezeu, trebuie să audă toată lumea de aici?

– Bine? atunci... o să-ți arăt! Şi pe urmă *tu* o să-mi spui dacă e cazul să mă abțin!

Lovită de reproş, ea îşi muşcă buzele, străduindu-se să-şi ascundă emoțiile.

– Uită-te... de aproape, dacă vrei...

Vocea lui se înălță şuierătoare în tăcerea salonului. Îmbujorată, ea se uită în altă parte când el apucă marginea cearşafului.

– Ce dracu, uită-te!

Ea se întoarse şi el dădu cearşaful la o parte. Pluti ca un nor alb înainte de a cădea pe piciorul întreg. Ea văzu că purta numai o bluză cu dungi. Nu putea purta pantaloni din cauza ciotului bandajat.

– O, Doamne, gemu ea înăbuşit, chiar a fost nevoie să taie atât de mult?

El o privi fix în timp ce ridica marginile bluzei:

– Uită-te! şuieră.

Ea se uită. Şi lumea explodă într-un milion de bucăți. Îşi astupă gura cu mâna. Între picioare avea un bandaj la fel de gros ca şi cel din jurul piciorului amputat, numai penisul fusese lăsat afară. I se făcu negru înaintea ochilor şi cuvintele lui o loviră, tăind în ea:

– M-au castrat, ticăloşii! suspină el şi lacrimi necontrolate începură să-i curgă pe față. Mi-au tăiat tot, aşa că n-o să mai fiu bărbat niciodată!

Ea îşi ținea mâinile apăsate pe gură, albă la față. El o privea fix, suspinând din ce în ce mai tare:

– De ce nu m-ai lăsat acolo să mor?

Ea căzu în genunchi şi-şi luă o mână de la gură, ca să caute cu disperare oala de noapte sub pat. O găsi şi vomită, cu ochii închişi. Între vărsături, o auzi pe soră alergând, ştergând-o la gură, ridicând-o în picioare, liniştind-o:

– Te rog, doamnă Bora, o somă ea în şoaptă. Nu faci decât să-i întristezi pe toți...

Senda se uită la Schmarya tot timpul cât sora o împinse spre ieşire. O sută de fețe se răsuceau, martori iscoditori ai durerii ei. Lacrimile o ardeau, îi topeau ochii. Ar fi vrut să se ascundă departe, într-un loc adăpostit ca un pântec ocrotitor, singur şi cald.

Dar nu avea timp să jelească tragedia lui Schmarya. Cel puțin, nu în seara asta. Fie că lui îi convenea sau nu, prințul îi salvase viața.

Şi în seara asta, ea trebuia să-l răsplătească.

Conacul părea o bijuterie ascunsă de ochii iscoditori ai trecătorilor prin ziduri groase de piatră.

Senda stătea în picioare lângă fereastră şi răsuflarea ei caldă topise un cerc perfect pe geamul înghețat. Noaptea era întunecoasă, dar se vedea o geană de lumină la fereastra pavilionului octogonal din grădină şi, în strălucirea ei, acoperişul înclinat şi înzăpezit, cu streşinile atârnând cu țurțuri la capete, părea o bucată de turtă dulce. În interiorul neîncălzit al pavilionului se vedeau tremurând ciucurii de cristal ai unui candelabru.

– Când eram copil, mi-ar fi plăcut un asemenea loc, murmură ea cu regret. Toate glasvandele, candelabrul, acoperişul... parcă ar fi un mic palat de jucărie.

Prințul stătea în spatele ei, atât de aproape încât respirația lui caldă îi atingea umerii goi.

– Şi acum îți place, spuse el, şi-mi place şi mie. Sare în ochi, nu-i aşa? Trezeşte copilul din noi.

Ea se întoarse încet spre el:

– Nu pot să cred că mai ascunzi încă un copil în tine.

– Toți ascundem unul. Numai că atunci când creştem, jucăm altfel de jocuri. Sau uităm de tot să ne mai jucăm.

Făcu o pauză:

– Casa îți place?

Ea înclină capul:

– Foarte mult.

– Bine, zâmbi el. Atunci, trebuie să te muți aici şi vom folosi apartamentul tău doar ca loc de întâlnire. E păcat să fie întreținută o casă atât de mare doar pentru aventuri ocazionale.

Ea nu răspunse şi el îi contură uşor profilul cu degetul.

– O femeie frumoasă, spuse el, e ca o capodoperă. Şi merită să fie expusă într-un loc frumos.

Senda nu răspunse, se duse spre patul ca o barcă, enorm, din mahon aurit, cu perdele grele de mătase albastră şi aurie. Îşi luă paharul de şampanie de pe noptieră şi sorbi din el. Ştia că sosise momentul să facă lucrul pentru care venise acolo. N-avea rost să mai amâne. Cu cât se termina mai repede, cu atât mai bine.

– Fiica ta, spunea el. Poate că i-ar plăcea şi ei pavilionul din grădină.

Ea era hotărâtă să nu-l lase s-o folosească pe Tamara ca pe un pion în jocul lui, ca s-o facă să-i datoreze şi mai mult. Îl privi peste marginea paharului:

– I-ar plăcea, dar ne place şi unde locuim acum. În afară de asta, ai făcut prea mult pentru noi, Vaslav. Nu pot să te răsplătesc nici pentru bunătatea ta de până acum.

El veni spre ea, îi mângâie umerii netezi şi o ținu cu brațele întinse, la distanță de el.

– Să fiu cu tine e toată răsplata de care am nevoie, spuse el moale.

Ea nu răspunse şi el bägă mâna în buzunarul hainei.

– Aş vrea să porți asta în timp ce facem dragoste, îi spuse el.

Ea se uită la mâna lui şi se minună. Ținea un colier de perle alb-aurii prinse cu o calcedonie uriaşă. Îl privi surprinsă:

– Poartă-le măcar cât facem dragoste, o îndemnă el. Mi-ar face plăcere.

Ea rămase neclintită un moment, apoi se întoarse şi-şi înălță capul, astfel ca el să-i poată prinde colierul.

– Au! exclamă. E atât de strâns, încât abia pot respira!

– Exact aşa îmi place, îi răsuflă el în ureche, zmucind uşor încuietoarea.

Perlele îi intrau în gât şi îşi duse mâinile să tragă în afară colierul. Nu avea aer.

– Eşti foarte frumoasă, îi spuse el. Perlele ți se potrivesc.

Apoi îi simți mâna sub bărbie, întorcând-o spre el şi înălțându-i fața spre a lui. Ea îl privi în adâncul ochilor şi buzele lui coborâră spre ale ei. Se simțea înrădăcinată în covor, îi era frică să-l încurajeze sau să fugă de el. Inima îi bătea cu putere. Nu se culcase niciodată cu un alt bărbat în afară de Schmarya, nici măcar cu soțul ei legitim, fratele lui. Dar acum trebuie, gândi, trebuie să-l mulțumesc pe Vaslav. Şi-a folosit puterea ca să-l scape pe Schmarya din cleştele Ohranei.

Îşi forță buzele să se despartă şi acceptă sărutul lui moale şi lung.

– Te doresc, Senda, respiră el cu buzele pe buzele ei.

Ea-şi închise ochii, lăsând vocea lui legănătoare să o ducă spre marginile conştienței.

– Am aşteptat atât acest moment. Eşti a mea, în sfârşit.

El o sărută mai înfocat, buzele lui prinzându-le pe ale ei într-o furie pasionată. Ea se lăsă, dar deodată ochii i se deschiseră mari.

Nu! răcni ceva deodată în adâncul ei, când el îşi apăsă şoldurile pe ale ei. Simţea chiar prin ţesătura pantalonilor lui şi prin cutele capodului ei de mătase umflătura tare care pentru Schmarya nu va mai servi niciodată... decât pentru un scop fiziologic, nu se putu ea împiedica să gândească.

– Te vreau atât de mult, murmură el, mult de tot...

Nu vreau să fiu dorită! ar fi vrut ea să strige. Vreau să fiu iubită!

Şoldurile lui continuară să se frece de ale ei şi, deodată, bătăile inimii ei încetiniră. O trecu un val de greaţă, de parcă fierea i s-ar fi vărsat în sânge. Îşi întoarse capul într-o parte cu rapiditate mecanică, ciudată, cu aceeaşi mişcare cu care îl întorsese şi la spital când Schmarya îi arătase rănile lui.

Nu trebuie să mi se facă rău acum, se strădui ea să-şi impună, agăţându-se de braţele lui Vaslav ca să nu cadă. Dar el interpretă gestul ei ca pe un semn de pasiune şi începu s-o sărute cu ardoare sporită.

Îi pocneau urechile şi sângele i se răzvrătise. Nu e bine! ar fi vrut să strige. Nu pot face asta! Nu după ce i-au făcut lui Schmarya... după suferinţa lui, după ce l-au transformat în eunuc!

Se încordă, simţind cum mâinile lui îi trăgeau sălbatic capodul de pe umeri. I se întinseră toţi muşchii şi îi îngheţă măduva în oase. Un ghem de căldură pornit din stomac îi făcu fruntea să se îmbroboneze de sudoare. Auzi mătasea sfâşiindu-se. Sânii i se înălţară liberi, cu sfârcurile lor ca nişte căpşuni înconjurate de piele de gâscă. Aerul rece al nopţii îi înfioră spatele gol.

O voce teribilă urla în ea: Târfă! Faci dragoste cu un bărbat după ce iubitul tău a fost castrat! Târfă!

Se luptă să scape din brațele lui, dar el o ținu strâns, săpându-i dâre roşii în carne. O trase mai aproape, strivind-o la pieptul lui şi îngropându-şi gura în gâtul ei.

Ea scânci uşor, încercând să se desprindă.

– Te rog, strigă, încercând să scape din strânsoarea lui, dar cuvântul fu astupat de buzele lui lacome. Şi o strângea tot timpul spre pieptul lui musculos.

Simți că slăbeşte. Buzele îi erau rănite şi umflate. El îi săruta gâtul lung şi spatele i se cabră când îi luă sânii în palme şi apoi îi dădu jos înspre şolduri resturile capodului.

Îşi dădu seama că era ultima ei ocazie de a da înapoi şi de a pune capăt acestei dragoste de mascaradă.

Dar am nevoie de el. Schmarya are nevoie disperată de el. Când va fi capabil să se prezinte la proces... Nu trebuie să mai aibă loc procesul. De asta fac asta, Schmarya. Pentru tine.

Şi atunci, în mod curios, greața ei fu înlocuită de un val de căldură. Tremura nehotărâtă, înspăimântată să se lase dusă de val. Trecuse atâta vreme de când nu se mai culcase cu un bărbat, aproape uitase cum era.

Vaslav îşi vârî mâna între picioarele ei. Îi simți degetele căutându-i feminitatea. Înghiți, incapabilă să se opună dorinței care creştea în ea. Mâinile îi intrară parcă fără voie în deschizătura cămăşii lui Vaslav. El îi sfâşie de tot capodul şi ea țipă când materialul îi plesni carnea înainte de a-i cădea la picioare. El îi smulse şi lenjeria, fără nici un efort, din câteva mişcări scurte. Ea începu să tremure, simțindu-se goală, vulnerabilă, dar în acelaşi timp excitată într-un fel în care nu mai fusese niciodată.

El se aplecă, o luă în brațe şi o duse la pat, ca un cuceritor medieval purtându-şi jertfa spre altar. Ea se rostogoli uşor pe salteaua pufoasă şi se întoarse să-l întâmpine. El se dezbrăca până la brâu, privind-o fix şi umezindu-şi buzele cu vârful limbii. Era incapabilă să-şi ia ochii de la trupul lui. Avea un piept seducător, larg, cu

cârlionți de păr pe mușchii puternici, clădiți parcă pe oase și era surprinzător de agil și de suplu pentru mărimea lui.

Schmarya iradiase întotdeauna o sexualitate puternică, dar deodată, Vaslav i se păru cel mai atrăgător bărbat din lume. Nu numai din cauza trupului, ci și pentru puterea, încrederea în sine, detașarea, bogățiile și titlul lui.

El ieși fără să se grăbească din pantaloni și ea-și putu imagina falusul lui enorm, de la care nu-și mai lua ochii, în ea, pătrunzând-o și dăruindu-i valuri de plăcere. Trecuse momentul repulsiei. Ochii îi străluceau lubric.

El o privi, complet gol, și ea se simți târâtă de privirea lui hipnotică într-o lume de promisiuni de plăcere. Ochii ei îl priveau din cap până în picioare cu lăcomie. Era păros, după cum dovedeau și mustața și barba deasă, potrivită cu grijă.

Întinse mâna încercând să-i atingă falusul, dar el o plesni peste mână. Ea se trase înapoi cu ochii mari și înspăimântați. Privind-o încontinuu, el căută în dulapul noptierei și scoase de acolo două eșarfe albe de mătase. Se întrebă cu respirația întretăiată la ce foloseau. Fără să spună nimic, el îi legă strâns încheieturile cu una din eșarfe. Îl privi cu nervozitate și văzu în ochii lui o lucire nemiloasă, care n-o liniști deloc. El ridică mâinile și le legă de marginea patului cu cealaltă eșarfă. Se zbătu terorizată. Era complet lipsită de apărare. Colierul o sufoca. Începu să se lupte să rupă eșarfele, dar erau mult prea tari și rezistau.

Prin minte începură să-i alerge tot felul de spaime. Se întreba de ce o legase ca pe o captivă. Ce avea de gând? Poate pe el îl amuzau astfel de jocuri, dar pe ea nu. Și dacă... dacă *nu* era un joc? Dacă avea de gând să-i facă rău? Era prea târziu ca să se mai poată opune.

– Te rog, se rugă. Nu face asta... Nu-mi face rău.

El nu avu nici o reacție, ceea ce păru și mai rău prevestitor.

– O, Doamne.

Lacrimi i se adunară în ochi. În ce se băgase? Înainte de a se mai gândi la altceva, el se urcă în pat.

Ce avea de gând să facă?

Simți că se înroşeşte de mânie şi aşteptă cu respirația întretăiată prima ocazie de a se dezlega şi de a fugi. El trecu peste ea şi picioarele lui îi loviră stomacul. Apoi îi apucă între unghii sfârcurile sânilor şi i le stoarse.

Ea țipă. Durerea era ascuțită, tăioasă şi arzătoare.

– Ticălosule! urlă, zbătându-se neputincioasă, cu toți nervii contorsionați de ură. Ticălos împuțit, o să te omor!

Unghiile lui strânseră din nou, tâindu-i tirada cu un nou val de durere.

– Deci sunt un ticălos, nu-i aşa? rânji el.

Ea era îmbujorată şi respira greu, confuză:

– Da! Vreau să spun, „nu"!

Deodată, îşi pierdu puterea de a se împotrivi:

– Lasă-mă să plec, şopti obosită. Nu-mi place aşa.

– O, dar abia am început.

Ea închise ochii şi suspină:

– Aşa e mult mai bine, încuviință el, mângâind-o între picioare.

În ciuda ei însăşi, gemu de plăcere.

– Nu e rău, nu-i aşa? se miră el ironic, fără să se oprească.

Deschise ochii, privindu-l ciudat.

– Fii bun! pledă cu o voce firavă.

El se apropie de fața ei, strivindu-i pieptul cu genunchii. Îi simți falusul pe față şi se strâmbă. Dar el o ținu de ceafă şi-l împinse brutal spre gură. Ea îşi strânse involuntar buzele.

– Deschide-o, comandă el moale. Vreau să mă mănânci.

Ea îl privi fix, clătinând din cap. El se mişcă uşor ca să ajungă la sânii ei. Înainte de a-i atinge, înțelese că trebuia să facă ce i se cerea. Deschise gura, frica subită copleşind-o; el se vârî adânc şi ea-şi simți muşchii gâtului

tremurând şi impulsul să verse. Dinţii i se strânseră instinctiv.

– Cățea! şuieră el. Nu cu dinţii!

Atunci îşi deschise şi mai mult maxilarele, lăsându-l să se frece de ea şi se trezi degustând pe jumătate această plăcere interzisă. Schmarya îşi îngropase faţa în pubisul ei, dar ea nu mai avusese niciodată în felul ăsta un bărbat.

Păru să dureze la nesfârşit. Ea nu-şi mai dădea seama ce parte a corpului îi folosea şi, oriunde o atingea, tremură şi palpita. Se întrebă dacă se simţea violată sau extaziată. Sau amândouă?

În cele din urmă, simţi tensiunea premergătoare orgasmului. Atunci el îşi scoase falusul din gura ei şi o lăsă să înghită înnebunită aerul. Braţele îi amorţiseră în legături. Îi ridică şoldurile şi intră în ea adânc, străpungându-o cu o durere ascuţită. Apoi ieşi pe jumătate şi ea se împinse spre el, forţându-l s-o pătrundă din nou. Îi privi faţa parcă în agonie, dureros de concentrată, cu o dâră argintie de salivă pe buze. Îi înconjură fesele cu picioarele, forţându-l s-o posede şi el o făcu.

Era o experienţă diferită de tot ceea ce încercase până atunci. Ştia că ritualul acesta de cuplare n-avea nimic de a face cu dragostea, dar era lubric până la extaz. Îl simţea între coapsele ei, neobosit, oprindu-se când pasiunea lui ameninţa să atingă culmea şi apoi reîncepând. Nu trăise niciodată aşa ceva. Închise ochii, dăruindu-se complet bărbăţiei lui, care-i umplea tot trupul, făcând-o să uite de braţele legate şi de apăsarea colierului pe gât. De fapt, începuse să-i placă să fie lipsită de apărare.

Deodată, scoase un strigăt. Aerul păru să se spargă în ţăndări şi val după val de orgasm se rostogoliră din ea, ca un crescendo nebun.

– Te rog! scânci ea. Te rog, răneşte-mă! Vaslav, răneşte-mă!

Vocea ei avea melodia demonică a obscenităţii.

– Mai mult, da, mai mult, mai mult!

El urlă sălbatic şi ea îl prinse între coapsele ei, agățându-se de el ca un înecat, apoi reacția lui se amestecă într-un strigăt final cu umezeala orgasmului ei.

De data aceasta, nu-i refuză darul. Plecă acasă a doua zi dimineața devreme purtând colierul de perle.

Şi de fiecare dată când se întâlniră în săptămânile următoare, el îi aduse alte bijuterii, care de care mai neprețuite. Dar toate aveau ceva comun: erau coliere sau brățări foarte strânse. Niciodată inele sau broşe sau cercei. Diamante, safire, smaralde, rubine, aur sau platină erau, într-un fel sau altul, simboluri ale puterii lui asupra ei. Coliere şi brățări de sclavă.

Şi ea se trezi tot mai flămândă de această pasiune perversă.

– Şi dacă nu vreau să plec? întrebă Schmarya pe un ton coborât. Ce se întâmplă dacă-mi place să rămân în Rusia.

Erau singuri în cabinetul medical. Doctorul care ajustase piciorul de lemn al lui Schmarya plecase de câteva minute. Senda forță cuvintele să se formeze:

– În cazul ăsta, el spune că nu te va mai putea ajuta.

– Prințul în sus, prințul în jos, mormăi el iritat. Voi doi ați ajuns deodată prieteni la cataramă.

Ea roşi şi-şi muşcă buzele.

– Încerc doar să te ajut, spuse. Ce e rău în asta?

– Şi el? Presupun că şi Înălțimea Sa, zise Schmarya sarcastic, îmi doreşte doar binele.

– De ce nu?

– Vreau să ştiu ce-i iese dacă e aşa de afurisit de amabil! Nu ți se pare suspect?

– Suspect? repetă ea, cu ochii în poală. De ce?

El străbătu camera cu piciorul de lemn bocănind pe podea. Cracul pantalonului de spital fusese tăiat mai sus de locul unde proteza se lega cu hamuri voluminoase de

ciot. Îmbucarea urâtă era le vedere şi Sendei îi era greu s-o vadă. Cizma de lemn care termina proteza i se părea cumva obscenă, ca un travesti de picior adevărat.

– Termină cu jocurile de cuvinte!

Schmarya răsturnă supărat un scaun, lovindu-l cu proteza.

– Crezi că mi-au tăiat şi creierul?

Senda se ghemui pe scaun. Nu acesta era Schmarya pe care-l iubea. Schmarya cel căruia-i dăruise inima ei murise la trei zile după bal şi un om diferit, mai mânios şi mai vrednic de milă părea să-i fi luat locul. Se aplecă înainte pe scaun, încleştându-şi şi descleştându-şi mâinile agitată:

– Schmarya, de ce nu eşti rezonabil? îl îndemnă ea. Totdeauna trebuie să fii aşa de căpos? De ce nu vrei să înţelegi că aşa e cel mai bine. Trebuie numai să treci în Finlanda şi să mă aştepţi acolo. E numai la o sută treizeci de kilometri peste golf. Peste câteva zile vin şi eu cu Tamara. De acolo putem pleca oriunde dorim – Europa, Anglia, America, Palestina chiar! Ce e atât de greu de înţeles?

El se încruntă:

– Vreau să ştiu numai de ce nu putem pleca împreună.

Ea închise ochii şi oftă:

– Pentru că... pentru că e mai... e mai uşor aşa.

El râse lătrat:

– Cu alte cuvinte, trebuie să ne furişăm din ţară separat pentru că Atotputernicia Sa nu vrea să fim împreună. Pentru că vrea să se bage între noi. Speră să te ţină aici. De fapt asta încerci să-mi spui, nu-i aşa?

Ea-şi muşcă buzele şi ezită. Vaslav nu vorbise niciodată în aceşti termeni, dar trebuia să admită că era o tactică a tăcerii din partea lui. Altfel ce motivaţie ar fi avut darurile, rochia, invitaţia la bal, apartamentul şi acum casa? De ce trăsese atâtea sfori ca să-l transfere pe Schmarya de la închisoare la spital? Era destul de rea-

listă ca să-şi dea seama că nu făcuse toate astea din altruism. O dorea. Asta era tot. Şi o avusese de mai multe ori. Avea drept dovezi două coliere şi o brățară din diamante. O dorea doar pentru el. Totuşi, când Vaslav îi spusese că Schmarya nu mai trebuia să rămână în Rusia, argumentele lui păruseră perfect logice. Avea prea multe documente împotriva lui. Articolele din ziar îi semnaseră condamnarea. Un simplu raport de arestare putea fi făcut dispărut. Era şi mai simplu dacă îl aresta poliția. Dar Ohrana? Poliția secretă? Era ea însăşi o lege. Ştia că lui Vaslav nu-i fusese uşor să li-l smulgă din gheare pe Schmarya. Chiar şi la spital agenții Ohranei se interesau ca nu cumva să le scape. Dar dacă reuşea să treacă în Finlanda – cu acte în regulă, obținute de Vaslav – de acolo putea pleca oriunde.

Dar dacă era atât de încăpățânat încât să rămână în Rusia? Atunci n-avea să audă viorile, ci o fanfară cu totul sinistră – cea a plutonului de execuție.

Senda oftă din greu. Călca pe o gheață subțire şi dacă făcea o mişcare greşită, ar fi căzut nu ea, ci Schmarya. Ar fi fost ca şi cum ea l-ar fi omorât.

Trebuia să-i arate lumina, trebuia cumva să treacă peste remarcile lui răutăcioase. N-aveau timp de pierdut.

Dar acuzația lui fusese foarte aproape de adevăr. Trebuia să recunoască dreptatea lui, cu toate că greşea suspectând-o că vroia să scape de el.

Nu îndrăznea să-i pericliteze şansele spunându-i lui Vaslav că şi ea plănuia să plece din țară. Vaslav nu trebuia să bănuiască nimic, sub nici o formă, altfel poate nu l-ar mai fi ajutat pe Schmarya.

– Ei!

Schmarya o privise tăcut şi acum venea spre ea cu mersul lui inegal, lăsându-şi greutatea pe piciorul întreg. O privi de sus:

– Era o întrebare atât de grea încât a fost nevoie să *cauți* un răspuns? Un da sau un nu erau de ajuns.

Ea îi căută ochii:

– Nu... nu s-a discutat, zise cu greutate.

– Mi-e silă de tine! spuse el cu dispreț.

Ea roşi şi-şi strânse buzele. El continuă să umble prin cameră, bocănind:

– Trebuie să recunosc, ați urzit un complot bun. Sunt blestemat dacă rămân şi blestemat dacă plec.

– De ce? Mie mi se pare simplu.

– De ce? se opri el ca s-o privească. Pentru că, dacă plec primul, poți să nu mă mai urmezi. Poți să rămâi în urmă cu tot felul de scuze convenabile.

– Nu e adevărat! strigă ea fierbinte, sărind în picioare. Te voi urma.

Clătină din cap, nevenindu-i să creadă.

– Schmarya, ce-i cu noi de nu vrei să mă crezi? Aş merge cu tine până la capătul lumii!

El zâmbi mohorât.

– De ce ai face asta?

Ei i se umeziră ochii:

– Pentru că te iubesc, şopti simplu.

El îşi dădu capul pe spate cu un hohot de râs:

– E bună! izbucni el. Doamne, asta-i una bună!

Ea îl privi fix:

– Nu înțeleg ce e atât de amuzant. N-ai vrea să-mi spui şi mie?

Râsul lui isteric se curmă brusc.

– Vrei să auzi ceva amuzant, o să auzi!

Ochii i se îngustară ca nişte lame şi-şi desfăcu şiretul pantalonilor de pijama. Avea acum numai un bandaj mic, semn că rana se vindeca, dar pierderea pe care o suferise era astfel pusă şi mai dureros în evidență.

– Uite, spuse el răguşit. Uite ce e amuzant.

Ea-şi lăsă o mână pe brațul lui.

– Asta nu înseamnă totul, Schmarya, şi tu ştii asta, îi spuse încet. Nu mai putem avea alt copil. Nu avem nevoie de altul. Tamara e de ajuns. Ne iubeşte pentru

două vieți. Și are nevoie de tine, te iubește. Nu știi cât de tare-i lipsești. Întreabă tot timpul de tine. Îmi pare rău că n-ai văzut-o. De ce s-o facem să sufere pentru ceva ce nu poate încă înțelege la vârsta ei?

El se întoarse cu spatele și-și trase la loc pantalonii.

– Și tu? o întrebă cu voce gâtuită. Cum rămâne cu nevoile *tale?*

Ea dădu din umeri:

– Ce-i cu ele?

– Spune-mi că asta nu schimbă nimic, spuse el cu amărăciune, arătându-și membrul mutilat.

Ea clătină din cap:

– Nu schimbă, spuse liniștită. Pe tine te iubesc, Schmarya... nu doar o parte din anatomia ta. Iubesc totul la tine.

I se rupse glasul. Gândi: trebuie să am răbdare cu el. Să-i arăt numai dragostea, mila niciodată. Poate că astfel neliniștea care-l răscolește se va micșora și va începe în sfârșit să se vindece.

Știa că-i găsea scuze, dar oare nu le merita?

– Ascultă-mă. Ce a fost a fost, știu că e neplăcut...

– *Neplăcut!* O exagerare în minus, aș zice.

Ea oftă și începu din nou, cu o voce puțin mai fermă:

– Știu că e îngrozitor, dar, oricât ne-am dori-o, nu putem schimba ce s-a întâmplat. Acum trebuie să ne împăcăm cu situația, să ne ducem viețile înainte și să dovedim că reușim, în ciuda tuturor. Nu vezi că trebuie? Pentru noi și Tamara. *Te rog,* Schmarya.

Vorbele curgeau tot mai repede:

– Trebuie să continuăm să trăim! Ceea ce ți-au făcut mă doare mai mult decât toate vorbele grele care s-au așezat între noi.

Ochii i se încețoșară:

– Dar cu toate astea, felul meu de a simți nu s-a schimbat. Te iubesc și mai mult.

– Ți-e milă de mine, o repezi el. Asta nu e dragoste. Îți pare rău pentru mine. Mă încurajezi. Mă dădăceşti. Nu mă mai vrei.

– Ba *da.*

– Atunci dovedeşte-o.

– S-să dovedesc? se bâlbâi ea.

În ochii lui dansa o lucire de nebunie:

– Fă dragoste cu mine.

Îi făcu un semn cu degetul să se apropie:

– *Acum.*

– Schmarya, îl imploră ea, începând să plângă, nu face asta. Ştiu că ai trecut prin...

– Tu eşti cea care a spus că nu s-a schimbat nimic, îi aminti el rece. Dovedeşte-o. Ai putea începe prin a te dezbrăca.

Ea simți un fior rece prin oase.

– Eşti nebun! şuieră.

Fără să-şi ia ochii de la el, începu să se dea înapoi spre uşă.

– Aşa-i că nu vrei s-o faci?

El începu să înainteze în acelaşi ritm cu retragerea ei:

– Totul a fost doar vorbărie, nu-i aşa?

Nu se poate să fie adevărat! îşi spuse ea. Ce l-a apucat?

– Schmarya... începu ea pe un ton de avertisment.

El întinse brusc mâna şi o apucă de păr, trăgând-o spre el. Ea îşi înăbuşi un strigăt de durere.

El o privea cu ochi arzători, cu fața la numai câțiva centimetri de a ei.

– Hai să vedem cât de mult mă iubeşti, rosti el aproape scuipând.

Îi fugi sângele din obraji şi ochii i se măriră de spaimă. Inima ei bătea atât de tare încât nu mai putea gândi. Apoi frica i se transformă în mânie.

– Lasă-mă, îi ceru.

El începu să râdă ca un nebun şi o smuci şi mai tare de păr. Ea tresări, dar rezistă impulsului de a-l lovi peste braț.

– Nu trebuie, Schmarya, spuse ea cu dinții încleştați. O să distrugi şi puținul care ne-a mai rămas.

– Ce s-a întâmplat? Gata, vrei să pleci?

Ea se luptă să scape, dar el o ținea strâns. O trase şi mai aproape şi, cu cealaltă mână îi rupse nasturii în formă de perle ai rochiei. Aceştia căzură într-o ploaie strălucitoare la picioarele ei. Îi dădu jos rochia spre genunchi, apoi îi atacă şi lenjeria cu aceeaşi sălbăticie. Când fu goală, el o privi jucându-se cu şnurul de la pantaloni.

Ochii ei se îngustară cu ură.

– Ai terminat cu purtarea de animal? întrebă rece. Cred că e timpul să plec.

Lui îi dispăruse spiritul agresiv şi arăta acum patetic şi zdrobit. Ea se întrebă dacă avea să se vindece vreodată. El tăcu în timp ce ea se îmbrăcă la loc. Când ajunse la uşă, o întrebă cu vocea gâtuită:

– Cât timp va dura până primesc hârtiile?

– Câteva zile, răspunse ea înțepat. Poate o săptămână.

El păru să se gândească:

– În regulă, zise în cele din urmă, dând din cap.

– Schmarya...

– Cred că ai avut dreptate, spuse el încet şi pe față începură să-i şiroiască lacrimile. Ar trebui să plec cât mai repede.

Ea rămase pe loc, cu mâna înghețată pe mânerul uşii:

– Unde o să te duci?

El dădu din umeri:

– Cine ştie? Probabil în Palestina.

Ea dădu din cap, cu ochii incomensurabil de trişti. Numai după ce închise uşa după ea se prăbuşi. Străduindu-se să se mişte din loc, plânse pierderea primei şi singurei ei iubiri.

După cinci zile, Senda se îndreptă încet spre uşa de sticlă de la intrarea spitalului şi privi afară. Schmarya se ţinea de balustrada de fier, încercând stângaci să coboare scările cu piciorul de lemn descriind un arc lateral la fiecare pas. Ea nu se mişcă. Simţea un junghi de durere ţintuind-o pe loc ca un stilet, acolo, privind cum o altă parte a vieţii ei se încheia.

În cele din urmă el fusese de acord să părăsească Rusia. Viaţa îi fusese cruţată. Dar cu ce preţ!

Ea suspină dureros pe când el era ajutat să se urce în sania care avea să-l poarte spre port, de unde avea să ia feribotul pentru Helsinki, de unde avea să plece... unde? Vizitiul se urcă în faţă, apucă frâiele şi sania porni în clinchet de clopoţei prin dimineaţa cenuşie de oţel.

Senda privi plicul din mâna ei. Schmarya refuzase banii pe care încercase să i-i dea. Acceptase împietrit actele, biletul dus pentru feribot şi costul cursei cu sania. Nimic în plus.

Ea rămase acolo, incapabilă să se mişte, aproape o oră după plecarea lui, apoi se duse şi se prăbuşi pe o bancă din sala de aşteptare. Avusese credinţa că dragostea lor va fi veşnică, va supravieţui oricăror greutăţi şi că îşi vor împleti vieţile pentru eternitate. Dar iată ce se alesese de dragostea lor!

Se despărţiseră complet străini.

Soarele fierbinte al Crimeii ardea strălucitor, punctând cu reflexe de argint apele de smarald ale Mării Negre. Senda stătea pe terasă în adierea brizei, purtând o pălărie cu boruri largi de mătase ivorie, asortată cu tunica largă de brocart şi fusta lungă de mătase cafenie. Privea cum Inge o ajută pe Tamara să coboare treptele tăiate în piatră spre mica plajă particulară.

– Ai grijă! strigă ea.

Inge făcu un semn cu mâna:

– Sunteţi sigură că nu vreţi să veniţi? strigă la rândul ei.

– Nu, trebuie să rămân aici.

Senda se lăsă pe spate cu mâinile împreunate sub cap şi privi mulțumită împrejurimile. Briza se înteţise, ridicându-i buclele şi marginile pălăriei. Aşa e în paradis, gândea ea.

O, ce vară de vis fusese aceea. Iubise Livadia din clipa în care ajunsese aici cu şapte zile mai devreme. Inge era deja de trei săptămâni în acest loc minunat, având grijă de Tamara. Faptul că erau împreună făcea totul şi mai încântător, dar, chiar dacă ar fi fost singură i-ar fi plăcut de Livadia. Era o aşezare situată într-un decor natural uimitor, cu stânci abrupte deasupra mării calde, dealuri înflorite şi pante acoperite cu frăguțe, iar din loc în loc, palatele somptuoase ale nobililor completau natura.

Acum, stând la soare, se gândi că fusese o idee bună să vină aici. Ultimele şase luni fuseseră o tortură, abia avusese câteva momente libere şi, relaxându-se în sfârşit, realiză că avusese nevoie de o pauză. Cele zece spectacole pe care le susținuse pe drumul de la Moscova – cinci la Kiev şi alte cinci la Odesa – fuseseră un triumf total. Cele două teatre opriseră orice activitate ca să se ocupe de primirea ei şi o încălzea gândul că gloria o preceda peste tot.

Deodată, reveria îi fu întreruptă abrupt de nişte sunete stridente scoase de telefonul din vilă. Pentru o clipă se întoarse şi privi în direcția din care se auzea, nehotărâtă. Îl aştepta din moment în moment pe Vaslav, care trebuia să vină cu rapida lui ambarcațiune cu motor de la palatul Danilov şi, ocolind micuțul promontoriu, să acosteze la cheiul vilei vecine. Ea trebuia să-i vină în întâmpinare până la jumătatea drumului. Se ridică şi se uită la mare; vedeta nu se vedea încă.

Telefonul continua să zbârnâie insistent. Se repezi înăuntru să răspundă.

– Alo?

Era Vaslav.

– Sunt reținut, zise el fără preambul. A intervenit ceva. E preferabil să stau aici şi să iau legătura cu țarul. Încerc de mai mult timp dar e la bordul lui *Standart.* Familia imperială îşi face croaziera anuală de două săptămâni de-a lungul coastei finlandeze, aşa că s-ar putea să treacă ore până reuşesc să-i contactez. Nu mă aştepta; fă ce vrei.

Deci nu-l va vedea astăzi. Mai bine, gândi ea. Va petrece restul zilei cu Tamara. Dar curiozitatea îi fusese stârnită. Se întreba ce se întâmplase. Probabil ceva important din moment ce Vaslav vroia să întrerupă vacanța Majestății Sale.

– E ceva serios, nu-i aşa? întrebă ea, cu un ton din care răzbătea îngrijorarea.

– S-ar putea, spuse prințul prudent. Oamenii cu care am discutat dau din umeri, dar nu sunt sigur că ăsta-i lucrul cel mai înțelept. Din cauza asta trebuie să iau legătura cu țarul. Cineva trebuie să-l atenționeze de repercusiunile serioase pe care le-ar putea avea evenimentul.

– Vaslav, ce s-a întâmplat?

El făcu o pauză, apoi spuse liniştit:

– Arhiducele Ferdinand.

– Prințul de Habsburg?

– Da. Moştenitorul tronului... fost.

– Ce vrei să spui?

– El şi soția lui au fost asasinați la Sarajevo.

– O, nu! tresări Senda.

Avu deodată o presimțire a haosului şi a morții.

– Ce... ce înseamnă asta? şopti ea.

– Despre asta vreau să vorbesc cu țarul. Eu opinez pentru război. Toți ceilalți resping această ipoteză şi mi-e teamă că sfătuitorii țarului o să-l facă să creadă la fel.

– Dar tu nu eşti sigur.

– Nu sunt.

– Sper să greşeşti, Vaslav.

– Şi eu, crede-mă. Între timp, nu mă aştepta. Te sun din nou peste câteva ore. Dar e mai sigur că probabil nu ne vom întâlni astăzi.

Ea puse încet receptorul jos. O clipă rămase uitându-se prin uşa de sticlă la marea înşelător de calmă. Era 28 iunie, o zi însorită în toată Europa, dar, în spatele orizontului albastru se adunau invizibili nori de furtună.

Începuse lunga vară a lui 1914.

Puțini oameni din Europa şi Rusia au crezut că asasinarea arhiducelui ar putea provoca un război.

La Paris, respectatul cotidian *Figaro* a tipărit încrezător: „Nimic îngrijorător".

Kaiserul german, Wilhelm al II-lea, a fost şocat de ceea ce considera ar fi cea mai abominabilă dintre crime: regicidul. Totuşi, nu a crezut că era un preambul la război.

Nici regele George al V-lea al Angliei nu a crezut. Cu aplecarea tipic britanică pentru minimalizare, a notat în jurnalul lui: „Teribil şoc pentru bătrânul împărat".

La bordul iachtului imperial *Standart,* o altă tragedie a fost mai aproape, contând mai mult. Cu o zi înainte, împărăteasa aflase că Rasputin, călugărul, fusese înjunghiat în stomac şi doctorii apreciau că rana era mortală: i se tăiaseră intestinele. Împărăteasa Alexandra, care era convinsă că Rasputin era singura speranță pentru fiul ei hemofilic, era bolnavă de îngrijorare. În vreme ce aproape toți cei aflați la bord se rugau ca dementul călugăr să moară, împărăteasa ținea slujbe pentru viața lui şi primea zilnic telegrame despre starea sănătății lui Rasputin.

La Livadia, pe 30 iunie, Șenda şi Vaslav îşi recăpătau răsuflarea întinşi pe patul unde făcuseră dragoste. Trecuseră două zile de la asasinarea arhiducelui. Obloanele trase îi apărau de soarele orbitor al amiezii şi mobilele masive păreau nişte umbre de un roşu întunecat

răspândite prin odaie. Un bărzăune prins în capcană între geamuri, se zbătea zgomotos să scape din închisoarea de sticlă.

Vaslav îşi apinse o ţigară şi o fumă în tăcere, cu ochii gânditori îndreptaţi spre tavan. Senda se întinse după paharul de şampanie de pe noptieră şi sorbi din el. Se strâmbă. Stătuse pe căldura aceea mai mult de o oră şi avea un gust clocit. Împinse paharul deoparte, tocmai când Vaslav o anunţă normal:

– Mâine dimineaţă plec la Petersburg.

– Ce! sări Senda în capul oaselor şi cearşaful îi căzu de pe sâni. Vaslav, dar abia am venit!

El o privi ciudat:

– N-am nimic împotriva vacanţelor de vară, îi răspunse pe un ton dezgheţat, de afaceri, dar interesele mele şi mai ales bunăstarea Rusiei, trebuie să aibă prioritate.

– Bineînţeles.

Ea îl privi în ochi, neştiind ce ar mai fi putut să spună.

– N-am de ales. Dacă ţarul e tot atât de orb ca miniştrii ăia nefolositori, voi fi nevoit să-l conving eu însumi.

– Ţarul s-a întors la Petersburg? întrebă ea.

El râse scurt, lătrat, scoţând pe nări două pale de fum albăstrui:

– Nu, veneratul „Tătuc al tuturor ruşilor" şi familia se bucură încă de croaziera lor.

Vocea lui era de o aciditate nouă pentru ea.

– Se pare că evenimentele din Europa nu ajung ca justificare pentru a-şi scurta vacanţa de vară, continuă el.

Ea era şocată:

– Dar e ţarul! În calitate de conducător, dacă e aşa de grav cum te temi...

– Ţarul e slab, încăpăţânat, incompetent şi prost informat, o întrerupse Vaslav cu dispreţ. Şi miniştrii lui sunt nişte struţi împăunaţi şi buni de nimic.

Ea îl privi ţintă. De obicei, nu avea acces la astfel de informaţii şi era prima oară când auzea un membru al

nobilimii vorbind defavorabil despre conducător. Nu era prea încurajator şi începea să fie alarmată.

– Înțelegi deci, spuse el, strivindu-şi țigara într-o scrumieră de cristal, că n-avem de ales decât să ne întoarcem la Petersburg.

Senda gândi: Noi. De ce *noi* trebuie să ne întoarcem? De ce nu numai tu? Ce are a face cu mine? Dacă vine războiul, Livadia nu va fi atinsă.

Dar, în interiorul ei, ştia că avea de a face cu ea. Ar fi trebuit să ghicească imediat ce el decisese să scurteze vacanța şi să se întoarcă la Petersburg. Oriunde ar fi mers Vaslav, urma să meargă şi ea. Nu se exprimase exact aşa niciodată, dar la asta se aştepta din partea ei.

Ea, Tamara şi Inge trebuiau să lase totul baltă şi să-şi facă bagajele. Se adaptase uşor la viața în vila scăldată de soare, la fel de repede cum se adaptase la adorația spectatorilor şi la luxul unei vieți pe care puțini oameni şi-o puteau permite. Acum, minunata vară se sfărâma.

Gândi răzvrătită: nu sunt păpuşa lui. Nu sunt jucăria lui. Nu-mi poate porunci ca unui servitor. Dar ştia că putea, şi asta o umplea de mânie şi dezgust de ea însăşi. Era mult mai puțin liberă decât servitorii lui.

Se întoarseră la Petersburg la distanță de o zi unul de altul, Vaslav şi prințesa în trenul particular al Danilovilor, iar Senda, Inge şi Tamara într-un compartiment de clasa I al expresului public. Pentru prima oară de când începuse aventura ei, Senda era cu adevărat nefericită. Ştia că e egoistă, dar nu se putea preface. Oare el nu înțelegea că prima ei responsabilitate era Tamara? Îi promisese că vor avea o vacanță şi acum, din motive pe care nu i le putea explica, trebuia s-o întrerupă. El era prea important şi tiranic ca să se gândească la nevoile altcuiva în afară de el. La fel era şi în pat. Lumea se învârtea în jurul lui Vaslav Danilov.

Iahtul imperial reveni în port după 19 iulie. Țarul refuză să aplece urechea la avertismentele prințului. Oricum, menajul imperial se liniştise: rugăciunile împărătesei fuseseră ascultate, pentru că Rasputin, despre care ea credea că posedă puteri vindecătoare magice şi le dovedise, vindecându-se. Duşmanii lui numeroşi fuseseră reduşi la tăcere, iar împărăteasa îl considera mai sfânt decât oricând.

Zece zile mai târziu, artileria austro-ungară bombardă malul opus al Dunării, fără să țină seama de steagurile albe de pe acoperişurile capitalei Serbiei.

Începuse canonada tunurilor.

Şi cu ea, războiul.

Când Senda păşi pe balcon, unde erau Inge şi Tamara, căldura o izbi de parcă ar fi intrat într-un cuptor. Era după-amiaza zilei de 2 august şi cheiul Nevei era plin de oameni; zeci de mii se îngrămădeau în preajma podului palatului. Toți fluturau drapele, strigau şi râdeau. Străinii se îmbrățişau, dansau, deşi nu se văzuseră niciodată. Vânzătorii ambulanți, atraşi de mulțime, ofereau limonadă la gheață şi sucuri de fructe. Entuziasmul ajunsese la culme.

Claxoanele explodau, pe Neva mişunau flotile de vapoare cu aburi, iahturi, vase cu pânze şi cu vâsle. Orice putea pluti era încărcat până la refuz şi toată lumea flutura stindardul imperial rusesc. Parcă se organizase un festival ad-hoc şi Petersburgul întreg sărbătorea.

Deodată, o undă de agitație străbătu mulțimea; drapelele începură să fluture şi mai rapid. Un val de urale spontane fu lansat spre albastrul fierbinte al cerului.

Inge o înalță pe Tamara în brațe, ca să vadă mai bine. Senda se aplecă lângă ele.

– Cred că sunt țarul şi țarina, spuse ea, scrutând depărtarea.

– Vezi, copilă? îi spuse Inge Tamarei. Tatăl țării noastre. Vezi cum îl iubesc oamenii?

Tamara se răsuci spre mama ei:

– Ce grozav, mama! E Paştele din nou? O să colorăm ouă?

Senda nu se putu abține să nu râdă:

– Nu, bombonico, nu e Paştele.

Mângâie părul fetiței, iar ochii şi vocea ei se umbrira de o tristețe implacabilă.

– Cred că e război.

– E mult mai grozav decât la Paşti! exclamă Tamara lungindu-şi gâtul. Îi străluceau ochii.

Mulțimea cânta acum în cor:

– Tătucule! Du-ne la victorie, tătucule!

– Ce păcat că nu suntem mai aproape, se încruntă Tamara. Nu prea văd. Sunt aşa de departe!

– Dacă te uiți la pod, bombonico, îi arătă Senda, femeia în alb cu pălăria mare pictată e țarina şi omul în uniformă de lângă ea e țarul. Şi cred că acelea din spatele lor sunt cele patru mari ducese.

Condusă parcă de un dirijor nevăzut, gloata începu să cânte la unison imnul imperial, a cărui melodie era luată din finalul *Uverturii 1812* de Ceaikovski:

„Dumnezeu să-l țină pe Țar, Mare şi Puternic. Să domnească pentru gloria noastră..."

– Oooo, mama! Ce frumos e! Ştii cuvintele? Poți să cânți şi tu?

În vreme ce mulțimea emoționată cânta lăcrimând ultimele trei strofe, Senda nu putu decât să clatine neîncrezătoare din cap. Avea buzele albite şi trupul încordat, de parcă s-ar fi confruntat cu o teroare ascunsă.

„Pentru înfrângerea duşmanilor noştri, Țarul Ortodox, Dumnezeu să-l țină..." continua cântecul.

– Dumnezeu să-i ierte, murmură Senda şi Inge o privi iute cu coada ochiului, dar nu zise nimic.

Senda privi pentru ultima oară furnicarul de jos. Era prea mult. Să te rogi pentru moarte şi distrugere şi să-l invoci pe Dumnezeu ca să te ajute. Era ridicol şi descurajant. Dacă s-ar fi rugat pentru pace, ar fi fost altceva. Dar pentru război? N-avea rost să privească la proştii care-şi implorau propria distrugere.

Intră în casă, dar zgomotul vocilor o urmări. N-avea unde să scape de laudele tunătoare, de aclamaţiile pentru ţar, Dumnezeu şi Rusia sfântă.

Deodată, începu să plângă, dar nu dintr-un acces de patriotism. Plângea pentru slăbiciunile prosteşti ale oamenilor simpli.

În noaptea aceea, pe când stindardul rusesc flutura alături de tricolorul francez şi de „Union Jack" al englezilor, o mulţime violentă atacă ambasada germană din Petersburg. Dintr-o dată, orice era german devenise suspect şi urât. Când auzi ştirile, Senda o chemă pe Inge şi-i spuse liniştită:

– Tu eşti nemţoaică, Inge. Ce părere ai despre asta?

– Se poartă ca nişte copii prostovani! răspunse aceasta, cu ochii ei albaştri scânteind.

Senda dădu din cap.

– Sunt de acord. Dar... dacă simţi că trebuie să pleci şi să te întorci în Germania... Nu mai continuă.

– De ce aş face asta? întrebă Inge surprinsă.

Senda dădu din umeri:

– Te-ai născut în Germania. Ruşii au devenit deodată turbaţi când e vorba de nemţi. Poate ai familie şi prieteni... M-am gândit doar...

– Nu mai am familie şi locul meu e aici, declară Inge loială. Nu-mi pasă dacă sunteţi rusoaică, suedeză sau japoneză. În afară de cazul...

Ezită, privindu-şi mâinile:

– În afară de cazul dacă vă deranjează că sunt nemţoaică.

Senda ținu cu căldură mâinile Ingei într-ale ei:

– Pe *mine,* să mă deranjeze? Doamne, nu! De ce? Tu eşti... ei, bine, tu eşti Inge!

Şi din momentul acela, fură prietene pe viață.

Pe treizeci şi unu august se petrecu un alt fapt care demonstra ura ruşilor pentru tot ce era german: numele capitalei se schimbă oficial de la germanicul „Petersburg" la slavul „Petrograd".

În zilele următoare, Inge fu foarte tăcută. Când o ducea pe Tamara la plimbare în parc sau de-a lungul cheiului Nevei, evita să vorbească, de teamă ca cineva să nu-i recunoască accentul german. Conştientă de sensibilitatea ei, Senda îi lua mereu apărarea când Inge era cu ea. Şi pentru că Inge se temea până şi să se ducă la băcănie, Senda angajă o servitoare, Polenka, să facă drumurile ei: soțul Polenkăi, Dimitri, deveni şoferul Sendei. Vaslav îi cumpărase o maşină nouă, dar în curând n-o mai folosi. Trebuia conservată benzina şi deşi n-ar fi fost greu pentru oamenii sus-puşi, de nivelul lui Vaslav, să o obțină în cantități nelimitate, Senda prefera să meargă cu trăsura trasă de cai. Ştia că afişarea ostentativă a luxului ar fi însemnat să caute beleaua cu lumânarea.

La început, toți ruşii fură convinşi că vor învinge repede. Nici nu se putea altfel! Victoria era atât de ispititoare şi părea că trebuie doar să întindă mâna ca s-o culeagă. La urma urmei, armata rusă era colosală – presa britanică o supranumise chiar „tăvălugul rusesc". Şi chiar era un tăvălug, deşi unul învechit şi ineficient. În timpul războiului, cincisprezece milioane şi jumătate de bărbați mărşăluiră pentru victoria Rusiei sfinte, să lupte cu dușmanul. Totuşi, victoria rapidă, prevăzută inițial, se îndepărtă. În afară de numărul mare de trupe, Rusia nu era pregătită să intre în război.

Pentru fiecare kilometru rusesc de cale ferată, Germania avea zece.

Trupele ruseşti trebuiau să mărşăluiască în medie opt sute de kilometri până la front; trupele germane nu aveau de mers mai mult de două sute. Sistemul rusesc de cale ferată mergea atât de prost, încât se întâmplă ca un tren de trupe să facă douăzeci şi trei de zile ca să ajungă la linia frontului.

Fabricile germane produceau arme şi muniţie non-stop. Rusia suferea atât de grav de lipsă de armament, încât artileriştii erau ameninţaţi cu Curtea Marţială dacă trăgeau mai mult de trei salve zilnic.

Şi nu mai puţin important, Rusia era o matahală lăţită pe două continente, de la Marea Baltică, în est, până la Oceanul Pacific, în vest. Dimensiunile şi geografia ei îi împiedicau pe aliaţi să-i vină în ajutor. O blocadă germană asupra porturilor ruseşti se dovedi o armă rapidă şi eficientă: în timpul războiului, importurile ruseşti scăzură cu nouăzeci şi cinci la sută, iar exporturile cu nouăzeci şi opt la sută. Porturile din Marea Britanie primeau două mii două sute de nave săptămânal, în vreme ce la cheiurile ruseşti acostau numai o mie două sute cincizeci anual.

Şi ca să facă lucrurile şi mai rele, comandanţii militari ruşi se urau şi nu aveau încredere unii în alţii, iar raţiile alimentare erau insuficiente.

Între timp, la Petrograd continuau balurile somptuoase, nopţile strălucitoare cu operă, balet sau teatru, urmate de supeuri, la fel ca în vremea când oraşul se numea Petersburg. Şi Senda Bora dansa şi cina cu elita nobilimii, cucerind rol după rol pe scena faimosului Théâtre Français. Avea legiuni de admiratori, iar luxul în care trăia devenise normal. Făcea parte din Societatea cu „S" mare. Şi societatea dansa, iar Rusia sângera.

Totuşi, Rusia părea să aibă rezerve mereu noi de sânge proaspăt. Toate erau înghiţite de război.

În ciuda războiului, sau poate tocmai din cauza lui, cariera Sendei ajunse la apogeu. Distracțiile îi ajutau pe oameni să uite numărătoarea bătăliilor pierdute sau câștigate şi teribila pierdere de vieți omeneşti. Timp de trei ani, Senda înflori în luminile rampei; peste noapte aproape, se trezi că se bucura de statutul schimbător al unei celebrități; fu înălțată în turnul de fildeş şi deveni o legendă vie.

Cu talentul şi frumusețea ei îşi cucerea deopotrivă publicul şi criticii. Fiecare spectacol al ei primea mai multe laude decât cel precedent şi, de fiecare dată când cădea cortina, începea o întrecere între ea şi spectatori, care păreau că vor să bată recordul de chemare a vedetei la bis, prin ropote de aplauze.

La unul din spectacolele la matineu, coafeza ei nu veni fiindcă era bolnavă şi, în timp ce juca, îi scăpă o şuviță lungă de păr roşu din pălărie; fu proclamat un stil nou şi coafura deveni nebunia la modă.

Când se află că avea o fiică numită Tamara, ziarele scriseră că şase din şapte fetițe nou-născute într-o săptămână în Petrograd erau botezate Tamara.

Tot ce făcea sau spunea Senda era cântărit, disecat, imitat. Încasările atelierului doamnei Lamothe cunoscură cea mai uluitoare creştere din cauză că toate femeile copiau toaletele Sendei. Felul în care mergea şi în care-şi ținea capul erau de asemenea copiate. Apăru chiar într-un scurt film mut – *Romeo şi Julieta* – şi mii de oameni se înghesuiră să-i vadă imaginea tremurătoare prinsă pe ecranul de argint. Era singura realizare despre care Senda ştia că-i va supraviețui, fiindcă viața unei actrițe de teatru e trecătoare odată cu fiecare spectacol. Peste şaptezeci de ani, filmul mut cu Senda devenise clasic şi o piesă de cult.

Ea era pentru publicul adorator, care se îngrămădea s-o vadă, ceea ce fusese Sarah Bernhardt pentru publicul Europei şi al Americii – frumusețea şi steaua de primă

mărime a națiunii, o comoară populară, cea mai strălucitoare bijuterie din coroana țaristă.

Dar aparițiile publice nu jucau decât un rol minor în viața ei atât de plină. Inge era miraculoasă pentru Tamara, dar fetița avea nevoie şi de mamă şi Senda folosea tot timpul disponibil – din ce în ce mai puțin – pentru a se ocupa de ea. Găsea acest timp tot mai greu, pentru că fiecare oră de spectacol cerea o sută de ore de repetiții: iar când nu repeta sau juca sau îşi petrecea serile cu Tamara şi Inge sau cu Vaslav, învăța. Orele care-i rămâneau pentru ea erau de obicei duminica după-amiaza; şi aceste ore deveniră cu timpul o legendă.

Contesa Florinsky avusese dreptate: Senda nu putea evita primirile de musafiri. Ea nu acordase niciodată prea mare importanță acestui lucru, dar salonul ei se umplu odată întâmplător de câțiva prieteni; în curând, să treci pe la doamna Senda Bora era cel mai la modă fel de a-ți petrece după-amiezile de duminică. Salonul ei avea reputația de a fi cel mai interesant, nu numai pentru că prietenii ei erau toți nişte celebrități, ci şi pentru că ea avea un instinct infailibil de a-i îndepărta pe musafirii lipsiți de orice talent. Se vorbea că salonul ei făcea furori din cauză că plăcea snobilor, dar zvonul fusese răspândit de cei neinvitați. Salonul Sendei era elitist pentru că aduna în jurul ei oameni strălucitori, cu talentul conversației, oameni de la care putea învăța. Prietenii ei erau cei mai substanțiali compozitori, dansatori, instrumentişti sau scriitori ai Rusiei. Şi alături de aceşti prieteni, dintre care mulți aveau să atingă gloria mondială, ea asculta şi învăța, îi amuza şi se preocupa de ei şi se spunea că fiecare bărbat pe care-l întâlnea era condamnat să cadă în mreaja farmecului ei.

Senda prețuia aceste după-amieze de duminică. Prietenii ei îi stimulau mintea, o forțau să se dezvolte creator şi se hrăneau spiritual unii pe alții. Erau pretenționşi şi plini de har, cunoscuți şi ambițioşi şi erau unii pentru

alții, cei mai răi şi deci cei mai buni critici. Averea, oricât de mare ar fi fost sau rangul, fie el cât de înalt, nu erau suficiente pentru a intra în acest cerc artistic exclusivist. Bineveniți erau numai cei de un talent strălucitor sau cel puțin cu spirit creator şi pasionați de munca lor.

Dar ceea ce-i convenea cel mai mult Sendei la acest salon era faptul că Tamara stătea în apropiere, în camera copiilor. Fetița deveni repede o imitatoare desăvârşită a ceea ce vedea şi auzea şi oamenii pe care-i imita erau cei mai buni profesori posibili. Senda era fericită că Tamara îşi completa educația sub auspiciile unor maeştri în domeniile lor – o experiență pe care chiar şi cel mai bogat copil nici n-ar fi visat s-o capete.

Într-o seară, la culcare, când Senda o sărută, Tamara declară înțepată:

– Mama, vreau să mă fac actriță.

Senda râse uşor, potrivindu-i pătura.

– Dacă-mi aduc aminte bine, bombonico, săptămâna trecută voiai să fii pianistă şi acum două săptămâni, balerină.

– Da, dar actrițele se distrează mai mult! Şi au şi mult mai mulți prieteni bărbați, nu-i aşa? Tu ai mai mulți decât oricine, mama.

Senda tresări; nu-şi categorisise niciodată prietenii după sex; dar era adevărat, în salonul ei se puteau vedea mult mai mulți bărbați decât femei.

– Şi apoi, tu eşti singura actriță. Şi mult mai frumoasă decât oricine altcineva.

Senda zâmbi şi o sărută pe Tamara pe frunte.

– Şi acum, la culcare, domnişoară, o admonestă ea cu supărare prefăcută, stingând veioza. Altfel, n-o să ajungi niciodată o actriță frumoasă.

Când Senda închidea uşa, o auzi pe Tamara murmurând cu un oftat de fericire: „Vreau să fiu ca tine, mama".

Senda se cutremură uşor. Nu fi exact ca mine, se rugă ea în gând. Am avut o parte mare de nefericire şi nu ți-aş

dori una la fel. Vreau pentru tine doar bine, o viață pașnică și fericită.

Simți brusc un fior de vinovăție. Se străduia din răsputeri s-o crească bine pe Tamara, dar nu era convinsă că era un model decent pentru un copil impresionabil. Tot încercând să combine responsabilități de mamă și de tată, simțea că nu reușise să fie nici una, nici alta. Îi părea rău că nu-i putea oferi fiicei ei o familie adevărată, chiar și un surogat de tată.

Trecuseră aproape doi ani de când Schmarya nu mai făcea parte din viața lor. Nu primiseră nici o scrisoare de la el, nici măcar o carte poștală pentru Tamara și Senda, nu știa dacă era în Europa sau reușise să ajungă în Palestina. Lăsase un gol în viața ei, un spațiu alb pe care nimic nu-l putea umple. Senda se simțea continuu singură și uneori părea de-a dreptul ironic faptul că printre prietenii și admiratorii ei se aflau mii de bărbați care ar fi fost extaziați de ocazia de a-i împărtăși viața.

Dar singurul bărbat pe care-l putea iubi o părăsise pentru a nu se mai întoarce.

Nu trăia singură, dimpotrivă, îl avea pe Vaslav și aveau un oarecare ataşament unul față de celălalt, dar un ataşament bazat pe carne. Ea tânjea după Schmarya și și-ar fi dat și ultima bijuterie din noua ei bogăție ca să se întoarcă alături de el.

– Uneori am impresia că nu eşti aici, lângă mine, se plânse Vaslav odată.

*
* *

După-amiezile de duminică ale Sendei erau atât de căutate și pentru că în salonul ei se respectau două principii: onestitatea și libertatea cuvântului. Oricine era încurajat să vorbească despre subiectul cel mai drag inimii lui sau ei, fără teamă că opiniile îi vor fi ridiculizate și, mai

ales, denunțate. Stabiliseră de comun acord că discuțiile din salonul Sendei nu trec dincolo de pereții acestuia, chiar dacă s-ar fi exprimat cele mai radicale sau nepopulare păreri.

Şi era firesc în acea vreme de la sfârşitul anului 1916, când războiul dura deja de doi ani şi jumătate, să se vorbească mai puțin de artă şi mai mult de politică printre intelectualii pacifişti ai după-amiezelor de duminică.

Din birou, în conversația de fiecare zi se strecura teama de revoluție. Izbucnirea războiului îi unise inițial pe ruşi, indiferent de opiniile lor politice sau sociale. Dar zilele când se sărbătorea plecarea triumfală a trupelor trecuseră de mult. Victoria fusese un balon de săpun, repede înghițit de realitate. La toate nivelurile societății, războiul era văzut acum ca inutil, secătuind rezervele Rusiei; şi, într-un fel sau altul, afecta viețile tuturor. Continuarea lui amenința să dizloce națiunea. Foametea, care fusese răspândită şi înainte, era acum covârşitoare. Să mori de foame devenise un fapt comun. Oamenii mureau înghețați de frig în casele lor sau pe străzi.

Mânia, frustrarea şi ura deveniseră explozive şi obiectul lor era inevitabil – țarul cu țarina lui.

Uralele inimoase: *„Batiushka! Batiushka!"*, „Tătucul! Tătucul!" slăbiseră în intensitate şi nu mai ajungeau la urechile țarului. Pentru ca lucrurile să fie şi mai complicate, se vorbea de posibila relație dintre țarină şi călugărul Rasputin şi despre trădarea ei în favoarea germanilor. Chiar şi nobilii presupuneau că țarina avea o aventură cu călugărul. Se credea că Rasputin, cunoscut ca bețiv şi mulieratic, avea legături cu spionii germani şi el fu asasinat în 1916. Alții credeau că țarina însăşi le păstra încă nemților o mare simpatie şi se merse atât de departe încât se sugeră că era trădătoare. Chiar şi cele mai inocent umanitare fapte ale ei, cum ar fi trimiterea de cărți de rugăciune ofițerilor germani din spitalele ruseşti, nu scăpau de ura crescândă a inamicilor săi.

Toată lumea era de acord că țarul e slab şi incapabil şi trebuie înlocuit. Iar țarina lui de origine germană, încântătoarea Alexandra, era numită *„Nemska"*, „Nemțoaica" şi deveni repede cea mai urâtă soție de monarh de la Marie Antoinette.

Rusia era coaptă pentru revoluție.

Era începutul sfârşitului. Joi, pe 8 martie, cozile nesfârşite şi tăcute la pâine din Petrograd explodară în haos. În tot oraşul, înfometații care nu mai erau dispuşi să stea la rând pentru rația neîndestulătoare, răvăşiră brutăriile şi apucară tot ce putură. Simultan, o demonstrație muncitorească mărşălui de la secțiunea industrială Vyborg peste Neva, până în centrul Petrogradului. O altă demonstrație, cuprinzând aproape numai femei, mărşălui în sus şi în jos, lângă Nevski Prospekt, scandând: „Dați-ne pâine! Dați-ne pâine!" Deşi marşul era paşnic, cazacii călare patrulară toată noaptea ca să prevină orice violență.

În jurul unei cine simple, compusă din crochete de cartofi, Senda era stăpânită de o neliniște crescândă. Inge mânca tăcută, ceea ce nu-i stătea în fire, iar Tamara, barometru sensibil al stărilor celor din jur, era ciudat de liniştită şi rezervată. Lucrurile se înrăutățiseră foarte rău, gândi Senda, dacă până şi menajul ei privilegiat era afectat de criza de alimente.

De când îi primise în serviciu pe Polenka şi Dmitri, Polenka se ocupa de gătit, curățenie, lenjerie şi cumpărături. În afară de câteva rezerve de materie primă comestibilă, Polenka aducea în fiecare dimineață cele trebuincioase pentru meniul zilnic în două sacoşe mari de cumpărături. Senda ținea la mâncăruri proaspete şi cămara era destul de călduroasă, aşa că alimentele perisabile erau cumpărate pe măsură ce era nevoie de ele. Acest aranjament se dovedise perfect până în dimineața aceea, când Polenka plecase la cumpărături cu

portofelul plin şi nu se mai întorsese. Când devenise clar că se întâmplase ceva care o împiedicase să vină, Senda şi Inge cotrobăiseră prin cămara aproape goală şi găsiseră câteva rezerve. Nu aveau însă carne, pui, ouă sau legume proaspete. Cartofii şi uleiul fură transformate în jalnice crochete, dar nu aveau nici un sos gustos care să le diminueze gustul de grăsime.

Inge îşi împinse farfuria deoparte, zicând:

– Nu mi-e foame.

– Nici mie, mormăi Tamara, lăsând furculița grea de argint să cadă pe farfurie. Jeah! Urăsc crochetele de cartofi! Au gust de ziare!

Senda, la fel de dezgustată de rondelele cu consistență de cauciuc, îşi exploră rezerva aparent nelimitată de calm şi bună dispoziție:

– Ştiu că sunt groaznice, îngeraş, dar asta e tot ce avem azi. Mâine o să facem un ospăț, ca să recuperăm.

Inge îşi ridică sprâncenele şi spuse acru:

– Mâine o să fie la fel de rău sau şi mai şi, ascultați-mă pe mine. Dacă mă-ntrebați, Polenka e de vină. Probabil că a luat toți banii de cumpărături şi a fugit cu ei. Sper că cel puțin ea şi Dmitri mănâncă bine!

– Inge! Nu putem face asemenea presupuneri! strigă Senda. Ştii că au fost demonstrații şi răzmerițe toată ziua. E mult mai probabil că Polenka n-a putut ajunge.

– Nu? Dar Dmitri? Nu are el trăsura dumitale? Am verificat în grajd şi nu sunt acolo. Ar fi putut s-o aducă el aici.

– Poate sunt răniți.

– Poate sunt nişte hoți.

– Mâine, zise Senda obosită, va fi mult mai bine.

– Mâine, mormăi Inge pesimistă, mi-e teamă că va fi mult mai rău.

Din nefericire, se dovedi că Inge avea dreptate.

În dimineața următoare, mulțimea umplu din nou strada. Fură prădate mai multe brutării şi magazine şi

cazacii patrulară peste tot, de data aceasta fără bice. Semnificația acestui fapt nu scăpă maselor – biciul constituia metoda tradițională de control al gloatelor. Cazacii asigurară oamenii care-i salutau cu veselie că nu-şi vor folosi nici puştile.

Dar lipsa bicelor şi a puştilor n-avea nici o putere de a opri foametea.

– Ce facem? mormăia inutil Inge. E trecut de amiază şi n-au apărut nici Polenka, nici Dmitri. Nu mi-e dor de ei, mai ales de Dmitri ăla cu ochi alunecoşi, dar nu-i mai putem aştepta. Dacă o facem, suferim de foame.

Era cu Senda în bucătărie, căutau prin dulapurile goale.

– Porțelanul de Meissen şi argintăria sunt frumoase, dar nu le putem mânca. Trebuie să găsim ceva de mâncare. Noi două ne putem descurca, dar Tamara mă îngrijorează. E în creştere şi are nevoie de hrană.

– Ştiu, *ştiu!* o repezi Senda, ajunsă la capătul puterilor şi al răbdării.

Se întoarse pe călcâie, se duse în foaier şi începu să-şi pună haina groasă de samur, cu pălăria asortată.

– Unde vrei să te duci gătită ca regina din Saba? o întrebă Inge cu mâinile în şolduri.

Senda se întoarse şi o privi cu ovalul feței încadrat de norul întunecat de samur.

– E frig şi, apoi, totdeauna mă îmbrac aşa, spuse ea surprinsă. Mă duc să încerc să cumpăr ceva de mâncare.

– Nu cu astea, spuse Inge posomorâtă. După cât de înfierbântați sunt pe stradă, e mai bine să nu te deosebeşti de ei. Mai bine te-ai îmbrăca în ceva vechi şi purtat, ar fi mai sigur. Cei de afară nu vor să se mai lase impresionați de bogăție, ba dimpotrivă.

Senda o privi țintă, apoi dădu din cap. Inge avea dreptate. Ar fi trebuit să se gândească şi ea. Îşi scoase tăcută haina şi pălăria şi începu să caute prin dulapuri ceva şters şi nepretențios. Oftă, dând la o parte umeraş

după umeraş. Habar nu avusese că garderoba ei conținea atât de multe haine extravagante. Numai acum, căutând ceva care să nu atragă atenția mulțimii înfometate, își dădu seama de întinderea frumoasei ei garderobe. În cele din urmă își luă cea mai veche capă de astrahan şi unul din fularele negre de lână ale Ingei. Se strâmbă în oglindă la ea însăşi:

– Arăt ca o babuşcă, zise ea încordată.

– Mai bine o babuşcă vie decât o prințesă moartă, ripostă Inge cu blândețe.

Senda plecă şi se întoarse într-un târziu, peste trei ore. Era epuizată şi o dureau picioarele, dar, având în vedere condițiile, repurtase o victorie. N-avea importanță că articolele costaseră de zece ori mai mult, reuşise să cumpere nişte napi ofiliți, câteva şiraguri de fasole veştedă, un pui pricăjit, şase ouă învelite cu grijă în ziar, o bucată mică de brânză frământată şi o cutie de orez. Totuşi, având în vedere că cele mai multe magazine erau închise, adusese destul pentru un festin.

– Dacă asta arată ce va veni, îi spuse Inge cu dinții încleştați, când depozitară alimentele prețioase, atunci Domnul să ne ajute.

Aveau nevoie de ajutorul lui Dumnezeu. În ziua următoare, vineri, 9 martie, toate roțile Petrogradului se opriră. Muncitorii intrară în grevă până la unul. Trenurile se opriră. Tramvaiele nu mai ajunseră la capăt de linie. Nici un ziar nu se mai tipări. Mulțimi cu stindarde enorme roşii, în curând devenite familiare, mărşăluiră pe străzi, scandând: „Jos cu Nemska! Jos războiul!" Cele două lozinci răsunară pe străzi toată ziua.

Gravitatea situației nu mai putea fi trecută cu vederea. Nici măcar indivizii cei mai privilegiați social nu mai puteau ignora amenințarea. Aproape nimeni nu mai ieşi seara în oraş; la teatrul Maryinsky, George Enescu susținu un recital de vioară în fața unei audiențe mai mici de cincizeci de spectatori. Restaurantele rămaseră goale.

Senda, care trebui să joace într-o reluare a piesei de mare succes „Dama cu camelii", rămase şi ea din prudenţă acasă, în spatele uşilor încuiate. La fel procedară şi ceilalţi actori din distribuţie, ca şi publicul de altfel.

În tot Petrogradul situaţia alimentelor se înrăutăţi. Fără transporturi, nici puţinul existent nu putea fi distribuit. Acolo unde se găsea ceva, magazinele erau jefuite înainte de apariţia primului client. Ţarul, de la cinci sute de kilometri depărtare şi fără să fie conştient de situaţie, îşi telegrafia ordinele: instrucţiuni voalate de a trage în populaţie ca să se liniştească străzile.

Spre norocul tuturor, vărsarea de sânge nu atinse proporţii, datorită lipsei de disciplină a trupelor. Veteranii muriseră de mult în încleştările cu germanii şi trupele ceva mai bune erau departe, pe front. Datorită crizei de ofiţeri şi de armament, mulţi soldaţi nu mai beneficiau de nici un fel de instrucţie.

Totuşi, sâmbătă, pe 10 martie, cincizeci de oameni fură ucişi sau răniţi, după ce soldaţii traseră în mulţime. În aceeaşi zi, moartea din cauza sărăciei şi mizeriei seceră două sute de civili din Petrograd.

Dacă soldaţii ar fi respectat ordinele, ar fi murit zeci de oameni mai mult. O companie, somată de ofiţeri să tragă, întoarse armele şi-şi împuşcă ofiţerul. Un alt regiment trase în aer în loc să tragă în oameni.

În noaptea aceea, ţarul primi următoarea telegramă: ANARHIE ÎN CAPITALĂ.

Ţarul răspunse prompt, trimiţând întăriri, dar duminică după-amiaza, zeci de soldaţi începură să se răzvrătească şi să se alăture rebelilor.

Marţi, un singur avanpost al ţarismului rezista în oraş: Palatul de Iarnă, păzit de o mie cinci sute de trupe încă loiale comandanţilor. Rebelii dădură trupelor douăzeci de minute ca să evacueze zona. Trupele plecară.

Părea o imagine din *Infernul* lui Dante. Oraşul, altădată atât de majestuos şi ordonat, era prins de uraganul revoluției. Gloatele prădau, jefuiau şi devastau. Lătratul puştilor răsuna neîncetat. Țipete sfâşiau aerul. La baza navală din afara Petrogradului, marinarii măcelăriră un ofițer şi îl îngropară de viu pe altul lângă cadavrul primului. Nimic nu mai era sfânt, viața mai puțin decât orice. Secole de foame şi asuprire se transformară într-un vârtej nimicitor. Maşini blindate străbăteau oraşul cu ciorchini de rebeli veseli agățați de laturi şi fluturând steaguri roşii. Incendierile se țineau lanț: cerul nopții era lins de flăcările clădirilor aprinse ca nişte torțe. Crima şi arderea erau un fel de catarsis. Gloatele dansau cu gesturi de demoni dezlănțuiți în jurul rugurilor uriaşe, care fuseseră cândva edificii ale puterii.

Auzind o serie de împuşcături în apropiere, urmate de o salvă de urale, Senda se aventură să crape perdelele uşii de la terasă şi să arunce o privire afară. Respiră adânc şi privi încremenită. Prin sticla înghețată, putu vedea încă una din nenumăratele manifestări de violență. Exact în fața ei, dincolo de râul înghețat, o clădire fusese aprinsă. Flăcările se zăreau printre vălătucii de fum, iar scânteile erau azvârlite de vânt spre cer. Strălucirea portocalie se răsfrângea în pojghița de gheață a râului, dublând teribila privelişte.

Uralele tunătoare care însoțeau focul păreau ovațiile de pe un stadion. Trecu mult timp până când Senda îşi dădu seama a cui casă ardea.

Dar e conacul Matildei Kschessinska! gândi ea cu oroare crescândă. Ce ar fi putut avea împotriva unei balerine? Nici măcar artiştii nu sunt protejați de nebunia generală?

Prin minte îi treceau repede desele ocazii când prima balerină fusese oaspete al salonului ei de duminică; Tamara o idolatriza. Una dintre comorile Tamarei era

coroana de strasuri pe care Mathilde o purtase în spectacolul cu *Frumoasa din pădurea adormită* şi pe care Tamara o păstra acum în raftul ei de jucării.

Şi acum, conacul Mathildei fusese transformat în torţă. Senda nu putea decât să se roage ca prietena ei să fi scăpat cumva de gloată şi să se afle în siguranţă.

– Mama? Ce se întâmplă? întrebă o voce subţirică din spatele ei.

Senda lăsă perdeaua jos şi se întoarse încet spre fiica ei. Văzând-o, i se rupea inima. Ochii Tamarei erau lărgiţi de spaimă şi pe obraji avea dâre de lacrimi. Îşi târa de un braţ ursuleţul favorit.

– Nu-i nimic, îngeraş, minţi Senda moale, aplecându-se să ia mâna tremurătoare a fetiţei. Totul e bine, se luptă ea să abordeze o figură senină.

– Dar când m-am uitat pe geam...

– Parcă ţi-am spus să nu te apropii de ferestre! şuieră Senda cu vocea deodată tăioasă. De câte ori trebuie să-ţi spun? Dacă te vedea cineva... şi...

– Dar mi-e frică, mama... tot zgomotul şi focurile... vedeam lumina galbenă prin perdele.

Vocea Tamarei se pierdu într-un scâncet terorizat. Senda simţi că-i piere accesul de supărare datorat îngrijorării.

– Îmi pare rău, îngeraş, şopti ea. N-am vrut să-mi vărs mânia pe tine. E firesc să-ţi fie frică. La toţi ne e.

– Şi ţie ţi-e frică? o privi Tamara cu venerație.

Senda se forţă să zâmbească şi o trase mai aproape.

– Chiar şi mămicilor le mai e frică din când în când. Dar, bineînţeles, nu durează prea mult.

Îngenunchie şi o strânse pe Tamara la piept.

– Tu să-ţi aduci aminte că totul pare mai rău decât e în realitate. Suntem în siguranţă şi suntem împreună. Asta e tot ceea ce contează. Împreună suntem puternice, de neînvins. Să-ţi aduci aminte întotdeauna de asta.

O depărtă pe Tamara şi-i şterse o lacrimă mare de pe obrazul fraged.

– N-o să uiți? Îmi promiți?

Tamara dădu din cap cu solemnitate.

Deodată se auziră nişte lovituri în uşă şi fața Sendei deveni cenuşie. Toate instinctele îi spuneau să fugă. Dar nu aveau decât uşa aceea asediată.

– *Gott im Himmel!* se auzi din bucătărie izbucnirea Ingei, care uitase de ea însăşi şi vorbea în germană.

– Mă duc să văd cine e, bălmăji Senda.

– Mama, *ei* sunt! strigă Tamara tremurând. Au venit să ne ardă!

– Şşş! o reconfortă Senda, străduindu-se să pară puternică. Totul e în regulă, îngeraş, du-te în camera ta şi stai acolo.

– Deschideți! Ştim că sunteți acolo! se auzi o voce aspră.

Senda o trimise pe Tamara spre camera ei şi, ridicându-şi poala rochiei cu o mână, porni spre foaier.

– Mă duc la uşă! îi strigă Ingei.

Vocea ei, în ciuda celor mai rele temeri, rămăsese miraculos de calmă. În caracter i se trezise deodată o forță şi o şiretenie nebănuite. Orice s-ar fi întâmplat, era imperativ să rămână stăpână pe reacțiile ei. În nici un caz să nu intre în panică. Erau în joc viețile lor.

Ajunse în foaier şi privi prostită uşa; se zguduia sub loviturile repetate. Auzea aşchii de lemn despicându-se. Nu mai era mult şi avea să se rupă.

Automat, de parcă ar fi primit musafiri, se întoarse spre oglindă şi-şi aranjă părul, conştientă de ridicolul gestului, dar incapabilă să se rețină. Dintr-o dată, orice rămăşiță de normalitate căpătase o importanță colosală, oricât de nepotrivit era momentul. Dacă ar fi deschis uşa arătând jalnic, bătălia ar fi fost pierdută dinainte de a fi început.

Respiră adânc, îşi îndreptă spatele şi deschise uşa.

Se trânti cu zgomot, obligând-o să se dea înapoi. Cinci oameni nebărbieriți și înarmați până în dinți pătrunseră în apartament, conduși de Dmitri și Polenka, și patru își îndreptară imediat puștile spre ea. Ultimul târa după el un drapel lung, roșu. După petele de noroi de pe el, se părea că fusese călcat în picioare de mai multe ori. Deodată, această revelație dădu scenei aerul unei farse comice. Senda crezu că o să izbucnească în râs, dar hohotele nu putură să iasă din gâtul ei.

– Câți sunteți în casă? întrebă conducătorul grupului.

Dintr-un motiv obscur, Senda era fascinată de ochelarii lui cu rame rotunde de sârmă și de cicatricea groasă, roșie și urâtă care se întindea pe obrazul stâng, de la colțul ochiului până la colțul gurii. După aceea nu mai fu în stare să-și amintească fața lui, dar ochelarii și cicatricea i se imprimară în minte pentru totdeauna.

– Câți? lătră el cu fața atât de aproape de a ei, încât îi atingea nasul.

Senda se chirci, trăgându-se spre perete în fața salivei și a mirosului de alcool ale bărbatului. Avea fața trasă și pierită, dar mintea îi alerga. Se minuna ea singură de cât de limpede gândea în aceste momente.

Dacă acesta băuse, gândi ea, probabil că o făcuseră și ceilalți. Și beți și înarmați, erau de două ori periculoși. Probabil că ar fi fost fericiți să apese pe trăgaci. Va trebui să se poarte cu grijă, să facă ce vor ei, dar să nu fie prea supusă, fiindcă așa își vor da seama cât de terorizată e. Trebuia să-și arate forța, chiar dacă în realitate era slabă.

Își înălță ochii provocator, privindu-i cu mânie scânteietoare:

– Ce drept aveți ca să intrați nepoftiți în casa mea?

– Ce *drept?* Îndrăznești să mă întrebi ce drept am *eu?*

Cel cu ochelari rânji oribil și mâna îi fulgeră prin aer. Ea se încordă, dar lovitura fu prea puternică. Se izbi de peretele opus și dădu cu capul de tocul ușii. Îi ardea obrazul și urma degetelor lui îi rămăsese albă pe piele.

– Am *tot* dreptul! Înțelegi?

Fața lui se apropiase din nou de a ei.

– Înțelege *bine,* doamnă elegantă, am dreptul *poporului!*

Polenka îl trase de mânecă:

– Ți-am spus, sunt numai ele trei. Târfa, nemțoaica şi fetița. Numai femei.

Scuipă disprețuitoare.

– Mama!

Smiorcăitul Tamarei risipi ceața din jurul Sendei şi o ajută să-şi revină. Îi țiuiră urechile, dar auzise destul ca să înțeleagă că fiica ei se apropiase prea mult de aceste animale. Răsucindu-se spre stânga, o văzu pe Tamara prelingându-se dinspre salon şi ascunzându-se după colț, astfel că nu i se vedeau decât un ochi imens şi expresiv şi o mânuță albă.

– Te-au lovit, mama?

Senda simțea că buza de jos i se umflase şi avea în gură gustul de metal al sângelui. Clătină din cap.

– Nu, îngeraş, nu-i nimic. Du-te în camera ta şi aşteaptă.

Şi în ciuda efortului de a fi calmă, vocea i se ridică deodată până la țipăt:

– *Şi stai acolo până vin eu după tine!*

Cu coada ochiului o văzu pe Inge înfoiată ca o cloşcă, furişându-se din bucătărie şi mânând-o pe Tamara spre camera ei. Uşa se trânti şi cheia se întoarse zgomotos în broască.

Bărbatul râse:

– Deci asta e *Nemska* ta, nu-i aşa? O cățea schilavă.

Senda îşi ridică fața palidă şi-l privi calm. Nu ştiuse până atunci cât curaj avea:

– *Nemska* asta, cum îi spui, are mai mult bun simț în degetul mic decât voi, aşa-zişii oameni luați laolaltă. Cel puțin, ea nu terorizează femei şi copii!

Se crispă, aşteptând o altă palmă, dar aceasta nu veni.

– Dacă tot sunteţi aici, adăugă ea rece, ce doriţi?

– Am venit să te judecăm şi te găsim vinovată din cinci pricini, zise omul, mecanic, de parcă ar fi recitat o poezie.

– Zău? Deci eşti *judecător?* întrebă Senda neîncrezătoare, râzând aproape neauzit. N-aş fi ghicit.

– Prima pricină, intonă el monoton, cu ochelarii deodată albiţi de lumină şi ascunzându-i ochii, este că adăposteşti o nemţoaică, un duşman al statului şi posibil spion şi pentru asta eşti amendată cu zece mii de ruble.

– Ce? rămase Senda cu gura căscată.

El o ignoră.

– A doua pricină este că ai cumpărat mâncare de la speculanţi notorii şi ai sprijinit piaţa neagră şi pentru asta eşti amendată cu douăzeci de mii de ruble.

Senda se întoarse să se uite la Polenka; ochii fostei ei servitoare luceau triumfător.

– Ea a fost cea care făcea cumpărăturile, spuse Senda printre dinţi. Dacă te interesezi, vei afla că acuzaţiile astea născocite ar trebui îndreptate împotriva ei, nu a mea.

– Dar din ale cui ordine cumpăram, Madame Mare şi Tare? se scutură Polenka.

– Ţi-am spus eu de unde să cumperi?

– Da' de unde credeai că o să cumpăr toate bunătăţile pe care le cereai? De la aprozarul cu rafturi goale? De la brutăria care n-a primit un grăunţ de şase luni? o privi Polenka înflăcărată cu ochii ei întunecaţi. Ar fi trebuit să vedeţi cât zahăr consumau! Ce prăjituri! Ce patiserii! Ce delicatese! Caviar de la...

Senda se întoarse spre conducătorul grupului.

– Sunteţi nebuni! Cine naiba vă credeţi ca să veniţi aici şi să faceţi judecata lupului?

El se îndreptă cu importanţă:

– Sunt tovarășul Padorin, conducătorul ales al zonei pentru comitetul revoluționar, spuse el cu gravitate. Dacă taci, terminăm mai repede și ne vedem de treabă.

– Dar vă rog, spuse Senda, brusc istovită. Aveți dreptate. Cu cât terminăm mai repede cu mascarada asta de justiție, cu atât mai bine. Cel puțin eu am lucruri mai bune de făcut în timpul meu.

– O sfătuiesc pe acuzată să-și țină gura, dacă nu vrea să fie acuzată de defăimare, spuse rece tovarășul Padorin. În al treilea rând, pentru promovarea decadenței în teatrele publice, și deci pentru susținerea propagandei imperialiste străine, ești amendată cu douăzeci de mii de ruble.

O scrută pe Senda prin ochelarii lui rotunzi și strălucitori ca să vadă dacă are ceva de spus în apărarea ei. Dar ea îl privea tăcută și putu citi pe trăsăturile lui o ușoară dezamăgire.

– În al patrulea rând, pentru că ai profitat de pe urma sărăciei și asupririi poporului ești...

– Pentru Dumnezeu, scutește-mă de restul pălăvrăgelii tale stupide, gemu Senda, desfăcându-și brațele nervoasă. Dacă ați venit să furați bani și lucruri de preț, luați-le și ieșiți afară.

– Așa cum spuneam înainte de a fi întrerupt așa de grosolan, pentru că ai profitat de pe urma sărăciei și asupririi poporului ești amendată cu douăzeci și cinci de mii de ruble.

Senda își dădu ochii peste cap exasperată:

– În al cincilea rând, pentru că te-ai coalizat cu criminalii cunoscuți ca formând clasa de sus, ești amendată cu patruzeci de mii de ruble.

– Presupun că dumneata chiar te crezi purtătorul justiției, remarcă uscat Senda.

– Prin puterea cu care m-a investit consiliul nostru local, da.

– Cine eşti, întrebă ea brusc, cu ochii scânteind provocator, un student la drept care a căzut la examenul de licenţă?

Faţa lui se împurpură de furie.

– *Cutră!* scrâşni el.

O plesni din nou cu putere, dar de data asta ea nu se mişcă; doar capul i se smuci într-o parte chiar dacă urechile îi ţiuiau, îi zâmbi subţire, privindu-l fix în timp ce-şi atingea faţa cu precauţie şi-şi lua de pe ea degetele mânjite de sânge. Înregistrase un triumf, oricât de mic. Se simţea mai bine, cu toată durerea. Probabil îl ghicise; în orice caz, atinsese un nerv dezvelit.

– Nu-mi trata poziţia cu neseriozitate, o preveni el rigid, tremurând ca să-şi stăpânească furia. Te avertizez, tovarăşă Bora, e mai bine să-ţi ţii gura.

– Eu nu sunt *tovarăşă,* spuse ea repede. Sunt doamna *Bora.*

– În Rusia, toţi sunt acum egali. Nu mai există diferenţe de clasă.

– Chiar aşa? Atunci de ce aţi venit aici – doar ca să mă înspăimântaţi?

El se luptă ca să-şi păstreze calmul.

– Eşti pregătită să plăteşti amenda totală de o sută cinci mii ruble impusă de comitetul revoluţionar, tovarăşă Bora?

Senda râse:

– Aşa cum ţi-ar spune oricine care are cinci puşti aţintite asupra sa, nu prea sunt în situaţia de a refuza.

– O decizie înţeleaptă.

– Cu toate astea, n-am nici a suta parte din banii aceştia în casă. Şi, după cum foarte bine ştiţi, băncile au intrat în vacanţa mare.

– Are bijuterii! se amestecă iute Polenka, cu ochii lucioşi de lăcomie. Bijuterii atât de grozave încât te doare inima! Numai să le vedeţi!

Închise ochii ca să şi le imagineze şi degetele ei butucănoase de țărancă pipăiră involuntar gâtul.

– Rivalizează cu ce are *Nemska.* Rubine cât ouăle de porumbel. Smaralde aşezate în cercuri...

– Destul, tovarăşă Petrova, o admonestă sever Padorin. Nu e nevoie să te ambalezi.

Polenka se dezumflă şi zâmbi prefăcut:

– Nu le subliniam virtuțile, tovarăşe Padorin. Dimpotrivă, îmi făceam numai datoria, informându-vă...

– Ajunge, hoață, spioană şi viperă ordinară! şuieră Senda. Deci de asta erai aşa de grăbită să lucrezi pentru mine. Numai ca să adulmeci ce lucruri de preț țin în casă.

– Nu sunt hoață.

– Nu? Atunci unde sunt banii de băcănie pe care ți i-am dat?

– Au fost bine folosiți, spuse Polenka repede, înroşindu-se. Au hrănit guri înfometate.

– Ale voastre, sunt sigură, în timp ce fiica mea flămânzea.

– Ce ştie copilul ăla răsfățat ce înseamnă foamea? A avut parte destul de viață de boier.

Senda se întoarse spre Dmitri:

– Şi trăsura şi calul meu? Nu le-am văzut de câteva zile. Nu cumva ai idee unde au dispărut?

Dmitri se uită în altă parte, dar Polenka exclamă triumfătoare:

– Au fost rechiziționate pentru comitetul revoluționar! Acum, totul este proprietatea poporului!

– Şi „poporul" sunteți voi, nu-i aşa?

– Cățea! scrâşni Polenka.

– Destul! interveni Padorin, oprind cearta. O privi pe Senda şi-şi coborî vocea:

– Vom accepta bijuteriile în locul amenzii. Unde sunt?

– Dacă tot vreți să le furați, de ce nu le căutați? S-ar putea să descoperiți că sunt depozitate la bancă.

– Nu-i adevărat! strigă Polenka. Le ține ascunse într-un sertar secret din fundul dulapului de haine. Le aduc eu.

Porni spre dormitorul Sendei, dar Padorin o prinse de braț.

– Nu te grăbi, îi spuse el, făcându-i semn cu capul unui acolit de-al lui. Evgheni, verifică dulapul.

Polenka îi aruncă celui care pleca o căutătură ursuză.

– Ce s-a întâmplat, Polenka? o întrebă dulce Senda. N-au încredere în tine? Au aflat poate că ai încercat să-i buzunărești?

– Taci! o repezi Polenka, ridicând mâna s-o plesnească.

Senda, prevăzând urmarea ironiei ei, nu mai avea de gând să se lase pălmuită. Se aplecă evitând lovitura cu abilitate şi prinse încheietura Polenkăi.

– Măi, măi, ce curajoasă suntem, murmură ea.

– Ți-am spus să-ți ții clanța blestemată! zbieră Polenka, luptându-se să scape din strânsoarea Sendei.

Senda îşi vârî şi mai bine degetele în carnea ei:

– Limbajul tău lasă de dorit la fel de mult ca şi onestitatea ta.

– Cățea! o scuipă Polenka în față.

Senda, perplexă pe moment, îşi slăbi strânsoarea şi Polenka reuşi să-şi scape încheietura. Se repezi la Senda cu brațele răşchirate.

Senda se dădu înapoi ca s-o evite, dar Polenka o urmărea pas cu pas, cu ochii ei întunecați arzând. Impulsiv, Senda fentă spre dreapta şi o apucă pe Polenka de brațul stâng. Îl răsuci spre spatele femeii şi-l ridică în sus.

Polenka urlă de durere, îşi curbă spinarea şi întinse mâna dreaptă la spate, apucând-o pe Senda de păr.

Sendei i se împăienjeni vederea. Pielea capului o ardea şi, cu gura deschisă de durere, lăsă brațul Polenkăi şi bâjbâi după părul ei, dar servitoarea se ținea la dis-

tanță. Cu brațele întinse, Polenka o ținea de păr, forțând-o să se miște în direcția în care o smucea ea.

– Ia te uită la Madame Tare şi Mare! croncăni Polenka îngâmfată, trăgând şi mai tare de smocul de cârlionți arămii. Ia te uită cum mai dansează cățeaua!

Deodată țipă, fiindcă Senda reuşise s-o apuce şi ea de păr.

– Dă-mi... drumul! zbieră Polenka.

– Cine-i cățea? întrebă Senda, cu buzele strânse.

Polenka o privi cu ochii măriți.

– Tu eşti! Adică... a... dică, se împiedică ea deodată pentru că Senda o îmbrânci. Dar sări repede înapoi în picioare. Ridică un picior şi cizma grea o lovi pe Senda în fluierul piciorului.

Senda gemu şi se împiedică. Piciorul îi era traversat de fulgere de durere. Îşi scutură capul ca să-l limpezească. O durea rău, dar adrenalina în exces o făcea să uite de orice. Deodată se simți invadată de o mare tărie. Fără ezitare, plonjă şi o placă pe Polenka apucând-o de mijloc şi cele două femei căzură pe covor, răsturnând o măsuță şi o veioză în rostogolirea lor nebunească. După o jumătate de minut de luptă nedecisă, Polenka ajunse deasupra Sendei şi, prinzându-i gâtul cu mâinile ca într-un cleşte, începu s-o sufoce.

Înghițind greu, Senda îşi simți față înfierbântată. Şuiera cu greutate, dar oxigenul nu mai putea trece prin traheea strangulată.

– Să le despărțim? auzi vocea unui om întrebând.

– La dracu, nu, râse o altă voce. N-am mai văzut aşa un circ de mult. Să le lăsăm mai departe.

Senda îşi simți capul ciudat de uşor. Vocile se îndepărtară. Auzea în schimb zgomotul sângelui pompat cu putere în artere şi vene. Înțelese că nu va mai dura mult şi se va sfârşi din lipsă de aer. Femeia aceea nebună era pe cale s-o ucidă.

Cu un efort uriaş, Senda întinse mâna şi săpă cu degetele în faţa celeilalte. Mormăind, Polenka se schimonosi, dar nu-şi slăbi strânsoarea ca de oţel. Disperată, Senda îşi târî mâna în jos ca pe un crab; apoi, strângând-o pumn, îşi adună toate puterile şi lovi faţa Polenkăi. Se auzi un zgomot inconfundabil de oase şi cartilaje rupte. Zbieretele Polenkăi sfâşiară aerul. Degetele ei slăbiră strânsoarea. În timp ce Senda înghiţea aer cu gura deschisă, Polenka se târî în patru labe, schelălăind ca un animal rănit, să caute adăpost sub pianul masiv şi protector. Rămase ghemuită acolo, uitându-se cruciş ca să-şi vadă nasul. Îl mişcă prudent cu degetele într-o parte şi în alta. Ochii ei se umplură de spaimă şi zbieră:

– Nasul meu! Mi-ai spart nasul, căţea ce eşti! L-ai s...part!

Se prăbuşi deodată şi începu să plângă. În cameră se lăsase o tăcere grea, întreruptă numai de gâfâiala Sendei şi de plânsul încet al Polenkăi. Prinzând putere, Senda se agăţă de un scaun ca să se poată ridica în picioare şi se împletici spre pian. Aplecându-se, o apucă de guler pe Polenka şi o trase brutal ca s-o întoarcă spre foaier.

– Ieşi din casa mea înainte să te arunc pe scări, murmură ea cu greutate, cu vocea încă gâtuită.

Polenka o săgetă cu ochii prin perdeaua neagră de păr răvăşit, care-i cădea pe faţă.

– Te omor, chiar dacă după aceea mor şi eu, o ameninţă ea.

Ridicându-se în picioare, văzu cu coada ochiului vaza albastră orientală de pe pian. Ochii îi străluciră. Se repezi, dar înainte de a atinge vaza, porţelanul explodă în aer.

Senda se răsuci, privindu-l surprinsă pe Padorin. Un fir de fum se ridica din ţeava puştii pe care o lăsase în jos. O privea ciudat.

– Scuz-o pe tovarășa Petrova, spuse el rigid. Susține cauza cu foarte multă înflăcărare și uneori se lasă transportată de entuziasm.

– Mai bine ați lua-o din fața ochilor mei până nu e complet pierdută pentru prețioasa cauză, îl sfătui Senda mohorâtă. E nebună.

Dmitri se repezi spre soția lui și îngenunchie lângă ea, privindu-i fața ruşinat. Trase cu ochiul la Senda, care-l privea fără pic de milă. Apoi o trase grijuliu pe Polenka spre foaier, consolând-o moale.

În clipa aceea, Evgheni veni din dormitor. Avea ochii mari.

– Sfântă Fecioară, ia priviți aici!

Ținea în mână o cutie rotundă de pălării, din piele, cu capacul desfăcut. În ea îngrămădise toate bijuteriile Sendei. Grămada de pietre prețioase, semiprețioase, aur și argint scânteia și lumina bogat. Padorin fluieră impresionat. Mâna Sendei se ridică fără să vrea spre gâtul gol și Polenka se trase mai aproape de cutie, întinzând o mână tremurătoare ca să atingă bijuteriile.

Senda îi trânti capacul peste degete.

– E destul de rău că sunt furată, dar iadul să mă-nghită dacă o să-ți permit să le atingi cât sunt încă sub acoperișul meu.

Polenka clipi veninos.

Senda se întoarse spre Padorin.

– În caz că n-ați observat, valoarea lor depășește cu mult o sută cinci mii de ruble, spuse ea. Fiecare bucată prețuiește cel puțin atât.

– Sovietul le va găsi o întrebuințare bună, spuse el.

Senda înălță capul.

– Aveți ce-ați vrut să *furați.* Ce mai așteptați? Dacă e binecuvântarea mea, vă pierdeți timpul.

Padorin se încruntă cu severitate.

– Noi nu furăm, tovarăşă Bora, o corectă el pe un ton rigid şi uşor posac. Îţi rechiziţionăm proprietatea pentru binele poporului. Sper că vei ajunge să înţelegi.

– Nu înţeleg nimic de felul ăsta, zise ea.

Apoi trecu pe lângă el şi se opri lângă uşa de la intrare, cu o mână pe clanţă. Încă respira greu şi vocea îi tremura.

– Acum vreţi să plecaţi? întrebă ea cu o demnitate liniştită.

Oamenii se priviră şi începură să iasă, Dmitri protejând-o pe Polenka cu braţul, dar Padorin se opri s-o privească pe Senda.

– Eşti atât de nesimţitoare la suferinţele poporului încât banii şi bijuteriile înseamnă mai mult pentru tine decât mâncarea pentru stomacul lor?

Ea-şi ridică bărbia cu încăpăţânare:

– Nu, *tovarăşe* Padorin, nu sunt nesimţitoare. Pentru informarea dumitale, în primii nouăsprezece ani ai vieţii mele n-a fost seară în care să nu mă fi culcat flămândă. La fel ca toţi cei din satul meu.

– Atunci ar trebui să înţelegi mai bine decât oricine ce timpuri mari au sosit pentru Rusia.

– Înţeleg ceea ce am fost învăţată când eram săracă.

– Ce anume?

– Că nu există nici o scuză – nici una – pentru furt şi jaf, spuse ea moale, închizând uşa după el.

Devastată emoţional şi fizic, se rezemă de uşă. Îşi pipăi încă o dată gâtul cu degetele. Era gol, părea că-i lipseşte ceva. Şi îi lipsea. Nu mai avea bijuterii. Nu plângea pierderea lor, ci pierderea a ceea ce reprezentau. Investiţia ei. Posibilitatea de a transforma valorile în banii necesari unei plecări cât mai rapide, împreună cu Inge şi Tamara.

– Ticăloşii! strigă Senda deodată, încleştându-şi neputincioasă pumnii. Hoţii!

Apoi se prăbuşi din nou şi-şi acoperi faţa cu mâinile tremurătoare.

– Ce ne facem? şopti ea. Au luat tot ce era valoros. *Tot.*

– Nu tot, veni Inge spre ea liniştită.

Senda îşi lăsă încet mâinile în jos, privind-o cu o expresie aiurită.

– Ce... vrei să spui?

– Îţi arăt imediat.

Inge se duse spre camerele ei şi se întoarse foarte repede.

– Ţi-aduci aminte de diamantele galbene pe care ai vrut să le dai la remontat? întrebă ea încet.

Senda respiră:

– Cele pe care trebuia să le duci la bijutier... Vocea îi scăzu şi o privi pe Inge.

– Şi atelierul de bijuterii era închis din cauza tulburărilor. *Ja.*

Inge dădu din cap şi zâmbi. Îşi ridică pumnii, desfăcându-şi cu grijă degetele. În fiecare palmă lumina o bijuterie: o broşă cu centrul de granat şi cu petale galbene de diamant, în formă de floarea soarelui şi un inel asortat. Senda întinse mâna să le atingă, să se asigure că nu erau o iluzie. Diamantele erau reci... şi adevărate.

– Inge... cum...

– Erau în geanta mea şi, cu toate întâmplările astea, am uitat să le pun înapoi în cutia de bijuterii. Până acum, uitasem complet de ele.

Senda închise ochii şi spuse în gând o rugăciune de mulţumire. Broşa şi inelul nu erau mare lucru – mai ales în comparaţie cu ceea ce avusese. Dar erau *mai mult* decât nimic. Ajungeau ca să le salveze în caz de urgenţă.

– Inge, spuse ea cu admiraţie, poate că tocmai ne-ai salvat viaţile.

Situaţia din Petrograd se deteriora continuu. Mulţimile de pe străzi sporeau şi deveneau tot mai violente. Vărsarea de sânge creştea. Senda îşi dădu seama că dacă nu părăseau oraşul – şi ţara – s-ar fi putut să nu mai trăiască până când situaţia s-ar fi normalizat.

– Dacă rămânem şi Tamara păţeşte ceva, nu mi-o voi ierta niciodată, îi spuse ea Ingei.

– Nici eu, replică aceasta.

Schimbară o privire lungă. Nu mai era nevoie de cuvinte. Ştiau amândouă că aveau nevoie de ajutorul lui Vaslav Danilov – dacă mai avea vreun pic de putere.

– La ce bun? se întrebă Senda cu frustrare obosită, privind acuzator receptorul telefonului pe care-l ţinea în mână. În ciuda enervării, îl aşează cu grijă în furcă. Fusese tentată să-l lase să cadă şi să-l arunce apoi pe jos numai din plăcerea perversă de a-l vedea cum se face praf, aşa cum fusese tentată să lase şi cioburile vasului oriental împrăştiate prin salon. În timp ce le mătura, se întreba de ce o făcea, dar acum înţelegea motivaţia gestului. Obişnuinţă şi ordine. Chiar dacă nu mai erau în siguranţă rămânând în casă, să lase dezordine în urma lor ar fi fost un fapt la fel de animalic ca cel al jefuitorilor. Simţea că acum, mai mult decât oricând, era important să-şi urmeze obiceiurile din viaţa normală. Să-şi păstreze sănătatea mintală într-o lume bolnavă.

Le auzi pe Inge şi pe Tamara venind din camera copilului. Se întoarse. Inge ducea două valize mici, maronii şi ea şi Tamara erau deja înfofolite; fularele le atârnau pe umeri, aşteptând să fie înnodate când ar fi ieşit afară.

– Ai reuşit? o întrebă Inge cu îngrijorare.

– Nu, clătină Senda din cap. Tot nu merg telefoanele.

– Nu-i de mirare, după starea generală a lucrurilor.

Inge făcu o pauză şi adăugă posomorâtă:

– Te face să apreciezi lucrurile aşa cum erau înainte, nu-i aşa? Mă întreb dacă timpurile acelea se vor mai întoarce vreodată.

– N-aş conta pe asta, spuse Senda cu regret.

Inge puse cele două valize pe podea.

– Am împachetat numai ce era absolut necesar, aşa cum ai spus.

Senda se uită la valize.

– Bine. Dar... bagajul arată cam prea nou, nu crezi?

– Asta din cauză că am grijă de lucrurile mele, zise Inge.

– Ştiu, dar ideea de a lăsa valizele mele scumpe Vuitton şi de a le lua pe ale tale e tocmai ca să nu atragem atenția. Cred că ar fi mai bine să arate... mă rog... un pic mai ponosite.

Inge se uită la Senda să vadă dacă nu glumea. Făcu o figură îndurerată:

– Când ajungem afară, o să le târăsc pe jos ca să se zgârie şi să se murdărească un pic.

Senda dădu din cap:

– Cred că va fi suficient.

– Ține cont că e împotriva firii mele.

Senda zâmbi.

– Şi a firii mele, Inge, dar uneori trebuie să ne adaptăm schimbărilor din jurul nostru ca să supraviețuim.

– Totuşi, doare să fie nevoie să distrugem şi puținul care ne-a mai rămas. Nu pot concepe să lăsăm tot bagajul ăsta scump. Şi hainele bune. Dar cel mai mult... cel mai rău mi se face când mă gândesc la toate lucrurile astea de preț

Glasul i se împotmoli în vreme ce ochii ei cercetau cu afecțiune salonul.

– Ai muncit atât pentru astea! izbucni Inge deodată cu ochii înlăcrimați. Şi pentru ce?

– Ştii şi tu pentru ce, murmură Senda, deşi în sinea ei se îndoia şi ea. Ultimii ani au fost buni.

– Da.

– Chiar şi acum, nu stăm prea rău. Şi nu va fi prima dată când va trebui s-o iau de la lingură.

Senda râse fără bucurie:

– Oriunde ne vom opri, ne vom stabili cât ai zice peşte. Eu sunt aproape o profesionistă la treaba asta. Să-mi iau haina şi pe urmă cel mai bine e să plecăm imediat. Am amânat destul. Cu cât ajungem mai repede la palatul Danilov, cu atât mai bine.

Inge o urmă în foaier.

– Şi dacă Danilovii au plecat deja? întrebă ea cu vocea tremurătoare, ridicând haina Sendei din cuierul pom de alamă lustruită. Sau nu pot să ne ajute?

Senda simți cum îi zvâcnesc involuntar muşchii obrajilor.

– Ne vom ocupa de problemele astea numai dacă va trebui să le facem față, spuse ea cu hotărâre, dar, în ciuda optimismului ei, Inge atinse singurul ei punct de îngrijorare reală. Era posibil ca Danilovii să fi plecat deja către o destinație necunoscută. Şi dacă ar fi fost aşa, n-avea cum să ghicească unde se duseseră. Moşiile lor erau răspândite în toată Rusia şi aveau case şi în foarte multe țări europene. Dacă Vaslav plecase, cine s-o mai ajute? De unde să ia banii pentru călătorie? Cine să le înlesnească drumul spre graniță?

Oftă şi-şi puse haina pe care i-o ținea Inge. Nu era una din cele şase blănuri neprețuite cu care se obişnuise atât de mult; era o haină groasă din stofă de lână gri, dar se consola cu gândul că țesătura îi va ține de cald. Totuşi, un gând amar o rodea şi nu-l putea izgoni: cine va pune mâna pe blănurile ei câştigate cu greu? Cine se va înveşmânta în moliciunea lor luxoasă? Cineva nepriceput să le aprecieze, fără îndoială; care va lăsa moliile să roadă tighelele făcute cu mâna şi va târî pielițele perfect îmbinate prin noroi, ba poate va şi vărsa diverse mâncăruri pe ele.

Se întoarse spre oglindă să se examineze – un alt obicei devenit inutil. Chiar şi în haina de lână, arăta foarte elegantă şi respectabilă – deplasată în acele timpuri teribile. Îşi netezi părul arămiu cu degetele, ca să arate ca o claie nepieptănată şi observă că haina trebuia să arate mai ponosită. Deşi avea o linie simplă, era croită prea frumos.

– Adu o foarfecă, îi spuse Ingei.

Inge se grăbi s-o ia de pe masa de cusut şi o aduse.

– Desfă cusăturile de pe margini şi din talie de la spate, o instrui Senda, aplecându-se să atingă tivul care ajungea la gleznele ei fine. Muşcă aţa şi trase de ea, lăsând o porţiune din margine să atârne descusută, în timp ce Inge tăia cu foarfeca. O nouă inspecţie în oglindă îi arătă Sendei o haină mult mai puţin arătoasă. Cel puţin n-avea să apară în faţa gloatelor o siluetă rafinată şi elegantă.

Privirea îi întârzie pe mobile. Părea de necrezut ca tot ce adunase în ultimii ani să se reducă la hainele de pe ele şi la conţinutul sărăcăcios al celor două valize. Nu aveau nici bani, în afară de o sumă mică salvată de Inge pentru gospodărie şi ascunsă de privirile hrăpăreţe ale Polenkăi.

Inge ridică una din valize în tăcere.

– Mă întreb ce se va întâmpla acum cu Rusia, clătină ea din cap. Nu-mi vine să cred că ţarul a abdicat!

– Presupun că n-a avut de ales, dădu Senda din umeri. Nu cred că asta mai are vreo importanţă acum. Nu mai putem conta decât pe natura umană şi oamenii sunt lacomi pe toate planurile. Polenka e o dovadă. Dacă „poporul", cum îşi spun ei, ia totul de la aristocraţie, înseamnă că banii, bunurile şi avantajele rămân tot aici.

Zâmbi strâns:

– Doar că se mută în alte buzunare.

Ieşind, Senda respiră încă o dată mirosul familiar de lac de mobilă şi mere coapte, confortul de acasă. Apoi stinse luminile. Altă acţiune reflexă. Nu era cazul să-şi

mai facă griji pentru nota de plată de la electricitate, gândi ea cu umor amar. Acum, când se gândea, i se părea curios că lumina mersese tot timpul. Orice altceva legat de civilizație încetase să mai funcționeze.

Ajungând la ușa de la stradă, Senda se întoarse spre Inge.

– E ultima ta ocazie, îi spuse cu vocea tremurată. Poți rămâne sau pleca unde vrei, ca să nu fii legată de mine și de Tamara... noi înțelegem.

Zâmbi curajos printre lacrimi. În ultimii ani, Inge se integrase atât de mult în viața lor, încât li se părea imposibil să trăiască fără ea. Era ca o a doua mamă pentru Tamara și ca o soră pentru Senda.

– M-am decis o dată, zise Inge necăjită. Parcă ne-am înțeles că, oriunde veți merge, voi rămâne alături.

– S-ar putea să trecem prin momente grele, o avertiză Senda.

– Și ce dacă? Sunteți singura mea familie, zise Inge simplu. Nu pot să suport să-i părăsesc pe cei pe care-i iubesc, orice ar fi. Înotăm sau ne scufundăm împreună. E foarte simplu.

– Mulțumesc, Inge, spuse Senda vibrant. Își lăsă jos valiza și o îmbrățișă pe Inge. Câteva clipe lungi tăcură amândouă. Apoi Senda se desprinse.

– Să recapitulăm, dacă suntem obligate să intrăm într-o mulțime, încercăm să ne ținem de mână. N-are importanță dacă pentru asta trebuie să abandonăm o valiză. Cel mai important e să nu fim despărțite.

Inge o privi:

– Mi-ai mai spus-o de zece ori, zâmbi ea blând și trist. Acum tu ești cea care pare că vrea să se ascundă.

Senda zâmbi sumbru:

– Dacă ne pierdem una de alta, ne întâlnim la palatul Danilov. Ești gata, îngeraș? o întrebă ea pe Tamara.

Fetița își ridică în sus fețișoara fragilă și vulnerabilă cu ochi mari, de smarald. Dădu din cap cu bravură. Senda își ridică bărbia:

– Inge?

Inge își făcea de lucru cu fularul Tamarei, apoi își înfășură și fularul ei roșcat-maroniu în jurul gâtului.

– Sunt gata, anunță ea.

– Haideți la noroc, murmură Senda, deschizând ușa masivă și sculptată către vântul pătrunzător al nopții de martie.

– Amin, răspunse Inge și o porniră împotriva vântului, pe cheiul luminat de felinare.

– Repede! În tufișuri! șuieră Senda când se apropiară de poarta palatului Danilov. Inge o băgă repede pe Tamara în niște tufișuri uscate și desfrunzite de pe marginea străzii. Deși merseseră pe jos, ajunseseră surprinzător de repede și fără mari greutăți. O duseseră pe rând pe Tamara în brațe și, traversând Neva, se treziseră la poarta palatului.

– Ce vezi? întrebă Inge alarmată.

– Șșș! sâsâi Senda, strângând-o de încheietura mâinii.

Dădu la o parte o creangă și scrută întunericul. Doi bărbați ieșiră din locuința portarului. Unul ducea o scară lungă și celălalt privi atent printre barele de fier ale porții. Aerul lor temător și furișat o izbi pe Senda și ea privi mai departe în lumina albă a felinarelor de fier montate pe stâlpii porții. Cei doi începură să desfășoare repede niște stindarde lungi și roșii. Ea simți un roi de ace înroșite în stomac. Roșu, se cutremură involuntar. De ce roșul acesta strălucitor naște o asemenea teroare în mine? În ciuda frigului, simți că transpiră.

După ce agățară stindardele, cei doi oameni începură să fixeze un panou de lemn pe poartă. Deși vedea ce fac, Senda era prea departe ca să citească ce scria pe panou. Dar vedea că literele erau roșii.

Inge o atinse pe mânecă.

– Nu-i mai bine să plecăm? şopti ea. Dacă ne găsesc aici?

Senda nu răspunse. Îi fixa pe cei doi cu ochii micşoraţi. Deodată înţelese şi începu să râdă încet. Simţi că se relaxează, pentru că recunoscuse pe cineva. Silueta înaltă şi subţire ca de călugăriţă îi aparţinea, fără putinţă de tăgadă, contelui Kokovtsov.

– Măi, să fie, se minună ea, scuturând din cap. Foarte deştept.

– Şşş! încercă Inge s-o potolească.

– Nu mai trebuie să şoptim, îşi ridică Senda puţin vocea. Cred că ne putem apropia. Dar rămâi mai în spate cu Tamara, cât vorbesc eu.

– Eşti sigură? ezită Inge.

Senda dădu din cap şi ieşi cu foşnete din tufişuri. Îşi scutură haina cu mâinile şi o luă repede spre poartă.

Auzind paşii vioi apropiindu-se, contele Kokovtsov se întoarse încet. Îl auzi inspirând adânc şi în lumina felinarului văzu cum o singură sprânceană i se ridică întrebător pe fruntea boltită.

– Conte Kokovtsov, salută ea cu graţie.

– Madame Bora, spuse el încordat.

Iniţial se pierdu cu firea; era ultima persoană pe care se aşteptase s-o vadă:

– Ce... ce... surpriză plăcută.

Senda se forţă să zâmbească:

– Plăcerea e de partea mea, domnule conte, răspunse ea politicos, conştientă de ironia propriilor ei vorbe.

Privi întrebător către omul voinic şi tuns scurt de lângă el.

– Ivan, servitorul meu, răspunse contele la privirea ei întrebătoare.

Ea dădu din cap şi, băgându-şi mâinile în buzunarele hainei, se întoarse să citească literele roşii de pe panoul de lemn:

ACCESUL INTERZIS

ACEASTĂ CASĂ E PROPRIETATEA SOVIETULUI DIN PETROGRAD! PRINȚUL VASLAV DANILOV ŞI PRINȚESA IRINA AU FOST DUŞI LA FORTĂREAȚA SF. PETRU ŞI PAVEL!

Contele o urmărea cu o expresie imobilă, cu o mână pe şale. Cele două stindarde încadrau panoul fluturând ca pânzele unei corăbii. Contele se întoarse spre servitor.

– E bine aşa, Ivan, spuse el.

Înclinându-se, servitorul strânse scara şi se îndepărtă, cărând-o cu el. Contele îşi îndreptă atenția către Senda, fixând-o cu o privire imperioasă.

– Domnule conte, spuse ea încet, am venit la domnul prinț.

Ochii lui se umbriră.

– Doamnă Bora, rosti răbdător, fără îndoială că ştiți să citiți; ați înțeles explicația de pe acest panou.

Senda îşi îndreptă spatele. Era decisă să nu se lase intimidată de aerul lui superior şi arogant. Îl apucă de braț.

– Trebuie să-l văd! şopti ea.

– După cum singură puteți vedea, spuse el într-o parte, eliberându-şi brațul, îmi e imposibil să vă acord asistență. Îmi pare rău, sincer.

Arătă panoul cu un gest elegant.

– Vă sugerez să vă bazați pe resursele dumneavoastră formidabile, s-ar putea spune. Sau poate doriți să-l vizitați în fortăreață?

– Conte Kokovtsov, zâmbi ea neîncrezătoare, drept ce mă luați? Ştiu că e doar o înşelătorie. Panoul, stindardele roşii, ferestrele zăbrelite. E o diversiune pentru a-i abate pe revoluționari de la a jefui palatul şi a vă lua prizonieri.

El păru surprins:

– De ce am pune la cale un asemenea lucru?

– Ca să câştigaţi timp pentru a scăpa, dădu ea din cap. Foarte inteligent.

– Credeţi ce vreţi, se întoarse el cu iritare şi se depărtă de poartă.

– V-am văzut punând aici stindardele şi panoul, cu Ivan.

El încercă să-i închidă poarta în nas. Vocea ei se întări:

– Nu îndrăzniţi să-mi faceţi asta! Cer să vorbesc cu Vaslav.

– A, deci acum e Vaslav? strâmbă el din nas. Vai, dar suntem familiară.

– Am de gând să-l văd, avertiză ea cu o voce tăioasă.

– Şi dacă nu se poate, zâmbi Kokovtsov larg, dar lipsit de umor. Ca un cap de mort, gândi ea.

Zâmbi mohorât:

– În cazul acesta, domnule conte, mă forţaţi să mă stabilesc aici şi să dau jos stindardele şi panourile dumneavoastră preţioase.

– Glumiţi.

– Puneţi-mă la încercare, se încăpăţână ea, cu ochii în flăcări.

Ochii lui sclipiră de ură şi obrajii îi zvâcniră, dar trebui să recunoască şi ea că reuşi să-şi păstreze mândria rece şi să-şi controleze vocea.

– Foarte bine, Madame Bora. Nu-mi lăsaţi nici o alegere. Nu-mi asum răspunderea pentru că v-am lăsat să intraţi.

– Îmi asum eu răspunderea pentru faptele mele.

El deschise poarta.

– Văd că v-aţi adus fiica şi servitoarea. Va trebui să aşteptaţi în Vestibulul de Jasp să-l informez pe prinţ că sunteţi aici. Acum e cu prinţesa. Îmi închipui că nu aţi dori să daţi buzna peste ei.

– Mulțumesc, conte Kokovtsov.

Era plăcut surprinsă să vadă că, în ciuda destrămării societății, aici se mai practicau eticheta şi discreția. Le făcu semn Ingei şi Tamarei s-o urmeze şi se strecură pe poartă. Contele Kokovtsov o încuie după ele. Apoi o porniră cu toții repede pe aleea şerpuitoare. Senda privi în jur. Nimic nu părea că se schimbase în cei trei ani de când pusese prima dată piciorul aici. În afară de ferestrele cu obloanele trase, totul părea la fel. De o parte şi de alta a drumului se înălțau copacii desfrunziți, scheletici şi în față se vedea palatul masiv, cu ciorchinele lui de cinci turle profilate negru pe cerul de catifea roşu închis. Parcul palatului era înşelător de paşnic, dându-i impresia că se afla în siguranță între zidurile lui. Deasupra, în mijlocul puzderiei de stele incandescente, tremurătoare, aurora boreală îşi alungea razele trandafirii ca nişte coliere de briliante. Pentru prima dată de când începuse revoluția, începu să se liniştească. Greutățile care-i apăsaseră până atunci umerii dispărură.

Vaslav ne va ajuta, gândi.

Contele Kokovtsov închise uşa Vestibulului de Jasp şi-i zâmbi fără umor lui Ivan:

– Aşa. Măcar pentru o vreme n-o să ne mai stea în drum.

– Sunteți sigur că vor aştepta, stăpâne?

– Cel puțin o jumătate de oră, spuse rece contele. Femeia e o proastă. Crede tot ce i se spune. Maşina e gata?

Ivan se înclină:

– Am umplut rezervorul cu benzină şi am încălzit motorul, după cum ați ordonat.

– Bine, vom pleca îndată. Aşteaptă-ne în grajduri... Nu!

Îşi puse un deget îndoit pe buze, cu inelul cu rubin sclipind intens.

– Mai bine, spuse el încet, pregăteşte o trăsură.

– O trăsură! păru surprins cazacul. Dar maşina ne va duce mult mai repede până la tren!

– Şi va atrage asupra noastră o atenţie nedorită. N-ai observat, Ivan? *Nu există* maşini pe străzi.

Ivan îl privi respectuos pe conte.

– Nu mă gândisem la asta, stăpâne.

Contele zâmbi binevoitor:

– De asta sunt eu stăpânul, iar tu servitorul. Între timp, mă duc la prinţ şi la prinţesă. Să fie gata trăsura în cinci minute.

Contele întinse o mână, arătându-şi degetele desfăcute. Apoi plecă, dar după câţiva paşi se opri şi se întoarse.

– Ivan, strigă el.

– Da, stăpâne.

– Pune unul din stindardele alea roşii infernale pe trăsură.

– Da, stăpâne.

– Contele se grăbi spre apartamentele Danilovilor din aripa îndepărtată a palatului. Zâmbi satisfăcut de sine. În ciuda şocului pe care i-l produsese apariţia actriţei, îşi păstrase cumpătul şi câştigase partida. Nu-şi făcuse nici un plan pentru cazul când ar fi întâlnit-o, dar reuşise să controleze situaţia. O pusese să aştepte în Vestibulul de Jasp pentru simplul motiv că era camera cea mai îndepărtată de apartamentele Danilovilor. Nu era nici un pericol să dea Vaslav peste ea. Îşi strânse buzele. Infernală femeie! Cine se credea? Doar nu era s-o ajute pe ea şi pe copilul ăla amărât al ei să părăsească ţara. Şi avea toate atuurile până acum; totul mersese atât de bine încât n-avea s-o lase să-i zădărnicească planurile bine întocmite. Chiar şi revoluţia îi făcea jocul. Odată ajunşi la Geneva...

Îl găsi pe prinț acolo unde-şi imaginase că va fi – în Camera Chinezească. Punea încă pe foc maldăre de documente.

– Ce e? îl întrebă prințul.

– Termini curând? îl întrebă mieros Mordka. Credeam că toate hârtiile importante au fost duse deja la tren.

Prințul mai vârî un teanc pe foc, cu fața luminată de dansul flăcărilor.

– Aşa e, dar nu văd ce de le-aş lăsa pe astea aici, ca să-i ajut pe criminalii ăia.

– Există un motiv, minți calm Mordka. Trebuie să ajungem cât mai repede la tren. Prințesa e gata?

Prințul dădu din cap.

– E alături.

– Bine. Vom pleca imediat.

Contele luă restul documentelor din mâna vărului său şi le lăsă să cadă pe covor.

– Nu mai arde şi hârtiile astea. Alții o să le ardă cu mai mult spor.

– Ce vrei să spui? îl fixă Vaslav.

– Tocmai mi s-a dat de ştire că o gloată se îndreaptă încoace. Cu intenția de a arde palatul.

Prințul păli şi rămase un moment fără grai.

– La tren! îl apucă Mordka de braț, zgâlțâindu-l. Ne aşteaptă trenul, vere! Nu înțelegi? Nu mai e timp de pierdut! Vrei să murim linşați de mulțime?

– Bineînțeles că nu. Ai vreo ştire de la mesagerul pe care l-ai trimis la doamna Bora?

Contele aprobă.

– Şi-a părăsit deja apartamentul şi se îndreaptă spre tren, minți el dibaci. O vom întâlni acolo. Am aranjat ca ea şi copilul să călătorească în trenul nostru cu servitorii. Prințesa nu trebuie compromisă.

Satisfăcut, prințul se îndreptă demn.

– Putem pleca, spuse el.

– Încetişor, îl atenţionă contele. Nu e nevoie să ne anunţăm cu trâmbiţe plecarea.

Peste cinci minute, contele, Ivan şi Danilovii plecară în noapte, lăsând porţile palatului larg deschise.

În vreme ce minutele se târau ca melcii, nerăbdarea Sendei atinse panica. Unde era Vaslav? De ce o ţinea atât în aşteptare? Nu se putuse rupe câteva minute de lângă prinţesă? Înainte, găsise totdeauna timp pentru ea. Nu *vroia* s-o vadă? Încălcase limita venind aici? Dar timpurile acestea cereau iniţiativă. Sau nu? Spaima şi iritarea îi aduceau în gură un gust amar şi o împungeau în inimă. Blestematul, îi datora ajutorul. Îşi împărţise patul cu el. O întreţinuse.

Naiba să-l ia!

Se uită la ceasul în formă de liră de pe consola cu placă de jasp şi îngheţă.

– Ceva nu e-n regulă, mormăi încleştându-şi dinţii şi, cu bărbia în piept, porni spre uşă.

Trecuseră treizeci şi două de minute!

– Unde te duci? strigă Inge.

– Staţi aici, zise Senda posomorâtă. Mă întorc.

O luă la întâmplare pe coridoare, fără să ştie de unde să înceapă căutarea. Ştia foarte bine cât de enorm era palatul şi cât de uşor te puteai rătăci în el. Ar fi putut trece ore până să-l găsească pe Vaslav, dacă o lua cameră cu cameră. Erau sute de camere. Coridoare, vestibule, anticamere, scări, holuri şi băi, care ar fi putut creşte foarte mult numărul. Era o căutare oarbă.

Deodată, Senda se opri să asculte. Apoi porni repede pe coridorul nesfârşit. Se încruntă. Câte uşi erau în palatul ăsta? Niciodată nu trebuise să deschidă atâtea. Şi unde se duseseră lacheii? I se păru din nou că aude ceva, un zgomot mai puternic de data aceasta. Îşi strânse buzele. Muzică? gândi dezgustată. Şi atâtea voci cântând? Parcă era o petrecere! În mijlocul atâtor frământări şi violenţe! Era de necrezut!

Dar priveliştea care o întâmpină când deschise uşa Camerei de Muzică era şi mai incredibilă decât gândise. Deschise gura şi se dădu înapoi împleticindu-se.

Era o petrecere. O bahică de servitori beți care puteau savura în sfârşit plăcerile vieții bune pe care le-o asiguraseră până atunci stăpânilor lor. Dopurile de şampanie pocneau şi lichidul spumos se revărsa pretutindeni; de pe gâturile învelite în poleială curgeau Cristal şi Dom Perignon pe parchetul neprețuit şi pe carpeta Savonnerie. În fața unei oglinzi, un ciorchine de cameriste se împopotonau cu lucruri care, evident, îi aparținuseră prințesei. Într-un colț, un lacheu cânta de inimă albastră, ciupind strunele unei harpe printre înghițituri de şampanie. Pantofi şi cizme murdare murdăreau mobilele şi marchetăria, inconştiente de frumusețile pe care le întinau; pe o canapea, un grădinar şi o cameristă se îmbrățişau, iar altă servitoare beată stătea pe burtă pe pianul mare Bossendorfer, străduindu-se să atingă clapele cu degetele picioarelor desculțe, iar când reuşea, acordurile îți râcâiau creierii. O bucătăreasă grasă, în uniforma ei unsă, se înfăşurase într-o blană de linx şi trăgea dintr-un trabuc cu ochii înlăcrimați, tuşind şi râzând intermitent. Între timp, gramofonul trimitea acorduri țipătoare de jazz american prin pâlnia lui mare.

– Unul dintre lachei o zări pe Senda.

– Bun veniiiit! râse el beat, trimițându-i o bezea zgomotoasă.

Îşi luă gura de pe o sticlă de Cristal şi scuipă, fluturându-şi brațele fericit.

– Hai la petrrecere! Peeetrrrecere, toată lumea!

Senda îl privi stacojie, apoi se duse la el.

– Unde e prințul? bălmăji ea.

– Petrrrecere! E peeetrrreceeerrre!

Senda îşi strânse pumnii. Toți erau beți, cine îi putea spune unde era Vaslav? Se uită în jur disperată. Atunci, fata de pe pian se lăsă să alunece jos şi, după câteva

eforturi de a-şi recăpăta echilibrul, luă două pahare de şampanie şi o porni spre ea cu acea aplecare concentrată a beţivilor.

– la şampanie, bolborosi ea, întinzându-i Sendei un pahar şi râgâind zgomotos.

– Nu, mulţumesc, refuză Senda politicos. Dar m-aş bucura dacă ai şti unde e prinţul.

– Cui îi pasă? sclipiră încețoşaţi ochii căprui ai fetei. Avem mâncare, şam...

Făcu o pauză să râgâie.

– ...panie, haine, şi trabucuri gratis!

Îşi dădu capul pe spate, sorbi paharul dintr-o singură înghiţitură şi-l aruncă de perete, unde se zdrobi, împroşcând podeaua cu ţăndări de cristal.

– Totuşi, nu sunt bani, spuse ea, bosumflându-se. I-au luat pe toţi. Dar nu poţi avea totul, nu-i aşa? chicoti ea.

Senda o trase la o parte şi-i şopti confidenţial:

– Ştii, trebuie să-i duc ceva prinţului. Trebuie să ajung la el.

Mintea, dar ce mai conta? Fata o privi şovăitoare, cu ochii deschişi ca o dublă literă O.

– În Elveţia?

– Elveţia! i se înmuiară Sendei genunchii. Dar mi s-a spus că e *aici!*

– A *fost.* A plecat. Acu' vreo juma' de oră. La Ge-ne-va! Bem de atunci.

– Plecat? La Geneva?

Senda se înfioră până în măduva oaselor.

– Plecat, dădu fata din cap cu patos. La trenul lor. I-am auzit. Îi aştepta.

Senda o luă de braţ şi o zgâlţâi.

– Ştii *unde* e trenul?

Fata negă din cap.

– Dacă ştii, trebuie să-mi spui!

– Au! Mă doare! se bosumflă fata, privindu-şi semnele roşii lăsate de mâna Sendei pe braţ.

– Îmi pare rău, se scuză Senda, trăgându-şi mâna. Dar e urgent. Dacă-l ajung pe prinț la timp...

De disperare, minciunile îi curgeau cu uşurință de pe buze, amestecate cu promisiuni.

– Dă oricui i-l aduce cinci... mii de ruble.

Ochii căprui clipiră şi se bulbucară.

– Cinci... m-mii?

Senda dădu din cap cu putere:

– Cinci mii, repetă fără ruşine.

– Vladimir! Ştie Vladimir! strigă fata triumfătoare. A dus nişte boarfe la t-tren.

– Cine e Vladimir? Spune-mi!

De data asta, fata încleştă brațul Sendei.

– Eu iau jumătate! bolborosi ea cu ochii strălucind de lăcomie. D-două mii cinci'sute.

– Da! îi promise Senda. Iei jumătate! Şi Vladimir ia o mie!

Minciuni peste minciuni, dar ce mai conta?

– Jumătate! răcni fata. Jumate!

Mergeau ca vântoasele. În mod miraculos, nu trecuseră nici şase minute de când fata țipase ultima oară „Jumate" şi Vladimir, beat, dar înaripat de perspectiva miei de ruble, le duse la maşina pregătită de Ivan, îşi puse ochelarii de şofat şi ridică în sus capota maşinii Hispano-Suiza. Cu un muget, maşina țâşni din garaj, izbind cu aripa stângă uşa pe jumătate deschisă pe care o scoase din țâțâni. Maşina dansa cu Vladimir beat la volan, îndreptându-se spre porțile deschise. Apoi roțile scârțâiră când apăsă frâna ca să cotească, neizbutind decât să derapeze. După o rotație şi jumătate pe loc, capota se îndreptă în direcția necesară şi porniră cu frânele scrâşnind.

– Ai grijă! strigă Senda de pe locul din spate, strângând-o la piept pe îngrozita Tamara, în timp ce alături Inge, uitând de ea, lăsă să-i scape un şuvoi

indescifrabil de cuvinte germane destul de asemănătoare cu Tatăl Nostru.

Petrogradul zbura în urma lor. Maşina traversă podul peste Neva într-o secundă.

– Nici o altă maşină! se întoarse Vladimir spre Senda cu un zâmbet larg. S-ar putea să ajungem trenul.

– Fii atent cum conduci! îi strigă ea peste zgomotul vântului. Nu te uita la mine! Uită-te la drum!

Râzând sălbatic, Vladimir apăsă până la fund acceleraţia. Senda scoase un ţipăt. În faţa lor, o mulţime furioasă bloca intersecţia.

– Vlaaadiiimiiir, răcni ea, închizând ochii.

El conduse drept către mulţime, claxonând. Oamenii le făcură loc.

– Ajungem! ţipă el din nou, sugând dintr-o sticlă deschisă de şampanie.

Dă, Doamne! se rugă Senda, adăugând: întregi, Doamne. Întregi.

În triajul de dincolo de marginile îndepărtatului cartier Vyborg, trenul Danilovilor era gata de plecare, cu trâmbe albe de fum ieşind de sub locomotivă şi vagoane, destrămându-se în vântul rece. În vagonul principal, cu ornamente bogate, candelabre de bronz şi mobile scumpe, Vaslav Danilov se foia neliniştit în fotoliul purpuriu tapisat cu brocart. Pe masa acoperită cu dantelă de lângă el se aflau un samovar de argint, cărţi, bibelouri, o cutie de trabucuri şi un bol mare de cristal plin cu icre de păstrugă aşezat în alt bol mai mare cu gheaţă.

Prinţul se uită la caviar, apoi la cutia de trabucuri. Nu avea poftă de mâncare sau de tutun. Se ridică deodată în picioare şi se duse la fereastră, încercând să vadă în noapte altceva decât reflecţia lui în geamul negru. Întunericul era deplin gol, la fel ca la fereastra opusă.

Îşi strânse buzele şi-şi trosni încheieturile. Era încordat ca o pisică.

Prințesa Irina își ținea ochii pe cartea deschisă din poală.

– Stai jos, Vaslav, spuse ea, întorcând o pagină. Nervozitatea ta n-o s-o ajute să ajungă mai repede.

El se întoarse surprins spre ea:

– Știai? o întrebă răguşit. De la început?

– Pe cine aşteptăm şi de ce?

Ea puse cu grijă semnul de carte de catifea şi, închizând-o, ridică ochii spre el:

– Ştiam despre ea. Şi despre celelalte. Ştia toată lumea. De ce n-aş fi aflat şi eu?

– Dar... dar n-ai spus niciodată *nimic*.

– Nu te puteam învinui, spuse ea calm, aşa că de ce ți-aş fi spus? La urma urmei, nu sunt o femeie deosebit de atrăgătoare.

Se uită la degetele ei chircite de artrită şi oftă:

– Astea nu sunt mâinile unei iubite model.

El se aşeză pe scaunul din fața ei, ridicându-şi dintr-o mişcare pantalonii cu dungă tăioasă şi se aplecă înainte, cu mâinile atârnând.

– Nu ți-am fost un soț model, nu-i aşa?

Ea îl privi blând şi-i atinse brațul:

– Mi-ai dăruit tot ce-mi puteai dărui. Ți-ai împărțit viața cu mine în toate privințele, în afară de una. E chiar aşa de rău?

El făcu o grimasă de durere.

– Nu mă plâng, Vaslav. Vreau doar să ştii că am înțeles. Şi înțeleg că eşti nervos pentru că nu vine.

– Şi nu eşti geloasă?

Ea îşi permise un râs ca un clinchet.

– Trebuie să recunosc că sunt. Mai ales pe ea. Celelalte... n-au contat prea mult. Dar ea trebuie să fie foarte deosebită. A fost prima femeie pe care ai văzut-o monogam peste trei ani de zile.

Se ridică de pe scaunul ei şi se aşeză pe brațul fotoliului lui, mângâindu-i capul cu degetele ei deformate.

– Te-am dezamăgit, spuse el împietrit. Credeam că sunt discret...

Vocea i se frânse.

– Ai fost. N-am de ce mă plânge.

Ochii i se umplură de lacrimi în timp ce-l privea cu afecțiune. Îl iubea atât de mult, i se dăruise în toate felurile în care putuse. Ce vină avea el că foarte curând după căsătoria lor artrita începuse sistematic să-i ruineze frumusețea? Adevărat, încă îl mai dorea, dar cum putea pretinde de la el mai mult decât o iubire lipsită de pasiune? Mâinile ei o dezgustau chiar şi pe ea. Cum se putea aştepta ca el să vrea să-l atingă?

– O vom aştepta cât de mult putem, spuse Irina pe neaşteptate. Nu-i doresc nici un rău. Trebuie să mă crezi.

El îi luă o mână şi şi-o apăsă pe obraz.

– N-o voi revedea, îi promise, dar trebuie s-o ajut. Îi sunt dator.

Prințesa încuviință.

– Aşa este.

Priviră amândoi cum uşa de la capătul vagonului este împinsă şi contele Kokovtsov se apropie rigid, cu mâinile lipite de corp.

– Nu mai putem aştepta, intonă el lugubru. Pericolul creşte cu fiecare minut de întârziere. Trenul a fost gata de plecare acum jumătate de oră.

– Mai aşteptăm încă douăzeci de minute, spuse ferm prințesa.

Simți reacția lui Vaslav după cum îi strânse mâna, mulțumindu-i tăcut. Se întoarse spre el zâmbind la expresia lui mirată şi aşteptă să se retragă contele ca să-l sărute uşor pe buze.

– Uneori mă întreb dacă te merit, spuse el moale.

– Da, pentru că te iubesc, replică ea. Faptul că nu avem totul în comun nu micşorează dragostea mea.

Îl privi în ochi:

– Știi ce des îmi amintesc de prima dată când ne-am întâlnit?

– La Bal Blanc şi m-am străduit al naibii de mult să obțin un dans cu tine printre toți ofițerii ăia frumoşi în hainele lor strâmte şi sfinxul ăla păzitor al tău.

– Mătuşa Xenia! şopti ea, încântată că el mai ținea minte.

– Da, mătuşa Xenia. Un zmeu în toată regula. N-a fost de acord niciodată cu mine.

– Taci. Te plăcea foarte mult. Doar că niciodată nu-şi arăta sentimentele.

Zâmbiră amândoi amintirii deodată atât de vii, de parcă s-ar fi întâmplat ieri.

Fața contelui Kokovtsov era impersonală.

– Au trecut douăzeci de minute, murmură el.

Prințul dădu calm din cap.

– Spune inginerului să pornească.

Irina luă mâna soțului ei. Ştia şi simțea că o parte din el fusese smulsă.

Am rămas numai eu, gândi ea. Nu mai trebuie să-i împart dragostea cu nimeni. Singura amantă pe care a iubit-o cu adevărat a ieşit din viața lui. Ar trebui să jubilez. De ce nu simt decât amărăciune?

Maşina Hispano-Suiza țâşni pe lângă depouri peste şinele de cale ferată. De fiecare dată când roțile izbeau şinele, maşina sărea şi Senda simțea cum i se izbesc dinții de sus de cei de jos. Avea fața brăzdată de lacrimi din cauza tăriei vântului. Îşi ştergea continuu ochii şi-şi lungea gâtul. Unde era trenul ăla?

Deodată îl văzu.

– Uite-l! strigă. La dreapta! Trenul!

Arătă cu degetul şi se ridică în picioare, sprijinindu-se cu brațul de scaunul şoferului. Vladimir smuci volanul şi o luă paralel cu şinele, cu motorul duduind.

– Pleacă! țipă Senda, văzând scânteile țâşnind din coşul locomotivei. Mai repede! Hai!

Vladimir mai supse o dată din şampanie, îşi trecu mâneca peste gură şi-şi dezveli dinții într-un rânjet. Apăsă pe accelerație până la fund şi maşina porni drept spre tren, săltând din şină în şină. Tot în picioare, Senda se agăța din răsputeri de spătarul şoferului.

– Hai! îl îndemnă pe Vladimir, mai repedeee!

Ferestrele puternic luminate ale celor trei vagoane de pasageri străluceau galbene în noapte. În urechi nu mai simțea decât bătăile propriei ei inimi şi bătaia sângelui în tâmple. Acum alergau paralel cu trenul. Aerul mirosea greu a fum şi Inge ținea capul Tamarei la pieptul ei ca să nu vadă scânteile care țâşneau de sub roți. De câte ori simțea vreuna atingându-i fața, se ştergea repede şi blestema în germană. Trenul aluneca mai încet şi maşina începu să-l depăşească. Se apropiau de primul vagon de pasageri, cu ferestre mari şi luminate din plin.

Depărtându-şi picioarele ca să-şi mențină echilibrul, Senda începu să țipe şi să-şi mişte frenetic brațele când văzu ceafa bine coafată a prințesei la unul din geamuri. Apoi inima îi stătu în loc, recunoscând profilul inconfundabil al lui Vaslav.

– Vaslav! zbieră ea. Opreşte trenul! Vaslav!

Inge țipă şi ea. Vladimir se rezemă de claxon, umplând noaptea cu zgomotul lui asurzitor. Roțile metalice ale trenului țăcăneau ritmic. Atunci la geam apăru o față şi contele Kokovtsov le zâmbi rece, fluturându-şi rar degetele unei mâini în semn de rămas bun.

– Ce poate fi hărmălaia asta infernală? întrebă prințesa cu teamă.

Îl privi pe Mordka cu ochi încrețiți de îngrijorare:

– A apărut o problemă?

– Nimic îngrijorător, o asigură contele, lăsând repede jos draperiile de catifea ale ferestrei! Dar vă sugerez să nu vă expuneți. Cred că e o bandă de revoluționari.

– Atunci, totul e pierdut! exclamă îngrozită prințesa.

– Nu, spuse contele, scuturându-şi capul şi vorbind tare ca să acopere strigătele şi claxonările de afară.

Spera ca maşina să claxoneze în continuare, pentru ca vocile să nu fie recunoscute.

– Dar dacă sunt revoluționarii... începu prințul.

– Nu mai avem decât câțiva metri până la podul peste canal, explică liniştit Kokovtsov. Nu ne vor mai putea urmări după ce-l traversăm. Vom fi în siguranță.

Prințul porni spre fereastra alăturată. Mordka se repezi şi-i bară drumul.

– E prea periculos, vere, spuse el cu solicitudine. Ai prea multă responsabilitate, nu-ți poți permite să ți se întâmple ceva rău. S-ar putea să tragă în tine.

– Vaslav, te rog, stai jos, îl imploră prințesa. Să nu pățeşti ceva!

Prințul ezită şi Mordka îşi ținu respirația. Îngândurat, vărul lui se aşeză.

– Nu se *poate* să încetineşti! țipă Senda.

Fără să se mai gândească la nimic, începu să izbească umerii şi capul lui Vladimir cu pumnii încleştați.

– Mai iute, n-auzi? Trebuie să-i ajungem!

Vladimir se strâmbă, incapabil să se apere de lovituri. Deodată, puse frâna atât de puternic încât se bloca. Maşina zvâcni, se cabră şi se opri deodată în derapaj atât de brusc, încât Senda aproape ieşi prin parbriz. Reuşi să se țină exact la timp. O clipă, nici unul nu se mişcă. Apoi oftară cu toții şi începură să-şi pipăie încheieturile.

– Uh! Am fost aproape, apucă Vladimir sticla de şampanie care se golise şi o privi încruntat.

– De ce te-ai oprit? strigă Senda cu lacrimi de ciudă în ochi. Eram aşa de aproape, al naibii de aproape.

– Uită-te şi tu, spuse posac Vladimir.

Ea pufni şi se uită la dreapta. Trenul prindea viteză, ţăcănindu-şi roţile tot mai repede pe un pod cu balustrade de fier. Atunci privi în faţă şi înghiţi în sec. Nu mai era nici un drum în afară de calea ferată pe care o luase trenul. Şi nu era de mirare. Farurile luminau o apă adâncă şi neagră. Nu-şi putea lua ochii de la ea. Se opriră exact pe mal şi capota maşinii era pe jumătate în aer. La patru metri sub ei se întindea apa. Încă jumătate de metru şi ar fi căzut în canal.

Se opriseră la limită.

Senda se uită după trenul care se îndepărta. Simţi că se sufocă atunci când şi ultimul vagon dispăru, cu roţile azvârlind scântei. Locomotiva mai şuieră o dată, departe, în puterea nopţii.

Senda se scufundă încet în scaun, cu faţa pământie. Simţi deodată amorţeala rece a înfrângerii.

– Ce ne facem? întrebă într-o şoaptă încordată. Ce ne facem?

Simţi braţele Ingei cuprinzând-o.

– Acum, spuse Inge simplu, va trebui să ajungem pe cont propriu la Geneva. Am învăţat de la tine, spuse ea cu ochii albaştri sclipind, să nu renunţ niciodată.

– De la mine? o privi Senda suprinsă.

– Da.

Inge se lăsă pe spate cu mâinile în poală şi izbucni în râs, în timp ce Vladimir dădea maşina înapoi.

– Nu că mi-ar place s-o mai fac încă o dată, dar în viaţa mea n-am mai trăit o aventură aşa de palpitantă ca goana asta.

Senda începu să râdă şi ea. Poate de uşurare, după ce dăduseră piept cu moartea; oricum, era bine că trăiau. Poate că nu erau lucrurile chiar atât de rele.

– Înapoi peste Neva? întrebă Vladimir peste umăr.

– Nu, la staţia de feriboturi, spuse Senda.

– Mergeți în Finlanda? Sper că aveți hârtii în regulă. Finezii țin morțiș la acte din astea.

– Acte? repetă Senda prosteşte.

– Documente, adică. Paşapoarte. Chestii de-astea.

Senda clătină din cap.

– N-avem.

– Atunci o să vă fie mai uşor să treceți în Polonia. E mai uşor pe acolo, aşa am auzit. Mai bine vă duc la gară.

– Încet, îl rugă Senda auzind cum schimbă vitezele. Condu încet, te implor.

Trecură mai mult de două luni până când izbutiră să ajungă la Varşovia. Călătoria îşi luase taxa ei de opriri succesive.

Senda se îmbolnăvi. La început, îşi ignoră tusea şi accesele febrile ca pe o răceală care se lungeşte. Fusese întotdeauna foarte sănătoasă şi nu se îngrijora. Dar când începu să tuşească din fundul plămânilor şi să aibă febră tot timpul şi să scuipe cu urme de sânge,Inge se alarmă şi insistă ca Senda să vadă un doctor.

– Nu, fără doctor, stărui Senda slăbită. Nu ne putem permite.

Oricât de bolnavă ar fi fost, era mai îngrijorată de lipsa banilor. Inge nu se certă cu ea. Aşteptă ca Senda să adoarmă şi pe urmă tăie marginea paltonului ei unde cususeră diamantele galbene. Apoi plecă la cel mai bun bijutier din oraş.

Ce conta că obținuse numai o cincime din valoarea broşei? Aveau destui bani ca să le ajungă câteva luni şi ca să plătească un doctor.

Inge avea şi ea prioritățile ei şi prima era sănătatea Sendei.

Doctorul Buchsbaum era un om micuț, cu trăsături de gnom care, deşi era de o mare bunătate, nu se încurca în cuvinte.

– Mi-e teamă că prognosticul nu e foarte bun, îi spuse el Sendei încruntat. Nu sunt foarte sigur, dar cred că cel mai probabil ai tuberculoză pulmonară.

– Tuberculoză? îl privi Senda neîncrezătoare.

El dădu grav din cap şi ridică mâna liniştitor:

– Mi-e teamă că da. Dar cu grijă, odihnă şi aer curat, nu va fi sfârşitul lumii.

Senda închise ochii, invadată de spaimă. Nu se aşteptase la veşti bune, dar *asta?* O clipă, crezu că o să râdă isteric. Ce ironie! Tocmai când scăpaseră nevătămate de revoluţionari! Şi mai ironic, oare îi era sortit să devină o *Damă cu camelii* în realitate? Şi cum avea să mai aibă grijă de fiica ei... de Inge... dacă avea tuberculoză? Cum o să câştige bani pentru viitorul Tamarei? Peste câteva luni aveau să vândă şi inelul şi apoi...

Ore întregi după plecarea doctorului, Senda zăcu în pat, tuşind cu sânge. Tamara se agăţa de braţul ei smiorcăindu-se:

– Mama! O să te faci bine?

– Bineînţeles, îngeraş. Sunt doar puţin obosită, zâmbi Senda fugar. Îmi trebuie doar puţină odihnă. Şi mămicile au nevoie de odihnă din când în când.

După ce Inge o scoase cu blândeţe pe Tamara din cameră, Senda nu-şi mai ascunse slăbiciunea şi îngrijorarea. Avea nevoie de ajutor şi nu ştia decât un singur om capabil să i-l ofere.

Deodată, lucrul cel mai important deveni cum să ajungă la Geneva... la Vaslav. Cu sănătatea ei şubredă, viitorul Tamarei se profila ceţos şi nesigur.

Domeniul Danilovilor din afara Genevei era egalat numai de palatele lor gargantuelice din Rusia. Deşi redus ca dimensiuni şi grandoare în comparaţie cu magnificele locuinţe ruseşti, Château Gemini era fără îndoială reşedinţa cea mai frumoasă de pe malurile lacului Leman. Aşezat într-un parc minunat, cu arbori seculari şi pajişti cu gazon

tuns geometric coborând în pante blânde până la lac, oferea o privelişte inegalabilă asupra apei albastre brăzdate de ambarcaţiuni de agrement şi a munţilor spectaculoşi – Alpii cu crestele de nea. De pe lac, se putea zări conacul masiv de secol nouăsprezece, ridicat ca o insulă de piatră printre verdele stejarilor şi brazilor bătrâni; dinspre pământ, vederea era complet împiedicată de zidul de piatră de cinci metri terminat în cornişe, care înconjura domeniul.

În ultimele cinci săptămâni, Senda se familiarizase tot mai mult cu Castelul. Acum, din nou în faţa porţilor ornamentate impunător şi purtând sigiliul aurit al casei Danilov, îşi aminti de prima dată când venise şi sunase acolo.

Trecuseră două săptămâni până aflase adresa Danilovilor, după ce ajunseseră aici. Prinţul şi anturajul lui duceau o viaţă foarte retrasă şi ar fi durat şi mai mult căutarea lui dacă ea nu ar fi avut o inspiraţie subită. Zărind cupolele aurite ale Bisericii Ortodoxe Ruseşti strălucind deasupra acoperişurilor lângă Musée d'Art et d'Histoire, ştiuse că a găsit ce căuta. Ruşii expatriaţi se adunau la biserica lor ca nişte oi rătăcite, indiferent de statutul lor social.

Şi cine putea să-şi cunoască turma mai bine decât preotul local?

Inima îi bătea asurzitor când împinse uşa grea şi intră în biserică. Afară erau Geneva, lacul Leman cu apa însorită încreţită de vânt, dar aici, fu ca şi cum o mână uriaşă o luase şi o transportase în trecut, înapoi în Rusia.

Ochii i se umplură de lacrimi. Biserica era la fel ca cele din Rusia, chiar şi mirosea la fel – greu şi apăsător, îmbibată de tămâie şi ceară fierbinte. Mii de ochi întunecaţi o priveau neclintiţi din icoanele de pe pereţi. Totul era de o frumuseţe tulburătoare, dar amintirile copleşitoare, aproape ameninţătoare, îi cereau să fugă afară, în soare. Biserica aceasta semăna prea mult cu cea în care abjurase de la iudaism şi se legase cu jurământ de credinţa ortodoxă rusească.

Amintiri dureroase i se perindară în minte, pentru că de fapt convertirea ei fusese prima fisură în fundamentul solid, organic, al relației ei cu Schmarya.

– Îi venea să fugă cât o țineau picioarele.

– Pot să te ajut? auzi din umbră o voce cu un puternic accent franțuzesc.

Se răsuci cu o tresărire şi văzu în fața ei un preot cu barbă albă care apăruse din spatele unei coloane de marmură. Paşii lui susurau pe pardoseala de piatră şi veşmintele lungi şi întunecate foşneau misterios. În tonul lui baritonal era ceva blând, mângâietor.

– Plângi, copila mea?

Ea se întoarse să plece.

– Probabil nu trebuia să vin aici, spuse.

– Nici vorbă, o luă el de braț şi o conduse spre o stranã, unde se aşeză alături de ea, cu mâinile în poală. Îşi lăsă capul într-o parte şi o privi curios.

– Nu m-am prezentat. Sunt părintele Peter Moskvin.

– Senda Bora.

– Refugiată.

Fusese o afirmație, nu o întrebare. Ea dădu tăcută din cap.

– Cum te pot ajuta, Senda Bora?

– Îi cunoşti pe prietenii mei, părinte? întrebă Senda cu nerăbdare, cu pulsul accelerat.

O parte din ea aştepta cu disperare răspunsul; alta se temea de ceea ce ar fi putut auzi.

– Danilovii. Prințul Vaslav şi prințesa Irina.

Ochii bătrânului se luminară.

– Da, îi cunosc, sunt aici, spuse el zâmbind. Dar nu vin niciodată la slujbe în oraş. Au o capelă personală pe domeniul lor, pe care am sfințit-o chiar eu la rugămintea lor.

Ea îl privi drept:

– Trebuie să încerc să-i găsesc. Mi-ai putea spune unde locuiesc.

El zâmbi:

– Desigur, spuse, bătându-i mâna încurajator. Château Gemini, în partea cealaltă a lacului. Ți-l poate arăta oricine.

Înarmată cu adresa Danilovilor, se grăbi spre pensionul unde îşi închiriaseră camere, oprindu-se pe drum la o papetărie. Îşi cumpărase un plic ieftin şi câteva coli de hârtie groasă. La pension, urcă cele două etaje spre mansarda lor, oprindu-se de câteva ori să-şi tragă sufletul. Tusea o sfâşia şi trebui să-şi scoată batista înainte de a intra în cele trei cămăruțe minuscule de sub acoperiş.

Inge, alarmată de tusea ei, o aştepta cu uşa deschisă. Salutându-le cu mâna, Senda se îndreptă spre biroul lipit de fereastră, se aşeză şi luă cu mâini tremurătoare stiloul, călimara şi o ciornă. Despachetă foile preţioase şi rămase gânditoare, privind dincolo de fereastra cu perdele de dantelă dunga subțire a lacului, aproape invizibilă printre două clădiri. După câteva momente, înmuie stiloul în cerneală şi penița aşternu cu siguranță şi grație câteva rânduri.

Înălțimea Voastră,

Sprâncenele i se încruntară după această formulă. Dispreţuia adresarea asta ceremonioasă în loc de „Dragă Vaslav", care s-ar fi potrivit mai bine inimii ei. După ce împărțiseră acelaşi pat şi o anumită afecțiune, părea ridicol acest formalism rigid, dar distanța cerea ca mesajul să fie rece şi politicos. S-ar fi putut ca scrisoarea să cadă pe mâna unor servitori cu instrucțiuni minuțioase şi să fie azvârlită la gunoi. Dacă o făcea voalată şi curtenitoare, Vaslav avea s-o primească.

A trecut mult timp de când nu ne-am mai văzut, dar în cele din urmă am ajuns la Geneva. Ar fi minunat – şi reciproc avantajos – să ne putem întâlni şi reînnoi cunoştința noastră. Pot fi găsită pe strada Moillebeau nr. 21, apartamentul 6, şi aştept veşti de la dumneavoastră.

Senda făcu o pauză, parcă prea obosită pentru a mai compune sfârşitul potrivit. Stiloul i se mişcă mai încet, fiindu-i greu să dea formă literelor. Ce ciudat, după ce scrisese se simţea atât de pustie, de devastată, stiloul parcă era ţeava unei arme.

Mă pot prezenta la dumneavoastră când doriţi. Între timp, rămân, cu respect,

A dumneavoastră
umilă servitoare,
SENDA BORA

Lipi plicul şi rămase uitându-se la numele şi adresa scrise pe el. Asta era. Restul depindea de el.

Ba nu, îi trecu ei deodată prin minte. Nu era suficient.

Luă stiloul şi scrise apăsat „Personal" în rusă şi în engleză, subliniind cuvintele. Acum era bine.

Inge n-avu nevoie de explicaţii. Luă plicul tăcută, îl privi fără nici o expresie şi-şi trase pe ea pardesiul lung, luând-o la pas spre Château Gemini.

Senda se plimba prin camere ca un leu în cuşcă, aşteptând întoarcerea Ingei. Ochii i se îndreptau tot timpul spre ceas. Minutarul se mişca atât de încet, încât, la început crezu că stătuse. Dar ticăia zgomotos, dovedindu-i că numai nervii ei erau de vină.

Inge se întoarse după căderea întunericului. Senda se repezi nerăbdătoare spre ea, dar Inge oftă, dădu din umeri şi se duse să-şi agaţe haina în cuier. Senda se ţinu după ea.

– Ce-ai făcut? o întrebă, cu ochii sclipind de teamă şi dorinţă.

– Am bătut la uşă la Château şi când au deschis, i-am dat plicul majordomului. L-a luat.

– Şi? întrebă Senda pătimaş.

– Mi s-a spus să nu aştept răspuns, dădu Inge din umeri, dacă se va răspunde...

– Se va răspunde! şuieră Senda cu indignare. *Trebuie!*

Dar Vaslav nu le transmisese nici un mesaj, nici în ziua aceea, nici în cea următoare. Pe măsură ce zilele se târau una după alta, fără nici o veste, Senda deveni tot mai arțăgoasă. Tamara şi Inge o iritau şi trebuia să se abțină din răsputeri ca să nu-şi verse mânia asupra lor.

Parcă trăiau în cuptorul unui furnal. În cea de-a opta zi, Senda ştiu că nu mai avea încotro. Va merge la Vaslav neanunțată. Respectase litera etichetei, trimițând întâi biletul. Din moment ce nu i se răspunsese, nu mai avea de ales.

Porțile împodobite cu decorațiuni baroce îi amintiră dureros condiția mizeră în care ajunseseră, ea, Tamara şi Inge. Ce bine cunoştea stema aceea de bronz lustruit care le îngreuna! Parcă o revedea după o viață întreagă.

Din reflex, îşi netezi părul, îşi potrivi pălăria de fetru şi haina simplă de postav verde. Acum doi ani ar fi fost îmbrăcată în blănuri somptuoase şi rochii cu o linie impecabilă şi ar fi venit cu maşina sau cu trăsura cu doi lachei în livrele, în loc să îndure transportul în comun şi oboseala unui mers pe jos parcă fără sfârşit. Dar timpurile se schimbaseră şi trebuia să se schimbe cu ele, asta era legea elementară a supraviețuirii. Dacă n-ar fi fost adaptabilă, ar mai fi ajuns ea oare vreodată aici? Ar mai fi rezistat bolii? Totuşi, rochia simplă, cenuşie, lungă până la glezne, îi amintea dureros cât de mult i se schimbase norocul.

Dar anumite lucruri nu se schimbaseră. O privire aruncată castelului Gemini era de ajuns ca să vadă că Danilovii îşi păstraseră intactă o mare parte din avere, deci avea motiv să mulțumească sorții.

Apăsând soneria montată în stâlpul din dreapta al porții, terminat cu un ananas de piatră sculptată, Senda auzi sunetul unui clopoțel, undeva, dincolo de zid. Un portar bătrâior, în uniformă verde, apăru imediat. O privi

neîncrezător din spatele barelor groase şi ondulate de fier şi nu făcu nici o mişcare să descuie poarta.

– Doamnă? o întrebă el cu o dezaprobare uscată.

Probabil că înfăţişarea ei îi amintea de ceva bătrânului viclean.

– Am venit la Înălţimea Sa, spuse ea răspicat.

– Înălţimea Sa vă aşteaptă?

Senda ezită doar o fracţiune de secundă.

– Bine, omule, mi-aş mai fi pierdut timpul venind până aici dacă *nu* eram aşteptată?

El îşi apropie faţa de poartă şi se uită în ambele direcţii.

– Doamna nu are un vehicul? întrebă el surprins.

– E o zi minunată şi m-am decis să mă plimb. Am trimis maşina înapoi în oraş.

Îşi ridică bărbia, ştiind că trebuia să afecteze un aer impunător.

– Va veni mai târziu. Dacă vine o maşină pentru doamna Bora, te rog să-i dai voie să treacă şoferului meu.

El ezită, apoi deschise o poartă mică, încadrată atât de ingenios în cea mare, încât era imposibil să o reperezi imediat.

Ea zâmbi şi se strecură înăuntru înainte de a i se mai pune vreo întrebare. Îl auzi încuind poarta în urma ei.

– Castelul e la capătul aleii, îi arătă el. Mergeţi pe alee şi veţi ajunge la intrare.

Ea se întoarse şi-i făcu semn cu mâna.

– Mulţumesc, îi strigă peste umăr.

Aleea pentru maşini era mai lungă decât anticipase. De fiecare parte a ei se întindea parcul frumos întreţinut, presărat cu copaci enormi, bătrâni şi tufişuri tunse artistic şi copii după statui de marmură greceşti sau romane. Auzi ţipete puternice şi întoarse capul spre lacul de unde veneau: o armată de păuni albi ca zăpada, trăgându-şi cozile după ei ca nişte mirese mândre, îşi etalau printre copaci frumuseţea incredibilă.

Deşi se apropiase de castel, nu putea vedea mare lucru din el. Ca şi cum ar fi vrut să-l protejeze, copacii îşi îndesiseră brusc frunzişul şi nu se putea zări decât o licărire din arama uzată de ploi a acoperişului. Apoi, copacii se răriră şi în faţa ochilor îi apăru magnifica simetrie a clădirii.

Îndreptându-şi spatele, urcă treptele joase către uşa dublă de o mărime făcută parcă să intimideze şi se întinse să apuce ciocănelul greu de alamă. Dar uşa se deschise ca printr-o vrajă, înainte de a apuca să bată. Tresărind, îşi retrase mâna şi se dădu un pas înapoi.

– Pot să vă ajut cu ceva? croncăni dezaprobator un valet.

Senda îl privi. Era chel, cu chelia lucioasă ca de ceară, slab şi urât, în uniformă de majordom. Fracul negru şi plastronul nu prea reuşeau să-i îndulcească trăsăturile unghiulare. În spatele lui, în umbră, se vedeau două siluete masculine cu umerii extraordinar de laţi. Oameni pentru securitate, gândi ea.

– Am venit cu speranţa de a putea vorbi cu prinţul Vaslav, spuse Senda blând.

– Doamna nu are audienţă, orăcăi majordomul.

Senda clătină din cap cu jale.

– Nu am, recunoscu ea, dar el... şi prinţesa... şi cu mine am fost prieteni apropiaţi în Rusia. Spune-i Înălţimii Sale că doamna Bora cere permisiunea de a-l vedea.

Oare numele aprinse o pâlpâială de recunoştinţă în ochii aceia bulbucaţi? Sau numai i se păru?

– S-ar putea aranja o audienţă, spuse el moale. Vă puteţi lăsa cartea de vizită?

Ea îi scrută chipul, dar trăsăturile lui păreau acoperite de un văl impenetrabil. Era imposibil să-şi dea seama dacă-i recunoscuse numele sau nu.

– Nu sunt acasă? întrebă ea.

Omul clătină din cap cu regret.

– Îmi pare rău, dar au plecat pentru câteva zile.

Ea își strânse buzele și-și drese vocea, luptându-se să-și mențină ținuta.

– În cazul acesta, îmi voi lăsa cartea de vizită.

Îl simți așteptând răbdător în timp ce ea-și deschidea poșeta și se uita înăuntru. Cotrobăi cu degetele prin conținutul sărac. N-ar fi recunoscut în ruptul capului că nu avea cărți de vizită. În cele din urmă oftă, zâmbi dezarmant și afișă o expresie încurcată, închizându-și poșeta.

– Se pare că le-am lăsat acasă, spuse ea. Ce prostie din partea mea!

Omul nu păru impresionat.

– Dacă doamna e atât de amabilă să aștepte un moment, îi aduc ceva de scris.

Lăsă ușa deschisă. Un simplu prag gândi ea, a devenit o linie de demarcație pe care nu îndrăznesc s-o calc neinvitată. Ridică privirea. Majordomul se întorsese cu o tavă de argint lustruit pe care se aflau un mic creion de aur și o bucățică minusculă de hârtie. Ea-și scrise numele și adresa, zâmbi și se întoarse cu toată demnitatea de care era capabilă. Din ochi îi țâșneau lacrimi de ciudă.

Deodată, încremeni. Sângele îi înghețase în vine.

Porțile.

Portarul o lăsase să intre. *După* ce-i spusese că vrea să-l vadă pe Prinț. Portarul, mai bine decât oricine, știa când stăpânii erau plecați. I-ar fi spus că Vaslav nu era acasă.

Fața parcă îi luase foc și un acces insuportabil de tuse îi sfâșie pieptul. Deci Vaslav era înăuntru. Dar nu putea ajunge la el.

De ce? *De ce?*

În biroul lui de la etajul al doilea al castelului Gemini, contele Kokovtsov privea bucățica de hârtie din palma lui. Venele de pe frunte îi ieșeau în afară proeminente, în

timp ce degetele lui băteau darabana pe biroul Louis XV cu încrustații.

Bunul simț îi dicta să nu fie consternat de vizita neanunțată a femeii. Ştia că ea nu va putea fi evitată odată ce avea să ardă hârtia cu adresa, aşa cum arsese şi scrisoarea către Vaslav. La urma urmei, Senda Bora era o muiere hotărâtă şi inventivă. Doar anticipase că va veni personal dacă nu i se va răspunde la scrisoare. Şi era evident că va reveni din nou şi din nou. Da, şi era sigur că, oricâte obstacole îi va aşeza el în cale, ea va ticlui un mijloc de a se întâlni cu Vaslav.

Şi acesta era un lucru care nu trebuia să se întâmple.

Gânditor, îşi împinse înapoi scaunul şi se duse spre uşa înaltă de sticlă care dădea spre lacul Leman. Văzu două siluete mici aşezate pe malul lacului. Şi apoi o a treia, cățărându-se pe treptele pontonului de piatră spre celelalte două.

Mordka se strâmbă dispreţuitor înainte de a lăsa perdeaua să cadă. Deci Vaslav tocmai terminase programul lui zilnic de înot în apele reci ale lacului şi cei doi însoțitori aveau să-i înfăşoare trupul tremurător în prosoape moi şi călduroase. În ciuda stării lui de decădere fizică şi mentală, Vaslav Danilov încă mai susținea că trebuie să înoate zilnic, la fel ca în Rusia, în apă oricât de rece şi pe vreme oricât de friguroasă.

Mordka zâmbi urât, începând să străbată biroul. Inconştient, mototoli într-un ghemotoc hârtiuța din mână.

Vărul lui nu se va mai împrospăta astfel multă vreme, gândi el cu satisfacție. În curând, Vaslav va ieşi din joc şi toată averea Danilovilor va fi a lui, numai a lui. Luă de pe birou un teac de documente care simbolizau o altă parte din avere care devenea a lui, apoi făcu doi paşi repezi spre şemineu şi azvârli hârtiuța mototolită în flăcări. Cu singura dovada palpabilă a vizitei ei distrusă, se simțea deja mai bine.

Coborî să ia ceaiul în salonul cu vedere spre lac. Avea documentele sub braţ şi fredona ca pentru el, parcă felicitându-se singur. Se simţea pe deplin încrezător.

La urma urmei, Danilovii erau întotdeauna de o blândeţe bovină, şi pe deplin manevrabili la ceai.

Şi dacă te gândeşti, deveneau din ce în ce mai agreabili!

A doua vizită.

De data asta fu primită cu totul altfel la château. Acelaşi majordom îi deschise uşa, dar de data aceasta cu mai puţină afectare.

– Este doamna atât de bună să mă urmeze?

Şi o invită cu un gest onctuos al mâinii să intre. Surprinsă de această schimbare de maniere, Senda se lăsă purtată în tăcere pe nişte coridoare lungi până la un salon micuţ. Nu băgă de seamă tablourile maeştrilor de pe pereţi sau porţelanurile uriaşe de Sevres aşezate pe console cu plăci de marmură. Inima îi palpita şi abia-şi putea reţine surescitarea. Deci Vaslav *primise* mesajul ei! Deci vroia s-o vadă! Slavă Domnului că se gândise să vină azi în loc să mai aştepte o zi sau două. Ceva o îndemnase să vină. Trecuseră deja cinci zile de la prima ei vizită.

– E doamna atât de amabilă să aştepte o clipă?

Senda dădu din cap. Prea nervoasă ca să stea, se plimbă pe covorul oriental de culoarea vinului. Aşteptarea fu interminabilă.

În sfârşit, auzi sunetul îndepărtat al unor paşi. Se forţă să rămână pe loc şi respiră de câteva ori rapid, ca să-şi potolească nervii încordaţi. Şi tusea dureroasă, care ameninţa să izbucnească.

Uşa se deschise şi ea îşi compuse figura impersonală pe care o arbora în Rusia când se întâlnea cu Vaslav în public. „Faţa ei publică" aşa îi spunea.

Contele Kokovtsov intră în încăpere. Când îl văzu, culoarea din obraji îi dispăru. *Ce naiba!* gândi. *Unde era Vaslav?* Își înăbuși un strigăt dezamăgit.

El se întoarse încet să închidă ușa, apoi se îndreptă spre ea, cu o expresie rezervată și distantă.

– Doamnă Bora, murmură.

Se apropie, îi luă mâna și i-o ridică suav la buze. Rubinul de pe degetul lui mic trimitea luciri obscene. Ochii întunecați o făcură să se cutremure.

– Ce plăcere să vă văd din nou, o privi el întrebător. Ne... ne era teamă că vi s-a întâmplat o tragedie. Îmi face plăcere să vă văd teafără.

Ea se forță să zâmbească. În minte îi reveni cu acuitate scena de la gară când trenul Danilovilor plecase. Contele deturnase deliberat atenția prințesei de la fereastră pentru ca ea să n-o poată vedea pe Senda și apoi o privise triumfător și batjocoritor. Știa că nu trebuie să se lase păcălită de pretinsa lui sinceritate. Era un om periculos și nu trebuia subestimat.

– Și pentru mine e o plăcere să vă revăd după atâta vreme, conte.

El dădu grav din cap.

– Aproape doi ani, într-adevăr, un timp îndelungat.

Făcu semn către un scaun.

– Nu luați loc?

Senda își adună faldurile fustei și se așeză. El se lăsă încet pe un scaun din fața ei, cu mișcări ca de insectă, părând un păianjen veninos uriaș.

– Arătați bine, ca întotdeauna, spuse el amabil. Întotdeauna ați fost frumoasă.

– Pe scenă era un avantaj vandabil, spuse ea modest, plecându-și ochii. Aici...

Vocea i se împotmoli și ridică din umeri, apoi își înălță capul.

– Dar prințul? întrebă ea scurt. Cum se împacă prințul și prințesa cu exilul?

Celălalt tăcu un moment.

– Mi-e teamă că nu prea bine, zise apoi. A provocat nişte schimbări drastice. Există o diferenţă semnificativă între a vizita un loc din plăcere şi a fi forţat să trăieşti exilat aici.

Ea zâmbi sumbru. Contele păru gânditor, apoi pieptul i se înălţă într-un suspin.

– În legătură cu prinţul...

– Da? se foi ea în scaun.

– Mi-a spus de scrisoarea şi de vizita dumneavoastră precedentă.

Ea aşteptă cu respiraţia tăiată, cu urechile pulsând de ciocănitul inimii.

– Am încercat în repetate rânduri să-i spun că exilul nu înseamnă să te încui în casă. Cu toate acestea...

Clătină trist din cap.

– Sperasem că-l veţi putea ajuta.

– Eu? îşi lăsă Senda capul pe un umăr, confuză. Cum?

– Nu mai este persoana pe care...

Mordka făcu o pauză şi tuşi delicat în pumn.

... pe care aţi cunoscut-o.

– De ce? întrebă ea alarmată. E bolnav?

– Mi-e teamă că nu suferă de o boală a trupului. Am adus un cortegiu de medici specialişti din toată Europa pentru a-l consulta. Şi au fost unanim de acord. Prinţul suferă de un rău al spiritului.

Contele Kokovtsov o privi în ochi.

– Nu vrea să vadă pe nimeni. *Pe nimeni.* Îmi pare sincer rău. Văd că acest lucru vă şochează. Dar credeţi-mă, doamnă Bora, *el* vrea asta. *El* a ordonat aşa.

Oare? nu se putu ea împiedica să gândească. Îşi muşcă buza. I se descrisese un om cu totul diferit faţă de cum îl ştia ea pe Vaslav. Oare se schimbase prinţul atât de mult? Sau era un alt complot machiavelic al acestui om insectă?

– Sunt timpuri grele pentru toată lumea, spuse Kokovtsov pe un ton de încheiere. Pentru prinț, prințesă... pentru mine... desigur şi pentru dumneavoastră. Trebuie să înțelegeți, nu doreşte să vă vadă.

– Nu cred. Nu pot să cred!

– Ascult de ordine. Nu doreşte să vadă pe nimeni.

Aproape fără să-şi dea seama, se lăsă condusă de Kokovtsov spre ieşire, pe lângă balustrada de marmură a scărilor, în foaierul cu tavan înalt.

– Vă aranjez să vă ia o maşină şi să vă ducă în oraş.

Un milion de gânduri i se învârtejiră în minte. Oare contele Kokovtsov spusese adevărul? Sau se lăsase păcălită? Şi acum era dată la o parte, definitiv şi repede. *Ceva nu era în regulă la castel. Se întâmpla ceva grav.*

Ştiu dintr-o dată.

Bun, va trebui să găsească o cale să revină şi să stea față în față cu Vaslav, ca să se convingă cum stăteau lucrurile. Nu putea, nu *voia* să creadă în cuvintele contelui. El fusese de vină şi când Vaslav o lăsase în Rusia. Nu putea avea încredere în el.

Contele Kokovtsov o privi plecând de la o fereastră de la etaj. „Se va întoarce, căteaua" îşi spuse cu o voce coborâtă şi sigură. Degetele îi băteau darabana pe şolduri. „Mă întreb care va fi următoarea ei mişcare".

Şi fără ca el să ştie, Senda îşi punea şi ea aceeaşi întrebare.

La mai puțin de două săptămâni după vizita zadarnică la castel, planul pe care-şi storsese creierii ca să-l alcătuiască i se oferi pe neaşteptate.

Era sâmbătă şi Inge îşi petrecuse dimineața la cumpărături. Când veni de la piață, respira precipitat şi se înroşise de alergătură.

– Bună, bună! strigă ea, în drum spre bucătărie. Am o veste foarte interesantă.

– Ce? întrebă Senda.

– Una din cele mai selecte case din împrejurimi caută un ajutor de menajeră.

Senda tresări. Se întoarse încet spre Inge, care ieşea din cămară:

– Doar nu vrei să spui...

– Ai dreptul să ghiceşti de trei ori, spuse Inge cu scânteieri vesele în ochii ei albaştri ca florile de in.

– Doar nu e... nu se hotărî Senda să pronunțe numele cu glas tare.

– Mai ai de două ori, zâmbi Inge.

– Nu... nu poate fi...

– Ba *este,* proclamă triumfătoare Inge.

Château Gemini!

În lunea următoare, Senda era la castel în calitate de ajutor de menajeră. N-o oprise nimeni pentru că nimenl n-o recunoscuse: nici portarul, nici majordomul, nicl măcar contele Kokovtsov, pe lângă care trecuse de două ori pe coridoare, cu ochii plecați şi capul în jos. Îşi folosise toate trucurile actoriceşti şi reuşise să arate uscată şi ştearsă. Efectul nu fusese prea greu de obținut: trăsăturile i se ascuțiseră mult datorită pierderii în greutate pe care o suferise de când se îmbolnăvise. Îşi pudrase părul de zână până când se albise şi-l strânsese cu severitate, adăugându-şi pe obraji un fard care să-i arate şi mai scobiți decât erau. Arăta ca o femeie bătrână şi muncită; era, practic, de nerecunoscut.

În după-amiaza următoare, îşi folosi pauza de prânz plimbându-se prin parcul din fața castelului. Ieşind dintre copacii deşi care ascundeau clădirea, fu obligată să se oprească. Drumul îi fusese blocat de o puzderie de păuni albi, care traversau țanțoşi aleea, târându-şi după ei penajul magnific. În afară de țipetele lor stridente şi continue, auzi zgomotul unei maşini venind dinspre poartă. Întoarse capul

Îl văzu un automobil mare, alb şi decapotabil luând curba şi îndreptându-se spre păuni. La nici zece metri de ea, maşina se opri ca să aştepte trecerea păsărilor şi atunci... era adevărat sau imaginaţia îi juca o festă?

Şoferul cu uniformă maronie purta o şapcă ţuguiată. Iar pe bancheta din spate, alături de contele Kokovtsov şi de prinţesă, se afla fostul ei amant şi protector!

Nu-i venea să creadă.

– Vaslav! strigă deodată, cu o putere proaspăt regăsită.

Îşi duse mâna la gură, repetând strigătul.

– *Vaslav!*

Auzindu-şi numele, el îşi întoarse încet capul. Ea o luă la fugă spre maşină.

Contele Kokovtsov ciocăni nervos în geamul de sticlă care-i despărţea de şofer.

– *Porneşte, idiotule!* îi spuse şoferului pe un ton ascuţit. *Porneşte.*

Şoferul se răsuci ca să-l privească. Chiar cu motorul mergând zgomotos, Senda îi auzi cu claritate cuvintele:

– Dar păunii...

– Dă-le-ncolo de păsări afurisite! zbieră Kokovtsov. *Treci peste ele, ce dracu!*

Şoferul ezită şi în tot timpul acesta, Vaslav o privea prostit pe Senda, ca printr-o ceaţă invizibilă. Buzele îi erau strânse de parcă îşi dădea seama că o cunoştea, dar nu ştia de unde. Prinţesa privea fix în pământ, fără să-şi mişte capul.

– Vaslav, sunt eu! Senda!

Ajunsese la maşină. Prinse mânerul lustruit al uşii şi se aplecă, ignorând faţa funestă a contelui, ca să-l privească pe Vaslav în ochi. Avea o privire ciudat de strălucitoare şi de pierdută. Ea se albi şi simţi că-i vine rău. Vaslav continua să se uite fix... prin ea parcă... de parcă era catatonic.

Ce i se întâmplase?

Dar bineînțeles! Basmaua! Părul alb! Cum era s-o recunoască așa deghizată?

Își smulse basmaua și începu să-și scuture frenetic pudra din păr.

Totuși, Vaslav Danilov continuă să aibă privirea aceea îndepărtată, iar prințesa nu-și ridică ochii de parcă ar fi fost în transă.

– Vaslav! suspină Senda. Pentru numele lui Dumnezeu, de ce nu mă recunoști? Sunt eu, Senda!

– Condu! îi șuieră Kokovtsov șoferului. Condu îți spun!

De data asta, șoferul se execută. Frânele scrâșniră, roțile din spate aruncară pietrișul de pe alee. Mașina țâșni brusc în viteză. Senda era încă agățată de ușă și mașina o târî câteva secunde pe pietriș, înainte de a da drumul mânerului, cu răsuflarea tăiată.

Se rostogoli de două ori. Închise ochii ca să nu vadă cum mașina trecea peste păuni. Când și-i deschise din nou, văzu un nor de pene albe plutind înainte de a cădea la pământ. Cu coada ochiului văzu mașina apropiindu-se de casă. Mergea atât de repede încât părea că se ridicase pe roțile din stânga, iar celelalte erau în aer. Apoi copacii deși o ascunseră vederii.

Vaslav! Inima îi bătea cu putere, sângele îi duduia în vene. Fusese ocazia de a-i vorbi – poate singura pe care avea s-o aibă! Ar fi trebuit să profite, să afle ce se întâmpla cu el.

De ce n-o recunoscuse? Sau se prefăcuse?

Se ridică cu greutate și fugi spre Château, luând-o peste gazon. Văzu trupurile sfârtecate ale păunilor regali și-și feri repede privirea. N-ar fi trebuit să se uite, abia se putu abține să nu vomite. Oricum, nimic n-o putea opri să nu audă țipătul scrâșnit și strident al unei păsări în agonie.

– Măcelarul! Șuieră ea tare, blestemându-l furioasă pe contele Kokovtsov.

Se aplecă pe sub copaci și se trezi drept în brațele celor doi paznici. Se luptă cu ei, încercând să scape.

– Dați-mi... drumul! strigă. *Vaslav! Vaslav!*

Apoi le strigă paznicilor:

– Nu înțelegeți? Se întâmplă ceva rău! Se răsuci ca un fulger şi aproape le alunecase din brațe când ei o prinseră din nou şi, răsucindu-i mâinile la spate, începură s-o târască spre poartă.

– Dacă ții la slujba ta, ai grijă să n-o mai laşi pe asta înăuntru! îl avertiză unul din paznici pe portarul care se holba uluit la toată scena. Apoi o aruncară pe Senda afară, fără menajamente. Ea ateriză pe asfalt, dar abia simți durerea impactului. Ştia numai că trebuie să ajungă din nou înăuntru şi că poarta se închidea.

Se împletici amețită spre poartă, dar i se închise în față, cu scrâşnetul acela definitiv de uşă de închisoare.

Cu ochii în lacrimi, se agăță de barele ondulate şi căzu în genunchi sub emblema Danilovilor.

– Vaslaaav! urlă ca un animal rănit, un urlet aproape nepământesc şi desprins de ea. Vaaaslaaav!...

La două zile după alungarea lipsită de noblețe a Sendei de la castel, Inge veni de la piață cu un ziar sub braț.

– Uite aici, negru pe alb. Nu-i de mirare că nu ai putut vorbi cu prințul, zise ea.

Senda îşi ridică uimită sprâncenele. Habar n-avea despre ce vorbea Inge.

– Uite aici! arătă Inge cu degetul pe ziar, Ai crezut că ceva nu e în regulă. Ai avut dreptate!

Senda se apropie şi se uită pe ziar. I se opri respirația. Nu putea confunda fața aceea aristocratic-demonică, avea s-o țină minte toată viața.

Contele Kokovtsov.

Când văzu titlul îndrăzneț care se întindea pe toată pagina cu majuscule, sângele i se răci:

CONTE ACUZAT DE COMPLOT CRIMINAL

Buzele îi tremurau şi, dând repede pagina, începu să citească:

„Contele Mordka Kokovtsov, nobil rus exilat, a fost arestat ieri seară, fiind acuzat de conspiraţie, delapidare şi tentativă de crimă. Victimele sale erau prinţul Vaslav Danilov şi soţia acestuia, prinţesa Irina Danilov, expatriaţi ruşi care fugiseră de revoluţia bolşevică şi trăiau la periferia Genevei. La sfatul avocatului său, contele Kokovtsov nu a vrut să răspundă la nici una din întrebările poliţiei.

Surse ale poliţiei spun că vărul prinţului şi consilierul financiar principal al Danilovilor, în vârstă de 53 de ani, îi otrăvea lent pe prinţ şi pe prinţesă. În timpul ceaiului de după-amiază, o tradiţie a casei, Kokovtsov punea scopolamină în ceştile Danilovilor.

Poliţia, a fost alertată de Daniel Delauney, preşedintele Băncii Danilov. Banca, al cărei cartier general se afla la Geneva, este proprietatea Danilovilor. Se pare că Delauney a fost alarmat pe măsură ce victimele sufereau tot mai mult de efectele scopolaminei.

Scopolamina, un sedativ hipnotic care deprimă sistemul nervos central, poate fi fatală în cantităţi mari. Luată regulat, în doze mici, cauzează o slăbire a facultăţilor mentale şi duce la o moarte lentă, nediagnosticată sau diagnosticată greşit.

După spusele lui Delauney, Danilovii deveneau tot mai „idiotizaţi", suferind de o lipsă totală de memorie.

„Păreau că se mişcă în ritm lent într-o lume de vis", le-a declarat el reporterilor.

Delauney afirmă că a devenit suspicios când Danilovii i-au vândut lui Kokovtsov nişte afaceri de milioane de franci, incluzând o fabrică de muniție în Franța şi câteva mii de hectare de lemn de cherestea, la un preț derizoriu.

Doctorii i-au declarat reporterului nostru că Danilovii îşi vor recâştiga sănătatea după ce scopolamina va fi înlăturată din organismul lor...“

Ziarul alunecă din mâinile Sendei şi căzu pe podea.

– Deci am avut dreptate, şopti ea. *Ştiam* că se întâmplă ceva rău, dar nu puteam spune ce. Când l-am văzut pe Vaslav, se... părea că se uită prin mine, de parcă nici nu eram acolo. Măcar acum ştiu de ce.

Se prăbuşi pe unul din scaunele din bucătărie, albă la față. Gustul de aramă al sângelui pe care îl simțea permanent în gât îi făcea rău. Se uita amețită în gol.

Inge se aplecă şi-i cuprinse umerii.

– Eşti bine? o întrebă îngrijorată. Să-ți aduc ceva? N-arăți prea bine.

Senda clătină încet din cap.

– Sunt bine. Zău.

Rămase un timp tăcută. Apoi îşi dădu seama că se uita la ziar şi-l întoarse repede cu fața în jos. Se săturase de figura lui Kokovtsov! Nu mai putea îndura să-l vadă uitându-se la ea din fotografie.

– Era şi timpul să dispară diavolul ăsta! spuse Inge posomorâtă. De câte ori îl vedeam, mă lua cu fiori pe şira spinării.

Senda dădu din cap.

– Măcar acum ştim ceva clar. Când Vaslav se va însănătoşi, voi putea să-i fac o vizită, dar, dacă doctorii au dreptate, s-ar putea să mai dureze un timp.

– Am aşteptat atâta, dădu Inge din umeri. Ce mai contează câteva zile sau săptămâni? Tot ce contează e să se facă sănătos.

Dar peste opt zile, toate speranțele Sendei fură spulberate. Încă o dată numele Danilovilor apărură în ziare pe prima pagină: prințul și prințesa fuseseră asasinați.

– În ziar scrie că a fost o execuție, șopti Inge, după ce citi articolul pe care Senda nu avea putere să-l parcurgă.

– Executați! strigă Senda. Adică asasinați cu sânge rece, nu-i așa?

– Așa scrie aici, spuse Inge. Au fost împușcați în ceafă. Câte un glonț la fiecare, nu mai mult. Se pare că au murit pe loc.

– O, Doamne, spuse Senda slab, cutemurându-se.

Câte un glonț fiecare. Atâta trebuie...

– Se presupune că așa-i executa Ohrana pe bolșevici în timpul țarului. Dar acum...

Șoapta Ingei se transformă într-o suflare când își aruncă ochii pe paragraful următor.

– Acum, Ceka bolșevică îi vânează pe rușii albi emigrați și-i omoară în felul ăsta. Sfinte Doamne, scrie că așa au făcut și la Paris și Berlin!

– Și aici.

Un fior de gheață o străbătu pe Senda. Își acoperi fața cu mâinile. Oricum s-ar fi întors, era întâmpinată de înfrângere.

Inge clătină din cap și puse ziarul deoparte.

– Ironic, nu-i așa? zise ea încet. Un escroc ca Kokovtsov trăiește în siguranță în închisoare și victimele lui sunt moarte. Asasinate de altcineva.

Senda simți că nu avea putere să se miște.

Moarte. Moarte și violență. Fuseseră prea mult timp o parte din viața ei. Oare nu va scăpa niciodată?

Sănătatea Sendei se înrăutăți brusc. Mizase atât pe ajutorul lui Vaslav, încât moartea lui o aduse și pe ea cu un picior în groapă. Accesele de tuse sfâșietoare se întețiră. Plămânii îi ardeau de o durere insuportabilă. În fiecare zi, batistele i se umpleau tot mai mult de sânge.

Inge o îngrijea cât putea de bine, aducând doctori vestiți care nu puteau decât să-i prescrie cure în stațiuni scumpe. Senda refuză să se ducă. Banii din vânzarea broşei se terminaseră şi Inge vânduse şi inelul.

N-avea de gând să mai lase şi alți bani prețioşi să se scurgă degeaba pentru sănătatea ei ruinată.

O mai susținea un singur vis. Prea multă vreme, ea, Tamara şi Inge pribegiseră fără patrie. Chiar dacă ea nu avea să se mai bucure de un viitor în siguranță, Tamara va putea reuşi – cu ajutorul Ingei.

– Plecăm, Inge, spuse Senda într-o seară. Mergem la Hamburg. Cu puțin noroc, o să ne ajungă banii ca să plătim vaporul pentru America.

Inge se holbă la ea, întrebându-se dacă nu aiura.

– America! exclamă ea. Ce-ți veni? Nu eşti în stare să...

– America.

Vocea Sendei, slabă şi şuierătoare, fu totuşi suficient de fermă ca să pună punct discuției. Deodată, ea se aplecă şi începu să tuşească chinuitor. Scuipă în batistă şi o mototoli repede. N-avea curajul să se uite.

– America, repetă, cu pieptul hârâind.

Inge clătină din cap.

– Dar nici nu ştim destulă engleză! Se poate să nici nu ne ajungă banii! De unde să ştim cum o să se întoarcă lucrurile în Rusia? Poate că va fi posibil să ne întoarcem la Petersburg...

Senda o întrerupse:

– Plecăm mâine la Hamburg. M-am hotărât. Acolo ne vom ocupa de biletele de vapor.

Nu mai vru să mai asculte argumentele Ingei. Chiar dacă ar fi fost ultimul lucru din viața ei, voia ca ele trei – sau măcar Inge şi Tamara – să se îmbarce pentru New York.

Pentru că în America, aşa auzise, fiecare avea şansa să reuşească.

Şi Tamara trebuia să aibă o asemenea şansă.

Senda dormi liniştită aproape tot timpul pe durata epuizantei călătorii cu trenul de la Geneva la Hamburg. Inge o lăsă şi nu încercă s-o scoale decât când ajunse la destinaţie.

– Senda, am ajuns, spuse ea încet, scuturând-o pe Senda.

Şi îngheţă.

Senda murise.

Soarta le rezervase pentru sfârşit această cruzime.

Vaporul *Lübeck* îşi tăia brazdă prin apele negre ale Atlanticului de Nord. În cabina strâmtă şi fără fereastră, Tamara stătea tăcută, cu buzele strânse. Se uita la fotografia mamei ei, pe care-şi încleştase degetele.

– Am iubit-o pe mama, şopti, şi lacrimile începură să-i curgă pe obraji. O iubesc şi acum. Vreau să fie mândră de mine.

– Va fi, fetiţo, o asigură Inge. Va fi.

– Îi plăcea să joace teatru, îşi şterse Tamara lacrimile. Aşa de mult îi plăcea...

Tamara dădu din cap cu putere.

– Şi mie o să-mi placă.

Se întoarse spre Inge.

– Vreau să mă fac actriţă.

– O să mai vedem, drăguţă, zâmbi Inge cu blândeţe. Ai destul timp să te hotărăşti.

– *Sunt* hotărâtă, se încruntă Tamara, privind fotografia din poală. Vorbesc serios, mătuşă Inge. Vreau să devin cea mai mare actriţă din lume. Şi *voi deveni!*

Vocea i se frânse şi-şi încleştă pumnii micuţi. Apoi îşi ridică spre Inge faţa înlăcrimată şi atunci tăria neamului Boralevi străluci în ochii ei de smarald cu mii de ape.

– Pentru mama, spuse Tamara hotărâtă, cu trăsăturile ușor ascuțite de maturitate timpurie. Și pentru mine.

Abia atunci realiză Inge cât de mult îi semăna Tamara mamei ei. Nu-și putu stăpâni un fior de recunoaștere. Forța și hotărârea Tamarei îi aminteau atât de bine de Senda, încât simți un junghi de durere. De fapt, Tamara și Senda aveau multe asemănări. Tamara avea aceeași piele perlată, translucidă și ochii la fel de luminoși și oasele la fel de fine. Numai părul îi era diferit, nu arămiu, ci strălucitor ca mătasea de porumb.

– Va fi mândră de mine! zise Tamara cu putere. Va fi.

Și toată noaptea o plânseră amândouă pe Senda.

INTERLUDIU

1926

Scena pentru crizele moderne din Orientul Mijlociu era pregătită cu mult înainte ca britanicii să preia controlul asupra Palestinei. Cine vrea să înțeleagă cu adevărat butoiul de pulbere pe care îl reprezintă conflictul de azi dintre Israel şi arabi trebuie să-i studieze mai întâi pe primii actori ai acestei drame în plină desfăşurare: pe israeliții biblici ai lui Moise. În secolele ce au trecut de atunci, piesa în sine a rămas aceeaşi; doar actorii s-au schimbat.

CONTRUCCI ŞI SULLINS
„Orientul Mijlociu astăzi: strategii pentru a înfrunta rădăcinile trecutului"

„Eeei, dar e ceva de urcat", mormăi Schmarya gâfâind, oprindu-se să biruie cu un ultim efort ce mai rămăsese din deal, îşi săltă trupul deasupra ultimului colţ de piatră al culmii stâncoase, roase de soare. Îşi înjură piciorul de lemn inutil; ca de obicei, piciorul pe care nu-l mai avea îl durea şi îi zvâcnea înnebunitor.

Înfigându-şi coatele în roca nisipoasă, se târî câţiva metri, recunoscător că nu-şi lăsase piciorul de lemn să-l împiedice în această tentativă. Corpul său compensase întrucâtva această deficienţă şi era mulţumit că se întâmplase aşa.Braţele, pe care trebuia să se bazeze din cauza piciorului absent, deveniseră extrem de puternice, cu muşchii ca de oţel. Iar piciorul sănătos era mult mai zdravăn decât fusese înainte.

Folosindu-şi braţele şi unicul picior, reuşi să ajungă într-o poziţie semichircită, apoi se săltă în sus. Sub el, întins cât vedeai cu ochii, se întindea magnificul Negev cel arid, cu dealurile sale golaşe, apocaliptice, intersectate de stânci crăpate, roşii şi vinete. Deasupra, cerul fără nori era albastru, în cea mai strălucitoare şi mai fără pată nuanţă de albastru imaginabilă. Departe, sus, în acest ultramarin, o pasăre singuratică zbura în cercuri, un şoim sau un vultur în căutarea prăzii. Nu putu decât să clatine din cap în faţa acestei minunate frumuseţi şi să se întrebe, nu pentru prima oară, dacă duritatea spectaculoasă a

deşertului ar putea deveni vreodată monotonă. Nu credea că e posibil. Pentru el, aici era acasă.

Pentru puținii săi locuitori, călițiși aspri, cuvântul „Negev" era sinonim cu „deşert", iar când Schmarya sosise întâia oară aici, crezuse pentru o vreme că cele două cuvinte puteau fi oricând schimbate unul cu altul. Dar descoperi curând că, în ebraică, „Negev" însemna „Sud" şi, deci, că nu există o noțiune geografică reală asociată acestuia.

Schmarya devenise un „sudic" atât prin şansă cât şi prin alegere şi, din mai multe puncte de vedere, el reactualizase spiritul de pionierat al celor ce se stabiliseră cândva pe acest pământ străvechi şi nemilos. La 31 de ani, el nu mai era tânărul frumos şi dinamic plin de vise nebuloase de odinioară. De-a lungul anilor, ochii săi albaştri căpătaseră maturitate, iar ridurile de pe pielea sa bronzată erau mărturia voinței şi a hotărârii, a viselor devenite realitate. Tânărul cu privire mândră din Ucraina, ce luptase împotriva oprimării şi părăsise Rusia cu 10 ani în urmă, devenise un adult şi mai hotărât, deşi un fel de neînfricat, un bărbat pornit să schimbe lumea. Dar acum era înarmat cu o clară imagine mentală a ceea ce vroia să realizeze.

Drumul de la Petrograd în Palestina i se imprimase în memorie pentru totdeauna. Fusese lung, ocolit, aproape 6.000 de km parcurşi în tren, pe vagoane, în trăsuri şi pe jos. Părăsise Rusia fără nimic altceva decât haina subțire, ruptă, pe care o purta când fusese eliberat din închisoare; biletul pe care i-l procurase Prințul îl dusese doar în Finlanda, dincolo de golf, iar de acolo trebuise să se descurce singur, fără bani, fără casă, fără prieteni sau cunoştințe şi chiar fără haine care să-i țină de cald. Numai moştenirea sa sufletească şi hotărârea neînduplecată îl ajutaseră să înfrunte toate aceste lipsuri. Perseverase; îi trebuiseră trei ani lungi, întortochiați, să-şi croiască drum până în Palestina şi să înceapă a împlini visul oricărui

sionist înflăcărat. Cel mai formidabil moment al vieții lui fusese cel în care coborâse de pe vapor la Haifa. Copleşit de emoție, se lăsase să cadă pe singurul genunchi pe care-l mai avea şi îşi plecase fruntea să sărute pământul acestei țări atât de bogate în istorii biblice şi atât de promițătoare pentru orice evreu.

Îi trebuiseră multe luni în care muncise în orice slujbe putuse găsi, pentru a ajunge la Ierusalim, unde află casă şi de lucru la o familie de negustori de stradă arabi. În acest timp învață ebraica şi araba şi îşi realiză ambiția de a se alătura mişcării kibbutz-urilor. În oraşul sfânt, întâlni un mic grup de evrei aflați în drum spre sud, cu destinația Negev, într-un loc unde se afla o veche fântână. Schmarya li se alătură şi acum, câteva săptămâni mai târziu, se afla în vârful stâncii bătute de vânt ce domina ținutul pustiu. Numai zgomotul nisipului stârnit de vânt şi foşnetul hainelor sale tulburau liniştea ce, jos în vale, era ruptă doar când vântul fierbinte reuşea să pătrundă în găurile dintre stânci provocând ecouri ciudate. Deasupra, pasărea singuratică încă se mai învârtea leneş pe cerul strălucitor de albastru.

Se întoarse uşor, cu trupul în bătaia vântului, oferindu-i spatele şi ferindu-şi ochii de nisipul răscolit. Forța vântului din spate îi uşura mersul, ca şi cum mâini invizibile l-ar fi împins de la spate la orice pas.

Fluieră uşor ca pentru sine. Tovarăşii săi, locuitorii din Ein Shmona, vor face tămbălău când se va întoarce, pentru că era plecat de 3 zile, explorând de unul singur. Chiar el stabilise o lege inflexibilă a pământului, conform căreia nimeni nu trebuia vreodată să plece singur în deşert.

Rânji în sinea sa. Ce e bine pentru turmă nu e neapărat bine şi pentru păstor. În afară de asta, ar trebui să-i fie recunoscători că a făcut asta. Când le va împărtăşi descoperirea sa, vor trebui să-şi înăbuşe nemulțumirea şi să îl felicite. Pentru că, în clipa cea mai dificilă

pentru kibbutz, hoinăreala lui va aduce salvarea în problema lor cea mai presantă.

Fântâna ce îi atrăsese inițial în deşert seca treptat, provocându-le o adevărată panică. Acum, cu puțină ingeniozitate şi cu ceva mai multă muncă, panica putea să fie alungată pentru totdeauna. La jumătatea feței dinspre nord a acestei stânci, adânc, într-o crăpătură îngustă, descoperise o bogată sursă de apă limpede, rece, apă de izvor, ce ieşea dintr-un loc ascuns de sub stânci şi curgea printr-o crevasă îngustă, de unde cădea dintr-un puț rotund, adânc, înainte de a se uni cu un curent subteran. O descoperise nu atât căutând-o din priviri cât mai mult ascultând cu urechea, motiv pentru care nici nu vrusese să mai vină altcineva cu el. Avea nevoie de concentrare. Căderea îndepărtată a apei putea uşor fi acoperită de zgomotul conversației, al paşilor sau chiar al respirației. Singur, liniştea îl condusese către ea. Singurul lucru ce întuneca bucuria descoperirii sale fusese faptul că piciorul său artificial nu-i permisese să coboare în crevasa îngustă şi să cerceteze mai de aproape. Dar oricare dintre tinerii atletici din Kibbutz va fi fericit s-o facă. Cu puțin ajutor, va reuşi şi el să ajungă acolo jos, să instaleze nişte explozibil şi să creeze un drum prin peretele de stâncă. Apoi, câțiva kilometri de țeavă vor devia cursul şi vor aduce prețioasa apă peste cei 5 km de deşert din Ein Shmona. Noua sursă de apă va suplini mai mult decât suficient fântâna ce se usca. Ba chiar o va face inutilă. Noua sursă de apă, găsită de el, era pură şi aparent infinită. Va binecuvânta Ein Shmona cu forța ei vitală şi va face deşertul crăpat din jurul ei să înflorească glorios pentru următorii o sută de ani. Se simțea foarte mândru de sine.

Şchiopătă înainte, târându-şi piciorul de lemn. Era aproape la marginea stâncii, la punctul unde putea urca pe culme. Îşi depărtă picioarele şi se înclină mult pentru a

privi în jos. Dinții începură să-i clănțăne. Va fi mult mai greu să coboare decât îi fusese să se cațere.

Se lăsă pe burtă și se târî până la marginea stâncii. Își întinse gâtul și privi în jos de partea cealaltă a culmii, plină de stânci colțuroase. Unele erau de dimensiunea unor case, amenințătoare și golașe, ca niște altare păgâne așteptând sacrificiul.

Grijuliu, infinit de încet, își începu coborârea.

Pe frunte, venele i se umflaseră și îi curgeau broboane de sudoare, mai mult de teamă decât de efort. Un singur pas greșit, o singură piatră desprinsă... Nu trebuia să se gândească la asta. Trebuia să-și păstreze mintea limpede și să se concentreze asupra unui singur lucru: să ajungă în siguranță la baza acestei stânci. Nimic altceva nu conta.

Și mai încet încă, el continuă să coboare, piciorul alunecându-i din cauza protezei, cu mâinile zgâriate de stâncile colțuroase. Dar cu voință, centimetru cu centimetru apoi pas cu pas, pe măsură ce pământul se apropia.

Acum sângele îi zvâcnea de efort și excitare. Acesta era pericolul. Aceasta era viața. Asta era să râzi sfidător în fața morții.

Deodată își uită piciorul nefolositor. Agățat de fațada de stâncă, începu să se simtă atotputernic. Pornise să cucerească și va cuceri. Din nou era Schmarya Boralevi singur în fața forțelor naturii și nu conta că e handicapat. Își stăpânea trupul și adrenalina îi pulsa cu forță. Aproape putea să-și audă propriul strigăt de triumf. Pietricelele rupte cântau și râdeau rostogolindu-se în jos. Și apoi ieșitura de stâncă pe care o prinsese cu mâna dreaptă se desprinse deodată. Scoase un țipăt ușor de surpriză și rămase agățat de o mână, pentru un lung moment, până mâna stângă îi alunecă de pe piatră. Se simți o clipă suspendat în aer, apoi tunelul de vânt îi veni cu viteză în întâmpinare pe când se prăbușea tot mai jos și mai jos, în gol.

„Allahu akbar..."

Dumnezeu e mare...

Cântecul muezinului răsună clar în mica oază arabă de la al-Najaf. Sătenii aflați afară căzură în genunchi, cu fața spre soarele roşu la apus şi spre Mecca cea îndepărtată. În case, credincioşii deja desfăşurară preţioasele covoraşe de rugăciune şi se înclinau până la pământ, cu vocile la unison:

„...A shhadu allaa ilaha illa llah..."

Martor sunt că nu e alt Dumnezeu decât Domnul...

Rugăciunea se înalță într-un cântec puternic din interiorul micilor căsuțe de piatră, de la bărbații aflați încă la muncă pe câmp, din corturile de păr de cămilă ale beduinilor aşezate în afara oazei şi de la omul învârtind roata străvechii fântâni ce extrăgea din adâncuri apa din bazinul subteran al oazei şi o purta prin canale pe terenurile din jur, irigându-le. Numai scârțâitul roții de lemn şi mişcarea neobosită a animalelor tulburau atmosfera eterică, de catedrală, a oazei la rugăciunea de seară.

După ce ultima notă melodică a rugăciunii muri în praf, Naemuddin al-Ameer se ridică în picioare, îşi scutură nisipul de pe veşmânt şi se grăbi spre casă.

La 43 de ani era un bărbat înalt, impunător, cu o prezență bine simțită, cu barbă imensă neagră şi mustață căzută şi cu un magnific nas de vultur. Supraveghea oaza şi câmpurile din jur cu aerul unui profet din Vechiul Testament. Ochii săi erau întunecați şi aprigi, dar ceea ce ieşea în evidență în ținuta lui era curățenia, acoperământul în maron şi negru legat în jurul frunții şi pânza gri cu negru ce-i atârna pe spate. Doar cel mai important bărbat al acestei mici aşezări îşi putea permite să poarte astfel de haine.

În calitatea sa de conducător al satului avea datoria să-i viziteze pe beduinii ce înnoptaseră în apropierea oazei şi care urmau să plece în dimineața următoare cu mult înainte de răsăritul soarelui. Tocmai se întorcea din

uriașele lor corturi negre când rugăciunea de seară îl surprinsese.

Lăsă în urmă câmpurile miraculos de fertile și se îndreptă spre palmierii ce marcau perimetrul oazei. Aici, o potecă în nisip conducea spre corturile mai mici ale celor mai săraci locuitori și apoi ajungea spre puțul adânc, cu roata sa învârtindu-se încet, cu ciuturile de pe care se scurgeau cascade miniaturale de apă pură, cristalină. Stătu pe loc o clipă, minunându-se de această forță miraculoasă, cum făcea de fiecare dată când trecea pe aici, încă de când era copil. Fără ea, satul ar înceta să existe iar locuitorii săi ar muri de foame. Era într-adevăr o invenție fabuloasă, la fel ca și scripeții de lemn uriași, delicat sculptați, care, când fermierii îi roteau, ridicau apa de la nivelul cel mai de jos al celor 6 canale principale de irigație la cele mai înalte, ce traversau și micul lor teren propriu. Al-Najaf era o comunitate agricolă și, în afară de comerțul mărunt cu beduinii în trecere, se baza doar pe propriile capre, oi și recolte pentru a supraviețui.

El își continuă plimbarea de seară, schimbând saluturi cu vecinii și făcând cu mâna când dădea cu ochii de fratele său vitreg de doar 8 ani, Abdullah, ce mâna acasă cele trei capre atât de prețuite ale familiei. Și apoi, când zări propria casă, un cub mic dar solid de rocă neregulat cioplită, se opri ca totdeauna să-i admire liniile în soarele la apus, cu fiecare piatră strălucind parcă într-o putere internă.

Cu inspecția de seară încheiată, deschise mica ușă a casei și își plecă fruntea pentru a intra. Soția sa, Jehan, purtând voalul negru pe cap și abbeya, *era ghemuită pe podea, mestecând în* kibbe, *o mâncare cu miel și grâu zdrobit, cu o lingură de lemn. Îi zâmbi cu ochii ei cu gene lungi. În ciuda climei aspre a deșertului și a anilor de muncă ce brăzdaseră și zbârciseră pielea ei cândva catifelată, ea încă era, la 40 de ani, o femeie frumoasă, cu trăsături osoase, ce inspirau o forță profundă.*

„Ce face oaspetele nostru, nevastă?" întrebă el încet.

„S-a trezit de două ori şi a mâncat", şopti ea zâmbind. Câteva zile încă şi va putea umbla din nou". Continuă liniştită să mestece în kibbe.

Naemuddin trase perdeaua ce împărţea unica încăpere a colibei. Se apropie încet de rogojina din colţul îndepărtat şi privi în jos. Bărbatul dormea.

Naemuddin încuviinţă pentru sine. Odihnă îi trebuia acum şi hrană şi apă, dar doar în cantităţi mici. A-l hrăni prea mult şi prea repede după ce aproape murise de foame şi de expunere la clima aspră ar fi însemnat să-i facă şi mai rău. Nu era un lucru lipsit de miraculos că beduinii nomazi care îl aduseseră aici îl găsiseră şi era un miracol încă şi mai mare că nu murise.

„Viaţa sau moartea", murmură grav Naemuddin. „Orice destin îi va fi fost hotărât e voia lui Allah".

Şi tot voia lui Allah a fost, gândi Naemuddin, cea care l-a adus în această casă. Totuşi, străinul era o enigmă pe care n-o putea neglija: părul de culoarea nisipului din deşert, un singur picior şi delir în mai multe limbi, inclusiv într-o arabă fluentă. Iar Naemuddin era convins că Allah, în marea sa bunăvoinţă, îi va dezlega misterul când va veni vremea potrivită.

Naemuddin se întorsese să plece, când bărbatul începu deodată să mormăie în somn. Recunoscu încă o dată că sunetul nu era unul de frică, ci de teroare.

Schmarya mai scoase un suspin gâtuit. În somn cădea încă o dată prin acel tunel oribil de aer gol, cu vîntul ţiuind şi şfichiuind şi cu vârfurile ascuţite de stâncă apropiindu-se tot mai mult, şi mai mult, şi mai mult...

Cu un ţipăt se trezi şi încercă să se ridice, dar efortul se dovedi prea mare. Capul îi căzu fără putere înapoi pe pernă. Apoi deveni deodată conştient de prezenţa lui Naemuddin. Îl privi parcă ar fi fost o apariţie.

„Cine eşti? Unde mă aflu?“ Schmarya fu sigur că îşi murmurase întrebările în rusă; vocea îi era abia o şoaptă răguşită.

Naemuddin nu răspunse. Se aşeză jos şi se aplecă spre el, zâmbind cu blândeţe.

Schmarya îşi repetă întrebarea în ebraică.

Naemuddin ridică din umeri şi îşi desfăcu mâinile neputincios.

Schmarya încercă pentru ultima oară, în arabă.

Naemuddin clipi.

„Sunt Naemuddin al-Ameer şi te afli în casa mea“, răspunse în arabă.

„Casa ta?“

„Casa tatălui meu şi a tatălui tatălui meu. Eşti la oaza al-Najaf“.

Schmarya oftă adânc.

„Deci n-am murit“.

Naemuddin zâmbi.

„Nu, n-ai murit. Ba chiar eşti încă foarte viu“. Pentru moment se simţi îndemnat să-l întrebe pe Schmarya o mulţime de lucruri. Cine era. De unde era. De unde învăţase o arabă atât de fluentă pentru un om cu tenul blond al britanicilor. Dar îşi înăbuşi curiozitatea. Întrebările şi răspunsurile l-ar obosi pe străin. Va fi timp destul să răspundă mâine, sau chiar poimâine.

Timid, Schmarya îşi testă braţele. Se strâmbă de durere, dar fu uşurat să descopere că nici un os nu părea rupt. Apoi descoperi deodată că nu purta piciorul de lemn. Ochii i se umplură de groază. Fără acest obiect atât de preţios nu va putea merge. Nici măcar nu va putea sta în picioare.

„Piciorul meu!“ gemu răguşit. „Piciorul *meu!“*

„Acesta?“ Naemuddin gesticulă spre un colţ, unde proteza stătea sprijinită de perete.

Schmarya încuviinţă din cap şi oftă uşurat.

„Beduinii au fost uimiți de el. L-au găsit zăcând lângă tine".

„Probabil a căzut când m-am prăbuşit. Mulțumesc lui Dumnezeu că nu l-au lăsat acolo". Schmarya se cutremură la gândul acesta.

„Beduinii care te-au adus spuneau că ai suferit o cădere gravă", îi spuse Naemuddin. „A fost un miracol", spuneau ei. „Ai aterizat într-un buzunar de nisip care ți-a amortizat căderea. Altfel..." Naemuddin se blestemă în gând. Ce stupid că lăsase să-i scape asta. „O să te faci bine", îl asigură el pe Schmarya. „Nu avem doctor aici, dar mai mulți dintre noi sunt învățați cu accidentele şi cu tratamentul lor. Câteva zile încă şi..."

„Câteva zile încă!" *Schmarya părea îngrozit. „Cât... cât timp am stat aici?"*

„Cinci nopți".

„Cinci nopți! Şi..." Gâtul i se uscă dintr-o dată. „Şi cât timp am zăcut acolo până m-au găsit?" întrebă şoptit.

„Asta nu pot şti precis. Trei zile. Patru". Naemuddin se încruntă. „Beduinii n-au putut ghici decât din starea în care te aflai".

Cinci nopți şi... trei sau patru zile! Era oare posibil? Ar însemna că a părăsit pur şi simplu lumea aceasta, ca să zicem aşa, pentru opt sau nouă zile în total, plus cele trei zile de când plecase de la kibbutz înainte de accident...

Schmarya îşi putu imagina uşor consternarea de la Ein Shmona. Trebuie să trimită un mesaj...

„Poate mâine", îi spuse Naemuddin. „Acum cred că ar fi bine să mai dormi puțin".

Schmarya privi în ochii blânzi ai acestui om ce îl luase în casa lui şi îl îngrijea atât de devotat. Îi va rămâne dator toată viața. Şi beduinilor care l-au găsit. Cea mai mare datorie pe care ar fi putut-o avea un bărbat.

„Îți datorez atât de mult", spuse cu greutate. „Cum o să te răsplătesc vreodată?"

„Dacă un bărbat găseşte alt bărbat în deşert, nu-l salvează ca să primească o răsplată", spuse Naemuddin calm. „Suntem cu toții călători pe aceeaşi mare de nisip. În alte condiții, ai fi făcut acelaşi lucru pentru noi. Acum dormi".

Schmarya închise ochii. Deja simțea cum se scufundă într-o pace întunecată.

„Da, ai dreptate", murmură. „Puțin somn... iar mâine..."

„Da, mâine".

Dar Schmarya sforăia deja.

*

* *

Sub îngrijirea lui Naemudin şi a lui Jehan, puterea îi reveni lui Schmarya cu o repeziciune remarcabilă. Dimineața următoare ieşi pentru prima oară din casă şi se plimbă puțin la soare. După încă o zi, exploră întreaga oază. Toți îl priveau cu curiozitate, dar nu le acordă nici o atenție. Era prea ocupat să compare al-Najaf cu Ein Shmona.

Cele două aşezări, observă el, erau separate de mai puțin de 12 km, ceea ce le făcea sate vecine dar, în afară de el, nici unul din locuitorii lor nu întâlnise vreodată un locuitor al celuilalt sat.

Aveau multe lucruri în comun, dar al-Najaf, cu sursa sa de apă şi cu cele câteva sute de ani de populare şi agricultură, era mult mai confortabil. La Ein Shmona, tot ceea ce găsiseră la sosire fusese fântâna prăpădită şi o stâncă învecinată, de unde îşi tăiaseră piatră de case. Nu aveau câmpurile ce fuseseră irigate şi cultivate sute de ani. Dar exista la Ein Shmona un spirit de pionierat pe care probabil că îl avuseseră cândva şi cei de la al-Najaf, dar acum nu le mai era necesar. Totuşi, îndemânarea locuitorilor celor două aşezări era aceeaşi. Diferența majoră pe care o observă Schmarya era că, în timp ce la Ein Shmona totul trebuia să fie făcut prin încercări şi

eşecuri, cei din al-Najaf acumulaseră o experienţă bogată de-a lungul unor secole. A-şi câştiga existenţa din deşert era a doua natură a acestor oameni. Conflictele dintre om şi deşert fuseseră de mult rezolvate. Nu acesta era cazul şi la Ein Shmona. Schmarya era încântat în special de cele două descoperiri pe care le făcuse – fântâna cu roată şi scripeţii lui Arhimede.

Cu acestea, piesele finale din problema apei la Ein Shmona erau la locul lor. Realiză acum că a drena apă din izvorul pe care îl găsise, prin ţevi, până la Ein Shmona era doar primul pas în irigarea kibbutz-ului. Aceste două unelte străvechi ce rezistaseră probei timpului, această roată simplă şi aceşti scripeţi, delicat sculptaţi în lemn, erau îmbunătăţirile necesare. Cu variante optimizate ale acestor instrumente ingenioase, mult mai multe câmpuri aride vor putea fi irigate şi făcute să rodească decât ar fi visat el vreodată.

Negev-ul va înflori cu adevărat.

Acum abia aştepta să se întoarcă la Ein Shmona, aducând cu el nu numai darul apei, dar şi soluţia de a o distribui în deşertul din jur.

Dintr-o dată, Ţara Făgăduinţei făgăduia mai multe ca orice închipuire.

*
* *

Paisprezece luni mai târziu, când cinci kilometri de ţevi groase aduseră un debit continuu de apă rece şi proaspătă de izvor la kibbutz, toată lumea închină şi sărbători. Schmarya toastă în mai multe rânduri şi i se închinară mai multe toasturi şi se vorbi de el cu veneraţie. Deveni eroul aşezării.

Combinaţia dintre soarele puternic şi apa abundentă acoperi curând câmpurile din jur cu vegetaţie fertilă şi recolta fu atât de bogată încât camioane încărcate de

produse fură trimise la Ierusalim şi Tel Aviv, unde aduceau un important profit. Mai mult deşert fu convertit în teren arabil cu o viteză la limita posibilului; mai multe culturi fură plantate. Pentru Schmarya şi locuitorii din Ein Shmona părea că e suficient să se întindă din ce în ce mai mult în deşert şi recoltele se vor multiplica.

Posibilitățile erau infinite şi noua sursă de bogăție atrase din ce în ce mai multe familii la Ein Shmona. Cele 23 de aşezări inițiale se transformară rapid într-un sat de 120 de case. O a doua conductă de apă fu instalată doi ani mai târziu. Apoi a treia. Câmpurile erau avide de apă şi dădeau încă şi mai multe recolte în schimb. Apa, care altfel ar fi fost un râu subteran curgând fără țintă sub deşert, fusese pusă în slujba omului.

Nimeni, şi cu atât mai puțin Schmarya, nu realiză că, la fiecare nouă conductă adăugată, nivelul apei la oaza al-Najaf, la 12 km depărtare, scădea din ce în ce.

La terminarea celei de-a treia conducte, atât de multă apă fusese drenată de la sursă, încât puțul de la al-Najaf se uscă rapid şi deveni o biată fântâniță.

Rumoarea de la al-Najaf era prea îndepărtată ca să fie auzită. Şi, acum, locuitorii din Ein Shmona erau prea ocupați ca să o asculte.

II

TAMARA

1930–1937

Chiar şi astăzi, amatorii de film încă se mai întreabă dacă frumusețea Tamarei era naturală sau dacă mogulii de la Hollywood nu hotărâseră să îmbunătățească darurile naturii, ca în cazul Gretei Garbo. Dacă o făcuseră, rămâne încă unul din puținele secrete ale imperiului filmului.

NICK BIENES
„Acei fabuloşi ani '30"

Era încă întuneric la Los Angeles când Tamara fu îmbrăcată şi gata de plecare. Nu că ar fi putut să tragă perdelele şi să se uite pe geam – camera mare, lipsită de aer, era întunecoasă şi fără fereastre, iar pe pereţi atârnau draperii grele de catifea cafenie. Miresmele înăbuşitoare de ceară şi flori pluteau dulcege în aer, abia acoperind mirosul puternic, copleşitor al morţii.

Privi la ceas. Era aproape ora 6.

Îşi luă haina, umbrela şi scenariul de pe patul lui Murphy şi le aşeză pe cel mai apropiat din cele 40 de scaune metalice aliniate în rânduri de câte 5, câte 20 de fiecare parte a pasajului central, ca nişte soldaţi tăcuţi încremeniţi într-o poziţie de paradă.

Ridică patul Murphy pe perete şi închise uşile ce îl ascundeau. Acum, camera îşi recăpătă aspectul de capelă. Orice indiciu al vieţii era alungat din acest loc sumbru unde dormise alături cu moartea.

Evită să se uite în jur în timp ce-şi lua haina, umbrela şi scenariul. Locuia aici de peste zece luni, în capela de veghe a Societăţii Mortuare a lui Paterson, loc ce i se întipărise adânc în subconştient. Era o încăpere destinată contemplaţiei în pace, unde cei îndoliaţi veneau să-şi ia cu lacrimi în ochi rămas bun de la cei dragi. Uneori, când patul lui Murphy era întins şi încerca să doarmă, avea impresia că le aude suspinele înăbuşite, mult timp după ce ei plecaseră.

Şi nu era de mirare că, în chiar mijlocul camerei, ca un altar ridicat pe piedestal, era întotdeauna un sicriu aranjat după buzunarul şi gustul celor decedaţi. Invariabil înconjurat de coroane de flori, de obicei crizanteme ieftine. Agăţate de draperiile de catifea, deasupra sicriului, erau fie un crucifix, fie o simplă cruce, fie Steaua lui David, iar uneori chiar nimic, în funcţie de credinţa – sau lipsa de credinţă – a decedatului găzduit temporar. În clipa aceea era un crucifix masiv, cu un Isus de ceramică emaciat, cu coroană de spini, agonic, cu ochii ridicaţi spre cer.

Abia aştepta să iasă din locul ăsta.

Sunt nerăbdătoare fiindcă atât de multe lucruri importante se vor întâmpla azi, se gândi. Azi va fi ziua în care încep să muncesc ca să scap de aici, sau ceea ce va însemna că sunt în locul ăsta pentru patru luni, poate chiar ani.

În dimineaţa aceasta era vizionarea pe care o aşteptase atât, rolul potenţial într-un film care îi va deschide uşa spre o nouă viaţă. Totul atârna de performanţa ei. Sau aceasta îi va schimba viaţa, sau... Ei bine, va încerca să nu se gândească la cealaltă alternativă.

Totuşi, ştia că se poate considera norocoasă. Când se mutaseră aici, Inge se oferise să doarmă în camera aceasta, dar Tamara se opusese. Aşa că Inge dormea în camera mult mai puţin deprimantă de la etaj, care avea o sobă şi o fereastră dând spre curtea plină de gunoaie din spate. Inge îşi luase o slujbă ca recepţioner la Paterson, ceea ce implica şi cazarea asigurată, iar beneficiile se adăugau la cele obţinute de Tamara ca ospătăriţă cu jumătate de normă la restaurantul Sunset, de asemenea un post cu avantaje, oricât de modeste ar fi fost. De obicei era liberă să meargă la audiţii când aveau loc, fiindcă totdeauna era cineva gata să-i ţină locul. Ce alt serviciu i-ar mai fi permis asta? Venitul ei de la restaurant, la care se adăuga şi cel din câteva zile pe lună când făcea figuraţie de film, le ajuta să se descurce.

Murmurând o rugăciune cu gândul la vizionarea la care se ducea, Tamara se îmbrăcă din mers cu haina şi îşi luă geanta, scenariul şi umbrela. Apoi ieşi în camera alăturată, încăperea de reclamă a lui Paterson. Capace de sicriu se căscau pe jumătate pentru a-şi arăta interioarele de pluş aurite.

Tamara oftă. În lumina farurilor de pe stradă, vitrina dinspre bulevard se arăta brăzdată de ploaie. Ploua cu găleata; nu se mai oprise de zile. Sezonul umed al Californiei de Sud începuse promițător.

La jumătatea drumului, spre ieşire, auzi paşi înăbuşiți şi se întoarse la timp ca s-o vadă pe Inge grăbindu-se în jos pe scările mochetate către ea, cu părul împletit de obicei într-o coroană în jurul capului atârnându-i până la mijloc. Încă în cămaşă de noapte, ținea în mână o ceaşcă de cafea aburindă.

– Nu trebuie să mă conduci, spuse Tamara. Du-te şi culcă-te la loc.

– Să mă culc! Inge se încruntă indignată. Cum crezi că aş putea dormi într-o zi ca asta? Întrebă în engleza ei stricată. Trebuie să-ți urez noroc. Ocoli sicriele şi veni s-o sărute pe Tamara, atentă să nu verse cafeaua. Apoi îi întinse ceaşca.

Tamara sorbi o înghițitură lungă, recunoscătoare şi îi înapoie cana. Mâinile îi tremurau şi respiră adânc de câteva ori, repetându-şi în gând: O voi face. Trebuie s-o fac! Pentru Inge. Pentru memoriá mamei mele. Pentru *mine!*

– Nu fi nervoasă, îi spuse Inge. Ai o interpretare bună, îmi minte ce-ți spun. O să fii o stea mare. Ai talentul Sendei. În curând o să ne cumpărăm un castel pe dealuri şi o să avem maşină cu şofer, *ia?* Îşi înclină capul într-o parte şi zâmbi larg, cu ochii ei de culoarea florii de in, privind-o plini de afecțiune pe Tamara.

Tamara închise ochii.

– Sper din toată inima să ai dreptate, Inge, spuse cu ardoare.

– Eu am mereu dreptate. Zâmbetul lui Inge nu păli nici o clipă; şi nici încrederea ei în Tamara. Bineînţeles că o să obţii rolul, *Liebling.* Acum du-te şi fă-le praful!

Tamara râse.

– Vrei să spui „să-i fac praf", o corectă ea.

Inge se strâmbă şi dădu din mână.

– N-are importanţă, spuse expansiv. Doar s-o faci.

Tamara o sărută pe obrazul moale.

– Îţi promit. Acum trebuie să plec dacă nu vreau să pierd autobuzul.

– Nici un autobuz.

– Poftim?

– Nu iei nici un autobuz. Nu azi.

– Nu dricul lui Paterson, se rugă Tamara. E destul de rău şi aşa să dormi lângă o cameră de îmbălsămare, dar să te plimbi într-un dric. Se înfioră. Prefer să aştept autobuzul.

– Nu, nici un dric, îi replică Inge. Nu de data asta. vezi? Am aranjat pentru o maşină. Mândră, Inge arătă pe geam la o maşină care semnaliză de două ori cu farurile. Tamara recunoscu Plymouth-ul model 1928 cu patru cilindri care dădu colţul şi parcă în faţă, lăsând în urmă un val imens de apă. Maşina îi aparţinea lui Pearl Dern, cea mai bună prietenă a Ingei, care era macheur la International Artists. Pearl îşi folosise cunoştinţele multiple de la IA pentru a-i aranja Tamarei vizionarea.

Tamara o sărută pe Inge grăbită, pentru ultima oară.

– Eşti o scumpă, îi spuse cu căldură. Ezită, privind-o pe Inge, şi văzu cea mai blândă faţă reflectând o credinţă de neclintit amestecată cu un aer de încântare. Ştiu atunci că Inge era convinsă că ea avea talentul necesar. Draga de Inge, se gândi, crede în mine la fel de mult cum cred şi eu. Mai liniştită, se întoarse fără alt cuvânt, deschise uşa şi se avântă în ploaia torenţială.

Pearl împinse portiera Plymouth şi Tamara sări înăuntru.

Bună dimineața, replică Pearl morocănoasă. Vocea ei era răguşită, adâncă şi aspră, o voce timbrată de zecii de ani în care fumase Lucky Strikes fără filtru una după alta. A plouat fără oprire toată săptămâna. Am auzit la radio că vilele alea pretenţioase de pe dealuri au pornit-o la vale, ca schiorii pe Sun Valley. Mulţumesc lui Dumnezeu că nu-mi pot permite să locuiesc acolo. Clătină din cap. Vara trecută să fii atent la afurisitele alea de focuri. Iarna nu ştii cum s-o mai scoți la capăt cu ploaia. Porni maşina şi ieşi în strada aproape goală.

– Vă sunt foarte recunoscătoare că ați venit să mă luați, doamnă Dern spuse Tamara.

– Nu-i nevoie, pentru puțin. Pearl Dern îi aruncă o scurtă privire dintr-o parte şi zâmbi. Şi ce naiba-i tot rahatul ăsta despre „doamnă Dern"? Ai 18 ani şi nu mai eşti copil. Acum eşti femeie. Dacă vrei să fim prietene, cred că e timpul să începi să-mi spui Pearl, ce zici?

– Pearl, atunci, spuse Tamara.

– Aşa e mai bine. Acum, în legătură cu vizionarea ta. Pearl se aplecă în față pe volan, conducând cu grijă. Era o femeie slabă, cu o figură de fermieră. Ochii îi erau albaştri-verzui spălăciți, cu labe de gâscă la colțuri, iar corpul era osos, numai în unghiuri ascuțite şi nu făcea nici un efort să-l îndulcească sau să-l familiarizeze. Pieptul îi era plat, ca al unui bărbat, iar fusta lungă şi jacheta bărbătească pe care le purta erau din tweed scoțian. O să le machiez eu, cum am plănuit. N-am încredere în nimeni altcineva s-o facă, nu în cazul tău. Zâmbi conspirativ. Mai ales având în vedere că trebuie să-l încântăm pe marele şi tarele Louis Ziolko. Ai mai lucrat cu coltosul ăsta până acum?

– N-am pus niciodată piciorul în IA. Am jucat numai la MGM, Paramount şi Warner's.

– Cu atât mai bine, spuse Pearl. Bastardului îi place să-şi descopere singur stelele. Nu-i place să creadă că a

scăpat din vedere vreodată pe cineva, mai ales dacă persoana în cauză era chiar sub nasul lui. Se mândreşte că simte talentul nou fără ajutorul nimănui. Pricepi ce-ți spun? Făcu o pauză. Ai învățat replicile? Privirea îi alunecă pe profilul perfect al Tamarei.

Tamara aprobă din cap.

– Inge şi cu mine le-am parcurs toată săptămâna. Le ştiu ca pe apă.

Pearl încuviință.

– Am citit scenariul. E bun. Foarte bun. Nu există actriță în oraşul ăsta care nu şi-ar da sufletul – şi chiar mai mult decât sufletul – pentru rolul ăsta. Circulă zvonuri că Garbo şi Constance Bennett imploră să fie împrumutate IA-ului pentru film. Nici uneia nu-i pasă câtuşi de puțin că *The Flappers* („Nehotărâții") e cel mai bun film care a ieşit pe piață de secole. *Rolul* e cel care le interesează. Spun că n-a mai fost un rol ca ăsta de ani.

Tamara o privi provocator.

– Şi atunci care crezi că sunt şansele mele? întrebă. Cu stele ca Bennett şi Garbo drept concurență?

Pearl râse din fundul, gâtului şi o bătu uşurel pe Tamara pe genunchi.

– Nu-ți face probleme. Tu vei fi „nehotărâta". În clipa când voi termina cu tine, la naiba, nici măcar Inge n-o să mai fie capabilă să te recunoască. În afară de asta, se aude că Oscar Skolnik – rahatul care e proprietarul studioului – vrea să dea rolul unei necunoscute, aşa că ăsta-i un punct în favoarea ta. *Eu* cred că Ziolko va insista să ți-l dea ție – *dacă* apari pe scenă cum ai apărut noaptea trecută când ai citit rolul cu mine. Se opri o clipă. Asta e şansa ta cea mare, fetițo, aşa că dă tot ce poți şi chiar mai mult.

– N-o să te dezamăgesc, spuse Tamara încrezătoare. Ştiu că ți-ai dat sufletul să obții asta pentru mine. Vreau să spun, n-aş vrea să te bag în vreun necaz...

– Necaz? Rahaturi! Pearl îşi lăsă o mână pe coapsa Tamarei. Ascultă, fetițo, cineva îmi datora o favoare şi acum i-am cerut-o. Aşa merg afacerile. Mă scarpini pe spinare, te scarpin şi eu...

Tamara clipi şi apoi îşi afişă cel mai reuşit zâmbet.

– Dar... cum voi putea eu vreodată să-ți întorc favoarea? Vreau să spun, ce-aş putea face eu pentru tine?

Pearl îşi retrase brutal mâna.

– Nu-ți bate căpşorul fermecător cu asta acum, fetițo, spuse critic privind-o pe Tamara în ochi. O să ne gândim la ceva când va veni timpul. OK?

Tamara aprobă liniştit. Apoi Pearl se întoarse din nou din drum. Într-un mod straniu, Pearl îi aminti de un rechin încercuindu-şi prada.

Dar era prea emoționată ca să se gândească la Pearl. Mintea îi era plină de un singur gând şi numai unul – *The Flappers.*

Toată lumea filmului ştia de „Nehotărâții". Era o poveste dinamică despre trei fete vesele care lucrau într-o sală de dans din Chicago. Leila, personajul principal, e îmbrobodită de un polițist irlandez dur, dar se îndrăgosteşte de opusul acestuia, un gangster notoriu şi devine curând spioana acestuia. Distracția fără griji se transformă curând în probleme serioase când Leila devine martoră la crima comisă de iubitul său gangster şi acoliții săi. Polițistul, care o iubeşte încă, crede că e datoria lui s-o transforme în informatoare. În confruntarea finală cu pistoale dintre gangsteri şi poliție, Leila trebuie să aleagă cu care dintre cei doi bărbați va trăi. Apucând un revolver, îl împuşcă pe gangster, pentru a fi la rândul ei împuşcată de unul din polițişti. Şi moare în brațele iubitului ei polițist.

Filmul avea toate ingredientele unei pelicule cu acțiune mediocră şi ar fi putut uşor să devină o nouă producție dintr-un lung şir similar cu băieții răi şi băieții buni şi femeia prinsă la mijloc, dar era o excepție. Scenariul

inteligent fusese conceput de un romancier de primă clasă. Avea un dialog antrenant, caractere ferme, minunate secvențe de dans şi momente de umor ce contracarau dramatismul subiectului. Personajul Leilei, ce se transformă din fată bună în fată rea şi apoi din nou în fată bună cerea o tânără actriță frumoasă, spirituală, capabilă de o interpretare virtuoasă.

Acum Tamara avea şansa de a deveni Leila.

Pe măsură ce înainta cu Pearl, trecură pe lângă fabricile de vise de la Paramount, MGM şi Universal, cu aglomerările lor de clădiri gigantice, de aspect industrial, ce nu semănau deloc cu locurile în care publicul îşi închipuie că stau vrăjitorii filmului înconjurați de magie. În spatele zidurilor se aflau hectare de clădiri mondene, de decor şi imense instalații de sunet, dar aparitia lor de strălucire nu scădea cu nimic atracția pe care o exercitau.

Tamara îşi ridică mâneca şi se uită la ceas. În traficul rar al dimineții economisiseră timp. Pentru că nu trecuse nici o clipă până ajunseră la faimosul teren al IA-ului. Pearl trecu pe banda din dreapta şi se opri în fața unei bariere, la ghereta securității ce se înalța ca o mică insulă de real, la intrare.

Tamara se aplecă şi aruncă o privire la firma arcuită între cei doi stâlpi ai intrării, la 10 metri deasupra ei. Chiar şi pe ploaie, literele colorate în toate culorile curcubeului străluceau. Pline de promisiuni. În timp ce Pearl îşi cobora geamul, Tamara citi şi reciti inscripția, hipnotizată:

INTERNATIONAL ARTISTS

Home of the Stars

(Artiştii internaționali)

Casa starurilor

Şi chiar la dreapta era o placă uriaşă. Încet, ea murmură cuvintele scrise cu litere imense, spălate de ploaie:

OSCAR SKOLNIK O
PREZINTĂ PE MARIE DRESSLER
în

Suspiciuni

Un film International Artists

Inima începu să-i bată cu putere. Aici era fabrica de vise. Aici dorințele deveneau realitate, tipărite pe celuloid pentru posteritate. Cu puțin noroc şi visele ei ar putea fi hrănite, ar putea prinde viață.

– 'Neața, Sam, strigă Pearl.

– 'Neața, doamnă Dern, răspunse bătrânul paznic în uniformă cenuşie. E posibil să mai plouă încă două zile.

Pearl mormăi exasperată.

– Ce-ar fi să-mi dai şi tu nişte veşti bune din când în când, aşa, pentru schimbare, ce zici, Sam?

– Nu pot să fac nimic în legătură cu vremea. Sam se aplecă pe fereastra deschisă şi o privi întrebător pe Tamara.

– Ea e Tamara Boralevi, explică Pearl. Are o vizionare programată la Scena 6.

Sam consultă panoul de plastic din fața sa.

– E ca şi marcată, doamnă Dern. Şi noroc, domnişoară Boralevi. Sam zâmbi şi salută; Pearl apăsă pe accelerator şi Plymouth-ul țâşni înainte pe sub firma arcuită.

„O, Doamne!" Vocea Tamarei nu fu decât o şoaptă gâtuită când se întoarse să se privească în oglindă. Se trase înapoi neîncrezătoare, cu o privire şocată, fiindu-i

greu să accepte că fața ce o privea din oglindă putea fi a ei cu adevărat.

Încet, sub ochii atenți ai lui Pearl, Tamara se înclină mai aproape de propria reflecție. Apoi, foarte uşor, îşi atinse fața cu vârfurile degetelor.

– Atenție! o avertiză Pearl.

Tamara aprobă şi renunță să mai pericliteze opera de expertă a lui Pearl, dar *trebui* să se pipăie ca să-şi dovedească sie însăşi că era adevărat. Pielea avea o consistență ciudată, de prăjitură glazurată, sub degetele ei cu manichiură elegantă, dar da, era propria ei carne cea care veni să-i întâlnească mâinile. Era deci posibilă o astfel de alchimie diabolică?

– Ce părere ai? o întrebă Pearl, stând într-o parte, cu brațele încrucişate peste piept, cu o voce neutră.

Tamara clătină din cap, cu o continuă uimire. Ştia acum de ce se spunea despre Pearl că e cea mai bună machioare din breaslă. Încet, se întoarse de la oglindă şi o privi pe Pearl.

– Sunt... sunt chiar *eu!* şopti, gesticulând dramatic cu degetele frumos îngrijite.

Pearl o privi fix.

– Aşa e, îi spuse, ridicând din umeri cu un aer de nepăsare.

– Ai... ai făcut minuni!

– E ceea ce face sută la sută parte din meseria mea, replică Pearl simplu. Şi, în afară de asta, cu tine a fost uşor. Un adevărat noroc. Ai exact oasele şi tot ce mai trebuie ca să iasă perfect. Eu n-am decât să mă joc cu fața ta.

– Dar e mai mult decât atât! insistă Tamara! Trebuie să fie!

Pearl rămase tăcută o clipă. Apoi amenință cu degetul şi îşi coborî vocea confidențial.

– Acceptă un sfat de la mine. Dacă uiți toate celelalte lucruri pe care ți le-am spus, e în regulă, dar ține-l minte pe ăsta.

– Pe care ăsta?

Pearl își vârî o Luky Strike între buze şi o aprinse. Inhală adânc.

– Regula de bază în film, fetițo, răspunse printre norii de fum albăstrui, e una pe care mult prea multe stele în devenire au tendința s-o uite odată ce ajung mari. Făcu o pauză dramatică. Cu oricine te-ai lupta... sau cu oricine te-ai împrieteni... niciodată, dar *niciodată,* sub nici o formă, nu-ți face din cameraman un dușman. El poate fi prietenul tău cel mai bun, sau cel mai aprig dușman. El înregistrează ceea ce faci tu în film şi te poate face să arăți foarte, foarte bine... sau foarte, foarte rău. Învață tot ce poți de la el – toate regulile şi şmecheriile meseriei. Mai ales unghiurile tale cele mai bune şi cele mai rele. Învață tot ce ştie el, pune întrebări, studiază imaginea prin obiectiv dacă te lasă s-o faci, ca să vezi ce vede camera. Şi după aceea, dacă vei reuşi în meseria asta sinucigaşă, crede-mă că îți va prinde mai bine decât orice altceva îți poți imagina.

Tamara dădu din cap solemnă.

– Aveam impresia că regizorul e cel important.

– Este, replică Pearl scurt. Inhală adânc şi dădu afară o coloană de fum. De obicei el obține ce vrea, chiar dacă înseamnă să tragă de treizeci de ori aceeaşi scenă. Pearl zâmbi. Bineînțeles, *dacă* restul echipei consimte şi îi dă ceea ce vrea. Adesea, depinde de ei – nu de el – de câte ori se trage o scenă până se obține efectul dorit de regizor.

– Cu alte cuvinte, directorul de lumini poate sabota luminile, operatorul poate face o stea să arate rău, machiorul...

– Înveți repede, fetițo, spuse Pearl cu o notă de respect în vocea ei răguşită. Acum, întoarce-te şi lasă-mă să scot asta de pe tine.

Rapid, Pearl desfăcu mantia protectoare în care o înfăşurase pe Tamara în timpul machiajului şi o trase de pe ea cu o singură mişcare expertă a mâinii. Apoi se dădu înapoi, încruntându-se gânditoare prin vălul de fum de ţigară şi o studie critic pe Tamara, pentru ultima oară. Îşi scutură scrumul şi se apropie brusc. Cu mână sigură, trase cu creionul o linie subţire în jurul ochilor Tamarei. O privi drept în ochi.

– Ei bine, fetiţo, acum ieşi de pe teritoriul meu şi intri pe al lor.

Nici nu terminase bine şi garderobiera şi costumiera se repeziră pe Tamara cu viteza unor lupi flămânzi.

Costumiera era clar cea care conducea. Era slabă şi înaltă, cu ochi hipertiroidieni, care o studiau pe Tamara de câtva timp cu o privire rece, expertă. Garderobiera, pe de altă parte, era antiteza şefei ei: micuţă, dolofană şi repezită, gesticula cu mâinile încontinuu, incapabilă că stea o clipă liniştită. În ciuda personalităţilor şi figurilor lor diametral opuse, cele două femei lucrau împreună cu o eficienţă neobişnuită, aproape telepată şi erau, în mod misterios, capabile să comunice fără mai mult de două cuvinte-cheie. Tamarei nu-i făcu plăcere să îndure procesul extenuant al alegerii unui costum, dar îl suportă cu o docilitate ce nu-i era caracteristică, fără să murmure un cuvânt de nemulţumire. Nu-şi dori decât ca cele două – ce se adresau una alteia pe numele de familie – garderobiera, cum descoperi curând, era „McBain", iar costumiera „Sanders" – să se decidă o dată pentru totdeauna asupra costumului şi să se termine toată tevatura.

McBain şi Sanders erau profesioniste şi nu acceptau compromisuri, nici să fie grăbite, iar uriaşul stoc din care alegeau făcea ca selecţia să nu poată fi nicicum accelerată. Aşa că Tamara strânse din dinţi, ştiind că nu-şi făceau numai meseria, dar îi făceau şi o favoare. Nimic pe lume nu era mai important decât să se prezinte perfect

pe scenă. Îşi dorea acest rol cu atâta ardoare, avea atâta nevoie de el, încât devenise aproape ca o foame.

Pe de altă parte, felul în care ele alegeau costumele îi inspiră încredere. Era acolo întreaga garderobă a unui fascinant idol de film, haine ce se potriveau cu noua ei faţă şi cu imaginea sofisticată, luxoasă a personajului. Corsaje brodate cu mărgele, decolteuri minunat croite, mătăsuri vaporoase, satin strălucitor, catifea moale; tot ce era sclipitor pentru a întări şi mai mult frumuseţea noii ei figuri. Bijuteriile aveau să fie alese din cutii imense de cercei şi broşe, coliere şi brăţări strălucitoare, inele şi agrafe – toate false, dar copii de cea mai bună calitate. Pene de struţ şi păun, egretă şi marabu...

O, ce uluitor de frumoase erau toate!

Ambiţia Tamarei de a deveni actriţă fusese alimentată la început de amintirea mamei ei, de talentul inegalabil al Sendei de a povesti, de a juca diverse roluri cu voci diferite, fără efort, de capacitatea ei de a-şi schimba trăsăturile după fiecare personaj, fără ajutorul machiajului sau al costumelor. După ce Tamara şi Inge sosiseră la New York, Inge încercase tot posibilul să-i îndepărteze gândul la o asemenea carieră nesigură. Fără nici un succes, bineînţeles. Tamara descoperise curând că ambiţia de a juca ardea adânc în sufletul ei. O simţea până în măduva oaselor. Nu s-ar fi lăsat îndrumată în altă direcţie şi nu luase în consideraţie încercările blânde de persuasiune ale lui Inge şi cu atât mai mult mustrările ei, pline de îngrijorare. A fost singurul lucru asupra căruia ea şi Inge n-au fost de acord vreodată şi încă atât de puternic din partea ei, care avea o siguranţă aproape psihotică şi o credinţă de neclintit cu privire la cariera ei ca actriţă. În orice altceva n-ar fi ieşit din cuvântul lui Inge. Sau, cel puţin, nu în majoritatea cazurilor. Inge devenise un fel de mamă pentru ea, fără a încerca însă vreodată să-i ia locul Sendei. Ba, dimpotrivă, Inge îi împrospăta de multe ori amintirile despre Tamara cu anecdote pe care,

bineînțeles, le înflorea. Senda cucerise scena rusească, iar Tamara era mai mult decât hotărâtă să facă acelaşi lucru la New York.

Totuşi, teatrul din New York, asupra căruia îşi îndreptase în repetate rânduri speranțele tinereții, se dovedi în curând un exercițiu inutil. Totuşi, simțul scenei ce fierbea în ea nu se lăsă domolit de respingerea continuă. Ba, continuă să ardă încă şi mai tare. După un timp, chiar Inge începu s-o împingă pe Tamara în această direcție, făcând tot ce-i stătea în puteri pentru ca această fantezie să devină realitate. De fapt, Inge fusese de acord plină de bucurie să se mute amândouă din New York în mai verdele şi, poate, mai abordabilul Hollywood.

Tamara era atât de cufundată în gânduri, încât se obişnui fără să-şi dea seama cu mâinile garderobierei şi ale costumierei ce-i atingeau corpul. Abia acum, după câteva minute în care nu mai simțise nici o atingere, se trezi din reverie şi realiză că femeile trebuiau să fi terminat.

Garderobiera se dădu un pas înapoi şi îşi clătină bărbia gânditoare.

– Asta e, spuse cu un aer de finalitate. Exact efectul potrivit. McBain?

Capul costumierei se înclină de câteva ori în sus şi în jos.

– Asta e, Sanders, fu ea de acord.

Tamara îşi furişă ochii într-o parte, să-şi prindă imaginea în oglindă. I se puse un nod în gât.

– Ei? o întrebă garderobiera. *Tu* ce crezi?

– Acum, că mă întrebați, cred... cred că arăt pur şi simplu fabulos, nu-i aşa? se aventură Tamara cu curaj.

– Evident.

Garderobiera o privi cu satisfacție. Interesantă puştoaica, se gândi. Apoi rânji pentru prima oară şi îi făcu semn cu pumnul.

– Succes, îi ură sincer.

– Baftă, adăugă şi costumiera.

Înainte ca Tamara să apuce să le mulțumească, cele două femei ieşiră, lăsând-o singură cu Pearl. De îndată ce se închise uşa, Tamara tresări în toată splendoarea bijuteriilor şi mătăsurilor de pe ea, apoi umerii îi căzură în timp ce realitatea i se prăbuşi în cap cu toată greutatea. Se târî către un scaun, închise ochii verzi şi îşi înfipse unghiile în spătarul de lemn până i se albiră.

– Ce e, fetițo? o întrebă Pearl şi păşi spre ea îngrijorată.

– Nimic, doar că... vreau să spun... chiar sunt *gata!* Ochii Tamarei se deschiseră şi se fixară asupra străinei din oglindă. Dar acum, după ce am aşteptat atât momentul ăsta şi am muncit atât, nu... nu mai pot să-mi amintesc nici o replică. Îşi muşcă buzele şi se întoarse spre Pearl, privind-o îngrozită. *Nici măcar un rând!* Vocea ei nu fu decât o şoaptă înspăimântată.

– Îți vei aminti şi ultimul cuvânt de îndată ce te vom împinge pe scena de sunet.

– Ar putea fi tracul de scenă?

– Ei, ei... Pearl o trase pe Tamara aproape şi o făcu să dea drumul scaunului. Tamara o privi.

Pearl zâmbi şi o prinse de amândouă mâinile:

– O să te descurci perfect, zise ea cu voce liniştitoare.

– Da! Trebuie s-o fac!

– Stai jos şi calmează-te câteva minute. Pearl o împinse spre sofa. Acum, respiră adânc.

Tamara respiră de câteva ori.

– Relaxează-te, copilă. Pearl o să aibă grijă de tine, îi spuse cu voce calmă. Se mută în spatele canapelei şi începu să-i maseze umerii Tamarei prin rochia de şifon albă cu argintiu. Închide ochii şi limpezeşte-ți capul. O să-ți reaminteşti totul.

Tamara dădu din cap ascultătoare şi Pearl continuă să-i destindă umerii încordați. Se lăsă pe mâna ei, care îi

făcea bine. Degetele erau atât de blânde, de uşoare, de... mângâietoare.

Apoi, brusc, se auzi un ciocănit la uşă. Pearl îşi trase mâinile.

– E timpul, domnişoară Boralevi! o chemă cineva. Domnul Ziolko va fi pe platou imediat.

Gol sau îmbrăcat, Louis Frederic Ziolko era un bărbat mult prea impresionant ca să nu sară în ochi. Cel puțin pentru statura înaltă, părul negru buclat natural, nasul de prinț renascentist, buzele arogante, senzuale şi ochii săi cu privirile pătrunzătoare. Dacă nu pentru trupul de atlet, tonic, frumos, dezvoltat. Arăta ca visul unui agent de distribuire a rolurilor la Hollywood, chintesența playboy-ului. Şi chiar era un playboy, când se ivea ocazia.

Pentru cei din afară, a face filme părea cea mai plăcută şi uşoară viață cu putință, constând în 45 la sută din glorie şi strălucire, 45 la sută din petreceri şi, ocazional, din 10 la sută – câte o zi de muncă, în timp ce, în realitate, locuitorii exaltați ai tărâmului de celuloid atinseseră rația cea mai înaltă de muncă grea raportată la relaxare ce se cunoaşte de la sclavagism încoace. A face filme înseamnă muncă şase zile pe săptămână până la ore inumane, de la răsăritul la apusul soarelui; natural deci că, îndobitociți de muncă, „industriaşii" filmului profită cât pot de singura lor zi liberă – binemeritata duminică. Duminicile după-masă erau tururi fără sfârşit de petreceri, cu înot, meciuri de tenis şi întâlniri sociale. Aceste evenimente, legendare pe dealurile Hollywood-ului, începeau de fapt încă de sâmbăta noaptea, cu star-uri, forfotind de la o casă la alta, cărându-şi coctail-urile în pahare. Aleea Appian de pe Lookout Mountain devenise cunoscută drept Coasta de Aur şi, dacă aceasta nu furniza suficientă acțiune, star-urile coborau în haine de seară la Ciro's şi Trocadero pentru cină şi dans. Din mai multe puncte de vedere, aceste petreceri erau doar o

extensie. Nimeni nu îndrăznea să refuze o invitație de la un șef de studio, deși se știa că acesta nu urmărește decât să-și umple pajiștea din fața casei cu star-uri, starlete, regizori și scriitori pentru a fi fotografiați în ziare și reviste sau pentru imaginea studioului pur și simplu, exploatând ocazia ca pe un mare eveniment de relații publice. Nu e deci surprinzător că petrecerile Hollywood-ului se transformaseră în legende.

În ceea ce-l privea, Louis Ziolko era un client regulat al acestor întâlniri de duminică, dansând toată noaptea cu vreo frumusețe blondă pe Sunset Strip. Era un demon pe terenurile de tenis și un pește în piscine, ceea ce îl ținea într-o excelentă condiție fizică. Părea mai matur decât cei 30 de ani ai săi și, de vreme ce era extraordinar de frumos, cultivat, manierat și burlac pe deasupra, iar femeile din Hollywood nu sunt cu nimic diferite față de femeile din lumea întreagă, avea mai mult decât porția sa de aspirante ce i se agățau de gât sperând o noapte în pat în schimbul unui ajutor în cariera lor sau poate chiar și pentru simpla plăcere.

El se desfășura în mijlocul atenției feminine generale. Aceste nopți de sâmbătă și după-amieze de duminică creaseră legenda lui Louis Ziolko: tânărul regizor plin de succes, bogat, sexy al orașului. Nu o singură femeie se lăsase sedusă de el cu speranța eronată de a obține un inel pe deget; dar numai una reușise și, ca cele mai multe foste neveste, era o amintire ștearsă pentru Louis, cu excepția momentelor când trebuia să plătească pensia alimentară.

În ciuda afacerilor toride și a scandalurilor ce apăreau cu regularitate de ceas pe dealurile din Hollywood, comunitatea filmului era închisă și exclusivistă; cei mai mulți șefi de studio deveneau brusc pudici când interveneau probleme de sex. Consecința, Louis era discret în ceea ce privea afacerile sale amoroase. Dar altfel era neșovăielnic în acțiuni și convingeri și puțin îi păsa de

părerile celorlalți. Deşi se culca uneori cu femei ce povesteau apoi despre el, era în avantajul său să plătească pentru serviciile sexului opus – o dorință pe care şi-o potolea agățând diverse prostituate cu ale căror drumuri nu era în pericol să se mai încrucişeze ulterior. A plăti pentru favoruri sexuale nu i se părea abominabil, ci practic. Era bucuros să plătească serviciul prestat, urmat de un scurt adio, fără întrebări, fără să fie cunoscut de parteneră şi reciproc şi, mai presus de toate, fără relații de durată. Era preferabil unor legături mai serioase, potențial periculoase ce ar putea lua proporții şi ar putea deveni mai complicate decât îşi dorea.

Dacă ceva împiedica viața sa să fie perfectă, era faptul că era neînsurat. Problema era însă că trebuia să întâlnească o femeie cu care să suporte a trăi.

*

* *

În timp ce Tamara aştepta cu sufletul la gură sosirea iminentă a lui Louis Ziolko, habar n-avea că nu se afla pe platou şi nici n-avea intenția să apară şi, mai mult, că nu era deloc în toane bune. Îşi petrecuse noaptea precedentă bând zdravăn şi făcând dragoste; dimineața se trezise cu cea mai cumplită durere de cap şi, mai rău, văzuse cum toată munca lui se duce de râpă. Pur şi simplu. În fața propriilor săi ochi.

Cu o zi înainte, necazurile începuseră când Duesenberg-ul său model I, de culoare vişinie cu negru, îşi dăduse sufletul în mijlocul bulevardului Wilshire şi trebuise să fie tractat la un garaj, unde fusese informat că „va trebui să stea o săptămână – două până vin piesele de la Detroit". Era forțat să folosească deci Chrysler-ul albastru. Noaptea târziu răsfoise aproape toate paginile carnetului său negru până găsise o fată ce era disponibilă. N-o mai folosise până atunci, dar auzise că oferea servicii bune.

Dimineața se trezise într-un uruit continuu. Primul său gând fu: „Casa mea!"

Încă dormind, auzise zgomotul ce-ți spărgea timpanele și putuse să jure că întreaga casă se clătina ca un taur întărâtat la rodeo. Gândul teribil ce îi bântuie pe toți californienii i se ivi instantaneu în minte: Cutremur! *Cutremurul! Cutremurul ucigaș!*

Inima i se urcă în gât şi sări drept în picioare din mijlocul viselor numai pentru a o prinde pe prostituată făcând un pachet din butonii lui de aur cu diamante, acele de cravată din diamante, bricheta de aur, tabachera Cartier, precum şi cu ceasul său Rolex, tot din aur.

Apoi, în clipa în care sări din pat s-o facă fărâme pe nenorocita de târfă, o vibrație oribilă se simți în aer. Îi urmă un tunet adânc, clocotitor şi amândoi fură azvârliți pe covor.

Ziolko era născut şi crescut în Brooklyn, în schimb fata era californiană get-beget şi îşi regăsi prima controlul. Uitând de bijuteriile de pe birou, țipă:

– Cutremur! şi se repezi goală spre uşă.

A deschide tocmai uşa aceea se dovedi a fi o greşeală teribilă. Dădea spre o terasă îngustă ce ducea spre culmea dealului şi spre canionul din spatele casei. Ziolko se trezi brusc, pe deplin îngrozit de valul de noroi vâscos ce se avânta pe uşă ca o vomă cafenie dintr-o gură monstruoasă. Ştiu într-o clipă că dacă nu va acționa repede, amândoi vor fi înecați în câteva secunde.

O apucă de braț pe fata îngrozită şi scăpară amândoi făcându-şi drum spre balconul de la capătul opus al camerei. În timp ce alergau pe balcon spre şosea, Ziolko nu se putu împiedica să gândească o clipă că ar fi putut-o lăsa pe hoață înăuntru, în oceanul de noroi. Dar gândul îi zbură, căci un altul, mult mai groaznic, îi invadă mintea: balconul de sub tălpile lor ceda la 100 de metri deasupra Los Angeles-ului, cu stâlpii de susținere masivi prăbuşindu-se unul după altul.

Cutremur! Mintea lui Ziolko încă gemea de teroare. *Cutremurul ucigaş e aici!*

Numai după ce ajunseră pe şoseaua nemişcată realiză Ziolko că terenul din jur era stabil. Numai coama dealului pe care era ridicată casa aluneca pe un strat de noroi lichid spre canion.

Acum, stând gol în ploaia torențială şi rece ca gheața, Ziolko strigă:

– E o alunecare de teren! O nenorocită de alunecare de teren!

Tremurând de frig pe şoseaua relativ sigură, atât el cât şi fata, nu-şi putură lua ochii de la mândria şi bucuria lui Ziolko – casa sa. Structura Art Deco frumos sculptată, zidurile, stâlpii, totul alunecând la vale, balcoanele zvelte ce se ridicau deasupra oraşului – niciodată nu fuseseră proiectate pentru acest teren aproape vertical, fapt pe care foştii proprietari, un fabricant de azbest şi tânăra lui soție, artistă, îl neglijaseră complet. Aceştia îl instruiseră pe constructorul îngrijorat să îngroape stâlpii în coama moale a dealului, astfel încât casa, perfect orizontală, să pară ca ridicată de un val uriaş din Pacific, pe coama dealului.

Un an mai târziu, soția industriaşului făcuse brusc o pasiune pentru lucrurile latine şi se mutase într-o „hacienda" spaniolă în Bel Air, cu un negru cubanez playboy, cu care se şi căsătorise şi a cărui rezistență şi performanță sexuală erau legendare.

Când Ziolko aflase că îşi vând casa, o achiziționase prompt, îşi construise o piscină imensă pe culmea dealului, mobilase camerele cu o mobilă Art Deco din linii curbe şi se instalase încântat, dând cu tifla celor din vale, care la rândul lor râdeau şi blamau nebunia de a locui pe marginea canionului.

Dar acum el era acela care blestema casa, cu toate cele 5 hectare de vegetație din jur, cu cele 16 camere uriaşe şi garajul pentru maşini, cu terenul placat cu gresie,

din jurul piscinei cu încălzire centrală – înjura, de fapt, totul și pe toată lumea. Supărat, își privi frumoasa casă rupându-se aproape în două, o jumătate alunecând în bucăți la vale, cealaltă încă ținându-se de culmea dealului. Pentru un moment lung, nespus de trist, avu în fața ochilor îngroziți imaginea interiorului casei: trei etaje de camere selecționate; scara monumentală prăbușindu-se; sufrageria și dormitorul, în care noroiul intra încă, pentru a se scurge apoi într-o veritabilă cascadă în canionul aflat 100 de metri mai jos.

– Să-i ia dracu' pe idioții care mi-au vândut locul ăsta împuțit! mormăi el. O să-i dau în judecată de-o să le țâțâie fundurile!

– Ceasul meu! plângea fata încet. Hainele mele! Stătea acolo, încercând patetic să-și acopere sânii și triunghiul de păr blond dintre coapse. Cele mai bune lucruri ale mele erau în dormitorul ăla! acuză ea, cu dinții clănțănind și trupul tremurând tot de frig.

– Să te ia dracu'! Târfă și hoață ce ești! De nenorocita de casă îmi pasă mie acum, nu de tine!

Ziolko și fata, așezați lângă Chrysler, priviră cutremurați cum, cu un ultim uruit și cu un efect în stil Cecil B. De Mille, rămășițele casei se rupseră în patru bucăți enorme ce alunecau pe rând la vale pe panta inundată de ploaie. Tone mici de noroi le urmară, un râu gros ce îngroapă totul pentru veșnicie. .

Încet, Ziolko își ridică fața brăzdată de lacrimi și ploaie. Apoi brusc își aruncă pe spate capul și începu să râdă cu hohote fără să-i pese că fata se uita la el ca la un nebun.

Ce farsă!

La naiba, acum că avea un minut să se gândească bine, lucrurile nu erau de fapt *chiar așa* de rele! Cel puțin reușise să obțină la început casa asta mare, încă deținea poziția invidiată de cel mai bun regizor într-un oraș plin de regizori, avea o influență și o putere enorme – lucruri

deloc uşor de obținut pentru oricine, cu excepția lui Louis Ziolko din Williamsburg, Brooklyn. Slavă Domnului că reuşise să scape de asta. Nu fusese uşor, dar întotdeauna avusese fler; fler pe stradă, fler în afaceri, fler în artă, fler în filme. Fler cu care nu se născuse, ci pe care pur şi simplu îl cultivase.

„Fiul meu, deşteptul", obişnuia să se plângă mama lui, Zelda, oricui era dispus s-o asculte. „Prea deştept pentru binele lui. N-o să iasă bine din asta. Ştiu eu. Nu-i a bine cu el".

Dar aceste calități l-au servit în trecut şi îl serveau şi acum. Altfel, n-ar fi avut niciodată prevederea să semneze o poliță de asigurare enormă pentru casă. Locul era supraasigurat.

La naiba, va sfârşi chiar prin a face bani!

Lucrurile arătau din ce în ce mai bine. Cine-ar fi crezut? Dacă ar fi avut nevoie de bani, ceea ce nu era cazul şi ar fi încercat să vândă blestemata asta de casă elefantină, ar fi trebuit să aştepte ani până să se găsească un fraier. Aşa că, până aici totul îi era în avantaj. Compania de asigurări poate să se vaiete şi să-şi smulgă părul, dar nu va avea altă şansă decât să plătească.

Iar în ceea ce privea filmul, poziția lui nu fusese niciodată mai bună. Depresiunea târa oamenii la film, poate fiindcă acesta le abătea gândurile de la propriile probleme. Şeful studioului la care lucra, Oscar Skolnik, O.T. cum era cunoscut, legendarul Wunderkind* al Artiştilor Internaționali – ceea ce Irving Thalberg era pentru MGM – îl angajase deja să regizeze trei noi filme pentru IA în următoarele 18 luni. Alte 90 de mii de dolari de aici.

Într-adevăr, nu degeaba i se spunea Californiei „Statul de aur"!

---

* copil-minune (germ.)

– Acum ce facem? întrebă fata rugător, chemându-l pe Ziolko la realitate, în prezentul ud şi rece al Los Angeles-ului.

Ziolko nu pierdu vremea cu vorbe.

– Plecăm din gaura asta de iad înainte ca tot ce-a mai rămas din blestematul de deal să ajungă aici şi să ne îngroape de vii, spuse rânjind. Asta facem.

Se aşeză pe locul de la volan al Chrysler-ului bleumarin, satisfăcut să vadă cheia în contact. Tapiseria de piele fu ca o gheaţă lipicioasă pentru fesele lui goale şi ude, dar nu dădu atenţie disconfortului. Se întinse şi deschise uşa pentru fată. Ea stătu o clipă nemişcată, neştiind ce să facă.

– Intră, ce faci? îi ordonă Ziolko.

Fata se uită în jur nesigură, ca şi când ar fi avut de ales apoi se strecură lângă el.

– N-am nici un fel de îmbrăcăminte, se plânse morocănoasă.

– O să faci rost. Ziolko întoarse cheia şi apăsă pe ambreiaj. Motorul ezită, tuşi, apoi muri subit. Ziolko înjură şi apăsă din nou pedala. După alte câteva rateuri, motorul porni în sfârşit. El scoase un suspin de uşurare.

– Blestemată baterie, murmură. Cum se face că nu plouă niciodată în halul ăsta în New York?

– Pentru că în New York ninge, îi răspunse fata supărată. Porniră cu greutate, nevăzând aproape nimic, prin şiroaiele de ploaie ce loveau parbrizul. Întoarse maşina printr-o smucitură şi ambii fură aruncaţi în faţă de pe scaune

– Iisuse! gâfâi fata, pipăindu-şi fruntea. M-am lovit cu capul de paravanul de soare. Puteam să mor, bastardule!

– Nu suficient de la timp, i-o întoarse Ziolko printre dinţi. Tot ce ştia era că trebuia să iasă cât mai repede de pe dealul ăsta şi să scape de fată. Ultimul lucru care-i mai lipsea acum era scorpia asta pe capul lui.

Dar se consolă cu faptul că motorul rula conştiincios şi găsi drumul mai mult din memorie decât după ce vedea. Nu se osteni să oprească la primul stop şi întoarse direct pe şoseaua canionului. Bănuia că şansele de coliziune erau mici; şoseaua era extrem de rar folosită, mai ales pe o vreme mizerabilă ca asta.

Ziolko aruncă o privire în dreapta. Fata stătea ghemuită, tremurând convulsiv, cu dinţii clănţănind şi pielea de găină. Cel puţin nu avea nimic de zis despre şofatul lui asasin pe curbele bruşte.

După o lungă tăcere, fata aruncă o privire spre Ziolko:

– Ai ceva mărunţiş? întrebă cu voce mică. Trebuie să-mi cumpăr nişte haine. Şi, de fapt, nici nu m-ai plătit încă.

Ziolko izbucni în râs. Era primul râs adevărat încă din dimineaţa aceea şi îi făcu bine.

– Ce-i aşa de amuzant? întrebă fata agresiv, încordându-se pe scaun.

Ziolko ridică pumnii în aer.

– Îţi spun eu ce-i amuzant. Banii! Dacă vrei bani, mă întorc de unde-am plecat şi poţi să cauţi în noroi unde s-a prăbuşit casa. Acolo sunt blestemaţii mei de bani!

Fata înjură încet.

– Vezi în spate. Sunt nişte pături pe scaune. Dă-mi mie una şi ia-o tu pe cealaltă. Cel puţin n-o să fim goi ca nişte păsări jumulite. Asta-i tot ce ne trebuie acum. Ziolko trase maşina pe dreapta şi amândoi se înfăşurară în păturile Shetland. Unde să te las?

– Ţi-am spus. Apartamentul meu e lângă Strip.

Ziolko se întinse spre ea, apăsă butonul torpedoului şi scoase o bancnotă de 5 dolari pe care o păstra pentru benzină şi urgenţe.

– Asta-i un aconto. Ia-l. Te las acasă şi îţi trimit restul mai târziu în cursul zilei.

Fata palmă banii rapid şi tăcu. Ziolko încercă să-i ghicească vârsta. Pretindea că are 21 de ani, dar privită

de aproape n-avea mai mult de 17. Ei, cu cât mai tânără, cu atât mai bine.

Fata păru surprinsă când Ziolko se întoarse brusc pe o șosea goală și opri, frânând subit și aruncându-i iarăși pe amândoi în scaune.

– Unde suntem? întrebă ea. Ce, ești nebun? N-am ajuns încă în oraș.

– Ți-ai primit aconto-ul, nu? Așa că n-am terminat încă afacerea noastră. Rânji lasciv, își dădu pătura la o parte de pe coapse și prinzând-o pe fată de gât o trase spre el. Doar fiindcă mi-am pierdut casa nu înseamnă că noi doi am terminat.

Fata îl privi cu ochi ucigași. Apoi lupta păru s-o depășească și cedă, înclinându-se în față. Buzele ei găsiră penisul lui Ziolko și începu să lingă și să sugă cu jumătate de inimă.

– Ai putea să depui ceva mai mult efort. Ziolko o prinse și o trase de păr. Apoi se lăsă pe spătarul scaunului, închise ochii și gemu, în timp ce gura ei umedă aluneca în sus și în jos pe organul lui tumescent.

„Vezi?" se întrebă Ziolko în gând. „Lucrurile nu sunt chiar atât de rele la urma urmei. Totul e ce faci într-o anumită situație".

Jumătate de oră mai târziu, Louis Ziolko cu îndrăzneala lui caracteristică și cu un aer blazat, ce sfida orice ar fi gândit cei din jur, parcă în fața hotelului Beverly Hills. Apoi, adunându-și pătura Shetland în jurul său ca o manta de matador, ieși din mașină ignorând mutra cu gura căscată de uimire a îngrijitorului de la parcare. Portarul, care credea că a văzut tot ce se putea vedea în cariera sa de 30 de ani la ușile celor mai bune hoteluri americane, ar fi intrat în acțiune în circumstanțe normale, grăbindu-se să-l întâmpine cu umbrela sa uriașă. Totuși, păru incapabil să se miște din vârful scărilor și se holbă la Ziolko cu un amestec de neîncredere și șoc.

Ignorându-le expresiile, Ziolko îşi ţinu capul sus, în timp ce urcă treptele şi îşi făcu loc pe lângă portarul încremenit. Abia atunci recunoscu acesta apariţia cu aspect de ţigan nomad. Pocni subit din călcâie şi îşi îndreptă spatele plin de respect, ţinând uşa larg deschisă.

– Îmi pare rău, domnule Ziolko, spuse sincer în spatele lui Ziolko. Nu v-am recunoscut...

Ziolko făcu un semn de acceptare a scuzelor cu mâna şi se grăbi desculţ spre recepţie, aparent nepăsător la privirile neîncrezătoare pe care le stârnea. Din nefericire, nu fu întâmpinat de o faţă cunoscută, ci de un bărbat care nu putu decât să-l privească şocat. Apoi, recepţionerul îşi drese vocea cu o mână făcută căuş la gură, în timp ce cu cealaltă chemă paza de securitate.

– Vreau un bungalow – numărul unu, dacă e liber, ceru Ziolko de la individul ce arăta ca lovit de apoplexie. Şi o cabină dublă lângă piscină.

Şocul recepţionerului fu înlocuit imediat de o răceală evidentă.

– Regret, domnule, spuse calm, recompunându-şi trăsăturile, dar nu avem nici un loc. Se apucă apoi să sorteze nişte scrisori, întorcându-i spatele lui Ziolko.

– Ce vrei să spui, că n-ai nici un loc? Este *întotdeauna* un bungalow liber pentru mine. Dacă nu numărul unu, atunci altul. Ziolko pocni din degete. Găseşte-l!

Recepţionerul se întoarse şi oftă exasperat. Se înclină peste pupitru, îi făcu semn cu degetul lui Ziolko să se apropie şi îşi coborî vocea:

– Uite ce e, domnule. Nu vrem nici un scandal aici, ai înţeles? spuse aspru.

Ziolko îl fixă cu privirea sa cea mai ucigătoare.

– Strânge-ţi cravata.

Văzând mâna recepţionerului ridicându-se instinctiv spre cravată, se simţi mai bine. Dar nu pentru lungă vreme. Simţi o strânsoare foarte fermă pe braţul gol.

Răsucindu-se, se trezi față în față cu detectivul hotelului. Şi el, aparent, era nou şi nu-l recunoscu.

Unde erau toți când avea nevoie de ei?

– Dacă pleci în liniște, n-o să fim obligați să chemăm poliția, spuse detectivul încet dar ferm. Vorbea din colțul gurii.

Ziolko îşi smulse brațul din mâna detectivului şi îl frecă uşor. Din expresia sa era clar că personalul mersese prea departe.

– Cheamă poliția, dacă vrei, dar timpul costă bani şi tu îl risipeşti pe ai mei. Vreau să vorbesc imediat cu proprietarul acestui loc. Asta, dacă puneți vreun preț pe slujbele voastre. Ridică din sprâncene întrebător şi privi de la unul la celălalt.

Apoi, înainte ca vreunul să apuce să se decidă, auzi o voce familiară, prietenoasă.

– Louis? îl strigă un bărbat râzând amuzat. *Tu* eşti sub pătura aia abominabilă?

Ziolko se întoarse uşurat să-l vadă pe proprietar în carne şi oase, care probabil simțise o problemă potențială prin puterea acelei antene secrete pe care o au toți hotelierii.

În timp ce se apropia, pocni din degete uşor şi detectivul se depărtă în liniște, iar recepționerul se întoarse la corespondența lui, ocupat să-şi ascundă stânjeneala.

– Da, eu sunt sub pătura asta, spuse Ziolko. Tremura şi se simțea pentru prima oară cu adevărat ud şi înghețat bocnă. Şi, pentru informația ta, e lână de Shetland, care cu greu poate fi numită abominabilă.

– Într-adevăr. Aşa este.

Ziolko îi explică rapid situația.

– Cheia de la bungalow-ul unu. Proprietarul întinse mâna către recepționer după cheie. Şi trimiteți un coş de ospitalitate domnului Ziolko cu complimentele noastre. Ați înțeles?

Recepționerul păru că a înțeles. Se înroşi, înghiți în sec şi intră în acțiune. N-avea nevoie să i se spună mai mult.

Două ore mai târziu, îmbrăcat cu un halat gros al hotelului, Louis Ziolko se simțea reîntinerit şi complet refăcut. Încălzit de o baie fierbinte şi de o sticlă întreagă de şampanie franțuzească, adusă fără zgomot de un chelner – şi introdusă în țară de vânzătorii de alcool din Mexic – el stătea tolănit confortabil pe o sofa de catifea, cu un telefon negru alături. Se simțea mai bine cu fiecare minut care trecea. Moralul i se ridica încet-încet, bungalow-ul era călduros şi uscat şi sigur, ploaia rămăsese departe, afară şi, cu excepția faptului că piscina şi zonele de distracție din jur erau închise din cauza vremii, nu-şi mai putea dori nimic altceva. Chiar şi cele strict necesare unui gentleman erau pe drum. Telefonase proprietarului firmei sale preferate şi în curând urma să aibă haine potrivite până aveau să fie gata costumele comandate. Pe măsuța de cafea de lângă el se afla enormul coş de ospitalitate oferit de hotel, cu fructe lucioase şi brânzeturi proaspete; dacă acesta nu era în întregime perfect, era pentru că nu conținea nici un gram de lichior; dar nu putea învinui hotelul pentru asta. Era prohibiție, iar şampania era mult mai mult decât adecvată şi, de fapt, fusese o surpriză plăcută.

Stomacul începu să-i dea de ştire că trecuse demult ora la care obişnuia să ia micul dejun. Nefiind genul de tip care să-şi refuze vreodată ceva, puse mâna pe telefon şi comandă în cameră o masă copioasă. Apoi o sună pe Zelda, mama sa, care trăia într-o casă pe care i-o cumpărase chiar el în Pasadena – suficient de aproape ca să nu se plângă că e departe de el şi suficient de departe ca să nu-i facă vizite de câte ori îi trecea asta prin cap. În cele din urmă sună la birou şi îşi anulă toate întâlnirile.

– Dar aveți trei probe pentru „The Flappers" programate azi, protestă Janice Farauenfelder, secretara lui.

– Mută-le mâine. Nu, îți spun eu ce să faci, frumoaso. Cel mai bine reprogramează-le pentru poimâine.

Trânti receptorul peste protestele ei.

Când serviciul de cameră îi aduse micul dejun, ridică pofticios capacul de argint de pe ouăle Benedict, de pe platoul cu fructe şi de pe chiftelele acoperite din belşug cu cremă de brânză şi felii subțiri de somon afumat. Tocmai când vroia să atace ouăle, fu întrerupt de mesagerii ce-i aduceau hainele şi bijuteriile. Puse furculița la loc pe farfurie şi, odată cu mesagerii plecați cu bacşişuri grase în buzunare, îşi turnă o ceaşcă de cafea aburindă şi lăsă mâncarea să se răcească.

Acum că avea ce să îmbrace şi mulțumită proprietarului, ce îi împrumutase fără să fie rugat 200 de dolari din buzunarul propriu, „pentru cheltuieli imediate", lui Ziolko nu-i mai era foame. Ceea ce-i lipsea acum nu era mâncarea, ci o plimbare în căutarea unei femei potrivite. Fata de noaptea trecută nu-l satisfăcuse câtuşi de puțin, mai ales după catastrofa cu noroiul.

Ca să puncteze parcă acest fapt, penisul i se întări sub halat.

Fluierând încetişor ca pentru sine, îşi trase repede un pulover, pantalonii, pantofii şi o haină de ploaie. Se simțea deja excitat la ideea vânătorii. Va colinda străzile, se decise, şi va căuta să agațe pe cineva. Dacă va rata pe stradă, o să intre să bea o ceaşcă de cafea. Totdeauna erau fete flămânde mângâind ceaşca de cafea sau paharul de sifon în zilele ploioase. Poate o să aibă noroc şi-o să prindă o barcă de vise.

– Aş vrea să te hotărăşti o dată pen'totdeauna, spuse Jewel cu accentul ei sudist. Toți avem planuri de făcut, să ştii.

Juliet „spune-mi Jewel"* Haynie avea 49 de ani; o chelneriță zdravănă, luptând cu timpul fără rezultat, vopsindu-şi părul în oranj aprins şi ascunzându-şi tenul deteriorat sub o tonă de farduri; era totodată una din cele vreo zece femei din Los Angeles care considerau că meseria de chelneriță e adevărata lor chemare şi nu încercase niciodată, în nici un fel, să pătrundă în lumea show-ului.

– Ştiu Jewel, îmi pare rău, spuse Tamara. Să ştii că îmi pare rău. Numai că proba de azi a fost anulată. N-a fost vina mea.

– N-a fost vina nimănui, pufni Jewel supărată. Uneori mă întreb de ce-s eu aşa cumsecade cu voi, țâncilor. Tot timpul „Jewel aşa, Jewel pe dincolo!" Clipi din pleoapele încărcate de fard violent.

– E bine dacă lucrez azi şi preiei tu orele de poimâine? Tamara nu îndrăzni nici să respire.

Jewel îşi puse o palmă pe coapsă, oftă adânc şi dădu ochii peste cap cu exasperare, dând la iveală din gură un imens balon de gumă de mestecat.

– Of, bine, fie. Numai de data asta, deh? Flutură spre Tamara o unghie zdrențuită, dată cu lac sclipitor.

– Am înțeles. Într-un impuls, o îmbrățişă pe Jewel şi ochii îi străluciră pentru prima oară de când aflase că proba de film se amână.

Jewel se trase înapoi şi o împinse de-o parte.

– O să-mi boțeşti uniforma dacă nu caşti ochii.

Se aflau în bucătăria murdară de la Restaurantul Sunset, un binecunoscut local ce era deschis de la 6 dimineața la 10 seara. Locul era strâmt şi lung; în față, o vitrină de sticlă oferea sălii de mese o vedere asupra traficului silențios de pe bulevardul măturat de ploaie. Lângă fereastră şi aliniate de-a lungul peretelui erau separeuri de patru persoane; mese mai mici alcătuiau

* Jewel – bijuterie (engl.)

Insule în centrul încăperii. Nelipsita tejghea cu scaune rotante separa sala de bucătărie, iar ghișeul din fața acesteia era deja încărcat cu farfurii, în anticiparea îmbulzelii de clienți de la ora prânzului. Dacă, bineînțeles, va fi vorba de îmbulzeala obișnuită pe o mare atât de ploioasă. Nici chiar clienții de la Woolworth, de alături, nu ieșeau în valuri din magazin, ca în zilele însorite.

Mai mult printr-un al șaselea simț bine antrenat decât prin auzul sau văzul obișnuite, Jewel sesiză că ușa din față a cafenelei s-a deschis și apoi s-a închis. Făcându-i semn Tamarei să fie pregătită, se strecură pe lângă José, bucătarul mexican, și se ridică pe vârfuri să vadă prin ferestruța de la ghișeu cine venise sau plecase. Văzu șiroaiele de apă de ploaie curgând pe podea în timp ce noul sosit se străduia să iasă din haina udă. O privire era de ajuns ca să vezi că era o haină scumpă, iar Jewel o transformă iute în minte într-un potențial bacșiș. Era o expertă în a ghici generozitatea sau zgârcenia clienților din felul cum arătau și rareori se întâmpla să se înșele.

Ăsta o să dea bacșiș bun. Slavă Domnului!

Restul clienților arătau mult mai puțin prosperi: erau refugiați de pe străzi de frica ploii. La tejghea, o bătrână doamnă fără dinți, scheletică și cu un turban sugea încet o bucată de corn și sorbea înghițituri mici dintr-un pahar cu apă, încercând să-l prelungească pe cât posibil. Un tânăr liniștit, rezervat, ocupa un separeu spre capătul îndepărtat al peretelui, sorbind nervos din ceașca de cafea, pe care o ținea cu amândouă mâinile ca să și le încălzească. Venea aici de o săptămână și, flirtând cu el, Jewel aflase că era actor șomer ce încerca să-și găsească de lucru. Fusese cu ochii pe el încă de când intrase prima oară în restaurant. Era exact genul ei, deși era suficient de bătrână să-i fie mamă. Bunică, de fapt, dar nu-i plăcea să se gândească la asta.

– Vin imediat, strigă fără adresă specială, apoi se răsuci pe călcâie şi îşi mută din nou atenţia asupra Tamarei.

– A propos, Janet a sunat mai devreme. Nu vine azi, aşa că o să fim numai noi două. Mă tem că va trebui să stăm până la zece. Totuşi, nu va fi prea rău cu ploaia asta. Sper să pice bacşişuri bune, măcar. Mi-am împrumutat o rochie mişto şi vreau s-o port până nu se demodează. Şi totuşi nu pot învinui pe nimeni că stă în casă pe vremea asta scârboasă. Ăsta nu-i timp să stai pe afară decât dacă n-ai încotro.

– Bine zis.

– Cred şi eu. Jewel se încruntă, apoi o bătu pe Tamara pe braţ. Ascultă, tocmai a intrat unul nou. Trebuie să fug, scumpo. Dacă nu mă duc, mă linşează clienţii. Poţi să preiei tejgheaua imediat ce te schimbi. Vorbim mai târziu. Se opri o clipă. În plus, e actorul ăla drăguţ de care ţi-am povestit. Îşi aşteaptă burgerul. Jewel scutură din umeri într-o manieră sexy, chicoti uşor şi adăugă: Mai bine şi-ar înfige dinţii în mine decât în carnea aia veche.

Tamara râse:

– Eşti incorigibilă, Jewel.

Jewel dădu din mână a lehamite.

– Nu sunt incorigibilă, scumpo. Sunt nărăvaşă! Şi zicând asta, Jewel îşi înfipse bărbia în piept şi se înclină ca bătută de vânt, întinzând o palmă imensă spre uşa batantă. Păşi demnă în sala de mese şi uşa se bălăbăni în urma ei.

– Nu ştiu cine mai e şi ăsta, mârâi José, pescuind un burger de pe grătar. Untura îl stropi, dar se obişnuise de mult cu asta. Apoi, întorcându-se cu spatele la grătar, începu să taie felii o ceapă enormă cu un cuţit mare, ascuţit. Uneori, se bagă în ditamai încurcăturile. Aşteaptă să vezi.

O, nu mi-aș face atâtea probleme în legătură cu Jewel, José, îi replică Tamara. Pariez că știe să-și poarte singură de grijă mai bine ca noi doi la un loc.

Mda, dar cum rămâne cu băieții *hombres,* hm? la o bucățică din ăsta, una din celălalt și după aia îi scuipă. Am văzut-o făcând asta de nu știu câte ori. Clătină din cap morocănos. De patru ani îi spun că o iubesc și ea mă respinge. Cum te-ai simți în locul meu?

Tamara fu surprinsă. Era ceva nou pentru ea.

– Tu? întrebă ea neîncrezătoare. *Tu* umbli după ea, José? Serios?

Bucătarul încuviință nefericit, cu mustața lui pleoștită de Zapata, făcându-l să arate încă și mai trist.

– E o ușuratică, Jewel asta, îl consolă Tamara sobră. Îl bătu ușor pe umăr. Poate că o să se trezească la realitate într-una din zilele astea. Zâmbi încurajator.

– Chiar crezi? întrebă José cu speranțe renăscute.

– Poate. Nu poți ști niciodată. Numai nu fi prea deprimat și nici nu-ți face speranțe prea mari, deocamdată.

– Ești o fată bună, Senorita Tamara. De ce nu e Jewel drăguță ca tine?

– *E* drăguță, sub toată masca aia a ei dură și ușuratică. Era timpul să se pună pe treabă. Ei bine, mă grăbesc să mă schimb. Ne vedem mai târziu, José. Tamara îi făcu semn cu mâna și se grăbi spre depozitul din spate, unde amenajase un vestiar. José continuă să taie ceapa.

În clipa aceea chipul lui Jewel apăru prin fereastra ghișeului.

– Unde-i burgerul ăla bine prăjit pentru drăgutul meu? îi șuieră ea amenințător lui José. Și nu mai bârfi despre mine că-ți iau cuțitul ăla și te transform în soprană!

José o privi de jos în sus și continuă să taie ceapa, fără să fie atent la ce făcea. Ochii lui negri, triști, erau plini de lacrimi din cauza cepii.

– E bine? pufni Jewel, deschizând cu o palmă geamul. Ce mai aşteptaţi?

José sări ca ars la zgomotul ferestruicii şi ceapa îi zbură din mână. Atunci se întâmplă accidentul. Cuţitul tăios îi scăpă şi îi tăie degetul mare cu o scârţâitură sinistră.

– Aieee! ţipă José, holbându-se cu ochii ieşiţi din orbite la propria mână şi lăsă cuţitul să cadă pe podea. Se dădu înapoi.

– Uite ce m-ai făcut să pătesc! îi reproşă el.

– Draci! gemu Jewel şi obrajii i se colorară sub stratul gros de pudră. Apoi îşi reveni şi dispăru din geam.

– Vin acum, José! îl anunţă ea. *Tamara!*

Auzindu-şi numele strigat, Tamara se întoarse iute spre grătar. Văzu de ce fusese chemată atât de urgent şi duse mâna la gură, speriată. Stomacul i se răsuci şi simţi că-i vine să vomite.

Din mâna lui José curgea un val continuu de sânge, iar policele lui părea că atârnă separat de celelalte degete, la un unghi absurd. Cuţitul bine ascuţit tăiase până şi osul. Sângele era de un roşu strălucitor pe halatul lui alb de bucătar.

Tamara se prinse de marginea mesei ca să nu cadă.

– Degeeee-etul! gemea José, agitat. Degeee-etul meu! O să mor!

Jewel năvăli pe uşă ca un înger salvator.

– Am eu grijă, strigă ea pe lângă Tamara. Nu degeaba era ea responsabila acestui restaurant. Lucrase prin bucătării cea mai mare parte a vieţii sale şi văzuse o mulţime de accidente. Primul ajutor îi părea ceva firesc. Îl aşeză pe José jos, apoi apucă un pumn de aşchii de gheaţă, le înveli într-un prosop şi îl înfăşură în jurul degetului lui José, apăsând tare. Apoi se întoarse spre Tamara.

– Trebuie dus imediat la spital. Degetul ăsta are nevoie de cusături şi reparaţii. Uite, apasă bine aici până mă

duc să fac rost de-o maşină care să-l ducă pe José la spital.

– O să fie bine? întrebă tremurat Tamara, preluând degetul învelit în prosop.

– Sigur c-o să fie bine! tună Jewel mânioasă. Tu vezi să apeşi acolo zdravăn, să se oprească sângele. Apoi dispăru şi se întoarse într-o clipă cu un vânzător de la Woolworth, din vecini. Ploaia o udase de tot şi părea să nu observe.

– Hank are maşină, anunță ea tăios. José, ține bine degetul ăla şi du-te cu el. Noi fetele stăm aici să menținem şandramaua. Strânge tare!

Înainte ca Hank şi José să ajungă la uşă, Jewel era deja înapoi, ştergând sângele de pe masă şi de pe tejghea.

– E vina mea. Nu trebuia să țip la el, săracu'.

– N-a fost vina ta, o consolă Tamara. A fost un accident.

– Nu mai contează acum. N-avem timp de palavre. Suntem doar noi două. Noroc că s-a amânat proba aia a ta.

Da, dar ghinion pentru mine, se gândi Tamara. Şi pentru Inge. Porni spre vestiar să-şi pună uniforma.

– Lasă schimbatul, spuse Jewel. N-avem timp. Se întinse după un şorț şi se încinse cu el. Tamara, treci în sala de mese. Tu serveşti şi eu gătesc. Domnu' să ne-ajute!

Tamara se grăbi spre uşa batantă.

Fără competența lui Jewel, sala de mese se transformase deja într-un iad.

În ciuda ploii, o gloată numeroasă intrase în restaurant. Din nefericire, toți erau grăbiți să mănânce, iar vremea rea scotea la iveală cele mai urâte trăsături de caracter. Erau cei mai pretențioşi clienți pe care îi servise Tamara vreodată. Alunecă iute de la o masă la alta, luând comenzile şi înapoindu-se cu tăvi pline de farfurii şi cafele fierbinți. În graba ei scăpă un platou cu mâncare, încurcă trei comenzi şi vărsă cafea pe clientul a cărui haină

atârna lângă uşă. Îl privi cu groază, dorind să se deschidă podeaua şi s-o înghită.

– O! ...*Îmi pare rău!* se bâlbâi speriată. V-am distrus puloverul acesta frumos! Cu faţa roşie de ruşine, se grăbi înapoi spre tejghea, luă un vraf de şervetele şi încercă să absoarbă fără rezultat pata cafenie ce se întindea pe puloverul bărbatului. Puloverul era în mod clar compromis. Simţi că vrea să moară.

Dar bărbatului nu părea să-i pese. O privea ca hipnotizat, ca şi când ar fi descoperit o piatră preţioasă rară.

Ea se opri din şters şi se dădu un pas înapoi. Deveni conştientă de felul în care era privită şi se îngrijoră.

– S-a întâmplat ceva? întrebă tremurând. Vreau să spun... în afară de cafeaua pe care am vărsat-o pe dumneavoastră?

Louis Ziolko rânji şi o prinse de braţ tocmai când vroia s-o şteargă.

– Hei, frumoaso! Cum ţi-ar place să joci în filme?

Compania International Artists fusese întemeiată cu 8 ani în urmă de un cuplu soţ şi soţie, două stele ale filmului mut căzute în uitare, Laura Banker şi Clyfford Shannon. Timp de zece ani ei au domnit ca rege şi regină ai showbusiness-ului, cele mai strălucitoare stele pe firmament, dar chiar şi aşa, erau dezgustaţi de rolurile pe care erau obligaţi să le joace, de puterea pe care studioul la care lucrau o avea prin contract asupra lor şi de incapacitatea de a se manifesta creator. Din fericire, au reuşit să strângă o adevărată avere. Ba chiar mai mult, numele lor însemna bani în bancă. Când a sosit timpul să-şi reînnoiască contractul, le-a venit ideea că ar fi mult mai bine dacă şi-ar întemeia propriul studio decât să se supună la persecuţii pentru alţi cinci ani.

Aşa s-a născut International Artists, cunoscută popular drept I.A. Compania, bazându-se pe succesul de casă al proprietarilor ei, deveni un succes încă şi mai mare peste

rumple. Apoi, după trei ani, şapte filme cu Banker şi Shannon şi alte douăzeci şi nouă de alte producții, un accident de automobil curmă viețile celui mai celebru cuplu al ecranului.

International Artists fu lăsată în voia soartei, fără un șef care să o conducă şi fără cele două staruri cu trecere la bancă. Băncile amenințară că-şi vor cere înapoi împrumuturile. Falimentul era la orizont.

Moştenitorii lui Banker şi ai lui Shannon se deciseră să vândă.

Aici intră în scenă Oscar Teanney Skolnik.

La treizeci şi patru de ani, Skolnik deja parcursese o bună parte din drumul ce urma să-l facă o legendă americană vie. Părea că nu există nimic pe lume ce i-ar fi fost imposibil să facă dacă-şi punea mintea. Averea sa era imensă. El fusese primul în seria creatorilor marilor corporații ale timpului şi era atât de mândru de asta încât vroia s-o ştie toată lumea; în ideea asta chiar crease o firmă de relații publice, un domeniu care-i aducea bani frumoşi. Îl încânta să înființeze corporații, să speculeze companii, să construiască personal conglomerate la scară națională, să câştige tot mai multă putere şi să se scalde în celebritate. Niciodată nu părea să-i ajungă publicitatea ce i se făcea. Fireşte, existau oameni mai bogați ca el, care se bucurau de banii lor în linişte, dar în timpul acelor ani întunecați, îngrozitori ai Depresiunii, milioanele pe care el le flutura aprindeau imaginația publicului înfometat. Fu încântat peste poate când citi în New York Times că noua ocupație a averii era „Skolnik-S".

Evident, ceea ce păstra departe de opinia publică era faptul că nu se născuse în sărăcie. Ba, dimpotrivă. Avusese un start bunişor pentru a strânge atâtea milioane. În 1915, o moştenire de un sfert de milion de dolari era o trambulină destul de bună – mai mult decât suficient pentru a pune bazele unui strălucitor imperiu financiar. Totuşi, realizările lui fură uimitoare. Avea acel

talent magic de a face banii să se înmulțească. În cei cincisprezece ani care urmară morții premature a tatălui său la bordul torpilorului *Lusitania*, Skolnik își transformă moștenirea într-o avere de șaptesprezece milioane de dolari, o sumă aproape incredibilă. În acest punct, companiile și investițiile sale erau de așa natură încât continuau pe cont propriu să-i multiplice astronomic veniturile.

Mai târziu, criticii și economiștii de birou îi minimalizaseră spectaculoasele succese, susținând că realizările sale erau neînsemnate, epoca era pur și simplu favorabilă unor companii ieftine ce se dovedeau apoi neprețuite, pe când investițiile și vrăjitoriile financiare nu aveau cine știe ce rol. La urma urmei, mulțumită depresiunii, companiile ajungeau să cerșească prețuri de nimic oricui avea cât de cât bani. În plus, perioada ce urmă primului război mondial fu una de dezvoltare tehnologică miraculoasă și mai mare decât a ultimilor zece secole la un loc. Civilizația făcu pași uriași înainte, păși într-un viitor pe care puțini îl prevăzuseră.

Dar Oscar Skolnik fu unul dintre ei. Fu dintre primii vizionari care preziseră declinul căilor ferate și avântul transporturilor aeriene. Astfel, el puse bazele propriei sale companii aeriene – Trans U.S. Airways, cunoscută mai mult ca T.U.S.A. – ce începu cu rute de poștă aeriană printr-un contract cu guvernul, iar în decadele ce urmară revoluționă traficul aerian și deveni un mamut valorând mai multe miliarde de dolari, cu avioanele sale alb-albastre străbătând milioane de mile în fiecare an.

El împrumută fără rețineri din geniul de pionierat al lui Henry Ford și îi aplică metoda, construind linii de asamblare în industria de avioane – Skolnik Aviation.

În 1920 Skolnik fu unul dintre primii oameni din Statele Unite care intui viitoarea popularitate a radioului nu numai ca o noutate a tehnicii, dar și ca o afacere în stil mare cu posibilități nelimitate de dezvoltare. Obținu ca atare o a treia licență de transmisie radio în Statele Unite, creând

astfel WSBN – Skolnik Broadcasting Network. Cu ani mai târziu, va aplica experiența căpătată la radio în televiziune, cu mai mare succes.

Dar, mai presus de toate, Oscar Skolnik era un mare admirator al femeilor. Nici unul dintre miile sale de interese de afaceri nu se putea compara cu pasiunea lui pentru femei. Adevărul era că iubea femeile, toate femeile, și cu cât erau mai frumoase și mai celebre, le iubea mai mult. Într-adevăr, această pasiune a sa pentru specia feminină fu cea care îl atrase spre film. Intuind că industria filmului trebuia să fie plină de cele mai strălucitoare și mai dorite femei din țară, decise că trebuie să aibă și el un studio al său.

Cum se întâmplase în toate celelalte ocazii, norocul îi zâmbi și de data aceasta. Nu trebui să-și bată capul și să-și risipească banii pentru a construi un studio. International Artists ajunse pe drumuri chiar la momentul potrivit.

Sub conducerea lui, I.A. fu nu numai salvat. Faimoasa sa atingere de Midas îl făcu să înflorească și să devină o putere recunoscută. În curând, își mută întreg cartierul general la Los Angeles, ca să poată ține sub supraveghere afacerea favorită și să fie aproape de iubitele sale femei.

Imediat își dădu seama că I.A. avea o suferință capitală. Îi lipsea lucrul cel mai necesar, fundamental în orice imperiu al filmului, un star feminin major, adevărat, cu enorm succes de casă. La început reuși să se descurce împrumutând pe sume mari staruri de la alte studiouri mari, dar știa că nu asta era soluția. Pentru a asigura viitorul lui I.A., avea nevoie de propria Gloria Swanson, de propria Greta Garbo, de propria Constance Benett – sau, mai bine, de toate trei la un loc. În trecut, I.A. depinsese prea mult de cei doi actori ce îi fuseseră proprietari. Nesiguri ca orice artiști, indiferent de cât succes avuseseră, aceștia evitaseră competiția și fuse-

seră neclintiți în politica lor de a fi singurele mari staruri ale companiei. Nu împărțiseră ecranul cu nimeni altcineva.

Acum, fără nici un star veritabil, I.A. era în pericol.

Skolnik recunoscu instinctiv problema. Totuşi, nu anticipă dificultatea găsirii sau creării unei stele de cinema. Deşi vână sistematic talentele de la alte studiouri, cu promisiuni de salarii enorme – Louis Ziolko, celebrul regizor de la MGM şi Miles Gabriel, capul de afiş de la Paramount erau printre aceştia, de asemenea şi mai mulți actori de roluri secundare – I.A. suferea în continuare de lipsa unei sirene care să facă pereche cu Miles. Nu că vânătorii de talente ai lui Skolnik n-ar fi încercat. Fusese mereu bine informat şi ştia că aceştia căutaseră peste tot, răsturnaseră fiecare piatră sub care steaua atât de râvnită s-ar putea ascunde. Pe tot cuprinsul țării aceştia scotociseră teatrele locale, participaseră la concursuri de actorie, la concursuri de frumusețe şi la târguri de duminică. Sau ceva lipsea respectivelor candidate, sau un alt studio pusese piciorul acolo înaintea lor. Mersese atât de departe încât negociase talente noi, pregătite, dar promițătoare de la alte studiouri, pregătit să le cumpere contractele la mult peste valoarea lor, dar până acum cele şase starlete pe care se bazase se stinseseră ca focurile de artificii, în ciuda uriaşei maşini publicitare de la I.A.

Publicul pur şi simplu nu le îndrăgise, iar Oscar Skolnik, neobişnuit cu eşecul, fusese de-a dreptul nemulțumit. În aparență rece şi lipsit de emoții, era de fapt măcinat de furie la ideea că Hollywood-ul îl înfrânge.

– La naiba! îşi spuneau mereu şi mereu. Trebuie să fie o femeie uluitoare pe undeva pe aici!

Unul din primele lucruri pe care le făcu Oscar Skolnik după ce achiziționă I.A. fu să organizeze întruniri săptămânale în fiecare luni dimineața – întruniri la care se discutau mai ales problemele legate de munca din spa-

lole scenei. Printre participanții nelipsiți de la aceste ședințe se numărau Milton Ivey, șeful departamentului juridic; Marty Scher, șeful contabililor; Edward Brain, cel care se ocupa de distribuție și de lanțul de trei sute de cinematografe ale. I.A.–ului din toată țara; secretara severă, dar eficientă, a lui Skolnik, domnișoara Schultz, care lua notițe amănunțite și care își păstra primul nume într-un adânc secret; Rhoda Dorsey, șefa departamentului de scenarii, unde cincisprezece angajați cu normă întreagă citeau toate cărțile și piesele mai vechi și mai noi și întocmeau rapoarte despre viabilitatea acestora ca posibile scenarii de film; Bruce Slesin, vicepreședinte și însărcinat cu publicitatea; Roger Callas, a cărui sarcină era să mențină mașina de afaceri a studioului în funcțiune; Carol Anderegg, ai cărui cercetași erau în permanență pe teren, adulmecând noi talente; și, dacă nu era la filmări, probe sau producții, Louis Ziolko. Alți manageri sau executivi ai studioului erau chemați doar la nevoie, în funcție de subiectele de discuție.

Întrunirile de luni se concentrau asupra finanțelor, distribuției, planurilor de producție, proiectelor de luat în considerare, a celor în lucru; asupra cui era disponibil pentru împrumutat de la alte studiouri, câtor centimetri de film se trăgeau pe dolar, pe cine ar trebui să distribuie și în ce, procedeelor de asigurare și legalității diverselor numere de cascadorie și, invariabil, asupra subiectului obsesiv al lui Skolnik: găsirea și instruirea unei noi stele, frumoase și talentate.

În această dimineață ploioasă și întunecată de luni, o autentică dimineață de ianuarie, Skolnik privi în jurul mesei de ședințe cu acea lipsă de emoție ce-i era tipică și întrebă:

- Unde e Ziolko?

Ceilalți aruncară priviri rapide către scaunul gol al lui Ziolko și ridicară din umeri, dar Miss Schultz, așezată într-un colț, cu blocnotesul pe genunchi, spuse:

– Domnul Ziolko *ar trebui* să fie pe platou, la probe.

– *Ar trebui?* Skolnik vorbi fără să se întoarcă la ea.

– Da, domnule, pufni Miss Schultz. Dar conform celor spuse de secretara lui, nu va veni deloc astăzi. Se pare că i-a alunecat casa în canion.

– Mă depăşeşte de ce le place unora să locuiască pe o coastă de munte, mârâi Skolnik, stârnind câteva râsete. Dar el e bine?

– Aşa cred, O.T.

– Atunci de ce dracu' n-a venit la slujbă? Nu-şi dă seama că o probă de scenă costă în medie patru mii de dolari, fie că e turnată, fie că nu?

Louis Ziolko abia îşi putea stăpâni excitarea. Tremuratul corpului îi crescuse şi inima îi bătea de două ori mai repede. Era ameţit de încântare şi îi venea să cânte şi să joace de bucurie.

O găsise! Pe ea! Acea prezenţă efemeră, acea faţă nouă pe care toţi cei de la I.A. o căutaseră inutil prin toate colţurile ţării, acea faţă care, ca a Elenei din Troia, va fi capabilă să lanseze o mie de corăbii, să inspire un milion de vise, să-i înnebunească pe bărbaţi şi alte şi alte miracole; fusese aici tot timpul, practic chiar sub nasul lor!

Senzaţia clară că ea era găselniţa proverbială i se părea mult, mult prea dulce. Nu era departe, se gândi el, de a găsi un duh care să-ţi împlinească orice dorinţă într-o sticlă de Coca-Cola.

N-o să-i cadă faţa aia imobilă lui Oscar Skolnik când o va aduce? Abia aştepta să-i vadă mutra. Făcuse o descoperire unică în viaţă şi era a lui, numai a lui. Posteritatea va trebui să nu uite să-i acorde credit pentru descoperirea ei. Dacă era sau nu în stare să joace, era un obstacol ce va fi trecut când se va ajunge la el. Oricum, nu era chiar o grijă aşa mare. O s-o modeleze el cumva, o s-o înveţe, o s-o instruiască, va avea răbdare, va scoate rolul din ea cu geniul său binecunoscut, o va conduce

cum un dirijor își conduce orchestra. La urma urmei, filmele nu sunt totuna cu teatrul, unde capacitatea de a juca e cea mai importantă. În filme, prea mult talent și prea multă interpretare vor distruge o scenă mult mai repede decât o tânără netalentată, dar care poate fi ea însăși și poate respecta instrucțiunile regizorului. Prefera cu siguranță pe cineva nou, proaspăt, pe care îl putea modela în propria *lui* viziune, decât să aibă de a face cu un nume talentat, dar săturat de greșelile altor regizori. Era mult mai ușor să creezi decât să distrugi și să repari după aceea.

– *Domnule!* șuieră Tamara ascuțit, întrerupându-i gândurile ce o cam luaseră razna. Mă rețineți din lucru!

El o privi țintă în lacurile adânci, strălucitoare și limpezi al ochilor de smarald și păru ca aspirat într-o transă hipnotică.

– Hmm? spuse visător.

– Am spus că trebuie să *muncesc*.

El nu răspunse, dar o concedie cu o privire, bine dispus.

Ea își privi brațul pe care el încă îl ținea strâns și încercă să și-l smulgă din mâna lui.

– Vă rog! Dați-mi drumul!

El își îngustă ochii și, fără să ceară voie, ridică o mână tremurândă și o prinse de bărbie, întorcându-i capul într-o parte și în alta și studiindu-i profilul, scrutând unghiurile ei faciale superbe, surprinzătoare, cu interes profesional.

Brusc, ea își trase capul înapoi supărată.

– Ce s-a întâmplat cu dumneata? Ești nebun sau ce?

– Sss. Stai nemișcată.

– Ce... Pentru a treia oară Tamara încercă să-și elibereze mâna. De data asta reuși.

El era euforic. Nu, cu siguranță că nu visa! gândi exuberant. Era reală, chiar foarte reală.

– Stai jos, te rog, şi ascultă-mă, îi ceru repede, încercând s-o tragă în separeu. Lasă-mi, doar un minut să-ți explic.

– Mi-e teamă că e împotriva regulilor. Ea râse amuzată, dar se menținu fermă în picioare.

– Regulile sunt făcute ca să fie încălcate, spuse el solemn.

– Hmm, hmm. Ea clătină din cap. Nu şi aici. Nu dacă vreau să-mi păstrez slujba.

– De ce ai vrea s-o păstrezi? Eşti frumoasă. De ce ai vrea să lucrezi într-un loc ca ăsta?

– Dacă nu v-ați dat seama până acum, pot să vă explic mai pe înțeles. Trebuie să mănânc.

– Nu vrei să joci în filme? o întrebă el curios. Ai putea semna un contract chiar azi.

Ea roşi, apoi râse.

– Domnule, asta trebuie să fie cea mai veche şmecherie în oraşul ăsta. Acum iertați-mă, am alte lucruri mai bune de făcut.

El păru sincer jignit.

– Ascultă, vrei să verifici? Vrei să ştii dacă sunt de bună credință? E un telefon cu fise acolo. Arătă cu capul spre intrare.

– Eu lucrez aici, îi aminti ea rece. Ştiu foarte bine unde e telefonul.

– Bine. Uite, îți dau eu fise. Căută în buzunar, dar ea profită de ocazie ca să scape.

– Hei! El sări în picioare. Unde pleci? strigă surprins. Nu vrei să suni la studio să mă verifici?

– Am şi alte mese de servit. Porni iute spre tejghea, încercând să-i ignore pe ceilalți, care se uitau acum cu interes la ea.

El fu într-o clipă în spatele ei.

– Nici nu ştiu cum te cheamă! spuse tare.

– Nici eu cum te cheamă pe dumneata, nu-i aşa? spuse ea neglijent, încercând să nu ridice vocea. Apucă

două farfurii de pe tejghea şi, făcând o piruetă, îl privi sarcastic. Suntem chit, nu?

– Eu sunt Louis Ziolko, spuse el liniştit. Tu?

Fu atât de uimită, încât scăpă farfuriile pe jos. Căzură cu zgomot şi el făcu o săritură înapoi ca să nu fie împroşcat cu ouă şi bucăți de şuncă.

– Ce s-a întâmplat? o întrebă. Arăți de parc-ai fi văzut o fantomă.

Ea îl prinse de pulover şi îl zgâlțâi.

– Ce-ai spus? şopti nevenindu-i să creadă.

– Am spus: mă cheamă Louis Ziolko. Acum vrei să fii atât de drăguță să-mi spui cum te cheamă pe tine?

Ea îi dădu drumul şi se dădu cu un pas înapoi. Cu mâinile pe coapse, oftă disperată, clătină din cap şi îşi ridică privirea verde.

– Tamara, draga mea, spuse cu o voce tare, uneori eşti o fraieră de prima mână.

– Taie! strigă Louis Ziolko în megafon, de pe scaunul său de regizor. taie, taie, *taie!* Se foi cu zgomot, înjurând printre dinți. Aruncă o privire fioroasă în direcția Tamarei.

Ce-am mai greşit *de data asta?* se întrebă Tamara disperată. Îl privi pe Ziolko. Era a douăzeci şi opta oară când o punea să repete scena asta simplă. Simțea că răbdarea lui de perfecționist era pe cale să dispară.

El ridică megafonul la buze.

– Stingeți luminile!

Brusc, luminile se stinseră, iar Pearl Dern şi echipa de paisprezece tehnicieni profesionişti, îmbrăcați în haine de lucru şi care îşi purtau şi plictiseala la fel de lejer profitară de ocazie ca să-şi aprindă țigările.

Tamara simți dintr-o dată curentul rece, umed al serii neîncălzite. O fată de la garderobă se grăbi spre ea şi îi puse un şal pe umeri. Tamara reuşi să zâmbească recunoscător, schimbând boa-ul de pene albe cu şalul şi strângându-l bine în jurul trupului. Dinții începură să-i

clănțăne involuntar, ceea ce nu era deloc surprinzător Când luminile erau toate aprinse, transpira toată şi fața şi umerii trebuiau să-i fie pudrați cu o pudră absorbantă; invariabil, cum se stingeau luminile, frigul punea stăpânire pe ea. Cald, rece. Cald, rece. Rareori trebuise să îndure asemenea extreme de temperatură şi îi era frică să nu facă vreo pneumonie. Costumul ei, altfel splendid, o rochie scurtă de mătase albă, strânsă pe trup, cu mărgele şi două bretele subțiri strălucitoare pe umeri, cu evantai din pene agățat de mână şi pe cap cu o bandă asortată; îi ținea cald tot atât de mult ca şi cele două şiraguri de perle care-i atârnau la gât şi ca diamantele false de pe degete.

Tamara se întoarse când Ziolko se apropie de ea, ca să nu-i vadă lacrimile din ochi.

– Ce-am mai făcut acum? întrebă cu voce timidă, ca şi când ar fi vorbit cu peretele din fața ei. Pentru că, evident, *iarăşi* greşise ceva; altfel de ce ar fi oprit camerele să filmeze? Totuşi, era aproape sigură că jucase scena perfect.

– De data asta n-ai greşit tu, îi spuse el cu o voce resemnată. Sunt petele astea nenorocite.

– Pete? Ea se întoarse cu fața la el. Ce pete?

El îi ridică şalul de pe umeri.

– Astea.

Ea îşi inspectă umerii. Un sunet de surpriză îi scăpă de pe buze. Peste tot pe unde o atinseseră penele boa-ului apăruseră pete roşii, proeminente.

Era alergică la pene.

La naiba. Era un moment potrivit să descopere asta.

El se înclină aproape de ea.

– Ce vreau să ştiu e de ce n-ai spus că eşti alergică? o întrebă, cu un ton pe care vocea joasă nu-l făcu mai puțin amenințător.

– De unde era să ştiu? îi replică ea supărată. Un şir de lacrimi îi țâşni din ochii minunat machiați, lăsând pe obraji dâre de rimel. Nu mă îmbrac toată ziua în pene de pui!

El oftă şi expresia i se înmuie.

– Bine, bine. Da' nu mai plânge, te rog. Îți strici machiajul. O chemă pe Pearl să repare dezastrul. Pune fard suficient pe spate şi pe umeri să nu se vadă petele astea, spuse iritat. O să reuşeşti, ce crezi?

Pearl încuviință din cap şi o privi pe Tamara cu simpatie.

Ziolko făcu un semn cu degetul garderobierei.

– Schimbă boa-ul cu un mantou de blană albă.

Garderobiera dispăru în fugă.

Tamara îl privi pe Ziolko surprinsă:

– Dar nu se va strica blana din cauza pudrei?

El ridică din umeri şi o privi țintă:

– Poate, dar am de ales? Cui îi pasă de-o blană nenorocită atâta timp cât scena iese perfect?

Cincisprezece minute mai târziu turnară scena din nou.

– Filmați douăzeci şi nouă! tună Ziolko în megafon. Liniște pe platou!

Operatorul secund se aplecă în fața Tamarei. Camera începu din nou să filmeze.

– Film!

Tamara îşi strânse blana pe lângă corp cu un gest degajat şi ignoră luminile orbitoare. Timp de treizeci de secunde întregi merse încet în direcția camerei, purtând pe chip expresia pierdută, rănită, a unei persoane pentru care viața s-a sfârşit. Apoi paşii i se încetiniră, se opri şi își ținu respirația. Fără ca ea să fie conştientă de asta, luminile aruncau reflexe de argint pe mărgelele rochiei. Sânii i se ridicau şi coborau ritmic.

Respirația i se acceleră. Clipi din ochi cu o expresie de incredere, iar buzele îi schițară un zâmbet. Apoi, cu

paşi repezi, porni alergând spre cameră, trăsăturile ei delicate purtând acum amprenta unei imense speranțe. Operatorul o prinse cu o clipă înainte de a se ciocni de aparate.

– Taie! se auzi vocea lui Ziolko în megafon. *Şi păstrează!*

Îi zâmbi Tamarei. A douăzeci şi noua filmare fusese o minune.

Totuşi, în final, întreaga probă de cinci minute necesitase două zile şi jumătate de muncă pe platou şi asta numai pentru a o pregăti pentru testul final, o scenă cu dialog şi dans, cu nimeni altul decât Miles Gabriel, starul masculin de la I.A. Tânăra speranță cu ochii verzi era mai mult decât speriată.

– Tamara! E pentru tine! strigă Jewel surescitată. Cu receptorul în mână, făcea gesturi febrile. E Silko ăla de la care tot aşteptai tu veşti!

– Ziolko? spuse Tamara aparent calmă. Termină de umplut borcanul de cafea şi îl închise cu capacul. Aruncă o privire spre ghişeu şi verifică oaspeții aşezați la tejghea. Cele două comenzi pe care i le dăduse lui José nu erau încă gata, iar clienții erau ocupați cu cafeaua sau cu mâncarea. Abia după ce se asigură de toate astea se apropie fără grabă de telefon.

– Scumpo! şuieră Jewel. Ce dracu se întâmplă cu tine? Suspansul ăsta mă omoară! Îi întinse receptorul Tamarei şi îşi strânse pumnii a noroc.

Tamara duse receptorul la ureche.

– Domnule Ziolko? spuse cu voce tremurată.

Pentru o clipă nu auzi decât fâşâituri şi țiuituri pe linie.

– Louie, răspunse el în final. Credeam că ne-am înțeles să-mi spui Louie.

Jewel făcea gesturi frenetice.

– Louie.Vocea ei sună slabă, indecisă, depărtată.

Tamara se întoarse cu spatele la Jewel şi strânse tare receptorul.

– Ai veşti proaste, nu-i aşa?

Gata. O spusese cu voce tare. Cuvintele pluteau în aer ca un şarpe otrăvitor.

– Veşti proaste? replică vocea lui Ziolko. Ce înseamnă veşti proaste?

Îi veni să-l strângă de gât. De ce se juca în felul ăsta cu ea?

– Proba de film, se trezi spunând. Ce altceva?

El păru surprins.

– Ce te face să crezi că a ieşit prost?

Inima ei bătu bum... bum... BUM, ca un ciocan pe nicovală. Aproape că simțea că vede scânteile sărind.

– Atunci... cum a ieşit?

– O să-ți dai' seama singură. Ce faci poimâine la şapte?

– Dimineața?

– Seara. Şapte seara. Suntem invitați la cină la O.T.

– La O.T.? Vrei să spui la Oscar... Skolnik? Nu-şi putea crede urechilor. Patronul de la I.A.?

– Nu ştiu să mai fie şi altul. Râse degajat. Atunci am stabilit.

– Dar cum rămâne cu próba? strigă ea îngrijorată.

– Casa lui O.T. are o sală de proiecții. O să vedem atunci. Şi o să vorbim după aceea.

– Dar vorbim acum!

– Ascultă, n-are rost să mai discutăm la telefon. Se opri o clipă. E puțin cam complicat.

Complicat! O, Doamne! Deja vedea lumea prăbuşindu-se peste ea.

– De unde vin să te iau?

Vocea ei era înfrântă.

– Paterson – Pompe Funebre.

El râse:

– Pompe funebre?

– Aşa am spus.

– Ei bine, nu te sinucide până atunci. Avem nevoie de tine vie, nu moartă.

O speranță îi licări în inimă. Trebuia să ia asta ca pe un semn pozitiv, că aveau până la urmă nevoie de ea? Tocmai vroia să întrebe, dar se trezi spunând:

– Acolo locuiesc.

– În regulă. Nu păru surprins. Vin să te iau la şase şi jumătate.

Şi cu asta închise.

– O rochie nouă? întrebă Inge în timp ce luau cina în aceeaşi seară. Ei bine, da, cred că ne putem permite. Am reuşit să pun deoparte ceva bani. De ce nu? Nu în fiecare zi se întâmplă ca actrița mea să fie invitată acasă la studioul Mongol.

– Mogul, o corectă Tamara fără ironie. Inge însăşi ceruse să fie corectată de câte ori greşea ceva în engleză. Mongol e cel din Mongolia.

Inge gesticulă cu lingura prin aer.

– Mogul, mongol e tot aia pentru mine. Mergem mâine la Goodwill.

Tamarei i se întunecă fața. Cu mari eforturi reuşi să scoată cuvintele ce sunau atât de nerecunoscător.

– Nu vreau să fiu ingrată Inge, se rugă ea, dar putem să luăm ceva nou? Măcar de data asta?

Inge căzu pe gânduri şi privi în castronul de supă. Apoi reuşi să zâmbească.

– De ce nu? O să găsim noi ceva drăguț să porți la mongolul tău.

Tamara clipi.

– Trebuie să fie ceva elegant, spuse încet.

– Elegant?

– Da, ştii, chic. Stilat.

Tamara nu se mai putea gândi acum decât la rochia ei cea nouă, cu şiragul de perle în jurul gâtului. Erau falsuri

leftine de la Woolworth, dar asta nu conta pentru ea. Ce conta era faptul că pusese ochii pe ele încă de când văzuse o fotografie a Constancei Bennett purtând perle. Iar perlele de la Woolworth o făceau să se simtă în rând cu Constance Bennett.

La două şi jumătate în dimineața următoare intrară în magazinul de rochii al lui Dorothy, Inge arătând nepotrivită cu locul şi bătrână față de cei treizeci şi şapte de ani ai ei şi haina ei cenuşie, fără formă, cu pantofii maro greoi şi cu sacoşa mare în loc de geantă, ca să nu mai vorbim de mica pălăriuță neagră pe care o purta de câte ori ieşea din casă. Tamara îşi ridică bărbia magnifică cu semeție şi refuză să se lase impresionată de decorul elegant la care până atunci abia îndrăznise să privească prin vitrină. Magazinul lui Dorothy! se gândi ea în extaz, observând Ilniştea aproape de catedrală din interior. Ce lux incredibil! Se uită în jur cu uimire. O, erau chiar covoare persane pe jos!

– O, Inge! Nu-i aşa că totul e divin? spuse cu respirația întretăiată, păşind ca într-un dans cu degetele alunecându-i pe minunatele rochii atârnând pe umeraşe de fiecare parte. Se opri şi păşi din nou spre Inge, atingând rochiile încă o dată. Nu merită *să mori* pentru asta?

Chiar şi Inge admise că, deşi nu meritau chiar să mori pentru ele, rochiile de la Dorothy erau într-adevăr foarte frumoase.

O vânzătoare impunătoare, cu un taior gri bine croit şi păr argintiu coafat impecabil se apropie de ele, lăsând să se vadă doar o clipă o expresie de dezaprobare față de ținuta lui Inge, înainte ca masca profesională să i se aştearnă pe figură.

– Madame doreşte ceva anume? întrebă din vârful buzelor.

Inge clătină din cap şi lăsă ochii în jos timidă.

– Nu pentru mine, mulțam. Atinse umărul Tamarei şi o împinse înainte cu blândețe. Pentru ea, spuse mândră, ridicând ochii strălucitori. Are nevoie de o rochie mişto.

Vânzătoarea ridică din sprâncene.

– O rochie *mişto.*

– Vrea să spună elegantă, explică Tamara.

Inge aprobă din cap şi îşi coborî vocea confidențial.

– E invitată la cină în casa unui mongol al filmului în Beverly Hills! Vreau să arate bine, ca şi cum ar fi în lumea ei.

– Aici la Dorothy ne mândrim că facem tot ce se poate ca să avem cele mai arătoase cliente, pufni vânzătoarea. Cei mai de vază oameni din oraş cumpără de la noi. La ce vă gândiți?

Inge ridică din umeri neajutorată.

– Tamara ştie. Ea citeşte toate revistele.

Vânzătoarea o privi pe Tamara, apreciindu-i din ochi măsura.

– Trebuie să fie o ținută formală?

– Nu... nu ştiu, doamnă.

– Înțeleg. Vânzătoarea plezni din buze gânditoare. Atunci sugerez o rochie de zi, nu una lungă, de seară. Aveți o figură bună şi picioare foarte frumoase. Nu-i nevoie să le ascundeți. O s-o puteți purta şi ziua şi seara.

– Sună bine, acceptă Inge.

– Şi... cam la ce preț vă gândiți? Vânzătoarea o privi pe Inge.

Inge se contractă toată.

– Zece dolari? se aventură, numind ceea ce era pentru ea o sumă astronomică.

– Înțeleg. Asta ne limitează selecția, mă tem, oftă vânzătoarea. Totuşi, avem câteva modele drăguțe cu preț redus rămase de anul trecut. Mai ales una din ele i se va potrivi foarte bine domnişoarei. Mă duc s-o aduc şi o poate încerca.

- Trebuie să fie decentă o avertiză Inge. Vreau să arate ca o doamnă.

- Bineînțeles, spuse femeia, aşa va arăta. Plecă să caute rochia şi, când se întoarse, Tamara îi aruncă o privire şi se rugă în gând să i se potrivească. Şi i se potrivi. Stând în fața oglinzii cu trei canaturi, întorcându-se să-şi prindă imaginea din toate unghiurile, cu greu îşi putu crede ochilor. Era strânsă pe corp şi pornea de sub braț până la jumătatea coapsei. Era făcută din satin moale, de culoarea zmeurei coapte, cu bretele groase de catifea pe umeri. Putea fi purtată cu o fundă imensă asortată prinsă pe corsaj, pentru ocazii oficiale şi fără ea, pentru o ținută mai de zi. Fața i se înroşi de plăcere la gândul acestei achiziții. Arăta, într-un cuvânt, senzațional.

Chiar şi Inge realiză cât de bine îi vine. Dădu din cap a aprobare.

– *Ja,* arată bine. Cât costă?

– E o rochie frumoasă, spuse pe un ton lejer vânzătoarea. Unicat, nu producție de serie. Inițial a fost evaluată la douăzeci şi patru de dolari.

– Atât de mult! Inge păru horifiată.

– Acum a fost redusă la doisprezece dolari.

– Doisprezece dolari, murmură Inge, cu buzele strânse.

Tamara căzu din nori. Ştia prea bine ce însemna privirea aceea pe fața lui Inge; la fel de bine ştia şi cât ar fi întins Inge de cei doisprezece dolari.

După un moment de tăcere concentrată, Inge întrebă:

– Aveți şi altceva frumos, dar mai ieftin?

Tamara se rugă din nou în gând cu şi mai multă ardoare. Trebuia să aibă rochia asta, această frenezie extravagantă care o făcea să arate şi să se simtă frumoasă. Nu putea suporta ideea să trebuiască să renunțe la ea.

Vânzătoarea clătină din cap.

– Îmi pare rău, dar asta e cea mai ieftină, vă asigur.

Tamara îşi ţinu respiraţia, cu ochii la reflexia lui Inge din oglindă. Îi putu vedea degetele strângându-se pe geantă. Alt semn rău.

– Îţi place, Tamara? o întrebă Inge încet, după un moment interminabil.

Tamara dădu repede din cap, prea emoţionată să poată răspunde cu voce tare.

– Atunci o să ai rochia ta mişto, o anunţă Inge sub un brusc potop de îmbrăţişări şi sărutări zgomotoase.

– La naiba! se înfurie Tamara când o şuviţă rebelă scăpă din coafura ei proaspătă şi i se răsuci drept în mijlocul frunţii. Exasperată, o pieptănă înapoi cu pieptenul ei de bachelită.

– De ce trebuie să mi se strice părul tocmai acum?

Era aproape şase şi jumătate şi ea încă se afla în faţa oglinzii din baie, cu pieptănul într-o mână şi gura plină de agrafe ce-i ieşeau dintre buze ca ţepii unui arici. Se înfăşurase într-un cearşaf ca să-şi protejeze preţioasa rochie nouă de stropi de apă şi fire de păr şi îşi dori, nu pentru întâia oară, ca în locul oglinzii crăpate, strâmbe, ce-i distorsiona imaginea, să aibă o toaletă unde să poată sta jos, cu o oglindă mare, bine luminată. Ar fi dat orice pentru asta.

Mai trecu o dată pieptenul prin păr şi clătină din cap. Buclele lungi până la umeri alunecau strălucitoare în toate părţile. Aha! În sfârşit! Şuviţa rebelă era acum la locul ei.

Puse pieptănul jos, scuipă agrafele şi îşi trase cearşaful de pe umeri. Îl mototoli şi îl aruncă sub chiuvetă. Apoi făcu diverse mişcări cu braţele goale, pozând în oglindă în poziţii cât mai seducătoare. La naiba, era frig. Şi oricât de frig ar fi fost, baia lui Roland J. Paterson nu era niciodată încălzită; totuşi, era mulţumită că avea şi atât.

– A venit! se precipită Inge excitată în baie. N-am văzut niciodată o maşină atât de uriaşă! Apoi se opri, puse un deget şi clătină din cap. *Du bist so schön!** o admiră surprinsă, revenind la germana ei natală, cum făcea totdeauna când ceva o speria, o şoca sau o impresiona profund. *So schön.***

Eşti sigură că e bine? o întrebă Tamara îngrijorată. Nu-mi spui doar ca să-mi facă plăcere?

Inge zâmbi şi clătină din cap din nou.

– Nu. Sunt sigură, spuse cu căldură şi ochii îi străluciră de afecțiune. Puse o palmă pe obrazul Tamarei şi stătu aşa o clipă. Era tristă: *Mein Liebchen.****Deja ieşi în lume. În curând n-o să mai ai nevoie de Inge.

– Bineînțeles că o să am!

Înainte să se lase copleşită de emoție, Inge îşi trase mâna şi spuse mormăit:

– Lasă-le toate aşa. O să strâng eu mai târziu. Îi puse Tamarei în brațe un şal alb croşetat. E frig afară. Pune-l pe umeri. Se opri. Pleacă acum. Pleacă.

Tamara se întoarse spre oglindă pentru ultima oară şi se ciupi de obraji, ca să-i facă mai roşii.

– Opreşte-te, îi dădu Inge uşor peste mâini. Vrei să ai somne roşii pe față? Ajunge de-acum.

Tamara se grăbi cu paşi uşori în josul scărilor, cu o mână pe balustradă şi cu şalul atârnându-i în cealaltă.

Luois Ziolko aştepta chiar în fața uşii de la intrare, aprinzându-şi o țigară groasă Belinda. Flacăra pâlpâi şi el îşi umflă obrajii s-o stingă. Auzind paşii, ridică privirea în norul albastru de fum. Dumnezeule Atotputernic! Chibritul îi scăpă din mână. Îşi simți vintrele contractându-se de parcă ar fi fost lovit. Ce se întâmpla cu fata asta? Nu găsise altă soluție decât să se lase expusă aşa asaltului

* Eşti aşa de frumoasă! (germ.)
** Atât de frumoasă (germ.)
*** Draga mea (germ.)

sexual? Nu-i trecuse prin cap nici o clipă că satinul se mula pe coapsele ei atât... atât de obscen, cu funda aceea imensă agățată pe corsaj invitând parcă priviri murdare să urmărească în jos linia perfectă a magnificelor ei picioare? Nu-şi dădea seama că umerii goi aţâțau imaginația, ca şi pieptul bine ascuns de satin? Şi perlele acelea – ca o adevărată doamnă, exact ce s-ar fi potrivit, dar care dădeau parcă un farmec în plus senzualității ei tulburătoare.

Şi abia atunci realiză, ca şi cum ar fi primit brusc o lovitură în moalele capului. La barul acela şi apoi în timpul probei de film întâlnise o fată extraordinară, dar cea care cobora acum scările nu era o simplă fată. Ba dimpotrivă. Era o femeie, o sirenă amețitoare, otrăvitoare şi periculoasă, o stea înnăscută, dacă existase vreodată una. Ce apariție.

– Să fiu al naibii! murmură printre dinți.

Zărindu-l, Tamara îşi încetini pasul şi coborî restul scării cu o grație plină de demnitate. Îi zâmbi.

– Am întârziat? îl întrebă cu vocea aceea uşor răguşită, din gât, care făcea să se înfioare carnea pe el.

– N-nu, n-ai întârziat... Făcu doi paşi spre ea, îi luă mâna, o duse la buze şi îi spuse... Eşti minunată, prințesă.

Ea se roşi de plăcere, iar el îi luă şalul din mână şi i-l înfăşură în jurul umerilor. Se încruntă în sinea lui. Nu se simțise niciodată ca acum... ce naiba se întâmpla cu el?

Şoferul trânti portiera după ce Ziolko se urcă în maşină lângă ea, apoi trecu în compartimentul lui din față. Ea auzi zgomotul motorului şi maşina uriaşă porni majestuos, alunecând lin spre şosea. Ziolko, alături, despături o blană de leopard şi o acoperi pe genunchi.

– Hmm, fu tot ce zise ea. Îi zâmbi recunoscătoare şi se cuibări în colțul îndepărtat al banchetei, fără să observe că el o privea în continuare ca hipnotizat, cu aceeaşi privire fascinată cu care privi ea blana prețioasă. Mângâie

cu degetele elegante, cu unghii proaspăt vopsite, părul mătăsos. Ce cald îi era şi ce puternică se simțea.

Ah, să ai asemenea lucruri la îndemână oricând, se gândi ea visătoare. Asta era viața. Cât de invincibil superioară şi strălucitoare s-ar simți! Oftă încântată. Cât de ușor se putea obişnui o fată cu toate astea.

Dusenbergul urcă pe aleile curbe ale celor trei drumuri din Beverly Hills. Printre stropii de ploaie ce brăzdau geamurile maşinii, Tamara prinse strălucirea ferestrelor de la acele imense reşedințe pe care şi le construise elita lumii filmului. Era prima oară când venea aici şi se simți înflorată până în adâncul oaselor. Totdeauna îşi dorise să vadă Beverly Hills-ul, dar până acum acesta făcuse parte din acea lume intangibilă, miraculoasă, despre care citea doar în revistele de cinema. Deşi nu fusese niciodată aici, ştia totul despre Beverly Hills. Cine n-ar fi ştiut? În cea mai mare parte, era încă o parte separată complet de Los Angeles, o zonă sălbatică unde intimitatea putea fi păstrată fără să fie nevoie s-o acoperi neapărat cu străşnicie şi unde din când în când mai puteau să apară un lup sau un cerb pe şosea. Ştia că era o comunitate care, trist dar totodată ironic, se născuse din rândurile tot mai numeroase ale celor din industria filmului. Vedetele de film şi magnații celei de-a şaptea arte erau priviți cu reticență de vechea gardă din Los Angeles, care îi considera nişte parveniți şi nişte imorali creatori de scandal, ştia că fuseseră cu toții exilați aici, departe de vechile adrese ale „lumii bune", pe dealuri, unde nimeni cu picioarele pe pământ nu-şi dorise vreodată să locuiască până acum. Aceşti nou-veniți începuseră sistematic să-şi croeze un ghetou exclusiv, aurit.

– Trebuie să fie atât de frumos aici în timpul zilei! exclamă Tamara încercând să-şi ascundă încântarea, privind terenurile imense de păduri neatinse dintre case. Parcă am fi părăsit oraşul demult.

Ziolko încuviință din cap.

– Deocamdată, încă arată aşa, dar aşteaptă câțiva ani. În fiecare an se ridică alte şi alte case. În curând mă tem că nu va mai rămâne nimic din intimitatea locuitorilor de aici. Prețurile terenurilor au depăşit orice limite. Ce fusese altădată un teren imens s-a transformat acum în mici parcele, ale căror dimensiuni scad din zi în zi. În curând vor fi case imense, piscine şi terenuri de tenis pe locuri de dimensiunea unui timbru poştal. Ține minte ce-ți spun.

– Locuieşti aici? se întoarse ea curioasă spre el.

El clătină din cap.

– Nu încă. O privea atent în ochi în semiîntunericul din maşină. De ce? Îți place aici?

Ea aprobă din cap şi trase adânc în piept.

– Miroase a eucalipt. Zâmbi către el.

– Aşteaptă să înflorească. Atunci miroase ca la florărie. Florile cresc aici luxuriant. A, uite că am ajuns.

Ea îşi îndreptă spatele şi se uită atentă pe geam când şoferul conduse maşina pe o alee îngustă cu pietriş alb, ce scrâşnea sub cauciucuri. Tufişuri exuberante, străjuiau aleea de o parte şi de alta. Din când în când, câte o creangă zgâria caroseria poleită a maşinii, iar Ziolko se strâmba torturat la auzul zgomotului. Arăta ca un drum prin pădure care nu duce nicăieri. Apoi, deodată, aleea se lărgi şi o casă imensă, luminată masiv, ieşi la iveală în mijlocul unei grădini aranjate după toate regulile. Deci aici locuieşte Oscar Skolnik, se gândi Tamara. Era impresionată. Într-un fel era exact cum îşi imaginase şi cu siguranță că se potrivea unui magnat multimilionar transformat în mogul al filmului.

Maşina se opri lin, şoferul sări afară, deschise umbrela şi îi ținu portiera deschisă. Uşa imensă, sculptată, de la intrare se dădu deoparte în acelaşi timp şi un majordom luă poziție de drepți în conul de lumină.

– Bună seara, Frédérique, i se adresă Ziolko. Ce mai faci?

– Foarte bine, mulțumesc, domnule. Domnișoară. Majordomul înclină a doua oară din cap spre ea. Domnul Skolnik și ceilalți oaspeți așteaptă în salon, murmură Frédérique. Dacă sunteți bună să mă urmați, vă rog.

Zlolko o prinse pe Tamara de cot. Îi fu recunoscătoare, fiindcă altfel ar fi rămas împietrită pe loc, cu ochii mari la casa luxoasă.

Îl urmară pe Frédérique într-un atrium, trecură printre două fântâni Alhambra verzi, al căror susur estompa zgomotul ploii pe acoperișul de sticlă de deasupra. Privi în sus și nu-i veni să-și creadă ochilor. O galerie boltită încercuia în întregime atriumul și peste tot erau ghivece cu orhidee exotice, splendide. Își ținu respirația și scuturâ din cap, să se trezească din vis. Ochii îi erau deja încețoșați de toate aceste splendori. Era mult, mult mai mult decât îndrăznise vreodată să-și închipuie.

Frédérique îi conduse pe sub alte arcuri și bolte și apoi deschise o ușă sculptată, masivă.

Tamara era copleșită. Aceasta era o lume de vrajă; acestea erau decorurile cultivate ale unui sultan hedonist. Câte un foc ardea în fiecare dintre căminele Adam așezate unul în fața celuilalt, parfumând aerul cu esență de eucalipt și fructe de pădure și alungând blestematul de frig.

În ciuda tavanului situat la vreo 12 metri deasupra și a dimensiunilor de amfiteatru, încăperea dădea totuși impresia unui loc familiar, iubit, primitor.

Dacă personalitatea unei persoane e indicată de casa acesteia, atunci Tamara era complet tulburată de Oscar Skolnik. Totul demonstra că era un bărbat complex, pe care nu era ușor să-l înțeleagă.

Îl observă chiar în clipa în care intră în cameră. Nu-l văzuse niciodată, dar chiar și de la o distanță de zece metri era imposibil să-l treci cu vederea. Stătea într-un fotoliu la capătul semicircular al odăii, ca un rege care își

întreține curtea. Ceilalți bărbați prezenți stăteau toți în picioare. Un tablou imens, aşezat pe un piedestal, îi era arătat şi patru bărbați în ținute oficiale stăteau de o parte şi de alta a fotoliului, cu expresii gânditoare, parcă în dubiu. Atenția lor era îndreptată asupra unui omuleț agitat, cu un aer viclean şi cu o bărbuță în stil Vandyke care stătea în spatele tabloului. Două femei în rochii mulate pe corp, de culoarea parchetului, încadrau pictura, cu cupe de şampanie în mâini. Erau un grup exclusiv de elegant, atât de perfect compus şi luminat încât părea creat anume pentru efect.

La început nimeni nu-i observă pe noii sosiți şi Tamara fu recunoscătoare. Pentru o clipă ezită şi îi aruncă o privire rugătoare lui Ziolko, dar el îi zâmbi încurajator, îi puse o mână pe spate şi o împinse înainte.

– Ceea ce trebuie să facem e să recunoaştem simbolismul, spunea omulețul cu cioc Vandyke cu voce scăzută, dar plină de pasiune. Cu alte cuvinte, trebuie să pătrundem dincolo de suprafață, să săpăm adânc sub aparențe, oricum ar fi ele, pentru a găsi Locul Adevărului... Se opri subit, realizând că nimeni nu-i mai dădea atenție; toți ochii se îndreptaseră asupra noilor sosiți.

Tăcerea fu lungă. Nimeni nu vorbi. Nimeni nu clipi. Una dintre femei se ridică fără zgomot, ca o fantomă, ca s-o poată vedea mai bine pe Tamara.

S-ar fi putut auzi cum cade un ac pe acele prețioase carpete basarabene.

Încântarea ce o cuprinsese mai devreme pe Tamara la vederea casei fu imediat înlocuită de o spaimă cumplită. Întreg trupul prinse să-i tremure în timp ce înainta, siguranța de sine spulberându-i-se în timp ce privirea îi alunecă asupra figurilor neclintite, scăldate în lumină; minunata încăpere care la început îi păruse fascinantă deveni brusc intimidantă, iar tabloul elegant format de bărbați şi femei suferi o transformare şi toți arătau ca un juriu sever, amenințător. Tamara avu un impuls să fugă

de pe acest teren minat, din această scenă ce îi provoca oroare. Era mai mult decât conștientă de cele șapte perechi de ochi duri, cercetători, care parcă o desfăceau în bucăți.

O undă de indignare îi ridică roșeața în obraji. Nu se putu opri să nu gândească în clipa aceea că ea nu era pentru ei o femeie – nu *mai* era – ci o bucată de carne pe cântarul măcelarului așteptând să fie tăiată, cântărită, plătită și frumos împachetată, pentru a fi apoi respinsă sau acceptată. Era umilitor, inuman și nedrept să te afli într-o poziție ca asta.

Totuși, în ciuda a ceea ce simțea, cu inima bătându-i să-l spargă pieptul, reuși să meargă spre ei cu o alură de regină, cu bărbia ridicată și capul sus. Pe dinafară părea plină de siguranță, uluitor de frumoasă, o sirenă, o spărgătoare de inimi.

Miraculos, reuși să traverseze camera fără să se împiedice. Când se apropie de Oscar Skolnik, acesta își îndreptă vizibil spatele și își ridică ochii albaștri-cristal s-o privească. Drept răspuns, ea își ridică la rândul ei ochii, reușind cumva, în același timp, să afișeze un zâmbet rece, plin de încredere. Dar zâmbetul nu era real. Era un zâmbet de bachelită, un fel de sintetic, ca radioul din camera lui Inge.

– Ah, exact ce ne trebuie! spuse Skolnik când ea se opri lângă suportul tabloului, privindu-și judecătorii de la mai puțin de doi metri. El se lăsă pe spate cu un aer nepăsător, încrucișând un picior peste celălalt, dar privirea sa pătrunzătoare n-o părăsi o clipă. Ce crezi *tu* despre tabloul ăsta?

Vocea lui o făcu să tresară, baritonală, neașteptată, năpustindu-se asupra tăcerii ca un foc de pușcă într-un mormânt părăsit.

– Pof... Poftim? Ochii ei coborâră și se fixară pentru prima oară pe ai lui.

– Te-am întrebat ce părere ai. Ochii lui cristalini săpau în ai ei. Uneori o opinie proaspătă, imparțială, aruncă mai multă lumină în chestiuni din astea.

Opinie? îşi simți inima zbătându-se în agonie. *Opinie despre ce?*

Îl privi cu coada ochiului pe Louis Ziolko, dar el nu-i era de ajutor. Îi zâmbi doar din colțul gurii. Întoarse capul şi îl înfruntă pe Skolnik.

Totul în legătură cu omul acesta părea mai important ca viața însăşi. Era prea încercat ca să poată fi numit distins; era un bărbat mai mult decât capabil de exploatările care îl făcuseră să devină o legendă. Aşa cum alți bărbați dădeau de la prima vedere impresia că sunt onctuoşi sau dificili sau pretențioşi, el exulta o putere nealterată, primitivă, zdrobitoare. Era cu siguranță o figură ce nu se uită. Fuma pipă, bea şampanie şi nu juca niciodată jocuri de noroc – cu excepția afacerilor sale la scară înaltă, care aveau în ele destulă loterie – şi părea un bărbat care, în mod remarcabil, părea să aibă un singur viciu, şi încă unul exorbitant de scump: femeile, femeile şi iar femeile. Umblau zvonuri că s-ar fi culcat cu toate femeile singure care meritau atenție de la Hollywood şi apoi făcuse un raid şi prin paturile conjugale, bârfe de al căror adevăr Tamara nu se îndoia nici o clipă. Avea un fel de a dezbrăca o femeie cu ochii care o făcea să se simtă extrem de inconfortabil pe moment. Ochii lui erau de un albastru palid, ca gheața.

Purta un halat de mătase şi papuci din piele şi pufăia din pipă. Părul îi era încărunțit prematur.

Vocea sa era cultivată, baritonală. Era salvat de la a fi prea frumos de rețeaua de cicatrici de pe față, semnele pericolelor aviației: se prăbuşise de trei ori cu avioane-prototip proiectate de el însuşi şi supraviețuise să povestească. Cu toate cicatricile, sau poate chiar din cauza lor, exista ceva brutal de atrăgător în legătură cu el, o sexualitate debordantă şi plină de vitalitate. Fiecare

rid şi fiecare cicatrice vădeau un bărbat care deja consumase o viață întreagă în câțiva ani scurți.

Ea se forță să se sustragă magnetismului lui Skolnik. Cu siguranță că nu era omul pe care să-l tratezi cu uşurință. Avu sentimentul acut că o femeie putea fi uşor rănită în preajma lui. Şi, totuşi, nu se putu opri să nu-şi închipuie cum ar arăta gol. Imaginea părea să-i stăpânească întreg câmpul vizual. Un leu! Asta era el. O creatură a junglei. O fiară înfometată, periculoasă, veşnic pornită după pradă.

Realiză dintr-o dată că şi el o studia cu aceeaşi franchețe, ca şi cum ar fi fost capabil să-i dezvelească viața interioară şi să i-o smulgă. Înfricoşător.

Apoi, cu un zâmbet brusc dezarmant, care îi îmblânzea trăsăturile de piatră, spuse:

– Te rog să mă scuzi. Sigur că n-ai de unde să ştii ce discutam. Arătă cu mâna spre pânza de lângă ea. Ei bine? Care-i părerea ta? S-o cumpăr sau nu?

Tamara aruncă o privire curioasă în jur, apoi înaintă doi paşi şi se întoarse cu spatele spre grup. Privi pictura. Era un dreptunghi mare, vopsit în alb. În partea de sus, pe mijloc, era un pătrat negru perfect, paralel cu marginile pânzei. Un alt pătrat roşu, mai mic, era pictat în diagonală sub el. Ridică o sprânceană, încercând să înțeleagă. *Ce-ar fi putut să spună?*

– Nu ştiu nimic despre artă, zise încet, încruntându-se. Găsesc, totuşi, că e... interesant.

Îl auzi pe Skolnik chicotind.

Bernard Katzenbach, omul cu barba Vandyke, era la urma urmei un negustor. Îşi ridică bărbia sfidător:

– E *mai mult* decât interesant, intonă indignat, arătându-şi dinții strălucitori ca de iepure. Toată arta e interesantă, bineînțeles, continuă în tonuri grave, de vreme ce chiar şi cel mai nereuşit efort creator are calitatea de a ne da o idee despre sufletul artistului. Dar aceasta... aceasta e o viziune interesantă, eroică, *majestuoasă* a unui suflet frământat, ce a redus în final

infinitele complexități ale vieții la cele mai simple şi profunde forme.

Două pătrate, *profunde?* Tamarei nu-i veni să-şi creadă urechilor.

– Spune-mi, comentă Skolnik laconic cu un gest din deget, merită două mii de dolari?

– Dacă merită...? bolborosi Kazenbach. Dacă merită? Poate fi prețuit în bani un astfel de geniu? Ei bine, e un Malevich...

– Am întrebat-o pe domnişoara, spuse Skolnik.

Oh, oh, gândi Tamara, dar nu spuse nimic.

– Ei bine, Miss Boralevi? o îndemnă Skolnik blând. Al cheltui două mii de dolari pe tabloul ăsta?

Ea se întoarse spre el şi rămase tăcută un timp.

– Două mii de dolari? Reuşi să râdă uşor. Ei bine, nu *am* două mii de dolari, nici n-am avut vreodată, aşa că nu-mi pot închipui nicicum pe ce i-aş cheltui. Mă tem că ați întrebat persoana nepotrivită.

Auzi cumva un oftat de uşurare din partea negustorului de artă? Sau era numai imaginația ei?

– Bine spus, aprobă Skolnik. Ai un simț înnăscut al sociabilității. Un lucru important pentru un star când se pune problema de a avea de-a face cu presa şi cu publicul.

Asta însemna că trecuse testul, oricare ar fi fost acela? Şi el menționase cuvântul „star". Asta putea însemna că intentiona să facă din ea unul?

– Louie, spuse Skolnik, fără să se ridice. Cred că ar trebui să ne prezinți frumoasei domnişoare.

Louis Ziolko încuviință din cap.

– După cum ştiți cu toții, ea e Tamara Boralevi, a cărei probă de film ați văzut-o cu toții. Se întoarse spre Tamara. Tamara, fă cunoştință cu conducerea de la I.A. Începând cu, aşezat pe scaun, Oscar Skolnik, preşedintele I.A.

Tamara înclină capul.

– Domnule Skolnik.

– La stânga sa, Roger Callas, directorul general. Lângă el Bruce Slesin, vicepreşedinte cu publicitatea. Şi, la dreapta, domnul de lângă O.T. e Milton Ivey, consilierul nostru general.

– Domnilor, spuse Tamara.

În afara lui Oscar Skolnik, care rămase pe scaun, ceilalți înaintară şi îi strânseră mâna Tamarei, murmurând că sunt încântați s-o cunoască.

– Şi domnul din dreapta? întrebă ea.

– Claude de Chantilly-Siciles, spuse Ziolko, regizorul artistic. Claude dă filmelor noastre alura lor unică.

Francezul scund, grăsuț se înclină adânc deasupra mâinii Tamarei.

– Enchanté, Mademoiselle Boralevi, spuse galant, respirația lui gâdilându-i pielea mâinii.

– Nu te lăsa păcălită de accentul şi manierele continentale, adăugă Ziolko cu un chicotit. Claude e la fel de american ca plăcinta cu mere. Aşa că să nu pretinzi că n-ai fost prevenită.

Claude de Chantilly-Siciles afişă o expresie îndurerată.

– Sunt geloşi! spuse fervent, cu un aer batjocoritor. Cu ce sunt vinovat că doamnele mă găsesc atrăgător?

Tamara râse împreună cu ceilalți.

– Şi, bineînțeles, mai sunt şi doamnele, care reprezintă secția talente, continuă Ziolko. Aşezată lângă domnul Skolnik e Miss Rhoda Dorsey, care conduce departamentul de scenarii. Ea e cea care ne furnizează variate lucrări pe care le putem cumpăra şi transforma în filme.

– Miss Dorsey, îşi înclină Tamara capul. Sper să am şansa să împuținez volumul de muncă în departamentul dumneavoastră.

Femeia cu ochelari cu ramă de baga şi păr strâns pe spate într-un coc ciudat râse.

– Aş vrea s-o faci. Uneori am impresia că cititorii mei nu sunt altceva decât nişte şoareci de bibliotecă şi că se distrează tot timpul.

– Iar doamna în picioare e Mrs. Carol Anderegg, vicepreşedinte la secţia talente. Departamentul ei mătură ţara în lung şi-n lat în căutare de talente.

Ochii doamnei Anderegg erau duri, stălucitori, iar vocea îi era joasă.

– Miss Boralevi, îşi înclină ea uşor capul cu păr argintiu.

– Încântată să vă cunosc, spuse Tamara.

– Ah, şi nu trebuie să-l uităm pe domnul Katzenbach, spuse Skolnik din scaunul său, cu un zâmbet subţire. Istoric de artă, consilier de artă, vânător de frumos şi negustor înainte de toate. De multe ori mi-am dorit să fi lucrat pentru mine, să vândă filme publicului în loc să mă convingă să cumpăr picturi scumpe pentru bunul meu plac.

– Dar de data asta n-aveai intenţia să cumperi, îi replică viclean negustorul. M-ai ademenit aici numai pentru a preţui frumuseţea domnişoarei Boralevi, am ghicit?

– Vinovat. Skolnik ridică amândouă mâinile în semn că se predă, dar îl privi pe Katzenbach cu un respect nou. Apoi dădu indicaţii prin gesturi să fie tras un scaun şi îi zâmbi Tamarei. Aşează-te, draga mea. Bem şampanie. Bineînţeles, dacă preferi altceva, sunt renumit ca având cel mai bine utilat bar din oraşul ăsta. Nu luna de pe cer, totuşi, înţelegi. Doar şampanie franţuzească şi cel mai bun lichior pe care banii îl pot cumpăra. În zilele de azi găsesc că un bun negustor de rom e la fel de important ca un analist al pieţei şi aproape la fel de greu de găsit ca un majordom bine instruit.

– Bine spus! aprobă călduros Milton Ivey. Obrajii îi străluceau roşii, o reţea de vase floride. Era clar că, în ciuda prohibiţiei lichiorul nu era aşa de greu de găsit.

– Puțină şampanie, vă rog, spuse Tamara moale, deşi a prima oară când încerc. Zâmbi dezinvolt. N-am băut niciodată alcool până acum.

Skolnik dădu din cap aprobator.

– Şi e bine să fii prudentă cu băutura. Privi cu coada ochiului spre Milton Ivey, care întoarse iute capul în altă parte. Dar cred că o să-ți placă şampanie. E Dom Perignon, cea mai bună. Şi pentru cină propun o sticlă de Château Latour 1898. Am păstrat-o pentru o ocazie specială.

– Deci este o ocazie specială? întrebă Tamara direct, incapabilă să nu aducă în discuție şansele ei de a intra pe poarta lumii starurilor.

Skolnik râse.

– Fiecare zi e specială, mai ales una binecuvântată cu prezența unei tinere atât de frumoase şi de talentate.

Cuvintele fură o muzică dulce pentru urechile ei.

– Cred că am văzut proba ta de film de vreo 30 de ori, continuă el, aşa că ocazia merită într-adevăr sărbătorită. Trebuie să-ți spun, totuşi, că imaginea ta fotografiată nu-ți face dreptate – eşti mult mai frumoasă în carne şi oase decât pe scenă. Vezi, Miss Boralevi... pot să-ți spun Tamara?

Ea zâmbi luminos, fericită să scape de ciudatul ei nume de familie.

– Aş fi încântată.

– Bine. El păru mulțumit. Şi tu trebuie să-mi spui O.T. ca toată lumea. Cum tocmai îți spuneam, nu în fiecare zi o posibilă stea se alătură echipei de la I.A.

– Atunci... atunci mă angajați cu adevărat? întrebă ea înguşit, abia îndrăznind să vorbească.

– Depinde, replică el vag. Nu vreau să-ți spulber speranțele, dar aş vrea să vezi şi tu propria ta probă mai întâi; apoi vei auzi propunerile noastre şi vei decide.

Tamara îşi simți stomacul contractându-se dureros.

– Oh. Atunci sunt... probleme?

– Nu probleme, doar câteva detalii minore, nici unul nesurmontabil, te asigur. Se uită după majordomul său omniprezent, care se apropia fără zgomot. Ah, uite şi şampania ta. Savureaz-o şi relaxează-te. Am o regulă, să nu discut niciodată afaceri pe stomacul gol; prea multe mese bune au fost ruinate în felul ăsta. După cină o să reluăm discuţia.

Ea ar fi dorit s-o facă atunci, cu cină cu tot; se dovedi că, în ciuda nervozităţii, masa îi plăcu enorm. Era o experienţă cu totul nouă: un meniu memorabil, o delectare a simţurilor. Fiecare detaliu era perfect orchestrat de o mică armată de chelneri tăcuţi, atât de neauziţi încât fu sigură că li se pretindea să poarte pantofi cu talpă de gumă. Nu-şi imaginase niciodată că se poate găti atât de intoxicant de aristocratic. Ca aperitiv li se aduseră fiecăruia câte două mici farfurii şi câte un bol – prepeliţă servită în trei feluri diferite: piept de prepeliţă tăiat în felii subţiri ca hârtia într-un sos de legume, un consomé de prepeliţă gros şi un picior de prepeliţă fript, în sos de vin roşu. În timpul felului principal, din trei feluri de peşte de apă dulce servite în sos din ficat de raţă şi asortate cu cele mai palide şi mai fragede tulpini de sparanghel pe care le văzuse vreodată, Skolnik şi ceilalţi o distrară cu anecdote despre staruri pe care le văzuse pe scenă sau despre care citise; la intervale regulate, fiecare din cei prezenţi îi punea câte o întrebare, smulgând viclean de la ea orice informaţie despre trecutul ei ce s-ar fi putut dovedi de folos, cu o tactică subtilă şi inteligentă. Şampania fină şi vinul catifelat, sec, o făcură să i se pară totul mai puţin un interogatoriu şi mai mult un eveniment social. Când sosi desertul – un trio, bineînţeles, de căpşuni, zmeură şi mure servite cu frişcă, Skolnik şi ajutoarele sale ştiau destule despre ea, ca să aibă un punct de pornire. Faptul că mama ei fusese o mare actriţă rusă de teatru şi favorita unui prinţ îi excită peste măsură;

mulțumită vinului care îi dezlegă limba, ea mărturisi chiar că ea şi doica sa aveau mare nevoie de bani.

– Bruce, întrebă Skolnik când majordomul veni cu o cutie de trabucuri cubaneze, ai destul ca să porneşti campania publicitară? Îşi aprinse pipa, neglijând trabucurile.

Tamara se înfioră. Deci *vorbeau* serios!

Bruce Slesen rânji, alese două trabucuri şi le băgă în buzunar.

– Mai mult decât suficient! croncăni. Trecutul acestei domnişoare e dinamită curată. Puțin lustru pe ici, pe colo şi vom avea o poveste de n-o să-ți vină să crezi. De exemplu, o să spunem simplu că mama ei era o mare actriță rusoaică, iar tatăl un prinț în carne şi oase. Nimeni n-o să ne contrazică aici, crede-mă. Din experiența mea, oamenii cred ceea ce vor să creadă, iar asta vor dori s-o creadă cu siguranță. Oricum, din câte ştiu eu, mulți dintre ruşii albi care au scăpat revoluției sunt fie prea ocupați să-şi plănuiască întoarcerea ca să-şi facă timp să se ocupe de noi, sau sunt prea speriați că bolşevicii îi vor găsi şi stau ascunşi. Ceea ce vom face cu Tamara e să-i acordăm un tratament regal. Nu uitați, faptul că tatăl va fi un prinț o face şi pe ea prințesă.

– Prințesă, eh? se înclină Skolnik peste masă şi zâmbi. Îmi place asta.

– Mie nu. Tamara se aplecă înainte, cu frumoasele ei sprâncene într-un arc ascuțit de supărare. Nu e... pur şi simplu nu e *adevărat!* insistă într-o şoaptă vehementă. *Nu* sunt o prințesă! N-am fost niciodată! Iar tatăl meu n-a fost prinț!

Slesin rânji lejer către ea.

– Sigur că a fost. Şi sigur că şi tu eşti.

Ea se holbă întâi la el, apoi la Skolnik, şocată de cât de uşor putuseră să împletească o poveste din jumătăți de adevăruri. Tot ce auzise ea până acum despre stelele Hollywood-ului era oare numai parțial adevărat... sau poate complet ficțiune?

Skolnik se întoarse spre şefa diviziunii talente.

– Carol? Ai vreun comentariu?

– În afară de detaliile pe care le-am discutat ieri, cred că se potriveşte celor mai multe dintre cerinţele pe care le căutăm, spuse Carol Anderegg prudentă, încercând să nu se implice.

Iarăşi, se gândi Tamara simţind că-i vine rău, altă menţiune a acelor „detalii", care or fi ele.

Ochii iscoditori ai lui Skolnik se întoarseră în direcţia regizorului artistic.

– Claude?

Claude de Chantilly-Siciles dădu din cap încet. Dispăruseră de-acum superficialitatea, şarja continentală pe care îi plăcea să le etaleze; lucrurile erau evident cât se poate de serioase.

– Cred că putem construi un nou stil, un adevărat „curent" în jurul ei, spuse gânditor, jucându-se cu linguriţa rococo. Din ce-am văzut în proba de film, jocul ei poate are nevoie de puţină şlefuire, dar asta e treaba regizorului, nu a mea. Privi cu coada ochiului la Ziolko, care stătea impasibil. În concluzie, aş spune că are acea calitate de star indefinită care te face deodată să o bagi în seamă. Ceilalţi îl aprobară mut. Şi îmi place chestia cu prinţesa, continuă el. Ne oferă ceva definit de la care să pornim. E regală, dar nu la modul sfidător. E încântătoare şi proaspătă – chiar sexy – dar nu şarjează cu aceste atribute; într-adevăr, nu e nimic blazat în ea, doar o atingere uşoară, ceea ce e mult, mult mai eficient decât orice blazare. Cred că, în legătură cu ea, cuvântul-cheie va trebui să fie „clasă", pentru că o are în mod definit, dar trebuie să fim atenţi să exploatăm asta fără să exagerăm. Ceea ce conduce la concluzia finală: cred că are toate atributele unei strălucitoare regine. O şi văd în alb – păr blond aproape alb, garderobă albă, mobile albe, bijuterii sclipitoare, blănuri albe – şi altele de felul ăsta. Cred că putem crea o senzaţie a filmului anilor '30 dacă, şi repet,

Dacă ea se hotărăşte să meargă alături de noi şi e de acord cu sugestiile noastre.

Skolnik se lăsă pe spate şi pufăi neglijent din pipă câteva minute. În ceea ce o priveşte, Tamara reuşi să se mențină în timpul discuției într-o poză demnă şi liniştită. Cu buzele strânse, privi în jurul mesei. Era brusc fascinată de munca acestor minți creatoare, simțindu-se martoră la rotația mecanismului intim al creatorului industriei filmului şi, în acelaşi timp, fierbând de o furie monstruoasă. Mâinile îi erau încleştate în poală şi roşii, un barometru ascuns al emoțiilor ei ce se urca şi cobora alternativ cu euforia, supărarea, umilința şi speranța ferventă. Se luptă să-şi păstreze fața neclintită, dar vârfurile buzelor îi coborâră încet, începând să-i arate furia şi îngrijorarea. Pe de o parte era în centrul atenției lor, dar, pe de alta, o discutau la fel de lipsit de pasiune ca nişte măcelari prețuind un animal numai piele şi os, iar asta îi făcea sângele să fiarbă. Cine naiba se credeau să nu se oprească nici un moment s-o asculte şi pe ea! Şi nu auzise nici măcar o şoaptă despre vreun contract încă. Era gata să izbucnească în lacrimi de frustrare.

Skolnik se întoarse acum spre negustorul de artă.

- Bernie, cum spuneai mai devreme, am avut un motiv să te invit aici. Ei bine, iată-l. Până acum m-am încrezut în judecata ta destul cât să cumpăr... ia să vedem... douăzeci de tablouri de la tine?

Negustorul de artă aşteptă.

- Acum vreau opinia ta profesională despre Tamara. Nu pe cea *personală,* ia seama, ci pe cea a criticului de artă. Nu te teme să fii dur. Vreau doar adevărul. Ce-ți spune ochiul tău de expert când te uiți la ea? Fii la fel de obiectiv ca şi când ar fi o pictură pe care te gândeşti s-o cumperi şi s-o vinzi.

Bernard Katzenbach se încruntă morocănos la fața de masă. Era în mod cert prins în unghi deschis şi nu-i

plăcea asta. A discuta meritele şi defectele unei picturi era una. La urma urmei, tablourile n-au urechi. Dar să comentezi deschis perfecţiunea sau defectele fizice ale unei persoane, cu ea de faţă, i se părea îngrozitor. Totuşi, nu avea de ales. Avu senzaţia ciudată că relaţia de afaceri cu cel mai bun client al său atârna în balanţă.

Katzenbach ridică privirea peste masă şi o studie pe Tamara. Ea îşi ţinea respiraţia, imobilă ca o statuie antică de marmură, cu faţa într-un profil trei sferturi, atât de frumoasă încât aproape îl durea. În ciuda extraordinarei frumuseţi, începu să vadă erori... defecte serioase. Dacă ea ar fi fost o operă de artă, ştiu că ar fi trebuit s-o respingă. Nu era femeia perfectă, la urma urmei, nu era deloc o capodoperă.

– Văd o femeie foarte frumoasă, spuse grijuliu, dar care, ca toate creaturile vii şi spre deosebire de artă, e departe de a fi perfectă. Nu e nici slabă, nici voluptoasă... încă puţin cam multă bucălare de copil, cred.

Tamara tresări ca tăiată, ceilalţi dădură din cap a aprobare solemnă, ca şi cum era ceva ce ştiau deja.

– Mai departe, spuse Skolnik.

– Dinţii ei de sus sunt strâmbi, spuse Katzenbach. Nasul e puţin într-o parte...

– Deci n-o consideri o zeiţă, accentuă Skolnik cu voce calmă.

O flacără trecu pe faţa lui Katzenbach, iar ochii săi ca topazul, de obicei blânzi, sclipiră şi apoi se întunecară. Nu vroia nimic mai mult decât să se ridice şi să fugă din casa asta blestemată şi să nu se mai întoarcă niciodată, dar era un om prudent şi nu vroia să pună în primejdie vânzările sale viitoare.

– E o diferenţă între zeiţa în artă şi zeiţa în cinema, spuse scurt. Sigur că nu aştepţi să-ţi spun eu asta. În artă, perfecţiunea e de obicei cel mai înalt plan de atins, cel puţin în opinia din Vest. Japonezii consideră perfecţi-

unea atât de comună încât artiştii lor crează frecvent un defect intenționat într-o capodoperă, altfel ireproşabilă, pentru a o face *cu adevărat* perfectă.

Tamara rămase nemişcată, privind în ochii lui Katzenbach. El îşi mută iute privirea în altă parte.

– Dar ea are mai mult de un defect, spuse Skolnik. Chiar tu tocmai ai spus-o.

Katzenbach ezită.

– Da, am spus-o. Totuşi, în industria filmului există trucuri de lumină, machiaj, mai ştiu eu ce? Eu nu sunt specialist în cinema, aşa că n-am de unde să-mi dau seama. Totuşi, în ceea ce priveşte excesul de greutate, dinții şi nasul... nu văd cum camera ar putea să le deghizeze. Ridică elocvent din umeri şi clătină trist din cap. Mi-e teamă că prim-planurile nu vor face decât să exagereze erorile astea, astfel încât toată lumea va putea să le vadă.

Skolnik aprobă încet.

– Ai fost sincer, spuse, şi apreciez asta. De asemenea, te rog să mă ierți că am răpit atât de mult din timpul tău. A fost o plăcere să te avem printre noi.

Bernard Katzenbach recunoştea o concediere când auzea una, aşa că îşi împinse scaunul de la masă. Lăsă şervetul de damasc la stânga farfuriei şi se ridică în picioare.

– Doamnelor, spuse clătinând capul, evitând dinadins ochii acuzatori ai Tamarei. Văzuse că ea respira adânc, forțându-se să nu izbucnească în lacrimi. Domnilor. Vă rog să mă scuzați, e târziu.

– Frédérique te va conduce, spuse Iin Skolnik şi majordomul în negru apăru ca la comandă.

Katzenbach porni spre uşă.

– Bernie...

Negustorul se întoarse şi privi spre masă.

– Lasă Malevich-ul. Skolnik îşi permise un zâmbet subțire. Un mesager va trece mâine dimineață pe la hotelul tău cu un cec.

*
* *

În sufragerie, lumina candelabrelor imense de argint fu micşorată până la penumbră. Skolnik se întoarse spre Tamara, iar fața lui nu exprima nici cea mai mică remuş-care.

– Cred că e timpul să mergem în sala de proiecție şi să vedem proba ta, spuse cu un zâmbet nevinovat.

Ea se întoarse către el, dar îl privi fără să-l vadă. Se simțea dintr-o dată epuizată, cu corpul întreg sfârşit. Fiorul serii pierise. Era secată de orice sentiment.

Ca un automat, reuşi să se ridice în picioare. Pentru o clipă se clătină nesigură. Nu-şi amintea să se fi simțit vreodată mai neîncrezătoare în propriile forțe.

Era devastată.

Pentru prima oară în viața ei se simțea cu adevărat urâtă.

Nu se putu împiedica să nu gândească: dacă sunt atât de urâtă, atunci de ce mă vrea în filmele lui, de ce să mai rămân să văd proba? De ce mă mai face să sufăr?

În mijlocul luxoasei săli de proiecție Tamara se trezi înghițită de suplețea unui fotoliu imens din piele de culoa-rea jadului. La stânga ei, într-un fotoliu identic, se aşează Skolnik; Ziolko la dreapta. Ceilalți stăteau pe scaune mai mici, fără brațe, în poziții ce atestau rangul pe care-l ocupau în studio.

– În regulă, Sammy, strigă Skolnik, dă-i drumul.

Se făcu brusc întuneric şi filmul începu. Tamara îşi ținu respirația în timpul numărătorii inverse, cu cifre imense clipind iute pe ecran: 9, 8, 7, 6...

...5, 4, 3, 2... Numerele dispărură şi ea scoase un mic strigăt de surpriză. Era chiar ea în imaginea de identificare, privindu-se parcă pe sine însăşi. Fața ei alb-negru, uriaşă, umplea ecranul şi părea atât de enormă, atât de... diferită de realitate încât zâmbi timid şi se refugie pe spate în adăpostul fotoliului. Niciodată nu-şi dăduse seama că zâmbeşte atât de oribil. Era o grimasă monstruoasă, mai mult decât un zâmbet.

Simți că-i vine rău. Mai rău decât orice, dimensiunea apocaliptică a feței de pe ecran părea că-i accentuează colțurile tremurânde ale buzelor şi ochii imobili privind țintă înainte. Arăta atât de țeapănă, de amatoare, ca într-o fotografie la poliție pentru cazier. Criticile pline de cruzime ale lui Bernard Katzenbach asupra frumuseții ei fuseseră justificate, trebui să accepte acum. De fapt, el se purtase chiar cu tact, realiza acum. Nasul i se curba într-adevăr în mod neatrăgător într-o parte, dând feței un aer ciudat, asimetric. Corpul nu-i era perfect proporționat. De asemenea, era mult prea grasă fir-ar să fie. Cât despre dinții ei... Dumnezeule, era posibil să fie atât de strâmbi în realitate? Se cutremură brusc, prea conştientă de defectele ei fizice. Cum de nu le observase înainte?

Simți că se autodetestă. Lacrimile amenințau să-i izbucnească din ochi într-un torent violent. Ca să accentueze parcă imaginea de poză de cazier, ținea în mână mica tăbliță albă. Aceasta îi tremura în degete ca o pensulă, iar literele tipărite se clătinau violent cu fiecare mişcare. Spațiile albe fuseseră completate cu litere negre, clare:

NUME: Boralevi Tamara		DATA 30.01.1924
PERSONAJ: Leila		PROBA NR. 1
IMAGINE NR. B–112	SCENARIU NR.: 3	SCENA NR.: 2

În sfârşit, spre imensa ei uşurare, lunga imagine introductivă dispăru cu zâmbetul acela îngrozitor şi, cu litere jucăuşe, apăru titlul: *The Flappers.* În întuneric, Tamara îşi duse mâna la obraz. Îşi roase încet unghia de la un deget, cu ochii ațintiți pe ecran.

Apoi se petrecu pe neaşteptate fascinantul miracol al Hollywoodului. Era crearea Evei, prima privire a lui Columb asupra Lumii Noi, strălucirea aurului pur sub ochiul avid al primului explorator. Ca rățuşca cea urâtă care se transformă într-o minunată lebădă, Tamara se transformase din acea fată urâtă într-o grațioasă tânără femeie. Talentele combinate ale lui Louis Ziolko, Pearl Dern şi ale celorlalți membri ai echipei creaseră o persoană ce nu existase înainte decât poate în colțurile ascunse ale unei strălucitoare imaginații.

Fascinată, Tamara se trezi plutind într-o altă lume de vrajă exotică, într-o nouă dimensiune. Ca şi cum proba de film de acum câteva zile şi camera de proiecție în care se afla acum n-ar fi existat. Ea însăşi părea să fi dispărut ca entitate.

Ochii i se măriră de neîncredere. Nu, pur şi simplu *nu se poate.* Magia şi miracolul erau fenomene care, dacă se produceau vreodată, în nici un caz nu puteau avea legătură cu ea. Dar *se produseseră* şi încă la cea mai mare scară imaginabilă. Filmul o dovedea. Femeia de pe ecran nu părea să joace, ci trăia pur şi simplu rolul, mulțumită manipulărilor regizorale ale lui Ziolko. Această Tamara radioasă nu se mişca greoi ca cea reală, ci plutea glorios. Senzual. Şi arăta fascinant. Încânta şi strălucea, umbrea totul în jur şi rămâneau doar frumusețea, personalitatea şi sexualitatea ei.

Mai multe scene se derulară una din alta cu repeziciune. Amețită de plăcerea bruscă, ea îşi privi dublura gigantă mişcându-se fără efort, cu grație înnăscută. Îşi auzi vocea – joasă, uşor răguşită, ca un tors de pisică. Sau cel puțin crezu că îşi aude vocea; suna ciudată şi

străină; nu cum o auzea de obicei când vorbea. N-avusese idee că vocea ei putea fi atât de sexy.

Apoi urmă scena finală, pe care Ziolko o obligase s-o repete până atinsese standardele exacte ale perfecțiunii. Ce simplă şi fluidă, ce perfectă îi părea acum, cu ea şi Miles Gabriel dansând un charleston îndrăcit, senzual. Miles era zvelt şi frumos, în smoking şi cu cravată albă, cu părul negru strălucitor pieptănat pe spate, cu mustața subțire adăugând ceva animalic buzelor lui senzuale, iar ea... *Nu, nu se poate să fiu eu!* se gândi uluită şi încântată.

Tremura acum şi inima îi bătea ca un ciocan în cutia toracică în clipa în care văzu acea creatură minunată, elegant costumată. Uşor cam prea grasă, cu un nas care cu siguranță nu arăta drept în prim-planuri – nici ochii nu erau aliniați perfect, îi mărturisiseră acum aceeaşi ochi, de data asta critici. Dar nici una din toate astea nu conta. Ceea ce conta era electricitatea întregii scene, faptul că reuşise cumva să cucerească acel decor argintiu, atrăgând atenția asupra ei şi, printr-o forță magică, ținuind-o acolo.

Captivată, nu-şi putea lua ochii de la noua ei imagine, amețită de încântare.

Tresări subit. Tocmai când se lăsase capturată de miracolul ecranului, filmul se termină cu zgomot de peliculă derulată şi luminile se aprinseră palide în spate.

Bucuria care o ridicase în al nouălea cer se evaporă brusc. Se terminase. Rămase tristă, golită de orice sentiment. Îşi dori să se fi terminat pentru totdeauna.

– Luminile, Sammy, strigă Skolnik în semiîntuneric. Apoi se înclină spre Tamara, cobortând vocea confidențial. Ei bine, ce părere ai?

Luminile mari clipiră şi se aprinseră rapid, iar ochii ei erau încă ațintiți asupra ecranului.

– Ți-a mâncat pisica limba? zâmbi Skolnik. Nu ți-a plăcut ce-ai văzut?

Ea ezită, negăsind un răspuns potrivit. Era inutil. Acum, că proba era deja de domeniul trecutului, nu se mai simțea atât de sigură de impresiile ei de mai devreme. Şi, la urma urmei, ce ştia ea? Cine era ea să judece?

– Nu.. nu ştiu, sincer, spuse nesigură, întorcându-se spre el, cu unghiile de la o mână înfipte în antebraţul celeilalte. *Tu* ce crezi?

– Cred că proba vorbeşte pentru sine. Ai o anume calitate, admise prudent, ba chiar jocul tău, deşi nu i-ar mai strica nişte îmbunătăţiri, nu e atât de rău. Cum stau lucrurile în clipa asta, n-am nici o îndoială că ai avea succes în mai multe tipuri de filme.

Ea aşteptă, nevenindu-i să-şi creadă urechilor. Era acum un tumult cumplit în toată fiinţa ei, parcă cineva i-ar fi ţinut la ureche o scoică uriaşă.

– Aş putea, desigur, să te distribui imediat în roluri secundare, spuse el. Totuşi, ar fi ca şi cum aş desface un vin rar prematur şi niciodată n-am fost genul de om care să strice lucrurile bune. Îmi pot permite să aştept până la momentul potrivit. Vezi tu, eu nu caut pur şi simplu o altă actriţă. Avem destule din care să alegem.

– Atunci, ce cauţi? reuşi ea să întrebe încet, susţinându-i privirea.

– Cea mai scumpă şi mai preţuită comoară în oraşul ăsta.

Ea se încruntă uşor.

– O stea, Tamara, asta caut, îi explică el deschis. Nu numai o mare actriţă sau o altă fată frumoasă, ci un star autentic, adevărat, de cursă lungă. Îl avem pe Miles Gabriel, dar el e singurul star major pe care îl deţinem. Mai avem nevoie şi de alţii ca el. Şi, ce e mai important, n-avem nici măcar o actriţă care să-i fie parteneră. Caut o femeie care să devină o astfel de stea.

– Şi crezi că eu...

El zâmbi pe jumătate.

– Nu cred, ştiu. Singura problemă e cât de departe eşti tu gata să mergi ca să ajungi la un asemenea nivel?

Ea nu vorbi, de vreme ce nu ştia nici măcar la ce se referă el.

– Mai sunt, desigur, greutatea ta, nasul, ochii, dinții. Toate obstacolele astea cinematografice pe care trebuie să le luăm în considerație.

Ea râse uşor, răguşit.

– Mi-e teamă că aşa m-am născut. Din păcate, nu mă pot întoarce înapoi să apar altfel.

El îi aruncă o privire ciudată.

– Nu poți? Vocea îi era joasă.

– Bineînțeles că nu. Ştii că nu pot face altceva decât să mai slăbesc puțin.

– Nu e chiar aşa. Cu dinții e simplu, spuse lejer. Pot fi aranjați chiar aici, în L.A.

– Dar cum rămâne cu nasul? Şi cu ochii?

El continuă să zâmbească din colțul buzelor, deşi ea observă că trăsăturile feței lui se înăspriră şi se alarmă că nu se mai străduia să-şi ascundă expresia de tigru de pradă ce a simțit mirosul de sânge. Realiză apoi, dintr-o dată, că acesta era un bărbat care obținea întotdeauna ce vroia. În spatele frumoasei lui pieli bronzate, era un schelet de oțel. Un fior îi alunecă de-a lungul şirei spinării.

– Există un doctor în Italia, îi spuse el, un adevărat pionier. A făcut progrese remarcabile într-un domeniu relativ nou, numit chirurgie reconstructivă.

– N-am auzit de aşa ceva niciodată.

– Nu mă surprinde. Nici cei mai mulți dintre doctori n-au auzit.

– Şi doctorul ăsta... îmi poate schimba nasul şi ochii? întrebă ea neîncrezătoare.

El încuviință.

Ea se întoase şi privi în gol la ecranul acum alb.

– Vrei să te gândeşti la asta?

Vocea ei sună ascuțită şi dură.

– Nici măcar nu ştiu în ce mă bag! Alarmată, îşi muşcă buza de jos şi se întoarse din nou spre el, cu ochii aruncând sclipiri de gheaţă ca smaraldul. Se numeşte, presupun, chirurgie reconstructivă fiindcă implică o intervenţie chirurgicală.

El încuviinţă din nou, fără expresie.

Ea îşi îndoi arătătorul şi îl muşcă. Era complet dezumflată şi speriată totodată. *Chirurgie.* Simplul cuvânt o umplea de groază. N-auzise niciodată de cineva sănătos care să se supună unei operaţii. Şi asta numai ca să-şi modifice înfăţişarea...

– Am contractele deja scrise, spuse pe un ton lejer Skolnik. Se opri o clipă. Cum ţi se pare o mie de dolari pe săptămână timp de 7 ani? Garantaţi. Începi să fii plătită din clipa în care semnezi.

Ea rămase perplexă. *O mie de dolari pe săptămână!* Nu mai auzise de aşa ceva. Îşi îndreptă spatele şi mintea i se învălmăşi şocată, în timp ce calcula repede cifrele astronomice. Ei bine, ieşea...

O avere.

Simţi un spasm în stomac.

Era mai mult decât suficient să-i asigure viitorul pentru totdeauna. Dar cu ce preţ.

Chirurgie.

El aştepta răbdător. Numai scârţâitul uşor al pielii fotoliului când se mişca încet îi aminteau că mai era încă acolo.

După o vreme îşi regăsi vocea. Era tremurată.

– Să înţeleg că termenii ăştia sunt valabili dacă mă declar de acord cu operaţia?

Skolnik dădu din cap.

– Aşa e.

– Dar de unde ştii că operaţia o să aibă succes?

– Dr. Zatopek are recomandări de sus. Faţa lui era solemnă. Eu sunt dovada vie.

– Tu! Ea se încruntă. Nu înţeleg.

– E simplu. Am testat personal toate modelele noi aeronautice promovate de Skolnik Aviation şi am suferit mai mult de o porție zdravănă de prăbuşiri. Mai ales una din ele m-a aranjat bine. Ar fi trebuit să mă vezi înainte să-şi facă dr. Zatopek cârpeala pe fața mea. Arătam suficient de monstruos să pun copiii pe fugă. Chicoti încet. De regulă, dr. Zatopek nu operează decât victime ale accidentelor, dar cu tine va face o excepție. N-o să-ți vină să crezi ce tehnici a inventat. Şi, văzând că eşti oricum aproape perfectă... ei bine, pariez pe orice că vei fi cea mai frumoasă femeie pe care a văzut-o oraşul ăsta vreodată. Un zâmbet îi depărtă buzele altfel mereu lipite.

– Ai vorbit deja cu doctorul?

El dădu din cap.

– A fost de acord să te primească. Totul e aranjat. Am primit vorbă chiar ieri.

Dintr-odată totul se lumină în mintea ei. Se lămurise.

– Deci de asta a trebuit să aştept atât până mi-ai arătat proba, îl acuză furioasă. Până ai primit răspunsul lui.

– Vinovat. El o privi cu respect acum.

– În regulă. Trase aer adânc în piept şi se prinse strâns cu degetele tremurânde de brațele fotoliului. Dar vreau patru sute de mii de dolari în următoarele optzeci şi patru de luni. Garantați – dacă operația reuşeşte sau nu. Îl privi repede cu coada ochiului.

El o privi fără expresie şi îşi făcu de lucru cu pipa.

– Te tocmeşti zdravăn, domnişoară, spuse stingând chibritul. Ce te face să crezi că meriți patru sute de mii de dolari? Fața lui plutea într-un nor albastru de fum.

Ea zâmbi uşor.

– Acelaşi lucru care te face pe tine să crezi că merit trei sute şaizeci şi patru de mii.

– Fără operație ştii că nu faci nici o fracțiune din atât. De ce eşti lacomă?

– Nu sunt lacomă, replică ea. Vreau să fiu acoperită în caz că...

– În caz că operația eşuează, o completă el.

Ea aprobă din cap.

– Asta, sau dacă rămân cu complicații mai rele decât cele cu care am început. Dacă se întâmplă asta, sunt terminată în carieră înainte de a începe.

– Destul de corect. Fu rândul lui să aprobe. De acord. Îi făcu un semn Carolei Anderegg. Carol, tu şi Claude apucați-vă şi întocmiți o garderobă temporară pentru Tamara. Inclusiv o haină albă de blană. Dacă această micuță domnişoară va fi o stea, ar fi bine să înceapă să se obişnuiască de-acum cu rolul ăsta. Vreau să fie cea mai grozavă în toate.

Se întoarse înapoi la Tamara, care se ridicase pe jumătate de pe scaun. Părea golită de orice emoție.

– Vino mâine dimineață la 8 la studio să semnăm contractul, îi spuse. La 9 să te prezinți la garderobă să-ți ia măsurile şi ce mai vor. La 11 o să te ia o maşină şi o să te ducă pentru prima şedință la dentist. Îndată ce terminăm cu dinții, aranjez să zbori cu Louie în Italia. Va dura probabil vreo două săptămâni.

– Să zbor! În două săptămâni! se sperie Tamara. Dar...

Skolnik făcu un gest neglijent cu mâna.

– Nu uita, am o întreagă flotă de avioane la dispoziție. De ce să ne pierdem timpul cu trenuri şi vaporul? Timpul costă bani, la urma urmei. Banii *mei.*

Ea clătină din cap uluită. Era copleşită. După ce aşteptase atât, se trezea acum prinsă ca într-o tornadă.

– Mâine! murmură slab. Totul va începe mâine?

El ridică din umeri.

– De ce nu? O să fii pe statele mele de plată de mâine de la 8, aşa că am face bine să începem. Se lăsă pe spate şi râânji, trăgând încântat din pipă.

– În cazul ăsta, ar fi bine să plec, spuse ea şi se ridică. Se pare că voi avea nevoie de tot somnul posibil.

– Da, sigur. Ne vedem mâine.Louie o să te conducă acasă.

Ea înclină din cap, spuse noapte bună celorlalți şi îl urmă cu pas şovăitor pe Ziolko spre uşă. Genunchii îi tremurau. Se simțea oricum, numai entuziasmată nu. O depresie bruscă îi cuprindea întreg corpul.

Strânse din buze. Visurile ei despre glorie nu fuseseră deloc aşa. Nu ştia de ce se simțea atât de nefericită. Poate fiindcă făcuse pact cu diavolul.

Nu trecuse nici o lună şi jumătate când un Fiat Bahlla, cu farurile aprinse, îşi croia drum pe şoseaua în serpentine spre vârfurile Alpilor italieni. Zăpada scârțâia sub lanțurile de protecție ale cauciucurilor în timp ce şoferul, cu mişcări experte, dirijă maşina spre intrarea cabanei de patru etaje, unde se opri lin. Sări imediat afară şi deschise portiera din spate.

Max Factor, geniu al machiajului şi cosmetician de excepție, şi Oscar Skolnik ieşiră împreună din maşină. Frigul lunii martie şi aerul clar, tăios de munte îi ascuțiră simțurile lui Skolnik. Chiar şi pe ninsoare, vederea îi rămânea de cristal şi inhală adânc aerul proaspăt. Dacă aerul poate însănătoşi pe cineva, atunci aici se putea întâmpla asta, gândi el. Buzele i se dezlipiră într-un zâmbet straniu. Ochii îi sclipeau cu satisfacție neascunsă. De fapt arăta mult mai bine şi mai odihnit decât Max Factor, care avusese şi timp să doarmă. La un altul, urmele călătoriei s-ar fi văzut cu siguranță, dar Oscar Skolnik era un meastru în a-şi conserva energia.

La zgomotul frânelor maşinii, Louis Ziolko coborâse în fugă treptele de piatră ale cabanei, cu fața pe jumătate în umbră. Era bine protejat de frigul alpin, cu o haină lungă şi groasă şi de un fular la gât.

– Ați călătorit bine? îi întâmpină el şi respirația i se transformă în abur. Camerele voastre şi câte o baie fierbinte vă aşteaptă. Obrajii îi erau întinşi şi părea să fie într-o stare de tensiune enormă.

Skolnik urcă grijuliu scările până la el.

– Cum se comportă ea? întrebă fără preambul, continuând să urce scările, silindu-l astfel pe Ziolko să se întoarcă şi să vină după el. Ultima oară când am vorbit la telefon părea neliniştită.

– Nu poți s-o condamni pe Tamara, replică Ziolko cu o mânie abia controlată. Intervenția pe care a suferit-o a fost dureroasă şi se pare că bandajele îi provoacă mâncărimi. Le suportă de mai bine de o săptămână şi jumătate.

Skolnik se opri în capul scărilor şi se întoarse:

– Dar încă le mai are?

Ziolko încuviință oftând.

– Încă arată ca o mumie, dacă asta vroiai să ştii, mormăi el. Dr Zatopek a vrut să le scoată acum două zile, dar a aşteptat să apari tu.

– Bine. Skolnik dădu din cap cu satisfacție. Cred că acum e gata, nu? Mă duc direct în camera ei. Trimite-l la mine imediat.

Ziolko ezită.

– E ora la care dr. Zatopek ia cina, singurul moment în care insistă să nu fie deranjat. Cred că ar fi înțelept să mai aşteptăm vreo jumătate de oră.

Skolnik îl privi pe Ziolko cu răceală.

– Am călătorit două zile şi două nopți şi am făcut şapte mii de kilometri ca să văd asta. Dacă eu am putut s-o fac, atunci şi bunul doctor îşi poate întrerupe cina.

– Foarte bine. Ziolko strânse din buze. Privi spre maşină. Şoferul scotea bagajele din portbagaj şi o figură familiară pe care însă nu ştia de unde s-o ia urca scările spre el.

– L-ai cunoscut, desigur, pe Max Factor, spuse Skolnik. A jurat să păstreze secretul. Putem avea încredere că-l va duce cu el în mormânt.

Curios, Ziolko îl privi pe faimosul machior.

– Încântat să te revăd, Max, spuse pe un ton neutru, ascunzându-şi supărarea în timp ce îi strângea mâna. Dar, în realitate, Ziolko se înfuriase. Tamara o ceruse în mod special pe Pearl, o persoană cu un loc bine stabilit în viața ei şi în care avea încredere. În loc de asta, se va alege cu unul dintre cei mai faimoşi cosmeticieni din lume... dar un străin. Max Factor sau nu, va fi cumplit de dezamăgită.

Skolnik prinse sclipirea de nemulțumire din ochii lui Ziolko.

– L-am rugat pe Max să vină până aici ca să-i poată face el personal machiajul Tamarei înainte ca ea să se vadă în oglindă. Vreau să arate cel mai bine cu putință. Ştiu că nu i-a fost uşor.

Nu i-a fost uşor! Ziolko simți că-l va lua la bătaie. *Dacă aş fi fost eu sub muntele ăla de bandaje, cu siguranță că le-aş fi smuls până acum şi mi-aş fi făcut rost de o oglindă. Şi aş fi spart-o şi l-aş fi atacat pe Skolnik cu cioburile.*

Pentru că îşi amintea prea bine avertismentul dr. Zatopek, dar pe care atât el cât şi doctorul îl ținuseră ascuns de Tamara: operația ar fi putut foarte bine să fie un succes; şi, la fel de bine, un eşec. Chirurgia facială era la începuturi. Ba mai rău, ea ar fi putut să fie desfigurată pe viață.

Cu pasul greu, Ziolko îl urmă pe Skolnik în holul încălzit, rugându-se cum se rugase toată luna trecută ca seria de operații să fi reuşit.

Curând, chiar prea curând, rugile sale îşi vor găsi răspunsul.

Ce va fi ea? Frumoasa? Sau Fiara?

Ochii Tamarei.

Erau tot ce se putea vedea din fața ei. Bandajele albe ca neaua îi transformau restul feței într-o mască fără formă. Nările erau două deschideri înguste. Gura, o gaură întunecată de bandaje umede.

Nici nu arăta măcar ca o ființă umană – decât dacă cineva s-ar fi uitat de aproape în ochii ei.

Aceştia erau umani şi plini de teamă. Teamă care era şi mai evidentă acum, sub lumina strălucitoare de 500 W a lămpii din sala de operație.

Stătea țeapănă şi perfect dreaptă pe scaunul tare de lângă masa de operație, în cămaşa lungă, fără formă, clipind din ochi, conştientă de tava de instrumente strălucitoare ce aştepta lângă ea; dr. Zatopek urma să sosească din clipă în clipă. Când, se întrebă ea, se va termina odată?

Mai întâi, dinții îi fuseseră îndreptați şi îmbrăcați în California, mult prea repede şi deci mult prea dureros. Începuse totodată să slăbească printr-un program zilnic de exerciții şi o dietă practic de înfometare. Când se cântărise dimineața asta descoperise că slăbise cele 12 kg pe care şi le propusese. Avea acum 1,65 şi cântărea 50 kg. Nu fusese uşor. Nu-şi putea aminti nici o noapte din ultima lună şi jumătate în care să nu se fi dus la culcare flămândă. Sau în care să nu fi avut insomnii din cauza groaznicelor dureri fizice. Când fusese de acord cu chirurgia nu-i trecuse nici o clipă prin cap că va fi atât de dureros şi că va fi în mod constant umilită. Chirurgia nasului fusese de departe cea mai rea. Ca să-i dea o nouă formă, trebuiseră să i-l rupă şi apoi să-l reaşeze, umplându-l cu metri întregi de bandă absorbantă subțire. Prin ceața anesteziei locale, auzise cartilajul propriului ei nas pocnind şi răzuitul scalpelului în os. Chiar şi numai amintirea acelui zgomot îi dădea fiori. Apoi, când îi scoaseră tampoanele, îi fusese greață

două zile şi două nopți. Chiar şi asta suportase în liniște şi, deşi Louis Ziolko fusese alături de ea în tot acest coşmar şi deveniseră destul de apropiați, ar fi preferat-o mult mai mult pe Pearl sau, şi mai bine, pe Inge, față de care n-ar fi ezitat să-şi reverse durerea. Dar ceea ce i se păruse cel mai greu de îndurat era faptul că dr. Zatopek nu-i dăduse voie să arunce nici măcar o privire în oglindă, să-şi vadă fața şi „noul" ei nas. La clinică, oglinzile erau un articol păzit cu străşnicie, încuiat în dulapuri şi adus pacientului numai când acesta era fizic şi psihic pregătit. Chiar şi oglinda din pudriera pe care şi-o adusese îi fusese confiscată încă de la sosire.

– Încă e umflată şi cu destule vânătăi, o informase dr. Zatopek în felul său brutal. Când o să consider eu că eşti pregătită, o să te las să-ți vezi fața. Nici o clipă mai devreme. Şi refuzase să mai asculte protestele ei, iar aurorile erau severe şi incoruptibile.

Nu-şi amintea să se fi simțit vreodată mai frustrată.

Apoi urmase chirurgia delicată a ochilor; şefii de la I.A. căzuseră de acord că ochii ei nu erau chiar simetrici ca formă. În prim-planurile mărite, pe ecran, lucrul era şi mai evident ca în realitate.

Dar acum, în sfârşit, se sfârşise cu operațiile. Bandajele urmau să fie scoase. Nu putea auzi paşii repezi ai doctorului Zatopek apropiindu-se, căci bandajele estompau toate sunetele, în afară de cele foarte puternice, dar îi văzu pe Ziolko, Skolnik, Max Factor şi pe soră întorcându-se brusc spre uşă.

Îşi ținu respirația şi spuse repede în gând o rugăciune în timp ce dr. Zatopek intră în sală. Inima îi bătea nebuneşte. Îşi înfipse unghiile în palmă, sperând ca durerea să-i înăbuşe pornirea isterică.

Când se va uita în oglindă de acum înainte pe cine va vedea? Pe ea însăşi? Sau o străină?

În mai puțin de zece minute, bandajele mâncăricioase fură scoase, dar se mai scurseră trei zile întregi până când Tamarei i se permise în sfârşit să se privească în oglindă. De data asta nu doctorul, ci Oscar Skolnik se opuse cererilor ei.

– Nu vreau să-ți faci o impresie greşită, spuse el. Mai întâi trebuie să-ți aranjăm părul şi machiajul. Ai aşteptat atât, ce mai contează câteva zile?

Contau mult, descoperi spre marea sa mâhnire: orele şi zilele se scurgeau cu o încetineală exasperantă. Timpul parcă stătea în loc.

Când sosi marea clipă, dr. Zatopek nu mai fu de față. Se spălase pe mâini de întreaga afacere.

– Am lucruri mai importante de care să mă ocup decât prostiile voastre, îi declară el ferm lui Skolnik, care ridică din sprâncene surprins. Cu cât camera se va elibera mai curând, cu atât va fi ocupată mai repede de cineva care are cu adevărat nevoie de ajutor.

Şi cu asta, uşa se trânti implacabil în urma lui.

Cuvintele tăioase ale doctorului o făcură pe Tamara să-şi piardă şi ultima brumă de elan. Din fericire însă nu pentru mult timp. Nu era momentul să se concentreze asupra aspectelor negative – şi; în afară de asta, Oscar Skolnik se dovedea un adevărat magician, scoțând din joben surpriză după surpriză. Pentru prima oară în ultimele şase săptămâni, Tamara era aproape leşinată de nerăbdare. Era încântată de toată atenția care i se acorda. O coafeză veni tocmai de la Roma să-i tundă, decoloreze şi aranjeze părul, iar Max Factor petrecu trei zile încuiat în camera lui, creind un machiaj perfect, exclusiv pentru ea, pe care acum îl aplica, ştergea, corecta şi reaplica plin de artă. În tot acest timp, Oscar Skolnik se învârti ca un rechin la pradă sau ca un viitor tată în fața sălii de naşteri – Tamara nu se putea hotărî care din astea două, lătrând mereu comezi sau dând sfaturi. Numai Louis Ziolko fu un spectator liniştit, stând lângă ea şi zâmbindu-i

din când în când încurajator sau luându-i mâna şi strângându-i-o.

Mai trecură ore grele şi tensionate până ce Oscar Skolnik îşi dădu în sfârşit aprobarea, cu buzele strânse. Încuviințarea sa fu luată ca un semnal mut: Max Factor îşi puse pensulele, cremele, loțiunile şi creioanele de o parte, iar Ziolko scoase un oftat de uşurare, se înclină, o sărută pe obraz şi se ridică în picioare. Fără un cuvânt, bărbații se înghesuiră în spatele lui Skolnik, ca nişte boboci de rață ascultători în urma mamei lor şi ieşiră. O cameristă dolofană năvăli înăuntru s-o ajute să se îmbrace. Când o zări însă, îngheță pe loc şi se holbă cu ochii larg deschişi.

Tamara o privi straniu.

– E ceva în neregulă? întrebă.

Femeia clătină repede din cap, dar nu putu vorbi imediat.

– *Scusi,* îşi ceru ea iertare vizibil jenată, roşind. Iertați-mă, vă rog. Nu... nu sunt obişnuită să văd asemenea frumusețe.

Tamara o privi intens.

– Sunt... sunt frumoasă, deci? întrebă cu voce stinsă.

Femeia râse.

– Glumiți?... Apoi observă figura serioasă a Tamarei şi râsul i se topi. Se apropie. Nu ştiți? întrebă blând, privind-o în ochi.

Tamara clătină din cap şi ochii începură să i se umezească.

– Nu, spuse în şoaptă, întorcându-se brusc cu spatele. Nu m-am văzut de mai multe săptămâni.

– Biata de dumneavoastră. Camerista îşi legănă capul într-o parte şi-n alta şi îi zâmbi încurajator. Apoi înclină gâtul încet. Sunteți foarte, foarte frumoasă, signorina.

Tamara se întoarse şi o privi. Cu un impuls, prinse mâna femeii şi o strânse la piept.

– Mulțumesc, şopti fierbinte, cu vocea tremurându-i de uşurare.

– Pentru ce? Pentru c-am spus adevărul? Femeia dolofană era fericită acum şi zâmbea cu toată fața. Fredonând veselă, se grăbi să-şi bage mâinile până la coate într-o cutie voluminoasă. După o clipă, scoase rochia Vionnet pe care Skolnik o comandase după noile măsuri ale Tamarei la Paris şi pe care o adusese cu el. Fredonatul se opri brusc.

– *Mamma mia!* exclamă femeia, ridicând rochia în sus, ochii ei de topaz licărind în timp ce o examina de aproape, scoțând mici sunete de încântare.

Tamara trase aer adânc în piept şi se apropie şi ea să privească rochia.

– Ce drăguț! exclamă, pipăind instinctiv taftaua albă lucioasă. Era regală.

– Ah, ce comoară, signorina! Priviți *Bellissima!* strigă camerista. Era entuziasmată ca un copil la Crăciun.

Şi, într-adevăr, era o comoară, Tamara trebui să fie de acord. Chiar şi ea, lipsită de experiență în ceea ce privea hainele de lux, fusese inițiată în cele mai frumoase costume ale Hollywood-ului prin intermediul filmelor pe care le văzuse; acum trebuia să admită din toată inima că moda din Paris era cu ani-lumină înaintea celor mai splendide creații ale costumierilor din Hollywood. Această rochie superbă fusese creată pentru a tăia respirația. Şi pentru a rezista celor mai pretențioase examinări. Nu era un costum, în orice caz.

Femeia scoase reverențios rochia de pe umeraşul de catifea şi o ajută pe Tamara să se îmbrace, cu fața strălucind, fără să tacă o clipă.

– *Mama mia,* dar arătați ca o *principessa, si!* O *principessa* adevărată. Poate aveți sânge italian? Am auzit totul despre dumneavoastră, bineînțeles. Aici toată lumea bârfeşte, dar n-am avut idee că sunteți atât de frumoasă!

[illegible] rochia asta... Acum, întoarceți-vă, vă rog, să vă [illegible]...

Când Tamara fu îmbrăcată, făcu câteva mișcări ca să simtă atingerea şi mişcarea elegantă a rochiei. Se privi în [illegible], injurând din nou în gând lipsa oglinzii. Dar ştia că rochia era o capodoperă de design şi execuție. Ajungea la jumătatea gambei în față şi până la podea în spate [illegible] grațios de la umeri de-a lungul spatelui, unde era [illegible] cu mici năsturei din perle. O eşarfă ataşată pornea din față şi se înfăşura la spate într-o fundă sculptată [illegible] aluneca deasupra trenei.

Sunteți ca o zână din poveşti, signorina. Camerista [illegible] trase în spate să studieze efectul, pocnindu-şi de plăcere mâinile roşii, grăsuțe. Apoi, urându-i numai bine, [illegible].

Bărbații intrară imediat, examinând-o de aproape, apoi [illegible]ându-se înapoi s-o vadă în întegime, ca şi cum şi-ar fi studiat propriile imagini în oglindă sau ar fi judecat achiziția unui obiect neprețuit. Se înclinară spre ea. Se dădură în spate. Din nou şi din nou. Max Factor mai ajută puțin machiajul cu o pensulă. În final, fără un cuvânt, se priviră unul pe altul şi clătinară din cap a aprobare. Acum erau zâmbete şi strângeri de mâini în jur. Se felicitau reciproc.

Doctorul e un magician cum n-am mai văzut, spuse fericit Skolnik, aprinzându-şi pipa. Nu poți vedea o cusătură, nu-i aşa, Max? Ar face avere la Hollywood.

Şi:

...Nu pot să-mi cred ochilor ce a făcut platinatul din părul ei. Vezi dacă putem mitui coafeza să vină cu noi la Hollywood. Am putea-o folosi cu siguranță...

Şi:

...Machiajul e bun, Max. Cu adevărat bun. Frumoasă [illegible] în jurul ochilor. Îi dă un aer... hmm... uşor încolțit, n-ai spune? Dar sexy. Toate femeile o vor adora şi vor încerca s-o copieze, iar bărbații o vor mânca din ochi şi vor fabula despre ea în dormitoare. O treabă straşnică, Max.

Şi:

– ...Această doamnă Vionnet e altceva. Numai după măsuri a creat rochia asta. Ştii ce, o s-o plătim să facă o garderobă întreagă, poate chiar să deseneze câteva costume de film.

Tamara îşi muşcă buzele dezgustată de ei toţi. *Cum rămâne cu mine!* se revoltă în gând. *Eu n-am nici un cuvânt de spus în chestia asta? Nu despre mine e vorba? După toate prin care-am trecut...*

Simţi să-i vine să ţipe.

Dar în loc de asta, îl privi pe Skolnik şi îşi drese vocea supărată.

Ignorând-o, Oscar Skolnik pocni din degete spre Ziolko, care ieşi în hol şi făcu semn celor doi servitori să aducă înăuntru o oglindă cu trei canaturi, drapată. Tamara o privi şi inima începu să-i bată nebuneşte. Venise momentul recunoaşterii.

Mânia i se topi instantaneu şi fu înlocuită de un val de excitare, care o ameţea. Apoi aproape se simţi în panică. Ce va vedea?

Tremurând, se forţă să se apropie de oglindă şi trupul I se reflectă de trei ori în cele trei canaturi ale oglinzii. Scoase un strigăt, Skolnik păşi în spatele ei, cu faţa acoperită de capul ei, singurul său ochi vizibil sclipind de satisfacţie deasupra umărului ei drept.

Ea clătină din cap neîncrezătoare, se încruntă şi mişcă din nou din cap. Faţa nobilă, cu pomeţi înalţi ce o privea din oglindă era de o frumuseţe slavă, aproape nepământeană. Bucle platinate o încadrau strălucind îngereşte. Figura era zveltă, în perfect acord cu părul, cu trăsături ca cizelate în marmură grecească. Nasul era subţire, patrician, perfect. Într-adevăr, totul era perfect în legătură cu ea. Sprâncenele arcuite, magnifice. Dinţii, luminoşi. Piele de claritatea şi strălucirea unui vin de desert. Ochii, acum perfect simetrici, fardaţi şi subliniaţi gros, o încântau chiar şi pe ea.

O recunoşti? îi şopti Skolnik în urechi.

Nu... nu ştiu, bâigui Tamara, atingând uşor fața cu vârfurile tremurânde ale degetelor. Asta nu e... nu e vechea Tamara Boralevi.

Vocea lui sună egal.

Nu, nu e, replică. Nu mai există Tamara Boralevi. Chiar şi numele acesta a încetat să mai existe. De acum încolo vei fi cunoscută drept Tamara. Fără al doilea nume. Doar Tamara. În toată lumea, toți îți vor spune pe numele mic.

- Nu... nu-mi vine să cred că sunt eu! Se întoarse către el, cu buzele umede întredeschise, dinții sclipindu-i ca fildeşul.

El clătină din cap şi zâmbi uşor.

– Nu eşti tu. Tamara care ai fost, nu mai e. Femeia pe care o vezi în fața ta e din sânge şi carne, dar n-a fost născută din femeie. Am avut şansa să fac ce mulți bărbați au visat să facă, dar nici unul n-a reuşit vreodată. Am creat un ideal. Am creat perfecțiunea.

Ea încuviință în tăcere şi pielea i se înfioră pe brațe.

– Da, aşa ai făcut, domnule Skolnik, spuse în şoaptă şi se întoarse din nou spre oglindă.

– O.T., îi aminti el. Parcă ne-am înțeles să-mi spui O.T. Fața lui dispăru din vedere.

– Sunt... sunt *frumoasă!* strigă ea. Sunt cu adevărat frumoasă! Lacrimile porniră să-i curgă pe obraji, încețoându-i vederea şi lăsând râuri de rimel în urma lor.

Louis Ziolko fu cel care înaintă spre ea, îşi scoase batista şi îi şterse ochii.

– „Frumoasă" nu te descrie îndeajuns, spuse blând. Cred că eşti acum cea mai frumoasă femeie din lume.

Ea înghiți în sec şi nu ştiu ce să răspundă.

– Ah, a propos, spuse Skolnik pe un ton neglijent, mai bine ai avea grijă de fața asta. Am investit mult în ea, să

ştii. E asigurată la Banca Lloyd din Londra pentru un milion de dolari.

După ce el şi Max plecară, ea şi Louis priviră în urmă lor un timp lung, lung.

Noaptea căzuse de mult. Un vânt aspru de munte zgâlţâia tocurile ferestrelor, invadând camera prin crăpăturile lemnului. În semiîntuneric, Tamara stătea sub pătura uşoară şi asculta vaietul subţire al vântului. Undeva în hol o pendulă bătu ora douăsprezece.

Oftă şi privi spre tavanul întunecat. Deja miezul nopţii şi ea tot nu putea să doarmă. Încerca de ore, dar somnul părea s-o fi părăsit de tot. De când venise aici, devenise o femeie care înainte nici nu existase.

Atâtea frici i se înghesuiră în minte. Acum că arăta diferit, va trebui oare să se şi poarte altfel? Mai important, oamenii o vor trata diferit? N-avusese timp să se obişnuiască cu noua Tamara, să-şi intre, cum s-ar spune, în piele. Practic se născuse peste noapte.

Aproape supărată îşi umflă perna cu mâna, o întoarse pe dos şi închise ochii din nou, hotărâtă să doarmă şi să alunge toate gândurile, dar se răsuci în pat inutil, fără somn. Pendula din hol bătu din nou. Douăsprezece şi jumătate.

Resemnată, se ridică în capul oaselor şi se întinse după capot, iar picioarele îl căutară în întuneric papucii. Se ridică, îşi trase capotul pe umeri şi merse spre uşă. Stătu o clipă lungă cu mâna pe clanţă, ezitând. Apoi, înainte să aibă timp să se răzgândească, deschise uşa. Privi în lungul holului lung, îmbrăcat în lemn de pin. Era întuneric, doar becurile de noapte de la capătul îndepărtat luminau slab drumul. Cabana era tăcută şi troznea din când în când ca toate clădirile vechi. Umbre fantomatice păreau să plutească peste tot, aşteptând să prindă viaţă. Vizavi observă o dungă argintie de lumină sub uşa lui Louis Ziolko. Părea s-o îndrume anume. În tot acest coşmar medical prin care trecuse, fusese o

singură ancoră de susținere, mereu la îndemâna ei. Louis Ziolko.

Făcu trei paşi repezi înainte, îşi ținu respirația şi bătu uşor la uşă.

Înăuntru auzi scârțâitul unei saltele, foşnitul cearşafurilor. Zgomotul unor tălpi goale îndreptându-se spre uşă.

Louis deschise uşa. Purta o pijama de mătase cafenie.

Ea zâmbi ezitant, strângându-şi capotul pe lângă corp.

– N-am putut să dorm, spuse apologetic.

– Nici eu. El deschise uşa mai larg. Intră, te rog.

Ea se strecură înăuntru şi el închise uşa în urma ei.

– Tremuri, îi spuse. O privi intens. Ți-e frig?

Ea clătină din cap. Ochii ei verzi ca smaraldul se umplură de lacrimi.

– Mi-e frică.

El păru surprins.

– De ce?

– De mine. Ea râse fără veselie. De noua persoană care sunt.

– Milioane de femei ar vrea să fie în locul tău.

– Ştiu. Îşi feri privirea de a lui. Mă iei în brațe? şopti.

Şi simți brațele lui puternice încolăcindu-se în jurul ei. Se întoarse încet spre el, privindu-l adânc în ochi.

– Ştiu că sună prosteşte, spuse uşor răguşită, dar am nevoie de cineva.

Vocea lui fu abia o şoaptă.

– Vine o vreme când toți avem nevoie de cineva.

Ea nu răspunse, dar ochii îi străluceau de lacrimi în timp ce brațele lui o strânseseră mai tare lipind-o la pieptul lui.

Timpul încetă să se scurgă; universul se topi într-o unică dimensiune mută, în care ei doi erau singurii oameni rămaşi. Chiar şi pendula din hol aparținea altei ere.

Ea se agăță tremurând de el; el îşi aplecă gura spre a ei şi buzele lui îi atinseră buzele ei, iar limba lui pătrunse

uşor printre ele. Îmbrăţişarea lor deveni mai fierbinte, sărutările mai pasionale, mai adânci. Degete lui îi pipăiau trupul încordat, îi alunecau de-a lungul spatelui, apoi se mutară încet la partea din faţă a rochiei. Apoi mâinile lui pătrunseră sub pânza subţire şi găsiră carnea ei mătăsoasă, sânii catifelaţi perfect rotunzi, apoi alunecară în jos spre pântecul ei tare. Ea gemu şi se agăţă mai strâns de el când îi atinse părul pubic, păstrând lung palma acolo. Un tremur îi scutură întreg trupul. Abia atingând-o, cu mâini uşoare ca fulgul, el pipăi clitorisul ei destins şi, fără avertisment, împinse două degete în umezeala ei.

Trupul ei se arcui şi ea ţipă din fundul gâtului. Asta era. Promisiunea şi pasiunea. Cealaltă faţă a morţii. Sensul naşterii. Ca posedate, mâinile ei se strecurară în pijamaua lui de mătase şi se strânseră în jurul organului bărbăţiei lui. Părea să emane putere şi ea îl simţi pulsând. Îi păru incredibil de tare şi de enorm. Era speriată de el şi totodată disperată să-l primească.

– Te vreau, şopti răguşit. Louie, te doresc. Am nevoie de tine. Începu să-l sărute tumultuos, gemând uşor. Te rog, am nevoie de tine. O, Doamne, cât te doresc.

El se depărtă de ea, îi trase rochia în jos de pe umeri şi o privi cum aluneca pe podea, în jurul trupului ei neted. Respiraţia i se opri în gât. Era ca şi cum fusese trasă o draperie, expunând o pictură neprețuită. Nu-şi închipuise că trupul ei avea o asemenea perfecţiune. Sfârcurile sânilor, de culoarea zmeurei, erau excitate, talia îi era subţire, abdomenul tare se lăsa şi se ridica la fiecare respiraţie, iar coapsele erau mai curbate decât îi păruse posibil când o văzuse îmbrăcată. Între ele putea zări un lichid strălucitor scurgându-se în jos.

Pasiunea dorinţei sclipi în ochii lui. Avea o faţă de înger şi un corp de târfă. Şi era a lui. A lui, ca s-o posede. Şi s-o iubească.

Fără să-şi ia privirea de la ea, alunecă din pijama şi stătu gol, înalt, în fața ei. Acum fu rândul ei să-şi țină respirația. El arăta ca un zeu grec, mai mult ca imaginea însăşi a bărbatului decât ca o ființă din carne şi sânge. Umerii îi erau foarte musculoşi, brațele şi pieptul puternice, pântecul supt. Era atât de zvelt. Atât de dur. Un păr creț îi acoperea pieptul şi picioarele, îmblânzind muşchii lui ca sculptați în alabastru. Ochii ei coborîră încet. Şi se opriră. Transfigurată, nu putu respira, cu ochii uimiți. Penisul lui în erecție țâşnea de la baza abdomenului, curbându-se sus, cu capul purpuriu circumcis părând că se balansează instabil. O picătură de nectar limpede atârna strălucitoare de el. Dedesubt, ca nişte fructe coapte, atârnau testiculele suculente.

Fără efort, el se înclină şi o ridică de la podea ca pe un premiu. Ea îşi încolăci brațele de gâtul lui când el o aşeză uşurel pe patul moale. Solemn, ca într-un ritual, el se aşeză dintr-o singură mişcare deasupra ei. Ea îl privi în ochi, îşi umezi nervoasă buzele cu limba şi îşi desfăcu coapsele. El se arcui larg, îşi plecă fruntea şi îi sărută pubisul. Apoi se întinse din nou peste ea şi penisul său îşi făcu loc între coapsele ei umede, alintându-i ca într-un joc clitorisul.

Apoi intră în ea.

Buzele ei se deschiseră fără un sunet. Îşi clătină capul dintr-o parte în alta pe pernă şi închise ochii. Abia o atingere, o alunecare infinitezimală înăuntrul ei şi toți nervii părură să i se trezească la viață. Acesta era extazul.

El se mişcă încet în ea, centimetru cu centimetru. Mai adânc. Mai adânc.

Ea scoase un mic țipăt de dezamăgire când el se lovi de obstacol.

Ochii lui se lărgiră şi ea îi văzu privirea surprinsă. Îşi feri repede ochii.

– De ce nu mi-ai spus? îi şopti el cu blândețe.

Ea îşi înfipse unghiile mai adânc în umerii lui şi întoarse capul, astfel încât el putu s-o privească în ochi.

– Are vreo importanţă? Era un tremur slab în vocea ei.

El îşi arcui capul din nou şi îi sărută un sfârc excitat în loc de răspuns apoi, dintr-o singură mişcare sălbatică o pătrunse. Un caleidoscop alb şi fierbinte de durere explodă în faţa ochilor ei. Se smuci violent şi ţipătul i se transformă în geamăt în timp ce el alunecă mai adânc şi mai adânc în ea, până ce penisul lui atinse marginile vulvei. Era întreg în ea, o umplea complet şi ea tremura cu valuri de spasm scuturându-i trupul.

Încet, fesele lui tari se retraseră şi se trase afară din ea, apoi, fără avertisment, se aruncă din nou înăuntru. Înăuntru. Afară. Înăuntru, afară, înăuntru, afară. Ea îşi ridică gambele în sus, încolăcindu-i fesele şi forţându-l şi mai adânc în ea, unghiile ei săpându-i şanţuri pe spate. Gâfâi o dată şi încă o dată în timp ce el se năpusti din nou spre ea şi apoi, brusc, începu să-şi mişte şoldurile într-o legănare circulară, largă şi ea simţi că vrea să ţipe. Îi masa întreaga feminitate, îi atingea fiecare milimetru, îl manipula fiecare senzaţie. Îi fu teamă că îşi va pierde minţile. Penisul lui era al ei, vaginul ei al lui, umorile lor se amestecau. Erau una şi aceeaşi fiinţă, un monstru gâfâind, gemând de satisfacţie sălbatică.

Înăuntru şi afară pompă el frenetic, mai repede, mai repede şi apoi, când se temu că va ejacula prematur, încetini ca să-şi înăbuşe orgasmul, înainte de a continua cu un ritm constant, neobosit. Ca un călăreţ posedat, o încăleca în timp ce coapsele ei coborau şi urcau să-l întâmpine fiecare asalt. Asta era viaţa. Asta era moartea.

Ea se răsuci şi se mişcă, manevrându-şi corpul ca să profite de fiecare coit al lui. Respiraţia îi crescuse nebuneşte. Penisul lui părea s-o străpungă până sus, în gât. Lumea se aprinse şi arse. Sori aurii fierbinţi îi străluciră în faţa ochilor, îi cuprinseră toţi nervii ca o lavă vulcanică. Şi apoi, fulgerător, totul păru să se întunece şi un

Țipăt îi izbucni din adâncul ființei. Își înfipse unghiile în umerii lui, îl încolăci complet cu picioarele și toate pasiunile ascunse, toate visele și speranțele și dorințele refulate părură să erupă într-o simfonie măreață în timp ce val după val de orgasm o cuprinse. Și cel mai pur extaz continuă să o stăpânească, târând-o într-o alunecare fără sfârșit. Treptat, ca o furtună ce se liniștește, valurile de spasm se stinseră.

Când ajunse la climax, el o pătrunse cu și mai multă furie, coitul deveni și mai sălbatic și mai nestăvilit.

– Vin! îi respiră el răguşit în ureche. Vii...in!

Asaltul asupra ei fu necruțător și, cu un ultim efort suprauman, el se arcui și își aruncă întreg trupul către vaginul ei, provocând un adevărat cutremur. Tamara își strânse mai tare coapsele în jurul lui și îi simți corpul tresărind. Înăuntrul ei, penisul lui vibră și simți umezeala caldă cum o umple.

Corpul lui se înmuie și el se retrase încet din ea. Se trase lângă ea pe pat, cu fața în sus. Amândoi respirau greu, adânc.

– Doamne, se minună ea, a fost... bine. Se întoarse pe o parte pe pernă să îl privească. E întotdeauna așa de... bine?

– Sau mai bine.

– Sau mai bine. *Dumnezeule.*

Respirația ei abia își revenise la normal când mâna îi alunecă leneșă spre coapse. Încă mai vibra delicios în interior. Se minună din nou de miracolul sexului. Nu-și imaginase niciodată că va fi atât de uluitor.

Înainte de a-și da seama ce face, își depărtă coapsele și începu să se maseze. După o clipă, fesele i se ridicară de pe pat și masturbarea o aduse în pragul unui al doilea orgasm.

Louis se lipi de ea.

– Ești minunată, îi șopti, jucându-se cu părul ei mătăsos.

Ea zâmbi şi se alintă ca o mâță şi se cuibări în brațele lui calde. Nu se simțise niciodată atât de bine, atât de complet femeie, atât de încântată.

Nici măcar nu ştiuse exact pentru ce era trupul ei. Descoperise misterul pasiunii.

Pentru noaptea asta, cel puțin, el îi alungase toate fricile.

Aşa că închise încet ochii şi respirația i se calmă treptat. El se ridică în cot şi privi în jos trupul ei gol, minunat. Foarte încet, trase pătura de sub ea şi o acoperi. Ea păru să zâmbească.

Adormise.

Faptul că făcuseră dragoste o cufundase pe Tamara în cele mai dulci vise, dar Louis descoperi că nu putea să doarmă. Nici nu vroia s-o facă. Îşi petrecu restul nopții veghind somnul ei senin, cu inima plină de cântec. *Dumnezeule, cât e de frumoasă. O doresc ca pe nici o altă femeie pe care am cunoscut-o vreodată*, se gândi cu bruscă revelație. Sexul fusese întotdeauna pentru el un act pur fizic, dar de data asta era mai mult. Mult mai mult. Se îndrăgostise, ceea ce nu i se mai întâmplase şi, spre surprinderea lui, se simțea în al nouălea cer. Crezuse că nu exista femeie în lume cu care să vrea să-şi împartă întreaga viață, dar iat-o acum întinsă lângă el, cu carnea ei parfumată. Şi, ah, ce carne superbă, ce față magnifică. Era zeița lui vie de aur, făcută din materia din care se croiau visele în filmele lor de la Hollywood. Şi tot ca în filme, el se maturizase şi ajunsese să iubească profund, poate şi din cauza implicării sale personale în transformarea Tamarei. Deşi i se părea încă de necrezut, el era cel care o descoperise. Şi ea era comoara lui.

Grijuliu să n-o trezească, se aplecă peste fața ei şi îl sărută uşor buzele minunat sculptate. Ea zâmbi şi murmură ceva în somn, se lipi mai tare de el şi apoi respirația ei îşi reluă ritmul regulat.

Ah, ce mână de artist ar fi putut crea o capodoperă atât de fascinantă? se miră a mia oară.

– Eşti a mea, şopti posesiv, toată a mea.

Ca şi cum i-ar fi răspuns, ea îşi întinse gâtul şi îi zâmbi în somn, iar părul ei alb-blond de înger se răspândi pe pernă ca o lumină fosforescentă în apa limpede a mării.

Tamara, ca orice viitoare mireasă, privea prima întâlnire cu soacra cu acelaşi entuziasm cu care nobilimea franceză din secolul al XVIII-lea privise spre cei care o duceau la ghilotină. Neştiind prea bine la ce să se aştepte din partea Zeldei Ziolko, dar temându-se de ce era mai rău şi fiind conştientă că primele impresii sunt cele care rămân, era hotărâtă s-o cucerească pe mama lui Louie printr-o imagine de fată obişnuită, lucru nu prea uşor pentru o femeie al cărei păr fusese platinat în culoarea spumei de zahăr şi care era deja cap de afiş ca „cea mai frumoasă femeie din lume". De data asta, Tamara simţea că o înfăţişare banală i-ar fi servit mai bine. La urma urmei, Zelda era şi ea femeie şi încă una cu un statut special, cunoscută ca „mama regizorului". N-ar fi dorit să i se fure aura de glorie şi de aceea Tamara trebuia să fie pregătită să înfrunte o atitudine nebinevoitoare. Îi ceru ajutorul lui Inge ca să se transforme din nou într-o fată „cu picioarele pe pământ", pe cât era posibil. Primul pas fu o răsfoire prin imensa ei garderobă – plătită de I.A. – şi îi fu clar că nu exista acolo nimic potrivit, ci doar o mare de costume extravagante, mătăsuri şi şifoane, în nuanţe de la alb strălucitor la roz-cenuşiu.

– Nu-i nimic aici pe care să-l pot purta! se lamentă Tamara, aruncând o rochie după alta. Bătu din picior de supărare. O, Inge, ce-o să mă fac?

– Nu te teme îţi găsim noi ceva, o asigură Inge cu voce calmă, măsurată. Mai sunt cinci zile, nu?

– Da, ai dreptate, spuse Tamara resemnată. Îşi apăsă palmele în mormanul de pânzeturi fine şi închise apoi uşa

şifonierului. De ce toată lumea spune despre soacre că sunt acre?

– Fiindcă îşi iubesc fiii, replică Inge cu un aer înţepat şi deschise din nou uşa dulapului să elibereze fâşia de şifon ce rămăsese prinsă în ea. Nici eu n-aş fi altfel.

– Da, dar tu nu eşti rea. Şi ţie îţi place Louie.

– Şi cine spune că mama lui n-o să te placă pe tine?

– Of, slabă şansă din partea asta. Tamara se aşeză morocănoasă pe pat. Inge se aşeză lângă ea şi îi atinse braţul.

– Spune-mi, de ce-ţi faci atâtea probleme din cauza asta?

– Pentru că... pentru că îl iubesc pe Louie. Tamara îşi privi degetele fine, subţiri. Nu vreau să meargă nimic rău.

Inge o trase spre ea.

– Atunci totul va fi bine, te asigur. Doar calmează-te.

– Cum să mă calmez? aproape ţipă Tamara. Nu vezi că sunt nervoasă?

– Fă-ţi un sandwich.

– Îngraşă, spuse Tamara îmbufnată.

– Atunci gândeşte-te la lucruri plăcute. Dacă aş fi doamna Ziolko, aş fi fericită ca fiul meu să se însoare cu tine.

– Dar nu eşti, o readuse Tamara la realitate cu un ton ironic. O să creadă că sunt o vagaboandă, sau mai rău. Vreau să spun, uită-te la mine! Părul ăsta! îşi prinse o şuviţă în mână şi o privi îndurerată. Arată bine în filme, dar mă face să arăt ca o stricată în public!

– Nu-ţi mai face griji. Încearcă să-ţi iei o oră-două libere de la studio săptămâna asta şi mergem amândouă la cumpărături şi la restaurant. O să găsim ceva potrivit să îmbraci. O să fie amuzant.

– Amuzant! Tamara îşi întoarse ochii verzi într-o parte cu o sclipire de venin lichid. Nu pot să sufăr să fac cumpărături, murmură ea.

– De când? o privi Inge surprinsă. Întotdeauna ți-a plăcut.

– *Mi-a plăcut,* admise Tamara cu un oftat adânc, dar când mă duceam să fac cumpărături pentru mine şi nu ca să fac plăcere întregii țări... sau mamei lui Louie!

– A, asta era, spuse Inge. Asta era.

*
* *

În duminica vizitei, Tamara purta un machiaj minim, îşi pleptănase pe spate părul platinat şi îmbrăcase taiorul conservator de tweed, strâns pe corp, cu fustă lungă până aproape de glezne şi jachetă verde, minunat croită. Ea şi Inge îl cumpăraseră împreună. Părul ei platinat arăta nelalocul lui cu costumul banal de tweed, dar Inge rezolvase în mod inspirat discordanța, adăugând o eşarfă de mătase la gâtul Tamarei, care avea exact aceeaşi culoare cu părul. Când auzi zgomotul binecunoscut al Dusenberg-ului parcând la intrare, Tamara luă platoul de strudele cu mere proaspăt coapte, specialitatea lui Inge, o sărută pe aceasta din urmă în grabă şi îşi împinse ochelarii de soare pe vârful nasului.

– Nu, nu. Fără ochelari, dădu Inge din mână. Te fac să arăți ca o stea de cinema.

Tamara îi aruncă ochelarii şi, într-o inspirație subită, luă din glastra de pe masă extravagantul buchet de liliac alb. Apa se scurse din codițele verzi.

– De ce faci asta? întrebă Inge.

– I le duc doamnei Ziolko.

– Duci flori unei femei?

– De ce nu?

– Credeam că numai bărbații aduc flori, replică Inge.

– Sunt disperată. Tamara mai făcu o grimasă, apoi zâmbi.

Louis, cum obişnuia de câte ori îşi vizita mama, dăduse liber şoferului şi conducea el însuşi. Văzând asta, Tamara se mai lumină nițel, ca şi cum Dusenberg-ul i-ar fi purtat noroc. El o dusese la vila lui Oscar Skolnik, unde se hotărâse să devină o stea. De ce nu i-ar merge bine şi de data asta?

Depozită darurile pe bancheta din spate şi se urcă în față. El o sărută şi porniră.

Pe măsură ce se apropiau de locuința Zeldei Ziolko, casele mari, plăcute din Pasadena, cu pajişti verzi în față, făcură loc micilor bugalow-uri, fiecare fiind o copie exactă a celor vecine, cu excepția culorii zidurilor. În ciuda eforturilor pe care le făcuse să arate comun. Tamara începu să se simtă deodată mult prea bine îmbrăcată şi prea nepotrivită cu locul acela. S-ar fi simțit mult mai încrezătoare în cele mai luxoase reşedințe sau în cele mai prăpădite colibe, dar aceste bungalow-uri burgheze, cu acoperişurile lor perfect aliniate de o parte şi de alta a şoselei o deprimau. Dusenberg-ul atrăgea evident atenția, parcă ar fi fost adus de mare pe o plajă de pe un alt continent, mai bogat.

– Am ajuns, o anunță Louis şi întoarse pe o alee mică. Zâmbi uşor ironic. Casa mamei, dulce casă.

Tamara se întoarse să privească micul bungalow curățel şi văzu draperiile de la fereastră mişcându-se. Iute, îşi scoase pudriera şi îşi aranjă în oglindă părul răvăşit de vânt, în timp ce Louis coborî din maşină. Îi deschise portiera, luă ştrudelul şi florile din spate şi îi întinse mâna. Uşa de la intrare se trânti înainte să ajungă ei la ea şi Zelda țâşni afară, cu brațele întinse. O tragedie păru gata să se producă în timp ce alerga cât de repede o puteau duce picioarele grase, cu gleznele umflate, cu pieptul bogat tresăltând ca prova unei corăbii şi respirând zgomotos.

– Louie! țipă ea. Louie! Bebeluşul meu!

Tocmai când Tamara închise ochii în anticiparea ciocnirii, Zelda se opri brusc şi se ridică pe vârfuri chiar în clipa când Louis se apleca spre ea şi îl sărută cu zgomot drept pe buze.

– Bună, mamă. O îmbrăţişă şi îi sărută ceremonios obrazul roşu.

– Bună, mamă... se revoltă Zelda. Asta e tot ce spui? O plescăială pe obaz, aşa o săruți tu pe mama ta? Aşa vă învață la Hollywood?

O, o, se gândi Tamara, oțelindu-se pentru înfruntare. *Nu* va fi chiar roz-trandafiriu. Privi spre Louis, vizibil jenată, cum o sărută îndatoritor pe mama sa pe buze.

– Aşa-i mai bine, îşi îngustă Zelda ochii. Mi-a fost dor de tine, Louie. Ar trebui să-ți vizitezi mai des sărmana mamă! îl mustră cu degetul. Toată lumea întreabă: Când mai vine fiul ăla al tău? Ce pot să spun? Că nu ştiu? Mă faci să par o proastă.

– Mamă, o întrerupse el delicat, aş vrea să ți-o prezint pe Tamara.

Tamara păşi înainte şi zâmbi timid.

– Bună ziua, doamnă Ziolko, spuse blând. Sunt fericită să vă cunosc în sfârşit.

Ochii Zeldei o prețuiră pe Tamara din cap până-n picioare de mai multe ori. Pentru o clipă, nu vorbi.

– Eşti foarte drăguță... în felul tău, spuse în final cu o voce aproape acuzatoare.

– Mamă, spuse Louis exasperat, aşa o întâmpini pe viitoarea ta noră?

– Poftim? Brațele Zeldei se încrucişară amenințător spre fiul ei. E drăguță. Am spus că e drăguță. Presupun că acum o să-i spui mamei tale în față că spune minciuni?

Tamara văzu cum el îşi încorda muşchii gâtului, ca să-şi ascundă supărarea şi îl compătimi din adâncul inimii. Nu era de mirare că nu venea s-o viziteze mai des.

– V-am adus florile astea, doamnă Ziolko, spuse întinzând buchetul.

– Liliac?· Zelda privi florile cu nemulțumire. Şi un buchet aşa mare! Ar fi trebuit să-ți păstrezi banii. Scutură buchetul spre Tamara. O cheltuială de care Louie al meu n-are nevoie. Vrei să-ți spun în câte feluri îți poți păzi banil să nu-ți fie furați în autobuz?

Tamara clipi. Fusese luată prin surprindere şi era uşor confuză, dar hotărâtă să nu se dea bătută.

– Şi am ajutat şi eu la ştrudelul ăsta. Zâmbind, întinse platoul acoperit ca pe un premiu.

– Ştrudel! Doamna Ziolko pufni, ochii ei aruncând sclipiri dramatice ca de gheață. Dacă vrei ştrudel, stai să guşti ştrudelul *meu.* E în cuptor chiar acum. Mi-a luat două ore să-l frământ ca să iasă coca pufoasă, exact aşa cum trebuie, să ți se topească în gură. Sunt faimoasă pentru ştrudelul meu. Zelda Ziolko se întoarse pe călcâie şi intră în bungalow. Ha! o auzi Tamara bombănind.Îml aduce ştrudel. Ştrudel.

Louis zâmbi apologetiç şi ridică din umeri a neputință în timp ce ținu uşa deschisă pentru Tamara. Ea îi zâmbi cu o veselie pe care nu o simțea. Ochii îl arătau supărarea şi inima îi bătea cu furie, dar îşl întipări pe față o mască lipsită de expresie. N-avea de gând să-i facă acestei mame plăcerea de a o vedea supărată.

E un dragon, se gândi Tamara şi simți că i se înmoaie picioarele. Dumnezeule, e chiar mai rea decât mi-am imaginat!

*

* *

Afară se întunecase până terminaseră de mâncat. Zelda se ridică brusc în picioare şi aprinse micul candelabru de cristal. Arunca o lumină stranie, ireală şi Tamara clipi sub becurile de 60 W.

– Louie, tu du-te în sufragerie, îi ordonă Zelda scurt. Ascultă radioul. Sau citeşte ziarul de duminică. Tamara o să mă ajute să strâng.

El şi Tamara schimbară o privire rapidă. Cu ochii şi cu un zâmbet de infinită răbdare, ea îi comunică tacit că va fi în regulă.

– Bine, spuse el şi îşi împături şervețelul. Se ridică, se apropie de Tamara şi o sărută. Apoi se întoarse spre Zelda. A fost o masă grozavă, mamă.

– Dacă-ți place aşa de mult cum gătesc, ar trebui să-ți vizitezi biata mamă mai des, se plânse Zelda.

El o sărută pe obraz şi ieşi.

Zelda închise uşa bucătăriei în urma lui, dar Tamara putu să audă sunetul radioului din sufragerie. Recunoscu simfonia. Mahler. Funebră şi depresivă, dar într-un fel potrivită cu această casă lipsită de farmec. Se întrebă cum putea Louis să vină aici atât de des.

Zelda spălă vasele şi Tamara le şterse. Pentru o vreme munciră într-o liniște inconfortabilă. Tamara nu putu să înlăture presimțirea că exista un scop anume al participării ei la acest ritual casnic. Aşteptă, ştiind că Zelda va vorbi la timpul potrivit.

Nu avu mult de aşteptat.

– Deci vrei să te măriți cu Louie al meu, spuse Zelda în cele din urmă şi Tamara se întrebă dacă oftatul ce acompanie această replică era urmarea planurilor lor de căsătorie sau al crustei ce nu se lăsa curățată de pe castronul pe care tocmai îl freca Zelda. Se înțelege de la sine că vreau ca fiul meu să se însoare. Sunt mama lui, aşa că-mi doresc tot ce-i mai bine pentru el. Ce mamă nu vrea asta, te întreb?

Tamara tăcu, ghicind că Zelda nu aştepta de fapt un răspuns.

– La urma urmei, Louie are treizeci de ani. E timpul să-mi dăruiască nepoți. Zelda aruncă o privire iute Tamarei, suspicioasă, Îți plac copiii?

Tamara nu se aştepta la această întorsătură.

– Eu... ah, da... bineînțeles, murmură.

– Hmm. Zelda clăti castronul sub robinet şi îl întinse Tamarei. Căsătoria înseamnă mai mult decât să te joci de-a gospodina şi să faci copii, continuă ea. Căsătoria înseamnă să-ți faci o casă. Să te ocupi de ea. E nevoie de dăruire şi e o ocupație care îți ia tot timpul, crede-mă. Louie îmi spune că vrei să continui să lucrezi. Aşa că spune-mi, cum vrei să ții o casă, să faci copii şi să te mai ocupi şi de filme? O privi pe Tamara cercetător. Presupun că tu poți să faci de trei ori mai multe ca oricine altcineva?

Tamara simți cum roşeşte sub interogatoriul necruțător, dar îşi ridică bărbia cu încăpățânare.

– Louie şi cu mine ne iubim, spuse ea provocator.

– Da? Zelda îi susținu privirea. Poate *aveți impresia* că vă iubiți...

O scânteie de siguranță flutură în ochii Tamarei.

– Sunt sigură că ne iubim, spuse hotărâtă.

– Eşti aşa de tânără, şuieră Zelda nerăbdătoare. Spune-mi copilă, cîți ani ai?

– Optsprezece.

Zelda clipi.

– Optsprezece! Oy! Şi deja ştie totul! Clătină din cap şi mai spălă câteva farfurii în linişte. Apoi brusc, îşi scoase mâinile din apă şi se răsuci spre Tamara. Lasă-l în pace! îi ceru ea subit, cu o lumină sălbatică dansându-i în ochi. Louis are numai treizeci de ani. Deja a divorțat o dată. Nu-l obliga să facă a doua oară aceeaşi greşeală. Te implor – *părăseşte-l!*

Tamara fu atât de surprinsă, că nu putu să spună un cuvânt.

Zelda simți că era în avantaj şi se trase mai aproape. O clipă se uită peste umăr la uşă, ca să fie sigură că Louis nu va intra neobservat.

Când vorbi din nou, o făcu cu atâta forță şi furie că Tamara se trase înapoi:

– Știu ce urmărești! Ești ca toate celelalte femei care umblă după el. Louie e un regizor faimos și crezi că are o grămadă de bani. Îți închipui c-o să te facă star! Triumful îi strălucea nebunesc în ochi.

– Nu e adevărat! șopti Tamara vehement. Îl iubesc! Se simți brusc ametită, parcă bucătăria ar fi început să se învârtească. Se prinse cu mâna de marginea dulapului ca să-și mențină echilibrul.

– Atunci, dovedește-mi.

Tamara își îngustă ochii.

– Cum? Părăsindu-l? Râse scurt și se întoarse cu spatele.

Zilda se opri o clipă.

– Nu, spuse în sfârșit, luând-o pe Tamara de braț și întorcând-o cu fața spre ea. Mai există o cale.

Tamara ridică din sprâncene.

– Semnând un document pe care l-a întocmit avocatul meu.

Tamara o privi cu suspiciune.

– Ce fel de document?

– Un fel de contract de căsătorie, numai că e între mine și tine și nu între tine și Louie. E foarte simplu și spune că dacă divorțați din orice motiv sau, Doamne ferește, Louie moare înaintea ta, renunți la toate bunurile din moștenirea lui. Cel puțin cât eu voi fi în viață.

– Cu alte cuvinte, vrei să te asiguri că eu nu voi căpăta nimic... și tu vei lua totul.

Zelda se încruntă.

– Eu n-am spus-o cu cuvintele astea, tu ai spus-o. Dar cred că ai dreptate. Ia seama că, dacă semnezi, îmi vei dovedi că nu te măriți cu Louie al meu pentru bani și influență.

– El știe despre asta?

– Nu! se sperie Zelda. Și nici nu trebuie să afle. De ce să-l supărăm?

Tamara o privi uluită.

– Eşti bolnavă! şopti ea.

– Chiar aşa?

– Poate greşesc eu. Poate eşti doar o criminală lacomă. Încerci să mă şantajezi.

Ochii Zeldei erau de gheaţă.

– Acum văd că nu trebuia să mă mai chinui cu contractul. Am avut dreptate încă de la început în ceea ce te priveşte. Trebuia să-mi dau seama.

– Eşti serioasă în legătură cu asta, nu-i aşa?

– Sunt. Am contractul chiar aici. Trase un sertar şi scoase un document legal tipărit pe hârtie albastră. Îl întinse Tamarei.

Încet, Tamara îl luă şi îl citi, murmurând cu buzele fiecare cuvânt crud. Erau o groază de termeni juridici, precişi, jargonul avocăţesc lipsit de emoţie menit să se păstreze la distanţă de emoţiile care stăteau la baza documentului. În ciuda naturii neobişnuite a contractului, nu se îndoia de fel că ar fi fost perfect valabil în justiţie. Zelda a avut grijă de asta. Nu părea genul de femeie care să facă vreo greşeală într-o problemă ca asta.

Vocea Tamarei sună slabă, tensionată

– Şi dacă nu semnez?

– Atunci nu-i voi da lui Louie binecuvântarea mea pentru căsătorie. Ştiu că Louie al meu e încăpăţânat ca un catâr şi ar putea să se însoare cu tine şi aşa. Dar cât crezi că va dura fericirea voastră când propria lui mamă l-a renegat?

– Te-ai gândit la toate încă de la început, nu-i aşa? spuse Tamara pe un ton amar. Te-ai dus la avocatul tău şi ai aranjat cu contractul înainte chiar să mă cunoşti. Te-ai decis dinainte să nu mă placi. Lacrimile îi umplură ochii.

– Îmi placi sau nu, asta n-are nici o legătură cu tine. Louie e singurul meu copil şi intenţionez să-l protejez cu orice preţ. Mai bine mor decât să văd altă femeie că profită de pe urma lui.

Atunci suntem două care gândim aşa.

– Aşa deci. O privi fix pe Tamara. Deci vei semna contractul, nu-i aşa?

Tamara îşi regăsi demnitatea.

– Da, voi semna, spuse. Şi nu-ți face griji. Vocea îi tremură de emoție. N-o să-i spun niciodată despre asta. N-aş vrea să afle niciodată cât de lipsită de inimă e mama lui. Nici un fiu n-ar trebui să fie supus la asta.

Pentru o clipă scurtă, Zelda păru să se înmoaie. Apoi, înainte de a deveni prea blândă, se întări din nou. Scoase un stilou. Tamara i-l smulse din mână şi semnă.

– În triplicat, spuse Zelda, scoțând alte două copii ale documentului.

– Poftim. Tamara aruncă hârtiile pe masă. Şi acum, scuză-mă, cred că e timpul ca eu şi Louie să ne întoarcem acasă. Vocea îi tremura şi încercă să-şi controleze furia. Mulțumesc pentru masă.

Merse către uşă, luptându-se să-şi recompună figura şi deschizând-o, intră în sufragerie. Simfonia lui Mahler suna mai puternică şi mai tragică. Îi amintea un cântec funebru, instrumentele nevăzute plângând cu sunete de doliu, ca o soprană singură care şi-a croit drum până în vârf înainte de a plonja înapoi în groaznicul întuneric.

Tamara, de optsprezece ani, cea mai mediatizată descoperire recentă a companiei „International Artists" (I.A.) şi, în conformitate cu dezvăluirile presei, fiica unei strălucitoare actrițe ruse şi a unui prinț refugiat, s-a căsătorit cu Louis Frederic Ziolko pe platoul de filmare de la *The Flappers*, duminică, 20 aprilie, la o zi după terminarea ultimei scene a filmului. Pentru Tamara, nunta nu fu atât o ceremonie de schimbare a unor legăminte, cât mai ales un spectacol într-o grădină zoologică înnebunitoare. Se transformă într-un eveniment național, în cea mai aristocratică ocazie care putea surveni într-o democrație. Fu o ceremonie mai degrabă civilă decât religioasă, sin-

gura atmosferă de religiozitate fiind creată de pompa şi splendoarea idolatriei de la Hollywood.

Oscar Skolnik, afacerist până în măduva oaselor, prinse ocazia ca să organizeze cea mai ameţitoare campanie publicitară imaginabilă. Investind cincizeci de mii de dolari în ceremonie şi conducând mireasa la altar cu aerul fericit al unui tată autentic, reuşi să conducă acţiunea de pe platoul de filmare, păstrând decorul uriaşei săli de bal din *The Flappers*, care fusese ornamentată cu flori albe ca zăpada în valoare de cincisprezece mii de dolari.

Reporterii de scandal informară că nu se mai găseau de loc flori albe pe o rază întinzându-se din nord de la San Francisco până în sud la graniţă.

În timp ce butoanele aparatelor de fotografiat ţăcăneau şi camerele de filmat îşi derulau rolele, Tamara, într-o rochie de dantelă spaniolă desenată de Jean-Louis, cu o trenă de şapte metri şi o tiară de diamante împrumutată de la Tiffany, îşi făcu apariţia ca o prinţesă autentică, într-o trăsură regească îmbrăcată în flori şi trasă de şase cai albi, contribuţia bogatului depozit de recuzită al companiei I.A. Băieţandri îmbrăcaţi în costume de paji medievali îi anunţară venirea sunând din trompete. Şaisprezece domnişoare de onoare, toate vedete de la Hollywood, îi presărară în cale orhidee albe.

Costumul ei cuprindea „ceva vechi", o preţioasă batistă de dantelă dăruită de Greta Garbo, „ceva nou", colierul de perle de la Oscar Skolnik, „ceva împrumutat", tiara de la Tiffany, bineînţeles şi „ceva albastru", o jartieră cedată cu amabilitate de Mae West.

Strângând în mână un mic buchet de iasomie în timp ce frumosul ei soţ-regizor îi punea pe deget un inel cu un diamant de douăzeci de carate (împrumutat şi acesta), Tamara se imprimă în conştiinţa publicului ca o viziune albă, mireasa eternă. Fotografia cu Louis ridicându-i vălul şi sărutând-o apăru pe prima pagină a ziarelor din toată ţara.

VEDETA DE CINEMA TAMARA SE MĂRITĂ CU REGIZORUL EI.

O ULUITOARE NUNTĂ DE CINCIZECI DE MII DE DOLARI.

MII DE ÎNFOMETAȚI ȘI LA HOLLYWOOD PE-TRECERI.

PRINȚESA RUSOAICĂ ARE STELE ÎN OCHI.

TAMARA: „Mi-am pierdut țara, dar am câștigat un soț".

POVESTEA TAMAREI: ***Vedeta căreia i se spune „Înălțimea Voastră"***

Printre sutele de persoane prezente la ceremonie se aflau stele din elita Hollywood-ului şi foarte mulți aspiranți la rangul de vedetă. Moguli ai unor studiouri rivale declaraseră armistițiu temporar şi bârfeau împreună, toastând pentru mireasă cu pahare cu punci de fructe. În jurul lor, îmbrăcați la patru ace, se învârteau armatele de producători, regizori şi actori. Inge şi Jewel, smiorcăindu-se de fericire şi tamponându-şi ochii cu batiste, stăteau în primul rând. Zelda Ziolko nu arăta deloc ca o soacră mare mândră şi bucuroasă. Pentru ea, această nuntă oficiată de un judecător de pace era o batjocură a religiei şi a sfințeniei căsătoriei, cu toate figurile acelea avide de celebritate din jurul mirilor. Ideea ei de matrimoniu era un ritual condus de un rabin şi desfăşurându-se sub *chuppa*, cu un butoi de vin şi lumânări aprinse şi țipete de *Mazel tov!* şi dansuri evreieşti tradiționale. Cu toate că în adâncul ei era flatată de vedetele adunate la nunta fiului ei, atâta publicitate i se părea ruşinoasă şi se forța s-o îndure cu o tăcere care nu-i era caracteristică, după cum pretindea ea foarte zgomotos.

Lily Pons, care-şi făcuse debutul în America în acel an, cântă două arii; mai avură un cor, o orchestră cu

treizeci şi şapte de membri şi artificii la apus. Printre surprizele petrecerii, oaspeţii găsiră câte o perlă în fiecare dintre cele opt mii de cochilii de stridii servite. Campania publicitară care o făcuse cunoscută pe Tamara, „nou descoperita prinţesă rusă", încă dinainte de încheierea filmărilor la *The Flappers*, o proiectă acum pe firmamentul strălucitor la care aspirase întotdeauna. Oamenii sătui de criza economică savurară gloria ei. Sărăcia şi disperarea erau pe toate drumurile. Fiecare îşi dorea o licărire de lux şi Tamara nu-i dezamăgi. Ea era întruchiparea splendorii unor vremuri mai bune.

Nimeni nu fu surprins când *The Flappers*, proiectat două luni mai târziu la toate teatrele din ţară de sub protecţia „I.A.", câştigă titlul de cel mai vizionat film al tuturor timpurilor de până la acea dată.

Pentru Tamara, 1930 fu un an minunat. Atâtea visuri i se împliniseră! Avea un bărbat frumos. Era una din vedetele Hollywood-ului. Avea bani. Era îndrăgostită.

I se părea că răul n-o mai poate atinge.

Şi o lungă perioadă totul îi merse din plin. Căsătoria ei cu Louis se consolida, relaţia lor îi satisfăcea pe amândoi şi duceau o viaţă fermecătoare, deşi frenetică. Tamara se găsi în mijlocul unui vârtej de activităţi care o plasau pe ea în rolul unei regine a albinelor, care simte permanent stupul roind şi zumzăind pe lângă ea. Era solicitată permanent şi se simţea bine. Datorită proaspătului ei statut de celebritate, ea şi Louis erau cuplul cel mai căutat de la Hollywood. Primeau zilnic atâtea invitaţii, încât erau siliţi să le refuze pe majoritatea, alegând doar două sau trei mai importante pentru carierele lor. Pentru corespondenţa de la admiratori, de ordinul miilor de scrisori, Tamara fu nevoită să-şi angajeze o secretară permanentă, pe Lorna Nichols, o văduvă formidabilă de patruzeci şi trei de ani care o dăscălea, îi păzea intimitatea ca un zmeu şi jongla cu îndemânare cu programele supraîncărcate ale soţilor Ziolko.

Filmările, documentările pentru personaje, perfecționările dicției cu un profesor şi repetarea rolurilor, plus timpul puțin, dar prețios, petrecut cu Louis, toate acestea îi făceau Tamarei viața foarte ocupată. Ea descoperi că o vedetă nu are viață personală. Era proprietatea unui public capricios care trebuia mulțumit. Spectatorii ei o creaseră; ei o puteau părăsi pentru altcineva. Aşa că urmau şedințele de fotografii, interviurile, premierele de onorat cu prezența, produse comerciale de susținut şi acțiunile de caritate, toate acestea fiind calculate special pentru a o menține în atenția publicului. Solicitările la care răspundea erau enorme, dar le primea cu bucurie. Singurul lucru de care se plângea era că nu se putea smulge din mijlocul acestui uragan pentru a petrece mai mult timp cu Louie. Totuşi, n-ar fi renunțat la viața ei. Publicul avea prioritate. Viața particulară ocupa locul doi.

Studiourile rivale propuneau s-o împrumute pentru filmele lor la nişte prețuri fantastice, dar, deocamdată, Skolnik refuza. Încă îl mai durea faptul că atâta vreme studioul lui nu avusese o vedetă feminină de mare calibru şi fusese nevoit să împrumute ce binevoiau să-i dea alții. Nu era un om ranchiunos, mai ales dacă iertarea l-ar fi făcut să câştige bani. Dar era vorba de afaceri. Era un moment când Tamara îi aducea câştiguri mari şi voia să profite din plin de ea. Nu era dispus s-o irosească.

The Flappers fu urmat de *Marie Antoinette*, o dramă cu costume luxoase şi un buget enorm. Între timp, departamentul de scenarii al Rhodei Dorsey era presat să finalizeze un proiect a cărui filmare să înceapă imediat după *Marie Antoinette.* Skolnik plănuia s-o folosească în anul următor pe Tamara în patru filme, în toate în rolul principal, ceea ce ar fi însemnat o muncă imensă.

În ciuda confortului şi a luxului de care era înconjurată, Tamara se săturase de bungalowul de la Beverly Hills Hotel în care locuia cu Louis de când erau căsătoriți. Într-o seară, când sorbeau lângă piscină un minunat

coniac de contrabandă, ea îi pomeni lui Louis de acest subiect.

– Dar ce-i lipseşte acestui bungalow? întrebă el surprins. Ni se aduce tot ce dorim cât ai clipi din ochi. Nicăieri n-o să mai beneficiem de astfel de servicii.

– Dar eu nu vreau servicii, accentuă ea blând. Vreau să avem o casă. Una adevărată. Nu mi se pare destul să trăim cu valizele nedesfăcute.

El dădu tăcut din cap. Trebuia să recunoască dreptatea Tamarei. Nu puteau trăi la nesfârşit într-un hotel.

– O să pun să ni se construiască o casă, spuse el. Mi-am dorit asta de când fosta mea locuinţă s-a prăbuşit la o alunecare de teren.

– Dar o să dureze mult până va fi gata, spuse ea. Până atunci, Inge locuieşte la capătul celălalt al oraşului.

– Am rugat-o pe Inge să se mute în bungalow-ul vecin când se eliberează, dar mi-a spus că-i place apartamentul ei.

Nu-i de mirare, gândi Tamara. După întreprinderea de pompe funebre a lui Paterson, cea mai rea dărăpănătură ar fi părut un palat.

– Ştiu, zise ea răbdătoare. Dar am o datorie faţă de ea. Louie, ea e singura mea familie. Noi trebuie să locuim sub acelaşi acoperiş.

– Ştii ce, prinţeso, spuse el, mâine o să vorbesc cu un agent imobiliar. Cum găsim ceva care să-ţi placă, ne mutăm.

Ea-i înconjură gâtul cu braţele şi-şi puse capul pe pieptul lui.

– Eşti prea bun cu mine, murmură fericită, mângâindu-l.

– Aşa e, prinţeso, replică el bonom, aşa e.

Peste o săptămână, semnară închirierea unei case de două etaje din zona North Beverly. Avea trei aripi ataşate corpului principal cu linie modernă şi un acoperiş portocaliu de ţiglă ondulată. Camerele erau spaţioase şi gata

mobilate. În față, porțile obligatoriu încuiate adăposteau un teren de tenis şi dreptunghiul turcoaz al unei piscine. Inge avea destul spațiu la dispoziție şi cuplul mexican care se ocupa de menaj, împreună cu grădinarul japonez, simplificau foarte mult gospodăria.

De Anul Nou, când îl întâmpinau pe 1931, Tamara avea numai satisfacții. Se încălzea la soare şi în adulația publică, fără să se gândească deloc la turnura pe care ar fi putut-o lua soarta. La urma urmei, avea totul. Viața ei ora cât se poate de perfectă.

– Cred că e o greşeală, insistă ferm Tamara, fără să încerce să-şi mascheze dezgustul când trânti proiectul pe masa de conferințe. Miroase prea mult a *Marie Antoinette.*

– Nu-i adevărat! se apără arțăgos cretul Richard Sonnenthal, adjunctul departamentului de creare de proiecte. *Affair of State* e despre Madame de Pompadour, şi, în caz că n-ai observat, are o nuanță comică.

Tamara mormăi, dându-şi peste cap minunații ochi de smarald.

– Scuteşte-mă de detalii inutile, spuse ea strângându-şi cu supărare buzele roşii. *Marie Antoinette* nici nu e gata bine şi iar vrei să-mi lipeşti una din perucile alea afurisite! Ce vrei să faci, să refoloseşti costumele? Să foloseşti, Doamne fereşte, aceleaşi decoruri? Personal, cred că ar fi mai bine să laşi baltă ideea asta. Scârțâie.

– Presupun că ai *tu* o idee mai bună, o repezi el răutăcios.

Ea-şi ridică bărbia cu toată demnitatea de care era în stare.

– Fiindcă veni vorba, am. Mă gândeam la ceva mai sofisticat. Ştii, ceva uşor şi spiritual şi modern. Un fel de... comedie de moravuri de calitate.

– O comedie de moravuri de calitate! oftă exasperat Sonnenthal, împungându-şi pieptul cu bărbia. Deci vrea

acum ceva sofisticat, spuse el, sarcastic, gesticulând o dezarmare teatrală. Ați auzit-o pe doamna!

– Cred că Tamara are dreptate, spuse deodată Skolnik.

Toți se întoarseră surprinși spre el. Uitaseră aproape total că era acolo. Nu-și mai exprimase cu voce tare o opinie de jumătate de oră. Păruse mulțumit să se lăfăie pe scaun cu o lene înșelătoare, pufăind din pipa lui de iarbă neagră cu o expresie de plictis bonom, pe măsură ce dezbaterea se înfierbânta.

Dincolo de ușile de sticlă, noaptea era întunecoasă și rece. Brainstorming-ul fusese convocat pentru ora șapte, dar Tamara și Louis întârziaseră patruzeci de minute datorită unor complicații pe platoul de filmare. În afară de ei, Skolnik îi convocase pe Sonnenthal, Claude de Chantilly-Siciles, Rhoda Dorsey, Carol Anderegg și Bruce Slesin. Sosind cu sufletul la gură din cauza întârzierii, Tamara se bucurase să vadă pereții împodobiți cu posterele I.A., unul al filmului încă neterminat, *Marie Antoinette,* pus la loc de cinste.

– Ei, atunci ne putem întoarce la Ioana d'Arc, murmură Sonnenthal.

– Ioana d'Arc? *Ioana d'Arc?* mugi deodată Skolnik, lovind furios cu pumnul în masă.

Toți tresăriră.

– Cristoase, de ce vă plătesc? se uită el la Sonnenthal. Ești orb? E femeie, dacă nu observasei. Femeie din cap până-n picioare! Cum crezi că va arăta fugind de colo-colo în armură și cu tunsoare de paj? Noi încercăm să impunem imaginea feminității și tu vrei s-o pui să facă pe „soldata". Vrei să mă ruinezi?

Sonnenthal roși și își luă nervos vârful creionului în dinți.

Urmă o tăcere prelungită și tensiunea din sala de conferințe deveni palpabilă.

– În caz că e nevoie să-ți reamintesc, spuse mai departe Skolnik, asta e o întâlnire extraordinară. Nu mai filmăm decât o săptămână la *Marie Antoinette* şi nici unul dintre voi n-a venit încă să propună o idee viabilă de film pentru Tamara.

Se uită la figurile din jurul mesei.

– Pentru *asta* sunteți plătiți.

Îi răspunse o tăcere prudentă. Toți ştiau din experiență că nu terminase ce avea de spus.

– Poate că ar fi bine să vă simplific problema, spuse el moale. Vă văd alergând în cerc şi în felul ăsta n-o să vă capturați decât cozile.

Îl privi întrebător pe Sonnenthal:

– Din ce mediu provine Tamara?

– O rusoaică refugiată, surâse afectat Sonnenthal. O prințesă. Se uită la ceilalți cu un zâmbet ironic în ochi.

– Foarte bine, Richard, îl lăudă sarcastic Skolnik cu tonul dulceag al unui examinator de şcoală. Însă te sfătuiesc să-ți ştergi mutra de rânjetul ăla împuțit. Imediat, spuse el pe un ton violent. Am spus că e o prințesă, asta înseamnă că *e* o prințesă. Dacă nu eşti de acord, n-ai decât să-ți goleşti biroul chiar acum.

Skolnik se înnegură şi urmă pe un ton mai coborât:

– Aş putea să am grijă să nu mai lucrezi niciodată în meseria asta. E clar?

– Da, domnule, înghiți Sonnenthal, înroşindu-se violent.

– Bine. Asta ca să ne înțelegem, îşi plimbă Skolnik privirile peste ei. E valabil pentru toți.

Făcu o pauză.

– Richard, dacă ținem cont de faptul că Tamara e o prințesă rusoaică, spune-mi care e cel mai evident scenariu pentru ea.

Obrajii lui Sonnenthal tremurau de indignarea pe care căuta să şi-o controleze.

– Ce... ceva rusesc, spuse el stânjenit.

– Ah! străluci Skolnik. Eşti pe calea cea bună. Foloseşte-ţi imaginaţia pentru care te plătesc atât de bine şi gândeşte-te la zilele de şcoală. Dă-mi câteva titluri.

– Ecaterina cea Mare.

– Nu, nu, nu, *nu,* îşi clătină dezgustat Skolnik capul. Asta nu e un titlu. Chiar dacă era, prea e din secolul optsprezece – iar ne întoarcem la problema cu Madame de Pompadour. Mă gândeam la o epocă mai apropiată de noi, din paginile unui roman clasic. Abia avem timp să adaptăm o poveste, nu ne putem permite să creăm un scenariu original. Trebuie să ne bazăm pe o carte gata scrisă.

– *Război şi pace!* strigă Carol Anderegg.

Skolnik scutură din cap.

– Prea lungă şi prea divagată. Ar dura şase luni numai până aranjăm decorurile. Şi nici n-o putem condensa cum trebuie într-un film de nouăzeci sau o sută douăzeci de minute.

Tamara se îndreptă cu ochii scăpărători. Simţi cum o străbate un val de însufleţire.

– *Anna Karenina!* şopti cu pielea de găină pe braţe.

Zâmbind, Skolnik se lăsă pe spate şi făcu un gest larg spre ea.

– Aţi auzit, băieţi. Asta e, *Anna Karenina.* Presimt că va fi filmul anului.

Apoi, zâmbetul îi dispăru. Tonul de afaceri îi luă locul:

– Richard, pune-ţi scriitorii să înceapă să lucreze de mâine dimineaţă. Ai cinci zile ca să-mi dai varianta brută.

Sonnenthal îngălbeni.

– Cinci zile...

– Cinci zile, repetă Skolnik. Poţi să-i pui pe toţi la lucru în afară de cei care revizuiesc scenariile unor filme în lucru. Împarte cartea pe secţiuni şi repartizează munca.

Sonnenthal se relaxă puţin.

– Ei, dacă o luăm aşa, nu va fi chiar atât de dificil.

– Bine.

Skolnik se întoarse spre Carol Anderegg.

– Carol, vreau ca Miles Gabriel să-l joace pe Vronsky. Publicului i-a plăcut de el şi de Tamara în *The Flappers*, aşa că să sperăm că istoria se va repeta. A terminat filmările la povestea aia de război?

– *Frontul?* se încruntă Carol. O să verific, dar cred că mai are cam două săptămâni de filmare.

– Bine, verifică. Ştiu că e în urma programării şi peste bugetul alocat, dar ține-mă la curent. Dacă e nevoie, să se revizuiască turnarea şi să se facă primele scene în care apare el. Vreau să fie odihnit când o să începem filmările la *Anna* şi o să aibă nevoie de timp ca să repete. Tu ține legătura cu departamentul lui Richard, ca să vezi ce personaje rămân şi care se scot din scenariu. Investighează după talente din timp. Cu cât avem distribuția mai repede cu atât mai bine. Nu cred că e cazul să vă spun că mai aştept ca toți să citiți *Anna Karenina,* continuă Skolnik. Nu o versiune prescurtată, ci toată cartea, aşa cum a scris-o Tolstoi. Biblioteca studioului are o copie şi mâine o s-o pun pe d-ra Martinko să mai obțină şi altele. Dacă ați citit-o, recitiți-o. E un ordin. Claude...

Regizorul artistic îşi înalță sprâncenele.

– Asta-ți dă ocazia să montezi o producție pe cinste. Vreau o atmosferă foarte rusească, foarte elegantă şi foarte, foarte şic. Nu cred că e cazul să-ți spun că vreau ca decorurile să se potrivească perfect cu costumele şi invers. Mobilizează-ți echipa.

– Despre ce fel de buget discutăm? întrebă îngrijorat Roger Callas, directorul general financiar.

– Oricât e nevoie, spuse Skolnik. Vreau situația financiară a tuturor departamentelor la mine pe birou peste o săptămână şi mai vorbim atunci. Bruce, tu aruncă ceva în moara publicității. Vreau o imagine babană. Aşează-te cu Tamara şi construiți o biografie rusească a ei cu mai multe detalii decât data trecută. Adăugați multe informații picante. Vreau o presă care să facă publicul să aştepte cu

sufletul la gură să iasă filmul. Şi vezi să apară un reportaj de la filmări şi într-un jurnal de actualităţi.

Făcu o pauză.

– Aveţi întrebări?

– Da, spuse Louis. Când începem filmările?

– De mâine în două săptămâni. Între timp vreau să munciţi non stop. Iar cu privire la filmul de după *Anna,* îmi place ideea Tamarei cu o comedie de moravuri, spirituală şi modernă. Nu vreau să împietrească într-un anumit tip de rol şi asta e o idee bună ca să evităm plafonarea. Richard, ia legătura cu Somerset Maugham şi vezi dacă-l interesează să scrie scenariul.

Skolnik îşi scutură pipa într-o scrumieră masivă de cristal.

– Încă un avertisment, spuse el sever. Vreau să vă fie clar că avem de-a face cu Tolstoi, nu cu vreun derbedeu local. Acordaţi proiectului respectul cuvenit. Nu vreau să-l măcelăriţi.

Tamara radia. Nu era cazul să-i fie teamă. Louis era un regizor prea bun şi proiectul îi plăcea. I se părea că e exact ce trebuie. Dacă aveau să se ivească probleme pe parcurs, aşa cum se întâmpla întotdeauna, ea şi cu Louis aveau să lupte ca să le rezolve.

– Cam asta e, spuse Skolnik. Să punem punct. E târziu şi ştiu că Tamara se scoală devreme mâine. Carol, zi-i şoferului meu s-o ducă acasă pe Tamara şi să vină înapoi pe urmă. Louie, tu şi cu Bruce mai staţi puţin. Vreau să mai discut o problemă cu amândoi.

Skolnik lovi pipa de marginea scrumierei şi cristalul răsună tare şi curat.

– Declar întâlnirea încheiată.

Din cauza programului ei supraîncărcat de vedetă, Tamara învăţase să profite de fiecare clipă ca să doarmă. În mod normal, moţăia în maşina care o ducea sau o aducea de la lucru; acum însă, nu reuşi. Era prea încor-

dată ca să închidă ochii în silențiosul Mercedes Benz model K alb care aluneca pe străzile întunecate şi pustii de la Hollywood. Întâlnirea de la Skolnik fusese mult mai productivă decât se aşteptase şi-i mobilizase toată energia. Spera să poată adormi repede acasă, deşi se îndoia că va reuşi. Probabil că va trebui să ia un somnifer.

Zâmbind pentru ea însăşi pe bancheta de piele, uită de şofer şi începu să fredoneze motivul muzical din *The Flappers.* Simțea cum îi crescuse nivelul de adrenalină. Se simțea ca drogată de mirajul proiectului cu *Anna Karenina. Asta înseamnă să fii în vârf,* gândi ea.

Simțea de pe acum lucrurile prinzând contur. Iar peste şase luni când filmările se vor încheia şi interpretarea ei va fi imortalizată pentru posteritate, iar bobinele distribuite la teatrele companiei I.A., publicul va fi răscolit. Era sigură.

Se simțea atât de norocoasă că participase la modesta şedință de concepere a ideii filmului. Ce păcat că trebuia să termine mai întâi *Marie Antoinette. Anna Karenina* era mai mult decât un rol. Simpla idee o entuziasma. I se părea că se va întoarce ca femeie în lumea copilăriei.

– Beți ceva? întrebă Skolnik după ce plecară ceilalți.

– Eu da, zise imediat Bruce Slesin.

Skolnik îl privi întrebător pe Ziolko.

– De ce nu? spuse Louis, străduindu-se să-şi limpezească privirea obosită. A fost o zi a naibii de lungă.

Şi chiar fusese. El şi Tamara se sculaseră la patru şi jumătate dimineața, fuseseră pe platou la şase, munciseră neîntrerupt treisprezece ore şi jumătate cu o singură pauză de prânz de patruzeci şi cinci de minute la bufetul studioului; participaseră la consfătuire şi acum era trecut de nouă seara. În afară de serile de sâmbătă, el şi Tamara se culcau de obicei pe la opt şi jumătate. Dar nu avea de

ales, aşa că mai bine îşi lua ceva de băut dacă Skolnik dorise să rămână cu ei.

– Haideţi la mine în birou, le sugeră Skolnik deschizând uşa de lângă sala de conferinţe.

Se îndreptă spre bar, unde secretara lăsase pregătite paharele şi frapiera argintată. Puse cu cleştele câte două cuburi în fiecare pahar şi turnă deasupra Chivas Regal în cantităţi generoase.

– Haideţi să ne aşezăm, le spuse el, întinzându-le paharele.

Skolnik se aşeză pe scaunul cel mai apropiat de cămin şi-şi puse paharul pe o poliţă, îndesându-şi apoi o pipă din spumă de mare cu tutun englezesc, iar Ziolko şi Slesin se aşezară în faţa lui.

Imediat ce pipa începu să tragă, Skolnik le dezvălui preocuparea lui:

– Premiile Academiei câştigă în importanţă în fiecare an. N-aveţi decât să vă uitaţi la câştigătorii din 1930–31 şi vă veţi da seama. Lionel Barrymore pentru *Un om liber*, Marie Dressler pentru *Min şi Bill* şi RKO pentru *Cimaron.*

Se bosumflă:

– După ce filmele astea au fost nominalizate, au cunoscut cu totul altă viaţă. Oamenii au venit în cârduri ca să vadă ce-i aşa de special la ele. Şi când au câştigat... ce să vă mai spun?

– De ce să pescuim premii? întrebă Slesin curios. Cu *The Flappers* am avut şase luni cele mai bune încasări din istoria filmului.

– Nu despre asta e vorba, spuse Skolnik întunecat. Mă refer la faptul că premiile Academiei au captat atenţia publicului.

– Asta înseamnă că vrei să iei un premiu cu *Anna Karenina?* întrebă Louis. Despre asta e vorba?

Skolnik trase gânditor din pipă.

– Bineînţeles. *Anna Karenina* e cea mai mare şansă a noastră de a câştiga anul viitor. Şi vreau asta foarte mult.

Se opri, își scoase pipa din gură și vorbi aproape șoptit:

– Dar nu vreau numai un singur premiu. Vreau tot lotul. Premiul pentru cel mai bun actor. Premiul pentru cea mai bună actriță. Premiul pentru cel mai bun film. Vreau ca I.A. să fie un trust triplu câștigător.

Louis fluieră ușor.

– Nu ești prea pretențios! Vrei doar totul! Nu s-a mai întâmplat nici măcar ca același film să ia două premii. Chiar crezi că o să le obținem pe toate trei cu filmul nostru?

– Cu tine ca regizor, Tamara ca actriță și Miles ca actor principal – oricum, asta e o echipă grozavă. Iar în plus, *Anna Karenina* e una din cele mai bune povești scrise vreodată.

– Oricum, proiectul e cam nerealist, îl avertiză Louis.

– Nu și din punctul meu de vedere, mârâi Skolnik. Eu cred că premiile sunt politice și vor fi și mai politice cu timpul.

– Premiile se dau pe merit și știi asta al naibii de bine! se înfierbântă Louis. Cei de anul ăsta meritau să câștige. Și cei de anul trecut. Și de acum doi ani.

– Calmează-te, interveni împăciuitor Slesin. O.T. nu vrea să ne zbârlim; cred că are un pic de dreptate.

– Zău că da, făcu Oscar Skolnik un gest cu pipa. Încă de când s-au acordat prima oară premiile Academiei în 1927–28, studiourile au început să le aibă în vedere când fac filme și nu sunt de condamnat pentru asta. Oricui îi place să ia un premiu. Mie sigur mi-ar place, oftă Skolnik. Îți dă o recunoaștere clasică.

– Și crezi că vom obține asta cu *Anna Karenina?*

– Știu. Vreau să fie cel mai bun film produs vreodată de studioul ăsta sau de oricare altul. Dacă îl facem așa și interpretările vor fi la înălțime, putem lua toate trei premiile. Nu e decât o chestiune de timp să se facă un film atât de bun încât să le ia pe toate. De ce să nu-l facem noi?

– Pentru că suntem o comunitate mică şi toţi avem câte un prieten la alte studiouri. Oamenilor le place să-şi împartă voturile, astfel încât toate studiourile să aibă câte un câştigător, spuse Louis, sorbind din pahar.

Skolnik clătină din cap.

– Nu prea cred, spuse el rar. Dar chiar dacă aşa se face de obicei, am putea să-i influenţăm să-şi schimbe părerea.

– Ce! aproape muşcă Louis din pahar. Doar nu vrei să mituieşti sau să şantajezi pe cineva pentru voturi!

– Sigur că nu! se iritä Skolnik. Drept cine mă iei? Încerc să sugerez un lucru simplu: manipulăm juriul prin influenţare, nu amestecându-ne în viaţile lor personale.

Interesul lui Slesin se trezise:

– Şi cum propui să facem asta?

– Făcând campanie pentru voturi. Creând un lobby.

– Adică... pe faţă? se holbă Louis. Doar nu vrei să mergi să le *ceri* votul.

– Nu direct. Dar în mod discret... prin forţa sugestiei. Nu-i nevoie să spunem că totul depinde de film. Va trebui să fie excepţional. În fiecare an se fac mai multe filme bune. Dar cum ne calificăm noi pentru premii? îl privi Skolnik pe Louis.

– Întâi, trebuie să fim nominalizaţi.

– De juraţi, da, zâmbi Skolnik. Şi cum anume ajunge un film să fie nominalizat?

– Pentru calitate.

– Aha. Ai nimerit-o.

– Nu înţeleg.

– Bruce înţelege. Ce-i aduce pe oameni la filme în afara dorinţei de a se distra?

– Povestea. Titlul. Vedetele.

– Da, da, dar în afară de astea, spuse Skolnik nerăbdător.

– Bârfa. Cronicile. Recla...

Se uită fix la Skolnik, brusc luminat.

– *Reclama,* şopti.

Skolnik zâmbi.

– Asta e, se aplecă el însufleţit. Am învăţat cum să stârnim interesul oamenilor pentru filmele noastre. Şi cred că putem aprinde un entuziasm asemănător şi în juraţii noştri, pentru a-i face să nominalizeze *Anna Karenina.* Asta e primul pas.

– Campanie pentru premii! se aprinse Slesin. Începând de mâine, lăsăm să se scurgă informaţia că *Anna Karenina* va fi filmul cel mai mare făcut de la *Naşterea unei naţiuni.* Şi după ce o să audă asta de mai multe ori, oamenii or să înceapă să creadă că aşa e. Îi vom sugestiona. Vom planta seminţele unei idei – *Anna Karenina* e mare – în subconştientul lor.

– Va trebui să ne asigurăm că funcţionează, spuse Skolnik. Eu spun să încercăm. Dar cum ne apărăm dacă vor contraataca alţii?

– Simplu, rânji Slesin. Asta-i toată frumuseţea. Nu noi vom ieşi să spunem toate laudele. Alţii, de la alte studiouri. Noi nu avem decât să plantăm câteva zvonuri cu aer confidenţial acolo unde trebuie şi apoi să aşteptăm să se răspândească. O scăpare bine calculată ici, alta colo... şi o să ne pomenim că vuieşte oraşul. Şi când o să ni se coară în mod direct mai multe informaţii, vom face pe modeştii şi pe secretoşii. Dacă ne jucăm bine cărţile, nimeni nu va rezista să nu răspândească zvonul. Şi-l vor crede.

– Zvonuri! batjocori Louis, uitându-se neîncrezător la Slesin. Crezi că vom câştiga premiile Academiei datorită *zvonurilor?* Ce te face să crezi că informaţiile vor fi răspândite?

– Contez pe latura întunecată a naturii umane. Micile noastre scăpări de detalii vor fi „secret", între ghilimele. Nimeni nu rezistă la asta. Adică...

Vocea lui Bruce era foarte catifelată şi-l privi intens pe Louis cu ochii lui cenuşii.

– Oricum ai privi lucrurile şi oricât ai încerca să păstrezi anumite amănunte personale în cerc restrâns, câți oameni din oraşul ăsta crezi că sunt în stare să țină un secret?

Din fericire, Tamara habar nu avea de ofensiva pusă la cale pentru a câştiga premiile Academiei. O preocupau alte lucruri şi Louis socoti mai înțelept să nu-i spună nimic de conversația avută cu Skolnik şi Slesin, ca să nu-l afecteze concentrarea.

Se aruncase în rolul Annei Karenina ca într-un război. Frumoasa, senzuala şi rebela eroină părea făcută pentru ea, de parcă Tolstoi s-ar fi gândit la ea când o crease în 1875. Decorurile cu palate înghețate şi vârtejul emoțional al pasionatei poveşti de dragoste ilegitimă mergând către damnare constituiau ingredientele perfecte pentru un film bun şi regia superbă a lui Louis, operatorii magnifici şi efectele de clar obscur puseseră în valoare interpretarea ei incredibil de virtuoasă, cu măiestria unei adevărate echipe. Louis părea dirijorul unei orchestre şi-i folosi fața ca pe o mască modelabilă până la obținerea efectului dorit. Dacă vreodată în cariera ei aluneca complet în pielea unui personaj, acesta fu Anna. Totuşi, nu-şi putea explica miracolul acesta. Poate se datora originii ei ruseşti. Dar cu toate eforturile lui Skolnik, în afara regiei lui Louis şi a poveştii lui Tolstoi, nimic de pe platoul de filmare nu o putea transporta de la Hollywood în Rusia secolului al XIX-lea.

Nu putea uita unde se afla de fapt, pentru că se întâmplau anumite lucruri care-i reaminteau izbitor. Interpretarea ei se ciocni de multe dezastre care intervenira în timpul filmărilor. În primul rând, platoul neîncălzit era întunecos şi rece. În mijlocul unei scene cu Vronski şi Anna trăind într-un palazzo italian uitat, cu fresce pe pereți, acoperişul platoului începu să curgă, distrugând decorul şi stopând filmările, dar Louis nu era genul care

să suporte eşecul cu braţele încrucişate. Folosi şi acoperişul deteriorat şi, în scena finală, apa care curgea de peste tot contribui mai mult decât decăderea blândă a palatului la crearea stării de spirit. Dar îi costă destul de mult. Tamara se udă şi făcu febră mare, trebuind să rămână acasă şase zile. Când se târî din pat şi se întoarse la filmări, Louis privi faţa ei trasă şi febrilă şi schimbă ordinea scenelor, turnându-le întâi pe cele finale, în care personajul devine o femeie nefericită într-o continuă stare de tensiune emoţională. Imaginile acelea aveau să intre în arhiva clasică a filmului. Nici criticii şi nici spectatorii nu realizară că se filmaseră datorită unui accident. Tamara nu fu nevoită să mimeze că e nefericită: se simţea mizerabil şi era încă bolnavă.

Necazurile continuară.

În cea de a cincea săptămână izbucni pe platou un incendiu, iar în cea următoare, cincisprezece minute de film terminat fură stricate datorită unui accident de laborator.

Dar actorii sunt actori şi sunt mai ales o specie care supravieţuieşte în condiţii grele şi vechiul refren se dovedi încă o dată adevărat: spectacolul merge înainte. Şi merse, cu destul de puţine plângeri, ţinând cont de condiţii. Dacă au existat vreodată trupe care să treacă peste orice greutăţi, printre ele se ridică şi echipa de la *Anna Karenina.* În ciuda obstacolelor puse de ploaie, boală, accidente şi moarte, filmul fu unul dintre cele mai bune ieşite vreodată din fabrica de iluzii de la Hollywood.

Când filmul fu gata, toţi se simţiră uşuraţi. Durase treisprezece săptămâni, depăşind planificarea cu şase săptămâni. Distribuţia se împrăştie – Fay Bainter, Janet Gaynor, Dorothy Gish, Frederic March şi Charles Laughton la studiourile la care lucrau, iar ceilalţi la proiectele lor viitoare. Tamarei i se dărui obişnuita săptămână de răgaz înainte de a fi aruncată în *Talmeş-balmeş,* o farsă spumoasă din Manhattan (de fapt, de pe platoul opt), cu identităţi

confundate şi surori gemene (ea o juca şi pe ingenua naiva Sabrina şi pe Simone, steaua de music-hall sofisticată, care fuma ţigări Primrose cu un porttigaret de filde Partenerii ei erau Billie Burke şi din nou Miles Gabriel.

După ce turnase o săptămână de *Talmeş-balmeş*, se simţi atât de ciudat de detaşată de *Anna Karenina* încât se părea că nu jucase niciodată în film. Se transpuse atât de bine în dublul rol, încât aproape nu mai putea să se desprindă de el nici în realitate. Lua seara cu ea acasă parte din personaje. Pierdu simţul realităţii şi al timpului şi se părea că nu ei i se întâmplă anumite lucruri, ci personajelor pe care le juca. Într-o luni, când Louis o anunţă că în duminica următoare erau invitaţi la o cină oficială la *Ciro,* nu avu nici o reacţie. O cină ca oricare alta, de ce să nu fie invitaţi? Nu erau ei cuplul de aur al Hollywoodului?

Restaurantul era împodobit ca pentru un festival. Portarul negru, într-o tunică dungată, se aplecă până la pământ, deschizând uşa de la maşină. Louis şi Tamara se îndreptară spre chioşcul boltit care fusese înălţat în faţa restaurantului pentru ocazia aceea – care o fi fost ea – şi Louis îşi potrivi reverele.

– Arăţi senzaţional, ca de obicei, îi spuse el, luând-o de braţ.

– Ce se întâmplă aici? întrebă ea pe un ton coborât. De ce e îmbrăcat portarul în haina aia caraghioasă?

– Presupun că face parte din decorul petrecerii.

Zâmbi bine dispus.

– Nu te teme, nu te eclipsează. Niciodată n-ai arătat mai frumoasă.

Scoase limba, gâfâind în joacă.

– Hai să scandalizăm tot oraşul. Dezbracă-te chiar aici. Arăţi aşa de bine că aş putea să te mănânc în public.

Ea îşi duse la gură o mână înmănuşată ca să-şi reprime un hohot de râs. Arăta într-adevăr fascinant în rochia argintie colantă, mulată pe corp ca o a doua piele.

Avea umerii goi, iar în spate un decolteu până la talie, care îi dezvelea carnea albă ca fildeşul şi linia delicată a coloanei vertebrale. Un boa de vulpe argintie lung de trei metri, înfăşurat neglijent în jurul ei, îi dădea un aer regal în timp ce micii cercei de diamant dăruiți de el îi sclipeau în urechi. Arăta a vedetă din cap până-n picioare, de la părul platinat până la tocurile subțiri de argint.

Privindu-l pe Louis în timp ce păşeau în restaurant, îşi spuse că hainele elegante de seară îl făceau să pară şi mai frumos. Simți un val irațional de mândrie şi posesivitate geloasă străbătând-o. Ce norocoasă sunt, gândi, să am un asemenea bărbat. Nici o soție din lume nu se poate compara cu mine.

Văzându-l pe ospătarul şef purtând un fes roşu, fu foarte uimită, dar el se înclină cu deferența cuvenită oricărei celebrități hollywoodiene.

– D-ră Tamara, d-le Ziolko, murmură, cu spatele încovoiat.

Tamara îi zâmbi strălucitor.

– Bună seara, Jacques.

– Dacă sunteți amabili să mă urmați... îi conduse el.

În urmară câțiva paşi, apoi Tamara se opri surprinsă. Nu-i venea să creadă că sala luminată blând suferise o asemenea transformare. Portarul, chioşcul şi fesul lui maître d'hotel fuseseră numai o anticipare a priveliştii care o întâmpina. Restaurantul părea încăperea unui magnific palat dintr-o oază a Orientului Mijlociu, desprins parcă din lumea de vrajă a basmelor din *O mie şi una de nopți.*

– Dar... dar e exact ca un harem! exclamă Tamara uluită. Ca în filmul cu Douglas Fairbanks!

Louis râse:

– Hai, spuse, maître d'hotel abia aşteaptă să ne vadă aşezați.

Abia începuseră să traverseze sala când o orchestră ascunsă atacă o melodie şi toți cei de la mese începură să aplaude.

Tamara era nedumerită. Zâmbind fermecător, ciupi pe furiş braţul lui Louis.

– Se petrece ceva aici, mormăi în colţul gurii şi-l privi repede, dar ajunseră deja la masa lui O.T. Acesta era încadrat de două gemene identice şi extraordinar de frumoase, cu plete roşii şi rochii albe foarte decoltate, cu bordură de smaralde false. Tamara nu le mai văzuse niciodată, dar după felul cum se agăţau de O.T. putea ghici că erau în relaţii intime cu el. De asemenea, observă că masa de opt persoane la care stăteau nu mai avea neocupate decât două scaune, pentru ei, şi era evident masa de onoare.

Se strădui cu frenezie să-şi amintească, dar nu izbuti. Oare *care* era ocazia?

Skolnik se ridică şi o sărută pe Tamara pe obraz.

– Străluceşti, îi spuse O.T. zâmbind. S-ar zice că această căsătorie îţi prieşte. O primă aniversare fericită!

Apoi îi strânse mâna lui Louis.

Tamara rămase cu gura căscată. Era încremenită.

– Dumnezeule, e aniversarea noastră, nu-i aşa? spuse îngrozită, uitându-se la Louis. Îmi pare rău, dragă, spuse repede atingându-i braţul. Am fost aşa de prinsă cu munca şi... nici nu-mi vine să cred că a şi trecut un an...

Se posomorî şi adăugă cu tristeţe:

– Vei *putea* să mă ierţi?

– Probabil cu timpul, spuse el bine dispus. Dar va trebui să faci eforturi mari ca să-mi alini resentimentele, continuă cu o sclipire lascivă în ochi.

– Bine, dar asta e chiar prima dată când aud aşa ceva, chicoti una dintre gemene. Credeam că nevestele le amintesc soţilor de zile de naştere şi aniversări, nu invers.

– Tamara, dă-mi voie să ţi le prezint pe gemenele Karan, zise degajat O.T., lăsându-se pe spate. Karla e la stânga mea şi Kitty la dreapta.

– Iar ai greşit, O.T., spuse cea pe care o numise Kitty, ţuguindu-şi buzele cu un aer de pisică.

După felul cum pronunțase „din nou", Tamara îi recunoscu accentul din Pacificul de Nord-Vest, poate din Washington sau Oregon.

– *Eu* sunt Karla şi *ea* e Kitty.

– Oricum ar fi, îmi pare bine, spuse Tamara.

– Iar acesta e Louis Ziolko, soțul Tamarei, aşa cum probabil ați ghicit.

Louis se înclină adânc peste mâinile celor două fete. Ele chicotiră şi Tamara simți o împunsătură irațională de gelozie față de galanteria lui.

Se lăsă pe scaunul ținut de maître d'hotel şi blana îi alunecă de pe umeri. Îi zâmbi celei mai apropiate gemene:

– Scuză-mă, dar vă confund. E uluitor. Arătați absolut la fel. Nu-i aşa, Louis?

– Absolut, fu de acord soțul ei, trăgându-şi scaunul mai aproape de al ei.

Paharele de şampanie spumoasă apărură imediat pe masă. O.T. rosti un toast:

– Pentru cât mai mulți ani fericiți împreună.

– Să bem pentru asta, zâmbi Tamara şi ea şi Louis se sărutară.

După masă, luminile fură reduse şi tortul cu patru nivele apăru împins pe un cărucior, în aplauzele tuturor. În vârful lui scânteia o singură lumânare, sfârâind şi aruncând lumină.

O.T. se ridică în picioare şi bătu cu furculița în pahar până se făcu liniște. Vorbi cu o voce care răsuna cu putere în toate colțurile:

– N-am să vă țin un discurs lung, fiindcă sunt sigur că preferați să dansați sau să vorbiți decât să mă ascultați. Totuşi, suportați-mă un moment.

Făcu o pauză şi privi în jur.

– Aceasta e o ocazie fericită pentru toți cei care fac parte din familia cinematografului. Într-un singur an, Tamara şi Louis au devenit primul cuplu al Hollywood-ului

şi ştiu că nu există aici nici o persoană care să nu le dorească numai bine. Sau cel puţin aşa ar trebui. Am investit destul în ei doi.

Urmară râsete şi aplauze răzlețe. Producătorul îşi ridică solemn paharul:

– Aşa că, doamnelor şi domnilor, vă propun un toast. Să bem pentru cel mai distins regizor şi pentru soția lui, cea mai frumoasă femeie din lume. În onoarea aniversării căsătoriei lor, să cinstim pentru Tamara şi Louis Ziolko, ai companiei I.A.

Izbucniră urale în camera plină de celebrități şi toți îşi ridicară paharele şi băură.

O.T. făcu un gest către Tamara şi Louis. Ei se ridicară şi, ținându-se de mână ca nişte copii fericiți, le zâmbiră invitaților. Tamara vorbi prima, reglându-şi timbrul vocii astfel încât să fie auzită de toată lumea. Apoi Louis ținu un scurt discurs şi tăiară împreună o felie de tort, după care se aşezară şi-i lăsară pe chelneri să împartă în continuare.

O.T. se ridică din nou.

– În onoarea ocaziei, Louis şi Tamara vor deschide dansul. Iar eu îmi rezerv dansul următor, adăugă, zâmbindu-i Tamarei. Nici chiar unui director de studio nu i se întâmplă în fiecare zi să danseze cu vedeta lui favorită.

Tamara strălucea de fericire învârtită de Louis de-a lungul ringului de dans. O.T. veni, aşa cum promisese, s-o ia la dansul următor. Era un dans lent şi Tamara îl suspectă că aranjase cu orchestra ordinea melodiilor. Deveni rigidă când degetele lui O.T. îi atinseră spatele gol şi o traseră mai aproape şi făcu eforturi să păstreze o distanță decentă. *Cu Louie ar trebui să dansez dansul ăsta,* gândi ea.

– Eşti încordată, îi reproşă încet O.T. Să ştii că nu sunt otrăvit. Nu trebuie să te tragi aşa.

Ea se strădui să reducă puțin depărtarea dintre ei şi-i trecu deodată prin minte cât de mult se schimbase în acest ultim an. Nu mai era deloc tânăra ingenuă, pierdută

Intr-o mare de indivizi versați. Un an de petreceri şi apariții la Hollywood o învățase mai mult decât ar fi dorit să ştie. Tinerețea şi frumusețea nu erau numai nişte avantaje pentru ecran, ci trezeau şi ceea ce era mai rău în oameni. Unii flirtau fără gânduri rele, alții încercau să-i inspire sentimente sau pur şi simplu să o întâlnească. I se întâmplase uneori să fie abordată de bărbați tânjind să se culce cu ea. Era adevărat că O.T. fusese până acum un gentleman perfect, dar nici ea nu-i dăduse ocazia să se poarte altfel şi nu avea de gând să-l încurajeze acum.

– Iar te tragi de lângă mine, Tamara spuse el.

– Pentru că te încolăceşti în jurul meu.

– Mi-o spui de parcă m-aş da la tine.

Ea îşi ridică bărbia.

– Asta încerci, O.T.?

El îi scoase limba.

– Ai o minte murdară.

– Şi tu te porți ca un bătrân libidinos.

– Îmi place să cred că nimic nu este inaccesibil în viață. Mai ales o femeie frumoasă şi atrăgătoare.

Ea îl privi în ochi:

– De ce ai nevoie de mine? Le ai pe gemenele Karan.

El râse:

– Împrăştiatele alea cu minte de găină? Pe tine te vreau!

– Sunt măritată, O.T.

– Sunt dureros de conştient de asta, crede-mă.

– Nu vorbi aşa! Azi e aniversarea mea!

– Ah, dincolo de exteriorul perfect, eşti lipsită de inimă. Am ajutat la crearea frumuseții, dar am uitat să-i dau o inimă.

– O spui de parcă aş fi un robot.

– Din cauză că eşti rece şi fără sentimente.

– Sunt credincioasă şi monogamă.

El o trase aproape:

– Dar eşti de acord că nu-i nimic rău într-o încercare, îl zâmbi.

– Dimpotrivă, eu cred că e foarte rău.

El făcu o grimasă.

– Hai, o îndemnă, relaxează-te. Trăieşte puţin.

– Tu nu propui să trăiesc, ci să înşel.

– Numai pe tine te-ai înşela dacă m-ai rata.

– Îmi asum riscul bucuroasă.

Cu toate avertismentele, îi simţi braţele strângând-o mai tare. Apoi îi simţi şoldurile apăsându-le pe ale ei. O mână îi era la baza spatelui ei gol, trasând mici mişcări circulare cu un deget. În ciuda ei însăşi, îşi simţi sânii întărindu-se şi o traversă un val de căldură.

În ochi îi apăru o expresie confuză şi i se strânse inima. O parte din ea voia să vomite, în timp ce alta tânjea după degetele lui experte. Îl privi în ochi, în care păru să sclipească un triumf pervers, de parcă îşi dădea seama că apăsase pe butoanele potrivite.

Era aceeaşi privire pe care i-o văzuse când o dusese în faţa oglinzii în Italia. Ea era produsul muncii lui. Se gândea la ea ca la o expresie a creativităţii lui, cărela îi insuflase viaţă. Îşi dădu seama cu luciditate că el o considera Galateea lui personală.

Devenea tot mai agitată şi mai mânioasă din cauza modului lui de a-i mângâia spatele. O apăsă tot mai tare pe coapsele lui şi aproape că intră în panică. Dacă cineva îi observa avansurile? Dacă observa Louis? Cum putea să explice că nu făcuse nimic pentru a-l încuraja?

Îşi blestemă în tăcere reacţia feminină la atingerea lui, senzualitatea proprie o lovea ca o palmă. *Ce i se întâmpla?*

Mâinile lui coborâră şi-i atinseră fesele, înconjurară rotundurile argintii... La naiba! N-avea de gând să se oprească?

Iritarea ei se transforma în furie; era evident că nu ajungea la nici un rezultat încercând să-l respingă discret. Era nevoie de măsuri mult mai drastice.

Strângându-şi buzele, zâmbind dulce şi fără să piardă măsura, îi dădu cu precizie un genunchi între picioare. Nu se aşteptase la aşa ceva. Ochii îi ieşiră din orbite şi abia-şi putu înăbuşi un strigăt. Fața i se albi şi o clipă păru năucit, de parcă n-ar fi ştiut ce-l lovise.

– I-isuse! reuşi să bălmăjească într-un sfârşit.

Ea păru contrariată.

– Vai, îmi pare rău, O.T.! Ai stârnit în mine atâta pasiune încât mi s-a dezlănțuit corpul!

Îl strânse cu pantofii ei lăcuiți.

– Înțelege asta, O.T., îi spuse încet, foarte serioasă. Îmi iubesc soțul şi nimic pe lumea asta nu mă poate despărți de el. Nimic şi nimeni. Nici tu, nici altcineva.

El o privi cu respect:

– Louis e un om norocos.

– Şi eu sunt o femeie norocoasă. N-am de gând să uit asta nici măcar o singură zi.

Zâmbi.

– Dar ce s-a întâmplat? Iar ai greşit pasul?

– Să te ia naiba, scrâşni el din dinți. O să fiu soprană o săptămână.

Ea clătină din cap:

– Tu n-o să fii niciodată soprană, O.T., îi spuse conclusiv. Eşti prea viril.

Şi cu asta îi întoarse spatele şi se îndreptă spre masa lor. El se uită după ea, clătinând din cap gânditor.

Casa părea extrem de liniştită şi seducătoare după zgomotul infernal al petrecerii. Erau aprinse numai luminile din foaier; restul camerelor erau întunecate. Ea începu să urce scara curbată spre apartamentul principal, dar Louis o prinse de mână şi o duse spre sufragerie. Acolo o lăsă şi, spre surprinderea ei, se duse şi aprinse toate luminile.

Îl văzu imediat, pe peretele de deasupra unei mese de colț, aşezat astfel încât să fie scăldat în lumină. Era o mică pictură în ulei de Matisse, sugerând mai mult decât

ilustrând o natură moartă. În ochi îi licăriră lacrimi şi nu putu vorbi. El o luă de mână cu mâna lui caldă. Cu degetele împletite, rămaseră studiind pictura.

În cele din urmă, ea se întoarse spre el cu ochii strălucitori.

– Îţi place? o întrebă el încet.

Ea se înălţă pe vârfuri şi-şi lipi buzele de ale lui.

– La nebunie, îi şopti vibrant, sărutându-l. Iar tu îmi placi şi mai mult. Azi e cea de-a doua zi foarte fericită a vieţii mele.

– Care a fost prima?

Ea zâmbi.

– Ziua nunţii noastre.

– Vor veni alte multe zile, îi promise el.

Şi veniră. Fără ca ea să ştie, el respecta o tradiţie de familie. Cea de a doua aniversare aveau să şi-o celebreze în Camera de Cristal, principala sală de bal din Beverly Hills Hotel şi după aceea, Louis îi dărui un tablou de Toulouse-Lautrec, reprezentând o scenă de la Moulin Rouge. După cea de-a treia aniversare, sărbătorită în corturi în grădina lui O.T., Louis îi făcu bucuria de a-i da un peisaj vibrant de Van Gogh, ce părea că pulsează de o lumină interioară. De câte ori îl privea, simţea cum mintea ei traversează golul către nebunia inspirată a artistului şi-şi dorea să poată interpreta cu tot atâta geniu cu cât pictase el.

Dar, cu toate picturile valoroase care se adăugau în fiecare an la colecţia lor, micul Matisse, primul cadou al aniversării căsătoriei, rămase întotdeauna favoritul ei. Fiind primul, fu cel mai preţuit.

Anna Karenina, Tamara şi Miles Gabriel fură nominalizaţi pentru premiile Academiei. Pentru a sărbători, Louis îl cumpără Tamarei o maşină Packard decapotabilă, albă şi cu capota roşie.

– O să-ți cumpăr o decapotabilă nouă de fiecare dată când eşti nominalizată pentru premiul Academiei, spuse el expansiv. Iar dacă-l câştigi, te ridic la un Rolls.

Dar *Anna Karenina* nu luă nimic. Planurile bine alcătuite ale lui Oscar Skolnik se destrămară. În anul acela se făcuseră multe filme mari cu multe vedete mari. *Grand Hotel* al studioului MGM câştigă premiul pentru cel mai bun film, Helen Hayes fu cea mai bună actriță pentru rolul *Păcatul Madelonei Claudet,* primul ei rol de film, iar premiul pentru cel mai bun actor fu împărțit pentru prima dată între Fredric March (în *Dr. Jekyll şi dl. Hyde)* şi Wallace Beery (în *Campionul).* Walt Disney primi o distincție specială pentru Mickey Mouse.

Oscar Skolnik spumega. Miles se împăuna. Tamara, încântată de faptul că fusese nominalizată, nu crezuse nici un moment că va câştiga, aşa că tratã înfrângerea cu un umor filosofic. Pentru ea contase că juriul o apreciase atât de mult încât o nominalizáse şi că *Anna Karenina* era un mare succes, atât artistic cât şi de casă. Fu primit mult mai bine decât *Marie Antoinette,* dar aduse câştiguri mai mici decât *The Flappers,* care rămânea în fruntea topului încasărilor cinematografice ale timpului. În orice caz, ea era una dintre marile celebrități ale unui oraş plin de figuri celebre. După numai trei filme, devenise deja una dintre cele mai cunoscute stele. Chipul ei apărea pe coperțile atâtor reviste încât îi plăcea să glumească: „Aş putea să-mi tapetez pereții sufrageriei cu coperți şi tot mi-ar mai rămâne şi pentru restul bordeiului". Departamentul de publicitate al I.A. tipărea despre ea atâtea articole, de la cronici respectabile până la invenții fantasmagorice, încât nu le putea citi pe toate, oricât ar fi vrut. Primea săptămânal cinci mii de scrisori de la admiratori. Era pe culmile popularității. Părul ei platinat devenise ultima modă. Dacă-şi schimba pieptănătura, coafezele din toată țara erau obligate să-i studieze noul stil ca să-l poată imita. Nici un detaliu al vieții ei nu scăpa publicului. Ce

ciudat, gândea ea adesea cu tristețe, că nu se simțea *altfel* decât se simțise înainte. Diferențele majore față de viața ei dinainte erau reacțiile celorlalți față de ea, securitatea financiară și continua spionare a intimității ei, pe care ajunsese s-o urască. Acasă sau la studio, era o regină, tratată ca o piatră prețioasă dintr-o diademă și înconjurată de ziduri și gărzi. Sirena fabulos îmbrăcată și plină de bijuterii, care putea provoca o isterie de masă numai făcându-și apariția undeva, trăia ca o întemnițată.

În afară de cazurile când prezența ei era absolut obligatorie, Tamara prefera să se izoleze de public. Se gândea de două ori înainte de a ieși din casă. Vânători de autografe, fotografi și fani îi pândeau fiecare pas. Nici acasă nu era cruțată – curioșii dornici s-o zărească un moment, în treacăt, se plimbau în sus și în jos prin fața casei. Fanii mergeau până la a suna și a se oferi să facă orice muncă în jurul casei, pe gratis, numai ca să poată fi în preajma actriței lor favorite. S-o urmăreşti pe Tamara devenise o distracție națională. Era un superstar încă dinainte de apariția cuvântului.

Totuși, îi mai rămăseseră câteva plăceri nesacrificate și nimic n-o încânta mai mult decât să nu facă absolut nimic. Cele câteva ore ale ei pe care le putea obține într-o săptămână erau salvate de ceilalți și petrecute în grădină sau pe marginea piscinei. Acolo se simțea ferită de mâini întinse, guri urlătoare și ochi iscoditori. Terenurile din jurul casei îi asigurau intimitatea, datorită unui zid de patru metri și a unui gard viu de cinci. Ajunsese să iubească parcul generos și casa mare. Se simțea în siguranță aici. Și se simțea acasă.

Zidurile o țineau departe de lume.

Ar fi fost mulțumită dacă ar fi putut trăi astfel pentru totdeauna.

Louis îi făcu o surpriză în după-amiaza însorită a unei zile târzii de mai, din 1932. Era o zi de vis. Cerul era

senin, albastru uniform cu numai câteva fire albe, temperatura se apropia de 30°C şi grădina era în plină înflorire. Fluturii zburau fără zgomot printre straturile de nemțişor, albinele conştiincioase îşi strângeau, zumzăind din floare în floare, polenul şi un colibri nimerit întâmplător plana delicat deasupra grădinii, cu aripile parcă pulverizate de rapiditatea cu care şi le mişca.

Tamara stătea mulțumită pe şezlongul ei de trestie de sub copacul jacaranda preferat. Pe masa de trestie din fața ei stăteau un pahar pe jumătate plin cu ceai de la gheață şi o frapieră aburită. Buzele ei zâmbeau aproape fără voie. Citea *Bunul pământ* de Pearl Buck, care apăruse în anul trecut, dar abia acum apucase s-o citească şi era adâncită în lectură. Era o după-amiază perfectă pentru citit şi se putea relaxa complet. Cel puțin în ziua aceea nu mai avea nici o grijă. Cu ochelarii pe nas, Inge stătea sub o umbrelă ondulată de lângă piscină şi cosea ceva.

Intorcând pagina, Tamara auzi ropotul tocurilor de piele pe aleea de pietriş şi ştiu că Louis se întorsese din misterioasa misiune care-l răpise în urmă cu două ore.

– Am venit! anunță el inutil, aplecându-se ca să intre sun ramurile de jacaranda.

Se aplecă adânc în fața ei şi-i întinse un crin cu tija lungă pe care-l ținuse la spate. I-l întinse oficial:

– Doamnă..., spuse sobru.

Ea-i luă crinul şi-l duse la nări, inhalându-i parfumul fără să-şi ia ochii de la el. Se întrebă ce pusese la cale frumosul ei soț. Avea în ochi o licărire, fața îi strălucea de un entuziasm abia reținut.

– Bună, îi zâmbi ea, fluturându-şi leneş degetele. Cu nasul în crin, îi aruncă una din acele priviri seducătoare, atât de faimoase pe ecran.

– Ce s-a întâmplat?

– Hai, îmbracă-te, o îndemnă el. Mergem undeva. Am să-ți arăt o surpriză.

– Louie! protestă ea, punându-şi lujerul florii ca semn de carte. E aşa linişte aici! Ascultă un moment.

Făcu o pauză.

– Auzi? Păsări, greieri, frunze foşnind în adierea brizei...

Îşi deschise ochii plini de o strălucire imploratoare:

– Surpriza nu poate să mai aştepte?

Se întinse după mâna lui.

El se dădu înapoi încăpăţânat şi-şi băgă mâinile în buzunare, cu buzele strânse de supărare.

Ea oftă şi-şi întoarse capul. Îl supărase, dar simţea că ea ar fi trebuit să fie supărată. În vinerea trecută terminase filmările la *Talmeş-balmeş* şi era săptămâna ei liberă; de data aceasta, săptămâna se extinsese la trei, o vacanţă de douăzeci şi una de zile minunate, pentru care ea şi Louis luptaseră din răsputeri. Şi acum, când de abia aştepta să se recreeze acasă fără să mai iasă în public absolut deloc, Louis voia să-şi părăsească oaza. Nu era drept.

– Louis, mă simt bine, îi explică ea calm. Şi înge la fel. De ce nu-ţi pui costumul de baie să vii cu noi? Ştii că abia acum reuşesc şi eu să citesc o carte anul ăsta, una care să nu aibă legătură cu filmele.

– Pentru mine e important, spuse el încet. E ceva pentru... noi.

– Îmi pare rău, iubitule, spuse ea contrariată. Trebuie să mă crezi o scorpie şi ai dreptate. Vin imediat.

Se întinse după mâna lui şi i-o scoase din buzunar.

– Ar trebui să fiu recunoscătoare pentru orice ocazie de a fi împreună. Dar unde mergem?

El clătină din cap.

– Nu pot să-ţi spun.

– E surpriză, râse ea.

– E surpriză, fu el de acord.

Şi era: şase hectare de teren de prima calitate, pe o colină cu vedere asupra oraşului Los Angeles, având spre

vest kilometri întregi de coastă sălbatică, iar spre est zgrunțuroșii munți Santa Ana.

– Dar... nu e nimic aici! exclamă stupefiată Tamara când se dădură jos din mașină și o luară prin bălăriile încâlcite și înalte până la genunchi.

– Asta-i toată frumusețea, spuse Louis cu însuflețire. Nu-ți dai seama? E pământ virgin. Putem face aici absolut ce dorim. Aici ne vom construi casa. Gândește-te numai, zise el cu ochi strălucind, casa *noastră,* nu una care a aparținut altora. O vom face așa cum vom dori. Nu e frumos?

Ea privi de jur împrejur și dădu din cap. Stăteau pe un platou întins de un hectar, în vârful dealului și restul proprietății se întindea pe o vale cu panta domoală. Era și albia pietroasă a unui pârâu care indica ploi torențiale în sezonul primăverii și Tamara tresări când un iepure speriat țâșni dintre buruienile ude. Deasupra, o pasăre mare descria cercuri tăcute. Priveliștea era incredibilă, cât ținea orizontul. În trei direcții, păreai că ești în mijlocul sălbăticiei, dar luminile Los Angeles-ului în cea de a patra direcție îți reaminteau că nu ai părăsit complet civilizația. Era o lume de mijloc, cea mai bună, naturală și curată. Cu excepția faptului că nu avea copaci, o încânta.

– Stai să ghicesc, spuse ea cu șiretenie, lovind o pietricică din albia pârâului. Ai și cumpărat terenul?

Își ținea capul aplecat și-l privea dintr-o parte, cu mâinile în buzunarele pantalonilor. O briză caldă îi ridica buclele platinate de sub bereta pusă pe-o parte.

– Aha. Am actul aici, îi zâmbi el larg, bătându-se peste buzunarul de la piept. Semnat, pecetluit și livrat. Negocierile au durat trei săptămâni și am reușit să mai scad ceva din preț, dar tot n-a fost ieftin, fiindcă proprietarii nu voiau neapărat să vândă. Dar face fiecare centimă. Uită-te la cum e situat.

Îi arătă orașul de la poalele dealului:

– După cum se întinde oraşul, nici nu se poate spune cât de valoros va fi locul ăsta în viitor. Peste câţiva ani va valora probabil de douăzeci de ori mai mult decât azi şi nu ne-am mai putea atinge de el. Terenurile au preţuri în continuă creştere, ai să vezi. Criza nu poate dura la nesfârşit.

– Presupun că ai dreptate.

Ea făcu o pauză şi studie terenul.

– Cred că e scump să construieşti aici, gândi cu glas tare. Va trebui să prelungim şoseaua de la intersecţie...

– Ştiu. Şi pe urmă o s-o încercuim cu ziduri. Şi nici casa nu va fi ieftină, dar o să fii nebună după ea. Deja arată grozav în proiecte.

– Ce! se răsuci ea, cu ochii cu sclipiri de argint. Louie, vrei să spui că ai pus să se facă proiecte fără ca măcar să mă întrebi?

– Ei, da, spuse el, foindu-se stânjenit pe loc. Ştiu mai bine decât oricine de ce ai nevoie. Şi ştiu şi ce-mi place mie. Hai, nu te supăra. Ştiu că-ţi place casa închiriată în care stăm acum, dar îţi garantez că asta o să-ţi placă mult mai mult. O să ai o grădină de n-o să-ţi vină să crezi. Grădina Edenului sau grădinile suspendate din Babilon sunt nişte petece cu buruieni pe lângă ce va fi asta.

Rânji.

– Ai făcut-o pe la spatele meu, îl acuză ea.

– Tamara, o spui ca într-o tragedie greacă.

– Poate că este o tragedie.

– Nu, nu e. Am vrut doar să fie o surpriză, asta-i tot. Nu ţi-am spus pentru că eşti atât de ocupată, încât n-ai timp să faci nici jumătate din ceea ce vrei. Am vrut să-ţi fie uşor. Dacă vrei, uităm totul şi scoatem terenul la vânzare. Nu merită să ne certăm din cauza lui.

– Nu vreau să ne certăm, se topi supărarea Tamarei. Îmi pare rău că am reacţionat aşa. A fost doar... un şoc de moment.

Încercă să zâmbească.

– M-am purtat prosteşte.

Îşi ridică ochii şi-l privi în față. Ochii lui străluceau pe fața puternic bronzată. Simți că o hipnotiza, aşa cum misterioasa forță a lunii trage spre ea apele mării. El îi luă capul în mâini şi i-l ridică blând spre el. Apoi o sărută.

Avea buzele umede şi moi, pline de o mie de promisiuni calde. Îi pieriră orice urme de ciudă şi supărare. Se simți slabă. Simți cum pasiunea o înfierbântă. Ar fi vrut s-o sărute mereu şi s-o ia acolo, pe loc.

Dar în cele din urmă se desprinse din brațele lui.

– Ajunge... deocamdată, şopti, cu un râs coborât. Nu ştie unde o să ajungem dacă nu ne oprim.

– Ne vom întoarce... de multe ori.

– Da.

Merseră în tăcere de-a lungul albiei pârâului spre mașină, ținându-se de mâini ca adolescenții. Tamara simțea o mulțumire caldă. Întotdeauna după ce se certau erau mai îndrăgostiți decât oricând, de parcă mânia s-ar fi prefăcut – grație unei alchimii misterioase – în pasiune.

– Care e pasul următor? întrebă ea când ajunseră la mașină.

El se sprijini de capota Duesenberg-ului.

– În legătură cu casa?

Ea dădu din cap.

– Păi, nu ne-ar strica să ne consolidăm veniturile. Acum, tot ce câştigăm se depune automat în conturile fiecăruia. După cum merg lucrurile, ar fi mai simplu dacă am putea plăti tot dintr-un cont comun.

Mi se pare logic.

El zâmbi.

Da, numai că eşti soția mea şi nu-mi place ideea de a folosi banii nevestei.

– De ce? Ce au banii mei?

El respiră adânc.

– Aşa am fost crescut. Bărbatul e cel care plăteşte.

– Ce prostie! îl certă ea, apoi îl privi cu atenție: Eşti serios, nu-i aşa?

El dădu din cap.

– Aşa cum ți-am spus, mă cam stânjeneşte. Dar sunt sigur că o să-mi treacă.

Ea păru exasperată.

– Ar fi cazul.

– Oricum, acum totul se reduce la a avea bani gheață. Am plătit din contul meu terenul şi arhitectul, dar nu-mi ajung banii să plătesc şi pentru casă. Un cont comun ar simplifica mult lucrurile. Dacă nu-ți place ideea, fiindcă mie *nu*-mi place, ți-am făcut o împuternicire de avocat. E ceva temporar şi trebuie doar s-o semnezi. Până când o anulăm pot lua din banii tăi fără probleme. Aşa, voi putea scoate din conturile noastre fonduri pentru un cont comun necesar la plata casei, dar în esență, vom avea tot conturi separate.

– N-aş putea mai bine să semnez cecurile pe măsură ce avem nevoie de ele?

– M-am gândit la asta, dar ce facem dacă am nevoie repede de bani şi tu eşti într-un tur publicitar?

– Înțeleg, se gândi ea un moment. Cât crezi că o să ne coste casa?

El o privi drept.

– Două sute de mii de dolari.

– Două sute de mii! izbucni ea, cu un nor de neîncredere pe față. Dar ce construim? Palatul Versailles?

– Numai o imitație rezonabilă, glumi el încurcat. De fapt, nu-i chiar aşa de rău dacă priveşti în ansamblu. M-am interesat, o casă medie de stuc cu şapte camere în Beverly Hills costă cinci mii.

– A patruzecea parte din ce presupui tu că o să ne coste pe noi.

– Ştiu. Dar ține cont de faptul că ne trebuie ceva mai bun decât media. Şi apoi, terenul ăsta nu are nici o îmbunătățire. Asfalt, electricitate, apă, deșelenire, împrejmuire...

– Dar cât a costat terenul? întrebă ea.

– Douăşpe mii.

Ea rămase cu gura căscată.

– E... e cam mult.

El făcu un gest spre deal.

– Da, dar sunt şase hectare de prima calitate. Nu e chiar un mizilic.

Ea îl privi.

– Nu, probabil că nu, îi spuse răguşit.

El o privi îngrijorat.

– Ce mai e? Parcă ai fi văzut o stafie.

– Stafia sărăciei, mai bine zis, spuse ea posomorâtă.

– Prinţeso, revino-ţi! Vorbim despre o casă, nu despre o jucărie, un iaht sau o maşină. Casele se cumpără şi se vând zilnic.

– Şi-şi schimbă zilnic proprietarii. Se vede clar din statisticile din ziare.

El clătină din cap.

– Uneori nu te înţeleg. Eşti pornită să mă convingi că o casă ne va duce la faliment. Câţi oameni pe care-i cunoşti au păţit asta? Spune-mi unul singur.

– Regele Ludwig al Bavariei.

El izbucni în hohote de râs.

– Îl cunoşti tu personal, îngăimă el. Fii serioasă.

– Sunt serioasă, îi spuse ea îngrijorată. Louie, dacă ne apucăm să ne facem o casă de două sute de mii de dolari o să ajungem la sapă de lemn!

El râse:

– Nici vorbă. Şi apoi, nu trebuie s-o plătim toată o dată. Nimeni nu face aşa!

Ea se înroşi:

– Dar chiar ne putem permite? Vreau să spun, vom cheltui mai mult decât câştigăm.

– Cu trei sute ai mei pe săptămână şi cu mia ta, câştigăm cinci mii două sute pe lună! Bineînţeles că ne putem permite!

– Nu-i chiar aşa de simplu, protestă ea, calculând rapid. Vom merge pe o pojghiţă subţire. Mai sunt şi impozitele.

– Le-am socotit.

– Şi avem nişte cheltuieli astronomice. Louie, nu putem să construim o casă şi pe urmă s-o lăsăm goală, va trebui mobilată. De unde o să luăm atâţia bani?

– Ce Dumnezeu, prinţesă, spuse el exasperat, suntem bogaţi! B-O-G-A-Ţ-I! De ce nu-ţi intră asta în cap? Tot te mai crezi fata de la restaurant.

– Poate, recunoscu ea, dar nu vreau să mă mai întorc vreodată acolo.

– Ai încredere în mine. Încă cinci ani şi ţi se renegociază contractul. O să-ţi scrii singură salariul. Banii o să curgă gârlă.

– Ca-ntr-o vrajă?

– Cam aşa.

– Atunci de ce nu economisim mai mult de opt sute de dolari pe lună? Uneori, nici atât. Mă simt de parcă i-am arunca în vânt banii ăştia.

– Ca să câştigi mult, trebuie să cheltuieşti mult, spuse el calm. Nu ne putem reduce cheltuielile. Fac parte din mijloacele care ne ţin în atenţia publicului. Oamenilor nu le place ca vedeta lor favorită să trăiască exact ca fata din vecini.

– Şi dacă, spuse ea cu o expresie de îngrijorare sinceră, unul din noi păţeşte ceva şi banii n-o să mai curgă gârlă?

– Zău, îi spuse el blând. Te-aş sfătui eu greşit?

Ea îi văzu expresia onestă de pe faţă.

– Bineînţeles că nu, îi spuse încet. Ştii că am o încredere oarbă în tine.

Inspiră adânc:

– Ziceai că ai procura la tine.

– Aici, scotoci el în buzunar.

– Ai un pix? îl întrebă ea cu palma întinsă.

Zâmbind, el îi întinse un stilou cu capacul deşurubat.

Cu toată detaşarea de care era în stare, ea puse hârtia pe capotă şi o semnă cu faimosul ei autograf. Se încruntă. Iscălitura nu denota de loc siguranță, ci era mai degrabă o zgârietură tremurată şi ezitantă. Ca semnătura unui nefericit, gândi ea. Sau a cuiva silit să acționeze împotriva voinței şi a judecății sale.

Peste doi ani şi ceva, când cifrele fură adunate, costul casei se dovedi a se fi ridicat la amețitoarea sumă de 440.000 dolari. Şi nu era a lor, ci a băncii. La două săptămâni după încheierea lucrărilor, se puse a doua ipotecă pe casă.

Mult mai târziu, amintindu-şi de trecut, Tamara se gândi la momentul când îşi pusese semnătura şovăitoare pe procura dată lui Louis ca la clipa când roata norocului încetase să se mai învârtească în favoarea lor, iar problemele începuseră să-i asalteze şi viața bună de care se bucuraseră se schimbă.

Între timp, îşi construiseră casa. Generă atâta publicitate încât îşi meritä banii. Singura problemă era că plăteau ea şi Louis, nu I.A. Nu era Versailles, dar nici modestă nu era. Delegați ai presei defilară prin ea cu „ooh-urile" şi „aah-urile" de rigoare şi plecară impresionați şi nerăbdători să-şi lumineze cititorii. Şi cum să nu fie impresionați? se întrebă istovită Tamara. Ea era impresionată. Câți oameni şi-au pierdut complet imaginația de pe vremea când ascultau basme? Pentru că asta era casa lor – un castel de vis, ca o plăsmuire de zahăr ars.

Dar nu-şi amintea să se fi simțit atât de neconfortabil în vreo casă. Nu se simțea acasă. Era monstruos de impunătoare.

Luni de zile nu putea deschide un ziar sau o revistă fără să dea de o mențiune despre „Tamahawk", căci aşa numise Louis casa, în onoarea ei.

Revista *Povestea ecranului* dedică un grupaj de opt pagini casei, cu şapte fotografii inserate. Articolul, destul de acid, scris de temuta editorialistă Marilee Rice, era intitulat: „Acasă, adică la castel".

*
* *

– Taie şi... *reţine!* tună vocea lui Louis prin megafon.

Toţi cei de pe platou, de la regizorul de montaj până la ultimul trepăduş, izbucniră în aplauze spontane. Tamara răspunse omagiului lor cu o plecăciune graţioasă, care făcu să-i alunece înalta pălărie vieneză cu funde colorate şi pene. Asistentele de garderobieră nu erau atente, dar Pearl se repezi să salveze pălăria înainte de a se rostogoli pe podea.

– Slavă Domnului, suflă Tamara, când tânăra ajutătoare a lui Pearl desfăcu evantaiul de fildeş din mâna ei şi începu să-i facă vânt.

Cu capul gol, se simţea ciudat de uşurată. Sub buclele strânse, era transpirată leoarcă şi simţea picăturile de sudoare curgându-i pe spate.

– Cred că o să leşin, îngăimă ea. Câte grade sunt?

– La radio au spus că peste 35, zise Pearl.

– Mai degrabă cincizeci, mormăi Tamara. Parcă suntem la saună, mai ales eu, în hainele astea de iarnă! Cel puţin, adevărata baroană Maria Vetsera n-a trebuit să sufere valurile de căpuşeală ale Californiei.

– Adevărata baronesă Vetsera a avut de suportat frigul palatelor şi gheţăria din cabanele de vânătoare iarna şi a fost împuşcată de iubitul ei încoronat, ceea ce e cu mult mai al dracului de rău decât să te împaci cu vremea noastră, replică Pearl.

Tamara o ţintui cu privirea.

– Te pricepi să înveseleşti o persoană, îi spuse iritată, lăsându-se să cadă pe scaunul regizorului, singurul scaun

împisat cu mătase albă de la Hollywood. Trebui să se aşeze pe margine, din cauza rochiei foarte bufante.

– Privesc optimist lucrurile, mârâi Pearl, frecând un chibrit de brațul scaunului Tamarei ca să-i aprindă o Lucky Strike.

– Scuteşte-mă de optimismul tău, o repezi Tamara. Şi vrei, te rog, să nu-mi mai foloseşti scaunul drept cutie de chibrituri?

– Oooh, remarcă Pearl cu sprâncenele ridicate, am devenit sensibile!

Tamara închise ochii, lăsând evantaiul să-i răcorească fața. Louis se grăbea spre ea cu portavocea în mână.

– A fost o scenă magnifică! jubilă el.

Se aplecă şi sărută exuberant obrazul Tamarei.

– Fii atentă, prințeso, că de data asta chiar iei Oscarul!

Tamara deschise un ochi şi-l privi posacă.

– Pentru ce? îl repezi, întinzându-şi brațele pentru ca cele două costumiere să-i poată desface cei optsprezece nasturi perlați care-i încheiau mănuşile albe. Pentru că am îndurat căldura cea mai mare? Pălăriile cele mai grele? Silueta cea mai deformată şi artificială, mulțumită corsetului ăsta hidos de sârmă? Parcă aş fi gravidă la şapte!

– Arăți minunat şi o ştii!

– Arăt ca o afurisită de cămilă!

El o privi surprins.

– Hei, îi spuse blând, destinde-te! Ştiu că nu-i prea plăcut să porți costumul ăsta în plin soare.

– Să ştii că ai dreptate.

– Du-te şi schimbă-te în ceva mai comod. Pe urmă vino cu Pearl la bufet. Ne vedem acolo.

Tamara clătină din cap:

– Duceți-vă voi. Eu nu vreau decât să mă duc în cabina mea şi să mă întind puțin în pielea goală. E singurul mod de a te răcori pe arşița asta.

– O să-ți trimit o salată rece, se oferi Pearl.

– Mulțumesc, nu, spuse Tamara ferm.

Costumierele îi trăgeau mănuşile pe care încerca să şi le arunce nerăbdătoare.

– Acum, nişte sifon cu înghețată şi o cadă plină cu apă rece mă vor ajuta mai mult decât orice mâncare.

Înhață un prosop ud şi şi-l apăsă pe frunte.

– Aşa e mai bine, gemu uşurată. Machiajul ăsta nu lăsă pielea să respire. Am plecat.

Lăsă prosopul, se ridică şi începu să se lupte cu nasturii rochiei strânse în jurul gâtului, cu dungi negre şi viorii, lungă până la călcâie.

– Ne vedem mai încolo, le strigă peste umăr. Continuă să-şi desfacă nasturii chiar şi pe drumul scăldat în soare, până la cabina ei de pe cealaltă parte a străzii. Era amiază şi aerul era mai fierbinte decât oricând. Abia aşteptând răcoarea celor patru ventilatoare, urcă atât de repede cele trei trepte încât crezu că o să leşine. Intră împiedicându-se şi se dădu pe neaşteptate cap în cap cu Inge.

Inge o apucă de braț. Tamara o privi şi se dădu înapoi albindu-se la față.

– Inge! şopti cu vocea întretăiată. S-a întâmplat ceva?

– Nu, o asigură Inge repede.

– Spune-mi! o îndemnă Tamara.

– Nu e de îngrijorare, o linişti Inge.

În timbrul vocii ei se simți o schimbare:

– Acasă totul e în regulă.

– Atunci ce e? întrebă Tamara. Nu ți se potriveşte să apari aici fără să anunți. M-ai speriat zdravăn.

– Ştiu, îmi pare rău, îi susținu Inge privirea. Ai puțin timp?

– Sunt în pauza de masă. Am o oră întreagă la dispoziție. Ți-e foame? Vrei să trimit după ceva de mâncare?

– Pentru mine nu, mulțumesc.

Inge își potrivi rochia gri informă și se așeză cam țeapănă pe marginea canapelei albe. Tamara simți un fior străbătând-o.

– De ce mă privești așa? o întrebă.

– Îmi pare rău, își plecă Inge ochii, netezind perna de lângă ea. Stai și o să-ți spun de ce am venit.

Tamara se așeză lângă ea și Inge respiră adânc, întărindu-se:

– De când am ajuns în America m-am străduit să te cresc cât de bine am putut. Ca pe copilul meu, sânge din sângele meu. Așa te și consider, pentru că nu am altă familie în afară de tine, începu Inge, alegându-și cu grijă cuvintele.

– Știu, zâmbi Tamara afectuoasă. Suntem mult mai apropiate decât o familie adevărată.

Inge încuviință:

– Și cred că știi că nu încerc nici un moment să-i iau locul mamei tale. Încerc să... să-i păstrez vie memoria, nu-i așa?

Tamara se sperie:

– Ce încerci să-mi spui? strigă ea. Inge, mă înspăimânți!

Inge păru abătută.

– Te rog, Tamara, lasă-mă să-ți spun cum mă pricep. Pentru mine e... foarte greu.

– Îmi pare rău, spuse Tamara cu blândețe.

– De-a lungul anilor ți-am povestit despre mama și copilăria ta tot ce am considerat...

Inge se încruntă, căutând cuvântul.

– ...că se cuvenea. Am trecut cu vederea unele lucruri, bineînțeles. Nu m-am ocupat de educația ta religioasă pentru că nu cunosc obiceiurile evreiești. Totdeauna a încurcat faptul că tu ții de ortodoxia rusă. Și pe mine mă încurcă. Oricum, nici mama ta... Dumnezeu s-o odihnească... nu prea se pricepea la treburi religioase. Cât despre tatăl tău... nu ți-am spus multe despre el.

Inge închise ochii şi-şi sprijini fruntea cu mâna de parcă ar fi durut-o rău capul.

– Ar fi trebuit să-ţi spun totul demult, acum îmi dau seama. Dar am vrut să te cruţ.

Pufni şi se şterse la nas.

– N-am vrut să suferi. Crede-mă!

– Sigur că te cred! îi zâmbi blând Tamara.

– Pentru că tot vei afla curând, mai bine să-ţi spun eu Ai dreptul să ştii.

Tamara era nerăbdătoare.

– Spune...

– Tamara..., se îndreptă Inge şi-şi strânse mâinile în poală. E vorba de tatăl tău.

– *Tatăl* meu? Dar... abia l-am cunoscut. După câte ştim, e mort.

– Nu, şopti Inge cu încordare. E viu.

– Viu! i se aprinseră Tamarei ochii şi o înşfăcă pe Inge de braţ. Unde? De unde ştii?

Tăcută, Inge desfăcu ziarul pe care-l adusese cu ea şi-l întinse pe genunchi. Era ediţia de dimineaţă a ziarului *Herald Express* din Los Angeles.

Tamara luă repede ziarul şi-l privi, cu hârtia foşnind în mâinile tremurătoare. Fruntea ei netedă se încruntă când descifră titlul cu majuscule:

DELEGAŢIE DE EVREI PALESTINIENI ÎN VIZITĂ ÎN TURUL S.U.A.

Se întrebă ce găsise Inge atât de important acolo încât să lase totul şi să vină la studio, de parcă luase foc casa. Inge ştia că deşi Tamara se considera evreică, nu o interesa practicarea religiei tradiţionale.

Apoi ochii îi căzură pe subtitlul următor şi tresări de parcă ar fi fost curentată. Acolo, negru pe alb, era un nume pe care nu-l putea uita:

EVACUAŢI BRITANICII ŞI FORMAŢI O NAŢIUNE EBRAICĂ, ÎNDEAMNĂ BORALEVI

Boralevi. Stătea paralizată.

Boralevi.

Privea numele ca într-o transă. Era oare posibil?

Articolul era însoțit de o fotografie mică a unui bărbat. Sări în picioare şi se repezi la oglinda de machiaj, ca să descifreze mai bine poza sub becul puternic.

Schmarya Boralevi, suna explicația de sub fotografie. *Țelul lui e un nou stat în Orientul Mijlociu.*

Tamara îşi apropie de ochi fotografia destul de ştearsă şi o privi cu atenție. Ce bărbat frumos era Schmarya Boralevi! Fusese fotografiat din față şi era ceva nespus de eroic în structura oaselor faciale, cu nasul aristocratic şi ochii mari care ardeau de o intensă fervoare spirituală. Efectul era mărit de expresia insolentă a buzelor lui senzuale, aura părului bogat, blond sau poate alb, şi duritatea de granit a bărbiei despicate, abia vizibilă sub barba de culoare deschisă. Tamara se uită minute în şir la fotografie, străduindu-se în zadar să recunoască ceva – orice – care să se potrivească amintirii atât de îndepărtate despre Schmarya Boralevi, cel pe care abia îl cunoscuse. Apoi citi cu lăcomie articolul, cu ochii alergându-i de la rând la rând.

SPECIAL PENTRU HERALD EXPRESS

de John Fogel

O delegație de evrei din şase membri, condusă de Schmarya Boralevi, un rezident palestinian care le cere britanicilor să cedeze controlul asupra Mandatului Mediteranei de Est şi să-l transforme într-o națiune pentru toți evreii lumii, se va opri aici, aflându-se într-un turneu al statelor americane.

Boralevi, evreu născut în Rusia, care a suferit vătămări corporale devastatoare de la Ohrana,

temuta poliție secretă a fostului țar și a emigrat în Țara Sfântă în 1918, a spus într-un discurs ținut la New York că va încerca să-i înmâneze personal un memoriu detaliat președintelui Roosevelt atunci când delegația va ajunge la Washington, D.C. Până acum, Casa Albă nu a confirmat că președintele îi va acorda o întrevedere.

„Palestina e Țara Sfântă pentru creștinii lumii", le-a spus pasionat Boralevi credincioșilor dintr-o sinagogă din Manhattan-ul de Vest, „dar toți uită că pe israeliți i-a condus Moise acolo pentru a scăpa de asuprirea faraonului și a deveni liberi. Acum, prin tactici militare și politice, britanicii îi țin pe moștenitorii de drept ai lui Moise departe de pământul făgăduit".

El a denunțat Mandatul britanic, ca fiind „o formulă pentru sclavie și asuprire, care și-a depășit de mult utilitatea". De asemenea, el pretinde că este „un fel de fugar" pe pământul lui adoptiv.

„Sunt un om urmărit, mereu în fugă", a spus el. „Sunt ani de când autoritățile încearcă să mă aresteze". Surse britanice afirmă că Boralevi și banda lui de suporteri sunt urmăriți pentru că introduc ilegal în Palestina sute de imigranți, „pe uscat și pe mare". Recent, el și-a afirmat responsabilitatea pentru mai multe zboruri aeriene din Grecia sau Cipru, care au aterizat noaptea în zone ale deșertului palestinian.

Problema Palestinei și a Mandatului britanic nu e o noutate. Spre sfârșitul Marelui Război, dr. Chaim Weitzmann a obținut de la Marea Britanie faimoasa declarație de la Balfour, din 2 noiembrie 1917, prin care britanicii se obligă să sprijine crearea în Palestina a unei „case naționale" pentru etnicii evrei.

Cu toate acestea, după ce Aliyah, *sau emigrarea evreilor către Palestina, a început, britanicii s-au aflat în fața unui val mult mai mare de emigranți decât cel scontat şi arabii au început să se agite. Ciocnirile dintre nou-stabiliți şi locuitorii arabi s-au transformat în bătălii sângeroase, cu pierderi de ambele părți.*

Cedând presiunilor arabe, britanicii nu le-au mai acordat celor de dincolo de Iordan proviziile Mandatului, golind teritoriul de imigranți şi împiedicând dezvoltarea agriculturii. În încercarea lor de a fi imparțiali atât față de evrei cât şi față de arabi, britanicii s-au văzut nevoiți să micşoreze fluxul emigrației iudaice. S-au creat legi menite să-i descurajeze pe coloniştii evrei, cu impozite ridicate şi restricții în zona agricolă.

„Pe de o parte, guvernul Marii Britanii vrea să ne ajute să ne refacem patria", a tunat Boralevi, „şi în acelaşi timp, face în aşa fel încât oamenii să nu poată ajunge la ea, iar dacă ajung, să le fie imposibil să-şi încropească un trai cumsecade. Dacă şarada asta criminală continuă, Marea Britanie va da seama de multe în anii următori".

Sir Colin Bentley Plimmer, cel mai cunoscut critic britanic al declarației de la Balfour, s-a adresat recent la Londra unui grup de antisioniști, pretinzând că: „Ei (sioniştii) vor de fapt să pună la cale războiul şi să ia cu forța Palestina de la locuitorii ei de drept, arabii".

Plimmer l-a declarat în continuare pe Boralevi „un criminal comun, un bandit,... şi care trebuie tratat ca atare. E periculos să fie privit ca un erou. Avem dovezi iredutabile că dl. Boralevi şi mica lui bandă de briganzi intenționează să-i atace atât pe arabi, cât şi pe britanici".

Plimmer spune că regretă adânc „falsa simpatie" pe care dl. Boralevi le-o inspiră evreilor. „Sub pretextul că strânge bani pentru a ajuta imigrarea şi crearea unei naţiuni ebraice, introduce ilegal imigranţi şi arme în Palestina, strecurându-se peste graniţe ca să-şi rezolve tranzacţiile. Trebuie oprit."

În discursul său din New York, Boralevi a calificat drept „ridicole" acuzaţiile lui Plimmer. „Dacă Plimmer mă consideră un criminal, n-are decât. Îmi voi continua activitatea ca şi până acum. În cursul istoriei, noi, evreii, am fost atacaţi, închişi, robiţi şi măcelăriţi. Nu vreau să stea pe conştiinţa mea faptul de a nu le fi asigurat protecţie femeilor şi copiilor noştri. Dacă duşmanul e înarmat, atunci, din nefericire, trebuie să ne înarmăm şi noi. Dacă trebuie să luptăm, vom lupta. Am supravieţuit unui pogrom. Nu am de gând să mai trăiesc încă unul, dar dacă se va întâmpla, vreau să cad luptând."

Tamara se întoarse încet şi o privi implorator pe Inge.

– Acesta... acesta e... tatăl meu? şopti ea. Eşti absolut sigură?

Inge o privi fără să clipească.

– Da, răspunse hotărâtă, dând din cap. El e. L-am cunoscut din poză încă dinainte de a-i citi numele.

– Pare aşa de... ocolit să-l găsesc printr-un articol de ziar! Nu credeam că astfel de lucruri se pot întâmpla în viaţa adevărată. Parcă e într-un film.

– De multe ori viaţa adevărată e mai ciudată decât închipuirea, fu de acord Inge.

Tamara mai studie puţin fotografia. Îi era greu să-şi ia ochii de la ea. Da, tatăl ei era într-adevăr foarte frumos, într-un sens mai larg decât cel biblic. Înţelegea de ce

mama ei se îndrăgostise de el. Şi acest bărbat frumos devenise tatăl ei. Îi era străin. Nu-şi mai aducea deloc aminte de el.

– Crezi c-o să-i placă mâncarea? se agită Tamara, străbătând cu nervozitate camera şi frecându-şi mâinile. Poate mănâncă numai kosher.

– O să mănânce, o asigură Inge, văzându-şi de lucrul de mână fără să ridice ochii.

– Dar dacă nu vine? întrebă Tamara.

Inge o privi iritată pe deasupra ochelarilor.

– Liniştește-te, îi spuse ea tăios. Te porți de parcă nu-ți mai încapi în piele.

Louis spuse încet:

– Relaxează-te, prințeso, arăți minunat.

– Cum să mă relaxez? Ai idee când l-am văzut ultima oară? Inge spune că aveam patru sau cinci ani. Dacă nu era poza din ziar, nici măcar cum arată n-aş fi ştiut. Îmi pare rău că nu m-am putut duce să-i ascult discursul. Ar fi fost mai uşoară întâlnirea.

– Ştii că nu s-a putut, spuse Louis. O.T. a avut dreptate să nu te lase să participi. Presa era peste tot şi cineva ar fi făcut sigur legătura între voi doi. I.A. nu-şi putea permite să rişte. Se presupune că eşti fata unui prinț rus, nu a unui refugiat luptător pentru un stat evreu. Sunt sigur că tatăl tău va înțelege.

Toți trei ridicară capetele când zbârnâi telefonul. Louis ridică receptorul, vorbi liniştit şi-l puse apoi în furcă. Dădu din cap.

– Era de la poartă. Tocmai l-au lăsat să treacă.

Cu tocurile țăcănind, Tamara se grăbi spre foaierul pardosit cu travertină,unde pe fiecare bucățică liberă de perete scânteia o oglindă, iar o consolă din lemn sculptat susținea o enormă urnă de piatră debordând de begonii.

Soneria de la intrare se auzi pe neaşteptate, făcând-o să tresară speriată. Auzind subreta venind cu paşi vioi, fu

cuprinsă de o asemenea neliniște încât se întoarse în vârful picioarelor în sufragerie, unde Louis și Inge se ridicaseră deja în picioare.

– N-o să mă placă! se agită ea, răsucindu-și nervoasă verigheta pe deget. Louie, n-ar fi trebuit să-l chemăm să ne întâlnească aici. E prea ostentativ!

– E prea târziu ca să-ți mai faci griji și n-aș crede că are importanță locul unde vă întâlniți.

Îi căută mâna și i-o strânse ocrotitor. Ea încercă să zâmbească.

Auziră vocea subretei din foaier și apoi altă voce, gravă, răspunzând și două ritmuri distincte de pași pe travertină, cei ai Esperanzei rapizi și egali, ai celuilalt grei și poticniți, de parcă ar fi fost șchiop.

– Mulțumim, Esperanza, spuse Louis, poți să pleci.

– *Si, senor,* se răsuci Esperanza pe călcâie cu bărbia în piept, îndepărtându-se.

Louis traversă camera cu pași mari ca să-l salute pe Schmarya Boralevi.

– Sunt Louis Ziolko, spuse el cu mâna întinsă, soțul Tamarei.

Cei doi bărbați își strânseră cu putere mâinile.

– Îmi pare bine să te cunosc, spuse Schmarya într-o engleză cu accent străin.

Tamara prinse rădăcini pe loc, cu ochii în pământ.

– Du-te, îi șopti Inge. E tatăl tău! Du-te la el!

Tamara inspiră adânc și simți cum Inge o împinge ușor de la spate. Înaintă ezitant și, la jumătatea drumului, ridică încet capul. Se uită la el cu inima bătând inegal și cu fusta de mătase încolăcită pe glezne.

Fu de ajuns o singură privire ca să înțeleagă ce fel de om era tatăl ei.

Sunt bărbați care rămân băieți, alții care se maturizează și câțiva aleși, puțini, care întruchipează esența masculinității. Schmarya Boralevi era unul dintre aceștia.

puțin aleşi. Avea în el ceva la fel de neclintit, ca un munte sau ca un astru.

Ochii lui inteligenți, albaştri deschis, erau în acelaşi timp duri şi mângâietori pe pielea întinsă şi brăzdată de cicatrice. Părul lui bogat şi cârlionțat devenise alb după decenii petrecute în plin soare. Pomeții înalți păreau sculptați de un artist furios, iar corpul îi era muşchiulos, pentru a compensa slăbiciunea piciorului de lemn. Şi genele dese îi erau aurii, iar buzele senzuale, ca să îndulcească parcă tăria şi rezistența impuse de soartă.

O făcu să se simtă imediat apărată, de parcă el singur ar fi putut ține departe de ea toate lucrurile rele.

El îi întoarse privirea. În cele din urmă, dădu din cap şi spuse:

– Dumnezeul meu, cât eşti de frumoasă! cu o voce gravă şi răsunătoare, pe care te-ai fi aşteptat s-o auzi de la amvon. Semeni leit cu mama ta.

Ea zâmbi cu nervozitate şi se forță să parcurgă tot drumul până la el. În viața ei nu se simțise niciodată atât de stângace sau timidă – nici măcar când îl întâlnise pe O.T. Skolnik.

– Bună, tată, spuse prudent, cu un nod în gât.

Îi întinse mâinile şi el le luă în ale lui. Se ridică pe vârfuri şi-l sărută pe obraji.

– E bine că te văd, spuse el încet, fără să-i lase mâinile din ale lui. Lasă-mă să mă uit bine la tine.

Ea rămase tăcută, roşind sub privirea lui.

– Nu mi-a fost uşor să vin, spuse el. Când am primit scrisoarea ta, mi-a fost atât de ruşine că te abandonasem încât aproape că mă hotărâsem să nu vin.

– Şi mie mi-era atât de teamă să te întâlnesc, mărturisi ea, încât de trei zile de când ți-am trimis scrisoarea nu ştiu dacă să rămân sau să fug să mă ascund.

Râse încet:

– O prostie, nu-i aşa?

– Nu, dimpotrivă. Te înțeleg.

Vocea i se frânse şi spuse cu ochii umezi:

– N-ar fi trebuit să te părăsesc niciodată.

– Acum eşti aici.

– Da. Mă bucur.

Ea zâmbi:

– Şi eu.

Inge înaintă încet şi-l studie pe Schmarya pe deasupra ochelarilor. Acesta strângea încă mâinile Tamarei.

– Arătaţi bine, d-le Boralevi, observă ea. Anii au fost blânzi cu dumneavoastră.

El dădu drumul mâinilor Tamarei şi se întoarse spre Inge, încruntându-se de efortul de a şi-o aminti.

– Sunt Inge Meier, îi spuse ea, întinzându-i mâna. Eram bonă în casa Danilov.

– A, da, acum îmi amintesc, spuse el, luându-i mâna şi înclinându-se politicos. Cu toate că atunci arătaţi altfel.

– Au trecut douăzeci de ani. Eram mult mai tânără.

– Şi nu purtaţi ochelari, dădu el din cap. Aţi fost alături de Tamara în toţi anii aceştia?

Inge încuviinţă:

– Suntem una pentru alta tot ce ne-a mai rămas din familie. Am fugit împreună din Rusia.

– Şi Senda? Cum îi merge?

Ochii Ingei părură că se acoperă de o umbră:

– A murit înainte de a reuşi să plecăm din Europa.

Respiră adânc, cu vocea tremurându-i de o emoţie grea.

El tăcu.

Rămaseră o vreme acolo în foaier, privindu-se stânjeniţi. În cele din urmă Louis îşi pocni palmele una de alta:

– Ce-ar fi să mergem în sufragerie? sugeră el. Aveţi multe de recuperat şi ne vom simţi mai comod acolo.

Schmarya dădu din cap şi Tamara îl luă de braţ.

– Aveţi o casă remarcabilă, spuse Schmarya, privind în jur. Numai sufrageria e mai mare decât majoritatea caselor obişnuite! N-am mai văzut ceva asemănător.

– Nici noi, încercă Tamara să glumească. Apoi păru îngrijorată.

– Şchioapeți rău.

– Mi-am pierdut un picior în Rusia, dădu Schmarya din umeri. M-am obişnuit.

– Îmi pare rău, nu ştiam.

– S-a întâmplat demult.

– Cred că împrejurarea merită sărbătorită, le strigă Louis de lângă bar. Şampanie?

– Mulțumesc, se aşeză Schmarya pe o canapea, cu Tamara alături de el.

Louis turnă băutura cu clinchete de cristal.

– După ce m-am stabilit, v-am scris ție şi mamei tale multe scrisori în Rusia, îi spuse Schmarya Tamarei.

Ea se încruntă:

– După câte ştiu, n-am primit niciuna. Dar nu e de mirare, dacă ne gândim la situația de acolo. Eu eram prea mică şi nu-mi amintesc dar, din câte mi-a spus Inge, în Rusia era o stare de lucruri foarte confuză. Totul se stricase... comunicațiile, guvernul, sistemul poştal, transporturile, alimentele... totul. Ne-a trebuit foarte mult timp ca să ajungem aici.

– Nu din cauza asta nu le-ați primit, spuse el încet. Le-am scris, dar... nu le-am trimis niciodată. Pe atunci eram tânăr şi nechibzuit şi totul îmi apărea în alb şi negru. Când v-am părăsit, o învinuiam pe mama ta de multe lucruri de care mi-am dat seama pe urmă că probabil n-ar fi trebuit s-o învinuiesc de loc.

O privi intens.

– Semeni foarte bine cu ea, să ştii. Dar eşti şi mai frumoasă.

Tamara se uită în altă parte.

– Îmi pare rău. Nu vreau să mă uit fix. Dar până la scrisoarea ta habar n-am avut că marea stea de cinema Tamara e fiica mea.

Zâmbi admirativ:

– Îmi va lua ceva timp să mă obişnuiesc.

Ea era surprinsă:

– Auzisei de mine?

El dădu din cap:

– Eşti vestită chiar şi în Europa şi Palestina. Sunt cinematografe în toate oraşele mari, iar filmele americane sunt considerate cele mai bune. Totuşi, nici în vis n-aş fi legat imaginea vedetei de fiica mea, cu toate că numele era acelaşi. „Tamara" e un nume destul de comun în Rusia; ar fi fost absurd să cred că puteai fi tu. Sau cel puţin aşa părea.

– Da, era destul de improbabil, fu de acord Tamara.

Louis veni să le dea paharele:

– Un toast, spuse el, rămânând în picioare. Pentru cunoştinţele vechi, reînnoite şi noi.

– Beau pentru asta, spuse Inge.

– *Mazel tov!* adăugă Schmarya şi se aplecă să ciocnească paharul cu ei.

Cristalul răsună tare şi pur şi-şi sorbiră şampania.

– E bună, spuse Schmarya, savurând gustul spumos şi efervescent. Nici dulce, nici amară... delicioasă. Nu am prea des ocazia să beau şampanie.

– E Dom Perignon, spuse Louis, cea mai bună. Slavă Domnului că acum o procurăm, mai uşor şi mai ieftin de când s-a sfârşit prohibiţia.

– Nu că asta l-ar fi împiedicat, râse Tamara, explicându-i lui Schmarya: Nu ţi-ar fi venit să crezi văzând cât îi plăteam pe contrabandiştii de alcool. Louis spune că alături de doctor, negustorul de băuturi e cea mai importantă persoană din viaţa unui om.

În orele următoare, Tamara şi Inge răspunseră întrebărilor lui Schmarya despre Petersburg, Germania şi filme. Tamara fu plăcut surprinsă să-l vadă atât de interesat şi-l regală cu anecdote. Dedesubtul fizicului impresionant şi al forţei, tatăl ei era un om blând şi sensibil. Nici

nu-i venea să creadă că omul acesta le părăsise pe mama ei şi pe ea.

Luară cina pe terasa mare cât un teren de fotbal, cu vedere spre luminile din Los Angeles. Stând acolo pe deal, în aerul cald al nopții, Schmarya avea impresia că pluteşte în spațiu, cu luminițele acelea pâlpâind de jur împrejur ca un model geometric. În tot cursul mesei, se abținu cu greu să nu se uite încontinuu la fiica lui. Lumina firavă a lumânărilor în vârtejul de umbre din jur îi scotea în evidență şi mai mult farmecul expresiei.

– Am vorbit fără oprire despre mine, spuse Tamara, aplecându-se spre el peste masă. Acum spune-mi despre tine. Ce succes au avut discursurile? Am vrut să asist şi eu la unul, dar mi-a fost imposibil. Aşa că povesteşte-mi tot. Ai reuşit să te vezi cu preşedintele la Washington?

Îşi privi tatăl cu ochii aceia faimoşi, strălucind ca argintul fluid.

El clătină din cap:

– A trebuit să dau scrisoarea pe care voiam să i-o înmânez personal unui om de afaceri cunoscut care simpatizează cu noi şi are legături la Casa Albă.

Zâmbi reținut:

– Mi-ar fi plăcut să discut cu el problemele noastre, dar... evreii nu sunt problema numărul unu a momentului. Mi-e teamă că lupta noastră pentru o independență reală nu e sprijinită, ca să nu mai vorbim de recunoaştere, de nici un guvern, cu excepția celui din Marea Britanie. Şi, din nefericire, Britania ne tratează mai mult ca pe o colonie decât ca pe un teritoriu cu drept la independență. Britania, suporterul nostru cel mai bătos şi cel mai mare duşman al libertății noastre! Ironic, nu?

O privi pe Tamara cu un zâmbet lipsit de bucurie:

– N-am să pretind că nu sunt dezamăgit de preşedintele Roosevelt. O întâlnire cu el s-ar fi putut dovedi fruc-

tuoasă. Oricum, nu trebuie să ne gândim la ce ar fi putut să fie.

Ea îl privi cu lingurița de desert în aer:

– Nu înțeleg. Președintele Roosevelt pare apărătorul dezmoșteniților. Aș fi crezut că el va fi primul care să vă sprijine cauza, dar dacă el nu vă ajută, cum altfel mai puteți obține ajutor?

El oftă din greu:

– Încerc. Crede-mă că încerc. De aceea sunt aici. Ca să trezesc conștiințele și să obțin fondurile atât de necesare. Dar chiar mulți dintre evrei mă cred prea... cum se spune? Inflexibil? Le place să creadă că totul se poate obține în liniște și cu mănușă de catifea.

Clătină din cap:

– Aș vrea ca acest lucru să fie adevărat.

– Dar în Palestina? Cred că ești un erou pentru toți evreii de acolo.

El făcu un gest de respingere:

– Mi-e teamă că nu.

– Nu-mi vine să cred! îl privi ea. După tot ce încerci să faci?

– Oamenii pe care-i reprezint sunt o minoritate chiar și printre evreii din Palestina. În primul rând, acolo evreii abia ating o cincime din populație, ca număr. Dintre aceștia, poate unul din zece mă sprijină. Iar dintre ei, foarte puțini îndrăznesc să o facă public, de teama represaliilor arabe sau ca nu cumva britanicii să-i folosească pentru a-mi întinde o capcană.

Zâmbi:

– Așa că vezi, lucrurile sunt mult mai complicate decât par.

– Ai reușit să strângi bani și să te asiguri de sprijin de aici?

– Am reușit ceva, dar mai puțin decât avem nevoie. Tuturor pare să le placă ideea creării unei națiuni ebraice, dar nu vor să aibă de-a face cu mijloacele prin care ne

putem atinge țelul. Astea sunt, pe scurt, presiunea politică, banii şi armele.

Adăugă obosit:

– Nici o națiune din lume n-a fost creată fără violență.

Tamara zâmbi:

– Deci chiar eşti haiducul despre care scriu ziarele!

El râse:

– Ca în filmele tale?

– Cam aşa ceva.

El oftă:

– Aş vrea să fie totul simplu ca într-un film. Urăsc violența, dar numai cu arme şi gloanțe putem supraviețui. Nu vreau să spun că ar trebui să ne ducem şi să-i împuşcăm pe arabi, dar dacă suntem atacați, trebuie să ripostăm. Chiar să preîntâmpinăm atacul. În 1929, evreii au fost masacrați. Nu putem lăsa acest fapt să se repete.

– Dar ce-i cu povestea cu fugarii? întrebă ea. De ce te urmăresc britanicii? Doar nu faci nimic rău, nu-i aşa?

– Ba da, potrivit legilor britanice în vigoare, spuse Schmarya cu un zâmbet. Dar din punct de vedere moral, cred că fac ce e drept.

Văzând expresia ei uluită, îi spuse mângâietor:

– Crede-mă, prefer să trăiesc liniştit cu propria mea conştiință, chiar dacă din cauza asta s-a pus un preț pe capul meu.

Tamara era şocată:

– S-a pus un preț pe capul tău?

– Nu încă, dar e posibil ca în curând să se pună, râse el.

În jurul mesei se coborî o tăcere, care fu întreruptă de Louis:

– Crezi că Palestina poate deveni într-adevăr un stat evreu? întrebă el pe un ton şoptit. Crezi că e mai mult decât un vis? Că se va întâmpla cu adevărat?

– Trebuie să se întâmple, răspunse posomorât Schmarya. Fără asta, evreii pământului sunt condamnați. Şi dată fiind situația din Europa, nici nu vă dați seama cât de urgent trebuie să se împlinească acest vis.

Făcu o pauză şi adăugă încet:

– Înainte de a fi prea târziu.

– Dar de ce? întrebă Inge. Ce face ca azi lucrurile să stea mai rău decât în trecut? Ştiam că evreii au avut întotdeauna necazuri.

Schmarya îi privi pe fiecare, pe rând:

– Presupun că ați auzit cu toții de Adolf Hitler.

– Charlie Chaplin, râse Inge. *Micul vagabond!* Arată exact ca Chaplin.

Louis şi Tamara râseră şi ei.

– Nu râdeți, le spuse Schmarya cu gravitate. Nu e nimic de râs la Führer-ul german. Oricât de ridicol ar putea să vi se pară, popoarele lumii vor fi în curând obligate să-l ia în serios. Nu vă dați seama că omul ăsta e poate cel mai mare pericol pe care-l are de înfruntat secolul douăzeci?

– Clovnul ăla? se strâmbă Inge. Doar nu vorbeşti serios!

– Ba da, dădu Schmarya din cap. Dacă vreți să vă fie bine, ar fi cazul ca voi şi restul lumii să vă schimbați părerea despre el înainte de a fi prea târziu. În curând, va fi de neoprit. De când şi-a primit funcția în ianuarie trecut, a fost investit cu puteri dictatoriale. Aveți idee ce înseamnă asta? Controlează acum totul în Germania.

Obrajii i se contractară şi ochii îi scânteiară:

– *Totul.* Şi nu şi-a pierdut timpul. A scos în afara legii şi a dezmembrat toate partidele politice din opoziție. Grevele au fost interzise. Totul a trecut sub tutela guvernului, inclusiv cultura şi religia.

Vocea îi scăzu în intensitate:

– Şi în fiecare zi dispar evrei. Trebuie să aflăm ce se întâmplă cu ei. Dacă nu e oprit, tot mai mulți evrei vor dispărea pur şi simplu.

Un fior rece ca un ac de oțel o pătrunse pe Tamara în şira spinării:

– E nebun! şopti ea, cu vocea tremurătoare.

– Nu crezi că-i exagerezi puțin proporțiile lui Hitler? întrebă Louis. Cred că-i acorzi unui megaloman mai mult credit decât e cazul.

– Nu, spuse Schmarya cu hotărâre. Poate că nu-i iau destul de în serios amenințările. La început, n-am vrut nici eu să cred ce auzeam, dar poveştile imigranților germani se repetau. În toată Germania familii întregi de evrei dispar peste noapte.

Louis tăcea.

– N-aveți decât să citiți *Mein Kampf,* cartea lui Hitler, în care-şi expune crezul lui strâmb, spuse Schmarya. După el – şi acum, ca dictator îşi poate împlini voia – nu trebuie să mai rămână nici un evreu viu pe planetă. Acesta e motivul cel mai important pentru care trebuie să creăm un stat evreiesc. Poporul nostru va avea nevoie disperată de un sanctuar. În Germania nu mai sunt în siguranță. Va fi mult mai rău decât în Rusia. Va fi război, pentru că Hitler vrea să lărgească Germania şi, oriunde vor ajunge naziştii, evreii vor dispărea.

– Mă înspăimânți, şopti Tamara.

– Chiar ar trebui să fii înspăimântată. Nu exagerez. Hitler intenționează să cucerească lumea şi să omoare pe oricine nu e nordic, cu ochii albaştri şi părul blond. Adică arian.

– Dar e... o elucubrație! îngăimă Tamara. Nimeni nu poate face aşa ceva!

– Dacă o poate face cineva, acela e Hitler. Şi crede-mă, va încerca.

Tamara îşi împinse brusc scaunul şi se ridică.

– Parcă mi-e frig deodată, spuse ea, frecându-şi braţele. Vă sugerez să ne luăm băuturile înăuntru.

– Dacă nu aveţi nimic împotrivă, am să vă spun noapte bună, spuse Inge, aruncând o privire la ceasul de la mână. A trecut de mult ora mea de culcare.

Îi zâmbi lui Schmarya, luându-i mâinile:

– Mă bucur că ai venit, îi spuse, privindu-l în ochi. Eşti un om viteaz şi bun. Senda te iubea. Tot ce făcea, făcea din cauza asta. Cred că dacă ar mai trăi, ar fi foarte mândră de dumneata.

– Ar trebui să plec şi eu, spuse Schmarya, după ce Inge plecase. Mâine avem tren spre New York şi încă nu mi-am făcut bagajul.

Văzu protestul din ochii Tamarei şi zâmbi:

– Ei, aş mai putea să stau puţin. Dar nu vreau să vă deranjez.

– Ştiu, zise Tamara, strângându-l de braţ.

Apoi îşi luă inima în dinţi:

– Ştii, Inge avea dreptate.

El păru uimit:

– În legătură cu ce?

– Eşti un om minunat. Şi eu sunt mândră de tine.

El păru stânjenit şi Louis întrebă repede:

– Cafea neagră sau coniac?

– Coniac, spuse Schmarya. De unde vin eu, e rar şi ar fi plăcut să profit de civilizaţie.

Louis puse coniac Napoleon în nişte sonde şi îl sorbiră pe fotoliile de piele moale, albă, grupate în jurul şemineului circular cu acoperiş de aramă.

– Povesteşte-mi despre Palestina, îl rugă Tamara. Vreau să ştiu ce are atât de deosebit încât o iubeşti atât de mult şi te ţine treaz, luptând şi ascunzându-te, dând toate bătăliile ca să supravieţuieşti... totul, motivul pentru care merită să faci toate astea.

– Palestina, spuse Schmarya încet, cu ochii aţintiţi parcă în depărtare, da, îţi voi povesti despre Pământul

Făgăduinței. E tot ceea ce a făgăduit Domnul şi va fi şi pe deasupra, mai mult şi mai mult.

Tamara era răscolită şi chiar şi Louis asculta vrăjit. În timp ce vorbea Schmarya, stătură amândoi ca hipnotizați, uitând unde se aflau. Numai prin puterea cuvintelor îi dusese la mii de kilometri spre est şi înapoi în trecut, la distanță de secole de luxosul domeniu din Los Angeles, pe vechiul pământ al lui Solomon şi Debora.

– N-aveam idee că toate astea mai există! strigă Tamara când el se opri. Mi s-a părut întotdeauna o poveste din cărțile de istorie şi din Biblie. Dar faci ca totul să pară atât de real!

– A, deci începi să înțelegi, dădu Schmarya satisfăcut din cap înainte de a continua şirul laudelor la adresa pământului lui adoptiv.

Orele trecură pe neobservate şi parcă prea curând trecu de miezul nopții.

– Mi-e teamă că trebuie să plec, spuse Schmarya ridicându-se în picioare. Dați-mi voie să sun după un taxi.

– Nu, spuse imediat Tamara. Te conducem la hotel cu maşina.

– Dar trebuie să fiți obosiți. Sigur vă sculați devreme mâine.

– Are dreptate, spuse Louis. Ai şedința de machiaj la ora şase şi jumătate, ceea ce înseamnă că nu-ți rămân decât patru ore şi jumătate de dormit. Ştii ce bine se vede pe film orice urmă de buhăială de la nesomn. Eu nu trebuie să fiu pe platou decât la opt. Fugi în pat şi-l duc eu pe Schmarya în oraş.

Tamara ezită.

– Te rog, spuse Schmarya, zâmbind. M-aş simți mai bine.

După o clipă, ea dădu din cap:

– În cazul ăsta, cum aş putea refuza?

– Bine.

Schmarya zâmbi şi Tamara se gândi că era prima ocazie de a-şi asculta tatăl pe care şi-o amintea.

– Mă duc să scot maşina, spuse Louis, pornind spre foaier. Când claxonez, ieşi în faţă.

După ce plecă, Tamara se întoarse spre tatăl ei.

– Mă bucur că ne-am găsit unul pe altul după toţi anii ăştia, spuse ea cu căldură. Apoi îl privi în ochi:

– Singurul meu regret e că nu avem mai mult timp.

– Şi al meu, spuse el. Vezi ce uşor e să devii lacom?

O privi tăcut un moment.

– Ar trebui să fiu recunoscător. După felul cum am fugit de tine şi de mama ta, nu merit norocul de a-mi regăsi fiica

– Sunt sigură că n-a fost numai vina ta.

– Ba da, se încruntă el. Eram un tânăr nebun şi nechibzuit pe atunci, gata mereu să schimb lumea.

– Aici nu te-ai schimbat, remarcă ea, dar el nu râse.

– Uneori e izbitor faptul că lucrurile au luat această întorsătură. Se dovedeşte că viaţa nu e chiar aşa de rea.

– Nu faci nici un bine nimănui dacă te autoflagelezi pentru ceva ce s-a întâmplat demult, îi spuse ea cu blândeţe. Eşti un om deosebit, mult mai deosebit decât mi-l imaginasem pe tatăl meu.

În ochii lui se putu citi surpriza. Tamara continuă:

– M-ai făcut să-mi dau seama ce viaţă egoistă duc. Tu faci atâtea pentru oameni, pentru lume, iar eu până acum nu m-am gândit decât la mine. Îmi e ruşine. Nu mă aşteptam să ai o asemenea influenţă asupra mea. Parcă ai o vocaţie de a ajuta oamenii.

– Tu joci în filme. Le aduci bucurie oamenilor din toată lumea. Şi asta e o vocaţie.

– Nu mă consola. Nu e acelaşi lucru, îşi plecă ea ochii. Eu... ştiu că nu pot face multe pentru cauza ta. Am

mâinile legate. O.T., şeful studioului, ar face o criză dacă aş spune vreun cuvânt de politică.

Râse încet, dar mai mult se strâmbă decât surâse.

– În contractul meu se specifică faptul că nu am dreptul să apar sau să țin discursuri în public decât dacă ele au fost aprobate de studio. Şi dacă vorbesc, îmi spun ei ce pot şi ce nu pot să spun. Presupun că ei mă cred un copilaş care are nevoie de dădacă permanentă.

Oftă:

– Aş vrea să pot ajuta mai mult, dar... acum, aş vrea să iei asta.

Pe furiş aproape, îi strecură în mână o coală îndoită de hârtie zmeurie. El se uită la ea:

– Ce e asta?

Ea făcu un gest minimalizator:

– O, doar un lucru neînsemnat care să facă şi mai mult ca drumul tău să fi meritat osteneala. Ştiu că banii nu pot ține locul implicării personale, dar ai nevoie de ei dacă ai venit aici şi pentru a strânge fonduri.

– Ştii că nu-i nevoie să faci asta, spuse el liniştit.

Ea îşi ridică mâna.

– Ba da. E singurul fel în care te pot ajuta. Ia-i, te rog, îl îndemnă. Nu ai nici un fel de obligații. Cheltuieşte-i pe ce crezi că e necesar, nu-mi pasă ce. Am lăsat rubrica purtătorului albă, pentru că nu ştiam ce vrei să scrii acolo.

El despachetă încet cecul şi se uită la el. Sprâncenele i se ridicară.

– Douăzeci de mii de dolari! clătină el din cap. Nici nu intră în discuție. Nu-i pot accepta.

– Nici nu mă aştept să-i accepți, îl privi ea drept în ochi. Nu ți-i dau ție, ci cauzei tale, te ajut să lupți pentru o națiune ebraică.

Îi închise degetele peste cec.

– Nu-ți mai face griji, ce Dumnezeu, şi ia-i în spiritul în care ți se dau.

– Îți dai seama că asta e cea mai mare contribuție pe care am primit-o până acum? Eşti sigură că-ți poți permite?

– Priveşte în jurul tău, făcu ea un gest. Cum arată?

Se bucură că el nu-i răspunse. Cei douăzeci de mii erau tot ce reuşise să pună deoparte timp de cinci ani din salariul ei astronomic – un salariu astronomic ce părea să se evapore imediat ce-l primea. Era fondul ei secret pentru urgențe. Un rest patetic, dacă ținea cont că în acest timp câştigase un sfert de milion de dolari, dar era tot ce putuse păstra.

Îl auziră pe Louis claxonând de afară şi se uitară amândoi la uşă. El se aplecă şi o îmbrățişă strâns, sărutând-o pe obraz.

– Ți-am spus că ai un soț drăguț? îi spuse.

– Nu, dar nu era nevoie. Ştiu.

– Îi vei spune Ingei că mi-a făcut plăcere să o revăd?

Ea dădu din cap:

– Şi o să-ți scriu des la adresa pe care mi-ai dat-o, îi promise.

– Să nu fii dezamăgită de serviciul poştal. În Palestina funcționează foarte prost, o avertiză el. De multe ori scrisorile se pierd.

– Atunci probabil că voi veni chiar eu.

– Mi-ar plăcea. Dacă vii şi mă anunți când sosești, dar nu primeşti nici un răspuns, nu te îngrijora. Vino oricum şi stai la hotelul Rehot Dan din Tel Aviv. Înregistrează-te sub numele de Sarah Bernhardt.

– Sarah Bernhardt! râse ea. Cred că glumeşti!

El zâmbi reținut:

– Pare cam bătător la ochi, dar numai pentru noi. Va fi codul nostru personal şi nimeni nu va suspecta că acesta e un mesaj pentru mine.

Îi netezi părul:

– Sarah Bernhardt va fi gluma noastră.

– Sarah Bernhardt, dădu ea din cap cu solemnitate.

– După ce te înregistrezi, dă un anunț în ziare cu textul următor: „Pierdut paşaport S.U.A. în apropiere de Jerichon. Contactați Agenția de Pelerinaje Țara Sfântă". Nu mai adăugă nimic. Aşteaptă la hotel şi o să te caute cineva. Eu sau altcineva şi s-ar putea să dureze mai multe zile, aşa că încearcă să ai răbdare.

– Sună cam misterios, ca într-o poveste cu Mata Hari. Eşti sigur că subterfugiul ăsta e necesar?

– Atâta vreme cât sunt angajat în lupta pentru o națiune ebraică, da, e necesar.

– „Pierdut paşaport S.U.A. în apropiere de Jerichon", repetă ea. „Contactați Agenția de Pelerinaj Țara Sfântă". O să-mi aduc aminte uşor.

– Bine. Oricum, totul e scris pe adresa pe care ți-am dat-o.

Louis claxonă din nou şi Schmarya o mai îmbrățişă o dată, învăluind-o în căldura brațelor lui paterne.

– Ai să vezi, îi spuse ea convinsă, te voi vizita în Palestina. S-ar putea să fie mai curând decât crezi.

– A venit Senor Harriman, senora, anunță Esperanza din uşă. Domnul de la bancă.

– De ce stai? spuse Tamara iritată. Condu-l înăuntru.

Esperanza o privi cu ochii ei întunecați:

– Si, senora, spuse resemnată şi se duse să-l aducă pe Clifford Harriman.

– D-ră Tamara, spuse Harriman, traversând covorul alb spre a ajunge la ea. Sper că nu v-am deranjat?

– Absolut deloc, d-le Harriman, îmi face plăcere să vă văd, minți ea pe un ton plăcut, întinzându-i mâna.

Mâna lui era uşoară şi osoasă, aproape casabilă. Avu sentimentul că dacă o să i-o strângă prea tare, oasele se vor rupe.

– Luați loc, vă rog.

Aşteptă până când îşi puse jos servieta şi se aşeză.

– Pot să vă ofer ceva de băut?

– Nu, nu, nu e nevoie, clătină Harriman din cap şi mărul lui Adam îi tremură. Tamara se gândi că arăta ca un curcan bătrân, slab şi jumulit. Dar un curcan nu s-ar fi putut îmbrăca niciodată cu acel impecabil costum gri, asortat cu cămaşa albă şi cravata întunecată şi cu un minunat ceas de aur vechi, evident moştenit.

– Aţi dorit să mă vedeţi, spuse Tamara aşezându-se în faţa lui.

Îşi încrucişă mâinile în poală şi stătu dreaptă, cu ochii limpezi şi calmi care nu trădau deloc neliniştea care începuse s-o bântuiască. De două zile de când telefonase ca să fixeze o întrevedere, avea sentimentul sâcâitor că ceva nu era în regulă. Altfel de ce ar fi vrut bancherul s-o vadă numai pe ea – singură? Nu prea avusese de-a face cu el.

– De regulă, d-le Harriman, soţul meu se ocupă de finanţe. Sincer vorbind, ar trebui să discutaţi cu el.

Harriman dădu din cap de dincolo de măsuţa de sticlă şi crom.

– Am tratat cu dl. Ziolko până acum, dar cred că ar fi în avantajul dumneavoastră să vă implicaţi personal în problemele financiare. Nu e nici un secret că venitul dumneavoastră e cel mai mare dintre cele două. În consecinţă, aveţi cel mai mult de pierdut.

Ea îl privi aiurită. Avea un tic nervos la ochiul stâng şi pleoapa aproape translucidă i se zbătea rapid şi abia perceptibil ca aripa unui fluture.

– Vă ascult, spuse ea cu prudenţă, tot mai neliniştită.

Harriman nu era genul care să-şi caute cuvintele sau s-o ia pe ocolite. Îşi duse o mână cu pete hepatice la gură, tuşi delicat şi trecu direct la subiect.

– Noi, la New York Bank suntem îngrijoraţi pentru bunurile dumneavoastră, d-ră Tamara. Sau, mai bine spus, pentru lipsa lor. De la sfârşitul anului trecut, atât conturile dvs. cât şi cele ale soţului dvs. au fost supralicitate consistent. De asemenea, îmi pare rău că trebuie să

vă spun, dar aceasta e a doua lună de când plățile pentru ipotecă nu... ăăă...

Tuşi din nou:

– Nu au fost acoperite cu fondurile necesare.

Ea îl privi fix:

– Vreți să spuneți că... cecurile de ipotecă au fost depăşite? îl întrebă neîncrezătoare.

El dădu din cap.

– Da, le-am acoperit noi.

– Nu... n-am ştiut, spuse ea tremurând, luând cu nervozitate o țigară din cutia pătrată de cristal de pe măsuța de cafea şi aprinzându-şi-o cu bricheta de argint. Era adevărat. Mai demult îi dăduse voie lui Louis să se ocupe de problemele financiare ale amândurora şi cu toate că erau mereu în criză de bani gheață şi trăiau de pe o zi pe alta, adunând munți de facturi, nu fusese conştientă că lucrurile stăteau chiar atât de rău. Poate că Harriman avea dreptate. Era timpul să se implice personal.

– Vă rog, d-le Harriman, spuse ea încet, nu mă scutiți de nimic. Aş aprecia dacă ați pune toate cărțile pe masă.

El o privi cu respect.

– Foarte bine, voi fi franc, spuse el şi ea se pregăti de tot ce e mai rău. Privind venitul dumneavoastră, vă îndatorați lunar cu o sumă puțin mai mare de două mii de dolari. Ieri, de exemplu, datorați băncii peste şaizeci de mii de dolari. În asta intră împrumuturile garantate şi cele negarantate, dar *nu* intră depăşirile de cont.

– Atât de mult! se alarmă ea.

– Da, aprobă el, iar dobânzile cresc suma în fiecare zi.

– Dar cum de s-a putut întâmpla?

– Sper să nu mă considerați deplasat, dar aveți gusturi scumpe d-ră Tamara. Trăiți peste mijloacele dumneavoastră de ani de zile.

Ea dădu din cap nefericită.

– Ce-mi sugerați să fac?

– Poate dacă...

Tuşi din nou delicat.

– Nu ştiu cum să vă spun, d-ră Tamara. Credeţi-mă că mi se pare extrem de neplăcut să fac această menţiune.

Ea-şi ridică bărbia:

– Vă rog să-mi spuneţi la ce vă gândiţi, d-le Harriman.

El inspiră adânc:

– Partea principală a problemei dvs. îşi are originea în procura pe care i-aţi dat-o soţului dvs.

– Procură? Ce procură?

Îşi scormoni mintea şi brusc se lumină:

– Dar asta a fost demult!

El şi înclină capul:

– Da, dar e încă în vigoare. Oricum, dacă aţi putea s-o stopaţi v-aţi putea controla venitul dvs. ... cum să spun?... substanţial, mult mai bine.

– Dar nu văd cum ne-ar putea ajuta acest lucru, spuse ea. Sunt sigură că unicul mod de a ieşi din datorii şi de a ne reechilibra este să ne reducem drastic cheltuielile.

– Nu v-aţi uitat pe raportul financiar lunar?

– Nu-nu, spuse ea prudentă. Soţul meu se ocupă de asta. De ce s-o fi făcut şi eu?

El îşi puse servieta pe genunchi şi o desfăcu. Luă de acolo un teanc subţire de hârtii capsate.

– Dacă sunteţi atât de amabilă să aruncaţi o privire... la stânga e numărul ceculuí alăturat de data când a fost completat, apoi beneficiarul şi suma. Cecurile au fost plătite. Întâmplător, din contul dumneavoastră, dar au fost semnate de soţul dvs. – ceea ce e legal, din moment ce are procura.

I le dădu şi ea se uită repede pe ele. Sute de dolari dintr-o dată, uneori chiar mii, fuseseră încasaţi de un singur beneficiar. Lăsă hârtiile să-i cadă în poală şi-l privi:

– Nu... nu înţeleg. Îmi puteţi explica?

El dădu din cap:

– Aceste cecuri au fost completate pentru Persiani Enterprises.

– Asta văd. Dar ce e Persiani Enterprises?

– Deci nu ştiți?

– Ce să ştiu? Luminați-mă.

– Persiani Enterprises este o firmă locală de construcții a unui anume Carmine Persiani, care a venit de la New York în acest oraş acum vreo cincisprezece ani.

– Atunci plățile astea trebuie să fie restanțe de la construcția casei.

– Nu, d-ră Tamara, spuse el încet. Văd că nu înțelegeți. Persiani Enterprises e o fațadă binecunoscută. Firma de construcții există, fără îndoială, dar nu ea îi aduce bani lui Carmine Persiani. Firma de construcții e probabil numai un paravan pentru mascarea unor fonduri ilegale.

– Poftim?

– Ca s-o spunem deschis, Persiani este un om extrem de dezgustător. E suspectat că face parte din lumea interlopă. Se zvoneşte că el conduce toate jocurile de noroc ilegale din oraş.

Îi privi fața pălind brusc.

– Jocuri de noroc? Nu înțeleg. Louie nu joacă!

– Atunci cum vă explicați aceste cecuri? spuse el calm.

Ea stătea complet răvăşită.

Louis juca în ascuns. Fără ca ea măcar să bănuiască, pierduse la joc banii lor câştigați cu greu, înglodându-i în datorii. Dar când? Şi unde?

Respiră adânc, se forță să zâmbească şi se ridică în picioare cu o mişcare fluidă, studiată.

– Apreciez că m-ați informat, d-le Harriman, spuse ea cu demnitate, întinzându-i mâna. Ştiu că nu v-a fost uşor... Dacă nu mai e altceva...

El se aplecă şi-şi coborî privirea:

– Mai e ceva... Ştiți... sora soției mele, explică stânjenit. A venit pe la noi de la Pittsburg. E prima ei vizită şi

m-a întrebat dacă nu cunosc... vreo stea de cinema. Ştiţi... o fotografie cu autograf...

Autografele pentru admiratori erau o chestiune de rutină pentru Tamara. Îi zâmbi fascinant:

– Bineînţeles, d-le Harriman. Vă voi trimite una la bancă la prima oră mâine dimineaţă.

– O cheamă Charlotte. Dacă aţi putea... ştiţi, să scrieţi un mic mesaj pentru Charlotte...

– E ca şi scris. Esperanza vă va conduce.

După ce bancherul plecă, se lăsă să cadă pe pernele canapelei, privind tavanul boltit de sticlă fără să-l vadă. Tremura din tot corpul şi se simţea secătuită fizic şi psihic. Ştia că nu avea de ales. Va trebui să se confrunte cu Louis şi să găsească amândoi o cale de a-i stăvili pasiunea pentru jocuri. Nu mai puteau continua în felul ăsta. Dumnezeu ştie ce alte datorii – la prieteni sau negustori – mai făcuse în afară de cele de la bancă. Nu exista nici o scuză pentru strâmtoarea asta finaciară. Nici una.

Închise ochii. De-ar fi existat un mijloc miraculos de a îndepărta scena neplăcută în care era sigură că se va transforma discuţia! Dar problema nu putea fi evitată. Fie că-i plăcea, fie că nu, trebuia să-i facă faţă şi să încerce s-o rezolve. Oftă adânc. De ce, se întrebă, nu se interesase deloc de finanţele lor? Şi cum de găsise el timp ca să joace? Cum de putuse fi atât de oarbă?

Erau atâtea întrebări care aveau nevoie de răspuns. O, Louie, Louie, se rugă ea, Te rog, dovedeşte-mi că Harriman se înşeală. Dar îi era teamă că prea multe dovezi adevereau suspiciunile avocatului.

– Senora.

Tresărind, Tamara deschise ochii. Esperanza stătea din nou în prag. Tamara simţi un val de mânie iraţională. Femeia avea o dexteritate pisicească de a se furişa lângă tine fără cel mai mic zgomot.

– Ce mai e, Esperanza? întrebă obosită.

– Miss Rice. Vrea să vă vadă.

Tamara sări de parcă fusese electrocutată.

– O, Doamne! exclamă, bătându-se cu palma peste frunte.

Datorită îngrijorării pricinuite de vizita lui Harriman, uitase complet că Marilee Rice, biciul vedetelor, femeia care scrisese articolul sarcastic despre casa lor acum câțiva ani, stabilise un interviu cu ea în după-amiaza aceea. Își simți trupul greu. Nu avea chef s-o înfrunte pe Marilee. Nu acum. Avea destule probleme.

Totuși, să se fofileze în acest punct ar fi însemnat să dea un motiv de bârfă și n-ar fi dorit așa ceva. Marilee Rice era mai puternică decât oricând. În ultimul an, în afară de articolele din ziare și reviste din toată țara, susținea și un show săptămânal la radio, ascultat de toți cu sufletul la gură. Nu era o femeie pe care o puteai trece cu vederea. Nu avea cum să evite interviul, nu atât de târziu. Și va trebui să fie cu băgare de seamă – bârfitoarei nu-i scăpa nimic. Era ca un rechin chemat de mirosul sângelui.

– Dă-mi un minut,îi spuse Esperanzei și pe urmă spune-i să intre.

– *Dragă!* se auzi un tril ascuțit.

Femeia căreia-i aparținea intră dând din șolduri cu afectare și o sărută zgomotos pe Tamara.

– Vai, ce bine arăți *astăzi!* apăsă ea pe „astăzi", dându-se înapoi și zâmbind cu două șiruri de dinți ascuțiți.

Tamara își îndreptă spatele. Ura interviurile. O ura pe Marilee. Ai grijă, se avertiză pe ea însăși. Fierbi în tine și nu mușca momeala. Fii dulce, pisicoasă și fermă în limitele feminității.

– Dar și tu arăți splendid! minți Tamara cu efuziune, luând-o pe Marilee de braț și conducând-o pe terasa însorită.

De fapt, Marilee nu putea arăta splendid nici pe departe. Silueta ei părea desenată de un preșcolar: părea un băț, fără sâni, șolduri și nici un fel de curbe. Cu toată

croiala şi linia, minunata ei rochie de mătase imprimată cu violete africane părea atârnată pe o sperietoare de ciori, dar era asortată ca întotdeauna la pantofi şi purta una dintre pălăriile create chiar de ea, pentru care era faimoasă. Fața lui Marilee era deosebit de neatrăgătoare şi cam bărbătească, cu un nas lung şi drept şi fălci de cal. Din dorința jalnică de a se înfrumuseța, se fardase puternic cu violet şi avea ruj şi ojă aproape fluorescente. Te-ai fi aşteptat ca şi vocea ei să fie masculină, dar era ascuțită şi subțire, cu fiecare vocală îndulcită în felul acela special în care poate vorbi numai o adevărată doamnă din Sud.

Ochii deschişi la culoare erau vioi şi pătrunzători, aproape că te-ai fi aşteptat să-i auzi țăcănind ca un aparat de fotografiat.

Tamara o conduse pe lângă piscina uriaşă în formă de stea cu cinci colțuri spre două scaune pliante de sub o umbrelă de soare albastră.

– Nu era Clifford Harriman, bancherul, cel care tocmai pleca de la tine? întrebă Marilee pe un ton mieros şi inocent.

Afurisita de femeie.

– Da, spuse Tamara, era dl. Harriman. E un domn atât de drăguț, nu-i aşa. Imaginează-ți că s-a deranjat să vină până aici ca să-mi dea nişte sfaturi bancare.

– Probabil despre economii, spuse Marilee, pentru că tu şi Louis n-aveți nevoie de sfaturi despre cum să cheltuiți.

Actrița din Tamara ştiu că aici se cerea un râs de formă şi se execută.

– Tu scapi spunând lucrurile cele mai îngrozitoare, Marilee.

– Pentru că tuturor le e frică de mine.

Marilee se aşează, îşi aruncă pantofii şi scotoci în geantă după un carnet şi un pix. Îşi ridică o sprânceană:

– Ți-e frică de mine, draga mea? o întrebă pe Tamara, privind-o țintă.

– Nu, nu mi-e frică, spuse Tamara gânditoare, te respect.

– Uneori, frica şi respectul sunt acelaşi lucru, spuse Marilee, notându-şi cugetarea ca s-o plaseze unde trebuie. deci, înainte de a începe... ştii, probabil, că show-ul meu de la radio are mult succes?

Tamara dădu din cap:

– Am citit undeva că până şi preşedintele Roosevelt îl ascultă.

– A, e un zvon, spuse Marilee, dând din mână depreciativ. N-aş zice, dar oricum show-ul e popular şi sunt destul de mulțumită de el. Ascultând vedetele, oamenii simt o atracție magică, nu e acelaşi lucru ca atunci când citesc despre ele. Săptămâna trecută am avut-o pe Elsa Lanchester şi acum două săptămâni pe Ruby Keeler. A dansat step în fața microfonului. A fost un succes enorm.

– Am ascultat şi eu, încuviință Tamara.

– Se face pe viu, aşa că logistica e destul de dificilă uneori. În fine – zâmbi Marilee strălucitor – aş vrea să te invit săptămâna viitoare, dragă. Ce părere ai?

– Pe mine? păru Tamara uluită. Am să-l întreb pe O.T. şi dacă e de acord...

– Este. L-am întrebat deja.

Tamara o privi surprinsă:

– Nu mi-a spus.

Marilee râse, încântată că avusese prioritate. Apoi redeveni serioasă:

– E de acord cu mine că a venit timpul ca țara să-ți audă vocea. De fapt, el m-a căutat primul în legătură cu asta.

Tamara păru gânditoare:

– Ştii ceva ce nu-mi spui?

– Cine, eu? întrebă inocentă Marilee, cu mâna pe inimă şi râse ciripitor.

Esperanza se legănă spre ele şi se opri lângă umbrelă, privind-o placid pe Tamara.

– Bei ceva? o întrebă Tamara. Eu iau un ceai neîndulcit cu gheaţă.

Marilee se strâmbă:

– Cum poţi suporta să bei aşa ceva? Ştii ce, m-aş da în vânt după un julep cu mentă. Dacă ai ingredientele.

– Bineînţeles. Şi Roberto face vrăji cu băuturile.

Tamara îi zâmbi subretei:

– Esperanza, fii amabilă şi adu-i d-rei Rice un julep cu mentă. Pentru mine, un pahar înalt de ceai cu gheaţă. Lămâia pe margine, ca de obicei.

– Si, senora, spuse Esperanza. Aduc imediat. Senora?

– Da, Esperanza?

– Senor e în spate. Cere să vă vadă.

Tamara închise ochii. Întâi banchetul, apoi Marilee, apoi Luis. Ziua aceasta părea să conspire împotriva ei. Îi zâmbi în chip de scuză lui Marilee.

– Cred că mă voi duce să văd ce vrea Louis. Îmi pare rău, mă scuzi un minut? Nu stau mult.

– Nu te grăbi, spuse Marilee cu mărinimie. Am la dispoziţie toată după-amiaza pentru tine.

Tamara reuşi să pară senină şi se grăbi să intre în casă. Îl găsi pe Louis în umbra din faţa garajurilor, cu braţele încrucişate, rânjind ca pisica de Chesire. Avea pe deget un inel de chei. Întoarse încet capul şi, urmărindu-i privirea, Tamara încremeni.

În alee se afla o maşină nouă – un Packard mare, decapotabil, numai curbe ondulate şi lac alb pe dinafară, iar pe dinăuntru piele fină cafenie – întretăiată de o panglică mare de satin alb cu fundă.

– Ce e asta? şopti Tamara.

– A ta, spuse Luis, rânjind şi mai larg.

Ea simţi un val de euforie:

– Oscar-ul! strigă ea, ţopăind de bucurie. Să nu-mi spui că *Foc şi sânge* a fost nominalizat!

El o luă în brațe și se învârti cu ea.

– Se spune că a treia oară se schimbă norocul, prințeso.

O puse jos și-i dădu cheile mașinii.

– Louie...

Ea se îndepărtă de el și se încruntă la mașină. El o privi ciudat:

– Să nu-mi spui că nu-ți place.

– Ba da, sigur că da. E o frumusețe.

– Atunci, ce ai?

Ea se întoarse spre el cu o expresie imploratoare:

– Te rog, Louie, încearcă să înțelegi. Nu e acum momentul să cumpărăm altă mașină.

– E momentul la fel de bun ca oricare altul. Și apoi, e tradiția noastră. De câte ori ești nominalizată pentru Oscar, primești o decapotabilă albă. Și dacă-l câștigi, primești un Rolls nou-nouț.

– Louie.

Ceva din vocea ei îl opri și zâmbetul îi pieri. Ea îi văzu dezamăgirea și îi înlănțui gâtul, consolându-l cu mângâieri drăgăstoase.

– Nu e pentru că nu apreciez, Louie, spuse ea încet. Doar că... *trebuie* să ne restrângem. Tocmai am aflat că n-avem de ales.

– Ce ai aflat? întrebă el cu o voce lipsită de inflexiuni.

Ea știa că începea să se supere. Întotdeauna se întâmpla așa când căpăta privirea aceea împietrită.

– Nu putem vorbi acum, Marilee îmi ia un interviu și trebuie să mă întorc la ea. Vorbim diseară, la masă.

El făcu un gest spre mașină:

– Deci ești sigură că n-o vrei.

Ea își trecu încet degetele peste apărătoarea ondulată. Metalul era încălzit de soare. Ce ciudat, o alcătuire de metal poate fi atât de tentantă, gândi ea. Apoi își trase repede mâna și-i dădu cheile lui Louis. Clătină din cap:

– Nu putem, spuse ea încet. Te rog, încearcă să înțelegi.

Încearcă să zâmbească:

– Îmi voi aminti întotdeauna de maşina asta, pentru că te-ai obosit să faci rost de ea. Dar n-o putem păstra.

El se întoarse cu spatele şi ea-i luă brațul ca să-l oblige s-o privească.

– Intenția contează, Louie. Te rog s-o duci înapoi.

Se ridică pe vârfuri şi-i atinse obrazul cu buzele, dar expresia lui împietrită nu se modifică.

– Fie cum vrei tu, îi spuse cu buzele strânse şi aruncă cheile pe bancheta maşinii.

Tamara respiră adânc:

– Ştiu că eşti supărat pe mine, dar nu ți-aş cere să faci asta dacă n-ar cere-o condițiile.

– Sigur, o duc înapoi. Ce dracu? trase el de funda albă de satin. Dacă nevasta îmi spune să sar, sar.

Ea tresări şi rămase tăcută, urându-se că-i stricase bucuria, ştiind cât de mult îi plăcea lui să-i facă daruri. Dar nu-şi puteau permite acum o nouă maşină. Nu, după ceea ce-i spusese Clifford Harriman. Îşi dori să poată spune ceva în plus, să ajungă dincolo de mânia lui tăcută, dar nu avea timp. Nu mai era mult până seara.

Oftând încet, se întoarse în casă şi-şi luă o pereche de ochelari negri. Şi-i puse la ochi. Ar fi trebuit să se gândească mai devreme. Cel puțin acum se va putea relaxa un pic, deoarece vederea lui Marilee, oricât de pătrunzătoare, nu conținea infraroşii.

Mergând spre terasă, Tamara auzi slab zgomotul uşii de maşină trântite şi scrâşnetul frânelor. O ducea înapoi. Zăbovi un moment ca să-şi adune energia, inhalând adânc aerul. Era o metodă învățată de la Louis în primele ei zile de actorie. Respirații adânci. Îți umpli plămânii şi pe urmă laşi aerul să iasă foarte încet. Unu... doi... trei... gata. Îşi contractă muşchii delicați ai feței, apoi îi relaxă şi adoptă o expresie senină. Cel puțin pe moment, neferici-

rea datorată scenei cu Louis fusese împinsă în cotloanele ascunse ale minții. Acum o putea înfrunta din nou pe Marilee.

– Totul e în regulă pe frontul familiei? o întrebă ziarista, când o văzu așezându-se.

– Da, e bine.

– Esperanza ne-a adus băuturile. A ta e chiar aici, lângă scaun. Să știi, de fapt e o fată dulce și simplă dacă-i dai la o parte pasivitatea aia inscrutabilă. Am pălăvrăgit puțin foarte plăcut.

Aha, gândi Tamara alertată.

– De fapt, nu cât mi-ar fi plăcut să aflu, zâmbi Marilee.

Tamara își luă paharul de ceai cu gheață și sorbi din el. Era prea tare și foarte amar și-și ascunse o strâmbătură.

– Te-ai eschivat, Marilee, o certă, în timp ce-și punea jos paharul cu un gest leneș. De ce nu mi-ai spus că am fost nominalizată pentru Oscar.

– Ai auzit?

Tamara încuviință.

– Tocmai mi-a spus Louie.

Făcu o pauză și zâmbi dulce:

– Deci de asta m-ai invitat la show-ul tău, în calitate de candidată la Oscar.

– Ei bine, da, recunoscu Marilee. Mai corect, din cauza asta vrea O.T. să participi. E un mijloc grozav de a face reclamă filmului. Și acum...

Își consultă notițele, își pregăti pixul veninos și o privi pe Tamara drept în ochi:

– *Foc și sânge* e primul tău film pe peliculă Tehnicolor. Cum ți s-a părut când te-ai văzut prima dată în culori?

Întrebările urmară una după alta:

– Știu că soțul tău regizează toate filmele,dar dacă n-ar fi disponibil, ce alt regizor ai alege?... Te îmbraci întotdeauna în alb sau culori pastel. Acesta e stilul tău sau cel hotărât de studio?... Pe cine ai prefera să săruți,

pe Clark Gable sau pe Errol Flynn?... Crezi că Roosevelt face o treabă bună conducând această țară?

Tamara asculta, se gândea repede şi răspundea cât de sincer îi permiteau întrebările. Acestea treceau de la filme la politică, o zonă cu privire la care O.T. o dăscălea din când în când, aşa că putu da răspunsuri concise şi neutre, care să nemulțumească cât mai puțin. Focul întrebărilor era neobosit, aşa că atunci când Esperanza se apropie agale, cu mersul ei ca de rață, Tamara binecuvântă întreruperea. Fața Esperanzei era imapsibilă ca întotdeauna.

– A venit un polițist să vă vadă, senora.

– Un *polițist?* îşi scoase Tamara ochelarii de soare şi se încruntă. A spus ce vrea?

– Nu, senora, dădu femeia din umeri. Nu spus mie.

– Mă duc să mă ocup de asta, îi spuse Tamara lui Marilee. Îmi pare rău. Azi e ca un făcut, suntem întrerupte mereu. Vin imediat.

Marilee dădu din cap şi o privi pe Tamara plecând grăbită. Era gata să se lase pe spate, când instinctul de reporter îi dictă să se ridice şi s-o urmeze pe Tamara la o distanță discretă.

Tamara găsi unul, din frumoşii ofițeri din Los Angeles aşteptând-o dincolo de uşile terasei, cu şapca albastră în mână.

– Ați dorit să mă vedeți? întrebă.

– Da, doamnă. Sunt ofițerul West de la poliția din Los Angeles. Sunteți proprietara unui Packard alb decapotabil?

Inima începu să i se izbească de coaste, dar se strădui să rămână calmă.

– Nu... adică, da. Aşa... aşa cred. Vedeți, soțul meu tocmai mi l-a cumpărat astăzi, dar nu l-am vrut. S-a dus să-l returneze.

El stătea cu fața la ea, dar se uita într-o parte, de parcă s-ar fi temut să-i întâlnească privirea.

– Îmi pare rău, dar a avut loc un accident.

Ea-l luă de braț:

– Nu!

– Îmi pare rău, doamnă. După relatările martorilor vizuali, s-a auzit zgomotul unei explozii chiar înainte de o curbă şi apoi şoferul a pierdut controlul maşinii. Maşina a depăşit carosabilul şi... s-a prăbuşit în canion.

– A murit! țipă ea, cu ochii lărgiți de groază. O, Doamne, e mort!

Îşi astupă urechile cu palmele şi începu să țipe. Lumea începu să alunece în jurul ei şi o aruncă mugind pe marginile golului. Genele îi fluturară violent şi leşină. Încă înainte ca ofițerul West s-o prindă şi s-o aşeze uşor pe covor, Marilee Rice pornise în goană spre maşină. Nu era nevoie să-i spună nimeni când mirosea un reportaj-bombă.